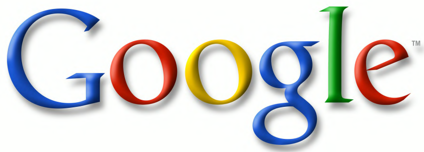

RERUM BRITANNICARUM MEDII ÆVI SCRIPTORES,

OR

CHRONICLES AND MEMORIALS OF GREAT BRITAIN AND IRELAND

DURING

THE MIDDLE AGES.

THE CHRONICLES AND MEMORIALS

OF

GREAT BRITAIN AND IRELAND

DURING THE MIDDLE AGES.

PUBLISHED BY THE AUTHORITY OF HER MAJESTY'S TREASURY, UNDER THE DIRECTION OF THE MASTER OF THE ROLLS.

On the 26th of January 1857, the Master of the Rolls submitted to the Treasury a proposal for the publication of materials for the History of this Country from the Invasion of the Romans to the Reign of Henry VIII.

The Master of the Rolls suggested that these materials should be selected for publication under competent editors without reference to periodical or chronological arrangement, without mutilation or abridgment, preference being given, in the first instance, to such materials as were most scarce and valuable.

He proposed that each chronicle or historical document to be edited should be treated in the same way as if the editor were engaged on an Editio Princeps; and for this purpose the most correct text should be formed from an accurate collation of the best MSS.

To render the work more generally useful, the Master of the Rolls suggested that the editor should give an account of the MSS. employed by him, of their age and their peculiarities; that he should add to the work a brief account of the life and times of the author, and any remarks necessary to explain the chronology; but no other note or comment was to be allowed, except what might be necessary to establish the correctness of the text.

The works to be published in octavo, separately, as they were finished; the whole responsibility of the task resting upon the editors, who were to be chosen by the Master of the Rolls with the sanction of the Treasury.

The Lords of Her Majesty's Treasury, after a careful consideration of the subject, expressed their opinion in a Treasury Minute, dated February 9, 1857, that the plan recommended by the Master of the Rolls "was well calculated for the accomplishment of this important national object, in an effectual and satisfactory manner, within a reasonable time, and provided proper attention be paid to economy, in making the detailed arrangements, without unnecessary expense."

They expressed their approbation of the proposal that each chronicle and historical document should be edited in such a manner as to represent with all possible correctness the text of each writer, derived from a collation of the best MSS., and that no notes should be added, except such as were illustrative of the various readings. They suggested, however, that the preface to each work should contain, in addition to the particulars proposed by the Master of the Rolls, a biographical account of the author, so far as authentic materials existed for that purpose, and an estimate of his historical credibility and value.

Rolls House,
December 1857.

JOHANNIS DE TROKELOWE,

ET

HENRICI DE BLANEFORDE,

MONACHORUM S. ALBANI,

NECNON QUORUNDAM ANONYMORUM,

CHRONICA ET ANNALES,

REGNANTIBUS HENRICO TERTIO, EDWARDO PRIMO, EDWARDO SECUNDO, RICARDO SECUNDO, ET HENRICO QUARTO.

famoso milite Antonio Lucy nomine apud Carleolum in suo dominio captus est et ante post[ea] sedentibus ibidem pro eo iudicibus depositis insigniis gradatim militaribus sub quadruplici pena videlicet tractacionis suspensionis decapitacionis et demum capite Londonias delato in futurorum exemplar, corpore in quatuor partes diviso vitam suam miserabiliter consummavit. Incipit

Epistola Johannis de Trokelowe.

Incipiunt Cronica fratris Henrici de Blaneforde. Sequitur de Treuga inter Scotos et Anglos.

Summa dei providencia [illegible] bonitate in mundi primordio creaturam suam ostendentis omnipotenciam hominem prothoplaustum ad imaginem et similitudinem suam conformavit omniaque sub celestia suis usibus et dominio potenter subiugavit cunctisque plantatum omnibus [illegible] paradisi amenitate collocavit. Cuius felicitati hostis humani generis invidens pro certo suum superiorem cetis animantibus callidiorem dire temptacionis immittens aculeum eum de facili superavit suasionibus consortis sue dolenter inclinatum [illegible] prevaricatorem divini precepti et transgressorem cum tota posteritate sua usque ad finem mundi propaganda adeo commaculavit quod ab immortali effectus mortalis iusto dei iudicio a iocunditate deliciarum expulsus perpetue servituti obnoxius laboribus erumpnis et doloribus tribulacionibus variis et angustiis miserabiliter vivit,

subiugatur testante scriptura que ait: In sudore vultus tui vesceris pane tuo. Et alibi: Homo ad laborem et avis nascitur ad volatum. Sed iustus et misericors dominus super omnia opera eius licet hominem corporaliter puniat pro miseriis nolens mortem peccatoris sed ut magis convertatur et vivat ideo punit corporaliter ut eternaliter non condempnet. Iuste visitat et misericorditer affligendo castigat percutit et sanat deprimit et sublevat ut convertamur ad eum et non pereant peccatores. Languores et pestilencias immittit quandoque et fames bella oriri permittit dissenciones et guerras peccatis nostris exigentibus quibus impugnamur. Inter quas mundi tempestates regnum siquidem Anglie Albion insula primitus vocata et a gigantibus prius occupata, quibus devictis a Bruto et Corineo ceterisque suis complicibus Diana consulente applicantibus nomine Britannie [illegible] triumphatore fortia Pictos Danos Romanos et Scotos ceterasque mundi naciones contra ipsum dimicantes [illegible] plures superare et gloriose triumphare solebat. Nunc vero novis guerris dissencionibus et bellis multiplicatis est afflictum temporibus istis et miserabiliter desolatum. Secundum illud quod omne regnum in se divisum desolabitur quia non solum contra Scotos superbos et rebelles [illegible] dominium et principatus [illegible] to [illegible] maiorum et probatissimorum virorum utriusque regni tempore excellentissimi principis domini Edwardi

See pp. 127, 131, 132.

CHRONICA MONASTERII S. ALBANI.

JOHANNIS DE TROKELOWE,

ET

HENRICI DE BLANEFORDE,

MONACHORUM S. ALBANI,

NECNON

QUORUNDAM ANONYMORUM,

CHRONICA ET ANNALES,

REGNANTIBUS HENRICO TERTIO, EDWARDO PRIMO,
EDWARDO SECUNDO, RICARDO SECUNDO,
ET HENRICO QUARTO.

EDITED

BY

HENRY THOMAS RILEY, M.A.,

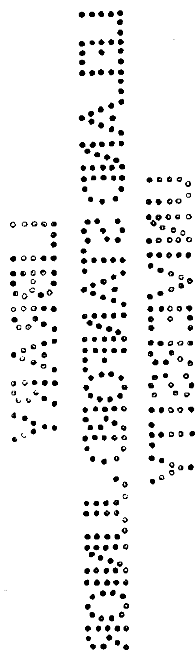
OF CORPUS CHRISTI COLLEGE, CAMBRIDGE;
AND OF THE INNER TEMPLE, BARRISTER-AT-LAW.

A.D. 1259–1296; 1307–1324; 1392–1406.

PUBLISHED BY THE AUTHORITY OF THE LORDS COMMISSIONERS OF HER MAJESTY'S
TREASURY, UNDER THE DIRECTION OF THE MASTER OF THE ROLLS.

LONDON:
LONGMANS, GREEN, READER, AND DYER.

1866.

Printed by
EYRE and SPOTTISWOODE, Her Majesty's Printers.
For Her Majesty's Stationery Office.

TABLE OF CONTENTS.

	Page
INTRODUCTION - - - - - - - - - - -	ix
WALSINGHAM'S ENGLISH HISTORY, AND ITS ST. ALBAN'S SOURCES - - - - - - - - - -	xlv
OPUS CHRONICORUM (MS. Cotton. Claudius D. vi.) -	3
JOHANNIS DE TROKELOWE ANNALES (MS. Cotton. Claudius D. vi.) - - - - - - - - - -	63
HENRICI DE BLANEFORDE CHRONICA (MS. Cotton. Claudius D. vi.) - - - - - - - - -	131
ANNALES RICARDI SECUNDI ET HENRICI QUARTI, REGUM ANGLIÆ (MS. Coll. Corp. Christi, Cant. No. vii.) -	155
INTERPOLATIONS IN MS. COTTON. FAUSTINA B. IX. FOLS. 189 AND 198 - - - - - - - -	423
APPENDIX.—LIBER DE BENEFACTORIBUS MONASTERII SANCTI ALBANI (MS. Coll. Corp. Christi, Cant. No. vii.) - - - - - - - - - -	427
GLOSSARY - - - - - - - - - -	467
INDEX - - - - - - - - - - -	479
INDEX TO THE NAMES OF BENEFACTORS MENTIONED IN THE APPENDIX - - - - - - -	539

INTRODUCTION.

INTRODUCTION.

The *Opus Chronicorum* copied from MS. Claudius D. vi.

THE first of the historical works contained in the present Volume, the *Opus Chronicorum,* is copied from the Cottonian MS. Cladius D. vi., described in the preceding Volume (Rishanger, etc.,) of the *Chronica Monasterii S. Albani,* and belonging to the earlier half of the fourteenth century. The *Opus Chronicorum* is the first in order of the seven works [1] attributed by Bale to William Rishanger, monk of St. Alban's.

Proofs that the *Opus Chronicorum* and Rishanger's Chronicle (so-called) were not written by the same person.

Upon examination, however, the difference of style, and the nature of its contents, would alone sufficiently prove that the *Opus* could not possibly have been written by the same person who compiled the [2] Chronicle, which, whether really written by Rishanger or not, now goes under his name. That the writer of the latter work employed the *Opus Chronicorum* in the formation of his own Chronicle, does not admit of a doubt; but beyond that, and the fact that they both were compiled at the Abbey of St. Alban's, there is no connexion whatever between them. So far indeed from their having proceeded from the same pen, not only does the compiler of Rishanger's Chronicle [3] correct errors committed by the writer of the *Opus,* but whereas Rishanger's Chronicle, or at least the latter

---

[1] As the "*Chronicorum Opus:*" see the quotation from Bale in the Volume containing Rishanger's Chronicle, pp. x., xi.

[2] See pp. 3–230 of the preceding Volume (Rishanger, etc.) of the *Chron. Mon. S. Albani.*

[3] See page xiii. in this Introduction, for example.

part of it, was written [1] after the death of Edward II. (A.D. 1327), the *Opus* professes (p. 4) to have been compiled at the desire of John, Abbot of St. Alban's, who can only be identified with John Maryns, Abbot of that place from the close of A.D. 1301 to March 1308; seeing that a murrain is mentioned in the *Opus* (pp. 37, 38) as having commenced in England A.D. 1274 and lasted for eight-and-twenty years after that date, or, in other words, down to A.D. 1302. The end of the life, too, of Edward I. (July 1307) is almost undoubtedly alluded to in the passage of the *Opus* (page 50),—"*Dominus Rex .... omnibus diebus vitæ suæ* "*eam plangebat,*" —the King mourned for Queen Alianor all the days of his life; a fact which additionally proves that Maryns must have been the Abbot alluded to, Abbot John de Berkhamsted having died in November 1301, and no Abbot named "John" having succeeded till the election of John Moot (or De la Mote) as Abbot in 1396. The dates also of the various events mentioned in the *Opus*, as the reader will observe on reference to the Notes and the outer margins, are repeatedly erroneous; whereas in the so-called Rishanger's Chronicle, though the facts of the *Opus* have to a considerable extent been made use of, the dates are in general corrected throughout.

Probable date of compilation of the *Opus Chronicorum*.

The result then is, that the *Opus* and Rishanger's Chronicle cannot have been written by the same hand, and indeed the [2] probabilities appear to be that Rishanger was the writer of neither of them; while, on the other hand, it seems by no means improbable that the *Gesta Edwardi Primi* (printed in pp. 411–424 of the preceding Volume), commencing in A.D 1297, the year succeeding that in which the narrative

Probability that Rishanger, in reality, wrote neither of them.

[1] See pages xx. and 119 of the preceding Volume of the *Chron. Mon. S. Albani.*

[2] See the Introduction to the preceding Volume of the *Chron. Mon. S. Albani* (Rishanger, etc.), p. xxv.

Probable purpose of Rishanger's *Gesta Edwardi Primi.*

of the *Opus* ends, and to which Rishanger has annexed his name as the writer (p. 411), was intended by him as a Continuation of, or companion to, the *Opus Chronicorum.*

General character of the contents of the *Opus Chronicorum.*

The monastic writer of the *Opus*, in his *Prœmium* —which looks somewhat like a faint, very faint, imitation of the opening passages of Sallust's *Bellum Catilinarium*—makes somewhat large promises (in a very [1] confused kind of Latin), though his results unfortunately are comparatively small; and, what is even more vexatious, whereas he says (p. 4) that of much of his later matter he himself has been an eye-witness —"*de recentioribus œtatibus .... vel ipse vidi, vel a* "*fidedignis viris audivi,*" his history becomes more and more meagre in its details as it approaches his own times, and ultimately fades away into a few disjointed memoranda for the later years, carelessly thrown together.

Collation of the contents of the *Opus Chronicorum* with the text of Rishanger's Chronicle.

After cursorily reviewing the primary causes of the dissensions between Henry III. and the Barons (pp. 4, 5), and touching upon the Provisions of Oxford (p. 5), the writer passes on (pp. 6–9), though under incorrect dates, to the transactions of A.D. 1261, 2; the matter of which has been pretty closely adhered to in Rishanger's Chronicle (pp. 8–10). The context then passes on, almost immediately, to A.D. 1264, the Battle of Lewes; the account of which is wholly abandoned in Rishanger's Chronicle for more copious and more valuable [2] materials. The description, however, in the *Opus*, of the miseries inflicted on the country by the civil war, and of the injunctions of De Montfort against pillage (p. 12), appears in the pages of the Chronicle; the same, too (pp. 32, 33), with the account

[1] "*Voluntati fuit interrupta temporum seriem resarcire,*" page 4.

[2] Probably, either the *Wars of the Barons*, undoubtedly written by Rishanger, or the sources from which that Chronicle was derived.

Collation of the contents of the *Opus Chronicorum* with the text of Rishanger's Chronicle.

of the intended Tournament at Dunstaple, A.D. 1265, and the anger of the Earl of Gloucester consequent on its prohibition (*Opus*, pp. 14, 15). The description of the treatment of the body of De Montfort, as given in the *Opus* (p. 18), the cutting off of the head, and but one foot, is corrected in the [1] account given in Rishanger's *Chronicle* (p. 7); though even there not to the real extent of its revolting details, as given in the *Liber de Antiquis Legibus.*

In page 20 of the *Opus*, the town of St. Alban's is mentioned as having been strongly fortified during the Wars of the Barons; an account which is duly transferred to Rishanger's Chronicle, though it omits to add, as stated in the *Opus*, that the town thence gained the name of "Little London" (*Minor Londonia*) throughout all England: a name which, we learn from other sources, it still retained for at least [2] forty years afterwards.

The act of fatal folly committed by Gregory de Stokes, Constable of Hertford (p. 21), is closely copied in Rishanger's Chronicle (pp. 38, 39); the same, too, with the account (p. 22) of the miraculous punishment of the despoilers of the Cell of St. Giles (*Chron.*, p. 40). The rather questionable compliment paid to Edward the First (p. 26), by way of illustration of his martial prowess, in comparing him to Ishmael,—"His hand being against "every man, and every man's hand against him," is, rather singularly, repeated in the *Annales Angliæ et Scotiæ* (p. 378), printed in the preceding Volume of the *Chron. Monast. S. Albani*, whoever the writer of that narrative may have been. Rishanger's Chronicle (p. 64) mentions by anticipation, from a like mention in the

[1] The same account is given in Rishanger's *Wars of the Barons.*

[2] In a letter (an authentic copy of which is still preserved in the Public Record Office) written by Edward II., when Prince of Wales (A.D. 1304), to his bailiff at Langley, he speaks of certain persons of his retinue as then residing at "Little London" (*Petite Lundres*).

Opus (p. 26), the marriage of the Princess Joanna of Acre to Gilbert, Earl of Gloucester; but omits the additional account, given in the *Opus*, of her ultimate marriage (A.D. 1297) to a man of inferior rank (Ralph de Monthermer); together with her illogical answer (p. 27) to her father, Edward I., when taken to task by him or his advisers for so demeaning herself.

Collation of the contents of the *Opus Chronicorum* with the text of Rishanger's Chronicle.

The narrative of the destruction of Norwich Cathedral by fire (A.D. 1272), as given in Rishanger's Chronicle (pp. 73, 74), appears to have been partly borrowed from the *Opus* (p. 28); with an addition, however, as to the employment of Sir Thomas Trivet, as Justiciar, in the work of punishing those accused of the crime; information derived either from the *Annales* of Nicholas Trivet, the Dominican, who was a son of the Justiciar, or from his sources. But whereas the text of the *Opus* informs us (p. 28) that some of those convicted were hanged, while some were condemned to be drawn by horses, and others to be burnt, these horrible details are corrected, and somewhat modified, in the text of the Chronicle, which merely states that many were condemned to be drawn at horses' tails and hanged. So, too, the text in page 29 of the *Opus*, where we are somewhat grandiloquently informed that Charles I., King of Sicily, with [1]*all* his army, was lost at sea on his return from Tunis, is corrected in the Chronicle (p. 67):—"The "sea swallowed up nearly all his army, and his treasure "brought from Tunis, together with all his baggage."

Prince Edward's resolution, on hearing of these disasters (p. 29), to enter Acre, even if accompanied solely by Fowin, his palfreyman, is closely copied in the

[1] "*Ecce! miraculum divinum: mox* "*mare aperuit os suum, et deglutivit* "*eum, cum toto exercitu suo, etc.*" This passage strongly tends to prove that the *Opus* (like, perhaps, most of the early mediæval Chronicles) was compiled from contemporary notes put together while events were still in progress, and before the whole truth was fully known: the statements thus coming down to future hands in an uncorrected state.

Collation of the contents of the *Opus Chronicorum* with the text of Rishanger's Chronicle.

Chronicle (pp. 67, 68). The same, too, with the account of Edward being wounded at Acre by an assassin (Chron. pp. 69, 70); though we learn from the Chronicle the additional fact, that, in wresting the knife from his antagonist, Edward was wounded in the forehead and in the hand; while again, no mention is made in the Chronicle of the mode adopted of stanching the flow of blood, by the application of precious stones, as alleged in the *Opus* (p. 30). The somewhat full account (p. 31) of Edward's reasons for not taking vengeance on the Saracens is abridged in the Chronicle (pp. 70, 71). The account of the death of Henry III., and particulars as to his wife and children, as given in the *Opus*, are transferred to Rishanger's Chronicle, and have thence found their way (through MS. Reg. 13 E. ix.) to the pages of Walsingham. The [1] same, too, as to the character of Henry depicted in the *Opus* (pp. 35, 36); a character, marked by an attention to religious formalities, which might have been an indication of really conscientious feeling in a good man, but which could have been nothing but a debased superstition in a person so utterly destitute of principle as he repeatedly proved himself to be. The account, again, of Henry's last moments and death (p. 36) is closely copied in Rishanger's Chronicle (pp. 73, 74), and from thence (through MS. Reg. 13 E. ix., previously mentioned,) into the pages of Walsingham; but, whereas the *Opus* says (p. 36) that Henry received the Eucharist in both kinds—"*corpus et sanguinem* " *devote suscepit,*"—the compiler of the Chronicle, in a spirit perhaps of more rigid orthodoxy, has omitted all mention of the latter,—"*deinde devote suscepit corpus* " *Christi*" (p. 74) being the words of his text.

The account (pp. 37, 38) of the disease among sheep, introduced A.D. 1274, and which lasted for eight-and-twenty years, appears in the pages of the Chronicle

[1] See Rish. *Chron.* pp. 74, 75.

(p. 84); and so too with the account (p. 40) of King Edward's capture of Anglesey, and the losses of the English army in Wales (Rish. p. 103). The details of the grief manifested by Edward for the death of his Queen, Alianor, the solemn reception of her remains at St. Alban's, and the honours generally paid to her memory, are also transferred to Rishanger's text (pp. 120, 121). The account (pp. 50, 51) of the origin of the dissensions between England and France, A.D. 1292, is also borrowed in Rishanger's Chronicle (pp. 130, 131); and the closing lines of the *Opus* (p. 59), a narrative of the disturbances between the scholars and burgesses of Oxford, are also closely followed in the pages of that work (p. 167).

Collation of the contents of the *Opus Chronicorum* with the text of Rishanger's Chronicle.

It only remains to add, in reference to the *Opus Chronicorum*, that, like the other works from MS. Cotton. Claudius D. vi. printed in the preceding Volume of the *Chronica Monasterii S. Albani*, it is now published for the first time.

Johannis de Trokelowe [1]*Annales*, A.D. 1307–1323 —the second work in the present Volume, is also transcribed from the Cotton. MS. Claudius D. vi., the St. Alban's book so often mentioned, and the only manuscript, it is believed, of the work known to exist. The *Annales* were edited, with the Chronicle of Henry de Blaneforde, in 1729 (Oxford) by Thomas Hearne, with about the average amount of his usual [2]accuracy: owing to the limited number of copies ori-

The *Annales* of John de Trokelowe.

[1] It seems not improbable that William Rishanger himself originally contemplated writing these *Annales*; but that, through death, or some other cogent cause, the compilation of them fell into the hands of other inmates of the House. However this may have been, in his *Gesta Edwardi Primi*, p. 421, Rishanger refers to his intended narration of a fact which occurred after the death of Edward I.,—"*sicut* "*postea declarabitur*;" and to the accession of Edward II. (p. 424), in the words — "*prout apparet* "*inferius*."

[2] About fifty errors of his will be found pointed out in the Notes.

ginally printed, his volume is to be reckoned among our book rarities at the present day.

Nothing known of the writer.

Of the writer himself of these *Annales*, beyond his name, mentioned in folio 210a. of the [1]MS., no information whatever has survived. The work, though limited to the reign of Edward II., was evidently compiled after the death of that sovereign, and at a date at least as late in the reign of Edward III. as the year 1330; for in page 111 it will be found that the writer clearly [2] alludes to the end of both the Roger Mortimers, the Elder and the Younger, the latter of whom was executed on the 29th of November in that year. It deserves remark also, that when the writer penned the above passage, it could not have been other than his intention to continue his history at least down to that date. Why he stopped short in the year 1323, the narrative being there taken up by his successor, Blaneforde, we are not informed.

Probable date of the compilation of the work.

Want of chronological accuracy in the *Annales*; and general value and character of the work.

Trokelowe's *Annales*, from the occasional want of chronological accuracy which is easily to be [3] detected in them, bear strong marks of having been compiled from a mass of notes, probably accumulated from time to time, and destitute to a considerable extent of any chronological details. In other respects, his history is of considerable value as an authority for the reign of Edward II.: it has been extensively employed as material by the compiler of MS. Reg. 13 E. ix., and through him has become the basis, in a great measure, of Walsingham's History of that reign, down to the year 1323. Trokelowe's style and Latinity, though

---

[1] See page 127 *post*,—" *Hucusque* " *scripsit Frater Johannes de Troke-* " *lowe;*" and the facsimile at the beginning of this Volume.

[2] "*—quorum vitam quam duxerant,* " *et quam finem fecerant, diligens in* " *sequentibus reperiet indagator.*"

[3] By reference to the figures, as printed in the outer margins. In his chronological information about Piers de Gaveston, he is singularly inaccurate; see, for example, pp. 66–68, margins.

far from classical, are in general superior to that of the works in the [1] same volume that have been attributed to Rishanger. His language is inflated and grandiloquent at times, and is generally somewhat altered (perhaps not always for the better) by the compiler of MS. Reg. 13 E. ix.; consequently appearing in the pages of [2] Walsingham in the same altered form.

This work attributed in Walsingham's History to Rishanger.

It has been [3] already shown, that with Bale and his copyists there certainly has been a tendency to attribute to Rishanger's pen more than is justly its due. Somewhat singularly, a similar tendency had been manifested by the compiler of MS. Reg. 13 E. ix. (Walsingham's basis) more than a century and a half before. While copying from Trokelowe's pages, he evidently supposed himself to be indebted to a compilation made by Rishanger; for, on one occasion, when referring his readers to his sources for further information, he uses these words:—[4] "*Cætera qui voluerit* "*videre plenius, in Chronicis Willelmi Rysangre, apud* "*Sanctum Albanum, plenius poterit reperire; ubi* "*Recordatum Regis habetur de omnibus memoratis,*" — a reference which points, beyond all question, to the contents of Trokelowe's *Annales*, as given in pp. 112-124 of the present Volume. The suggestion made by Mr. T. Duffus Hardy, the present Deputy Keeper of the Public Records, in page 30 of his General Introduction to the *Monumenta Hist. Brit.*, solves the error, in all probability:—" Walsingham "—[or rather, MS.

Probable solution of the error.

---

[1] MS. Cotton. Claudius D. vi.

[2] See the inner margins of Vol. I. of Walsingham's *Hist. Angl.* pp. 119–169.

[3] See the Introduction to the preceding Volume of the *Chronica Mon. S. Albani*; also pages 9 and 10 *ante*.

[4] See Walsingham's *Historia Angl.* I. pp. 165 and xvi. The passage alluded to, bears reference to the execution of numerous English nobles on the charge of conspiring with Thomas, Earl of Lancaster; the record and process of judgment against the Earl being also given.

Reg. 13 E. ix., Walsingham's basis]—"seems to have "been misled by observing at the head of the MS. "[1] No. 4 in the same volume as these Annals (Cott. "Claud. D. vi. 9) these words,—*Incip. Cron. fratris* "*W. de Rishanger;* and the subsequent articles [down] "to Blaneford having no titles at the beginning, he "supposed that the whole was written by Rishanger, "overlooking Trokelowe's name at the end of [2] No. 9."

The *Chronica* of Henry de Blaneforde.

Henrici de Blaneforde Chronica, A.D. 1323, 1324—the third work in the present Volume, follows the *Annales* of Trokelowe in folio 210 a. of MS. Cotton. Claudius D. vi., [3] without any interval, and has rubrics in apparently the same hand as Trokelowe throughout. The Prooemium is of a lengthy and somewhat ambitious nature, commencing in a religious vein, and then passing on to the early inhabitants of Albion, and the victories gained over its giant population by Brut and Corinæus; though the work itself has all the appearance of having been originally intended merely as a Continuation of Trokelowe's *Annales*. For though the writer (in page 132) would appear, from the nature of his language, to have been compiling almost at the moment of the conclusion of the truce with Scotland A.D. 1323, (and consequently before the [4] date which has been assigned to the compilation of Trokelowe's *Annales*), yet his Chronicle enters upon the year 1324, and in one instance (p. 147), it alludes to an event, the death of the elder Mortimer in prison, which took place in 1326. It has been already noticed that Trokelowe's *Annales* were probably compiled after A.D.

Probable date of its

[1] The *Wars of the Barons*, MS. Claudius D. vi., folio 97 a.

[2] Page 127 of this Volume. See also the facsimile at the beginning of this Volume.

[3] See the facsimile at the beginning of this Volume.

[4] After A.D. 1330; see p. xvi. *ante*.

1330; and if so, supposing Blaneforde's Chronicle was originally intended as a Continuation of it, it must also have been written after that date. compilation.

Nothing known of the writer.

Of Henry de Blaneforde, monk of St. Alban's, the writer of this brief and mutilated Chronicle, nothing beyond the name, given at the beginning of his work, appears to be known. The Chronicle is mentioned in [1] Walsingham (from MS. Reg. 13 E. ix.) as that of Henry "Blankforde," while by others, again, of the old writers, he is called "Blancfront." In the *Liber Benefactorum* (p. 448 of this Volume), a Walter Blancfront is mentioned, as having given (at some unrecorded date) the church of Potesgrave to the Abbey of St. Alban's.

Probable origin of his surname.

The place now known as "Blanquefort," near Bordeaux, is called "Blanckeforde" in the *Annales de Waverleia* (p. 404), edited by Mr. Luard in this Series, and it seems not improbable that Henry de Blaneforde was a native of, or through his family derived his origin from, that place, which then belonged to the English crown.

The latter part of the work now lost.

It is impossible to say or surmise to what date Blaneforde's Chronicle originally extended, as it is now nothing more than a fragment, and ends abruptly in A.D. 1324, the part which originally followed folio 215 b. (p. 152) being lost, and no other copy of it known to exist. In style and general merits it assimilates to Trokelowe's *Annales*, with which it has been printed by Hearne, and (through MS. Reg. 13 E. ix.) the greater part of its matter has been transferred to the pages of [2] Walsingham's History.

Annales Ricardi Secundi et Henrici Quarti.

Annales Ricardi Secundi et Henrici Quarti, Regum Angliæ, A.D. 1392–1406.—It has been already noticed in the Introduction (p. vii.) to the Second Volume of Wal-

[1] *Hist. Angl.* I. p. 170,—"*quos qui* "*videre desiderat, respiciat Chroni-* "*cas fratris Henrici Blankforde,* "*Monachi Sancti Albani, quæ ha-* "*bentur in Monasterio memorato.*"

[2] *Hist. Angl.* I. pp. 170–176.

singham's History, that MS. No. vii., Coll. Corp. Christi Cambridge (or rather, the collection of MSS. bound up in one volume, and so numbered), has been incorrectly described in Nasmith's Catalogue (1777) as containing no less than *five* distinct MS. Histories, in the following terms ;—" 1. *Historia Angliæ ab anno* 1377 *ad annum* " 1400. 2. *Historia Angliæ ab anno* 1404 *ad annum* " 1409. 3. —*ab anno* 1393 *ad annum* 1403. 4. —*ab* " *anno* 1400 *ad annum* 1406. 5. —*ab anno* 1393 *ad* " *annum* 1422 ;" whereas, correctly speaking, it contains but *three* such Histories. Since the above was written, thanks to the courtesy of the Master and Fellows of Corpus Christi College, always so readily accorded in the cause of literary research, the Editor has been enabled to examine every page of these historical materials for the reigns of Richard II. and his two immediate successors, with the following results.—The volume contains three distinct historical works in reference to the above-mentioned reigns, and no more. The *first* of these MSS. (A.D. 1377–1405) embraces (taking them in their[1] correct order) pages 1–28 of the volume, 43, 44, 31, 32, 71, 72, 101–104, 89, 90, 41, 42, 29, 30, 45–48, being imperfect at the end. The *second* MS. (A.D. 1392–1406) is a Continuation of the Manuscript in the Royal Library at the British Museum, 13 E. ix. (fols. 177–326); and embraces pp. 49–70, 73–88, 91–100, 33–40, 105–136, of the Corpus volume in its present state. The *third* of the MSS. (A.D. 1392–1422) begins at page 137, and ends at page 182, the earlier part of the History, previous to A.D. 1392, being lost.

MS. Corp. Christ. Cambr. contains three historical works only, and not five, as stated in Nasmith's Catalogue.

General description of those three works.

Now the compiler of the so-called Walsingham's History (MS. Arundel. Coll. Arm. No. vii.), on coming to the end of his materials in the St. Alban's volume, now known as MS. Reg. 13 E. ix., and proceeding with

The compiler of Walsingham's History, after ending

[1] The Histories were thrown together in this confused state, as early at least as the middle of the fifteenth century. See page xxi.

materials drawn from the Corpus Christi volume, No. vii., seems to have overlooked the fact that MS. (2) in that volume, the first folio (pp. 49, 50) of which is in the same handwriting as his previous source, MS. Reg. 13 E. ix., was undoubtedly the legitimate Continuation of that History down to A.D. 1406; the other MSS. (1) and (3), being little more than condensations of, or abstracts from, it between the dates A.D. 1392–1406. It was owing to this oversight, in all probability, that he adopted the text of No. (3), and consequently of much of that of No. (1), (from which No. (3) was immediately compiled); taking no notice whatever of No. (2), the original of them both, and, as being the most circumstantial in its narrative, by far the most valuable of the three.

with MS. Reg. 13 E. ix., has omitted to follow with MS. (2) in the Corpus Christi volume No. vii, its legitimate Continuation, and the source (down to 1405) of MSS. (1) and (3).

At the foot of the first page of the Corpus Christi volume, No. vii., as already remarked in the Introduction to the Second Volume of Walsingham's History (p. viii.), in large characters, there is written the following Note:— " *Hunc librum cronicalem tam gestorum regum quam* " [1]*abbatum, post mortem Dompni Willelmi Wyntershylle* " *in quaternis derelictum, connecti fecit Dompnus* " *Robertus Ware; et licet diversæ materiei diversa* " *sunt, propter defectus quaternorum, non consonantia,* " *studeat tamen lector flores mellifluos et coloribus* " *amaricatos, prout tempora fuerunt, degustare, timere,* " *et refutare.*" From this Note we may perhaps be enabled to gain some idea, if not as to the authorship of the whole of these three historical pieces, of the circumstances attending the compilation of one of them, at least.

Foot-note in page 1 of the Corpus Christi volume.

William Wyntershylle, of St. Alban's, there mentioned.

From MS. Cotton. Claudius E. iv., a St. Alban's volume, we learn that William Wyntershylle, monk of St. Alban's, was present at the election of Abbot John Moot, in the

Contemporary particulars from other MSS.

[1] The two Abbots whose lives are treated of at considerable length in a narrative bound up in the latter part of the volume, are Thomas de la Mare, who died A.D. 1396, and John Moot, who died in 1401.

of William Wyntershylle.

year 1396. Holding no abbey office at [1] that time, we may judge approximately of his age by his then standing in the list of monks who voted. In this list of monks, sixty in number, he is the thirtieth, and consequently may have then been, in all probability, from forty to forty-five years of age. In a description of the state of the Abbey Church of St. Alban's, during the early part of the abbacy of John Whethamstede, A.D. [2] 1429, the Harleian MS. 3775 (evidently a compilation made at St. Alban's) mentions the fact that (translated),—[3] "In the nave of the church, opposite "the iron gate that closes the Chapel of the Blessed "Virgin, near to the pillar, lies the body of [4] Sir "William Wyntyrshulle, formerly almoner of this "church, chaplain to four abbots, and cross-bearer; a "man of great learning, and who, with the aid "of Sir Robert Ware, the Bursar, decorated the altar "of the [5] Reclining Cross and of St. Laurence with "pictures, books, and ornaments. And he furnished "the same Chapel of St. Mary with books, vestments, "and other requisites for the altar, in various ways "according to the requirements of the festivals." In another [6] place the same authority says,—"There is also "another altar, consecrated in the north aisle by "brother William Wyntyrshulle, in honour of our Saviour, the Holy Virgin, St. Laurence, and St. Blaise;" and [7] again,—"There is an altar there before the image "of the Blessed Virgin Mary (in the south aisle), "erected by the care and at the expense of our bro-

[1] From MS. Lansdowne 375 we learn that he was almoner A.D. 1381, 2.

[2] This date is ascertained from fol. 137 a.; where A.D. 1429 is mentioned as the current year, in reference to an inventory of articles that had been given by Wyntershylle to the altar of St. Laurence.

[3] Fol. 134 a.

[4] *Dominus*;—the "Dan" of Chaucer and the early poets.

[5] *Crucis Inclinatoriæ*; meaning probably the instrument of martyrdom of St. Laurence.

[6] Fol. 136 a.

[7] Fol. 136 b.

"ther, William Wyntyrshulle; and during all histime "very handsomely kept up, as more fully appears in "the Roll of Benefactors thereof." This, beyond a doubt, is the same William Wyntershylle who is mentioned in the foot-note above quoted (p. xxi). He is here spoken of as having been a man of great learning; and as he died probably somewhere about 1424, it seems highly probable that the Corpus Christi volume, left by him at his death in loose sheets, or quires,—"*post mortem in* "*quaternis derelictum*,"—or at least the historical compilation from the others, MS. (3), A.D. 1392–1422, was either his own [1] composition, or compiled under his immediate supervision. The "*Dompnus Robertus Ware*," also mentioned in the above foot-note, stands fifty-second in the list of monks who voted at the election of Abbot John Moot in 1396, while again his name stands [2] first among the monks, not holding office, who were present at the re-election of Abbot John Whethamstede in 1451. No reference has hitherto been found to any office [3] held by Robert Ware in the Abbey during his earlier years, which may have entailed upon him the duties of [4] *Scriptorarius*; but we have already seen him acting as coadjutor with Wyntershylle in the decoration of the altar of St. Laurence, and it not improbably was at an early moment after the death of Wyntershylle (between A.D. 1420 and 1430) that he caused these

Probability that the Corpus Christi volume No. vii, or at least MS. (3) in it, may have been compiled by William Wyntershylle.

Mention of the name of Robert Ware, of St. Alban's, in connection with Wyntershylle.

Probable date when the contents of

[1] The Bodleian MS. No. 462 may not improbably have furnished his text from A.D. 1406 to 1422. That it was originally a St. Alban's volume, from internal evidence there can be but little doubt.

[2] In the *Registr. Roberti Blakeney*,—Arundel Collection, in the College of Arms.

[3] In MS. Harl. 3775, already quoted, he is mentioned as having held the offices of Bursar and Kitchener (*Coquinarius*).

[4] Meaning, no doubt, keeper of the *scriptorium*, or copying-room. From the life of Abbot Thomas de la Mare, in MS. Corpus Christi, No. vii., we learn that Thomas Walsingham was for some time *Scriptorarius* of St. Alban's, while at the same time he held the præcentorship: see Walsingham's History, Vol. II., Introd. p. xx.

the Corpus Christi volume were thrown together.

scattered sheets to be [1] bound together in their present disarranged form; though some of the commencing folios of MS. (3) had, even then, in all probability, been lost.

The matter of Walsingham's History, from A.D. 1392 to 1422, borrowed wholly from MS. (3) of the Corpus volume.

The reader, on referring to the Second Volume of the *Historia Anglicana*, hitherto attributed to Walsingham, will find by reference to the inner margins that the compiler has borrowed the whole of his matter from the end of A.D. 1392 to 1422, the close of his History, pp. 211–346, from [2] MS. (3) of the Corpus Christi volume No. vii., hardly a word of its text being varied or omitted in his compilation. The portions again of MS. (1) in the Corpus Christi volume (A.D. 1392–1405) which have been omitted in the compilation of MS. (3) in that volume, and consequently do not appear in the pages of Walsingham, will be found in Appendix (D.) to the Second Volume, pp. 411–424.

Object of the following collation.

The following collation, it is believed, will abundantly shew how great an oversight was committed in the compilation of Walsingham's History from A.D. 1393 to 1406, by the adoption of the very meagre details of the mere abstract contained in MS. (3); in place of the circumstantial and interesting narrative contained in MS. (2), which may perhaps be not undeservedly pronounced the most valuable memorial of the period that we now possess.

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–

The yearly Summary at the close of A.D. 1392 (*Transiit annus, etc.*), in page 156 of this Volume, which we might naturally look for in MS. (2) as being the legitimate Continuation of [3] MS. Reg. 13 E. ix., at the

[1] The volume is no longer in its original binding, but in paper and leather, of apparently the close of the last century.

[2] Cited there as MS. Corp. Chr. vii. (5), the title given to it in Nasmith's Catalogue.

[3] From which the preceding part of Walsingham's History (A.D. 1272–1392) has been derived.

end of each year, is now abandoned in Walsingham's text.

1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

A.D. 1393.—The account (p. 156) of the death of Sir John Devreux, and the appointments consequent thereon, is fuller than in Walsingham (Vol. ii. p. 213). The statement (pp. 157, 158) as to the magnificent equipment of John, Duke of Lancaster, as one of the English envoys, and of the temporary truce concluded with France, is omitted in Walsingham: the refusal, for a time, of the people of Bordeaux to admit Henry Percy the Younger (Hotspur) as their Custos, or Warden (p. 158), is also unrecorded in that work. The same, too, with the account of the visitation of St. Alban's by two monks of Ramsëy, given in page 158. The miracles wrought by the remains of Baldwin, Abbot of Bury (p. 159), are not mentioned in Walsingham. The detailed accounts of the sedition in the County of Chester, through distrust of the Dukes of Lancaster and Gloucester, and the Earl of Derby (afterwards Henry IV.); of the outbreak at York, through a dispute between Sir R. Rokele and one Bekwythe; of the ultimate quelling of the insurrection by the Duke of Lancaster; of his raising troops there for the King's service in other parts; of the Duke of Gloucester's readiness to defend his brother; and of the accusation of the Earl of Arundel of contemplated treason (pp. 159–162), are wholly omitted in Walsingham. The same, too, with the [1] narrative of the treachery practised towards the Queen of Spain (Castille), daughter of the Duke of Lancaster, and her final escape (pp. 162–164). The account of the restoration of Cherbourg by King Richard to the King of Navarre (p. 164) is fuller than in Walsingham (p. 214). The account of the pollution of the Church of St. Paul, London, with human blood; and that of the irruption of the Scots into Northumberland, the censure of the

[1] Repeated, by inadvertence, in pp. 169, 170.

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

Earl of Northumberland for his remissness in checking them, and the commendation of his son, Ralph Percy, for his vigour (p. 164), are unnoticed in Walsingham. The same, also, as to the account of the munificence shown by one German, a shoemaker of St. Alban's, and the Summary with which the year concludes (p. 165).

A.D. 1394.—The accounts given of the detection of a cutpurse by King Richard at a high festival, held at Christmas in his palace at Westminster; of the tournament held by certain nobles, clothed in monastic garb; and of the pollution of Lincoln Cathedral (pp. 165, 166), are omitted in Walsingham. The insidious attack upon Sir Thomas Strother, Governor of Jedburgh Castle, by Sir William English, and of the ultimate defeat of Strother in single combat; the accounts given of disastrous fires in various parts of England; of the visit of King Richard to St. Alban's; of the concessions then promised by him, but never performed; and of the great abundance of wine and wheat at this period (pp. 166–168) receive no notice in Walsingham's pages. The burials of Constance, Duchess of Lancaster, and of Mary, wife of Henry, Earl of Derby (afterwards Henry IV.), on consecutive days (p. 168) at Leicester, are also unnoticed in Walsingham. The character given to Isabella, the lately deceased Duchess of York (p. 169), as being "*mun-" "dialis et venerea*"—" worldly and wanton"; and the hit at the Dominicans of Langley (the near neighbours of the St. Alban's people), where the Duchess was buried, and "where, it is said, the bodies of many traitors have " been deposited" (p. 169)—in allusion, no doubt, to Piers de Gaveston, among [1] others,—are omitted in Walsingham. The same, also, as to the account (p. 169) of the Duke of Lancaster crossing over to receive the

[1] At the time when this was written, the body of King Richard was temporarily reposing there. Edmund de Langley, Duke of York, was also buried there.

Dukedom of Aquitaine, and of the objection shown by the people to receive any other person than the King himself, or his immediate heir. The death of Sir John Hawkwood, the English soldier of fortune, in Italy (p. 171), is expatiated on at more length than in Walsingham (p. 215). The reasons suggested for the order being issued for the Irish throughout England to return to their own country, their alleged mercenary tendencies, and the acts of violence and rapine committed by them on their departure (p. 172), are omitted in Walsingham (p. 215). The [1] names also of the native Irish chieftains who were compelled to submit (pp. 172, 173) are not mentioned there (p. 215).

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii, MS. (2).

A.D. 1395.—The "Conclusions" fixed by the Lollards upon the doors of St. Paul's and Westminster Abbey (pp. 174–182) are not given in Walsingham's text. The account also of the principal supporters of these Conclusions, and of Richard's manner of dealing with them on his return to England (pp. 182, 183), is more full and circumstantial than that given in Walsingham (p. 217); while the verses fixed by the Lollards upon the doors of St. Paul's (pp. 182, 183) are wholly omitted there; as is also the death of Richard Stury (p. 183), one of the chief supporters of the Lollards. The story related (in pp. 183, 184) of the singular fraud practised by an Esquire of Staffordshire and one John Colby upon the religious houses of Essex and Suffolk, is omitted in Walsingham. The statement (p. 185) that King Richard placed gold rings of great value upon the fingers of the corpse of Robert de Vere, Earl of Oxford, when [2] re-interred at Colne in Essex, is omitted in Walsingham's account of the re-interment (p. 219).

A.D. 1396.—The narrative of the interview between the Kings of England and France, near Calais, previous

[1] Given, however, in a most unintelligible form, as to nomenclature.

[2] Having been brought from Louvain, where he died, A.D. 1392.

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

to the marriage of the Princess Isabella to King Richard (pp. 188–194), is much more detailed and circumstantial than the comparatively meagre account given in Walsingham's History (pp. 220, 221). The death of Thomas De la Mare, Abbot of St. Alban's, and the succession of John Moot as Abbot (p. 195), are unnoticed in Walsingham.

A.D. 1397.—The creation of Thomas Beaufort, son of John, Duke of Lancaster, and Katherine de Swynford, as Earl of Somerset (p. 195), is omitted in Walsingham: the same, also, with the ordinance (p. 195) that the Justiciars in future shall have no assessors. The curious story of how a widow and her children were vexed by a spirit (pp. 196, 197), and the account (pp. 197–199) of a most determined act of self-destruction through a similar agency, are also omitted in Walsingham. The account of the news brought from Germany of the intended election of King Richard as Emperor, is given (pp. 199, 200) with much greater circumstantiality than in Walsingham's text, (pp. 222, 223). The privileges alleged to have been granted by the Pope to John Holland, Earl of Huntingdon (pp. 200, 201) are passed over unnoticed in Walsingham. The whole of the circumstances attending the arrest of the Earls of Arundel and Warwick (pp. 202, 203), and, in particular, the circumstantial account of the arrest of the Duke of Gloucester at Pleshy, in Essex, by Richard himself in person (pp. 203–206), are entirely omitted in Walsingham; and so also, the fulfilment of a prevalent prophecy on the fall of the Duke, and the public sorrow manifested for the capture of these nobles (p. 206). The account of the body-guard formed for the King's protection from among the "malefactors" of the County of Chester, their misdeeds, and their acts of rapine and violence (pp. 207, 208) are barely noticed in Walsingham's text, being dismissed in three lines only (p. 224). The account of other arbitrary acts of King Richard, the

character of Sir John Bushy, and the demand by him of the impeachment of the Duke of Gloucester and the Archbishop of Canterbury, with the description of Bushy's abject adulation of King Richard (pp. 209, 210), are omitted altogether in Walsingham. Again, the account of the annulment of the charters of pardon, of the cowardice shown by the prelates in reference thereto, and of the submission of all the prelates, with one exception, to the King's dictation (pp. 210, 213), is curtailed in Walsingham's text (p. 224) into a notice of thirteen lines only. The circumstantial and interesting account of the trial and sentence of the Earl of Arundel, of his charitable munificence to the poor between Westminster and Charing Cross, when proceeding to the place of execution, and of the indignities inflicted upon him by Richard's Chester men, just before his death (pp. 214–218), is also compressed in Walsingham into a single page (p. 225); while the marvellous, and certainly very doubtful, fact of the headless body rising on its feet, and standing erect during a time sufficient to allow of the repetition of the Lord's Prayer (p. 218), is unnoticed there. The particulars of Richard's terrors after Arundel's execution, and of the exhumation of the headless corpse, in order to allay his fears, are given much more fully (pp. 218, 219) than in Walsingham (p. 226). The banishment of six or seven Augustinian Friars for daring to sympathize with the Earl (p. 219) is unnoticed in Walsingham. The account of the trial of the Earl of Warwick (pp. 225, 226) is considerably abbreviated in that text (p. 226); while the hypocritical tears of King Richard, the Duke of Lancaster, and others present on the occasion, pass without notice. The same, also, with the interrogatories administered to the Duke of Gloucester at Calais by the Irish Justiciar, William de Rikille (p. 221). The hesitation shown by the Earl of Nottingham, (the Earl Marshal), at first, when ordered to

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2.)

put the Duke to death (p. 221), is unnoticed in Walsingham (p. 226); together with the threat alleged to have been uttered by Richard, that in case of refusal, Nottingham himself should be slain. The account too (p. 221) of the perpetration of the murder is more circumstantial than that given in Walsingham (p. 226); and the same as to the particulars of King Richard adding to his shield the arms of St. Edward the Confessor (p. 223, Wals. p. 227). The account of the new creations of Earls, Marquises, and "Dukelings" (*Duketti*), as the populace derisively called them, and of the tyranny and malevolence now openly displayed by the reckless sovereign, with the names of his principal advisers (pp. 223, 224), is not found in Walsingham's pages.

A.D. 1398.—The proceedings against Sir [1]John de Cobham (p. 224) are not given in Walsingham's text (p. 227); and there is a similar omission as to the breach of the promise made to him and the Earl of Warwick by Richard, of sufficient maintenance while in exile at Guernsey and the Isle of Man. The general pardon granted at the termination of the Parliament held at Shrewsbury this year (pp. 224, 225), is omitted in Walsingham. The circumstances attending the quarrel between the Dukes of Hereford and Norfolk, the indications of popular feeling in favour of the Duke of Hereford, and the interference of King Richard to prevent the duel (pp. 225, 226), are given with a minuteness that is not to be found in Walsingham (pp. 227, 228). The alleged threats of the Sultan Bajazet against the Pope and Cardinals, the aid given to the Emperor of Constantinople by King Richard, in money but not in men, and the prophecy uttered by William Norham, the hermit, with his imprisonment in the Tower by Richard's order (pp. 231, 232), are omitted in Walsingham. The same, also, as to the

[1] The "—— Cobham" of our text (p. 224) appears in the form of *two* Cobhams, John and Reginald in Walsingham, p. 227.

account of how Richard was deceived by false prophets, and of the flatteries proffered to him, to his ultimate ruin (pp. 233, 234). The account of the extortion by Richard of money from various Counties, under the name of "*Le* "*Plesaunce*" (pp. 234, 235. *Deinde — libertatem*), is omitted in Walsingham (p. 231); and so likewise, the extortion by Richard from certain of his subjects (p. 236) of deeds signed in blank, with the view, it was said, of filling them up with consents to the sale of Calais to the King of France. The same, also, as to the fact of Richard now entrusting himself exclusively to his body-guard of Cheshire men; an alleged prophecy, and the explanation thereof in reference to him; the curious circumstance of his having been originally baptized by the midwives at his birth, in the name of "John;" and the outspoken expression of his fears, before departing for Ireland (pp. 237, 238). The successes of the Duke of Surrey and of the German commander, in Ireland (p. 239), are omitted in Walsingham; and so, also, is the account of the bad feeling of his English subjects towards Richard, of his alleged designs against them, and his apprehensions of the more wealthy of their number (pp. 239, 240). The statement as to the alleged promise of assistance to Henry, Duke of Lancaster, from the French; the enumeration of his adherents, other than the Archbishop of Canterbury and the Earl of Arundel; and the good wishes in England for his success, though not openly expressed (pp. 241, 242), do not appear in Walsingham; while the whole of the particulars of the landing of the Duke of Lancaster, the flight of Richard's councillors, and the execution of certain of them (pp. 244–247), are here given in greater detail than in Walsingham's text (pp. 232, 233). The conversation of King Richard with Henry, the Duke's eldest son, in reference to his father's invasion (p. 247), is omitted in Walsingham. Richard's loss of time, also, through hesitation, and his dread of the lower classes

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2.)

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392-1460 with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2.)

among his subjects; the final announcement to his household of his flight; the breaking of his wand of office by Sir Thomas Percy, the Steward; and the misfortunes befalling the King and his adherents, immediately on their flight (pp. 248, 249), are there omitted. Many of the circumstances attending Richard's departure from Flint to Chester, his journey thence to London in custody of the Duke of Lancaster, and the fact of his having rested from Saturday to Monday at St. Alban's on the road, the Duke always maintaining the most respectful demeanour towards him (pp. 250, 251), are altogether unnoticed in Walsingham. The form of the oath taken by Richard at his Coronation, and the Articles of accusation against him (pp. 258–277), are not given in Walsingham's text. The claim to the crown, made by Henry, Duke of Lancaster, is here (p. 281) given in the original English, whereas in Walsingham (p. 237) it appears in a Latin form. The English address made by Henry, on being placed upon the throne, the reasons (at the suggestion of Sir William Thernyng, the Justiciar), for his not claiming the throne by right of conquest, and the official appointments forthwith made by him (p. 282), are omitted in Walsingham. The proclamation for the benefit of all those claiming to act officially at the Coronation, and the reasons given by the new king for the shortness of the notice for the assembling of Parliament (p. 283), are unnoticed in Walsingham. The same, also, as to the form of the announcement to Richard of his deposition, given at great length in the original English, with Richard's answers thereto (pp. 284–287); and as to the ordinance made in Convocation in reference to the habits of Bishops belonging to religious orders (p. 287). The whole of the matters preliminary to the Coronation of Henry IV., with an account of the ceremonial employed on the Coronation of the Kings of England, extending from p. 287 to p. 297, are also omitted in Walsingham's text. The story

of the holy [1] ointment, or oil, with its eagle-shaped ampulla, said to have been given by the Virgin Mary to St. Thomas (Becket), and to have been treasured up for near two centuries and a half, to be used for the first time at the Coronation of Henry IV., is given here with minute detail (pp. 297–300), whereas in Walsingham it is dismissed in little more than half a page (239). This story bears every appearance of having been concocted (and not without Archbishop Arundel's knowledge, possibly), in order to give a high and solemn [2] sanction in the eyes of a superstitious public to the usurpation of Henry; the "coming man" for whom, through ages, this precious gift of the Virgin to England's great Saint had been reserved. The account of the magic scroll alleged to have belonged to King Richard, and the statement of Magdelene, his priest; the resignation of Sir John Cheyne, the Speaker in Parliament; the petition presented in behalf of the Commons; the charges made by Sir William Bagot against the Duke of Albemarle; the remark alleged to have been made by Richard to the prejudice of the present King, then Duke of Hereford; together with the preliminary matter, prior to the judgment pronounced against the accusers of the Duke of Gloucester (pp. 301–315), are entirely omitted in Walsingham. The judgment also against the accusers (pp. 315–320), as given in Walsingham, pp. 241, 242, is shorn of the [3] preliminary part. The fact of a letter being found

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

[1] To preserve the effects of this holy ointment, we learn (p. 309) that the King had to keep his head covered up for a week; he being then washed, "under episcopal ministra-" tion." Hence, no doubt, the peculiar head-dress, a loose cloth, with which he is represented in some of his portraits.

[2] See Mr. Hardy's *Materials for the History of Great Britain* (published in this Series), Vol. II. p. 383. The notion was borrowed, probably, from the legend attached to the sacred oil of St. Remi, used for the coronation of Clovis.

[3] From "*Nostis, Domini,*" p. 315 of this Volume, down to—"*Super* "*quibus Domini,*" p. 318.

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392-1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

(p. 320) threatening vengeance against King Henry if the accusers are not punished with death, is not noticed in Walsingham.

A.D. 1400.— The alleged attempt (pp. 322, 32) to poison King Henry and his eldest son, the Prince of Wales, is unnoticed in Walsingham. The singularly interesting particulars of the conspiracy, capture, and execution, by the people of Cirencester, of the Earls of Kent and Salisbury, are given with much more of detail (pp. 323-326) than in Walsingham's pages (pp. 243, 244.) The same remark applies also (pp. 326-329) to the capture and execution of the Earl of Huntingdon at Pleshy, in Essex (Wals. p. 245), for complicity in the conspiracy. In Walsingham, we are merely told (p. 245) that the deposed king, Richard, killed himself by voluntary abstinence from food; but in the present work, though itself the source of Walsingham's statement, the facts bear a different aspect. Richard, it says (p. 330), intended to kill himself with hunger (*semetipsum inedia voluit peremisse*). His friends, however, at last prevailed upon him to take food, but on attempting to do so, he found himself unable to swallow it; the orifice of the gullet (*orificio stomachi*), the writer says, having become closed through long abstinence. The circumstances, also, (p. 331) attending the conveyance of his body from Pontefract to London are incorrectly related in Walsingham (p. 246) in some particulars; and the important fact is there altogether suppressed, that when it was ostensibly shown to the public (for the purpose of identification), at the various places on the road at which it rested for the night, the face was exposed only from the lowest part of the forehead to the throat (*ab ima parte frontis usque ad guttur*, p. 331)—a mode of shewing it anything but likely to ensure a really satisfactory recognition. Such being the case, to some at least the question will suggest itself, whether this really was the body of Richard, or

of some other person substituted in his place? and even if it really was his body, whether the upper part of the head was not closely covered, with the object of concealing the blows inflicted by Piers Exton and the other assassins, who by some accounts are represented as having been the instruments of his death? The fact, too, that the body rested for a night at St. Alban's (p. 331), which place, as a prisoner, he had so recently visited, is not noticed in Walsingham's pages. The accounts given of the embassy sent to escort back Queen Isabella to France; of the disastrous fight between the youths of London in St. Paul's Churchyard; and of prodigies seen in the air at Kingston in Cambridgeshire (pp. 331, 332), are omitted in Walsingham. The same, also, with the request by Henry IV. of a subsidy from the clergy, his visit to St. Alban's, the invasion of the Orkneys by the English, the duel between two foreigners and two knights of the King's retinue at York, and the reward of the prowess of one of these knights with the hand of the King's sister, the widowed Countess of Huntingdon (p. 332, 333); matter which has passed unnoticed in Walsingham. The death of William, Abbot of Waltham, through the pestilence, and the bestowal of one or more benefices upon Thomas Merk, the deprived Bishop of Carlisle (p. 334), with the yearly summary (*Transit annus, etc.*), are also omitted there.

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

A.D. 1401.—The visit of the Emperor of Constantinople to Henry IV. at Eltham; the appointment of Sir Ernald Savage as Speaker in Parliament; and the declaration of King Henry that he has had no share in the spoils of the late king (p. 335), receive no notice in Walsingham. The same, also, is the case with the examination of a Lollard priest (William Sautre) by the Archbishop of Canterbury (p. 336) before being committed to the flames. The account of the defeat and death of the son of Bajazet, and of the departure of the Emperor of Constantinople from England, is in

Collation of the contents of Walsingham's History, (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2.)

fuller detail (p. 336) than in Walsingham (p. 247); while the appointment of new officers of state by King Henry, and the popular murmurs against him (p. 337), are unnoticed there. The account of the death of John Moot, Abbot of St. Alban's, and of the election of William Hethworthe, and the attempt on the King's part, by threats, to enforce the election of another (p. 338), are omitted in Walsingham; the ordination of monks at St. Alban's, as acolytes, and the notice of the dreadful storm on the feast of Corpus Christi (pp. 339, 340), are also omitted. The singular story of the appearance of the devil at Danbury in Essex (p. 340) is given in fuller detail than in Walsingham (p. 250). The allegation that Edmund Mortimer purposely suffered himself to be defeated by Glendower; the defeat of the Scots by the Bishop of Carlisle and others; together with the account of another great storm of thunder and lightning, of the mischief done by an evil spirit to the church of All Saints at Hertford, and of the visitation of the Abbey of St. Alban's by Commissioners of the Abbot of Ramsey (pp. 341, 342), are all omitted in Walsingham. The death of Edmund de Langley, Duke of York, and his unostentatious burial at Langley (p. 344), are not mentioned in Walsingham; and so, also, the indulgences obtained by the Carthusians of London, and the community of religious near Hitchin; the ransom paid for Reginald, Lord Grey, to Glendower; the commendation by Parliament of the services of George, Earl of Dunbar; and the enactments in Parliament as to the Mendicant Friars, the poor, and the Sanctuary at St. Martin's-le-Grand (pp. 348–350).

A.D. 1403.—The account of the Bull [1] alleged to have been issued, revocatory of certain privileges and indulgences, with the copy of it, as given in pp. 350–360, is

[1] This so-called Bull bears strong marks of a spurious origin. It seems by no means unlikely that it was fabricated with the object of bringing the Pope (Boniface IX.) into discredit in this country.

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

omitted in Walsingham. The circumstances leading to the outbreak of the Percies, and resulting in the Battle of Shrewsbury (pp. 360–369), are given in fuller detail than in Walsingham (pp. 254–258); and in the latter text the remarkable story (pp. 369, 370) of the murder of Sir R. Gousile (or Gonsile) during the Battle, by one of his own household, is omitted: the same, also, in reference to the exposure of the body of Henry Percy the Younger (Hotspur) to public view, and the sorrow manifested by his uncle, the Earl of Worcester, on beholding it (p. 370). The march of the Earl of Northumberland to aid his son, and his ultimate retreat to his castle at Warkworth, are described in detail (p. 371), while compressed in the other text into about seven lines (Wals. pp. 258, 259). The exception made of the Duke of Orleans and the Count de Saint Pol in the temporary truce with France (p. 372) is omitted in Walsingham's statement (p. 259). The account (p. 372) of the conviction for falsehood of a prophesying [1] hermit, and his execution at York, is unnoticed in Walsingham: the same, also, with the account (p. 373) of the Archbishop of Canterbury and other Bishops meeting the King at Worcester, and representing the impoverished state of the clergy, and their consequent inability to bear further taxation. The *Dominus* ——, with an hiatus, in Walsingham (p. 259), who so resolutely opposed the clamour of the knights and esquires for the spoliation of the Bishops, was the Archbishop of Canterbury, as we find from the present text [2](p. 373). The Note given in p. 374, it deserves to be remarked, from page 120 of the MS., although no part of the history itself, was clearly written at a time when Glendower was

[1] Identified, in a line added in Corp. Chr. vii. No. (1), with William Norham, who has been previously mentioned (p. xxx) as having addressed King Richard also in the language of prophecy.

[2] The word "*venerabatur*," in this passage, is more appropriately replaced by the "*aucupabatur*" of Walsingham.

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

still harassing the English; and, being an addition to the already written pages of the narrative, affords proof of its compilation almost contemporaneously with the events which it records.[1] The Convocation of the clergy by the Archbishop in St. Paul's, the grant made to the King by the clergy at his request, and the loan raised by Henry (the Abbot of St. Alban's lending 100 marks), until the grant should be paid (p. 373, 374), are not mentioned in Walsingham's pages. The interesting account given of the burning of Plymouth by the Bretons(pp. 374, 375) is compressed in Walsingham into a couple of lines (p. 259); and the singular churlishness displayed by the Plymouth people towards their aiding neighbours, together with the warning given to the Sieur de Castellis, the Breton leader (p. 375), are there unnoticed. The exploits, too, of William de Wilford (pp. 375, 376) are recounted in much greater detail than in Walsingham (p. 260). The Parliament summoned at Coventry; peace and pardon proclaimed by order of the King; the adventures of certain English pilgrims, and the prophecy to them by a foreign hermit (pp. 376–378), are not noticed in Walsingham. The various transactions in the Parliament summoned at London, of twelve weeks' duration (pp. 378–381), are but slightly glanced at in Walsingham (p. 260); and so, also, the demand (pp. 381, 382) of tribute by the French, in the name of Queen Isabella, from the Isle of Wight (Wals. pp. 260, 261). The speech made by Henry IV. at the shrine of Edward the Confessor at Westminster, in thankfulness for the victory gained over the Bretons by the men and women of Dartmouth, together with the solemn *Te Deum* chaunted thereon (pp.

[1] The line, it appears (p. 374), was written "at the end of the "choir of the Monks of St. Al- "ban's."—Whether this means that it was composed there, or inscribed, as a prayer, on that spot, does not appear.

385, 386), is not noticed in Walsingham; nor do we find there mentioned the remarkable successes (pp. 386–388) of Henry de Pay against the French. The victory gained over Spanish ships by the Earl of Somerset, and the asserted discovery by the Spaniards of the Canary Island (pp. 389, 390), are also omitted in Walsingham; the latter not inappropriately perhaps, as, in date at least, it is palpably incorrect. The account of the discussions in the Unlearned, (or Lack-learning,) Parliament (pp. 391–394), held at Coventry in October this year, differs materially from that in Walsingham (pp. 264–267), and they are evidently borrowed from different sources. The account of the dysentery at Coventry, and of the great reverence shown by the Archbishop of Canterbury for the Sacrament of the Lord's Body; with complaints to the King, on the prelate's part, of the irreverent behaviour of certain knights and esquires (pp. 394–396), does not appear in Walsingham's pages.

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

A.D. 1405.—The offer made by the Anti-Pope to Pope Boniface IX., and the singular circumstances attending the death of the latter (pp. 397, 398), are not noticed in Walsingham; nor yet the accusation by Lady Despencer of her brother, the Duke of York, of high treason; the privity of Thomas, Earl Marshal, thereto; and the denial by the Archbishop of Canterbury of any complicity therein (pp. 398, 399). The capture of the son and the Chancellor of Glendower; the designs of the Earl of Northumberland against the Earl of Westmoreland; the siege of the Castle of Merke by the Count de Saint Pol, and his defeat with great loss; the defeat of the French fleet by Prince Thomas and Edmund Holland, Earl of Kent; and the asserted appearance of a dragon near Sudbury (pp. 399–402), are all omitted in Walsingham. The list of grievances drawn up by Scrope, Archbishop of York, and Thomas Mowbray, Earl Marshal (pp. 403–405), is also not given there. The account of the capture and execution of the Archbishop and the

Collation of the contents of Walsingham's History (A.D. 1392–1406) with the Corpus Christi volume, No. vii. MS. (2).

Earl, through the treacherous conduct of the Earl of Westmoreland (pp. 405–411), though varying, to some extent, from that in [1] Walsingham (pp. 268-270), is given here in more full and more interesting detail; the deception practised by King Henry upon the Archbishop of Canterbury (pp. 408, 409, 411), when interceding for his brother prelate, being wholly unnoticed in the other compilation. The circumstances attending the retreat of the Earl of Northumberland to Berwick, and the consternation of the Mayor on discovering that he is in rebellion against the King (pp. 411, 412), are omitted in Walsingham; though his pages (271) contain some facts, as to the siege of Berwick Castle, which are not to be found in the present text. The passage—"*Venit* "*ergo Wigorniam—in proximo habiturum*" (pp. 414, 415), is evidently a repetition of matter belonging to a prior year (1403), the dispute between the Archbishop of Canterbury and certain knights at [2] Worcester, when proposing the spoliation of the clergy. This repetition, however, has been avoided in Walsingham. The accusation of fifty-nine Abbots and Priors of England by a thief, a sawyer by trade, and the detection of his falsehoods by Sir W. Cokayn, the Justiciar (pp. 415, 416), with the extortion of a subsidy for the Papal Nuncios (p. 417), are unnoticed in Walsingham.

A.D. 1406.—The combat between the English and the Welch on St. George's Day, and the death of a son of Owen Glendower (p. 418), are omitted in Walsingham; as also, the new grant made by the clergy to the King; (p. 418); the dismissal of the Bretons of the Queen's household, with her two daughters by her former marriage; the eclipse of the sun this year; and the seizure of wines captured in French ships, solely for the consumption

---

[1] See the variations also of Corp. Chr. vii., MS. (1) from MS. (3) in Walsingham, Vol. II. pp. 423, 424, Appendix (D).

[2] See p. xxxvii. *ante*.

of the great, to the detriment of the general public (p. 419), similarly unnoticed in Walsingham. The report of the envoys who had escorted the Princess Philippa to Denmark, and the publication of certain miracles alleged to have been wrought by St. Alban (p. 420), passages which are also unrecorded in Walsingham, close this interesting record of the later years of Richard II. and the earlier ones of his successor's reign; the most [1] valuable history of the period, in all probability, as already suggested, that now exists. Though mixed up indiscriminately with other sheets in the Corpus Christi Volume (No. vii.), it is somewhat singular that until now its existence should have been entirely overlooked; and the more especially, considering the comparative paucity of historical materials for this period that we now possess.

Though of great value, the existence of this history has been hitherto overlooked.

In the Cottonian MS. Faustina B. ix. there is a Manuscript History of the latter years of Edward III. and the reign of Richard II., mutilated in the earlier part, and [2] ending in A.D. 1399. The text of this MS. for the years 1393–9 bears a close resemblance to that of MS. (2) of the Corpus Christi volume, No. vii.; from which, to all appearance, it has been mainly derived. It is much fuller in its details than MSS. (1) and (3) of the Corpus volume; and while it omits various portions of the matter contained in MS. (2), it has some few interpolations of historical matter that is not to be found in MS. Reg. 13 E. ix., or in its legitimate successor, MS. (2) of the Corpus Christi volume. The only two of these interpolations, however, that appear to be of

History of the latter years of Edward III. and the reign of Richard II. in MS. Cotton. Faustina B. ix.; its similarity to the text of MS. (2) in the Corpus Christi volume.

Its interpolations into that text.

[1] The *Historia Vitæ et Regni Ricardi Secundi*, by a monk of Evesham, published by Hearne in 1729, is also of great value, especially for the latter years (A.D. 1393–1400) of Richard's reign; but while it contains much matter that is not to be found in the Corpus Christi No. vii. MS. (2), the latter contains considerably more that is unnoticed in the Evesham compilation.

[2] See p. 304 of this Volume.

any appreciable value, are those printed in pp. 423, 424, of this Volume—the singular story of the origin of the insanity with which Charles VI. of France was attacked, as said to have been narrated to the envoy of King Richard by the Queen of France herself; and the account of the brutal assault perpetrated by Richard on the Earl of Arundel within the walls of Westminster Abbey, under the pretext that he had been dilatory in attending at the funeral of Queen Anne.

MS. Bodley, No. 462, probably a transcript of MS. Faustina B. ix. throughout the reign of Richard II.

The MS. Bodley, No. 462 (folio), from such examination as the Editor has been enabled to afford it, has every appearance, so far at least as its account of the reign of Richard II. is concerned, of being a close [1] transcript of MS. Faustina B. ix. It is continued, however, to the year 1420; and there seems a strong probability that this may have been the source from which MS. (3) of the Corpus Christi volume, (after abandoning MS. (1), as derived from MS. (2),) derived its materials between A.D. 1405 and 1420. As already remarked (p. xxiii.), it bears internal evidence of having originally been a St. Alban's [2] volume.

The *Liber de Benefactoribus Monasterii Sancti Albani*

The *Liber de Benefactoribus Monasterii Sancti Albani*, printed in the Appendix to this Volume (pp. 427-464), is transcribed from a Manuscript, the fourth in order, in the Corpus Christi volume No. vii., so often mentioned.

[1] They both refer, in exactly the same words, to the text of MS. Reg. 13 E. ix., in reference to Wat Tyler's insurrection, in 1381.—" *Si* " *quem scire delectat horum malorum* " *nomina incentorum, sive ductorum,* " *communium, una cum opinionibus* " *cur hæc mala diversis provinciis* " *uno eodem tempore hiisdem fere* " *diebus infra Octabas festi Cor-* " *poris Christi specialius acciderunt,* " *in Cronicis*, *Majoribus fratris* " *Thomæ de Walsingham apud* " *Sanctum Albanum poterit repe-* " *rire.*" In reference to this allusion to MS. Reg. 13 E. ix., as the " Greater Chronicle of Walsing- " ham," see Walsingham's *Hist. Angl.*, Vol. II. Introd. p. xiii.

[2] Its earlier matter is apparently derived from Rishanger and MS. Reg. 13 E ix.

This Manuscript, we learn (see p. 429), as containing the names of all the then Benefactors of the Abbey of St. Alban's, was prepared with the view of being laid upon the great altar there; and from p. 428 we may conclude that it was written in the closing years of Abbot Thomas de la Mare, who died A.D. 1396. Here and there, the spaces of the parchment that had previously been left in blank are filled up with matter of a [1] later date, entered probably during the next [2] twenty years, and in a different style of writing from that of the original text; which is embellished with minute portraits in great numbers, wholly fanciful in origin, no doubt, but executed in most brilliant colours, and with very considerable artistic skill; presenting, in fact, a singularly extensive variety of the head-gear and physiognomies, both male and female, of that period.

Object, and probable date of compilation, of the *Liber de Benefactoribus.*

Description of the MS. of the *Liber de Benefactoribus.*

There is also extant another, and larger, "Book of "Benefactors" of St. Alban's, now MS. Cotton. Nero D. vii. It was executed, probably, some twenty years or more after the Corpus Christi Manuscript; as, in addition to all the interpolations in that MS. above mentioned, it contains also a number of names of still later date. This volume is also replete with [3] illuminations, somewhat similar to those in the Corpus MS. already noticed; though, while considerably larger in size, they are inferior in artistic merit in quite an equal degree. In page 450, (Note 1,) of this Volume, it

MS. Cotton. Nero D. vii. another and larger, but later, Book of Benefactors of St. Alban's.

[1] Distinguished in this Volume by being enclosed in square brackets. See pages 434–437, 453–464.

[2] The latest date, apparently, that is mentioned, is the death of Henry IV. (p. 434), which took place in March 1413.

[3] Alan Straylere, mentioned in the interpolations in the present text as a benefactor to the Abbey (see p. 464), is named in MS. Nero D. vii. as having executed some, at least, of the illuminations and pictorial illustrations in that volume. From the richness of some of these illuminations, the volume is sometimes styled,—" The Golden Book " of St. Alban's."

has been remarked that the benefactor to the Abbey, Serlo le Marcer (or Mercer), formerly Mayor and Sheriff of London, is there erroneously called "*de Mercer.*"

Carelessness with which the later Book of Benefactors has been executed.

With such singular incorrectness, however, has the later Manuscript (Nero D. vii.) been transcribed from the earlier one, and so little did the St. Alban's people, after all, bear in mind the names of their dead and gone benefactors, that this slight error in the Corpus MS. has absolutely been magnified into the unintelligible, and indeed almost unrecognizable, name of "*Serlo de* "*Marceio,*" (fol. 98.); an indication that it is anything but an improvement on its predecessor.

The facsimile facing the title-page of this Volume.

The facsimile facing the title-page of this Volume represents folio 210 a. of MS. Cotton. Claudius D. vi., where the text of Trokelowe is immediately succeeded by that of Blaneforde.[1]

H. T. R.

[1] See pp. 127, 131, *post*, and p. xviii, *ante*.

WALSINGHAM'S ENGLISH HISTORY, AND ITS ST. ALBAN'S SOURCES.

s Chronicorum, A.D. 1259–1296. [2] Annales Angliæ et Scotiæ, A.D. 1292–1300. [3] Annales Edwardi Primi, Fragm. III., A.D. 1285–1

jointly the source of

Chronicle, A.D. 1259–1306. [5] Annales Edwardi Primi, Fragm. I., A.D. 1299–1301. [6] Trokelowe, A.D. 1307–1322. [7] Blaneforde, A.D. 1

[8] MS. Corp. Chr. Cant. No. vii. (2), A.D. 1

jointly the source of

the source of

ibl. Reg. 13 E. ix. (fols. 137–326), A.D. 1272–1392.

MS. Corp. Chr. Cant. No. vii. (1), A.D. 1392–140
MS. Corp. Chr. Cant. No. vii. [9] (3), A.D. 1392–14

jointly the source of

Walsingham's [10] "HISTORIA ANGLICANA," MS. Arundel Coll. Arm., No. vii., A.D. 1272–1422.

. Cotton. Claudius D. vi., fols. 115–134; pp. 3–59 of the present Volume. Rishanger's "Wars Barons," (published by Mr. Halliwell, for the Camden Society,) or its sources, may have also, sparingly, been employed. The "Annales" of Nicholas Trivet, or its sources, have also been vely used in the compilation of Rishanger's Chronicle; see Rishanger, Introd. pp. xxiii.,

. Claudius D. vi., fols. 163–174; printed (pp. 371–408) in the Third Volume (Rishanger, etc.) present Series.

. Bibl. Reg. 14 C. i., fols. 11–15; printed (pp. 481–492) in the same Volume.

. Cotton. Faustina B. ix., fols. 75–144; printed (pp. 1–230) in the Third Volume of the present As to the question of the authorship of this Chronicle by William Rishanger, see pp. xxii.– the Introduction of that Volume.

. Claudius D. vi., fols. 175–182; printed (pp. 437–470) in the same Volume.

[6] MS. Claudius D. vi., fols. 192–210; pp. 63–127 of the present Volume.

[7] MS. Claudius D. vi., fols. 210–215; pp. 131–152 of the present Volume.

[8] Printed (pp. 155–420) in the present Volume.

[9] Number (5) according to the notation in Nasmith's Catalogue (1777), page 4; but Number more correctly, as stated in pages xx. and xxiv. of this Volume. Not improbably, MS. Bodl. No. may have furnished materials to this MS. between A.D. 1405–1420, where it ends.

[10] Vols. i. and ii. of the present Series of St. Alban's Chronicles. Its other ascertained sources, Tr Matthew of Westminster, Murimuth, Roger of Chester, Hemingburgh, etc., will be found indicate the margins of the First Volume, between pages 80 and 328. As to the question whether Tho Walsingham may not in reality have been the compiler of the Manuscript Reg. 13 E. ix. (Brit. Muse only, and not of the whole of the "Historia Anglicana," see Vol. ii. Introd. pp. ix.–xiii.

CORRIGENDA.

Page 17, Note 2, *for* 19 *read* 16.
Page 21, line 6, *for* "obstaclo" *read* "obstaculo."
Page 31, line 9, *for* "inopinatu" *read* "inopinato."
Page 38, line 7, *add* Note. "*bubulci* in orig.; perhaps an error for *bubuli*, "or *bubali*."
Page 80, line 1, *for* "voluntate" *read* "voluntati."
Page 137, line 28, *for* "sic dictus" *read* "si dictus."
Page 162, line 27, *for* "corrupuerunt" *read* "corruperunt."
Page 291, line 18, *for* "appatibus" *read* "apparatibus."
Page 319, line 20, *for* "confortatōrie" *read* "confortatorio."
Page 340, line 32, *for* "toli" *read* "tholi," (the classical form).
Page 349, line 27, *for* "economiæ" *read* "œconomiæ."

OPUS CHRONICORUM.

OPUS CHRONICORUM.

[MS. Cott. Claudius D. VI., fol. 115 a—fol. 134 b.]

Incipit Proœmium sequentis operis.

The Proœmium.

SUNT quædam vetustatis indicia, chronico more et patrio sermone per annos Domini ordinata, in quibus enitescit virorum fortium magnificentia, prudentium sapientia, justorum judicia, [1] temperatorum modestia: sic etiam in rebus gestis omnium gentium et nationum, quæ utique Dei judicia sunt, benignitas, probitas, cautela, et hiis similia et contraria, non solum spirituales ad bonum accendunt et a malo repellunt, verum etiam sæculares ad bona sollicitant, et in malis futuris præcavendis præmuniunt, juxta illud;—"Non vitatur ma-"lum, nisi cognitum;" et si Archangelus Raphael, a Deo missus, mentionem fecerit de cane, ut in [2] Thobia, ratione dictante, diligens inquisitio fieri debet de rebus necessariis. Historia igitur præterita, quasi præsentia, visui repræsentat, futura ex præteritis imaginando dijudicat. Habet quidem et præter hæc illustres transactorum dotes notitia; quod ipsa maxime distinguat a brutis rationabiles. Bruti namque homines et animalia unde sunt nesciunt, patriæ suæ casus et gesta ignorant, nec scire volunt.

[1] *temporatorum* in orig.

[2] In reference to the appearance of the Archangel Raphael to Tobias, the son of Tobit, in the *Apocrypha*. The gist of the allusion is, however, by no means clear.

Hæc ergo considerans, hujus regni gesta, et nostræ gentis origines, mores, et virtutes, tum propter patriæ caritatem, tum propter exhortantium auctoritatem, invocato Spiritu Sancto, voluntati fuit interrupta temporum seriem resarcire, necnon præterita memoriæ commendare; quia minus feriunt jacula quæ prævidentur. Quicquid vero de recentioribus ætatibus apposui, vel ipse vidi, vel a fidedignis viris audivi; in quo scilicet opere sequenda et fugienda lector diligens dum invenerit, ex eorum imitatione et evitatione, Deo cooperante, melioratus fructum afferat exoptabilem.

In nomine Sanctæ et Individuæ Trinitatis, Patris, et Filii, et Spiritus Sancti.—

Incipit Liber Chronicorum, editus ad instantiam venerabilis patris nostri, Domini Johannis, Dei gratia, Abbatis hujus Ecclesiæ.

A.D. 1259. Beginning of the dissensions between Henry III. and the Barons.

Anno ab Incarnatione Domini millesimo ducentesimo quinquagesimo nono, qui est annus regni Regis Henrici Tertii [1] quadragesimus tertius, [2] orta est dissensio inter Regem et Barnagium.

Partiality to foreigners, shown by King Henry. (A.D. 1260.)

Anno Dominicæ Incarnationis millesimo ducentesimo sexagesimo primo, qui est annus regni Regis Henrici Tertii quadragesimus [3] quartus, [4] cum idem Rex toto tempore suo haberetur maxime erga alienos largissimus; qui quidem alieni, ut Dominus Willelmus de Valontia, cum sibi consimilibus, leges Anglicanas nite-

---

[1] *quagragesimus* in orig.

[2] This passage, from "*orta*" down to "*Barnagium*," appears as a rubric in the original. It is clear, however, that it must bear reference to the year previously mentioned — 1259—and a full stop must be placel between *hujus Ecclesiæ* and *Anno ab Incarnatione, etc.*, as this Chronicle could not by any possibility have been compiled (*editus*) in that year.

[3] More correctly, "*quintus.*"

[4] This sentence is incomplete.

batur pervertere, et legibus patriæ suæ consimiles fieri, immemor Dominici præcepti,—[1] "Leges meas custo-"dite," et iterum per [2] Prophetam,—"Væ qui condunt "leges iniquas, et scribentes scripserunt injustitias, ut "opprimerent pauperes in judicio, et vim facerent causæ "humilium populi Dei." Hæc fuit causa primitiva dissensionis et discordiæ inter Regem et Barnagium suum; quapropter omnes alienigenæ, ex communi assensu Barnagii, jussi sunt ad propria expeditius repedare, et Angliam irrevocabiliter evacuare.

A.D. 1260.

This, the cause of dissension with the Barons.

Eodem tempore, ex assensu totius Barnagii, Dominus Rex Statuta Angliæ apud Oxoniam ordinavit, et juravit, ipse cum Edwardo, primogenito suo, et Barnagio, eadem Statuta irrefragabiliter observari. Processu temporis, Dominus Rex pœnituit se juramentum fecisse. Habito Rex secum cogitatu secretiori, qualiter, Provisioni Baronum suppositus, ex insolito cogebatur manum retrahere, et eorum [3] ac dispositioni, licet utili, adhærere vehementer doluit, et [4] se hujus [4] mutaturum corde firmiori decrevit. Convocatis itaque magnatibus, dixit:—"Vos omnes pro communi regni et "Regis utilitate, ut [5] asseruistis, et commodo, provisum "[6] que inter vos universaliter decrevistis, præstitis jura-"mentis, observari; cui et me, una cum filio meo, "juramento alligastis consimili. Nunc autem indubi-"tanter expertus sum, vos, non tantum Regis et regni, "quantum propriis, inhiantes emolumentis, penitus a "pacto resilire, et me non quasi dominum, sed quasi "ministrum, vestræ subjugasse custodiæ. Thesauro "insuper ex insolito minorato, debitum ubique suc-"crescit, liberalitasque Regis, et [7] potestas, fere pro-"strata succumbit. Unde non miremini, si, vestro non

The Provisions of Oxford. (A.D. 1258.)

The King rebukes the nobles, and threatens to obtain absolution from his oath.

---

[1] Probably, in allusion to *Leviticus* xviii. 5, 26, and xix. 19.

[2] *Isaiah* x. 1.

[3] Some word, similar to *voluntati*, seems to be omitted here.

[4] Qy. if *sibi* and *mutationem* are not the words intended?

[5] *aseruistis* in orig.

[6] Sic in orig.; it seems to be redundant.

[7] *potestestas* in orig.

A.D. 1260. " amplius consensurus consilio, vos vobis relinquam de " cætero, et super hoc remedio indulgentiam [1] assumo. " Pontifice perquirendo."

He takes measures for that purpose.

Quo dicto, destinatis Rex ministris Romam pro absolutione, specialiter scripsit Regi Franciæ, et filio suo, Edwardo, pro subministrando sibi auxilio; cui Rex infinitos sibi promisit milites, per septem annos, si necesse fuerit, propriis sumptibus sustinendos; et Edwardus in congregandis, ut dicebatur, viribus, omnimodos labores adhibuit.

Impetratur littera Papalis pro absolutione juramenti.

King Henry retires to the Tower of London, and seizes the public treasures. (A.D. 1261.)

Anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo [2] secundo, qui est annus Regis Henrici Tertii quadragesimus [3] quintus—interim Rex, Statuto magnatum neglecto, et consilio deceptus [4] Achitofel adulatorio, in Turrim se Londoniarum intrusit, et thesaurum, ibidem depositum, diruptis seris, consumendum dispersit. Conductis itaque operariis, eandem fecit turrim ubique firmari, civitatemque Londoniarum, refirmatis seris et clausuris, mandavit per gyrum communiri; convocatisque singulis de civitate a duodecim annis et supra, fecit omnes jurare de fidelitate sibi servanda, clamante hoc præcone, ut quotquot vellent Regi militare, illius veniant sustinendi pecunia. Quo audito, Barones ubique confluebant cum viribus, hospitati extra muros, hospitiis sibi intra omnino negatis; sicque letalis ubique suspicabatur guerra, nunquam per multos retro annos tam proxima.

The Barons encamp without London.

Prince Edward declines to be absolved from his oath.

Tunc temporis, circa Pascha, impetrata fuit littera Papalis super absolutione Regis, et Edwardi, filii sui, de prædictis juramentis; sed Rege hoc non acceptante, Edwardus se sponte iteratis innodavit sacramentis.

[1] *assummo* in orig.
[2] Apparently *nono* in orig.
[3] More correctly, " *sextus*."
[4] In allusion to II. *Samuel*, cc. xv., xvi., xvii.

A.D. 1261.

The Barons humiliate themselves, and propose to make terms with the King.

Audientes hoc magnates, firmiter in proposito persistentes, destinatis ad Regem mediatoribus, obnixe rogabant, ut communiter præstitum inviolabiliter teneret juramentum; et si quid sibi displicuerit, eisdem ostenderet ad emendandum. Qui, nequaquam adquiescens, sed eorum ingressus vix patiens, dure, minanter, ac proterve, respondit, dicens quod, ipsis a conventione deficientibus, non amplius adquiesceret; sed unusquisque deinceps propriis defensionibus provideret. Tandem mediantibus quibusdam discretis, ad hoc, vix mitigatus, inducitur, ut duo eligerentur, unus ex parte una, et alius ex altera; qui duo tertium sibi assumerent, et, auditis querelis Regis et aliorum responsis, stabilem utrobique pacem providerent: quod hinc inde usque ad adventum Edwardi conceditur differendum.

Prince Edward returns to England, with William de Valence.

Audiens hoc Edwardus, scilicet, prædictam in Anglia discordiam per suum citius adventum pacem sortituram et reformandam, adepta de hastiludio victoria, confestim repatriavit, adductis secum Johanne de [1]Braines, sororio suo, et Willelmo de Valoniis, de terra nuper elongato; qui tunc ingressum vix obtinuit, ita tamen ut, præstito in ingressu sacramento, Baronum Provisioni in omnibus obediret, et singulis contra eum querelis depositis, et deponendis, si necesse fuerit, responderet.

He enters into a compact with the Barons.

Edwardus vero, super vanis Regis consiliis et consiliariis edoctus, eisdem valde iratus, sponte se a patris absentavit obtutibus, et fideliter, ut præjuraverat, assentit Baronibus. Inquisitis itaque diligenter prædictæ contentionis fautoribus, et cognitis, unanimiter omnes cum Edwardo conjurarunt, quod nunquam consentirent in uno, donec quosdam malos consiliarios a suo amoveret Consilio; addentes quod, per talium pacis perturbatorum suggestiones, Rex sæpe decipitur, et, impetrata Papali absolutione, Provisio, Regi et regno

[1] Qy. *Bretayne?* John, Duke of Bretagne, was the husband of his sister, Beatrice.

A.D. 1261. salubris, infirmatur. Unde revelato eorum secreto, ut verificetur Evangelium [1]Johannis;—"Nihil opertum "quod non reveletur, et occultum, etc," nunquam Rex, talium consilio intermediante, suo poterit Barnagio, prout decet, consentire. Rex vero, hoc renuens, confestim se infra Turrim Lundoniarum, cum eis, recepit: Edwardo foris, cum magnatibus, remanente, concursus excrevit proximus formidolosus.

The King retires to the Tower of London.

The Earls of Gloucester and Leicester are reconciled.

Comites Gloverniæ et [2]Legitur', prius per verba indecentia discordes, pace sunt tunc firmissima confœderati, (ut replicari possit illud Evangelicum,—[3]"Amici "facti sunt Pilatus et Herodes,") simul cum Edwardo et aliis contestantes, quod aut prædictorum perturbatorum pacis a Rege removerent consortium, aut, guerra viciniore suscitanda, alterutros sedarent in interitum.

The King retires, first, to Dover, and then to Rochester. (A.D. 1262.)

Anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo tertio, qui est annus regni Regis Henrici Tertii quadragesimus [4]sextus, timentes non modicum prædicti consiliarii [5]se armis viribusque circumquaque [6]præmuniti, se infra Turrim et custodiam diutius receperunt. Qui tandem, interveniente Regina, vix quibusdam concordati magnatibus, circa Pascha invicem suscepti sunt in pacis amplexibus. Quo facto, Dominus Rex audacius se extra Turrim exposuit, Domino Johanne Mauncel infra dimisso, versusque Doveriam itineravit continuo. Venienti autem cum mediocri familia liberum patefecit Castelli introitum, cum nec ei oblatum nec vetitum, sed, tanquam clavis totius regni, custodiæ esset diligentiori a Baronibus deputatum. Quo Rex statim sentiebat [7]se falsis suggestionibus deceptum, et Baronum suorum fidelitate ubique, licet ignoranter, suffultum; commendansque illius custodiam

[1] Not *John*, but *Matt.* x. 26, and *Luke* xii. 2.

[2] Sic in orig.; probably an error for *Legacestriæ* or *Leycestriæ*.

[3] *Luke* xxiii. 12.

[4] More correctly, "*septimus*."

[5] This passage is evidently imperfect: see Rishanger's *Chronicle*, p. 10.

[6] Probably, *præmuniri*.

[7] *de* in orig., by inadvertence.

Domino E. Waleram, mox Castellum Roucestriæ adiit, et quædam alia; et ubique liberum invenit introitum et exitum. A.D. 1262.

King Henry determines to break his oath to the Barons.

Tunc temporis, Dominus Rex, volens a juramento prius præstito, tanquam absolutus, resilire, audacter circuit per civitates et castella, volens eorum, et totius regni sui, plene possidere dominia; animatus ex hoc, quod Rex Franciæ, una cum magnatibus suis, nuper sibi promisit viriliter succurrere.

He cancels certain appointments recently made by the Barons, and appoints officers of his own.

Veniens itaque prædictus Rex apud Wintoniam, ibidem Castellum, ut alibi, liber introivit, ac festum Pentecostes ibidem, cum suis, celebravit; vocatisque illinc ad se Justiciario et Cancel[l]ario, nuper institutis a Barnagio, sigillum suum sibi reddi, et rotulos de Justiciaria sibi mandavit restitui. Quibus respondentibus se nullatenus [1]hoc facere, sine Baronum, una cum [2]Regis, assensu et voluntate, confestim Rex commotus, Barnagio inconsulto, Dominum Walterum de Merthone sibi præfecit Cancellarium, et Dominum Philippum Basset Capitalem sibi et regno Justiciarium. Quo audito, magnates, considerantes hoc sibi et Provisionibus suis contrarium, timentesque ne Rex ita præsumeret eorum funditus eradicare Statutum, communiti armis et viribus, illuc properabant quantocius. Johannes Mancel, hoc audiens, timensque Regi suscitari exinde periculum, vehementer formidans, Wintoniam ad Regem clam adiit, et ut clandestino Londonias rediret, Regem secretius consulendo admonuit. Quo reverso, Rex silenter de Castello se emisit, et cum pauca sequela subsequendo Londonias properavit. Hoc cognoscentes Barones, qui in eorum communionem jamdudum obligati fuerant, communicato consilio, dixerunt se decretum, necnon sacramentum juramenti, irrefragabiliter observaturos, convicaneis suis relaturos, et favorem in adjutorium, quantum possent, præstituros.

The King, on being warned, returns from Winchester to the Tower of London.

[1] *se* is repeated here in orig., by inadvertence.

[2] Repeated in orig.

A.D. 1264. Hostilities between the King and the Barons.

Anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo quarto, qui est annus regni Regis Henrici Tertii quadragesimus [1]septimus,—ab illa die Comites et Barones in Regem, et in complices suos, insurrexerunt, prædia et maneria eorum igne comburentes; et, vice versa, complices Domini Regis, eadem facientes, Baronum substantias invadentes. Barones vero, hoc audientes, insulam Eliensem in manu forti intraverunt, totam patriam circumjacentem sibi subjugantes. Hæc dissensio inter Regem et Barones duravit usque ad quartum-decimum diem Maii.

The Barons take possession of the Isle of Ely.

Circa idem tempus, præcogitaverunt Barones, quomodo hujusmodi discordiæ finem imponerent, oculo ad oculum calamitates et oppressiones populi, et Ecclesiæ desolationem, intuentes, sententiam illius versificatoris memoriæ commendantes;—

[2]"Quicquid delirant reges, plectuntur Achivi."

Simon de Montfort, Earl of Leicester, chosen leader of their army.

Illico, unanimi assensu congregati, elegerunt Dominum Simonem de Monte Forti, Comitem Leycestriæ, in ducem exercitus eorum; tum propter ejus constantiam, tum propter belli notitiam. Tantus erat ei ardor finem malis imponere, ut mallet ultima experiri, quam regni calamitatem ulterius protendi.

Bellum Leuwense.

The Battle of Lewes. (A.D. 1264.)

Anno gratiæ millesimo ducentesimo sexagesimo quinto, qui est annus regni Regis Henrici Tertii quadragesimus [3]octavus, die [4]quarto Maii, Dominus Rex, et Edwardus, primogenitus suus, cum exercitu suo, non inerti militum copia, bello se animose, intermissa obsidione, obtulerant apud Leuwes. E contrario, Barones cum magno

[1] More correctly, "*octavus.*"
[2] Horace, *Epist.* I. 2, 14.
[3] More correctly, "*nonus.*"
[4] The Battle of Lewes took place not on the 4th, but on the 14th, of May, and in the previous year, 1264, as already alluded to.

impetu, toto annisu, in Regem et suum exercitum insurrexerunt. A.D. 1264.

De fuga Londonensium.

Londonienses, nimio timore perculsi, tanquam vecordes terga [1] verterunt, fugam inierunt, exemplo edocti illius versificatoris;— The Londoners take to flight.

"Bellat prudenter, qui bella fugit sapienter."

[2] Quod cum cognovisset Edwardus, insecutus est eos cum exercitu suo; frustra, quia velociores eo erant. Rex ipse, quamvis ad defendendum se non ei defuisset animus, quibusdam ambagibus totum exercitum suum amisit, præter paucissimos commilitones, [3] infestis viribus, vexillisque, aciem regalem in hac necessitate protegentes; cæteri, cum Edwardo, Londonienses fugientes ocius insecuti sunt. Prince Edward pursues them with his division.

Rex captus est a Baronibus.

Tandem Dominus Rex, a Baronibus circumquaque aggressus, ultro se obtulit Comiti; ita omnibus circa se vel captis vel fugatis, cedendum pro tempore et teneri sustinuit. Prædictus Comes præcepit Regem illæsum asservari, cum fratre suo, Rege Alemanniæ, et cum suis commilitonibus; non passus ullo exprobrationis convicio illum [4] proscindi, et quem iratus modo impugnat, regnum fastigatum, placidus, ecce! sustinet triumphatum; ut, compositis iræ et lætitiæ motibus, et consanguinitati impenderet humanitatem, et in captivo diadematis respiceret dignitatem. The King and his brother, the King of Almaine, are taken by the Barons. [5] Vulgus vero civium Londoniarum circumquaque dispersum, Edwardus, cum commilitonibus suis reversus, ignorans quid patri suo, Domino Regi, contigerit, tetendit se versus Castellum Leuwense, Prince Edward is made prisoner, and sent to

[1] *veterunt* in orig.
[2] Indistinct in orig.; apparently *Qui.*
[3] Perhaps an error for *indefessis.*
[4] *procindi* in orig.
[5] This is intended, no doubt, in the sense of an ablative absolute.

A.D. 1264. Walling-ford Castle.

explorans si posset patri subvenire. Illico comprehensus ab exercitu Baronum, ductus est sine mora in Castellum Walingfordiæ, carcerali custodia mancipatus.

Edwardus captus et incarceratus apud Wali[n]gford.

Miseries inflicted on the country by the civil war. (A.D. 1265.)

Totus annus ille sequens, cum quinque mensibus et duabus septimanis, asperitate guerræ inhorruit. Castella per totam Angliam erant quæque suas partes defendentia, verum, ut verius dicam, depopulantia; milites castellorum abducebant ab agris pecora et pecudes, nec ecclesiis nec cœmeteriis parcentes, domibus miserorum ruricolarum usque ad stratum expilatis.

The injunctions of the Earl of Leicester, against pillage, are neglected.

Equidem ex voluntate Comitis emanavit præceptum, ne aliqui, sub pœna decapitationis, in Sanctam Ecclesiam vel cœmeterium, deprædandi causa, præsumptuose intrarent, nec sacri seu religiosi ordinis hominibus, vel eorum famulis, manus violentas injecissent: sed nihil propemodum hac profecit industria. Erat ergo videre [1] calamitatem, Angliam, præclarissimam quondam nutriculam, speciale domicilium, quietis, ad hoc miseriæ devolutam esse, ut nec etiam episcopi, nec monachi, de villa in villam tute possent progredi.

Strenuous conduct of the Earl.

Comes interea modeste agere omnia conatus est, se nihil magis cavere quam ne vel parvo detrimento vinceret magnates quos ad sacramentum jusjurandi servandum flectere non posset: satis habebat in officio continere, ut qui nusquam adquiescere vellent, minus nocerent. Ubicunque tamen commode fieri posse videbat, et militis et ducis eleganter officium exequebatur; denique munitiones quæ potissimum partibus susceptis nocebant, strenue debellabat.

Edwardus missus est ad Castellum Herefordiæ.

(A.D. 1265.) Prince

Processu temporis, hoc est, circa festum Trinitatis, Edwardus, ex industria Comitis et Baronum, missus est

[1] *calalamitatem* in orig.

ad tutiora loca, scilicet, in Castellum Herefordiæ, cum custodibus sibi deputatis. Nec multis post diebus evolutis, accesserunt ad custodes quatuor viginti milites de finibus Walliæ, [1] militali disciplina edocti et instructi, summo opere flagitantes, ut Edwardi fungerentur colloquio. Cumque custodes hæc Edwardo denunciassent, ait illis,— "Certus sum, quod hac de causa huc venerunt, ut me eruerent de manibus vestris;" cui [2] ille,— "Viriliter agite, et resistite illis." Mox responsum est eis ubertim et splendide a custodibus, nullatenus fieri quod rogabant.

A.D. 1265.

Edward is sent to Hereford Castle.

Edwardus evasit de carcere Herfordiæ.

Placuit custodibus consilium Edwardi, veruntamen dolum ignorabant; quia facilius est vitare discordem, quam declinare fallacem. Erant enim ibi tres destrarii optimi et velocissimi: summo mane Edwardus dixit custodibus suis,—"Si inveni gratiam in oculis "vestris, sinite me ascendere unum ex equis istis "quem elegero, ut probem illum." Qui libenter assensum dederunt illi. Ministri straverunt eum, et Edwardum desuper sedere fecerunt. Mox calcaribus appositis, currere cogit [3] equum sub ipso calcar acutum. Confestim alta voce proclamat,—"Eia, custodes, abite, "dicite sociis vestris et Comiti, Anglia lucratur." Ab illa die cogitabat, et totis viribus insudabat, qualiter se vindicaret de Comite et suo exercitu.

He escapes by stratagem.

Eodem tempore Dominus Rex de villa in villam, de castello in castellum, peragrabat; honorifice susceptus est, veruntamen sub custodia Comitis deputatus est. Comes autem, pertentatis illorum, et cognitis, animis, quos datis [4] obsidionis tutiores per evasionem Edwardi esse noverat, dispositoque quid deinceps agendum tene-

The King remains in the power of the Earl of Leicester.

[1] Sic in orig.
[2] The narrative is evidently incomplete.
[3] *equm* in orig. This passage seems incomplete; *urgens*, or some similar word, being implied.
[4] Qy. if not *obsidibus?*

A.D. 1265. ret, nec multum post malignitatem adversæ fortunæ pauolominus expertus est: per quendam insidiarum [1] conscium præmunitus, paratos sibi evitavit dolos ad [2] tempus.

The King dissembles his feelings of indignation towards the Earl.

Anno gratiæ millesimo ducentesimo sexagesimo sexto, qui est annus regni Regis Henrici Tertii [3] quadragesimus nonus, Rex, consternatus animo quod in insidiis parum profecisset, astutia agendum ratus, serenitate vultus, necnon gratuita confessione, magnitudinem culpæ attenuare studuit. Juravit simpliciter verbis, pro placito Comitis conceptis, se nunquam ulterius tanto [4] sceleri affuturum. Hoc quidem egit verbo tenus, sed nunquam ei plenam exhibuit amicitiam, cujus semper suspectam habebat potentiam. Itaque coram Comite pulchre jocundeque Comitem illum appellans, retro maledicis verbis mordebat, et quibus potuit possessionibus vellicabat. Comes vero, artem arte illudens, permisit Regem quocumque ei placuerit progredi, custodibus sibi deputatis. Ille vero, quasi positus in specula, rerum providebat exitum, et ne de juramento, quod fecerat erga Deum et homines, perfidiæ notaretur, sedulo cogitabat.

Qualiter filii Comitis Leicestriæ acclamare fecerunt torneamentum contra Comitem Gloucestriæ.

A tournament, at Dunstaple, forbidden by the Earl of Leicester.

In festo Sancti Michaelis tunc temporis, filii Comitis Leicestriæ acclamare fecerunt torneamentum apud Dunstapliam contra Comitem Gloverniæ. Ibidem accesserunt Londonienses, necnon infinita multitudo militum et armatorum. Quod cum didicisset [5] armigerulus Comes, pater eorum, increpavit protervam præsumptionem eorum, firmiter eis injungens, ut in inceptis et præcogitatis

---

[1] *concium* in orig.
[2] *temptus* in orig.
[3] More correctly, "*quinquagesimus, Rex.*"
[4] *celeri* in orig.
[5] *arumigerulus* in orig.

stultitiis desisterent; constanter comminando, quod nisi maturius præceptis ejus adquiescerent, in tali loco eos collocaret, ut neque solis neque lunæ beneficio gauderent. Sic suos, qua potuit animositate, a torneamento compescuit, ut nec communis pugnæ copiam facerent, cum propter eminentem guerram, tum propter ne provinciam coram se vastari sineret. A.D. 1265.

Quo audito, [1] Comes Gloverniæ, quod Dominus Simon de Monte Forti prohibuisset torneamentum Dunstapliæ, ultra quam credi possit, incanduit ejus indignatio; necnon quamplurimi, præcedentes equis et armis, turgentes indignabantur, et verbis probrosis conviciabantur, dicentes,—"Manifeste ridiculosum est, quod hic alieni-"gena totius regni dominium sibi præsumit subjugare." Comes autem Gloverniæ tacitus rem considerabat. Mox ruptis amicitiis pristinis, cum indignatione recessit; ita quod totum oblivioni traderetur pristinæ amicitiæ, necnon juramenti confœderatio. Quapropter, ut

Anger of the Earl of Gloucester and others thereat.

He withdraws from the Earl of Leicester, and becomes his enemy.

"——— Exitus acta [2] probant,"

factus est ei de cætero hostilis inimicus; suorumque insidiis necatus, egregiæ probitatis et constantiæ, processu temporis, decus luit.

Qualiter Comes Gloucestriæ [3] insidiabatur Comiti Leicestriæ.

Anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo septimo, qui est annus regni Regis Henrici Tertii [4] quinquagesimus,—ab illa die, et deinceps, Comes Gloverniæ cogitabat, et affectum operibus impendebat, cum in potestate hostium casualiter divertisset, de superstitiosa præsumptione et audacia Comitis Leicestriæ vindicaret, eumque morti traderet.

The Earl of Gloucester's designs against the Earl of Leicester.

[1] Perhaps an error for *Comite*.

[2] *probat* is the correct reading of the Pentameter.

[3] *incidiabatur* in orig.

[4] More correctly, "*quinquagesimus* "*primus*." This line is altogether out of place, and 1265 is the date.

A.D. 1265.

The Earl of Leicester expostulates with the King.

Interim Comes Leicestriæ Regem verbis compositis et modestis sic alloquitur, rationem præferens, quod Rex ad regnum et ad regimen regni aspiraverat, et omnem fidem regni, juratam et pollicitam, neglexerat ipsemet; quinetiam contra legem egisset, qui, post sacramentum juramenti, decretum infringere et infirmare non erubuisset. Animabant nimirum animum Comitis multorum discretorum eloquia, quos super negotio [1] consuluerat, nullo modo eum posse sine ignominia vitam finire præsentem, vel mereri beatitudinem futuræ, si juramentum suum irritum faceret. Hæc optimates, sæpius pristinorum beneficiorum memoria inducti, dixerunt Regi,—" Si Dominus Rex sanum con-" silium respuerit, sciat se seram pœnitentiam acturum, " cum oculos suos clauserit, Qui aufert spiritum princi-" pum." Rex autem, quamvis nimio favore obnoxius, aliquandiu auribus suis blandientes dissimulavit audire, mollitus dilationis amaritudinem, vel, quod magis opinor, futuræ ultionis discussionem. Nec solum hoc a Rege, sed et ab optimatibus, ab hiis etiam quos constantiæ ejus invidia clam mordebat, maxime a ministris Regis et Comitis Gloverniæ, quæque pœnæ et derogationis cogitasset, conferebantur.

Certain nobles second his endeavours.

The King's conduct in captivity.

Eadem die, Rex eluctatus captionem, necnon custodiæ mancipationem vilipendens, contra resistentes sibi, crebre, ut ferebatur, dicere solebat,—" Ex quo, gratia Dei, " inunctus sum in regem paterno jure, quare destitutus " sum?" Statim juravit, more solito,—" Per pietatem " Dei, nunquam 'Rex dejectus' appellabor." Hæc et [2] iis similia, ab Inventione Sanctæ Crucis usque ad Vincula Sancti Petri, plurimorum verborum agmine versata crebrius, tunc demum debito fine conclusa. Tandem eo modo res ventilata, ut æquis conditionibus Rex et sui complices absolverentur a custodia, nullo pacto alio interveniente, nisi ut quisquis partes suas

[1] *consuluerant* in orig. | [2] *is* in orig.

pro posse suo tueretur. Illud vero percelebre magnificumque fuit, quod pro isto eventu nemo Comitem Leycestriæ vel infractum mente, seu etiam tristem vultu, vidit. Ita conscientiam altæ nobilitatis inspirabat Spiritus Sanctus, et roborabat; nunquam inflexus est. Quamvis enim primo blanditiis invitatus, postea minis lacesseretur, nunquam se fortunæ ludibrio subjiceret, sed tanquam mons immobilis persistebat, secundum veram nominis sui interpretationem; quia Simon interpretatur "obediens." Obedientiam reddidit Deo, votum suum inviolabiliter observans, juxta illud:— "[1] Vovete et reddite." Mons erat immobilis, constans, et fortis: quapropter juste appellatur, "Simon de Monte "Forti."

A.D. 1265. Equanimity manifested by the Earl of Leicester.

Qualiter Edwardus prosequebatur filium Comitis Leycestriæ.

Anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo [2] septimo, qui est annus regni Regis Henrici Tertii quinquagesimus primus, pridie ante festum Sancti Petri, quod dicitur "Ad Vincula," venit Simon, filius Domini Simonis de Monte Forti, cum exercitu non modico, in subsidium patris sui; quod cum cognovisset Edwardus, occurrebat illis, et concussit eos a maximo usque ad minimum. Simon autem, nullum emolumentum sibi contigisse intelligens, intra Castellum de Kelingworthe cum festinatione latenter intravit. Ista facta erant per diem Sabbati, scilicet, in Vigilia Sancti Petri ad Vincula.

Simon de Montfort, the Younger, is defeated by Prince Edward.

De Bello de Evessam.

Die Martis proxima sequente, venit Dominus Rex, cum exercitu suo, in campum de Evesham, ex parte Australi, et Edwardus ex parte altera, et Comes

The Earl of Leicester is defeated at Evesham.

[1] *Eccles.* v. 4.

[2] The events here related took place A.D. 1265. See also pages 15 and 19, *ante*.

A.D. 1265. Glovernia, cum comitatu suo, lento gradu. Comes vero Leicestriæ, cum oculos levaret, et innumerabilem multitudinem virorum bellatorum adventasse contemplaret,—erant enim ibi juvenes multi fortes et leves, qui mallent equitationum discursus quam pacem; —præterea plures illorum confusi erant, quia Regem bellantem anno elapso apud Leuwes deseruerant, nunc vero conventu isto fugæ suæ antedictæ opprobrium [1] auferre conabantur. Confestim Comes Leycestriæ suos commilitones instantissime exoravit, ut terga verterent et fugam inirent, dicens,—" Quia impossibile " est vobis [2] tantæ multitudini resistere;" deinde specialiter alloquitur Dominum Hugonem Dispensatorem, in hiis verbis;—" Domine Hugo, potens es viribus, multam sapientiam tibi contulit Dator sapientiæ, multum " prodesse potes terræ Anglicanæ. Jam quiesce, ut " vivas; fuge hac vice, ne moriaris." At ille;—" O " pater venerande, video patientiam tuam, et constantiam. Christus, ex alto prospiciens, laboribus tuis et " ærumnis nunc finem imponit; calicem passionis quem " bibiturus es, ipsemet gratanter bibam;" et addidit; —" Nonne præstaret mori et gloriose occumbere, quam " tam insignem contumeliam pati?" [3] Tunc fax belli immissa bellatorum amixtionem animata convaluit, circumquaque posita. Comes autem Leicestriæ, cum se cognovisset vitam transitoriam mutare in æternam, gratulabatur: gratis ad locum martyrii properavit, ut cognoscerent omnes, quod non invitus, non compulsus, pateretur, exemplo edoctus gloriosi Archipræsulis Cantuariæ, et Martyris, Thomæ.

His exhortation to Sir Hugh le Despenser.

The Earl of Leicester is slain.

Itaque in prima acie, ut liberius agonem suum Domino commendaret, ultro se intromisit. Mox a Comite Gloverniæ prosecutus, dum fugere contempsit, solus ab omnibus præcipue impetitur, capitur, neci traditur, morte probrosa. Post capitis abscissionem, pedem ejus

[1] *aufere* in orig.
[2] *tanti* in orig.
[3] This passage is unintelligible, to all appearance.

detruncaverunt. Unde [1] quondam prognosticum evenit. In ipso temporis articulo, sol obscuratus est, et tenebræ factæ sunt super terram, quasi dimidiæ [2] horæ spatio; unde [3] nonnulli miraculi exemplum et multorum materia sermonum extitit per totam Angliam, quod idem Comes, scilicet, Dominus Simon de Monte Forti, coronam martyrii, et bravium sui cursus, nactus est. Unde, ut a veridico relatore didici, in illa hora in qua occubuit, quidam capellanus quando Missam suam inchoavit, tanta erat aeris [4] serenitas, nec quidem ulla nebula apparuit in firmamento, vix cum multis candelis accensis potuit Missam terminare, præ obscuritatis densitate.

A.D. 1265. Marvellous occurrence at the moment of his death.

Ipse quippe, sicut primus ad juramentum Oxoniæ præstitum et inviolabiliter observandum initium suscepit, ita semper invicto animo in incepto gratis constantissime perseveravit; "gratis" dico, quia nonnulli fautorum, ejus vel fortunam sequentes, ejus constantiam imitantes, multa jam emolumenta consecuti, spe ampliorum præmiorum pro justitia [5] pugnaverunt, et in eodem loco animas Deo reddiderunt. Non ergo alicui, si hæc integre scribo, adulationis seu indignationis surrepat suspicio; nihil enim dabitur gratiæ, sed sola veritas historiæ, sine ullo fuco mendacii, posterorum producetur notitiæ.

His constancy and fortitude.

De obitu Domini Simonis de Monte Forti.

Anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo [6] septimo, qui est annus regni Regis Henrici Tertii quinquagesimus [7] secundus, postquam Dominus Rex cogno-

Grief of the King and Prince Edward at his death.

[1] Qy. if not *quoddam?*
[2] *ore* in orig.
[3] Probably an error for *nonnullis.*
[4] *seremitas* in orig.
[5] *pungnaverunt* in orig.
[6] The numerals are almost erased.
[7] The Chronicler has already mentioned the year 1267, as being the *fiftieth*, and the *fifty-first*, year of Henry III. See pages 15 and 17, *ante.* The year 1268, no doubt, is meant, though 1265 would be correct.

A.D. 1265. visset Comitem Leicestriæ sic occubuisse, ægre sustinuit; animo molesto consternatus est, necnon et Edwardus; vellent enim eum vivum et illæsum habuisse. Tandem, cum omnia quæ ad illum diem pertinerent, consummarentur, Rex et sui ad propria declinaverunt, et sic de singulis. Deinde venerunt monachi de Hevesham: corpus prædicti Comitis ad Monasterium suum, cum magna reverentia, asportaverunt, et honorifice in secretiori loco cœnobii sui reconderunt, per multum tempus a cunctis ignotum. Metuebant enim indignationem magnatum incurrere; forte si [1] cognovissent eos tantam gratiam dicto Comiti exhibuisse, imposuissent eis [2] forsan regiam [3] majestatem non modicum læsisse. In illa die, occubuerunt cum prædicto Comite, Dominus Henricus, primogenitus suus, et ille invictus athleta, miles Christi, Dominus Hugo Dispensator, cum aliis optimatibus, Comitibus, Baronibus terræ, cum exercitu eorum quindecim [4] vexilla. Postea filii Comitis Leicestriæ, Simon et Guido, qui superstites relicti erant, exulati sunt ab Anglia irrevocabiliter. Uxor vero Comitis libere, cum tota supellectili sua, ducatu Edwardi, natale solum petiit, nunquam reversura.

His body is secretly buried by the monks of Evesham.

Death of Henry de Montfort, and Sir Hugh le Despenser.

Qualiter burgenses Sancti Albani tunc temporis villam muniebant.

Ipso eodem tempore, erat villa Sancti Albani adeo diligenti custodia, tam intus quam afforis, seris et barris obfirmata, propter guerræ formidinem, ut omnem aditum vel exitum negarent transeuntibus, præcipue ascensoribus equorum: quapropter tunc temporis appellabatur per totam Angliam "Minor Londonia."

The town of St. Alban's is strongly fortified: whence styled "Little London."

[1] *congnovissent* in orig.
[2] *forsam* in orig.
[3] *magestatem* in orig.
[4] Sic in orig.; "*et*" is perhaps omitted before "*cum.*"

De stulta præsumptione Gregorii de Stokes.

Erat tunc temporis quidam constabularius Herfordiæ, nomine "Gregorius de Stokes," qui, cum audisset animositatem burgencium Sancti Albani, indignabatur. Mox jactabat se villam intraturum cum tribus garcionibus; necnon absque obstaclo occupaturum, et quatuor burgenses præcipuos de eadem secum ad [1] Castellum de Hereford, cui præerat, vi adducturum. Hæc facere meditantem ultio cœlestis impedivit, patrocinio Beati Albani, nolens conservos suos vilificari. Cumque propositum suum implere decrevisset, ut voti compos efficeretur, instigante se malitia sua, villam Sancti Albani intravit. Libere vagos discursus sibi vendicavit pro libito, oculos suos huc illucque jactavit, tanquam explorator. Demum dixit garcionibus,—"Videte "quomodo stat ventus." Quod verbum audientes circumastantes, suspicabantur malum præcogitatum, quod villam vellet deprædari, vel igne cremari. Mox respondit quidam carnifex;—"Docebo te [2] quomodo stat "ventus:" confestim dedit ei alapam, ex qua pronus cecidit in terram. Deinde, cum suis ministris, comprehensus est, et annulis ferreis et compedibus innodatus. Mane sequente, a carnificibus capitibus amputatis, capita eorum defixa sunt in longos palos ad quatuor extremitates villæ, ut essent spectaculum intuentibus. Unde a transeuntibus acclamatum est,—[3] "Sanguis eo- "rum super [4] capita eorum," quia præcogitaverunt mala Beato Martyri Albano et ministris suis inferre. Quod factum cum ad auditum Domini Regis a rumigerulis [5] pervenisset, amerciavit dictam villam in centum marcis; et statim reddiderunt.

A.D. 1265.

Fatal folly of Gregory de Stokes, Constable of Hertford.

[1] *Castelum* in orig.
[2] *comodo* in orig.
[3] *asanguis* in orig.
[4] *Joshua* ii. 19.
[5] *pervevenisset* in orig.

A.D. 1265. *Illis diebus venerunt quidam latrunculi ad Cellam Sancti Egidi de Bosco.*

Men spoiling the Cell of St. Giles, near St. Alban's, are miraculously punished.

Sequente [1] hebdomada, ipso tempore, venerunt quinquaginta viri fortes et decori, gladiis præcincti, arcuum et sagittarum copiosam multitudinem manibus portantes. Isti fastuose in manu forti intraverunt Cellam sanctimonialium Sancti Egidi de Bosco, bona domus violenter asportando, et quædam enormia, ut dicitur, faciendo. Ibique consilio cœpto quid facerent, paraverunt se, et mutuo loquebantur, ut totam patriam illam deprædarentur. Nec mora, cum iter versus Dunstapliam arriperent, venit quidam post tergum eorum, vociferans et cornu sonans. Quo audito, mox concurrunt catervatim vicini et tota patria, et fit concursus populorum, sciscitantes quidnam esset vociferatio illa, et clamor. Responsum est ab illo qui eos prosequebatur, — " Isti " viri non modicum facinus et damnum intulerunt " Priorissæ Sancti Egidii."

Mirum dictu! mirabile auditu! Mox omnes quasi elingues et inermes facti sunt, nec inventus est solus ex illis quinquaginta, qui manum erigere posset ad evaginandum gladium, seu ad arcum [2] tendendum. Sic compescuit eos ultio divina, et in reprobum sensum dedit. Ipsis denique inter frutices et fruges progredientibus, et se abscondentibus, a ruricolis spoliati sunt, et interfecti. Quidam illorum per triduum se ibidem abscondebant in sepibus et spinis. Quamvis eis esset necessitas et copia evadendi, non est permissum desuper; qui autem non ceciderunt gladio, fame perierunt, et inedia.

Dominus Rex acclamare fecit pacem per totam Angliam.

Anno Domini millesimo ducentesimo sexagesimo nono, qui est annus regni Regis Henrici Tertii quinquagesi-

[1] *ebdomoda* in orig. | [2] *tetendendum* in orig.

mus tertius,—cum igitur Domino Regi, Henrico Tertio, de bello et de adversariis suis victoria cessisset, convocavit omnes regni proceres apud Wincestriam. Ibi tenuit solemne Parleamentum suum, consilio eorum tractaturus, quid de illis faceret, qui illi dextras dederunt, qui super eos eum regnare noluerunt, qui capti erant et sub custodia carcerali deputati;—quorum [1] possessiones, prædia, et maneria, in manu Regis capta erant;—et quid de filiis Comitis Leicestriæ agendum esset. Convocatis itaque proceribus, cum id judicatum fuisset coram eis, assensum præbuerunt [2] cuncti, ut illi qui Domino Regi impetum fecerant, et eum impugnare nitebantur, eorum corpora et possessiones pro voluntate Domini Regis, donec condigna satisfactione et conditione adquiescerent, seseque regiæ voluntati submitterent, tributumque singulis annis fisco regio tribuerent, quousque regiæ majestatis læsæ gratiam invenirent. Adquievit Dominus Rex, et eorum consilium acceptavit.

A.D. 1265. A Parliament summoned at Winchester.

Measures taken against the disaffected.

Placuit etiam Regi et optimatibus, ut filii Comitis Leicestriæ ad propria repedarent, nec copiam revertendi obtinerent de cætero. Cum autem Dominus Rex neminem sibi infra regnum suum resistere animadvertisset, leges pristinas confirmavit, stabilem pacem et justitiam per totum regnum suum fieri præcepit. Mittebat per solemnes nuncios de Comitatu in Comitatum, per litteras regales patentes, ut si quis possessiones alienas, ovem vel bovem, seu aliquid, invito domino, sibi usurparet, vel usurpando abigeret, capitalem subiret sententiam.

The sons of the Earl of Leicester are banished.

Peace restored throughout the country.

Qualiter quidam de Dunstaplia contra pacem abegit duodecim boves cujusdam hominis de Colne.

Rege autem regnum cum pace et tranquillitate regente, emensa deinde quindena, quidam abigens duo-

A.D. 1269. (? 1268.) A stealer of

[1] *posessiones* in orig.

[2] *cunti* in orig. This sentence is confused and imperfect.

A.D. 1269. cattle executed at St. Alban's. decim boves obesas furtive abigebat; qui quidem boves erant pauperum hominum de Colne.—"Abigens" appellatur, qui genus quadrupedum furatur, sicut oves et boves et [1] iis similia.—Erat enim de Dunstaplia; cujus nomen prætermitto. Cumque dictos boves abigere proposuisset, prosecutus est a possessoribus usque ad Redburnam. Mox resistitur, et ad Sanctum Albanum producitur. Tunc ballivus libertatis Sancti Albani litteram Domini Regis, et regiam prohibitionem, legi fecit, patria lingua. Confestim capitalem subiit sententiam, ad laudem bonorum et vindictam malefactorum.

Rex vero, cum tranquillitate reliquis vitæ suæ diebus quietum otium ducens, Angliam tractabat, pacem et justitiam amabat, pacis perturbatores impugnabat. Reliquos annos vitæ suæ et regni breviter [2] percensere libet, ut nec rerum cognitione fraudentur posteri, nec in [3] iis quæ minus ad hanc historiam pertinent prolixius immorari videar.

Qualiter Rex Franciæ misit post Edwardum, ut esset ei comes individuus in Terram Sanctam.

Louis IX., King of France, projects a Crusade. Anno Dominicæ Incarnationis millesimo ducentesimo septuagesimo, qui est annus regni Regis Henrici Tertii quinquagesimus [4] tertius, Rex Franciæ, Lodowicus, secundum quod Rex cœli et terræ, mundi Salvator, cor ejus illustraverat, salubri consilio nixus, ut paganorum tumorem extenuaret, brutam et hostilem temeritatem eorum retunderet, necnon Terram Sanctam, in qua Salvator mundi dignatus est visibiliter conversari et pro redemptione humani generis mori, quam quidem terram sibi usurpando vendicant,[5] insuper et vexillum sanctæ Crucis, in qua dignatus est mori, crebris expeditionibus in deditionem Christianitatis manciparet. Quapropter ad propositum suum irrevocabiliter com-

[1] *is* in orig.
[2] *persensere* in orig.
[3] *is* in orig.
[4] More correctly, "*quartus.*"
[5] This passage is incomplete.

plendum, substantiis et necessitudinibus, velut arenam maris, [1] congestis, illud Evangelium in corde suo revolvens,—[2] "Quis rex, volens committere bellum adversus alterum regem, non prius cogitans si possit cum decem millibus occurrere ei, etc.?" Nec eo segnius illuc expeditionem pro temporum opportunitate dirigebat, donec nobilium suorum consortio, cum innumerabili pecunia, et non modico peculio regiæ magnanimitatis, locum sanctum visitaret. A.D. 1269.

Hæc, et hiis similia, eo cogitare Spiritus Sancti instinctu edoctus, confestim Edwardo, Regis Henrici Tertii, Angliæ primogenito, epistolas direxit, ut statim, visis litteris, ad eum declinaret, ut colloquio ejus frueretur. Edwardus, cum litteras Domini Regis inspexisset, necnon intellectum seriatim intellexisset, ut mandatum talis ac tanti domini compleret sine cunctatione, expeditius Gallicana littora applicuit. Cumque idem Rex Edwardum adventasse [3] cognosceret, vultu [4] hilari in amplexus ejus cum osculo cucurrit. Nec mora, Rex propositum suum amicabiliter Edwardo manifestavit, et ob quam causam illum mandaverit. Ibi consilio cœpto quid faceret, paravit exercitum communem Galliarum [5] cunctarumque provinciarum, ut Terram Sanctam, ut prælibatum est, Deo opitulante, [6] cunctasque provincias dictæ Terræ Sanctæ potestati Christianitatis subjiceret; et quod ei esset comes individuus, et in auxilium ad debellandam barbaricam rabiem paganorum, Christianæ religionis inimicorum.

He requests Prince Edward to join him.

Quod cum audisset Edwardus, mox Domino Regi sic orsus est fari;—"Domine mi, Rex, nostis quod substantia Anglicana jam depopulata est, tum propter diutinam guerram inter Regem et Barones ventilatam, tum propter bellorum varios eventus; et ego tenuis sum, et cum parvo comitatu incedens." Ad

Louis agrees to supply Prince Edward with money.

[1] *coniessis* in orig.
[2] *Luke* xiv. 31.
[3] *cognoceret* in orig.
[4] *illari* in orig.
[5] *cuntarumque* in orig.
[6] *cuntasque* in orig.

A.D. 1269. hæc Rex respondit,—"Triginta duo millia [1] libras legalis "monetæ tibi dabo, tantum adquiesce precibus meis."

Prince Edward's character and prowess.

Edwardus enim magnæ staturæ erat, et audaciæ et fortitudinis, usum bellorum et notitiam armorum sciens. Fama ejus militiæ ac probitatis per extremos mundi cardines divulgata est, ut merito illi quod de [2] Ismaele dictum est, coaptari possit,—"Quia manus omnium con- "tra illum, et illius contra omnes." Cujus viribus et industria Rex ultra modum confisus, idcirco illum precibus interpellabat, ut secum iter salutis arriperet. Placuit Edwardo vehementer Regis affectus; confestim pronunciavit, se paratum fore petitioni et ordinationi Domini Regis secum iturum, et mori et vivere, ad ultionem inimicorum Crucis Christi.

Prince Edward consents to aid the French King, and obtains his father's sanction.

Dato igitur in [3] amba parte fœdere, paravit Rex se navem intrare. Unde tantum [4] perhibebatur exercitum habere, quantus erat difficilis ab ullo posse superari. Confestim Edwardus in Angliam rediit, ut licentiam a Rege, patre suo, impetraret, et benedictionem, ut hujusmodi negotium licite exequeretur. Cumque Edwardus Regem et patrem in hunc modum rogasset, commovit pietas in lacrymas; justi desiderii petitioni adquiescens, suam benedictionem impendens, secum adducendo de optimatibus terræ permittens, quotquot spirituali desiderio eum sequi cupiebant. Denique secuti sunt eum quatuor Comites, et Barones totidem, et non modica multitudo virorum fortium. Adduxit autem secum con-

Character of the Princess Alianor, his wife.

jugem suam, nomine "Alienoram," ex nobili genere editam, quæ omnes mulieres illius temporis in sapientia, et prudentia, et pulchritudine, superabat; dicerem enim, nisi adulatio videretur, non imparem fuisse Sibyllæ sapientissimæ; quæ quidem Alienora in terra illa, scilicet, in Acra, concepit, et peperit filiam quam vocabant "Dominam Johannam de Acra," quæ processu tem-

---

[1] Sic in orig.
[2] *Genesis* xvi. 12.
[3] Sic in orig.
[4] *peribebatur* in orig.

poris tradita est Domino Gilberto, Comiti Gloucestriæ, legitimo matrimonio; quæ peperit ei duos filios; quo defuncto, assumpsit sibi quemdam [1] militem, elegantem forma, sed tenuem substantia. Non dico quod omnes proceres terræ hoc factum gratis animis exceperunt, terræ nullus expugnavit; omnes metu vel reverentia frænarunt ora; metu, quia ex regia prosapia, quia filia Regis, reverentia, quia Comitissa præcipua regni. Attamen aderat unus e magnatibus terræ, qui in auribus Domini Regis, patris sui, intonuit, quod ejus honori adversum foret hujusmodi matrimonium, cum nonnulli nobiles, reges, comites, et barones eam adoptabant toro legitimo. Cui illa respondit;—"Non est ignominiosum "neque probrosum magno Comiti, et potenti, pauperculam mulierem, et tenuem, sibi legitimo matrimonio "copulare; sic vice versa, nec Comitissæ non est reprehensible, nec difficile, juvenem strenuum promovere." Placuit responsio ejus Domino Regi, et sic sopita est indignatio ejus et optimatum.

The Princess Johanna of Acre: her second marriage, to a man of low degree. (A.D. 1297.)

Her remark on the occasion.

Quomodo Edwardus se paraverat versus Terram Sanctam.

Anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo primo, qui est annus regni Regis Henrici Tertii quinquagesimus quintus, Edwardus, parata classe, applicuit in Galliam; cumque cognovisset Regem Franciæ iter inceptum arripuisse versus Terram Sanctam, per mare transfretando, secutus est vestigia ejus sanus et incolumis; cumque processu temporis pervenisset in civitatem Thunis, ibi inveniebat Regem Franciæ, cum exercitu suo; quod cum cognovisset Rex Franciæ, quod Edwardus ibidem applicuisset, lætatus est gaudio magno; cum optimatibus suis occurrit ei, et sic cum osculo benignissime admissus est.

Prince Edward sets out for the Holy Land. (A.D. 1270.)

He arrives at Tunis, and meets the King of France.

[1] Ralph de Monthermer, in A.D. 1297. See Walsingham, Vol. I. pp. 66, 117.

De combustione ecclesiæ [1] *Norwicensis.*

Norwich Cathedral is destroyed by fire. (A.D. 1272.)

Eodem tempore, scilicet in crastino Sancti Laurentii, orta est contentio inter cives Norwici et Prioratum ejusdem. Itaque, hoste maligno instigante, in tantum incanduit indignatio eorum in Prioratum, et cornua superbiæ eorum, more [2] rhinocerotis, attollentes, ut, timore Dei postposito, totam ecclesiam, cum [3] ædificiis, igne concremaverunt, excepta Capella Sancti Walteri, secus Infirmariam. Demum quicquid residuum inventum fuit, quod igne non erat combustum, ut vasorum, librorum, et hujusmodi, etiam cupam auream quæ pendebat ad majus altare, in qua, more solito, impositum fuerat corpus Dominicum, violenter asportare non verebantur: quod factum detestabile, et a Christianis inauditum, cum pervenisset ad aures Domini Regis Henrici Tertii, ultra quam credi potest, consternatus est. Mox juravit,—"Per pietatem Dei, vadam et visitabo eos, reddendo "illis secundum merita sua."

King Henry takes vengeance on the incendiaries.

Sine mora, assumptis secum Comite Gloverniæ, Gilberto, Episcopo Rovensi, cum non modico [4] apparatu, versus Norwicum iter arripuit. Cumque Dominus Rex claro intuitu sanctam ecclesiam combustam esse cerneret, vix se compescuit a lacrymis, quia religioso [5] affectu eam diligebat. [6] Episcopus autem anathematizavit omnes huic facto consentientes. Confestim Rex hujusmodi malefactores condemnavit: aliqui eorum per suspendium vitam condigne exhalaverunt, aliqui per equorum detractionem, aliqui per combustionem, condemnati sunt. Insuper communitas civitatis ejusdem in tribus mille marcis argenti, ecclesiæ læsæ infra terminum [7] triennii solvendum, ad ecclesiam reædificandam, necnon in una [8] cuppa aurea, ponderis decem librarum

[1] *Norwicensi* in orig.
[2] *rinocerontis* in orig.
[3] *edeficiis* in orig.
[4] *aparatu* in orig.
[5] *affectum* in orig.
[6] *Episcopus Roffensis,* in Rishanger's *Chronicle.*
[7] *trienni* in orig.
[8] *culpa* in orig.

auri, et æstimationis centum librarum argenti, in qua corpus Domini ponitur, extitit condemnata. Istá accidebant in tempore Willelmi de Brunham, tunc temporis dictæ ecclesiæ Prioris. A.D. 1272.

De obitu Lodowici, Regis Franciæ, versus Terram Sanctam.

Death of Louis IX., King of France, at Tunis. (A.D. 1270.)

Annus ille in quo Lodowicus, Rex Franciæ, iter arripiebat versus Terram Sanctam, integre emensus nondum fuerat, et quando Edwardus ad eum copiosa navium classe applicuerat, cum suprema dies, adveniens, ipsum ab hac luce subtraxit, in Thunis insula. Tunc Karolus, Rex [1] Siciliæ, frater Lodowici prædicti, Regis Franciæ, largiendo thesaurum Regis, qui a tempore atavorum suorum reservatus fuerat, utens consilio [2] Achitofel, iterum treugas accepit contra paganos. Eadem ipso stulte præcogitante, necnon ad propria remeare volente, ecce ! miraculum divinum : mox mare aperuit os suum, et deglutivit [3] eum cum toto exercitu suo, et cum tota supellectili sua : demum, ultione divina, non remansit solus [4] superstes, qui posset rem gestam proximo denunciare.

Disaster to Charles, King of Sicily.

Edward's resolution, on hearing of these disasters.

Cum Edwardus claro intuitu contemplasset, hujusmodi eventum illis accidisse non sine Dei providentia, percussit pectus suum, et juravit solito juramento, in hæc verba ;—" Per sanguinem Dei, quamvis omnes com-" militones et patriotæ mei me deseruerint, ego cum " Fowino, custode palefridi mei "—sic vocabatur custos,—" Acram intrabo, necnon pactum fœderis et jura-" menti usque ad mortem observabo.. Quo audito, omnes Anglicani cum eo viriliter et constanter illuc properabant. Cum autem hoc Soldano Babiloniæ denunciatum esset, dixit astantibus,— " Totam nationem

[1] *Cicilie* in orig.
[2] II. *Samuel*, cc. xv., xvi., xvii.
[3] This is not the fact. The statement is corrected in Rishanger's *Chronicle*, p. 66.
[4] *supertes* in orig.

"nostram sibi subjicere proponit;" quia cunctis timori erat pro sua magna valitudine et militia.

Qualiter Edwardus erat vulneratus toxicato cultello, et, Deo juvante, sanatus.

Prince Edward is wounded at Acre, by an assassin. (A.D. 1271.)

Erat tunc temporis quidam præpotens illius nationis Amyrail, nostra lingua quasi "Comes." Ille pro modulo suo Edwardum diligebat, et ei epistolas suas frequenter dirigebat, per quendam bajulum, nomine "Anzazin." Hic educatus erat sub terra; hac de causa, ut inopinabiliter, et [1] absque metu, nobiles homines neci traderet, tanquam canis edoctus ad oves strangulandas. Hic cum frequenter Edwardo epistolas et alia quædam secreta attulisset, assumpsit eum in secretiori loco, illo [2] communicante. Edwardus jussit suis se amovere eminus, ut tenorem litteræ suæ secretius manifestaret. Cum ille maleficus contemplasset Edwardum oculos suos extra fenestram jactasse,— sola tunica erat vestitus,—arripuit cultellum toxicatum quem habebat absconditum, et percussit Edwardum bis in brachio, et tertio sub acella. Edwardus, cum se sensisset letaliter vulneratum, cum nihil haberet in manibus, assumpsit trestellum quod supportabat tabulam, et incontinenti percussit illum in capite: statim cervicatus est, et mortuus. Deinde convocatis servis suis singulis, ostendit illis istum casum. Mox præcepit illis, dicens;—"Ejicite hunc canem mortuum, et suspendite "eum super muros civitatis, adjuncto secum cane vivo," ut spectaculum intuentibus fieret. Multum cruoris e [3] letiferis vulneribus fuderat; tandem, appositis lapidibus pretiosis, cursum sanguinis compescuit, et per industriam medicorum vulnera curavit.

Prowess of Edward, on this occasion.

---

[1] *asque* in orig.
[2] *commuante* in orig.
[3] *letificeris* in orig.

Cumque Amyrayl, vir præpotens, cognovisset Edwardum toxicato vulnere per nuncium suum sauciatum, moleste sustinuit, et ultra quam credi potest consternatus; quia non emanavit a [1] conscientia sua, ut aliquid mali ei contingeret; quia intimo cordis affectu illum diligebat. Suspicabatur quod per eum superstitiosam sectam paganorum mutaret, et ad Christianitatis religionem converteretur. Cumque divulgatum esset inter Christianos de inopinatu casu Edwardi, omnes, amaximo usque ad minimum, catervatim ad eum cucurrerunt, visitandi gratia. Timuerunt valde eum esse morti proximum; vix se continuerunt quin in paganos irruerent; quod cum progredi meditarentur, erexit se Edwardus: ocius allocutus est omnem populum, dicens; —"Viri, fratres, et commilitones Christi, consocii prosperitatis et adversitatis, quorum probitates hactenus, et in dandis consiliis et in militiis agendis, expertus sum; adhibite nunc unanimiter sensus vestros, et sapienter prævidete super negotiis quæ vobis agenda esse noveritis. Quicquid enim a sapiente diligenter prævidetur, cum ad actum accedit, facilius toleratur; facilius ergo hostilitatem paganorum tolerare poterimus, si communi studio præmeditati fuerimus, quibus modis eam debilitare instituerimus. Videtis me jam morti proximum, et si in præsenti mortuus fuero, invadent vos, tanquam oves sine pastore. Igitur audite consilium meum. Inhibeo, ex parte Dei, ne aliquis vestrum temere præsumat exercitum paganorum, vel in modico, vel in magno, infestare, seu improperium dare; quia nonnulli nostræ gentis ad sepulchrum Domini nostri, peregrinationis gratia, iter arripuerunt, per medios fines illorum perrexerunt; unde, si pagani aliquam molestiam per vos perpessi fuerint, qui residui estis, prædicti peregrini neci inopinatæ tradentur." Industria namque Edwardi, per

A.D. 1271.

Friendly feeling of a Saracen Emir towards him.

Edward's reasons for not taking revenge on the Saracens.

[1] *consientia* in orig.

A.D. 1271. [1] cunctas paganorum nationes divulgata, cunctos in amorem ipsius illexerat, et, ut dicebatur, ipse Soldanus sanum consilium ipsius commendabat, et amplius verebatur.

Sanum consilium Edwardi omnes approbabant.

Edward's followers approve of his advice.

Sapientis animi effectum, optimi consilii profectum, laudare indesinenter [2] debens, nunc ergo te [3] Tertium habemus, cui tantum culmen honoris promittitur. [4] "Festina ergo recipere quod Deus non differt largiri, festina subjugare quod ultro vult subjugari, festina nos omnes exaltare; qui, ut exalteris, non vulnera suscipere, nec vitam amittere, formidamus neque diffugiamus, at nunc nobis licentiam progrediendi ad pugnam concede." [5] Ad hæc Edwardus:—"Gaudens admodum gaudeo, et, desiderio exæstuans, sitio cruorem inimicorum Crucis Christi, quemadmodum fontem, si triduo prohiberer ne biberem, quam dulcia erunt vulnera, quæ nihil recipiam vel inferam, quando dextras conseremus. Ipsa enim mors dulcis erit, dum per eam in vindicando Redemptorem nostrum, in exaltando religionem Christianitatis, ut, devictis ipsis, cum lætitia potiamur victoria."

Diminished numbers of the English troops.

Postquam Edwardus et cæteri ad hæc quæ dicenda erant, dixerunt;—"Videamus exercitum nostrum, si possit comparari exercitui paganorum;" computatis igitur vexillis Christianorum, [6] ac diligenter recensitis, ex sola insula Anglicana, necnon cæterarum insularum, tam ad milites armatos quam ad pedites, sagittarios,

---

[1] *cuntas* in orig.

[2] Sic in orig., probably an error for *debemus*.

[3] Edward the Elder being reckoned as the first, probably, and Edward the Confessor as the second. See the *Annales* (after Rishanger), p. 371, Note 4, and the Introduction to that Volume, p. xxxvii.

[4] This appears to be an apostrophe on behalf of Edward's followers.

[5] The whole of this narrative appears to be in a confused state, and incomplete.

[6] *hac* in orig.

et fundibalarios, vix reperierunt centum; reddendo singula singulis de gente Christianorum, contra mille millia paganorum. A.D. 1271.

Quomodo Edwardus et Anglicani repatriare cœperunt.

Prince Edward orders the English troops to return home. (A.D. 1272.)

Dispositis quibusque necessariis, congregatis tandem [1] cunctis, infecto negotio, Edwardus omnes in obsequium suum unanimiter paratos præcepit celeriter repatriare, et exercitum majorem, necnon copiosiorem, de omni natione Christiana disponere et præparare. Digrediuntur ergo proceres, digrediuntur et Anglicani, et quod eis præceptum erat perficere non differunt.

A.D. 1272. Prince Edward sets out for England.

Anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo secundo, qui est annus regni Regis Henrici Tertii quinquagesimus sextus, incipientibus Kalendis Augusti, Edwardus, cum Anglicanis, iter versus Angliam arripuit. Cumque cum comitatu suo mare ingressus est, ubi tempestivo ventorum afflatu, cum innumerabili navium classe [2] circumseptus, prospero cursu et cum lætitia altum secaret, portum [3] Siciliæ applicuit. Illico tentoria sua figens, expectavit ibidem insulanos reges et provinciarum provincialium duces, qui veniebant in obviam sibi.

The King of Sicily informs him of the death of his father, uncle, and son. (A.D. 1273.)

Rex autem [3] Siciliæ Edwardum cum magno honore suscepit, ipsis convivantibus et regale convivium celebrantibus. Tandem Rex ait Edwardo;—"Domine, "non ero tibi boni nuncii bajulus, quod ægre sustineo. "Dominus Rex Angliæ, pater tuus, et Dominus Rex "Alemanniæ, avunculus tuus, et Dominus Johannes, "primogenitus tuus, viam universæ carnis ingressi "sunt." Qui cum nominasset primogenitum, quantum naturæ possibile est commotus, cœpit contristari et plangere eum, more David plangentis filium suum

[1] *cuntis* in orig.
[2] *circumceptus* in orig.
[3] *Cicilie* in orig.

A.D. 1273. [1] Absalon ;—" O infelix ego, quod infortunium me in " hunc locum subvectat? Quis mihi tribuat ut moriar " pro te, fili? O invincibilis mortis pœna, quæ tam in- " opinabiliter florem tuæ juventutis consumit; ut igi- " tur illam quæ erat mihi altera spes, altera vita, " altera dulcedo jocunditatis, vitam diuturniori luce " dignam, finivit!" In hunc modum inconsolabiliter filium suum planxit. Mater vero ejus multo amplius et prolixius dolorem dolori accumulavit.

De morte Regis, patris sui.

Prince Edward assumes the royal dignity.

Edwardus, audita morte Regis, patris sui, mox suscepit nomen Regis, et regiam dignitatem; deinde ad Curiam Romanam quantocius properavit, ut Summo Pontifici casus suæ peregrinationis, et eventus, ostenderet. Deinde secessit in Wasconiam, Regina sequente. Ibidem, anno integro, securum deduxit otium.

De Rege Edwardo.

Death of King Henry the Third. (A.D. 1272.)

Anno Domini millesimo ducentesimo septuagesimo tertio, qui est annus regni Regis Edwardi primus,— Dominus Henricus Tertius, Rex Angliæ, pater suus, dormivit cum patribus suis. Regnavit autem quinquaginta sex annis et eo amplius, quantum distat a festo Sanctorum Simonis et Judæ usque ad festum Sancti Edmundi Archiepiscopi. Tempore suo translatus fuit gloriosus Martyr, Thomas, Archiepiscopus Cantuariæ, quinquagesimo anno Martyrii sui. Eo tempore accepit idem Rex Henricus Tertius nobilissimam mulierem, " Alienoram " nomine, legitimo matrimonio, filiam Comitis de Saveia; de qua genuit Edwardum, qui regnavit post ipsum, et Edmundum, qui fuit Comes Leycestriæ et Lancastriæ; et duas filias, scilicet, Beatricem,

Translation of St. Thomas of Canterbury.

King Henry's wife and children.

[1] II. *Samuel*, xviii. 33.

quæ fuit maritata in Britannia, et Margaretam, quæ fuit [1] maritata Regi Scotiæ. Idem Rex Henricus Tertius inchoavit novam fabricam Westmonasterii. A.D. 1272.

Tempore suo regebat regnum suum Anglicanum cum pacis tranquillitate, usque ad quadragesimum nonum annum regni sui. Cum igitur Anglia sub tanto Rege pace magna gloriaque floreret, in matura ejus ætate, invidit ille mille artifex diabolus, et seminavit discordiam inter eundem Regem Henricum Tertium et proceres terræ, nefanda proditione; eo quod alienos non modicos sibi alliciebat, qui leges iniquas condebant, ignorantes præceptum Domini,—[2] "Leges meas custo-" dite," et, [3] "Væ qui condunt leges iniquas." Quapropter Statuta Oxoniæ condita erant, et sub juramento irrefragabiliter observanda, tam ex parte Regis quam Baronum. Eodem tempore, et hac de causa, ad propria irrevocabiliter repedare jubentur.

Dissensions with his Barons.

De commendatione Regis Henrici Tertii.

Erat enim idem Rex Henricus quasi [4] stella matutina in medio nebulæ, et quasi luna plena in diebus suis luxit. Erat enim amator religionis, et cultor religiosorum. Cumque diligenter monachorum vitam et mores investigatione prudentissima didicisset, vocatis ad se Monasteriorum fratribus, cum eis hujusmodi sermonem habuit.—"Quot monachos habetis?" Cui cum responsum esset, tot et tot, at ille:—"Suntne obedientes " patri spirituali? In servitio divino strenui et " fortes?" Et addidit:—"Ad nos spectat examen de " eorum moribus et conversatione; si vivunt continenter, " si honeste se habent ad eos qui foris sunt, si in victu " sobrii, si moderati habitu." Item, talis erat religiosa consuetudo ejus, omni die quatuor aut quinque Missas

Character of Henry the Third.

Interest taken by him in religious affairs.

[1] *marita* in orig.
[2] Probably in allusion to *Leviticus* xviii. 5, 26, and xix. 19.
[3] *Isaiah* x. 1.
[4] *stela* in orig.

A.D. 1272. audire præoptavit; et cum sacerdos corpus Dominicum elevaret, tenens manus sacerdotis, illud devote osculari consuevit.

De religiosa devotione et fide ejus.

His preference for Mass rather than Sermons.

Quodam tempore, cum idem Rex ad audiendum servitium divinum [1] produxius in ecclesia moram traheret, quidam frater Prædicatorum, cum prædicare verbum Dei populo decrevisset, ait Domino Regi;—"Domine, "tempus transit, populus nos præstolatur; accedatis "expeditius ad audiendum verbum Dei." Cui ille respondit;—"Per pietatem Dei! malo loqui cum Deo, "quam te audire loquentem de eo." Ibi commendabatur a multis ejus devotio, et devota religio.

Ubi prædictus Rex migravit de hoc mundo.

Circumstances attending his death, at Bury St. Edmund's.

Cumque condignam ultionem super transgressione ecclesiæ Norwicensis, ut supra dictum est, in propria persona, in tam matura ætate, contra eos qui dissipaverunt domum Dei, reddere curavit, sancta hac æmulatione Deum placavit iratum, mox Londoniis adire decrevit. Cum autem ad Abatiam Sancti Regis et Martyris Edmundi declinasset, mox languor ipsum invasit, ac tenuit, usque ad consummationem vitæ. In ipso ægritudinis articulo, venerunt ad eum Comites et Barones terræ, et Episcopi, visitandi gratia, et solatii. Coram Episcopo, spirituali patre, ipse ore proprio sua fatebatur peccata, et manu propria pectus suum percutiebat, et malam voluntatem dimittebat; consilio Dei et episcoporum, emendationem vitæ suæ observaturum se promittebat. Sub ista promissione ab Episcopis absolvitur; crucem Domini adoravit, corpus et sanguinem devote suscepit, eleemosynam suam dis-

[1] Qy. if not an error for *prolixius*, or perhaps, *productius*?

posuit, ita dicendo :—"Solvantur debita mea, reliqua "indigentibus distribuantur." Tandem illi auctoritatem de unctione infirmorum, quam Ecclesia a Beato Jacobo, Apostolo, suscepit, Episcopi studiose proposuerunt, et ipsius pia petitione oleo sancto eum inunxerunt. Sic in pace quievit. Pacem det ei Deus, quia pacem dilexit! Unde post pusillum reddit Deo gratam animam. A.D. 1272.

Processu temporis, in ecclesia Westmonasterii, cum patribus suis, honorificæ sepulturæ commendatur. Cujus animæ propitietur Redemptor animarum! He is buried at Westminster.

De adventu Regis Edwardi in Angliam, simul et Coronatione.

Anno Dominicæ Incarnationis millesimo ducentesimo septuagesimo quarto, qui est annus regni Regis Edwardi secundus, idem Rex, transfretato mari de Witsondia in Doveram, applicuit in Angliam. Quocirca totius regni proceres jussi in civitatem Londoniarum convenire; accessitque omnis Anglorum nobilitas in obviam ei. Edwardus die solemni, scilicet, Sancti Magni, pompa magna apud Westmonasterium coronatur, sacramenta regnandi præcepta edoctus ab Archiepiscopo Cantuariæ, Roberto de Kilewerbi, de Ordine Prædicatorum. Nihil erat quod Rex Edwardus [1] Tertius pro necessitate temporis non polliceretur; ita utrinque quicquid petebatur sacramento firmavit. A.D. 1274. King Edward arrives in England. He is crowned at Westminster.

De diuturna infirmitate domesticorum animalium.

Anno regni Regis Edwardi Tertii secundo, infesta lues domesticorum animalium totam [2] pervagata est Angliam, [3] Plena ovilia ovium subito vacuabantur; possessores Disease among sheep.

[1] Two of the Saxon Edwards reckoned as prior kings. See page 32 *ante*, Note 3.

[2] *parvagata* in orig.

[3] *Plene* in orig.

A.D. 1274. earum beneficio repente destituebantur. Duravit autem viginti octo annis sequentibus illa pestis, ut nulla omnino totius regni villa, hujus miseriæ immunis, alterius incommoda ridere posset. Quidam præpotens de Francia applicuit in Norhumbriam, adducens secum quandam ovem [1] Hispaniæ morbidam, quæ totum gregem Angliæ contaminavit. Erat enim ad quantitatem bubulci bimalis.

Qualiter Rex vocavit [2] Neulinum, Principem Walliæ, ad Parlamentum suum.

Llewelyn, Prince of Wales, refuses to attend Parliament.

Eodem tempore, dum Parlamento indictò necnon Statuta salubria Westmonasterii providerentur, misit Rex per solemnes nuncios ad Neulinum, Principem Walliæ, ut veniret ad Parlamentum suum, et quod faceret ei, secundum consuetudinem, legitimum homagium: qui venire contempsit. Statim Rex, commotus in iram propter ejus contemptum et inobedientiam, consilio Barnagii, non inerti [3] apparatu secessit in Walliam. Walenses autem, Regis adventum formidantes, opinantes se levi negotio ab exercitu Regis posse circumveniri, terga verterunt. Tandem Wallia circumventa et obsessa, Dominus Rex absque difficultate apud Snoudunam pervenit; quo audito Neulino, ipse, sibi timens, ad Regem sponte venire maturavit, necnon regiæ [4] majestatis offensam placare, pollicendo se etiam Statuta omnia firmius et fidelius servaturum; et addidit,—"Quid enim attinet contra torrentem brachia "tendere? Contra stimulum calcitrare? Et cum "laboribus nonnisi odium quærere, extremæ sit, ut "quidam ait, dementiæ." Talibus promissionibus a Neulino pollicitis, sopita est Regis indignatio. Mox Dominus Rex adduxit eum Londoniis: ibi fecit ei

King Edward invades Wales. (A.D. 1276.)

Llewelyn sues for peace. (A.D. 1277.)

---

[1] *Hisspanie* in orig.
[2] An error for *Leulinum*.
[3] *aparatu* in orig.
[4] *magestatis* in orig.

homagium, et desponsavit filiam Domini Simonis de Monte Forti, anno quinto regni Regis Edwardi.

Anno Domini millesimo ducentesimo octogesimo, qui est annus regni Regis Edwardi [1] Tertii nonus,—eodem tempore misit Dominus Rex Dominum Rogerum de Clifford in Walliam, tanquam Justiciarium totius Walliæ. Eo tempore venenum malitiæ, diu in animo David, fratris Neulini, nutritum, tandem erupit in publicum. Instigante se malitia sua, surrexit [2] in tempeste noctis silentio, irruit in Rogerum de Clyfford, in lecto suo, cum se sopori et quieti [3] manciparet, in sacratissima nocte Paschæ. Confestim misit eum, tanquam latronem, in Snoudunam ad Dominum Neulinum: mox eum annulis ferreis innodavit. Castellum Regis Angliæ apud Flint complanavit, prædia et maneria ejus igne cremavit. Hæc et his similia in Regem Angliæ præsumere non abhorruit, maligna intentione, ut eum crebris incursionibus fatigaret. Hujusmodi factum, et seditio David, in diversas sententias solvit ora multorum.

David, brother of Llewelyn, takes prisoner Sir Roger de Clifford. (A.D. 1281.)

Causa belli inter Regem Angliæ et Neulinum, Principem Walliæ.

Anno Domini millesimo ducentesimo octogesimo primo, qui est annus regni Regis Edwardi Tertii undecimus, Dominus Rex, tales casus moleste ferens, animum suum, diversis cruciatibus vexatum, nunc hunc nunc illuc revolvit, cogitando an cœpta prœlia cum Neulino et complicibus suis committat.

King Edward again invades Wales. (A.D. 1282.)

Tandem adquiescens consilio Barnagii sui, Walliam aditurus cum exercitu suo ingreditur. Commilitones igitur suos catervatim [4] disponere volens, ut opus accidisset, sciret ubi posset sese recipere, et hostibus suis prœlia ingerere. Pars quoque exercitus sui disponitur

[1] See page 32, *ante*, Note 3.
[2] Probably for *intempestive.*
[3] *mansiparet* in orig.
[4] *dissponere* in orig.

A.D. 1282. equestris, pars altera pedestris. Datur præceptum tale inter eos, ut dum pedestris turma ad invadendum intendat, equestris illico, ab aliquo superveniens stricto agmine, dissipare hostes nitatur. Ipse quoque post hos elegit sibi locum quendam, quo aureum draconem infixit (quem pro vexillo habebat), ubi vulnerati et fatigati, si necessitas compulisset, quasi ad castrum, diffugissent. Rex autem insecutus est David fugientem; dum autem quandam silvam insequeretur, confestim egrediuntur ex illa circiter quatuor millia Walensium, qui fugam inierant cum David: infra eam [1] delituerant, ut ei auxilium subvectarent. Egressi autem, aera clamore replentes, et clypeos pectoribus protendentes, exercitum Regis inopinate invadunt. Fit itaque inter eos maxima cædes, fit clamor, fit turbatio; invicem vulnerabant et vulnerabantur, prosternebant et prosternebantur. Illic itaque videri poterat, quis hasta, quis gladio, quis telo, prævaleret. Denique Rex, densata caterva armatorum, incedens in manu forti prœlii, Castellum de Opa intravit, et cepit Angleseiam: ibi amisit Rex de exercitu suo quatuordecim vexilla, videlicet, Dominum Wilelmum de Aundelya, et Dominum Rogerum de Clyfford, juniorem, et duodecim alia; ex quo Rex inglorius effectus est.

King Edward takes Anglesey, but suffers great losses.

De morte Neulini.

Prince Llewelyn is slain.

Processu temporis, descendebat Neulinus de Snoudune, et venit ad Montem Gumori, et improperabat Anglicanos magis jactantia atque minis abundare, quam audacia et probitate valere. Quod cum audisset Rogerus le Estraunge, pro tanto opprobrio indignatus, et non modicum iratus, illico evaginato gladio quo accinctus erat, irruit in eum, et, ejusdem capite amputato, corpus truncum reliquit. Caput suum misit

[1] *dilituerant* in orig.

Lundoniensibus, suspendendum super Turrim, ad futurorum cautelam, ne hujusmodi seditionem attentare præsumant. A.D. 1282.

Qualiter David captus est et incarceratus.

King Edward finally conquers Wales. (A.D. 1283.)

Anno Domini millesimo ducentesimo octogesimo secundo, qui est annus regni Regis Edwardi Tertii undecimus, tota patria circa Gloucestriam, usque ad profundas [1]Gualas, partim vi, partim benevolentia, [2]pedetentim residuis illius anni mensibus, post mortem Neulini, Principis Walliæ, Domino Regi, Edwardo Tertio, applicuit, ad persequendum et capiendum David. Aliquanti castellanorum, intra munitiones suas se contutantes, exitum rerum speculabantur; deinde, ex ordinatione Domini Regis, Dominus Johannes de Vesci, cum aliis militibus, animis obstinatis, obsedit Snoudun; qua sine difficultate capta, appropinquavit Rex, si forte laborantibus opem aliquam [3]conferret; villas quæ circa eam erant, manu forti intravit, nihil omnino, in quantum valebat, [4]reliquum faciens, quod posset inimicis suis esui, seu alicui usui, esse. Mox voti compos effectus, totam Walliam in manu sua capiebat; deinde prosecutus est David, et per exploratores Walenses, convicaneos suos, captus, et Domino Regi adductus est; et, ipso jubente, apud Salopisbyr carcerali custodia mancipatus; et in festo Sancti Michaelis proximo sequente, secundum merita sua, justitia dictante, dijudicatus est. Et quia fuit traditor Domini Regis, adjudicatum fuit ei, equis dilaniari, et pro homicidio et deprædatione bonorum alienorum, adjudicatum est ei, ut suspendatur per quatuor partes Angliæ.

Capture of David, brother of Llewelyn.

He is put to death, at Shrewsbury.

---

[1] This is apparently the word; but it is doubtful.
[2] *pededetentim* in orig.
[3] *conferet* in orig.
[4] *relicum* in orig.

Bellum inter Regem Franciæ et [1] Hispaniæ.

War between the Kings of France and Aragon. (A.D. 1285.)

Emensis postmodum paucis diebus, orta est guerra formidolosa inter Regem Franciæ et Hispaniæ; denique, cum utrinque decertarent, supervenit nox, quæ singulos ab armis ad quietem invitavit. Quietem desiderabant multi; plures vero, qui magis optabant bellum quam pacem, consilium inierunt, quo adversarios suos perderent.

At Gallicani, cum inspexissent superbiam suam sibi nocuisse, nec aliquod emolumentum contulisse, Hispanicos autem fere triumphasse, proposuerunt cum diluculo egredi, inimicos suos ad campestre prœlium provocare; quod factum est. Nam ut diem protulit Titan, egressi sunt, dispositis catervis, ut propositum suum exequerentur; et mutuam necem utrobique conficiunt.

King Edward is requested to mediate.

The son of Charles II., King of Sicily, is captured by Peter III, King of Aragon. (A.D. 1285.)

Death of Philip III. of France, and Peter, King of Aragon.

Eo tempore directæ erant epistolæ Regi Angliæ, ut ad partes illas maturius declinaret, quatenus per illius adventum pacis confœderatio facilius et [2] fecilius consolidetur. Demum venit Rex de Aragun, et obsedit Carolum, Regem [3] Siciliæ, et commisit bellum contra eum, et cepit filium suum, Philippum, manu forti in bello. Mox Carolus expeditius Romam petiit, auxilium Summi Pontificis postulaturus. Postea Dominus Papa, "Martinus" nomine, interdixit terram Petri de Aragun, et idem Summus Pontifex largitus est filio Regis Franciæ. Prosecutus est dictum Petrum armis bellicis, et ibi interiit idem Rex Franciæ, et Petrus interemptus est in bello, et multi de primatibus Franciæ ibidem occubuerunt.

King Edward crosses over to France, to

Illis diebus, Summus Pontifex, Honorius, misit Dominum Edwardum, Regem Angliæ, in Franciam, propter suam valitudinem et nobilitatem, ut dictos Reges pacificaret; et sic, mare transfretato, ibidem moram traxit

[1] *Isspanie* in orig.
[2] Sic in orig.; probably, for *felicius.*
[3] *Cicilie* in orig.

per multum tempus, anno regni sui quartodecimo, et fecit mirabilia magna in Wasconia, ab hiis qui se nolebant regnare super eos. mediate. (A.D. 1287.)

Iterum Walenses cœperunt levare aculeos suos contra Regem Angliæ, Edwardum.

Anno millesimo ducentesimo octogesimo quarto, qui est annus regni Regis Edwardi Tertii quintus-decimus, —iterum Walenses, jam tertio, levaverunt aculeos suos contra Regem et custodes suos. Cum id Regi nunciaretur, ultra quam credi possit, iratus est. Mox jussit cunctos proceres convenire, ut eorum superbiam et bestialem præsumptionem debilitarent et impugnarent. Dominus Robertus Typetot tunc temporis præcipuus Custos et Justiciarius totius Walliæ [1]effectus est; et [2]Ates Maredeu castella Regis offirmabat, et quædam obsidebat. Sæpius vero Anglicanos fugabat atque dissipabat, et nunc ad nemora, nunc ad [3]oppida eos diffugere cogebat. Fuit inter eos dubia prœliorum decertatio. Tunc accessit Dominus Willelmus de Munchensy, et obsedit [4]oppidum de Glosseran, in quo Ates Maredeu diffugerat, et, inconsulte agens, muros illius [5]oppidi diruere et effodere conatur, et obsessum Principem ad prœlium provocare. Corruit murus, et oppressit eum, et multos alios qui secum convenerant. Statim mortui sunt, et sic captum est oppidum quod obsederant, et opes intro positæ non æqua sorte diversæ sunt.

Another rising in Wales. (A.D. 1288.)

Death of Sir William de Munchensy and others.

Prœlium in Alemannia.

Eodem tempore factum est prœlium magnum in Alemannia; ubi occubuerunt Dominus Henricus de Hicinburne, et frater ejus, et populi ad numerum decem millium. Ibi captus fuit Archiepiscopus de Colonia.

Great battle in Germany.

[1] *efectus* in orig.

[2] *Rees ap Meredith* is probably meant.

[3] *opida* in orig.

[4] *opidum* in orig.

[5] *opidi* in orig.

A.D. 1288. Illo eodemque anno copiosa fertilitas frumenti abundabat in Anglia.

Abundance of corn in England.

Incipiunt Statuta ultimo edita apud Westmonasterium, anno regni Regis Edwardi Tertii octodecimo.

The Statute of "*Quia Emptores.*" (A.D. 1290.)

"Quia emptores terrarum et tenementorum de feodis " magnatum et aliorum, in præjudicio eorundem, tem- " poribus retroactis multotiens in feodis suis sunt in- " gressi, quibus libere tenentes eorundem [1]magnatum " et aliorum terras et tenementa sua vendiderunt, te- " nenda in feodo sibi et hæredibus suis de feoffatori- " bus suis, et non de capitalibus dominis feodorum; " per quod domini iidem, domini capitales, eschaitas et " maritagia, et custodias terrarum, et tenementa, de " feodis suis [2]existentia, sæpius amiserunt; quod [3]qui- " dem eisdem magnatibus, etiam aliis dominis, quam- " plurimum durum et difficile videbatur, et, [4]similiter, " in hoc [5]casu exhæredatio manifesta;—Dominus Rex, " in Parliamento suo post Pascha, apud Westmonaste- " rium, anno regni sui octodecimo, videlicet, in quin- " dena Sancti Johannis Baptistæ, ad instantiam mag- " natum regni sui, concessit, providit, et statuit, quod " de cætero liceat unicuique homini terram suam, seu " tenementum [6]suum, seu partem inde, pro voluntate " sua vendere; ita quod feofatus teneat terram illam, " seu tenementum, de eodem capitali domino, per ea- " dem servitia et consuetudines, per quæ feofator suus " illa prius tenuit. Et si partem aliquam terrarum " suarum, seu tenementorum, alicui vendiderit, feofatus " illam teneat immediate de capitali domino, et onere- " tur statim de servitio quantum pertinet, sive per- " tinere debet, [7]eidem domino pro particula illa, se-

[1] *mangnatum* in orig

[2] *existenter* in orig.

[3] *quidam* in orig.

[4] *si mulier* in orig.; corrected from *Stat. Realm.* (1810), Vol. I.

[5] *causa* in orig.; corrected from *Stat. Realm.*

[6] *suuum* in orig.

[7] *eodem* in orig.

"cundum quantitatem terræ, seu tenementi, venditi, A.D. 1290.
"et sic in hoc [1] casu decidat capitali domino ipsa "pars servitii per manum feofatoris capienda, ex quo "feofatus debet eidem domino capitali, juxta quanti-"tatem terræ seu tenementi venditi, de particula illa "servitii sic debiti esse intendens [et] respondens.

"Et sciendum est, quod per prædictas venditiones, "seu emptiones, terrarum seu tenementorum, seu par-"tis [2] alicujus eorundem, nullo modo possunt terræ, "seu tenementa illa, in parte vel in toto, ad manum "mortuam devenire, arte vel ingenio, contra formam "Statuti super hoc dudum editi. Et sciendum, quod "istud Statutum locum tenet de terris venditis et "emptis in feodum simpliciter tantum, et quod se "extendit ad tempus futurum; et [3] incipiat locum te-"nere ad festum Sancti [4] Michaelis proximo futurum."

Contents of the Statute "*De Viris Religiosis*." (A.D. 1279.)

Cum dudum provisum fuisset, quod viri religiosi feoda aliquorum non ingrederentur sine licentia et voluntate capitalium dominorum, de quibus feoda illa immediate tenentur; et viri religiosi postmodum nihilominus tam feoda sua propria, quam aliorum, hactenus ingressi sunt, ea appropriando et emendo, et aliquando ex dono aliorum recipiendo; per quod servitia, quæ ex hujusmodi feodo debentur, et quæ ad defensionem [5] regni ab initio provisa fuerunt, indebite subtrahuntur, et deinde capitales domini eschaetas suas inde amittunt; Rex, super hoc pro utilitate regni congruum remedium [6] provideri volens, de consilio Prælatorum, Comitum, et aliorum [7] fidelium regni, de Consilio Domini Regis [8] existentium, providit, ordinavit, et statuit, quod nullus religiosus, aut alius quicunque, terras aut tenementa aliqua emere vel vendere, vel sub colore donationis, aut termini, aut alterius tituli cujuscunque, ab aliquo, [9] [recipere, aut alio] quovis modo, arte,

[1] *causa* in orig.; corrected from *Stat. Realm.*
[2] *alicus* in orig.
[3] *incipiad* in orig.
[4] *Andreæ* in *Stat. Realm.*
[5] *regum* in orig.; corrected from *Stat. Realm.*
[6] *proinde* in orig.
[7] *fidelis* in orig.
[8] *existenter* in orig.
[9] Omitted in orig.; supplied from *Stat. Realm.*

A.D. 1279. vel ingenio, sibi appropriare præsumat, sub forisfactura eorundem, per quod [1] ad manum mortuam terræ et tenementa hujusmodi deveniant quoquo modo.

Providit etiam Dominus Rex, quod si aliquis religiosus, aut alius, contra præsens Statutum aliquo modo, arte, vel ingenio, venire præsumpserit, liceat Domino Regi, et aliis immediate capitalibus dominis taliter alienati feodi, illud infra annum a tempore alienationis hujusmodi ingredi, et tenere in feodum et hæreditatem. Et si dominus capitalis negligens fuerit, et feodum illud ingredi noluerit infra annum, tunc liceat proximo capitali domino [2] mediato feodi illius, infra dimidium annum sequentem, feodum illud ingredi et tenere, sicut prædictum est; et [3] sic quilibet dominus mediatus, si propinquior dominus in ingrediendo hujusmodi feodum negligens fuerit, sicut prædictum est. Et si omnes capitales domini feodi illius, qui plena fuerint ætate, et infra quatuor maria, et extra prisonam, per primum annum negligentes fuerint, vel remissi, in hac parte, Rex, statim post annum completum a tempore quo hujusmodi emptiones, donationes, aut alias appropriationes, fieri [4] contigerit, terras et tenementa hujusmodi [5] capiet in manum suam, et alios feoffabit per certa servitia Regi inde ad defensionem regni [6] facienda; salvis capitalibus dominis feodorum illorum wardis, [7] eschaetis, et aliis ad ipsos pertinentibus, ad servitium inde debitum et consuetum.

Regnante Domino nostro Ihesu Christo in æternum et ultra.

The praises of King Edward the First.

Edwardus, primogenitus illustris Regis Angliæ, Henrici Tertii, regiam unctionem accepit, et coronam, pariter et regnum obtinuit paternum, anno Verbi Incarnati mil-

[1] *illud manum* in orig.; corrected from *Stat. Realm.*
[2] *mediate* in orig.
[3] *si* in orig.; corrected from *Stat. Realm.*
[4] *contigerint* in orig.
[5] *capiant* in orig.
[6] *faciendum* in orig.
[7] *eschaetum* in orig.

lesimo ducentesimo septuagesimo tertio. De hoc Rege, scilicet Edwardo, non solum invalida apud Anglos fama disserit, verum etiam per universum Latinum orbem præconium publicatur et prædicatur, tum propter ejus militiæ et fortitudinis strenuitatem, tum propter sapientiæ et prudentiæ prærogativam. Cujus hic verba pro compendio subjicerem, [1] ubi quia ultra opinionem in laudibus principis commendatur. Felices se reges alienigenæ pro magno munere ferebant, si vel affinitate vel muneribus ejus amicitias mercarentur; et quia nobilis animus semel incitatus in ampliora conatur, Johannem Bailol, quam Regem Scotiæ præfecerat, Leulinum, Principem Walliæ, cedere regnis compulit, propter eorum rebellionem et inobedientiam; alios tamen digniores, pro beneplacito suo, non multo post, miseratione infractus, in antiquum statum, sub se regnaturos, substituit, gloriosius esse pronuncians regem facere, quam regem esse.

He deprives Baliol and Llewelyn of their kingdoms.

Verum inter hæc miranda et insigni præconio prosequenda vita Regis interior; licet enim, ut [2] quidam ait,—"Leges inter arma silent,"—ille inter fremitus armorum leges tulit, quibus sui et divino cultui et disciplinæ militari assuescerent. Et quia occasione paganorum Christianis insidiantium, ut eorum barbaricam rabiem attenuaret, et eos Christianitati subjugaret, Anglicanos multotiens oppresserat et [3] vexarat per taxationes vicesimæ, quindenæ, et decimæ, non multum imputandum est ei, quod eos excoriaret, seu depauperaret, quia sic oportuit fieri; hoc commento pacem infudit provinciæ, propellendo hostiles invasiones.

Necessity for the imposts laid by him upon his people.

Rex Edwardus multos liberos habuit.

Ex nobilissima muliere, Regina Angliæ, vocabulo "Alianora," quæ tempore illo omnes mulieres [4] præ-

His wife and children.

[1] Sic in orig.
[2] Cicero, *Pro Milone.*
[3] *vexaret* in orig.
[4] *processit* in orig.

cessit in sapientia et prudentia, genuit autem ei quinque filios et sex filias; et quia se occasio ingessit liberos nominatim persequi, et quot annis superstites extiterint, (nomina autem scripta non in promptu habeo,) non indignum ducet benignus indagator. Veruntamen Domina Maria de Wodestoc decima proles erat, et in decimo gradu orta: placuit Altissimo, necnon Regi et Reginæ, et [1] sibimet ipsi, cœlibatum Deo vovere, et terrenarum voluptatem nuptiarum fastidire. Consecrata est Deo sanctimonialis in ecclesia Aumesburiæ. Cæteræ autem omnes regibus, ducibus, et comitibus, in diversis regionibus, Deo disponente, legitimo matrimonio sunt mancipatæ. Filii autem omnes, præter Dominum Edwardum, quem constituit hæredem, Deo disponente, in puerili ætate gratas animas Deo reddiderunt.

His daughter Mary, a nun at Amesbury.

Early death of all his sons, Prince Edward excepted.

Et quoniam animus disciplinatus ipse sibi doctrina est, et magister sapientiæ, Domina Alienora, Regina, post discessum Domini sui, dicti Regis Henrici Tertii, de illo regali supercilio inclinata, multis annis carnem, in deliciis nutritam, cilicio convolveret in eadem domo Aumesburiæ, exuendo [2] veterem hominem, valedicens sæculo, habitum sanctimonalium induit, imitans vestigia neptis suæ. In qua quidem domo splendidum regiæ sanctitudinis refulgurat speculum, quoniam illius meritis deputatur, quod eo loco multo devotarum Deo fœminarum chorus claritate religionis [3] totam Angliam irradians. Illic sacræ virgines, nullius penitus corruptelæ consciæ, illic religiosæ continentes, post primi tori damna secundi ignis nesciæ; in quarum omnium moribus, ita facetus pudor cum modesta consentit elegantia, quod nihil supra. Unde probabilis credulitas apponitur dicentibus, quod per illarum orationes totus sustentatur orbis.

Queen Alianor, widow of Henry the Third, also a nun at Amesbury.

---

[1] *semet* in orig.

[2] In allusion to *Eph.* iv. 22 and *Coloss.* iii. 9.

[3] This sentence is incomplete.

Cum autem tempus appropinquaret, ut debitum naturæ solveret, reddidit Creatori suo gratam animam: corpus suum, cum aromatibus conditum, in eadem ecclesia condigno honore et reverentia sepulturæ traditur, anno Coronationis filii sui, Regis Edwardi, vicesimo; anima in cœlis congaudet, ut creditur. Her death, and burial, (A.D. 1291).

Obiit Alienora Secunda, Regina Angliæ.

Anno ab Incarnatione Domini, millesimo ducentesimo nonagesimo, qui est annus regni Regis Edwardi Tertii decimus-nonus, Domina Alienora [1] Secunda, Regina Angliæ, migravit de hoc sæculo, in villa de Herdebi, juxta Lincolniam; cujus animæ propitietur Deus. Quoniam de optimis moribus ejus pauca quædam lamentando descripsi, ob mortis ejus dolorem, et cordis mei amaritudinem, dignum enim duxi genealogiam ejus breviter veraciterque subtexere; ut cum diligens indagator progenitorum suorum probitates rimatur, qualis in eis virtus enituerit, qualis pietas splenduerit, agnoscat quam naturale sit abundare divitiis, florere virtutibus, victoriis illustrari, et, quod hiis omnibus præstat, Christiana religione et justitiæ prærogativa fulgere. Est enim ad optimos mores obtinendos maximum incentivum, scire se ab optimis quibusque nobilitatem sanguinis meruisse; cum ingenuum animum semper pudeat ingloriosa progenie degenerem inveniri; et contra rerum sit naturam, de bona radice fructus malos pullulare. Licet igitur regnum non amittens sed mutans, temporale deserens et [2] adipiscens æternum, tamen ejus transmigrationem nonnulli lacrymabiliter planxerunt. Erat enim quasi columna totius Angliæ, sexu quidem fœmina, sed animo atque virtute plus viro; quum temporibus suis Angliam alienigenæ minime

Death of Queen Eleanor, wife of King Edward, at Hardby, near Lincoln. (A.D. 1291.)

Her virtues.

[1] She was, in reality, the *third* Queen Eleanor, the wives of Henry II. and Henry III. having borne that name; and died A.D. 1291.

[2] *adepiscens* in orig.

A.D. 1291. gravabant. Sicut Aurora transactæ noctis tenebras radiis suæ claritatis depellit, ita hujus sanctissimæ mulieris et reginæ promotione, per omnem Angliam nox infidelitatis expellitur, [1] irarum atque discordiarum propelluntur.

Masses celebrated for her.

Cum hujus Reginæ laudabilem vitam mors pretiosa conclusit, Dominus Rex, mox resolutus in lacrymas, omnibus diebus vitæ suæ eam plangebat; misericordem Ihesum jugis precibus pro ea interpellabat, eleemosynarum largitiones, necnon Missarum solemnitates, pro ea in perpetuum, in multis locis regni sui, præordinavit et procuravit.

Honours paid to her remains.

Cumque tempus appropinquaret ut traderetur corpus sepulturæ, Dominus Rex jubet adesse summos regni proceres, cum pontificibus. Corpus delatum est Londoniis, conditum aromatibus: in ecclesia Westmonasterii, cum Regibus terræ, traditur sepulturæ honorificæ; anima in cœlo, Deo disponente, exultat cum angelis.

Her body rests at St. Alban's.

Cumque corpus portaretur ad locum sepulturæ, et appropinquasset ad Sanctum Albanum, totus Conventus, solemniter revestitus in albis et capis, perrexit in obviam ei, usque ad extremitatem villæ, videlicet, ad ecclesiam Sancti Michaelis. Deinde in presbyterio, ante majus altare, collocatur; nocte illa a toto Conventu officiis divinis et sacris vigiliis, assidua devotione, honoratur. In omni loco et villa in quibus corpus pausabat, Dominus Rex jussit crucem miro tabulatu erigi, ad Crucifixi laudem et ejus memoriam, ut a transeuntibus pro ejus anima deprecetur: in qua quidem cruce ejusdem Reginæ effigiem depingi fecit.

Crosses erected in memory of her.

Quomodo orta est dissensio inter Regem Franciæ et Angliæ, et utrumque regnum.

A.D. 1292. Anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo secundo, qui est annus regni Regis Edwardi vicesimus

[1] A word is apparently wanting here.

primus, duo homines diversæ nationis, quorum unus erat Normanniæ, alter vero Angliæ, convenerunt apud Garthoniam ad quendam fontem, ut haurirent aquam. Descendentibus illis de navi, orta est dissensio inter illos, quis illorum prior hauriret aquam. Qui ut diutius contendissent, et mutua convicia ad invicem intulissent, succensus est alter injusta ira, festinavitque Anglicanum percutere. At ille, vitato ictu, cepit eum per pugnum quo gladium tenebat, volens eum eripere. Interea cecidit Normannus super mucronem suum, confossusque morti subjacuit. Id itaque cum sociis suis nunciatum esset, secuti sunt Anglicanum, ut pro homicidio supplicio plecteretur. Mox Normanni, cum omni multitudine sua, ad navigia Anglicanorum applicuerunt, gravissimam inferentes inquietudinem. Emensis deinde paucis diebus, accesserunt, quibus turbatio regni placebat, ad Regem Franciæ, Philippum; animumque ejus subducentes, dixerunt, turpe et dedecus esse ipsum, quod Anglicanos caudatos permitteret populum suum cædere, et neci tradere. Cumque hiis et pluribus aliis modis incitatus fuisset, incanduit Regis indignatio in Anglicanos; exin civilis discordia multo tempore utrumque populum afflixit, seseque mutuis cladibus infestabat. Cumque Normanni æquora, flante vento, sulcarent, classem Anglicanam contemplantur [1] haud longe; deinde citissimis velis prosequuntur. Navali igitur aggressu facto, illatis uncis, navem unam, in qua Anglici erant, inter consocios attrahunt. Illis autem hinc et inde infra profundum congredientibus, quemdam Anglicanum incomprehenderunt; mox in summitate mali suspenderunt, ut spectaculum esset intuentibus. Ex improviso adversi venti; factoque turbine, naves dissipant, dissipatas in diversa littora compellunt.

A.D. 1292.

Origin of the dissension between England and France.

Attack upon an English ship, by the French.

The French hang an English sailor.

---

[1] *haut* in orig.

A.D. 1293. *Quomodo Anglicani se vindicabant de Normannis.*

An English fleet is fitted out.

Processu temporis, videlicet, anno Domini millesimo ducentesimo nonagesimo tertio, qui est annus regni Regis Edwardi Tertii vicesimus secundus, Idus Junii, ultra modum dolentes Anglicani turpissimam mortem quam Normanni Anglicano, absque misericordia et sine causa, decreverant, paraverunt classem, ut Normannos prosequerentur et se vindicarent. Illis itaque hæc præmeditantibus, prosperos ventos expectant. Optato igitur vento instante, erexerunt vela sua, et in hostium exercitum, juxta Sanctum Mathæum, dextras dederunt.

The French are defeated.

Fit navale bellum, multum cruoris hinc et inde fuderunt, letifera vulnera multis ingerebant. Concidebant inter corruentes catervas vulnerati, quemadmodum segetes, cum a falcatoribus[1] aggrediuntur. Denique prævalentibus Anglicanis, diffugiunt Normanni et Gallicani, cum complicibus suis, laceratis agminibus. Amiserunt eodem tempore ducentas naves: ceciderunt in illo prœlio quindecim millia hominum Normannorum, Galliæ, et [2] Pictorum. Quod cum Regi Angliæ delatum fuisset, ingemuit, et ægre sustinuit tantorum virorum necem inopinate accidisse. Divulgata igitur tanta nece Normannorum et Pictorum, resociatis sociis, oppugnabant Anglicanos diversis machinationibus, et illos opprimere nitebantur; qui, vice versa, viriliter eorum audaciam debellabant, et confundebant.

Quomodo Rex Franciæ invitavit Regem Angliæ ad Parlamentum suum.

King Edward declines to attend the Parliament

Anno illo emenso, Rex Franciæ invitavit Regem Angliæ ad Parlamentum suum. Mox Rex Angliæ respondit, quod ad Parlamentum suum venire diffugeret;

[1] *agrediuntur* in orig. | [2] Probably for *Pictavorum*.

necnon et ei subjectionem et homagium facere contempsit: quod ipse graviter ferens, afflictoque durissimis prœliis populo, patriamque pristino jugo supposuit.

A.D. 1293. of the King of France.

Ea tempestate, cum Anglici assuetum iter maris diutius persulcarent, invenerunt triginta naves viris armatis ad bellum paratis: eos neci tradiderunt, naves vero Regi Angliæ obtulerunt; quod moleste sustinuit, affirmans se de eorum sanguine immunem esse. Normanni ab illa die obsidebant omnes portus in suis partibus applicantibus congruos; ubi naves mercatorum appulsæ erant, diversis machinationibus opprimere et custodire nitebantur. Copia transeundi omnibus Anglicis penitus denegatur, et, vice versa, Anglicani portus suos fortissime custodiebant per quatuor partes Angliæ, ubi putabant hostium suorum incursus. Duravit illud flagitium in utroque regno fere per quinquennium; siquidem e vestigio Normannorum et Pictorum, cum suis complicibus, multi cæsi, multi in mare mersi: sic non semel certatum est, sed multotiens. Cumque semper victoria consentiret Anglis, ut fere fit in rebus mortalium, et istis successus accendit audaciam, et illis timor aluit ignaviam, ut nihil magis Normanni quam cum Anglis manus conserere caverent.

Certain French ships seized, contrary to the wish of King Edward.

The ports of England and France are closed against each other.

Fear of the English manifested by the Normans.

Quomodo Edwardus Tertius, Rex Angliæ, cogitabat utrumque regnum pacificare.

Interea Rex Edwardus, non minus acer ingenio quam alacer in prœlio, dissensiones et prœlia utriusque regni cum dolore ferens, tanquam [1] viscera sua de claustro pectoris acerbitate ferri abstracta, sententiam illius versiculi memoriæ commendans;—

[2] "Quicquid delirant reges, plectuntur Achivi,"—

King Edward makes overtures for peace, to the King of France. (A.D. 1294.)

---

[1] *vicera* in orig.

[2] Horace, *Epist.* I. 2, 14.

A.D. 1294. cogitabat in corde, ut sapiens princeps, ut sese cum Rege Franciæ pacificaret, ne strages tanta utriusque gentis diutius duraret. Mandavit etiam Regi Franciæ, ut, teste [1] conscientia sua, benevolentiam suam et gratiam nusquam se demeruisse, nec offensam [2] promeruisse; ex quo humiliter supplicavit, si in aliquo delinqueret, quod in nullo [3] conscius est, satisfacientem admitteret ad gratiam: si non deliquit, justo Dei judicio interveniente, bene semper de cætero promerentem ad pacis osculum reciperet, et a persecutione amodo cessaret. Direxit epistolam per solemnes nuncios, mandans ut concordiam inirent, et ut omnis indignatio, hucusque habita, perpetuæ oblivioni traderetur; expertus Regem posse plecti prece quam fastu [4] tyrannico. Mandavit igitur ei, daturumque sese promittebat Wasconiam, ea conditione, ut ei daret sororem suam, cognomento "Margaretam," legitimo matrimonio possidendam, et quod eam feofaret sibi et hæredibus suis.

By the advice of his nobles, the King of France accepts Edward's offer.

Postpositis ergo debellationibus, suaserunt majores natu Regi Franciæ promissionibus Regis Angliæ adquiescere; dicebant namque perniciosum esse, et Deo odibile, necnon totius orbis dignitati contrarium, diutius pullulare discordiam. Quippe timebant Regis audaciam, Anglorum fortitudinem præferebant ipsos sensu, et sapientia, ac humilitate coadunari, quam dubium certamen de cætero inire. Hiis et pluribus aliis Rex Franciæ mitigatus, paruit consiliis suorum, et Edwardo, Regi Angliæ, promisit dare sororem suam toro maritali, dato ambabus partibus fœdere irrefragabili; et quod eam [5] refeoffaret de Wasconia, ut supra dictum est. Illico Rex Franciæ, cum suis, Burdeus intravit, seisinam inde paravit.

---

[1] *concientia* in orig.
[2] *promeruise* in orig.
[3] *concius* in orig.
[4] *thirannico* in orig.
[5] *roffeffaret* in orig.

Quomodo Rex Franciæ, audito consilio adulatorio, proponit a pacto resilire.

Sed quia discordia sese prosperis rebus semper miscere conatur, succedente tempore, mille artifex, hostis antiquus, suscitavit quosdam fabricatores mendacii et discordiæ, qui ad Regem Franciæ accesserunt, dicentes:—"Ut quid ignavia te tantum occupavit, ut Regis "Angliæ debitam subjectionem prætermittis? Ad Par-"lamentum tuum venire distulit, assuetam reverentiam "et obedientiam reddere contemnit; adde quod in plu-"ribus debellationibus expertus es, qui quotiens in "provinciam nostram applicanti resistere prævales; "ipsumque e regno suo, scilicet, Wasconia, fugare potes. "Rumpe fœdus quod tibi dedecori est, trade sororem "tuam alteri regi, ut ipsius auxilio Wasconiam in per-"petuum possideas." Postquam igitur et pluribus aliis animum Regis corruperunt, adquievit ipse: ut a prædictis adulatoribus et [1] falsis consiliariis edoctus fuerat, resilivit a primæ pactionis fœdere.

A.D. 1294. The King of France withdraws his assent to Edward's offer.

Philippus autem, Rex Franciæ, Regi Angliæ, Edwardo, nec utilis nec infestus fuit, propterea quod esset ventri magis quam negotiis deditus. At vero Carolus, frater ejus, varium se præstitit, ut in neutra parte bene constans. Primo enim tempore plurimus in fratrem irarum auctor, Edwardo, Regi Angliæ, ad capiendam Wasconiam, fuit [2] corruptus Anglorum spoliis, et multo Regis obryzo, non quod Rex Angliæ ei obtulerit, sed quod ille concupiverit ultro; ne clarissimæ patriæ nervos dissimulatione sua, necnon segnitiæ, succidi sineret.

Philip, King of France, a glutton.

Hostility of Charles of Valois to the English.

Postea vero simultas inter eos exorta est, pro eo quod Comes Flandriæ decrevisset filiam suam filio Regis Angliæ dare, legitimo matrimonio. Diu ex parte

[1] *fallsis* in orig.

[2] *coruptus* in orig.

A.D. 1294. Edward temporizes, but finally prepares for war with France.

utriusque [1] Regis labores viarum consumpserunt nuncii, ut dignarentur Reges pacificare; cum utrique grossum tumeret cor, nec alter alteri pro persona cederet. Rex Angliæ, memor sacræ Scripturæ;—"Sapientia invicit "malitiam," et illud Salomonis,—[2] "Melior est patiens "viro forti," maluit fatuitatem, necnon protervam arrogantiam Gallorum, patientia extundere ad tempus, quam viribus repellere, juxta illud;—[3] "Omnia tempus "habent." Quapropter boni principis se velle sequi exemplum, ut modestia sua eorum remoretur impetus quos ita paratos prospexerat ad bellum. Postremo, cum videret prudentiam suam sinistra interpretatione turbari, et ignaviam vocari, in tantum ut Carolus prædas ageret, obsidiones procuraret, ex persona Regis majori fortitudine vim animi concussit Wasconiam obsidere et obtinere.

He lands with an army in Gascoigne.

Quod cum per nationes divulgatum esset, et ad notitiam Regis Angliæ pervenisset, emensa hyeme, Rex Angliæ consilium habuit a familiaribus suis, ut expeditius ad partes Wasconiæ tenderet. Mox navigium suum parat, prosperos ventos expectat. Optato igitur vento flante, erexit vela sua, cum exercitu suo Wasconiæ applicuit; jamque rates telluri appulerant, ecce! gentes Wasconiæ et Walenses, quorum non erat numerus, cum tota fortitudine sua ei occurrerunt, adjutorium pollicentes. Ibi consilium cum proceribus regni inivit, qualiter hostes suos longius arceret, ut terram suam quiete teneret. Aderat secum Comes Leicestriæ, Dominus Edmundus, frater suus, princeps militiæ suæ, et alii Comites et Barones, quorum consilio totum regnum tractabatur. Aderat et Regis Alemanniæ exercitus, aderant et Regis Aragundiæ commilitones, qui ut cæteros in affectum pugnandi induxissent, consilium dederunt ut recenter Wasconiam adirent, Gallos

Accompanied by his brother, Edmund, Earl of Leicester.

---

[1] *Regi* in orig.
[2] *Eccles.* vii. 8.
[3] *Eccles.* iii. 1.

expellere insisterent. Ibi dispositis in utraque parte catervis, dextras cum hostibus commiscuerunt, pila pilis, et ictus ictibus objicientes. Nec mora, hinc et inde corruunt vulnerati. Manat tellus cruore morientium; at populo Anglicano, cum complicibus, victoria proveniente, Franci, vulneratis catervis, diffugerunt. Mox Anglici, ut triumpho potiti sunt, fugientes Gallos insequi non cessaverunt, donec captis majoribus natu, ipsos deditioni coegerunt. Munitis etiam urbibus, totum annum illum in bello et in [1] insidiis transegerunt.

A.D. 1294. Victories gained by the English over the French.

Quomodo Judæi expulsi sunt ab Anglia.

Eodem tempore fuerant Judæi nonnulli in omni civitate et villa famosa in Anglia habitantes inter Christianos; quos Rex Edwardus, cum consilio procerum suorum, jussit exulari, et terram suam uno die irrevocabiliter evacuare, tale dans decretum;—ut quicumque Judæus inventus fuerit in Anglia post primam admonitionem, aut fonte baptismatis ablueretur, et sic Christum, Dei Filium, fideliter confite[re]tur, aut capite [2] plecteretur. Mox Judæi, cum tota supellectili sua, timore mortis perculsi, Angliam moleste evacuaverunt. Cumque naves nacti essent, et mare intrassent, venerunt tempestates, flaverunt venti validi, et naves eorum [3] concusserunt, unde quamplures dimersi erant. Quidam in littore Gallicano appulsi, miserrime, Dei providentia, interierunt. Demum Rex Galliæ, [4] misericordiæ fractus, licet inimici Dei hucusque extitissent, saltem creatura Dei, et [5] ingrati, permisit eos in potestate sua habitare per modicum tempus; videlicet, in Amias civitate. Cum id Romæ nunciatum fuisset, et Summi Pontificis aures offendisset, acri ignescens ira, ipsum acriter increpavit.

The Jews expelled from England. (A.D. 1287–1290).

Misfortunes to them, on their passage over to France.

King Philip allows them to settle at Amiens.

Anger of the Pope thereat.

---

[1] *insdiis* in orig.
[2] *plectaretur* in orig.
[3] *concuserunt* in orig.
[4] Sic in orig.
[5] Sic in orig.

Quomodo omnes aurifabri de Anglia pro tonsione monetæ incarcerati sunt simul et semel uno die.

The goldsmiths of England punished for clipping the coin.

Emensis deinde paucis diebus, gravis querela facta fuit Regi Edwardo pro tonsione monetæ; quia vix, aut cum difficultate, inter viginti marcas inveniretur unus denarius bonus et legalis, quin tonderetur aut minor[ar]etur solito. Quapropter Rex Edwardus per omnes Comitatus regni direxit brevia sua de villa in villam, ut uno die omnes et singuli aurifabri caperentur, et in prisonam tenerentur, donec super hujusmodi transgressione punirentur, ne posteri sui talia attentarent.

Quomodo Edwardus Tertius, Rex Angliæ, scripsit Summo Pontifici, Bonefacio.

Edward appeals to the Pope against the King of France. (A.D. 1295).

His et aliis incitatus, Edwardus, Rex Angliæ, conquestus est Summo Pontifici, qualiter Rex Franciæ eum illusisset, pactum fœderis confregisset; postulans instantissime quatinus consilium et auxilium apponere dignaretur; firmiter pollicendo, et cum juramento affirmando, quod si voti compos efficeretur, videlicet, ut pactionis fœdus teneretur, et pax stabilis et firma inter utrumque regnum consolidetur, seipsum, cum omni exercitu suo, absque cunctatione, Terræ Sanctæ submitteret, ad debellandam barbaricam rabiem Sarazenorum, et eorum qui Terram Sanctam obsident.

Obiit Dominus Edmundus, Comes Lancastriæ et Leicestriæ.

Death of Edmund, Earl of Lancaster. (A.D. 1295).

Eodem tempore obiit Dominus Edmundus, frater Regis Angliæ, quem idem Rex constituit ducem et principem super exercitum Wasconiæ. Illic in quadam ecclesia cadaver ejus exinteratum est, ne diuturnitate

[1] corruptum nares assidentium et astantium exacerbaret. Ossa quidem in quadam cista, ad hoc [2] idonea, reconduntur, quousque serenas auras paulo clementior hyems inveheret. Tandem emenso dimidio anno, Londoniis [3] maritimo conductu subvectantur, et in ecclesia Westmonasterii condigno honore sepulturæ traduntur.

A.D. 1295.
He is buried at Westminster.

Orta est dissensio in Universitate Oxoniæ, inter scholares et burgenses.

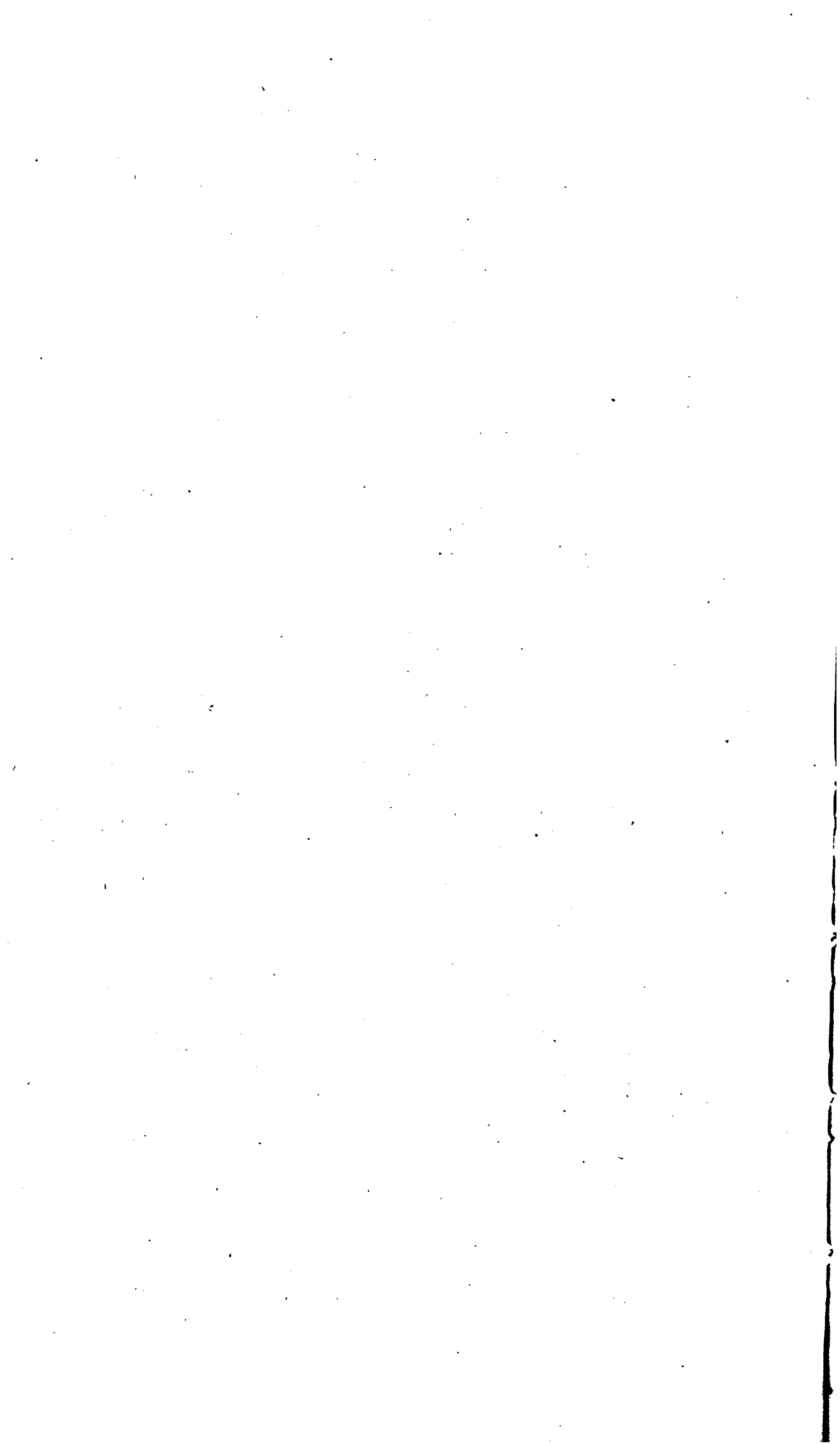
Sub eodem tempore orta est discordia intolerabilis inter burgenses Oxoniarum et scholares. Facta enim prius quadam contumelia inter duos garciones diversæ nationis, mox eis succurrunt compatriotæ, ita quod aliis in alios insurgentibus, quamplures verberati redduntur, et vulnerati utrobique, quidam mortui. Sicque tota villa perturbatur, quod omnes, tam clerici quam laici, evacuatis domibus, glomeratim ad pugnam convolarunt. Absentibus itaque clericis, quidam de laicis domos eorum clam intraverunt, et bona diversimoda abinde asportaverunt. Ibi interficiebatur Dominus Fulco de Neirmith, rector ecclesiæ [4] de Pychelnstorn. Deposita igitur super hoc querela coram Rege, Dominus Rex præcepit Justiciariis villam Oxoniæ adire, pacem inter discordantes reformare, justitia dictante, homicidas judicio plecti. Nihilominus, ut pax firma solidaretur in Universitate, burgenses pro transgressione scholaribus satisfecerunt in ducentis libris. Igitur Episcopus Lincolniensis, volens pacem Universitatis roborare, omnes de cætero pacis perturbatores solemniter excommunicavit.

Disturbances between the scholars and burgesses at Oxford. (A.D. 1296.)

---

[1] *coruptum* in orig.
[2] *idonia* in orig.
[3] Apparently *martinio* in orig.
[4] These two words are omitted in orig., and added, in another hand, in the margin.

JOHANNIS DE TROKELOWE ANNALES.

JOHANNIS DE TROKELOWE ANNALES.

[MS. Cott. Claudius D. VI. fol. 192a—fol. 210a.]

Incipiunt Annales Regis Edwardi, filii Edwardi, filii Henrici Tertii.

Anno Domini millesimo trecentesimo septimo, Nonas Julii, Edwardo, filio Henrici, illustrissimo Principe, die Dominica, anno regni sui tricesimo quinto, apud Burh' up Sandes, juxta Carleolum, in expeditione sua contra Scotos, viam universæ carnis ingresso, successit ei filius suus Edwardus primogenitus, paterna successione, et etiam unanimi assensu procerum, regnaturus.

A.D. 1307. Death of King Edward the First, and succession of Edward the Second.

Qui, suscepto regni gubernaculo, fidelitates et homagia a prælatis, magnatibus, et proceribus universis suscepit. Sed antequam patrem debitæ traderet sepulturæ, statim in tyrannidem erectus, Episcopum Cestriæ, Dominum Walterum de Langetone, regni Thesaurarium, ac patris sui, nuper defuncti, executorem præcipuum, executione testamenti penitus impedita, capi fecit, et includi, ac, Dei timore et sanctæ Dei Matris Ecclesiæ honore postpositis, inhumane tractari. Fuit enim causa inimicitiæ, quam erga præfatum Episcopum diu habuerat idem Rex, vivente patre, pro eo, quod eum ab insolentiis suis, quibus nimis indulsit, facete corripuit, leniter arguendo, pluries obsecrando, ac [1] leviter increpando, ac eum ab expensis superfluis compescendo. Hiis igitur de causis præfatum Episcopum, sic captum, squalore carceris coartavit; artatum omnibus bonis, et etiam

He imprisons his father's chief executor, the Bishop of Chester (Lichfield and Coventry).

Cause of his hatred.

[1] *Leniter*, in Hearne.

sibi debitis, in regno penitus spoliavit; spoliatum adeo dure detinuit, quod non erat in Anglia qui auderet pro eo adjutorii verbum proferre. Quam quidem persecutionem diu sustinuit, de Justiciariis et cæteris regni sapientibus auctoritate regia vicibus iteratis correptus; de reddenda ratione de officio thesauriæ examinatus; sed nunquam in dandis responsis congruis ad objecta ab aliquo superatus, tandem gratia respirante, auctoritate mediante Papali, ad semi-gratiam Regis recipitur, rebus et officio Episcopali restitutus.

He is finally restored, in some degree, to the royal favour.

De revocatione Petri de Gavestone, prius exulati.

Piers de Gaveston is recalled from exile. (A.D. 1307.)

[1] [S]ub eisdem anno et tempore, Petrum de Gavestone, quem a primæva ætate præ omnibus hominibus mundi Rex dilexerat ultra modum, juxta illud,—

"Sed scio, si quis amat, nescit habere modum,"—

pro eo quod coætanei erant, pariter et nutriti, tempore patris sui, certis de causis, unanimi assensu procerum et magnatum, extra regnum Angliæ et omne dominium Regis Anglorum æternaliter exulatum, invitis proceribus, defuncto patre, continuo revocavit. Erat siquidem filius cujusdam militis generosi, qui in obsequio Regis patris fidele servitium fecerat militare. Cujus obsequii Rex pater non immemor, præfatum Petrum, adhuc in ætate tenera constitutum, benigne suscepit Curiæ filii sui, præcipiens eum adjungi cum filio nutriendum. Qui cum aliquanto tempore coram Regis filio ministrasset, tantam gratiam in oculis suis invenit, quod, spretis magnatum terræ liberis, sibi soli in tantum adhæsit, quod nec patris sui præceptum, aut suasio magnatum, eos ab invicem usque ad mortem animo saltem potuit separare.

Account of Gaveston.

His great cupidity.

Thesaurum insuper et jocalia regni, quæ filii fuerant, penes se collegit, et mercatoribus transmarinis ad cus-

[1] This initial letter is omitted in orig.

todiendum tradebat. Rege vero patre [1]sublato de medio, statim ab exilio revocatur; et ei Comitatum Cornubiæ contulit, qui specialiter spectat ad coronam.

De transitu Regis ad Franciam, pro uxore sua ducenda.

[2][E]mensis deinde paucis diebus, dum idem Rex novus transfretaret, ut Isabellam, [3] Francorum filiam Franciæ unicam, duodecim annorum juvenculam, duceret in uxorem, totum regnum Angliæ Petri custodiæ committebat. Unde magnates Angliæ, videntes se despectos, non minimum murmurabant. Nuptiis igitur solemniter celebratis, ad regnum Angliæ redeuntes, cum omni honoris et reverentiæ studio ab omnibus proceribus admittuntur. Inter quos Petrum occurrentem, datis osculis et ingeminatis amplexibus, familiaritate venerabatur singulari. Quæ familiaritas specialis, a magnatibus præconcepta, invidiæ fomitem ministravit.

King Edward crosses over to France. to marry the Princess Isabella (A.D. 1308).

His extreme partiality for Gaveston.

De Torneamento Walingfordiæ.

Succedente siquidem tempore, Rege et Regina, duodecimo Kalendas Martii anno eodem, apud Westmonasterium solemniter coronatis, præfatus Petrus quoddam torneamentum fecit juxta Castrum suum Walingfordiæ proclamari. Qui etiam tantam militiam, cum tota Regis potentia, inibi congregavit, quod Thomam Comitem Lancastriæ, Humfridum Herefordiæ, Adomarum Penbrokiæ, et Johannem Comitem Warenniæ, contra ipsum venientes, vilissime conculcavit, et victoriam campi sibi in perpetuum dedecus adquisivit; quæ quidem victoria maculam posuit in sua gloria, majorisque odii seminarium adaugebat.

Gaveston holds a Tournament at Wallingford; and offends the nobles there.

[1] *sullato* in orig.
[2] Omitted in orig.
[3] Sic in orig.

De Parliamento citato.

Hostile feelings towards Gaveston.

[1] [P]erpendentes postea ligii homines terræ, quod, eis contemptis, Rex alienigenam et ignobilem magnatibus præposuit universis; adeo quod tota terræ dispositio post eum ivit, nec aliquod negotium in Curia Regis sine ipso valuit expediri, regiumque thesaurum sibi indies cumulavit, dicebant intra se;—"Hic homo multa "mala facit; et si dimittamus eum sic, omnes sequen- "tur eum, regem nostrum circumveniet, alienigenas "super nos inducet, ut tollant nostrum locum et gen- "tem." Ab illo die cogitaverunt acrius contra eum procedere.

Measures taken by the nobles, to counteract the influence of Gaveston (A.D. 1309).

Hiis igitur et aliis moti rationibus, Regem proceres inducebant, ut, terræ magnatibus convocatis, juxta eorum consilium negotia regni tractaret, et a periculis, sibi et regno imminentibus, diligenter caveret. Annuente autem Rege, dieque Parliamenti utiliter assignato, convenerunt in unum ecclesiarum Prælati, Comites, et Barones, ac proceres universi; habitoque inter eos diligente tractatu, a Rege postulabant instanter, ut liberam disponendi quosdam Articulos, pro Ecclesia et regno perutiles, concederet facultatem. Qui licet prius multum reniteretur, eorum denique præbuit petitioni consensum, et quod suam ordinationem ratam teneret juramento firmavit. Ipsi vero, consensu Regis adepto, sex Episcopos, cum aliis de clero et populo fidelibus et discretis, qui prædictos Articulos ordinarent, concorditer elegerunt; et sic, finito dicto Parliamento, unusquisque cum gaudio ad propria remeavit.

Sequitur de alio Parliamento, et de proscriptione Petri de Gavestone.

The Ordinances are

Anno Domini millesimo trecentesimo octavo, dictis Articulis per communem assensum dispositis et in

[1] Omitted in orig.

Parliamento proximo proponendis, Regem inducebant magnates, ut ipsam provisionem per litteram suam, sigillo regio consignatam, continuo confirmaret, et ad eam perpetuo conservandam iterum juramentum præstaret. Quo facto, Magister Robertus de Wynchelse, Cantuariensis Archiepiscopus, cum cæteris suffraganeis, a clero sententiam excommunicationis in omnes contra dictos Articulos venientes solemniter promulgavit. ratified by King Edward (A.D. 1310).

Hiis expeditis, prædicti Articuli in ecclesia Sancti Pauli Londoniis, in præsentia prælatorum et magnatum, publice legebantur. Inter quos, tenor Magnæ Chartæ, cum aliis provisionibus, Ecclesiæ et regno necessariis, petebatur. Et ut Dominus Rex dictum Petrum, prout pater suus jusserat, exularet, alienigenas a Curia sua, aliosque malos consiliarios, amoveret, et ut omnia negotia regni cum consilio cleri et magnatum terræ de cætero pertractaret, nullamque guerram inciperet, vel quocunque extra regnum suum se diverteret, absque assensu communi. Et licet hæc dura et insolita Domino Regi viderentur, eorum tamen præbuit provisioni consensum, et dictum Petrum usque in Hyberniam exulavit; sed alios adhuc Articulos effectui distulit mancipare. General purport of the said Ordinances. Gaveston is banished to Ireland, (A.D. 1308).

De revocatione Petri, et alia ejusdem proscriptione.

Rex, Petri prædicti moleste gerens absentiam, qualiter ipsum ab exilio securius revocare posset, anxie cogitavit. Accepto super hoc diversorum consilio, didicit quod intrepide eum revocaret, si sororem Comitis Gloverniæ, qui tunc juvenis erat, sibi in matrimonium copularet. Gaveston marries the sister of the Earl of Gloucester (? A.D. 1307).

Dicto igitur Petro ab exilio revocato, et nuptiis inter eos celebratis, licet eidem Comiti multum displiceret, mox cornua sua cœpit erigere, cor [1] Regis a consilio He returns from exile (A.D. 1309).

[1] *Regem*, Hearne.

suorum procerum fecit avertere, et prædictam provisionem fortiter impugnare. At Barones, hæc omnia amore Comitis antedicti patienter sustinentes, expectabant si forte modum suum emendare vellet. Sed frustra; nam de die [1] in diem thesaurum Regis plus solito collegit, mercatoribus, ut prius tradendo; ita quod Regem inter breve tempus in tantum depauperavit, quod pro expensis suis, cum per patriam transiret, unde solvere non habebat. Regina similiter in Curia sua tot defectus sustinuit, quod Domino Regi, patri suo, lacrymabiliter est conquesta. Unde idem Rex omnes Angligenas sibi notos pro tanta tolerantia acriter increpavit.

Insatiate avarice of Gaveston.

The Queen complains to her father, the King of France, thereof.

Nec sufficiebat eidem Petro quæ jam dicta sunt fecisse, nisi magnates terræ pro hiis quæ sibi fecerant turpiter derideret, pejora prioribus eis comminando. At ipsi cernentes quod in negotiis jam inceptis nihil proficiebant, et quod eorum patientia dicto Petro audaciam malignandi præstabat, Domino Regi unanimi assensu nunciabant, ut vel dictum Petrum a sua societate citius amoveret, Articulosque ad optatum effectum deduceret, vel ipsi in eum, tanquam in regem perjurum, ab illo die insurgerent. Rex autem, suam paupertatem cognoscens, eorumque potentiam intelligens, multitudini et potentiæ illorum ad tempus satisfacere disposuit. Vi compulsus præfatum Petrum terram abjurare permisit, tali quidem conditione a Baronibus sibi imposita, quod si ulterius in Anglia, vel aliqua terra potestati Regis Angliæ subjecta, inveniretur, statim, et tanquam publicus terræ inimicus, damneretur. Sub illa quidem conditione, dato sibi conductu, a regno Angliæ exiit, et terram Franciæ, morandi gratia, intravit. Quo audito, Rex Franciæ ministris suis incontinenti mandavit, ut ubicunque inveniri posset, caperetur et sub salva custodia poneretur, sciens

Insolence of Gaveston to the nobles.

The Barons again insist on his banishment.

Gaveston again retires from England (A.D. 1311).

The King of France threatens him with vengeance.

---

[1] *in die in diem* in orig.; by inadvertence.

pro certo ipsum in partibus illis non diu permansurum, sed versus Angliam in brevi rediturum, ad filiæ suæ, Reginæ Angliæ, et omnium magnatum, gravamen et contemptum; et sic fieret novissimus error pejor priore. A.D. 1311.

De vagatione et [1] reditu Petri.

[2][M]andatum siquidem Regis Franciæ Petrum non latuit; unde, a regno Franciæ celeriter exiens, Flandriam intravit; anxie cogitans ubi locum tutum ad inhabitandum reperire valeret. Et sic per diversa loca transiens, quærens requiem, et non inveniens, dixit;—"Revertar in Angliam, unde exivi; spero enim quod "Dominus meus, Rex Angliæ, et [3] gener meus, Comes "Gloverniæ, adhuc salvabunt me." Et, assumptis secum alienigenis nequioribus se, Angliam repedavit, et Domino Regi, in partibus Eboraci tunc existenti, circa Natale Domini se repræsentavit; a quo, cum tota familia sua, amicabiliter susceptus est.

Gaveston leaves France for Flanders.

He returns to England.

Rumore itaque super adventu suo divulgato, tota Anglia, velut arundinetum Zephyro vibrante collisum, infrenduit; novissima enim opera ipsius pejora erant prioribus. Magnates igitur in unum conveniunt; quid faciendum, qualiterve in hoc casu cautius sit procedendum, diligenter inquirunt; guerram enim incipere, seu Regem inquietare, si melius fieri posset, multum eis displicebat. Habito quidem super præmissis diligenti tractatu, pro certo inveniunt, quod, vivente ipso Petro, pax in regno esse non poterit, Rex in thesauro abundare, Reginam suam debito amore tractare, magnates suos, prout decet, honorare, ulterius nequibit; unde contra hujusmodi pericula super salubri remedio sollicite tractabant. Sed quia populus sine capite, sicut grex sine pastore, dispersim et erranter incedit, Tho-

The nobles again concert measures against Gaveston.

Thomas, Earl of Lancaster, appointed their chief.

[1] *redditu* in orig.
[2] Omitted in orig.
[3] The Earl of Gloucester, correctly speaking, was his brother-in-law, not his son-in-law.

A.D. 1312. mam Lancastriæ Comitem, qui tunc præ cæteris Angliæ magnatibus nobilitate et divitiis præcellebat, in ducem sibi, et capitaneum, unanimi consensu statuerunt.

Sed antequam in præsenti materia remotius procedatur, justum est ut de ipso Thoma, qualis et quantus fuerit, et unde originem habuerit, præsenti paginæ, ad perpetuam rei memoriam, aliquid inseratur.—

De ortu et nobilitate Thomæ, Comitis Lancastriæ.

Account of the parentage and position of Thomas, Earl of Lancaster.

Henricus Rex Tertius ex uxore sua legitima duos filios habuit, Edwardum, scilicet, et Edmundum. Edwardo, filio suo primogenito, post ipsum regnaturo, Comitatum Cestriæ contulit. Edmundo autem, filio minori, unde Curiam suam tenere posset, Comitatum Lancastriæ donavit. Ingruente postmodum guerra in regno, et Simone de Monte Forti, Comite Leicestriæ, una cum Comite Ferrariensi, partes contra Regem pro statu terræ sustinentibus, in bello apud Evisham occisis, Comitatus eorum, ad manum Regis per escaetam devolutos, prædicto Edmundo, filio suo, et hæredibus suis, idem Rex assignavit. Et licet hos tres Comitatus, videlicet, Lancastriæ, Leicestriæ, et Ferrariæ, sic obtinuerit, nomen tamen primi Comitatus semper retinuit.

Hiis tribus Comitatibus, ut præmittitur, adeptis, regnum Franciæ ingreditur, in torneamentis et hastiludiis, aliisque gestis militaribus, sic agens, quod ubique victoria sibi ascribitur. Accidit etiam eodem tempore, quod Rex Navvariæ, qui filiam cujusdam nobilis duxerat in uxorem, de qua filiam unicam genuerat, diem clausit extremum; cujus regina, viri solatio destituta, sic honeste et sapienter se et suam Curiam regebat, quod multi principes ipsam dilexerunt, et reginæ laudaverunt eam. Fama igitur nobilitatis et pulchritudinis [1]istius dominæ ubique volabat. Rumor etiam super

[1] *ipsius*, Hearne.

probitate, elegantia, et largitate, Domini Edmundi, per multas regiones diffusus, corda audientium in amorem ipsius vehementer excitabat.

Rumor igitur et fama eorum obviaverunt similiter, et ad notitiam utriusque totiens pervenerunt, quod alter alterius maritali fœdere conjungi affectavit. Super quo nunciis intermissis, et consilio amicorum requisito, hujusmodi negotium ad effectum deducitur præoptatum. Nuptiis quidem inter eos solemnizatis cum gaudio et honore, ad invicem [1]jurarunt; genueruntque Thomam, scilicet, de quo sermo est, Henricum, et Johannem. Et sicut per Prophetam dictum est,—[2]"Generatio recto-"rum benedicetur," in promotione generationis eorum recte adimpletur. Filia enim istius dominæ, hæres regni Navvariæ, quæ speciosa erat valde, a bona matre sua sic decenter informatur et alitur, quod a filio et hærede Regis Francorum in uxorem deducitur. Unde ab illo die regnum Navvariæ regno Franciæ, per eorum maritagium, adimitur, et dictus Thomas frater Reginæ Franciæ, ex parte matris suæ, efficitur.

Duo quippe filii eorum, Henricus, scilicet, et Johannes, partim ex dono Domini Edwardi Regis, patrui eorum, partim ex bonis parentum suorum, divites admodum effecti sunt; sed præfatus Thomas, ut filius senior, hæreditatem patris sui expectavit.

Incipiente autem guerra inter Reges Angliæ et Franciæ in Vasconia, Dominus Edmundus, pater istius Thomæ, illuc transmittitur, ut per ipsius industriam exercitus Anglorum regeretur. Cumque diutius populum Anglicanum ibidem rexisset, et bella plurima devicisset, castraque et civitates, per Francos diu occupatas, in manu forti recuperasset, appropinquavit tempus suum ut de hac luce migraret ad Christum. Non in bellis devictus, nec in campis occisus, vel

---

[1] *inierunt*, Hearne.

[2] *Psalm* cxii. 2.

A.D. 1312. aliqua Gallicorum fraude circumventus, sed naturali febre vexatus, spiritum emisit. Quo apud Westmonasterium honorifice inter suos progenitores sepulturæ tradito, dictus Thomas hæreditatem suam intravit, vitamque et mores boni patris sui in militia et largitate prosequi non neglexit.

De instructione Comitis Lincolniæ, et de desponsatione filiæ suæ.

Advice given to the Earl of Lancaster, by his father-in-law, Henry, Earl of Lincoln.

[1] [T]homas, Comes Lancastriæ, filiam nobilis viri Comitis Lincolniæ, [2] quæ sibi unica fuerat, processu temporis desponsavit. Qui quidem Comes strenuus in militia, maturusque in consiliis, suo tempore fuerat, et dictum Thomam, ut filium et hæredem suum, in gestis militaribus et modo vivendi diligenter instruebat.

Hic, cum diem mortis suæ cerneret imminere, venientem ad se Thomam, ut languores ipsius pro viribus mitigaret, et ut ultimam ejus benedictionem acciperet, sic est allocutus:—" Fili mi, filiam meam unicam de-" sponsasti; unde hæreditas mea tibi incumbit. Filius " quidem boni patris es, ex parte cujus tres Comitatus " habuisti, et nunc per uxorem tuam duos alios obtinebis, " videlicet, Lincolniæ et Sarisbiriæ; et sic super quin-" que Comitatus dominaberis. Memento ergo, qualiter " præ cunctis Angliæ magnatibus Dominus te ditavit; " unde honorem sibi præ cæteris impendere teneris. " Cernis jam oculata fide, quod Ecclesia Anglicana, " quæ solebat esse libera, per oppressiones Romanorum, " et injustas exactiones a regibus totiens extortas, nunc " facta est ancilla. Populus etiam terræ nostræ, quæ " multis libertatibus gaudere solebat, variis vexationi-" bus et talliagiis, per reges huc usque impositis, in " servitutem deducitur. Quare te adjuro, pro benedic-" tione Dei et mei, quatenus, cum tempus videris op-" portunum, Ecclesiam et populum ex talibus oppres-

[1] Omitted in orig. | [2] *qui*, Hearne.

" sionibus, ob honorem Dei, pro viribus tuis liberes et " defendas; Regi tuo, qui dominus et nepos consangui- " neus est, honorem et reverentiam debitam exhibeas, " et ut malos consiliarios et alienigenas a Curia sua " amoveat, tenoremque Magnæ Chartæ, cum aliis Arti- " culis, a clero et populo pro statu Ecclesiæ et regni " salvando, petitis et concessis, et, sub interminatione " anathematis in contravenientes dati, a venerabili " [1] patre nostro, Domino Roberto de Winchelse, [2] Cantu- " arienci Archiepiscopo, una cum toto clero Angliæ, " confirmatis, ad finalem effectum perducat, cum omni " cautela et maturitate inducas, consiliarios et ministros " Anglicanos tibi eligas, quibus, ut unicuique quod " justum est faciant, Curiamque tuam in omni pleni- " tudine et discretione dirigant, jugiter præcipias. Et " cum de statu regni cum cæteris terræ magnatibus " contigerit retractare, consilio nobilis viri G[uidonis], " Comitis Warwicencis, qui præ cæteris paribus suis " sano consilio et maturitate pollet, ac circa regni " utilitates profundius tractat, indubitanter adhæreas. " Hæc faciens, gratiam et honorem invenies in hoc " sæculo, et gloriam in futuro." A.D. 1312.

Hiis dictis, data sibi benedictione, et Sacramentis ecclesiasticis devote perceptis, temporalibusque rebus suis bene dispositis, migravit ad Christum, et in ecclesia Sancti Pauli Londoniis cum honore sepultus est. Cujus hæreditatem, ex parte uxoris suæ sibi debitam, dictus Thomas ingreditur; monita patris sui legalis memoriter retinens, tales consiliarios et ministros sibi elegit, per quos erat vir in cunctis prospere agens.

De prosecutione Articulorum, et persecutione Petri.

Et ne posteros lateat de hiis, qui dictos Articulos pro statu Ecclesiæ et regni instantius petebant, nomina eorum memoriæ commendare disposui.

---

[1] *patri* in orig.

[2] Sic in orig.

A.D. 1312.

Names of the adherents of the Earl of Lancaster.

Inter quos dictus Thomas erat præcipuus; cui adhæsit nobilis vir, Comes Herefordiæ, Hunfridus de Boun, a patre suo simili adjuratione constrictus; qui dum viveret, una cum Comite Marescallo, in eisdem Articulis petendis a Rege Edwardo seniore fortiter instabat. Sed cum videret se ulterius vivere non posse, vocato filio suo, ipsum, ut pro statu terræ salvando diligenter vigilaret, profunde adjuravit. Quo viam universæ carnis ingresso, Comes Marescallus, in hujus prosecutione solus durare non valens, timore ductus, cum hærede careret legitimo, ut Regis benevolentiam sibi coaptaret, ipsum post mortem suam hæredem sibi constituit. Quo post dies paucos ab hac luce transeunte, Rex dictum Comitatum intravit, et Domino Thomæ de Brothertone, filio suo ex secunda Regina genito, perpetuo jure donavit.

Comes quidem Gloverniæ, adhuc juvenis, qui nepos Regis erat, ex sorore sua natus, nec Regem voluit offendere, nec paribus suis in petendis libertatibus deficere; et ideo, pro bono pacis in partes reformando, mediator extitit fidelissimus. Comites quidem de Penebroke, et de Warewic, et de Arundel, cum aliis multis Baronibus et nobilibus terræ, in suo proposito fortiter steterunt. Sed Comes de Warenna, qui diu ante, titubans, parti Regis favebat, per Archiepiscopum Cantuariensem, paribus suis, ad prædicta negotia prosequenda, [1] reconciliatur.

Message sent to the King, in reference to Gaveston.

Præfatus vero Thomas, ut præmittitur, in primicerium electus, communi ductus consilio, solemnes nuncios Domino Regi, apud Eboracum existenti, transmisit; ex parte communitatis exorans eundem, ut vel dictum Petrum eis redderet, vel terram Angliæ, ut præordinatum est, evacuare præciperet.

---

[1] *reconsiliatur* in orig.

De fuga Regis cum Petro. A.D. 1312.

[1] [R]ex vero, sinistro ductus consilio, petitiones eorum parvipendens, ab Eboraco se transtulit, et Novum Castrum super Tinam usque pervenit; ubi, cum dicto Petro et sua familia, usque ad festum Dominicæ Ascensionis perhendinavit, Regina apud Tinemutam existente. Videntes itaque magnates se esse delusos, copiosum exercitum armatorum et peditum congregaverunt, et versus Novum Castellum super Tinam iter suum direxerunt, non ut Domino Regi aliquam injuriam irrogarent, sed ut ipsum Petrum caperent, et secundum suas leges judicarent.

The King proceeds to Newcastle-on-Tyne, with Gaveston.

Rex autem, super eorum adventu non inscius, [2] a dicto loco se transtulit, et infra Tinemutam cum dicto Petro sese recepit. Tandem, cum certus esset quod ipsi magnates infra burgum Novi Castri introitum haberent, de quadam navi in portu de Tine sibi providebat, et, nec maris pericula [3] abhorrens, nec fletibus Reginæ, tunc prægnantis, et ut secum remaneret luctuose rogantis, compatiens, ipsam navim cum dicto Petro intravit, et Sca[r]deburgam, Domino ducente, sanus et incolumis pervenit: in quo quidem loco Castrum Regis fortissimum situm est, sed nec armis nec victualibus præmunitum. Ubi Rex dictum Petrum salvo custodiri, et ipsum Castrum, prout poterant, suis jussit præmuniri, seipsum ad partes Eboraci transferendo.

Proceeds to Tynemouth.

To Scarborough.

At Comites, hæc audientes, equos et alia bona quæ dictus Petrus in villa Novi Castri dimiserat, ad certum valorem appretiari, et loco tuto servari, fecerunt, se et suum exercitum post ipsum incontinenti movendo. Thomas autem, [4] Lancastriæ Comes, Reginæ languoribus præ cæteris condolens, quia suus avunculus erat, secretos nuncios sibi destinavit, ipsam consolando, fideliterque

Pity of the Earl of Lancaster for the sorrows of the Queen.

---

[1] Omitted in orig.

[2] *et a* in Hearne: *et* has the expunctory mark in orig.

[3] *aborrens* in orig.

[4] *Lonc'* in orig.

A.D. 1312. promittendo, quod non cessaret, antequam ipsum Petrum a Domini Regis consortio totaliter amoveret; ad ipsam tamen personaliter accedere noluit, ne forte indignationem Regis causa ipsius incurreret.

De captione Petri, et morte ejusdem.

Gaveston surrenders to the nobles at Scarborough.

[1][M]agnates igitur, ad Castrum de Scardeburga venientes, tentoria sua ibidem fixerunt, nec invenerunt qui eis impedimentum inferrent. Dictus Thomas cum suo exercitu exinde recessit, Comitibus de Warenna et de Penebroke ad Castrum expugnandum dimissis; et, facto insultu acerrimo, cum inclusi ulterius se defendere nequirent, ipse Petrus se eisdem reddidit, tali quidem conditione, quod, omni exceptione exclusa, considerationi Comitum totaliter se submitteret; et sic in eorum custodia positus, humiliter petiit ut Domini Regis frui mereretur colloquio, Rege similiter hoc idem petente. Quo facto, Rex ut vita ipsius salvaretur cum magna instantia rogavit; pollicens multipliciter se pro ipso ad eorum voluntatem in omnibus satisfacturum. Quam quidem promissionem Comes de Penebroke amplectens, sub periculo amissionis omnium terrarum suarum, ut ipsum illæsum et indemnem usque ad certum diem custodiret Domino Regi promisit, et sic versus partes Walingfordiæ eundem duxisse proposuit. In quo quidem itinere, cum per villam de Dadintone, quæ non multum distat a Warwico, contingeret eos declinare, et dictus Comes cum Comitissa sua, non longe a dicta villa manente, proponeret pernoctare, ipsum Petrum in eadem villa cum simplici custodia incaute dimisit.

Treatment of Gaveston.

He is seized by the Earl of Warwick.

Comes enim Warwicensis, super eorum adventu non inscius, cum magno strepitu et multitudine armatorum eadem nocte superveniens, levi facto insultu, ipsum cepit, et ad Castrum suum Warwicense secum deduxit. Habito igitur inter magnates longo tractatu, utrum

[1] Omitted in orig.

utilius esset ipsum continuo neci tradere, an, juxta Regis desiderium, liberum abire permittere, respondit unus, vir quidem magnæ auctoritatis inter eos, et consilii, dicens;—[1] "Prædam, quam diu ventilavimus, non "sine gravi sudore jam cepimus; ridiculosum foret "nobis iterum foras quærere, cujus gaudemus corporali "possessione. Expedit ergo potius, ut iste solus moriatur homo, quam gens nostra per guerras et bella "pereat. Ipso enim vivente, secura tranquillitas in "terra Angliæ esse non poterit. Quod multis documentis hactenus experti sumus." A.D. 1312

Cujus suasionibus cæteri consentientes, ad locum ubi feriendus erat deduci fecerunt, et judicio in eum, tanquam legis subversorem et publicum terræ proditorem, dato, capitalem subivit sententiam, juxta Warwicum, anno Domini millesimo trecentesimo duodecimo. Cujus cadaver, apud Oxoniam per biennium inter [2] Fratres custoditum, postea apud Langele, inter Fratres Prædicatores, quos Rex ibidem constituit, de fisco victuros, et pro se et progenitoribus suis, et pro anima Petri, celebraturos, delatum est, et anno Domini millesimo trecentesimo decimo-quarto honorifice tumulatum.

He is put to death by the Earl.

Finally buried at Langley.

De persecutione magnatum a Rege, pro morte Petri.

Rex autem, audita morte ipsius, ultra quam credi potest anxiatus est, et qualiter mortem suam vindicare poterit intime meditatur. At Comites, e contra, provisiones suas ad effectum deduci intrepide postulabant, Domino Regi nunciantes, quod nisi hæc maturius faceret, ad ipsum in manu forti celerius venirent. Ad quod faciendum, totam patriam circa Dunestapile equis et armis impleverunt, Rege interim apud Londonias existente. Videntes itaque Episcopi Angliæ, una cum Comite Glovérniæ, tantam dissensionem Ecclesiæ et regno

The Barons demand the fulfilment of the Ordinances by the King.

---

[1] *Præda* in orig.

[2] This, and the five following words, are omitted in Hearne.

A.D. 1312.

Attempts are made to mediate between the King and the Barons.

fore periculosam, viriliter se intromittebant, ut pax inter eos posset reformari; hospitia sua in villa Sancti Albani, ut levius ad partes venirent, accipientes. Sed et quidam Cardinalis, titulo Sanctæ Priscæ (Albus [1] Monachus, Abbas quondam Frigidi Fontis in Vasconia) "Arnoldus" nomine, tunc Domini Papæ Vice-Cancellarius, et Episcopus Pictaviencis, ejusdem Domini Papæ Camerarius, (sed postea Cardinalis effectus,) a latere Summi Pontificis, pro pace inter partes reformanda, in Angliam missi, Abbatiam Sancti Albani, pro hospitiis suis, occupabant.

The Papal Envoys, in treating for peace, are repulsed by the Barons.

At cum quidam clerici, ex parte dictorum dominorum, ad ipsos Comites apud Whathamstede, ubi erant cum suis exercitibus congregati, super Regem ulterius processuri, accessissent, litteras Domini Papæ eisdem deferentes, dicebant se litterarum notitiam non habere, sed in militia et in usu armorum eruditos esse; quare dictas litteras non curabant videre. Requisiti insuper, si placeret eis, ut dicti domini ad eos pro pace reformanda personaliter accederent, respondebant, multos nobiles et litteratos Episcopos, et alios prælatos, in regno Angliæ fore, quorum consilio uti volebant; nec permittere vellent, quod aliquis extraneus, vel alienigena, de factis suis, seu regni negotiis, ullo modo se intromitteret; ac tale mandatum eisdem dominis per eosdem clericos remiserunt, quod in crastino summo mane iter suum versus Londonias maturaverunt, timore perterriti, licet prius apud Sanctum Albanum per mensem vel amplius moram traxisse cogitassent.

Episcopis igitur, una cum Comite Gloverniæ, ut præmissum est, intervolantibus, furorem eorum sub tali forma temperabant; scilicet, quod iidem magnates [2] thesaurum et equos, et omnia jocalia, quæ a dicto Petro de Gavestone apud Novum Castellum capiebant,

[1] *Manachus* in orig., by inadvertence.

[2] *tesaurum* in orig.

Domino Regi, vel alii, suo nomine, certo die venienti, apud Sanctum Albanum restituere deberent; et Dominus Rex petitiones eorum ad effectum perduceret. Cumque Dominus J[ohannes] de Sandale, Angliæ Thesaurarius, et Dominus Ingelardus de Warle, Garderobæ Domini Regis custos, ad prædictos diem et locum, cum potestate Regis, ad prædicta recipienda, accederent, nec aliquis ex parte dictorum dominorum compareret, qui prædicta restitueret, vel eorum absentiam excusaret; ne forte, processu temporis, eisdem posset impingi, quod per eorum negligentiam steterat quominus prædicta sortirentur effectum, litteras, manu Notarii Publici signatas, in præmissorum testimonium confici, et in ecclesia Sancti Albani, coram dicti loci Priore et senioribus, ac etiam toto populo ad hoc vocato, per duos dies legi faciebant; et, ad majorem hujus facti evidentiam, ac sui excusationem, sigillum ejusdem loci Conventus eisdem litteris apponi procurabant. Postea tamen venerunt, et juxta conditionem præmissam legitime satisfecerunt, certam excusationem suæ moræ assignantes.

A.D. 1312.

After some delay, Gaveston's property is given up to the King.

De nativitate Edwardi, filii Regis.

Sub hoc tempore, Domina Isabella, Regina Angliæ, peperit filium suum primogenitum apud Wendesouere, in die Sancti Bricii, anno Domini millesimo trecentesimo duodecimo, qui fuit annus regni Regis Edwardi, filii Regis Edwardi, sextus. Et licet Dominus Lodowicus, ejusdem Reginæ frater, cæterique domini et dominæ de Francia, tunc ibidem existentes, nomen Regibus Franciæ conveniens puero voluissent aptasse, magnates Angliæ, hoc non permittentes, ipsum nomine patris sui "Edwardum" vocari fecerunt. Ob cujus ortum tota Anglia ingenti plausu lætata est, et pater ejus tam hilaris efficitur, quod dolorem, quem pro morte Petri conceperat, temperaret.

Birth of Prince Edward. (afterwards Edward III).

The nobles of England forbid him to be named after the French King.

Ab illo ergo die crevit amor filii, et evanuit memoria

Petri; et Dominus Rex voluntate procerum suorum humilius solito cœpit condescendere.

Sequitur de Parliamento.

A.D. 1313. Dissensions still caused by certain persons.

Anno Domini millesimo trecentesimo tertio-decimo, adhuc instabant quidam, qui inter Regem et suos proceres sinistra seminabant, conantes ipsum a consilio eorum avertere, unde rancor præhabitus inter utrosque dependebat.

A Parliament held. Discussions there, between the King and the nobles.

Habito igitur super præmissis Parliamento in festo Sancti Michaelis, anno videlicet Domini millesimo trecentesimo tertio-decimo, ut prædicitur, Dominus Rex, pro parte sua, super contemptu sibi, in exercitu quem contra eum apud Novum Castellum super Tinam ducebant, et in captione Petri, et morte ipsius, illato, eosdem acriter impetebat. At illi ad objecta unanimiter respondebant, se in nullo præmissorum deliquisse, immo potius gratiam Regis, et amorem, in hoc facto promeruisse: cum non in ipsius contemptum exercitum illum adduxerant, sed ut publicum inimicum terræ, per communitatem Angliæ, ex duorum Regum assensu, totiens exbannitum, destruerent; per quem Regis thesaurus consumebatur, et dissensio inter ipsum et suos fideles hactenus fovebatur.

Hujusmodi autem responsione a Rege et suo Consilio intellecta et approbata, magnates expresse dicebant, se finem negotiorum suorum velle videre; multum enim expenderant, et parum adhuc profecerant, nec volebant diutius varias alicujus promissiones frustra expectare.

Tandem, disponente Deo, in cujus manu corda principum existunt, populum Anglicanum in tot calamitatibus diutius fluctuare nolente, mediante etiam Regina, una cum Comite Gloverniæ [1] et Episcopis prælibatis,

[1] *et episcopis et episcopis* in Hearne.

rancor eorum sub tali forma mitigatus est; videlicet, quod ipsi Comites, cum suis complicibus, in Aula Westmonasterii in pleno Parliamento venire deberent, et se Domino Regi humiliare, ac de hiis in quibus ipsum offenderant, veniam postulare. Et Dominus Rex eosdem ad gratiam et firmam pacem, absque ulla fictione seu scrupulo malitiæ, deberet admittere, et tanquam ligios et fideles suos in vero amore tractare, Articulosque petitos ad finalem effectum perducere; et, ne pro morte sæpedicti Petri aliquis ulterius impeteretur, chartam suam cuilibet petenti super indemnitate concedere.

A.D. 1313. Final agreement, that the Barons shall ask pardon of the King.

Hiis rite peractis, ipsi magnates, Regis paupertatem considerantes, quintum-decimum denarium bonorum temporalium per totam Angliam sibi concedebant, et a dicto Parliamento, cum gaudio et pace bona, recedebant.

Grant made to the King.

De morte Archiepiscopi Cantuariensis, Roberti de Winchelse.

[1][S]ub hoc etiam tempore, videlicet, quinto Idus Maii, Magister Robertus de Winchelse, postquam ecclesiam Cantuariencem laudabiliter toto suo tempore rexisset, et magnates terræ in suis libertatibus petendis intrepide contra Regem fovisset, ab hoc sæculo migravit ad Christum. Quo sepulturæ tradito, monachi dicti loci, licentia a Rege obtenta, tempore debito ad electionem procedentes, Magistrum Thomam de Cobbeham, virum eminentis litteraturæ, multisque virtutibus redimitum, unanimi assensu elegerunt, non deferentes inhibitioni Summi Pontificis, qui ante mortem dicti Roberti ipsius honoris collationem sibi reservavit.

Death of Robert de Winchelsea, Archbishop of Canterbury.

The monks of Canterbury elect Thomas de Cobham; whose election is annulled by the Pope.

Dictus vero Thomas, electioni de se factæ consentiens, Sedem Apostolicam, tunc Avennoniæ existentem, munus

[1] Omitted in orig.

A.D. 1313. confirmationis petiturus, adivit. Ostenso quidem electionis processu, licet in persona electi vitium non inveniretur, Summus tamen Pontifex electionem illam, post reservationem sibi factam, nullam omnino esse denunciavit. Et quia Ecclesia Anglicana continuis tribulationibus vexabatur, idem Summus Pontifex de viro, per quem dictæ tribulationes melius sedari possent, Ecclesiæ viduatæ providere sollicite cogitabat.

Walter Reynolds, Bishop of Worcester, is appointed Archbishop of Canterbury.

Habito igitur super hiis tractatu prolixo, et diversorum consilio requisito, tandem in Dominum W[alterum], Wigorniensem Episcopum, Domini Regis Angliæ Cancellarium, oculos dirigebat; acute præponderans, quantam gratiam coram Domino Rege præ cæteris inveniebat, quam mature in suo officio erga omnes se habebat, quantaque discretione rancorem, inter Regem et suos proceres motum, temperabat; sperans talem virum Ecclesiæ et regno multum posse proficere, qui inter sæculi tot varietates, absque alicujus offensione novit incedere, honorem Cantuariensis ecclesiæ, una cum pallio, gratis sibi conferebat, prædicto Thomæ spem promotionis honorificæ promittendo.

Dictus vero Walterus honorem sibi collatum, post longas reluctationes, reverenter suscipiens, ad ecclesiam Cantuariensem Dominica Quinquagesimæ, quæ tunc decimo-tertio Kalendas Martii veniebat, accessit, et omnibus, quæ ad tantam solemnitatem pertinent, decenter expletis, festum splendididissimum Domino Regi et Reginæ, cæterisque magnatibus, causa ipsius illuc accedentibus, eodem die solemniter celebravit.

A.D. 1314.

De Creatione Papæ Johannis Vicesimi-secundi.

Death of Pope Clement V., and accession of John XXII. (A.D. 1316.)

Anno Domini millesimo trecentesimo quarto-decimo, nono die mensis Aprilis, obiit Clemens Papa, Archiepiscopus quondam Burdegalensis. Cui successit Jacobus Episcopus Avennoniæ, et vocatus est "Johannes:" sed Curia inter eos biennio vacavit.

De transitu Regis versus Scotiam, et de Bello de [1] Strivelyne.

Anno Domini millesimo trecentesimo quarto-decimo, Rex a Londoniis recessit, et, diversis locis peragratis, apud Sanctum Albanum in Vigilia Palmarum proximo sequente declinavit; ubi quamdam crucem auream, lapidibus pretiosis et diversorum Sanctorum reliquiis insertam, Beato Albano devote obtulit; seipsum, cum Regina et filio suo, ejusdem Sancti precibus, et dicti loci monachorum orationibus, affectuose commendavit. Qui cum intellexisset quod pater suus chorum Sancti Albani renovare disposuerat, desiderium patris explere cupiens, centum marcas argenti, una cum meremio, apud Dynesleiam quærendo, Conventui dedit; præcipiens eis, ut pro nulla pecunia omitterent quin dictum opus, ad honorem Dei et Beati Albani, laudabiliter consummarent.

A.D. 1314.

King Edward visits St. Alban's.

His munificence to the Abbey.

In crastino quidem Palmarum, iter versus insulam Eliensem arripuit, ubi solemnitatem Paschalem nobiliter tenuit. Deinde per Lincolniam et Eboracum, acb urgum Novi Castri super Tinam, transiens, [2] Berewicum usque pervenit; ubi universis, servitium militare sibi debentibus, expectatis, præter Comites Lancastriæ, Warenniæ, Warewichiæ, et Arondeliæ, qui pro eo quod Articulos, totiens concessos, ad effectum non deduxerat, se absentabant, et, dispositis militiæ suæ turmis, ad obsidionem Castri de Strivelin dissolvendam gressus suos cum exercitu copioso maturavit; ubi fixis tentoriis, quidam de exercitu Anglorum, equitationes coram cuneis Scotorum facientes, ipsos atrociter provocabant. At illi, viriliter resistentes, multos nobiles illo die Dominico, scilicet, in Vigilia Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, peremerunt: pro quo quidem casu Anglici exacerbati, in crastino vindicari vel vinci firmiter proponebant.

The King visits Ely.

Proceeds to Scotland.

Hastens to raise the siege of Stirling Castle.

[1] *Stryvelin* in Hearne.

[2] *Berewic* in Hearne.

A.D. 1314.

The English are defeated at Bannockburn.

Crastino die adveniente, uterque exercitus ad pugnam se parabat, et circa horam diei tertiam acies utriusque partis, sibi invicem appropinquantes, formidabile spectaculum intuentibus ostendebant. Clangor enim tubarum et lituorum, hinnitus equorum, motio vexillorum, clamor exhortantium, qui in eorum congressu resonabant, corda poterant terruisse magnanimorum. Duces vero Anglorum pedites cum arcubus et lanceis in prima acie componunt; equites, divisis alis, retro constituunt. Duces autem Scotorum, per turmas suas incedentes, exhortantur, ut pro sua et uxorum suarum, liberorum ac possessionum suarum, defensione, certamen ineant justissimum, victoriam eis, divino suffragante auxilio, firmiter promittentes. Illi vero, audaciores effecti, adventum Anglorum intrepidi expectabant, parati pro suæ partis defensione constanter vivere vel mori, vincere vel vinci, mortem suam in hoc casu reputantes martyrium, et vulnera salvationem. Ex parte eorum omnes pedites erant: viri quidem electi, animosi valde, securibus præacutis cæterisque armis bellicis decenter communiti, conserta ante se [1] scutorum spissitudine, cuneum impenetrabilem statuerunt. Equos suos penitus dimittebant, periculum, quod eis in bello apud Faukirke commisso semel acciderat, evitantes; ubi, visa multitudine Anglorum tam composite advenientium, equites Scotorum fugam inierunt, et pedites in campo morituros reliquerunt.

Robertus vero le Brois, qui se Regem Scotiæ clamitabat, pedes, cum suis consortibus, totum exercitum suum præcedebat, ut sic, periculo inter majores et minores coæquato, nemo de fuga cogitaret. Stant hinc magnates Angliæ, cum suis turmis Scotos fortiter [2] insilientes. Stant inde duces Scotorum, sese viriliter defendentes. Et collidentibus ad invicem catervis, bellum cruentissimum commiserunt. Fragor lancearum, tinni-

---

[1] *scuturorum* in orig., by inadvertence.

[2] *insilentes* in orig.

tus gladiorum, ictuum strepitus repentinorum, gemitus morientium, vulneratorum lamentatio, in ipso conflictu audita, aera perturbare videbantur. Multo tempore nimis gladiis circa capita tinnientibus altercatum est, et decertantibus utrinque viriliter partibus ex adverso, ceciderunt quamplures, letaliter vulnerati. Quod cum videret G[ilbertus] Comes Gloverniæ, indignatus est valde super eorum feritate; suos commilitones [1] exhortatur, ut in Scotos effœminatos, congressiones Anglicanas expectare non [2] solentes, irruant truculenter; et, nomen militiæ sibi volens acquirere, exemplum suis in seipso prætendens, ut aper bellicosus, in incendio iræ suæ turmas hostium invasit, gladium suum cruori eorum inebriando. Que[m]cunque enim mucrone suo attingebat, [3] caput ei, aut membrum aliquod, amputabat. In ipsum tandem, eorum necem ita sitientem, pondus totius prœlii conversum est; adeo ut lancearum cuspidibus ex omni parte sui corporis applicatis, impingentibus hinc inde diversis, ad terram prosternitur, et caput ejus clavis hostium undique malleatur, donec animam, cum sanguine, [4] sub pedibus equinis [5] exhalaret. Reliqui vero omnes de exercitu suo, videntes eum sic occubuisse, timore perterriti, fugam inierunt, dominum suum, in campo trucidatum, proh [6] O dolor! relinquentes.

A.D. 1314.

Gilbert, Earl of Gloucester, is slain.

Nobilis quidem Barro, R[obertus] de Cliffordé, cum multis aliis nobilibus, in ipso conflictu funestissimo corruerunt. Cæteri vero Comites, ruinam ipsorum perpendentes, in abyssum desperationis demersi, terga dederunt, fugæ præsidio sibi consulentes. Comes quidem Herefordiæ in fugiendo captus est, et multi nobiles cum eo; sed et Comes de Penebroke, post multorum [7] internecionem, a discrimine mortis vix evasit.

Other losses in the Battle.

Flight and capture of the Earl of Hereford.

---

[1] *exortatur* in orig.
[2] Sic in orig.
[3] *capud* in orig.
[4] *suo* in Hearne.
[5] *exalaret* in orig.
[6] Omitted in Hearne.
[7] *internicionem* in orig.

A.D. 1314.

Desperate valour displayed by King Edward.

Rex vero, ruinam suorum, et fugam, amaro gestans animo, et præ immanitate iracundiæ periculum mortis contemnens, hausto spiritu acriore, in hostes, more leonis, sublatis catulis, irruit truculenter, et, more animosi militis, multorum sanguinem gladio vibrante effudit. Sed militares acies, ipsum in tanto discrimine constitutum perpendentes, invictum et quasi reluctantem vix a tanto periculo eripere potuerunt. Et sic retrocedens fugam, a suis compulsus, inivit, meliorem fortunam expectans, proponens firmiter illatas sibi injurias in tempore retributionis [1] graviter vindicare.

Hoc autem bellum funestissimum commissum est juxta Castrum Strivelense, in loco qui "Bannokemora" nuncupatur, in festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, anno Domini millesimo trecentesimo quarto-decimo, et regni ejus Regis Edwardi septimo.

De divisione nobilis Comitatus Gloverniæ.

Division of the territory of the Earl of Gloucester.

Cum idem Comes in dicto execrabili bello mortem incurrisset, Comitissa, ipsius uxor, imprægnata fuisse credebatur; expectabaturque per biennium, si forte fœtum produxisset; et cum tempus pariendi, tam prolixo tempore frustra expectatum, pertransiit, divisa est ejus hæreditas inter tres sorores ipsius; quarum primam duxit in uxorem Dominus Hugo Dispen[sa]tor; secundam vero desponsavit Dominus Hugo dAudele, quam prius habuit Dominus Petrus de Gavestone, quondam Comes Cornubiæ; tertiam autem duxit Dominus Rogerus de Tamari, quam prius desponsaverat Dominus Johannes de Burgo, filius et hæres Comitis Ultoniæ de Hybernia.

Et sic dividitur nobilissimus Comitatus Gloverniæ, qui dicebatur altera columna Angliæ, in tres Baronias.

[1] Omitted in Hearne.

De gestis Scotorum post victoriam belli. A.D. 1314.

[1] [S]æpedictus Robertus le Brus, adepta sic ex insperato victoria, spolia interfectorum et fugitivorum colligi fecit, suisque stipendiariis, et hiis qui pro suæ partis defensione tam laudabiliter triumpharunt, magnifice distribuit. Proceres quoque, quos in prœlio ceperat, incarcerandos seu redimendos sibi retinuit, et sic decenter ac civiliter custodiri præcepit, quod corda multorum sibi adversantium in amorem sui mirabiliter commutavit. Corpora quidem Comitis Gloverniæ et Baronis de Clifforde Domino Regi Angliæ, apud [2] Berewicum tunc existenti, pro sua voluntate sepelienda, sine ullo pretio destinavit. Comes quidem Herefordiæ pro uxore Roberti le Brus, quæ prius capta fuerat, æqua conditione a carcere liberatur; qui sanus et incolumis abire permittitur. Cæteri vero captivi per redemptionem seu commutationem similiter evaserunt.

Courtesy shown to the English by Robert le Brus.

Causam autem hujus ruinæ, cui infortunio imputare valeam, [3] ignoro; nisi forte, quod Anglici impetuose, nimisque inordinate, quam deceret, advenerunt. Homines enim eorum, et bestiæ, præ nimia festinatione lassi erant et imbecilles, fame quidem tabefacti, et somni recreatione [4] carentes. Scoti quidem, adventum eorum in terra propria expectantes, ad locum belli sibi notum, Anglicisque ignotum, tam cibo quam somno ad plenum refocillati, densis agminibus catervisque ad prœliandum dispositis, maturius accesserunt. Sed neminem frangat ista res; varii enim sunt eventus prœliorum, et fata eorum ambigua. Nunc enim hos consumit gladius, et nunc illos; et sic, fortuna rotam suam volvente, victoria Scotis illa sola vice remansit.

Reason suggested for the defeat of the English.

---

[1] Omitted in orig.
[2] *Berwic* in Hearne.
[3] *nescio* in Hearne.
[4] *canentes* in orig., by inadvertence.

A.D. 1314.

De tractatu apud Eboracum.

The King holds a Council at York.

[1] [R]ege vero in hunc modum fugato, nulla dies interim præteriit, [2] quin casum suorum, elationemque Scotorum, amara mente tractavit; et, a Berewike se transferens, Eboracum pervenit; ubi clero et populo congregatis, in autumno, scilicet, proximo sequente, quendam tractatum inter se privatim tenuerunt. In qua quidem convocatione affuit Cantuariensis Archiepiscopus, Domini Regis tunc Cancellarius; et, ne ulla inter eum et Dominum Eboracensem super eorum primatia haberetur dissensio, et ex eorum dissensione tumultus fieret in populo, communisque utilitas impediretur, ad instantiam Domini Regis, cum cleri consensu, [3] quamdam formam amicabilem inierunt. Soluto isto consilio, unusquisque quo sibi placuit, se divertebat.

De sepultura Petri de Gavestone.

Gaveston is finally buried at Langley.

Rex versus Wyndesore, ubi Natale suum tenuit, iter suum dirigebat; et in die Octavarum Sancti Johannis Evangelistæ proximo sequentium, corpus sæpedicti Petri, balsamo et aromate conditum, apud Langeleiam, in ecclesia Fratrum Prædicatorum, a venerabili patre Cantuariensi, et aliis quatuor Episcopis, una cum Abbatibus et aliis viris ecclesiasticis innumerabilibus, in magna devotione sepeliri fecit. Pauci tamen procerum terræ ad ipsam humationem cum Rege adesse voluerunt.

Sequitur de [4] Parliamentis.

A.D. 1315. Parliament at London.

In crastino quidem Purificationis, [5] continue subsequentis, proclamatum est Londoniis quoddam Parliamentum; ad quod venerunt clerus et populus, et cum

[1] Omitted in orig.
[2] *qui* in orig.
[3] Omitted in Hearne.
[4] *Parliamento* in Hearne.
[5] *contitinue* in orig., by inadvertence.

tanta diligentia de statu terræ emendando in eo tractaverunt, quod usque diem Palmarum ibidem permanserunt. In quo quidem Parliamento talia providerunt, ut liquet per litteram, Vicecomiti Essexiæ et Hertfordiæ per Dominum Regem in hæc verba directam.— A.D. 1315.

Breve Regis.

" R. de Pereris, Vicecomes Esexiæ et Hertfordiæ, " ballivo libertatis de Sancto Albano, salutem. Man- " datum Domini Regis, in hæc verba, recepi :—' Ed- " ' wardus, Dei gratia, Rex Angliæ, Dominus Hiber- " ' niæ, et Dux Aquitaniæ, Vicecomiti Esexiæ et Hert- " ' fordiæ salutem. Querelam Prælatorum, Comitum, " ' et Baronum, et aliorum de communitate regni nos- " ' tri, per petitionem suam, coram nobis et Consilio " ' nostro exhibitam, recepimus; continentem, quod " ' de bobus, vaccis, multonibus, porcis, aucis, gallinis, " ' caponibus, pullinis, columbellis, et ovis, magna et " ' quasi intolerabilis est caristia, hiis diebus, in ipso- " ' rum, et omnium infra idem regnum degentium, " ' damnum non modicum, et gravamen; propter quod, " ' nobis cum instantia supplicarunt, ut super hoc cura- " ' remus de congruo remedio providere. Nos igitur, " ' supplicationi prædictæ pro communi utilitate populi " ' dicti regni, prout expediens visum fuerit, annuen- " ' tes, ordinavimus, de consilio et assensu Prælatorum, " ' Comitum, Baronum, et aliorum de Consilio nostro " ' existentium, in ultimo Parliamento nostro apud " ' Westmonasterium habito, quod melior bos vivus, " ' venalis, crassus, de grano non pastus, vendatur de " ' cætero pro sexdecim solidis; et si de grano pastus " ' fuerit, et sit crassus, pro viginti quatuor solidis ad " ' plus tunc vendatur; et quod melior vacca, viva, et " ' crassa, pro duodecim solidis vendatur; quilibet por- " ' cus duorum annorum, crassus, pro quadraginta de-

Writ issued, with the view of alleviating the dearth.

A.D. 1315. " 'nariis; multo [1] tonsus, crassus, pro quatuordecim " 'denariis; multo lanatus, crassus, pro viginti dena- " 'riis; auca crassa pro duobus denariis et obolo; " 'capo bonus pro duobus denariis; gallina bona pro " 'uno denario; duo pullini pro uno denario; quatuor " 'columbellæ pro uno denario; viginti quatuor ova " 'pro uno denario, de cætero vendantur. Quod si " 'aliquem, vel aliquos, qui [2] hujusmodi res venales, " 'pro pretio, ut præmittitur, ordinato vendere noluerit, " 'vel noluerint, contigerit inveniri, tunc prædictæ res " 'venales nobis remaneant forisfactæ. Et quod ordi- " 'nationem prædictam volumus ex nunc per totum " 'regnum nostrum firmiter et inviolabiliter observari, " 'tibi præcipimus, firmiter injungentes, quod in sin- " 'gulis civitatibus, burgis, et villis mercatoriis, et " 'locis aliis in balliva tua, tam infra libertatem quam " 'extra, ubi videris expedire, et ordinationem præ- " 'dictam publice et distincte proclamari, et ipsam in " 'omnibus et singulis suis articulis, sub forisfactura " 'prædicta, per totam ballivam tuam de cætero facias " 'inviolabiliter observari. Et hoc, sicut indignationem " 'nostram vitare, et teipsum indemnem servare, volu- " 'eris, nullo modo omittas. Teste meipso, apud West- " 'monasterium, quarto-decimo die Martii, anno regni " 'nostri octavo.' Quare tibi mando quod mandatum " istud diligenter exequaris."

Parliament reassembled; but certain nobles neglect to attend.

[3] Hujusmodi igitur provisione per omnes Comitatus Angliæ publicata, et gravi pœna in puletarios et alios auxionarios, Londoniis et alibi, provisionem non observantes, inflicta, [4] ipsi iterum, in quindenam [5] proximæ Paschæ, tam clerus quam populus, ex edicto Regis citati, super aliis negotiis tractaturi, Londoniis convenerunt. Sed quidam procerum, varias impedimentorum [6] causas

[1] *tonsitus* in orig.
[2] Apparently *hujus* only, in orig.
[3] Apparently *hujus* only, in orig.
[4] *ipsam* in orig., by inadvertence.
[5] *proximi* in orig.
[6] *causas præsentabant* in Hearne.

prætendentes, se absentabant. Unde [1] dictum Parliamentum non sortiebatur effectum; et sic unusquisque quo sibi placuit se divertebat, et qui terram defendere debuerant, otio vacabant. A.D. 1315.

De invasione Scotorum.

Scotis interim in cæde et rapinis totam Northumbriam et partes Occidentales, a Carleolo usque Eboracenses, absque ullius impedimento, prœliantibus, et quæque sibi obvia in ferro et flamma devastantibus.[2]—— Et sciendum, quod non remansit in partibus illis aliquis locus, ubi Anglici tute latere poterant, præterquam in civitate Carleolensi, et burgo Novi Castri super Tinam, et Prioratu de Tynemuta, cæterisque Castris per Northumbriam, quæ tædioso labore et sumptibus immensis custodita fuerunt. Ad quæ quidem loca miseri de patria, cum ulterius quicquid non haberent unde tributa Scotis solverent, sicut prius per multa tempora solvere solebant, ut miseram saltem vitam servarent, confugerunt. The Scots ravage the North of England.

Nobilis etiam villa de Berewico, quæ infra metas Scotiæ sita est, adhuc in custodia Anglorum, magno quidem labore, permanebat. Dunelmenses vero, post multas depopulationes, pacem pro pecunia ad tempus sibi comparabant.

De invasione Edwardi Brus in Hibernia.

Præfatus Robertus le Brus, ex obtenta victoria in superbiam erectus, suum exercitum dividebat, et maximam exinde partem in Hiberniam transmisit; fratrem suum carnalem, "Edwardum" nomine, ducem eis præficiendo, ut terras Regis Angliæ in partibus illis depopularet, et vires ejus, si exercitum ad partes illas defendendas transmitteret, enervaret. Edward le Brus is sent to invade Ireland.

---

[1] *edictum Parliamenti* in Hearne.

[2] This passage is incomplete.

A.D. 1315. Rising in Wales.

Ad confusionem etiam Regis Angliæ et regni, quidam in Wallia erexerunt se, oppressiones et gravamina, patribus suis ab Anglis olim illata, ad memoriam reducentes; et tempus ultionis sibi arridere cernentes, castra Regis et terras invadebant; homines Domino Regi fideliter adhærentes, cum omnibus bonis suis, in igne et gladio consumebant, audaciam resistendi a victoria Scotorum sibi assumentes, fœdusque et fiduciam cum eis ineuntes.

De peste, fame, et caristia, inauditis.

Increase of the dearth of victuals.

Anno Domini millesimo trecentesimo quinto-decimo, præter supradictas angustias, quibus Anglia affligebatur, accrevit fames in terra, acsi non placeret Deo in Statutis præmissis. Ex quo enim edita fuerant, et promulgata, omnia solito cariora fiebant. Carnes enim incipiebant deficere, ova et cætera alba evanescere. Capones et aucæ inveniri vix poterant; bidentes per morinam deficiebant; porci, præ nimietate caristiæ, nutriri nequibant. Quarterium enim frumenti, fabarum, et pisarum, pro viginti solidis vendebatur, braesii pro marca, et avenarum pro [1] decem. Sed quarterium salis pro triginta quinque solidis communiter vendebatur; quod a sæculis præteritis est penitus inauditum.

The King at St. Alban's.

Unde terra tanta penuria premebatur, quod, cum Rex apud Sanctum Albanum in festo Sancti Laurentii proximo sequente declinaret, vix poterat panis venalis, pro suæ specialis familiæ sustentatione, inveniri.

De transitu Regis ad partes alias.

A.D. 1316. The ordinance as to the sale of victuals repealed.

[2] [R]ex exinde apud Clipstone in Sirewode declinavit, ubi Curiam suam tempore Natalitio tenuit; et circa festum Purificationis apud Lincolniam, per consilium Baronum suorum, provisiones antedictas omnino re-

[1] I.e. *solidis* or shillings.
[2] Omitted in orig.

vocavit, præcipiens generaliter, ut unusquisque bona sua venalia meliori foro quo posset venditioni exponeret.

Dicta quidem caristia mense Maio, anno Domini millesimo trecentesimo quinto-decimo, incepit, et usque ad festum Nativitatis Beatæ Mariæ duravit. Pluviæ enim æstivales in tantum abundabant, quod fruges maturescere non poterant. Sed vix ad dictam diem Nativitatis pro pane coquendo colligi poterant, nisi prius ad desiccandum in clibanos mitterentur. Versus finem autumni, ipsa caristia in parte fuerat mitigata, sed circa festum Natalis Domini totaliter redibat. Nec habebat panis robur nutritivum, seu virtutem substantialem more solito in se, pro eo quod grana a calore solis æstivi nutrimentum non habebant. Unde comedentes ex eo, licet magnum exinde sumerent quantitatem, brevi elapso intervallo famelici remanebant. Nec est ambigendum, quin pauperes fame et inedia contabescerent, si divites post refectiones opulentas continuo esurirent. **Account of the dearth (A.D. 1315).**

Hujusmodi igitur fame prævalente, tam magnates quam religiosi curias suas restringebant, solitas eleemosynas subtrahebant, familias suas minuebant. Unde illi a curiis sic amoti, vitam delicatam ducere consueti, [1] fodere nesciebant, mendicare erubescebant, penuria tamen cibi et potus devicti bona aliena sitiebant, cædibus et rapinis intendentes. Tot autem effecti sunt infideles, quod in pace vivere non permiserunt fideles. **Evil effects of the dearth.**

Angustiis igitur et miseriis præmissis et futuris consideratis et intellectis, illud propheticum quod in [2] Jeremia dicitur,—"Si egressus fuero ad agros, ecce! "occisi gladio; et si introiero in civitatem, ecce! at-"tenuati fame,"—in populo Anglicano adimpleri hiis diebus cernere poterimus, ad agros egredientes, cum ruinam gentis nostræ in Scotia et Vasconia, Wallia et Hibernia, diversis temporibus factam, una cum hiis qui

---

[1] In allusion to *Luke* xvi. 3.

[2] *Jeremiah* xiv. 18.

per insidias latronum de die in diem jugulati sunt, ad mentem reducimus. Attenuatos autem fame perpendimus civitatem introeuntes, cum pauperes et egenos, ipsa fame oppressos, per vicos et itinera squalentes et mortuos jacere conspicimus.

Sequitur de Parliamento.

A.D. 1316.

Parliament at London.

Increase of the famine.

Followed by a pestilence.

Anno Domini millesimo trecentesimo sexto-decimo, magnates terræ, edicto regio vocati, Londonias, super statu regni tractaturi, convenerunt; et ipso Parliamento durante, crevit fames vehementer. Summa enim frumenti et etiam salis pro triginta solidis usque ad festum Sancti Johannis Baptistæ vendebatur; a quo quidem die usque ad festum Assumptionis Sanctæ Mariæ ad quadraginta solidos ascendebat. Ipsa igitur fame totam terram sic opprimente, mortalitas hominum subsecuta est. Tot enim moriuntur egeni, quod vix sufficiunt vivi ad sepulturam mortuorum. Morbus enim [1] dysentericus, ex corruptis cibis conceptus, fere omnes maculavit; [2] quem sequebatur acuta febris, vel pestis gutturuosa.

Et sicut homines, ex ciborum corruptione intoxicati, succumbebant, sic bestiæ et pecora, ex herbarum putredine infectæ, morticinio corruebant; nec se meminit aliquis tantam caristiam et famem prævidisse, nec tantam mortalitatem secutam fuisse. Nec potuit in hac pestilentia contra prædictos morbos prudentia physicorum, prout antiquitus solebat, aliquod congruum in arte sua reperire remedium. Herbæ enim medicinales, quæ mortalitatis tempore levamen languidis solebant conferre, propter aeris intemperiem, et inordinatam elementorum collisionem, contra suam naturam degeneratæ, virus pro virtute reddebant.

---

[1] *dissentericus* in orig. | [2] *quam* in orig.

De filio Regis nato secundo.

Prædicto vero Parliamento quibusdam ex causis deficiente, et dicta fame usque ad festum Assumptionis Beatæ Mariæ durante.[1]—In quo quidem die natus est Domino Regi filius apud Eltham, et vocatum est nomen ejus "Johannes." Ob cujus ortum Rex lætior effectus; et, quibusdam partibus peragratis, versus Clippistonam in Sirewude, ubi Natale suum anno revoluto tenuit, iter suum maturavit; anno scilicet Domini, millesimo trecentesimo sexto-decimo; et vicesimo quarto die mensis Januarii sequentis apud Wudestoke tale edictum ab ipso emanavit.—

A.D. 1316. Birth of John of Eltham, second son of Edward II.

De duritia et caristia, quæ fuerunt in Anglia, tam victus quam potus.

Ut posteris liqueat, quanta duritia vivendi per Angliam tunc erat, pauca, priusquam mandatum regium exprimatur, huic scripto duxi inserere.

Further particulars of the evils resulting from the dearth.

Quatuor autem denariatus de grosso pane non sufficiebant uni simplici homini in die. Carnes quidem communes, et ad vescendum licitæ, strictæ erant nimis; sed carnes equinæ pretiosæ eis fuerant, qui canes pingues furabantur; et, ut multi asserebant, tam viri quam mulieres parvulos suos, et etiam alienos, in multis locis furtim comedebant. Sed, quod horribile est ad futurorum notitiam perducere, incarcerati etiam fures inter eos recenter venientes in momento semivivos devorabant.

Sed cum sit sine potu victus inanis, de ipso potu mentionem facere nulli tædium generabit. Lagena enim melioris cervisiæ, quæ tunc per Angliam fiebat, pro duobus nummis vendebatur, melioris autem pro tribus, sed optimæ quatuor. Londonienses igitur, per famem præteritam afflicti, et futurum metuentes, ne

[1] This passage is incomplete.

A.D. 1316. frumentum ulterius per potum consumeretur, pro salute mediocris populi statuerunt, ut lagena melioris cervisiæ pro tribus obolis venderetur, et alia pro denario, et non ultra. Rex autem, ad clamorem populi excitatus, ut secundum Statutum Londoniarum ubique per regnum suum, tam infra libertates quam extra, in civitatibus, burgis, et villis mercatoriis, cervisia venderetur, et in villis campestribus, pro denario tantum, expresse præcepit; et ne [1] frumentum ulterius in cervisiam converteretur sub gravi forisfactura inhibuit; ut patet per breve suum Vicecomiti Hertfordiæ et Essexiæ, et per eundem Vicecomitem ballivis libertatis Sancti Albani, in hæc verba directum. Et nisi celerius hujusmodi mandatum promulgari fuisset, maxima pars populi illo anno, sicut in cæteris præcedentibus fecerat, fame et inedia deperisset.—

Breve Regis.

A.D. 1317.

Enactment as to the sale of ale.

" Edwardus, Dei gratia, Rex Angliæ, Dominus Hi-
" berniæ, et Dux Aquitaniæ, Vicecomiti Hertfordiæ et
" Essexiæ salutem. Quia ex frequenti insinuatione
" populi nostri, et per petitionem coram nobis et Con-
" silio nostro [2] exhibitam, intelleximus quod pro eo
" quod braciatrices in diversis locis in regno nostro
" cervisiam braciant, et eam pro voluntate sua, in op-
" pressionem populi regni nostri, nimis care vendunt,
" ad antiquam assisam respectum aliquem non habendo,
" tam frumentum quam [3] hordeum, quæ, pro pane
" faciendo pro sustentatione populi prædicti, reservari
" possunt, prout necesse est, hiis diebus, et de quibus
" propter temporis intemperiem, jam per biennium
" elapsum contingentem, ubique in regno nostro minor
" habetur copia in præsenti, quam haberi consuevit
" temporibus retroactis, in braesium convertunt; in

[1] *frumenti* in orig.
[2] *exibitam* in orig.
[3] *ordeum* in orig.

" tantum, videlicet, quod nisi citius super hoc faciamus A.D. 1317.
" de remedio provideri, magna pars mediocris et pau-
" peris populi, ob bladorum et aliorum victualium
" defectum, in brevi, quod absit, fame et inedia inevi-
" tabiliter subjacebit:—Nos, salvationem populi nostri
" volentes, ut tenemur, viis et modis omnibus, quibus
" melius expedire videmus, providere, ac considerantes
" quod in civitate nostra Londoniarum, ubi major est
" concursus populi quam alicubi in regno nostro, assisa
" cervisiæ, videlicet, melioris lagenæ pro tribus obolis,
" et debilioris pro uno denario, observari præcipitur
" et etiam observatur, et quod assisa illa in aliis civi-
" tatibus, burgis, et villis mercatoriis, in dicto regno
" nostro, adeo commode sicut in civitate prædicta,
" poterit observari; de consilio nostro, ordinamus, quod
" in civitatibus, burgis, et villis mercatoriis, lagena
" melioris cervisiæ pro tribus obolis, et alterius pro
" denario, et in villis campestribus lagena melioris
" cervisiæ pro uno denario, tantum vendatur, quous-
" que inde aliud duxerimus ordinandum. Et ideo tibi
" præcipimus, firmiter injungentes, quod in plenis comi-
" tatibus tuis, et in civitatibus, burgis, et villis merca-
" toriis, et locis aliis in balliva tua, ubi expedire videris,
" assisam prædictam facias observari et firmiter procla-
" mari. Scire facies omnibus et singulis dominis liber-
" tatum, et aliis in balliva tua, qui habent emendam
" cervisiæ, quod ipsi in libertatibus suis, sub gravi
" forisfactura, eandem assisam cervisiæ custodiri faciant
" antedictam. Intendimus enim in brevi mittere quos-
" dam fideles nostros ad Comitatus prædictos, ad in-
" quirendum qualiter et quomodo domini libertatum et
" alii assisam illam custodierint et custodiri fecerint, et
" ad capiendum in manus nostras libertates eorum qui
" in custodia hujus assisæ, post clamationem prædictam,
" negligentes fuerint, vel remissi. Teste meipso, apud
" Wudestoke, vicesimo quarto die Januarii, anno regni
" nostri decimo.—Quare tibi mando, ut istud mandatum

A.D. 1317. "diligenter [1] exequaris,—hujusmodi mandato per omnes "Comitatus Angliæ publicato.

De quadam muliere histrionali.

Device for reminding the King of his duty to his nobles.

Anno Domini millesimo trecentesimo septimo-decimo, Rex versus Clarendonam iter arripuit, ubi solemnitate Paschali celebrata, Londonias repedavit, anno, scilicet, Domini millesimo trecentesimo septimo-decimo. Cui in Aula Westmonasterii, die Pentecostes, ad mensam cum suis magnatibus recumbenti, quædam mulier, ornatu histrionali redimita, equum bonum, histrionaliter phaleratum, ascensa, dictam Aulam intravit, mensas more histrionum circuivit, ad descum per gradus ascendit, mensæ regiæ audacter appropinquavit, quamdam litteram coram Rege posuit, et, retracto freno, salutatis hospitibus, absque strepitu vel impedimento eques discessit.

Unde tam majores quam minores, se invicem contuentes, ac tanto ausu et illusione fœminea se derisos esse perpendentes, janitores et hostiarios super ingressu ejus, et egressu, acriter increpabant. At illi, in tanta perplexitate constituti, de necessitate virtutem faciebant, dicendo non esse moris regii, alicui menestrallo, Palatium intrare volenti, in tanta solemnitate aditum denegare.

Tandem mulier quæritur, capitur, et carceri mancipatur; cur sic fecerat requisita, a quodam milite se informari ad hoc, et mercede conduci, intrepide fatetur. Miles capitur, coram Rege deducitur, super præmissis convenitur. Qui litteram ipsam audacter advocavit; cujus tenor talis erat;—quod Dominus Rex milites suos, qui tempore patris sui et secum diversis bellis et periculis fecerant, minus curialiter respexit, et alios

[1] Apparently *exequeres* in orig.

qui nec [1] pondus diei vel æstus secum portarant, nimis abunde ditavit. Unde dictus miles gratiam et promotionem a Rege promeruit, et dictam mulierem a carcere liberavit. A.D. 1317.

De Cardinalibus applicantibus.

[2] [A]nno Domini millesimo trecentesimo septimodecimo, applicuerunt in Anglia duo Cardinales, videlicet, Dominus Gaucelinus, Domini Papæ Vice-Cancelarius, et Dominus Lucas de Flisco, nuncii Domini Papæ; ad petitionem tamen Domini Regis, ut pacem inter regna [3]Angliæ et Scotiæ, ac etiam inter Regem et Comitem Lancastriæ, diu titubantem, reformarent.

Arrival of Envoys of the Pope, for the purpose of establishing peace.

Qui cum ad partes Boreales, ut prædicta perficerent, nimis festinarent, et apud Dunelmum, ut Dominum Ludowicum de Bello Monte (cui Dominus Papa, ad instantiam Regis, Episcopatum Dunelmensem, spreto ejusdem loci electo, contulerat), in Episcopum consecrarent, accedere deberent, quidam fatui de Northumbria, qui dicebantur "Savaldores," (quorum duces fuerunt Gillbertus de Midiltone, miles, et Walterus de Seleby,) cum magna multitudine fatuorum, de quadam valle ex inopinato prorumpentes, irruebant in eos: manibus injectis, Dei timore postposito, violentis, ab equis et thesauro ipsos spoliabant. Electum vero Dunelmensem, cum fratre suo carnali, scilicet, Domino Henrico de Bello Monte, cum equis et thesauris, capiebant, et in Castro de Mitforde usque ad gravem redemptionem detinebant. Sed Cardinales, equis suis et thesauro pro parte restitutis, Dunelmum, cum suis familiis, illæsos abire permiserunt; ubi per aliquot dies [4] perhendinantes, infectis negotiis pro quibus venerant, Eboracum sub salvo conductu revertuntur, ubi horribilem sententiam

The Envoys are plundered by Gilbert de Middleton and Walter de Selby.

The Bishop of Durham is imprisoned, and forced to pay ransom.

[1] In allusion to *Matthew* xx. 12.
[2] Omitted in orig.
[3] *Anglice* in orig.
[4] *perendinantes* in orig.

A.D. 1317. in suos transgressores, et omnes [1] eis quocunque modo adhærentes, promulgabant.

The English clergy resist the extortionate demands of the Envoys.

Qua executioni per totam Angliam demandata, Londonias repedarunt. Octo denarios de marca, pro damnis et expensis, a clero sibi dari postulabant, ad quatuor denarios, quos prius habuerant pro primo anno moræ suæ in Anglia, respectum nullum habendo. Habito igitur super [2] hujus petitione longo tractatu in clero, respondetur eis quod contemptus et damna eis, ut præmittitur, illata, irrogata sibimet imputare, cum locum, sibi a clero limitatum, Eboracencem scilicet, favore regio et avaritiæ stimulo excæcati, transgredi præsumpserunt. Quare octo denarios a marca, sic petitos, habere non poterant; sed quatuor denarios a marca, pro secundo anno moræ suæ, vix optinere valebant.

De quodam milite facinoroso, Gilberto de Mideltone.

Capture and punishment of Gilbert de Middleton.

Accidit interea, quod ille Gilbertus de Middeltone antedictus, post multos insultus et gravamina, vicinis suis et etiam Prioratui de Tynemuta per ipsum et suos complices sæpius illata, cum multos de convicinis suos captivos in dicto Castro usque ad gravem redemptionem detineret, quidam nobiles de patria, eorum detentionem moleste ferentes, similemque injuriam futuram sibi fore metuentes, quasi pro ipsorum liberatione ad ipsum sub salvo conductu accedebant; et, post multa verba et cavillationes hinc inde factas, certo pretio pro eis constituto, quosdam tunc liberabant, et quosdam usque ad plenam pecuniæ solutionem in hostagio dimittebant.

Finalis igitur solutionis die adveniente, et tempore expectato, quo satellites ejusdem Gilberti, pro prædis et rapinis agendis, diversis locis vagarentur, venerunt, qui solutionem facere debuerant, cum eo locuturi; dicentes, se pecuniam in villa secretius habere, pro qua

[1] *eiis* in orig.

[2] Sic in orig.

quærenda liberum exitum et introitum sibi concedi petebant. Quibus concessis, cum ad [1]portas Castri, quasi exituri, accederent, janitoribus in momento jugulatis, [2]multitudinem armatorum, foras latentium, inducebant; qui subito irruentes in eum, nil tale cogitantem, et plagis impositis, vinculis ferreis eum acriter constrinxerunt. Cæteri vero iniquitatis filii, qui sibi gratum in sua nequitia famulatum impendebant, cum prædis hominum [3][et] animalium ad Castrum redeuntes, et dominum suum captum esse perpendentes, ad Walterum de Seleby, totius malitiæ consortem, qui in pelo de Horton latuit, similem injuriam ejus vicinis inferens, fugiebant. A.D. 1317.

Walter de Selby retreats to the Peel of Horton.

Dictus vero Gilbertus, cum fratre suo carnali, vinctus apud Novum Castellum deducitur, ubi, juxta merita, ab incolis admittitur, et post dies paucos in quadam navi in portu de Tyne positus, ventum congruum expectans, pro damnis et injuriis Sancto Oswino et suis per ipsum frequenter irrogatis, veniam invitus postulavit. Vento tandem Boreali fortiter flante, et mari horribiliter intumescente, Grimmesby, vix vita comite, perducitur; ubi, pedibus sub equino ventre copulatis, Londonias, mercedem pro meritis suscepturus, deducitur, et, judicio in eum lato, caudis equorum funibus innexus, furcas usque [4]distrahitur; et totum jus, cum dominio, quod ipse vel fratres sui in Comitatu Northumbriæ habere clamitabant, suspendio eorundem terminatur.

De congressu contra Scotos.

[5][A]nno Domini millesimo trecentesimo octavo-decimo, Anglia pro discordia inter Regem et Comitem mota, aliisque diversis causis, periclitante, Scotisque partes Boreales usque [6]Eboracencem, et Occidentales fere usque A.D. 1318.

Renewed negotiations for peace between

[1] *portam* in Hearne.
[2] *multitudine* in orig.
[3] Omitted in orig.
[4] *distraitur* in orig.
[5] Omitted in orig.
[6] *Eboracum* in Hearne.

A.D. 1318. the King and the nobles.

Lancastriam, absque obstaculo in igne et gladio consumentibus, et ulterius ire comminantibus, Deus, sua benigna miseratione, cordibus prælatorum instillavit, ut, una cum Cardinalibus, Regem adirent, et inducerent, quatenus Articulos, totiens pro statu Ecclesiæ et regni petitos et concessos, bona fide confirmaret, et in usu et opere stabiles esse permitteret, ne sibi et regno gravius periculum immineret. Ad quod faciendum, dies circa festum Sancti Johannis Baptistæ apud Leicestriam assignatur; ubi pace inter Regem et Comitem quodammodo reformata, Articulisque pristino more concessis, Cardinales licenciati ab Anglia recesserunt.

The desired peace is in some degree brought about.

An army levied against the Scots.

Anno Domini millesimo trecentesimo octavo-decimo, et ad Parliamentum quod ad festum Sancti Michaelis proximo sequens tenebatur, ordinatum erat, quod haberet in auxilium, contra Scotorum aggressus, homines electos de qualibet bona villa Angliæ. Qui quidem cum apud Eboracum in magno apparatu et nobili armatura venissent, exortis ibidem quibusdam impedimentis, infecto negotio ad propria licenciati repedarunt. Et ut posteris liqueat de numero eorum, a civitate Londoniarum exierunt ducenti juvenes, ad ungues armati, de Cantuaria vero quadraginta, et de villa Sancti Albani decem. Et sic de singulis villis Angliæ, juxta suum valorem.

De filia Regis nata.

Birth of the Princess Alianor.

[1] [E]odem anno nata est Domino Regi filia tali die apud Wodestoke, et vocatur [2] [Alianora].

De terræ-motu.

An earthquake.

[3] [E]odem anno accidit terræ-motus in crastino Sancti Bricii—unde multi terrebantur—post gallicinium.

[1] Omitted in orig.
[2] Omitted in orig.
[3] Omitted in orig.

De occisione Edwardi le Brus. A.D. 1318.

[1] [E]odem anno per fideles homines Regis in Hibernia Edwardus le Brus decollatur; qui triennio elapso auctoritate propria in eadem coronabatur. Death of Edward le Brus, in Ireland.

De obsidione Berewyci.

[2] [E]odem anno, qui fuit annus Regis duodecimus, Rex tenuit Curiam suam apud Beverlacum, et in autumno sequente de exercitu copioso sibi providebat, ut superbiam Scotorum refrenaret, et civitatem [3] Berwicensem, per seditionem cujusdam Petri de Spalding [4] eisdem, pecunia mediante, nuper redditam, in manu forti recuperaret. Qui dum circa dictæ civitatis captionem operam daret, Scoti, collecto grandi exercitu, ad viginti millia hominum, Angliam intraverunt, et Reginam in quadam villa parvula juxta Eboracum, minus caute quam decuit, perhendinantem, per quosdam falsos Anglicos, accepta pecunia, sibi venditam, clam occupare studuerunt. Sed benedictus Deus, qui non dedit eam in captionem dentibus eorum, per exploratores præmunita, a laqueo venantium ocius fugiebat. Dicti quidem Scoti, cum se delusos esse perpenderent, contristati sunt nimis, quod tam caro mercimonio, prædaque tam pretiabili et tantum concupita, caruerant: ad vindictam se accingebant, et discurrentes per patriam, quæque sibi obvia in igne et gladio consumebant.

Treachery of Peter de Spalding.

Attempt by the Scots to capture the Queen frustrated.

De confusione Anglicorum apud Mitone.

Anno Domini millesimo trecentesimo decimo-nono, Scotis in Anglia sævientibus, exierunt a civitate Eboraci, cum paucis de patria, qui ab exercitu Regis remanserant, A.D. 1319. Defeat of the English by the

[1] Omitted in orig.
[2] Omitted in orig.
[3] *Berewicensem* in Hearne.
[4] *eiisdem* in orig.

A.D. 1319. ad decem millia hominum, et juxta villam de Mitone super Swale ad prœliandum cum eis se obtulerunt. Scoti quidem, quorum duces feroces erant, et in militari conflictu a longo tempore experti, et quorum cunei die et nocte ad bellandum erant dispositi, irruebant in eos, inordinate et sine duce attendentes; ad tria millia hominum in ore gladii in momento trucidarunt, quosdam vero, per fugam elapsos, in flumen de Swale fugaverunt, et qui a gladio fugerant, in aqua perierunt. Commissum fuit hoc prœlium in locis prædictis in Vigilia Sancti Matthæi Apostoli, anno Domini millesimo trecentesimo decimo-nono; et, ut quidam asserebant, multi viri religiosi huic nefandæ congressioni armati interfuerunt.

Scots, at Mitton-on-Swale.

The King attempts to intercept the Scots; but they escape.

Cumque hujusmodi rumor auribus Regis et aliorum, qui circa obsessionem Berewyci solliciti fuerant, incresceret, exinde recesserunt, ut Scotis in terra Angliæ obviare possent, non segniter advolantes. Et cum eis per partes Orientales, juxta Novum Monasterium, occurrere disponerent, ecce! Scoti, cum laude pomposa, prædaque hominum et animalium non modica, per aliam viam reversi sunt in regionem suam, favillas et cineres, cum vapore fumi, et corpora occisorum inhumata in omni villa per quam transierant, in suæ perversitatis memoriam, post se relinquentes.

Sequitur de Treugis.

A truce concluded for two years.

Post multa igitur bella, damna, et homicidia utrobique illata, nec sciri potuit, cui finaliter victoria perveniret, captæ sunt inter eos treugæ biennales; intra quod tempus si pax non fuerit plenius reformata, ad experientiam gladii revertantur.

De Peste Animalium.

A murrain in England; and, as reported, in France.

Sub ejusdem anni curriculo, tam pestifera armentorum mortalitas per totam Angliam invaluit, quantam ullus se meminit prævidisse. In qua peste hoc evenit mira-

bile, quod de pecorum mortuorum cadaveribus etiam canes et corvi qui vescebantur, illico intumuerunt, et infecti obierunt. Unde nullus erat hominum, qui carnes bovinas gustare præsumebat, ne forte de morticiniis eorum intoxicatus succumberet. Tempore quidem Paschali in Essexia incepit, et per annum integrum duravit. Dictum est etiam, quod tota Gallia eadem labe per idem tempus extitit coinquinata. A.D. 1319.

De Consecratione Episcopi Wintoniensis.

[1] [A]nno Domini millesimo trecentesimo vicesimo, cum ad aures Summi Pontificis pervenisset, quod ecclesia Wintoniensis per decessum Domini Johannis de Cenedele, Wintoniensis Episcopi, pastore careret, ejusdem ecclesiæ dignitatem suæ collationi protinus reservavit. Sed monachi dicti loci, reservatione prædicta non obstante, obtenta a Rege licentia, ad electionem procedentes, virum quidem eminentis litteraturæ, multarumque virtutum insigniis redimitum, de suo Monasterio monachum, unanimi consensu elegerunt. Sed rumore super electione sic facta in aure Domini Papæ tinniente, electionem illam nullam esse pronuncians, cassato electo, Domino Rigaudo, clerico suo speciali, Episcopatum conferebat antedictum; qui, tanto honore adepto, cum Domini Regis gratiam, post longas reluctationes, obtinuisset, nec ab Archiepiscopo Cantuariensi consecrari voluisset, in Monasterio Sancti Albani, ad Romanam Ecclesiam pertinente, munus consecrationis, juxta facultatem a Domino Papa sibi concessam, accipere præelegit.

Death of John de Sandale, Bishop of Winchester, (A.D. 1319).

Reginald (de Asser), the new Bishop, elects to be consecrated at St. Alban's, A.D. 1320.

Obtenta igitur ab ejusdem loci Abbate et Conventu licentia, per manus Episcopi Londoniensis, in præsentia Eliensis [2] [et] Rofensis Episcoporum, ad majus altare Sancti Albani, in die Sancti Edmundi Archipræsulis,

---

[1] Omitted in orig.

[2] Omitted in orig.

A.D. 1320. anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo, dignitatem episcopalem suscepit; et, ne ipsius consecratio futuris temporibus privilegiis Sancti Albani aliquod præjudicium afferre posset, litteras super indemnitate privilegiorum sub hac forma confecit.—

Littera Episcopi Wintoniensis.

Letter of the Bishop of Winchester, providing that his consecration shall not act to the prejudice of the Abbey of St. Alban's.

" [1][R]igaudus, permissione divina, Episcopus Wintoniensis, venerabilibus et religiosis viris, Abbati Monasterii de Sancto Albano, Sacrosanctæ Sedis Apostolicæ immediate subjectis, et ejusdem [2]loci Conventui, salutem in gratia Salvatoris. Cum nos, juxta facultatem nobis per sanctissimum in Christo patrem, Dominum Johannem, divina Providentia, Papam, Vicesimum-secundum, ad consecrationis munus recipiendum a quocunque Episcopo Catholico, gratiam Sedis Apostolicæ obtinente, ad idem munus nobis impendendum concessam, munus consecrationis die Dominica Sancti Edmundi, Cantuariencis Archiepiscopi, anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo, in exempto Monasterio vestro de Sancto Albano, recepissemus, vestra benevolentia speciali; nolentes quod in dubium posset revocari, quod vos a vestrorum privilegiorum effectu, vobis a Sede Apostolica indultorum, dici valeat recessisse, tacite vel expresse, aut per hoc privilegiis vestris aliqualiter derogetur, vel derogari posset in futurum, protestamur et confitemur, hæc omnia acta et facta fuisse de voluntate vestra, privilegiis vestris et immunitate vobis expresse salvis. In quorum omnium testimonium, has litteras nostras, sigillo nostro signatas, fecimus fieri patentes. Data apud Sanctum Albanum, die et anno supradictis."

---

[1] Omitted in orig.

[2] Repeated in orig.

De gravi [1] *dissidio inter Regem, Comites et Barones.*

[2] [A]nno Domini millesimo trecentesimo vicesimo primo,—erat quidam Dominus Willelmus de Brewes, versus partes Marchiæ Walliæ Baro magnus, quandam portionem terræ habens, quæ "Terra de Gowers" nuncupatur, quam multis dominis obtulit venalem. Et quia terra illa terris Comitis Herefordiæ contigua fuit in multis locis, et conjuncta, idem Comes pro quadam summa pecuniæ secum convenit, et, licentia a Rege obtenta, terram illam ingredi disponebat. Duo etiam Domini de Mortuo Mari, tam avunculus quam nepos, eadem causa moti, ad dictum dominum accedentes, et certa forma inter eos de dicta terra habenda ordinata, quandam securitatem reportarunt. Dominus vero Johannes de Moubray, qui filiam dicti domini acceperat in uxorem, quia filium aut alium hæredem præter illam non habuit, de tota illa terra, tanquam uxori suæ jure hæreditario debita, securior existebat.

A.D. 1321. Dissension between the Earl of Hereford, the Mortimers, and the Despensers.

Præterea, Dominus H[ugo] Dispensator, Junior, videns illam terram sibi fore utilem, et terris suis undique vicinam, quia Domini Regis Camerarius erat, ampliorem gratiam a Rege de illa terra comparanda præ cæteris obtinuit, et, speciali a domino dictæ terræ adepto favore, illam maledictam, omnibus aliis exclusis, finaliter comparavit.

Præfati quidem magnates, se per eundem Hugonem circumventos, et a suo proposito penitus fraudatos esse, perpendentes, ad Thomam, Comitem Lancastriæ, qui inimicus Hugonis Senioris a longo tempore fuerat, accedebant, prædictum casum ex ordine referentes. Qui simul confœderati, et juramento astricti, multos Barones et totius Angliæ fere nobiliores, apud Schireborne in Elemedone ad suum consilium evocabant; ubi quibusdam articulis in proscriptionem dictorum Hugonis

The Barons meet, to take measures against the Despensers.

[1] *discidio* in orig.

[2] Omitted in orig.

A.D. 1321.

They wreak their vengeance on the Despensers and their friends.

et Hugonis compositis, vias tamen juris æquitatis omittentes, impetus animorum furiose exequentes, terras eorum, et omnium eis aliquo fœdere vel affinitate [1] conjunctorum, violenter invadebant, maneria eorum comburentes, castra capientes, custodes occidentes, et multa enormia, quæ in processu judicii, contra eos lato, distincte et aperte recitantur, contra regni et coronæ pacem committebant; in hoc tantummodo dolentes, quod personas eorum invenire minime potuerunt.

The safety of the Monastery of St. Alban's miraculously ensured.

Prædicta furia adhuc durante, versus Sanctum Albanum iter suum armati, cum vexillis explicatis, dirigebant, victualia, invitis possessoribus, ubique capientes; in quo quidem itinere, quidam, malo spiritu ducti, vovebant quod Monasterium Sancti Albani, et ejus monachos, gravare pro viribus, et damnificare, deberent.

Sed ille, qui hujus malitiæ auctor fuerat, et incentor, apud Aylesbury hospitatus, tam gravi morbo subito percutitur, quod, in furia conversus, propriis manibus seipsum discerpens, post biduum expiravit. Cæteri vero, ipsius exemplo perterriti, casum hunc pro miraculo reputantes, ab executione voti, magis timore quum caritatis fervore, se subtrahebant.

Robert Walkefare commits depredations at St. Alban's.

Quidam tamen Sathanæ [2] satellites, ultionem Dei non formidantes, in camera Abbatis secretiori seipsos hospitantes,—quorum capitaneus erat quidam miles, "Robertus Walkefare" nomine,—seris et repagulis ferreis diruptis [3] ostiorum, loca secretiora dictæ cameræ furtive sunt ingressi; loricas ferreas et cætera arma Abbatis, quibus servitium suum pro baronia sua in guerra Regis faceret, ad custodiendum ibidem deposita, asportarunt. Quorum omnes, præcipue qui de tanto facinore non satisfecerint, ultore Beato Martyre, cui tanta injuria fuerat irrogata, miserabilem vitæ fecerunt consummationem.

[1] *convicinorum* in Hearne.
[2] *satillites* in orig.
[3] *hostiorum* in orig.

Iidem igitur magnates, cum maxima pompa et strepitu armorum per triduum apud Sanctum Albanum existentes, solemnes nuncios, videlicet, Londoniensem, Sarisbirensem, Eliensem, Herefordensem, et [1] Cicestrensem, Episcopos, qui ad pacem formandam venerant, Domino Regi, Londoniis commoranti, destinabant; postulantes quatenus dictos Hugonem et Hugonem, per communitatem terræ in multis articulis condemnatos, exilium subire permitteret, ac sibi ipsis, et omnibus qui in eorum comitiva fuerant, ne pro transgressionibus præmissis a Rege, seu quovis alio, futuris temporibus, punirentur, litteras indemnitatis concederet. A.D. 1321. The Barons make certain demands of the King.

Rex, super hiis consultus, respondit, quod eorum petitio tam juris quam rationis fundamento carebat; cum dicti Hugo et Hugo omnibus de se querelantibus, in forma juris respondere, et, si in aliquo articulo contra Statuta terræ probari queat eos offendisse, satisfacturos, legitime se offerunt cum effectu; ulterius adjiciens, quod juramentum quod de legibus terræ et statu coronæ manutenendis fecerat, nullo modo permitteret, quod pro tot offensis, in personæ suæ contemptum, regnique et coronæ suæ læsionem, tam notorie commissis, litteras indulgentiæ eis exhiberet. His answer thereto.

Ipsi igitur magnates, vix responsum expectantes, diversa indumenta super arma, ad cognoscendas turmas sibi providentes, videlicet, pro militibus cotucas, Anglice, "*quartleys*," pro armigeris vero "*bendes;*" quibus quidem indumentis, sicut [2] disploide, confusione sua, in judiciis suis sunt induti, diversis pœnis et postea judicati. De responso nimis indignati, Londonias pompose adeuntes, in suburbio pacifice manebant, donec licentiam civitatem ingrediendi a Rege obtinerent. Ingressu tandem eis a Rege concesso, magnates in sua petitione fortiter steterunt; unde, adjuvante Regina, The Barons appear in arms, and extort certain concessions from the King.

---

[1] *Cistrensem* in orig.; qy. if for *Cestrensem?*

[2] Qy. if not for *diploide?*

A.D. 1321. prædicti nuncii Regem inducebant, quatenus, propter guerræ periculum evitandum, pacisque securitatem in regno suo nutriendam, rancorem cordis sui emolliret, petitionibus eorum aurem benevolam inclinaret.

The elder Despenser is banished.

Rex autem, prædictis ex causis motus, et importunitate nunciorum magnatumque totius regni instantia devictus, cum alia via evadendi non suberat, nisi quod oportuit vel eis satisfacere vel in manus eorum incidere, minus malum elegit, et petitiones eorum plene concessit. Edicto super hiis per Comitem Herefordiæ in Aula Westmonasterii publicato, Hugo Senior exilium subiit; sed Junior, diversis locis latitans, in Anglia et in mari permansit. Litteris autem pacem Domini Regis continentibus, acceptis, magnates recesserunt, de securitate pacis et Domini Regis benevolentia in parte diffidentes: armati semper incedentes, loca tuta quærebant.

De obsidione et captione Castri de Ledes in Cancia.

Accidit interea casus, eisdem magnatibus nimis damnosus, et totius angustiæ subsequentis motivus.

The Queen is refused admission to Leeds Castle, in Kent.

Domina siquidem Regina, quæ semper nutrix pacis et concordiæ inter dominum suum, Regem, et Barones fuerat, versus Cantuariam tendens, in Castro de Ledes hospitari et pernoctare disposuit. Quod quidem Castrum Dominus Bartholomæus de Batlesmere, dum Senescallus Regis fuerat, ab eodem Domino Rege in excambium pro aliis terris sibi et suis hæredibus impetravit; in quo uxorem suam, cum parvulis et magna thesauri copia, dimisit, dum, fidem Regis deserendo, Baronibus adhæsit. Præmissis igitur Dominæ Reginæ marescallis, ut contra ipsius adventum in dicto Castro necessaria providerent, respondit domina Castri, vel alius pro ea, quod alibi providentias suas facerent, quia sine litteris domini sui, Reginæ vel aliis ingressum dicti Castri nullo modo concederet. Hoc ad aures Reginæ ocius

perlato, personaliter illuc accessit, ut videret, an verum esset in opere, quod divulgatum erat ex multorum clamore et relatione. A.D. 1321.

Sed cum nulla spes de ingressu habendo in responsis, extra Castrum sibi missis, inveniri poterat, vetitum sibi factum domino suo plenius nunciabat. Rex autem, ex hoc graviter provocatus, collectis pluribus armatorum, cum multis Londoniensibus, ad dictum Castrum personaliter accessit, et Castrum sibi reddi præcepit; denegatum obsedit; obsessum tandem in manu forti accepit. Mulieres in eo inclusas ad Turrim Londoniarum mandavit, milites vero et servientes, contra ipsum rebellantes, diversis pœnis multavit. Thesauros ibidem inventos copiosos, et arma, sibi retinuit; milites et servientes, pro dicto Castro ad opus suum custodiendo, certos deputavit. Hiis igitur victoriose finitis, versus Cirecestriam, (ubi tenuit Natale suum,) Castra multa Baronum in itinere capiendo, iter maturavit.

The Castle is taken by the King's forces.

The King takes many Castles of the Barons.

De morte Comitis Lancastriæ et cæterorum nobilium.

Anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo secundo, solemnitate Natalis Domini nostri apud Cirecestriam ibidem, quo decuit, celebrata, exercitum tunc grandem, contra Comites iturus, colligere Rex incepit; quod multi adversariorum suorum videntes, [1] perterriti, ad gratiam ejus, et pacem, festinabant. Inter quos duo Rogeri de Mortuo Mari, viri utique strenues et bellicosi, per aliquos intermeantes inducti, qui acriores in principio fuerant, et quasi totius discordiæ incentores præcipui, ipsius gratiæ præ cæteris penitus se supponebant. Qui redditi, ad Turrim Londoniarum, donec consideratum esset quid de eis Rex ageret, sunt transmissi:—quorum vitam quam duxerant, et quam finem fecerant, diligens in sequentibus reperiet indagator.

A.D. 1322.

The King summons his forces.

Many of the Barons submit.

The Mortimers submit; but are sent to the Tower.

[1] *perteriti* in orig.

A.D. 1322.
Rebellion of the Barons.

Comites quidem et Barones residui, hæc perpendentes, ad partes Gloverniæ se diverterunt, et sicut in recordo et processu judicii, apud Pontem Fractum contra eos lati, manifeste recitatur, per omnia se habuerunt. Qui quidem processus sic incipit.—

De Recordo contra Thomam de Lancastria.

Record and process of judgment against Thomas, Earl of Lancaster.

"Edwardus etc., omnibus ad quos præsentes litteræ " pervenerint, salutem. Inspeximus recordum et pro- " cessum judicii, in præsentia nostra contra Thomam, " nuper Comitem Lancastriæ, et quosdam alios inimicos " nostros et rebelles, redditi, in hæc verba.—'Placita " 'Coronæ coram Domino Edwardo Rege, filio Domini " 'Edwardi Regis, tenta, in præsentia ipsius Domini " 'Regis, apud Pontem Fractum, die Lunæ proxima " 'ante festum Annunciationis Beatæ Mariæ Virginis, " '[1]regni quinto-decimo. Cum Thomas [2][Comes] Lan- " 'castriæ, captus pro proditionibus, homicidiis, [3]ro- " 'beriis, incendiis, et aliis diversis deprædationibus, " 'feloniis, ductus esset coram ipso Domino Rege, præ- " 'sentibus Edmundo Comite Kent, [4]H[ugone] Comite " 'Wyntoniæ, Adamaro Comite Penbroke, Johanne de " 'Warenna Comite de Suthreia, Edmundo Comite " 'Arundeliæ, David Comite Athesel, Roberto Comite " 'de Anegos, Baronibus, et aliis magnatibus regni, " 'Dominus Rex recordatur, quod idem Thomas, homo " 'ligeus ipsius Domini Regis, venit Burtone super " 'Trentam, [5]scilicet cum Humfrido Boun, nuper Co- " 'mite Herefordiæ, proditore Regis et regni invento, " 'cum vexillis explicatis, apud Pontem Burgi, in bello

[1] *anno regni sui quintodecimo*, in the New *Fœdera*. (from *Rot. Pat.* 15 Edward II.) Vol. II. p. 478.

[2] Omitted in orig. Supplied from the *Fœdera*.

[3] *incendiis, deprædationibus*, in the *Fœdera*.

[4] *Johanne Comite Richemundiæ*, in the *Fœdera*.

[5] *simul cum* in the *Fœdera*.

" 'contra [1] Regem, et ibidem interfecto; et Rogero A.D. 1322.
" 'Dammory proditore adjudicato, et quibusdam aliis
" 'proditoribus et inimicis Regis et regni, cum vexillis
" 'explicatis, ut de guerra, hostiliter resistebat, et impe-
" 'divit ipsum Dominum Regem, homines, et familiares
" 'suos, per tres dies continuos, quominus pontem dictæ
" 'villæ de Burtone transire potuerunt, [2] ut debuerunt,
" 'et quosdam homines ipsius Domini Regis felonice
" 'interfecit. Ob quod, Dominus Rex, propter prædic-
" 'tam malitiam et resistentiam prædicti Comitis et
" 'aliorum [3] reprimendas, et pro tranquillitate et pace
" '[4] populi sui et regni, et [5] juris coronæ suæ manu-
" 'tenendæ, et ad repellendum et amovendum vim præ-
" 'dictam, [6] seditiose congregatam, transitum quæsivit
" 'aliunde ultra aquam de Trente, et potenter exinde
" 'equitavit versus prædictos [7] Comites et alios. Et
" 'prædictus [8] Thomas, hoc perpendens, [9] simul cum aliis
" 'prædictis proditoribus, [10] [ut proditor et inimicus
" 'Regis et regni, posuit ignem in villa de Burtone
" 'prædicta, et partem domorum et bonorum ejusdem
" 'villæ felonice combussit; et extunc prædictus Comes,
" 'simul cum aliis prædictis proditoribus,] exiit villam
" 'prædictam usque in campum ibidem, vexillis expli-
" 'catis, et acies suas bellicosas direxit hostiliter ad
" 'debellandum ipsum Dominum Regem, contra homa-
" 'gium, fidelitatem, et ligeantiam suam, quibus eidem
" '[11] Domino erat astrictus, expectando adventum ipsius
" 'Domini Regis in eodem campo. Et super hoc, cum
" 'dictus Thomas Comes perpendisset ipsum Dominum

---

[1] *Dominum Regem* in the *Fœdera.*
[2] *prout* in the *Fœdera.*
[3] *reprimendam* in the *Fœdera.*
[4] *regni et populi* in the *Fœdera.*
[5] *jure coronæ suæ regiæ manutenendo* in the *Fœdera.*
[6] *seditione taliter congregatam* in the *Fœdera.*
[7] *Comitem* in the *Fœdera.*
[8] *Thomas Comes, hoc,* in the *Fœdera.*
[9] *scilicet* in orig., corrected from the *Fœdera.*
[10] Omitted in orig., by inadvertence. Supplied from the *Fœdera.*
[11] *Domino Regi* in the *Fœdera.*

A.D. 1322. " 'Regem venire, et ipsis appropinquare cum magna " 'potentia, idem Thomas Comes [1] fugit confusus, cum " 'aliis comproditoribus suis. Et sic [2] in fugiendo, Do- " 'mino Rege ipsos potenter prosequente, fecit diver- " 'sas [3] deprædationes, quousque idem Thomas Comes, " '[4] cum vexillis explicatis, venit ad Pontem Burgi; ubi " 'quidam [5] [fideles] Domini Regis, plenam potestatem " '[6] Regis habentes ad resistendum inimicis et prodi- " 'toribus Domini Regis modis et viis omnibus quibus " 'possent, pro Domino Rege interfuerunt. Et præ- " 'dictus Thomas Comes, [7] simul cum aliis proditoribus, " 'cum equis et armis, et vexillis explicatis, fecit in- " 'sultum hostiliter in [8] ipsos fideles Domini Regis, " 'ibidem existentes; et quosdam de ipsis [9] fidelibus " 'felonice interfecit, et eos debellavit, quousque idem " 'Thomas Comes, [7] simul cum aliis proditoribus præ- " 'dictis, ibidem confusus, captus fuit. Et quidam ex " 'illis proditoribus capti, et quidam interfecti fuerunt, " 'et quidam fugam fecerunt. Et sic non remansit " 'in prædicto Thoma Comite, quin ipse, [7] simul cum " 'aliis [10] comproditoribus suis, ipsum Dominum Regem " 'superasset et devicisset. Quæ quidem proditiones " '[11] et homicidia, combustiones, deprædationes, [11] et " 'debellationes hostiles, cum equis et armis, et vex- " 'illis explicatis, manifestæ sunt et [12] notæ Comi- " 'tibus et Baronibus, et aliis magnatibus [13] regni. " 'Et ideo consideratum est quod prædictus Thomas

[1] *simul cum aliis comproditoribus suis prædictis, confusus posuit se in fugam, et fugit,* in the *Fœdera.*

[2] *in* omitted in the *Fœdera.*

[3] *deprædationes et roberias* in the *Fœdera.*

[4] *simul cum prædictis proditoribus, cum equis et armis, ac vexillis,* in the *Fœdera.*

[5] Omitted in orig. Supplied from the *Fœdera.*

[6] *a Domino Rege habentes* in the *Fœdera.*

[7] *scilicet* in orig.; corrected from the *Fœdera.*

[8] *prædictos fideles* in the *Fœdera.*

[9] *fidelibus Domini Regis felonice* in the *Fœdera.*

[10] *proditoribus* in the *Fœdera.*

[11] *et* omitted in the *Fœdera.*

[12] *notoriæ et notæ* in the *Fœdera.*

[13] *et populo regni* in the *Fœdera.*

" 'Comes pro [1] proditione trahatur, et [2] [pro] præ- A.D. 1322.
" 'dictis homicidiis, deprædationibus, incendiis [2] [et]
" 'roberiis suspendatur, et pro prædicta fuga in hac
" 'parte decapitetur. Et super hoc, licet prædictus
" '[3] Comes temporibus retroactis nequiter et malitiose,
" 'contra homagium, fidelitatem, et leogantiam suam,
" 'pluries male se gesserit et habuerit versus [4] Do-
" 'minum Regem, scilicet, cum Dominus Rex habu-
" 'isset apud Novum Castrum super Tynam victualia,
" 'equos, [5] armaturas, jocalia, et alia diversa bona,
" 'ad magnam summam et quantitatem; quæ quidem
" 'bona prædictus Thomas Comes, cum equis et armis,
" 'et magna multitudine armatorum, cepit, [6] et de-
" 'prædavit, et asportavit; quam quidem deprædа-
" 'tionem et transgressionem ejusdem Dominus Rex,
" 'de gratia sua speciali, remisit et perdonavit præ-
" 'dicto Thomæ Comiti et aliis malefactoribus ejus-
" 'dem deprædationis, ad [7] trahendum propositum
" 'ipsius [8] Thomæ in melius. Ac insuper, prædictus
" 'Thomas Comes, colligatis sibi diversis hominibus,
" 'vi armata venit ad diversa Parliamenta Domini
" 'Regis, et pluries impedivit ipsum Dominum Regem
" 'tenere Parliamenta sua, [9] prout decuit ad ipsum
" 'et coronam suam tenere; et pluries ad hujusmodi
" 'Parliamenta, juxta mandata Domini Regis, venire
" 'non curavit; sed inobedienter contempsit, ac etiam
" 'diversas congregationes et conventiculas illicitas,
" 'contra Dominum Regem, sæpius fecit per loca
" 'diversa, et contra prohibitionem Domini Regis.
" 'Item, cum plures malefactores, et pacis Domini

---

[1] *prædicta proditione* in the *Fœdera.*

[2] Supplied from the *Fœdera;* omitted in orig.

[3] *Thomas Comes* in the *Fœdera.*

[4] *ipsum Dominum* in the *Fœdera.*

[5] *et armaturas* in the *Fœdera.*

[6] *et* omitted in the *Fœdera.*

[7] *attrahendum* in the *Fœdera.*

[8] *Thomas Comitis* in the *Fœdera.*

[9] *prout ad ipsum et . . . . . tenere pertinebat* in the *Fœdera.*

A.D. 1322. " 'Regis perturbatores, quos dictus [1] Thomas sibi at-
" 'traxerat et colligaverat, homicidia [2] et deprædationes
" 'et alias diversas felonias fecissent, per quod judi-
" 'cium mortis subisse meruerunt, et idem Thomas
" 'Comes [3] cum manutenentia et receptamento [4] eorun-
" 'dem, consimile judicium [5] meruit, secundum [6] leges
" 'et consuetudines regni. [7] Item, cum Thomas Comes
" 'postea veniens ad Parliamentum Domini Regis
" '[8] apud Eboracum, cum magna multitudine armato-
" 'rum, induxit [9] dictum Regem ad perdonandum
" 'sectam pacis suæ versus ipsum et malefactores præ-
" 'dictos in præmissis, [10] circiter numerum mille per-
" 'sonarum, quamvis idem Thomas Comes prius [11] jura-
" 'verat de quibusdam ordinationibus tenendis, ne
" 'Dominus Rex sectam pacis suæ remitteret, in hujus-
" 'modi casibus emergentibus, de morte hominis.
" 'Item, cum Dominus Rex, pro attrahendo ipsum
" '[12] Thomam Comitem in bonum, ut prædicitur, in
" 'toto posse suo [13] contrarientem, diversa dona magna
" 'de terris, dominiis, et libertatibus, obtulisset per
" 'plures vices, et quædam dona, diversas gratias
" 'et perdonationes, per chartas suas eidem Thomæ
" 'Comiti fecisset, idem tamen Thomas Comes [14] contra
" 'Regem rebellis extitit et inobediens, semper in ma-
" 'litia sua [15] perseverans. Item, idem Thomas Comes
" 'misit quosdam milites de familia sua apud civitatem
" 'Eboraci, ad attrahendum communitatem ejusdem
" 'civitatis, et custodiam ejusdem, in manus ipsius

[1] *Thomas Comes* in the *Fœdera.*
[2] *et* omitted in the *Fœdera.*
[3] *pro manutenentia* in the *Fœdera.*
[4] *eorundem malefactorum* in the *Fœdera.*
[5] *subiisse meruit* in the *Fœdera.*
[6] *legem . . . consuetudinem* in the *Fœdera.*
[7] *idem tamen* in the *Fœdera.*
[8] *tantum apud* in the *Fœdera.*
[9] *Dominum Regem* in the *Fœdera.*
[10] *usque circiter* in the *Fœdera.*
[11] *juraverit* in the *Fœdera.*
[12] Omitted in the *Fœdera.*
[13] *contrariantem* in the *Fœdera.*
[14] *totis viribus, contra Dominum Regem,* in the *Fœdera.*
[15] *facienda perseverans* in the *Fœdera.*

" '[1] Thomæ Comitis; ac etiam idem Thomas Comes A.D. 1322.
" 'regalem potestatem diversimode sibi usurpavit, et
" 'usurpare nitebatur, ad [2] exhæredandum pro posse
" 'suo [3] Dominum Regem in hac parte. Item, cum
" 'Dominus Rex, nuper existens apud Eboracum,
" 'mandasset diversis magnatibus, et aliis regni,
" 'cum quibus consilium voluit habuisse, quod venis-
" 'sent apud Eboracum ad tractandum de profectione
" 'ipsius Domini Regis [4] in Scotia; dictus Thomas
" 'Comes, tunc existens in Castro suo apud Pontem
" 'Fractum, cum magna multitudine armatorum, misit
" 'homines suos ad impediendum transitum juxta
" 'Pontem Fractum, tam per vias quam per pontes,
" 'quominus consiliarii Domini Regis, ad [5] mandatum
" 'ejusdem, venire potuerunt apud Eboracum, ad
" '[6] proximandum Dominum Regem; et cum Dominus
" 'Rex a partibus Eboraci se divertisset versus partes
" 'Australes, et venisset cum familia sua [7] juxta Pon-
" 'tem Fractum, dictus Thomas Comes et homines
" 'sui exierunt Castrum, et, ad despiciendum Do-
" 'minum Regem, [8] acclamaverunt in ipsum Dominum
" 'Regem vilissime et contemptibiliter cum magno
" 'tumultu, in maximum contemptum ipsius Domini
" 'Regis, acsi Dominus Rex eorum fuisset inimicus, et
" 'non Rex, neque eorum dominus. Item, [9] cum dictus
" 'Thomas Comes [10] simul cum [11] Comite Herefordiæ et
" 'aliis comproditoribus suis, nitebatur habuisse et
" 'fecisse confœderationem et alligationem cum Roberto
" '[12] Brus, Thoma [13] Randolf, [14] Jacobo Duglas, et aliis

[1] Omitted in the *Fœdera*.
[2] *exheredendum* in orig.
[3] *ipsum Dominum* in the *Fœdera*.
[4] *ad partes Scotiæ* in the *Fœdera*.
[5] *dictum mandatum Domini Regis* in the *Fœdera*.
[6] *approximandum ipsum Dominum* in the *Fœdera*.
[7] *transeundo juxta* in the *Fœdera*.
[8] *declamaverunt* in the *Fœdera*.
[9] *cum* omitted in the *Fœdera*.
[10] *scilicet* in orig.; corrected from the *Fœdera*.
[11] *prædictis, Comite*, in the *Fœdera*.
[12] *de Brus* in the *Fœdera*.
[13] *Randofl.* in orig.
[14] *et Jacobo* in the *Fœdera*.

A.D. 1322. " '[1] inimicis Domini Regis et regni, et de modo et " 'forma ipsius confœderationis [2] inventa fuit quædam " 'indentura penes dictum Comitem Herefordiæ, quando " 'occisus fuit, in hæc verba.—

Alleged compact of the Earls of Lancaster and Hereford with the King of Scotland.

" 'La creaunce, qe Johan [3] Denom deit dire a Robert, " 'Roy de Eschoce, et a Monsire Thomas Randulfe, " 'Counte de Morrif, Seneschal de Eschoce, et a Mon- " 'sire Jamis Duglas, ou a [4] queux de ceux, qi serra " 'plus tost trove, de part [5] le Countes de Lancastre " 'et de Hereforde, et lur alliez. Ceo est a saver, qe " 'le dit Roy de Eschoce, et le dit Counte de Morrif, " 'le Seneschal, et Monsire James Duglas, ov lour " 'poer, vendrount a ditz Countis de Lancastre et de " 'Herefor[de], et a lur aliez, quel houre qil serrount " 'garniz, au certein lieu, ou il [6] puissent assembler; " 'et damagerunt touz iceux qe le dit Counte de

---

[TRANSLATION.]

" 'The commission which John Denom ought to com- " 'municate to Robert, King of Scotland, and to Messire " 'Thomas Randulfe, Earl of Moray, Seneschal of Scot- " 'land, and to Messire James Duglas, or to such of them " 'as shall be the soonest found, on behalf of the Earls " 'of Lancaster and of Hereford, and their allies. That is " 'to say, that the said King of Scotland and the said " 'Earl of Moray, the Seneschal, and Messire James Duglas, " 'with their forces, shall come to the said Earls of Lan- " 'caster and of Hereford, and to their allies, at what- " 'ever hour they shall be warned thereto, at a certain " 'place, where they may assemble; and they shall injure " 'all those whom the said Earl of Lancaster and [Earl]

---

[1] *Scotis inimicis* in the *Fœdera.*

[2] *et alligationis inventa* in the *Fœdera.*

[3] *de Denum* in the *Fœdera.*

[4] *quel de ceux a plus tost trove,* in the *Fœdera.*

[5] *le Counte de Lancastre, et le Counte de Hereford,* in the *Fœdera.*

[6] *se puissent entre-assembler,* in the *Fœdera.*

" 'Lancastre et de Hereforde, et lur aliez, voillent A.D. 1322.
" '[1] damager; et [2] salver touz iceaux de damage, qil
" 'voillent aver savez, a lur poer. [3] Ensement, ven-
" 'drount as ditz Countes de Lancastre et de Here-
" 'forde, en touz lieus [4] la ou il voillent qil veing-
" 'nent, en Engletere, en Galis, et en Irland, [5] a
" 'vivre et morir en maintenaunce de lur querele
" '[6] oveqes eaux, saunz clamer conqueste ou seyng-
" 'nurie en les ditz [7] terres. [8] E si le dit Roy de
" '[9] Escoce, ou ses autres avaunt nomes, pur eux et
" 'pur lur poair, voillent ceste chose asseurer et faire;
" 'ou si le [10] Roy de Escoce seit destourbe meimes
" 'par maladie, ou par autre enchesoun graunt, par
" '[11] quei il ne puisse en propre persone venir, qe les
" 'avaunt ditz, Counte de Morrif le Seneschal, et

" 'of Hereford, and their allies, may wish to injure; and
" 'save all those from injury, whom they may wish to have
" 'saved, to the best of their power. Also, they shall come
" 'to the said Earls of Lancaster and of Hereford, in all
" 'places where they may wish them to come, in England,
" 'in Wales, and in Ireland, to live and die with them in
" 'maintenance of their quarrel, without claiming conquest
" 'or lordship in the said lands. And if the said King of
" 'Scotland, or his other persons before named, for them
" 'and for their resources, may wish to assure this thing
" 'and do it; or if the King of Scotland be prevented
" 'himself by illness, or by other great cause, by reason
" 'whereof he cannot come in his proper person, then the
" 'before-named, Earl of Moray the Seneschal, and Messire

---

[1] *aver damages* in the *Fœdera.*
[2] *sauverent* in the *Fœdera.*
[3] *Et ensement* in the *Fœdera.*
[4] *la* omitted in the *Fœdera.*
[5] *et ovesque eux vivre et morir* in the *Fœdera.*
[6] *oveques eaux* om. in the *Fœdera.*
[7] *terres dEngleterre, de Gales, et dIrlaund,* in the *Fœdera.*
[8] *Et le dit* in the *Fœdera.*
[9] *dEscoce, et les ditz Countes de Morrif le Seneschal, et Monsieur James, pur eux,* in the *Fœdera.*
[10] *dit Roy,* in the *Fœdera.*
[11] *qi qil ne* in the *Fœdera.*

A.D. 1322. " 'Monsire James Duglas, ov lour poair avaunt dit, " 'asseurent et facent ceo [1] qest de sur dist; les " '[2] avaunt ditz Counte de Lancastre et de Hereforde, " '[3] asseurerunt qe jammes ne chivacherunt sur eaux " 'en eide le Roy de Engletere. [4] E quel houre qe " 'les [5] avaunt ditz Counte d[e] Lancastre et de Here- " 'forde, et lur alliez, eint lur querele finit, il met- " 'tront [6] lele peine, qe bon pes se fra entre les deu " 'terres de Engletere et de Escoce, a lur poair; issint " 'qil tendrount lur tere dEscoce ausi peisiblement, " 'com eux [7] front [8] lur terre de Engleterre.'

" 'James Duglas, with their forces aforesaid, assure and " 'do what is before said; the aforesaid Earls of Lan- " 'caster and of Hereford shall give assurance that they " 'will never make raid upon them in aid of the King " 'of England. And at such time as the aforesaid Earls " 'of Lancaster and of Hereford, and their allies, shall " 'have brought their quarrel to an end, they shall use " '[all] lawful pains, that good peace be made between " 'the two lands of England and of Scotland, to the best of " 'their power; so that they shall keep their land of Scot- " 'land as peaceably, as they shall do with their land of " 'England.'

" 'Et demum, cum prædicti proditores ipsius Thomæ " 'Comitis [9] de Lancastria castrum et villam Domini " 'Regis Gloucestriæ, cum exercitu suo, vi et armis " 'nuper ingressi fuissent; et eadem castrum et villam " 'contra voluntatem Domini Regis occupassent, [10] et " 'apud villam de Brigenorth deprædationes, incendia,

---

[1] *que desus est dit* in the *Fœdera.*
[2] *dit Countes* in the *Fœdera.*
[3] *et lour allietz asseurerent* in the *Fœdera.*
[4] *a quele* in the *Fœdera.*
[5] *ditz Countes* in the *Fœdera.*
[6] *le pein* in Hearne.
[7] *front* om. in the *Fœdera.*
[8] *la lour en Engleterre* in the *Fœdera.*
[9] *de Lancastria* om. in the *Fœdera.*
[10] *et ibidem, et apud,* in the *Fœdera.*

" 'homicidia, et alia [1] enormia perpetrassent, [2] ac iidem A.D. 132[?]
" 'proditores, timentes appropinquantem adventum Do-
" 'mini Regis super [3] eos, dicta castrum et villam [4] re-
" 'liquerunt. [5] Deinde diverterunt se in fugam, ad præ-
" 'dictum Thomam Comitem festinanter, tanquam ad
" 'principale refugium suum et capitaneum [6] manuten-
" 'torem accesserunt; qui quidem Thomas Comes [7] sedi-
" 'tionem suam et manutenentiam [8] in hac parte notorie
" 'manifestans, ipsos [9] proditores receptavit, et eis se
" '[10] injunxit, ad debellandum [11] ipsum Dominum Re-
" 'gem, et ad guerram movendam in regno [12] suo, ut
" 'prædicitur. Et misit homines suos, una cum præ-
" 'dictis comproditoribus, [13] ad obsidendum Castrum
" 'Domini Regis de Tykulle, et quædam [14] in genua, ad
" 'projiciendum petras grossas super Castrum prædic-
" 'tum, et homines in eodem Castro ex parte Domini
" 'Regis existentes. Qui quidem proditores Castrum
" 'illud per tres septimanas continue insultando et
" 'debellando, obsederunt, et quosdam homines Regis
" 'ibidem interfecerunt; et postmodum, prædictus
" 'Thomas Comes, præfatis iniquitatibus, sceleribus,
" 'et criminibus, sicut prædictum est, perpetratis, præ-
" 'dictam fugam fecit, iter arripiendo versus [15] Scotos,
" 'inimicos Domini Regis et regni, quousque pervenit
" 'ad [16] Pontem Burgi, ubi captus fuit, [17] ut prædictum
" 'est. Unde Dominus Rex, habito respectu ad tanta
" 'dicti Thomæ facinora et iniquitates, et ejus maxi-

---

[1] *facinora perpetrassent* in the *Fœdera.*

[2] Apparently, *ne isdem* in orig. Corrected from the *Fœdera.*

[3] *ipsos* in the *Fœdera.*

[4] *de Gloucestria reliquerunt* in the *Fœdera.*

[5] *Et exinde divertentes se in fugam, ad prædictum,* in the *Fœdera.*

[6] *manutenentem* in Hearne.

[7] *proditionem suam* in the *Fœdera.*

[8] *suam in* in the *Fœdera.*

[9] *comproditores suos receptavit* in the *Fœdera.*

[10] *junxit* in the *Fœdera.*

[11] *contra Dominum* in the *Fœdera.*

[12] *suo* om. in the *Fœdera.*

[13] *suis ad* in the *Fœdera.*

[14] *ingenia* in the *Fœdera.*

[15] *dictos Scotos* in the *Fœdera.*

[16] *prædictumPontem* in the *Fœdera.*

[17] *sicut prædictum* in the *Fœdera.*

A.D. 1322. " 'mam ingratitudinem, nullam habet causam ad ali- " 'quam gratiam eidem Thomæ Comiti, de pœnis præ- " 'dictis, super ipsum [1] judicatis, perdonandis, in præ- " 'missis faciendum. Quia tamen idem [2] Comes de " 'parentela excellenti et nobilissima procreatus est, " 'Dominus Rex, ob reverentiam dictæ parentelæ, " 'remittit, de gratia sua speciali, prædicto Thomæ " 'Comiti executionem duarum pœnarum [3] sibi adju- " 'dicatarum, sicut prædictum est; scilicet, quod idem " 'Thomas Comes non trahatur neque suspendatur, " 'sed quod executio tantummodo fiat super ipsum " '[4] quod decapitetur. Item, cum Warinus de Insula, " 'Willelmus Tochet, Thomas Maudut, Henricus de " 'Bradebourne, Willelmus filius Willelmi, et Willel- " 'mus Cheine, similiter capti [5] cum Comite, pro pro- " 'ditionibus, homicidiis, incendiis, et deprædationi- " 'bus, et aliis diversis feloniis, per Marescallum ducti " 'fuissent coram ipso Domino Rege, præsentibus Co- " 'mitibus [6] et Baronibus, et aliis magnatibus regni, " 'Dominus Rex recordatur quod prædictus Warinus " 'et alii prædicti venerunt cum prædicto Thoma " '[7] Comite, et aliis proditoribus et inimicis Regis et " 'regni, apud Burtone super Trentam, cum vexillis " 'explicatis, ut de guerra, et hostiliter resistebant; " 'et impedierunt ipsum Dominum Regem, homines " 'et familiares, [8] per tres dies continuos, quo minus " 'pontem dictæ villæ de Burtone transire poterant, " 'et quosdam homines [9] Regis ibidem vulneraverunt, " 'et quosdam interfecerunt felonice. Et cum vidis- " 'sent ipsum Dominum Regem transire ultra aquam " 'de Trente versus eos, cum magna potentia, ipsi

[1] *adjudicatis* in the *Fœdera.*
[2] *Thomas Comes* in the *Fœdera.*
[3] *sibi* om. in the *Fœdera.*
[4] *Thomam Comitem quod* in the *Fœdera.*
[5] *cum Comite* om. in the *Fœdera.*
[6] *prædictis Baronibus* in the *Fœdera.*
[7] *Comite* om. in the *Fœdera.*
[8] *suos, per,* in the *Fœdera.*
[9] *dicti Regis* in the *Fœdera.*

" 'proditores [1] ignem in prædicta villa de Burtone posu- A.D. 1322.
" 'erunt, et partem domorum et bonorum ibidem felo-
" 'nice combusserunt; et in comitiva prædicti Thomæ
" 'et aliorum [2] prædictorum, ad campum se traxerunt;
" 'et ibidem, cum vexillis explicatis, in aciebus ejus-
" 'dem Thomæ et aliorum proditorum [3] se posuerunt,
" 'ad expectandum adventum Domini Regis, ad ip-
" 'sum hostiliter debellandum, contra homagium, fide-
" 'litatem, et ligeantias suas; et exinde fugerunt, cum
" 'prædicto Thoma et [4] aliis, usque ad Pontem Burgi,
" 'homines ligeos Domini Regis, et patriam, ante eos
" 'felonice deprædando; et ad Pontem Burgi prædic-
" 'tum in homines ligeos ipsius Domini Regis, ha-
" 'bentes potestatem a Domino Rege ad resistendum
" 'proditoribus, [5] cum equis et armis, [6] et vexillis ex-
" 'plicatis, hostiliter insultum fecerunt, et quosdam
" '[7] felonice vulneraverunt, contra homagium, fidelita-
" 'tem, et ligeantias suas. Et sic non remansit in
" 'prædicto Warino et aliis, quin ipsi, [8] simul cum
" 'prædicto Thoma et aliis comproditoribus,[9] ipsum
" 'Dominum Regem superassent et devicissent. Quæ
" 'quidem proditiones, homicidia, combustiones, depræ-
" 'dationes, [10] et debellationes hostiles, cum [11] armis et
" 'vexillis explicatis, manifestæ sunt, et notoriæ, et
" 'notæ Comitibus [12] et Baronibus, et aliis magnatibus
" 'regni, et populo. Ideo consideratum est, quod præ-
" 'dicti Warinus et alii pro prædictis proditionibus,
" 'homicidiis, incendiis, deprædationibus, [13] roberiis, tra-

---

[1] *et inimici Regis et regni ignem,* in the *Fœdera.*
[2] *proditorum* in the *Fœdera.*
[3] *et inimicorum Regis et regni se* in the *Fœdera.*
[4] *aliis proditoribus, ad* in the *Fœdera.*
[5] *et inimicis Regis et regni, cum* in the *Fœdera.*
[6] *et* om. in the *Fœdera.*
[7] Om. in the *Fœdera.*
[8] *scilicet* in orig.; corrected from the *Fœdera.*
[9] *suis ipsum* in the *Fœdera.*
[10] *et* om. in the *Fœdera.*
[11] *equis et armis ac* in the *Fœdera.*
[12] *et* om. in the *Fœdera.*
[13] *et roberiis* in the *Fœdera.*

A.D. 1322. " 'hantur et suspendantur.' Nos autem, ad majorem " notitiam inimicitiæ et rebellionis prædicti Thomæ et " aliorum inimicorum prædictorum nostrorum, et ut " alii subditi nostri in futurum magis timeant talia " facere, prædicta recordum et processus tenore præ- " sentium duximus exemplificandum. In cujus rei tes- " timonium, has litteras nostras fieri fecimus patentes. " Teste meipso, apud Eboracum, secundo die Maii, anno " regni nostri quintodecimo."

De congressu contra Scotos, anno regni Regis Edwardi quinto-decimo.

The Earl of Hereford being slain, and the Earl of Lancaster put to death, many other nobles are also executed.

Humfrido de [1] Boum, Comite quondam Herefordiæ, apud Pontem Burgi, ut præmittitur, interfecto, Thomaque, Lancastriæ Comite, actu et natione glorioso, [2] [per] judicium decollato, Rogero Dammori ante judicium de medio sublato, aliisque multis in ipso conflictu [3] captis, Domino, videlicet, Johanne de Moubray, Domino Rogero de Clifford, cujus pater, in bello de Baumkesburne contra Scotos dimicans, occubuit, Domino Garino de Insula, Domino Willelmo Tuchet, Domino Johanne [4] Giffard, Domino Thoma Maudut, Domino Henrico de Bradeburne, Willelmo filio Willelmi, Domino Willelmo Cheyne, Domino Bartholomæo de Batlesmere, Domino Gocelino dEyvile, Domino Henrico Tyeis, diversis Angliæ partibus tractis et suspensis, quibusdam etiam carceribus mancipatis, cæterisque potentissimis viris devictis et superatis, diversisque pœnis traditis et afflictis, Rex, de tanta gaudens victoria, retentis quibusdam armis et potentia præmunitis, exercitum magnum et grandem, quantus a longo tempore non est visus, contra Scotos profecturus, congregavit. Quibus absque victualibus in gravi et pomposa multitudine in parti-

King Edward again invades Scotland.

[1] Sic in orig., for "*Boun.*"
[2] Omitted in orig.
[3] *capitis* in orig.
[4] *Gifford* in Hearne.

bus Borealibus adunatis, et ad Novum Castrum super Tynam congregatis, Rex cum suis regnum Scotiæ hostiliter est ingressus. A.D. 1322.

Peragratis igitur dicti regni quibusdam partibus, lentis cum passibus et [1]dietis, Scotis cum bonis suis a facie eorum ad loca tuta confugientibus, præter patrias penitus devastatas, et loca omnibus vacuata bonis, Anglici, per seditionem vel per fata sic ducti, nullos sibi resistentes invenerunt. Expenditis siquidem victualibus per terram, et per mare ubique deficientibus, maxima copia exercitus fame tabefacta, numerosaque multitudine præ victus inopia, [2]proh dolor! penitus extincta—unde Vegetius, *De Re Militari*, sic ait,—"Sæpius enim penuria quam pugna consumit exercitum, et ferro sævior fames est,"—Rex tandem, plebi suæ dolenter pereunti pie compatiens, quocunque negotio commendabili infecto, ad regnum Angliæ dolens et anxius est reversus.

Unfortunate results thereof.

Omnibus igitur cito dispersis, Rex in confinio demoratus est regnorum. Et nonnulli, cum ad propria venerant, copiamque ciborum hauserant, aut cito, diruptis visceribus, moriebantur, aut, natura penitus consumpti, quasi inermes semper, et imbecilles vixerunt, viresque naturales præhabitas nunquam recuperare valuerunt.

De miserabili casu Regi contingente.

Accidit non multo post, quod cum Rex, cum quibusdam Comitibus, in partibus Borealibus, in loco qui dicitur "Realis Vallis," per aliqua tempora minus caute demoraretur, ecce! nefandi Scoti, exploratores habentes cautos, Angliam subito sunt ingressi. Regem, cum suis, usque Abbathiam de Byland, quæ vicina est, viriliter insequebantur. Supervenientibus igitur adeo repente

King Edward flies from the Scots.

---

[1] *dictis* in Hearne.

[2] *proth* in orig.

A.D. 1322. The Earl of Richmond is taken prisoner by the Scots.

Scotis, quod, vix assumptis armis paucis, thesauro suo et omnibus victualibus et utensilibus ibidem relictis, Rex usque Eboracum in fugam est conversus. Patriam siquidem, cum habitatoribus suis, gladio et flammis Scoti undique devastantes, multosque captivatos, inter quos nominatissimus erat Dominus Johannes de Britayne, Comes Richemundiæ, secum ducentes, cum spoliis multis, qui tam sanguinis quam [1] divitiarum famelici venerant, et sitibundi, ad sua sunt reversi, onusti et saginati.

De morte Andreœ de Hercele.

A.D. 1323. Particulars of the treason of Sir Andrew Harcla.

Anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo tertio, inter cætera, quæ hujus Regis tempore acciderant admiranda, post illam, quam apud Realem Vallem Rex passus est ruinam, quod de quodam nobili milite, Andrea de Hercele vocabulo, probitatem in ignobilitatem [2] proh dolor! commutando, anno regni ejusdem Regis sexto-decimo, æstimo memoriæ fore commendandum.

Cum igitur præfatus Rex suos Barones, de quibus supra diximus, insequeretur, accepto a Rege sufficiente mandato, hostilem exercitum virorum Orientalium congregavit, et Comitibus Lancastriæ et Herefordiæ, cæterisque Baronibus, quasi totius regni potentioribus, a facie Regis, quasi a facie leonis post catulos perditos rugientis, apud Pontem Burgi intrepidus obviavit, et eos viriliter expugnavit. In cujus pugnæ congressu Humfridus de Boun, Comes Herefordiæ, [3] seditiose, videlicet, per hastarum et lancearum confossionem, erat interfectus. Comes vero Lancastriæ, videns populum dispersum, et se a suis proditum et derelictum, præfato Andreæ se reddebat; cæterosque Barones, miserabiliter in fugam

[1] *divitiis* in orig.
[2] *proth* in orig.
[3] Not improbably this is an error for some other word, or words.

conversos, quasi inermes, capiebat; captos etiam ad Regem apud Pontem Fractum, cum præfato Comite, catenatos deducebat. Adductisque prædictis captivatis, Rex de tam simplicis viri magnanimitate, et de tam gratiosa admirabatur et congratulabatur victoria, extunc immensum sibi facere statuit honorem. A.D. 1322.

Nam non multo post propriis manibus [1] eum gladio pretioso cinxit militari, et ei Comitatum de Carleolo, cujus civitatis et castri diu steterat Constabularius et custos, cum multis prædiis et terris, liberaliter conferebat. Quo honore recepto, pro rancore quem habuit erga Hugonem Dispensatorem, Domini Regis Camerarium, contra suam ligeantiam, Domino suo Regi debitam fidelitatem, iniquis Scotorum consiliis se junxit, et adhæsit; qui mox cum tanta hilaritate et gaudio receptus est, pro eo quod semper eis fuerat infestus, et, in confinio regnorum continuus expugnator, quod Regis Scotorum soror sibi nominabatur in ducendam uxorem.

Honours conferred upon Sir Andrew Harcla by the King.

His hatred of Hugh Despenser, and alliance with the Scots.

Quibus compertis et ad aures Regis perventis, a quodam famoso milite, "Antonino Lucy" nomine, apud Carleolum, in suo dominio, captus est; et cito post, sedentibus ibidem pro eo judicibus, depositis insigniis gradatim militaribus, sub quadruplici pœna, videlicet, [2] tractationis, suspensionis, decapitationis, et demum capite Londonias delato, in futurorum exemplar proditorum, in quatuor partes divisus, vitam suam miserabiliter consummavit.

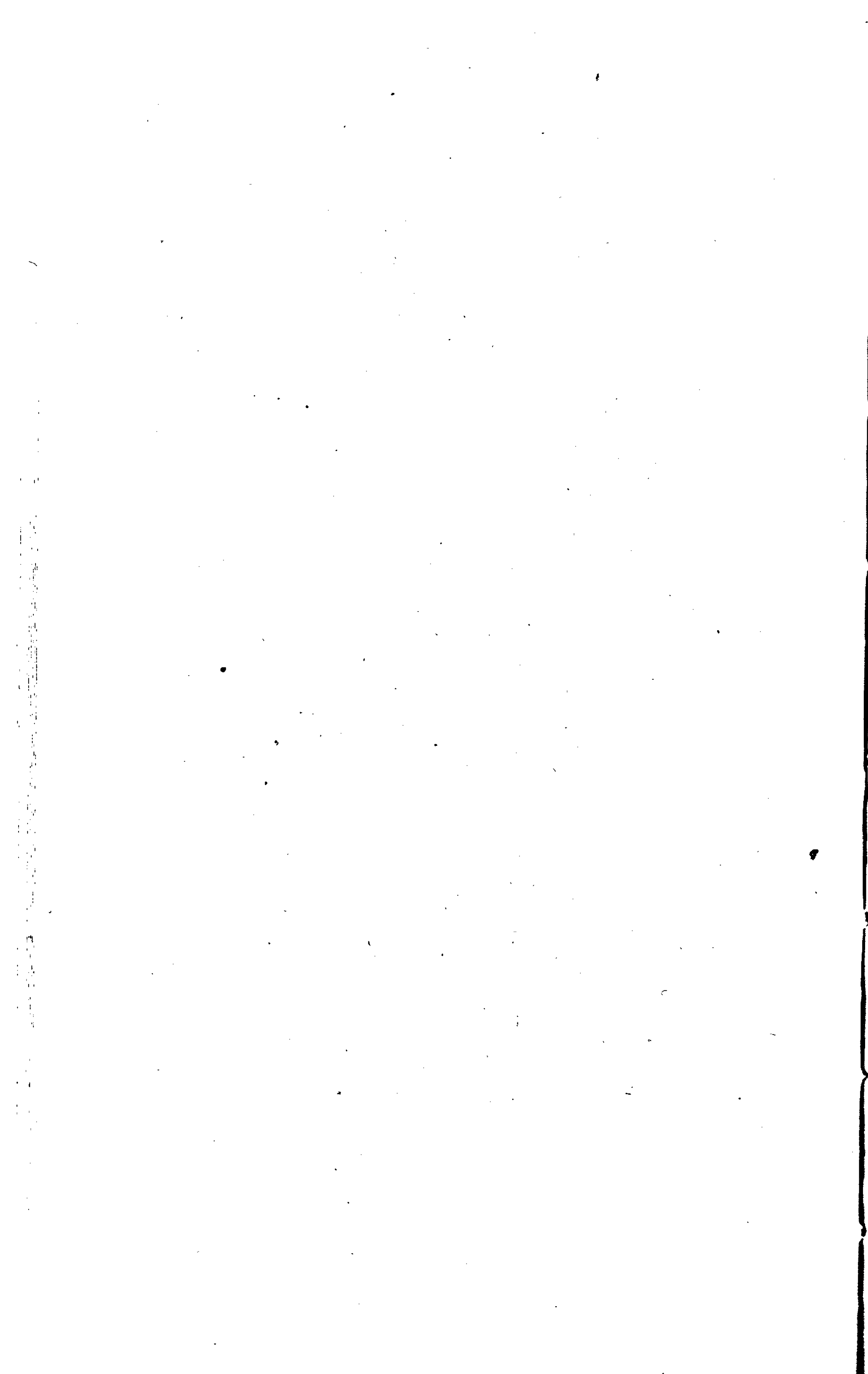
He is taken, and executed.

Hucusque scripsit Frater Johannes de Trokelowe.

---

[1] *cum* in Hearne.

[2] Sic in orig., for *tractionis*.

HENRICI DE BLANEFORDE CHRONICA.

HENRICI DE BLANEFORDE CHRONICA.

[MS. Cott. Claudius D. vi. fol. 210 a—fol. 215 b.]

Incipiunt Chronica Fratris Henrici de Blaneforde.

Sequitur de Treugis inter Scotos et Anglos.

Summa Dei providentia, ex innata bonitate, in omnium primordio creaturarum suam ostendentis omnipotentiam, nostrum [1] protoplastum ad [2] imaginem et similitudinem suam conformavit, omniaque subcœlestia suis usibus et dominio potenter [3] subjugavit, eumque prælatum omnibus terrigenis in Paradisi amœnitate collocavit. Cujus felicitati hostis humani generis mox invidens, per tortuosum serpentem, cæteris animantibus [4] callidiorem, diræ tentationis immittens aculeum, eum de facili superavit, suasionibus consortis suæ dolenter inclinatum; prævaricatorem divini præcepti, et transgressorem, cum tota posteritate sua usque ad finem mundi propaganda, adeo commaculavit, quod ab immortali effectus mortalis, justo Dei judicio a jocunditate deliciarum expulsus, perpetuæ servituti obnoxius, laboribus, ærumnis, et doloribus, tribulationibus variis, et angustiis, miserabiliter meruit subjugari, testante Scriptura, quæ ait;—[5] "In sudore vultus tui vesceris pane "tuo;" et alibi,—[6] "Homo ad laborem, avisque nascitur "ad volatum." Prooemium.

[1] *prothoplaustum* in orig.
[2] *ymmaginem* in orig. In allusion to *Genesis* i. 26.
[3] *Genesis* i. 29, 30.
[4] *Genesis* iii. 1.
[5] *Genesis* iii. 19.
[6] In allusion to *Job* v. 7; which is differently translated in our version.

Sed justus et misericors Dominus super omnia opera ejus, licet hominem corporaliter puniri permiserit, [1] nolens mortem peccatoris, sed ut magis convertatur et vivat, ideo punit corporaliter, ut æternaliter non condemnet. Juste visitat et misericorditer affligendo castigat, percutit et sanat, deprimit et sublevat, ut convertantur ad eum, et non pereant, peccatores: languores et pestilentias immittit, quandoque et fames; bella oriri permittit, dissensiones, et guerras, peccatis nostris exigentibus, quibus impugnamur.

The former fame of England.

Inter quas mundi tempestates, regnum siquidem Angliæ—("Albion Insula" primitus vocata, et a Gigantibus præoccupata; quibus devictis a Bruto et Corineo, cæterisque suis complicibus, Diana consulente, applicantibus, nomen "Britanniæ," quasi a triumphatore, sortita,)—Pictos, Danos, Romanos, et Scotos, cæterasque mundi nationes, contra ipsum dimicantes, pluries superare et gloriose triumphare solebat. Nunc vero novis guerris, dissensionibus, et bellis, multipliciter est afflictum temporibus istis, et miserabiliter desolatum. Nimirum, quia [2] omne regnum in se divisum desolabitur.

Recent reverses suffered from the Scots: in addition to domestic calamities.

Quia non solum contra Scotos, superbos et rebelles, (quorum terræ dominium et principatus, ex distincto examine majorum et probatissimorum virorum utriusque regni, tempore excellentissimi Principis, Domini Edwardi, Primi a Conquæstu, Regis Angliæ illustrissimi, sibi et successoribus suis jure hæreditario quandoque fuerat adjudicatum,) jam in diversis congressionibus hostilibus putibunde succumbimus, verum etiam vicinus in vicinum, proximus in proximum, et, quod amarius est, consanguineus in consanguineum, frater in fratrem, truculenter sævientes; unde in præcedentibus miserabilis, et in sequentibus mirabilis, subsequitur processus tractatus; ad remedium treugarum, quarum subsequuntur

A truce for thirteen years, concluded

---

[1] In allusion to *Ezekiel* xviii. 23.

[2] In allusion to *Matt.* xii. 25, *Mark* iii. 24, *Luke* xi. 17.

Articuli, per tresdecim annorum curricula, ex assensu utriusque regni, concessarum, Anglici convolantur, licet inviti. A.D. 1323. with the Scots.

Sed quia in eisdem Articulis continetur, quod medio tempore de pace perpetua tractandum est, et concordia finali, immensam exinde speramus futuris temporibus consolationem; ut cum ipse Deus noster pro peccatis nostris juste iratus fuerit, consuetæ suæ misericordiæ quandoque recordetur, pestilentiis et malis cessantibus, afflictis consolationem tribuat, et maxime discordantibus unitatem; quam pacem et unitatem Deus pacis et dilectionis, converso furore suo, largiatur, regnorum et terrarum ipsarum et gubernacula dirigat, Anglicis tranquillitatem concedat et restituat, concordiam continuet et reformet, ad laudem et gloriam nominis sui, et ad incrementum ecclesiastici juris et regni Anglicani. The writer's aspirations for ultimate peace.

[1] *Sequitur de Treugis, et earum Articulis.*

" [2][E]dwardus, Dei gratia, Rex Angliæ, Dominus " Hiberniæ, et Dux Aquitaniæ, omnibus præsentes " litteras visuris vel audituris, salutem. Noveritis quod " cum Dominus Robertus de Brus per litteras suas nos " nuper requisivit, per Dominum de Suly, de treugis ha- " bendis et pace finali super guerris motis inter nos, ex " parte una, et dictum Dominum Robertum de Brus, et " sibi adhærentes, ex altera; et super hoc, dilecti et fide- " les nostri, Adomarus de Valentia Comes Penebrochiæ, " dilectus consanguineus noster, Hugo le Despenser " filius, Magister Robertus de Baudake Archidiaconus " Middelsexiæ, Willelmus de Herle miles, Willelmus " de Ayrmine Canonicus Eboraci, et Gaufridus de " Scrop, nuncii nostri; et Venerabilis Pater, Dominus " Willelmus, Dei gratia, Episcopus Sancti Andreæ, " Thomas Randulfe Comes de Morrif, Johannes de The thirteen Articles of the truce.

---

[1] This document is given, in French, in the New *Fœdera* ii. p. 521, from the Patent Rolls.

[2] Omitted in orig.

A.D. 1323. " Menthez, Robertus de Lowether, pater, milites, et " Magister Walterus de Twinham, clericus, nuncii dicti " Roberti de Brus, convenissent ad villam nostram de " Novo Castro super Tynam, et super pace finali dicta- " rum guerrarum ibidem tractassent, et propter diversas " difficultates ad pacem finalem tunc temporis non po- " terant concordare, iidem nuncii, habentes respectum " quod tam arduum et excellens negotium infra tam " breve tempus commode non posset expediri, ulterius " tractarunt tantummodo de treugis, hac intentione, " quod infra dictas treugas posset tractari super nego- " tio memorato, videlicet, de pace finali. Et ventilatis " ibidem eisdem negotiis inter Consilium nostrum ex " parte una, et dictos nuncios Scotiæ ex altera, tricesi- " mo die Maii, anno Gratiæ millesimo trecentesimo vice- " simo tertio, et regni nostri sexto-decimo, ex assensu " Archiepiscoporum, Episcoporum, Comitum, Baronum, " et procerum, regni nostri, inter nos concordatum est " pro nobis et terris nostris Angliæ, Walliæ, Wasconiæ, " et Hiberniæ, cum suis pertinentiis, pro subjectis " nostris et nobis adhærentibus et suffragantibus ex " parte una, et dictos nuncios Scotiæ, pro dicto Do- " mino Roberto de Brus, suis subjectis, et sibi adhæ- " rentibus, et pro terra Scotiæ, cum pertinentiis, ex " altera, induciæ guerrarum et treugarum concessæ " sunt usque ad duodecimum diem Junii proxime fu- " turum duraturæ; et ab hac die pro tredecim annis " sequentibus plene completis, ultima die dictorum tre- " decim annorum infra dictas treugas inclusa, et in- " ducias, ad plenius tractandum interim de pace finali, " sicut superius dictum est, juxta consuetudines quæ " sequuntur.—

"Primus Articulus.—Videlicet, quod dictæ induciæ " et treugæ bene teneantur et plene custodiantur inter " nos, subjectos nostros, nobis adhærentes et suffra- " gantes, ex parte una, et dictum Dominum Robertum " de Brus, sibi subjectos, adhærentes et suffragantes,

" ex altera. Et si de nobis, aut de dicto Domino Ro- A.D. 1323.
" berto, sive de altero nostrorum, interim humanitus
" contingat, dictæ induciæ nihilominus, et treugæ, per-
" severabunt inter terras Angliæ, Walliæ, Wasconiæ,
" et Hiberniæ, et populum illarum partium, ex parte
" una, et dictam terram Scotiæ, et populum suum, ex
" altera, usque ad finem dictorum tredecim annorum
" plene completorum.

" Secundus Articulus.—Item, concordatum est, quod
" omnes purpresturæ, simul et occupationes omnimodæ,
" in dictis terris nostris Angliæ, Walliæ, Wasconiæ, et
" Hiberniæ, seu in aliquibus suis pertinentiis, per dic-
" tum Dominum Robertum, seu per suos, et, modo con-
" simili, in dicta terra Scotiæ, ac in suis pertinentiis,
" per nos, aut per nostros, factæ, amoveantur et peni-
" tus deleantur intra duodecimum diem Junii supra-
" scriptum.

" Tertius Articulus.—Item, si ullus punctus aut ar-
" ticulus, qui ad observationem dictarum induciarum
" seu treugarum pertineant, sint obscuri, bona fide et
" sine dilatione per custodes dictarum treugarum con-
" junctim clarificentur et elucidentur ex utraque parte.
" Et si per eos fieri non possit, nobis aut dicto Ro-
" berto celeriter referatur, et per nos et per Consilia
" nostra, aut per aliquos per nos ad hoc deputatos, ex-
" pediatur hujusmodi negotium, dictis treugis et indu-
" ciis semper in suo perseverantibus vigore.

" Quartus Articulus.—Item, quod nullum castellum,
" aut municipium, reædificetur ex aliqua parte, videlicet,
" in terris contentis inter Scotiam et introitum Tynæ
" in mari, et insuper, super aquam Tynæ, usque ad
" Suthe Tyne, neque in terra de Tyndale, aut in terra
" de Cumberland, infra libertatem aut extra; et versus
" Scotiam in Comitatibus Berewike, Rokesburghe, et
" Doumfriz, infra libertatem aut extra; illis tantum-
" modo exceptis, quæ modo fiunt, aut sunt in faci-
" endo.

A.D. 1323. " Quintus Articulus.—Item, quod nullus unius partis, " vel alterius, ad invicem communicet, nisi per licen- " tiam et conductum; custodibus treugarum exceptis, " qui communicare poterunt in confiniis terrarum, ubi " eos transire continget, sua officia executuri, absque " licentia seu conductu petitis vel petendis.

" Sextus Articulus.—Item, si contingat aliquas naves " Scotiæ, per marinas tempestates fugatas, in potestate " nostra rumpi et inveniri, et bona earundem ad nos, " sive ad nostros, ratione juris maritimi, quod '*Wrek*' " dicitur, pertineant; extunc, hujusmodi naves, sic " fugatæ et ruptæ, pariter cum omnibus suis bonis, " hominibus de Scotia quorum sunt, plene liberentur, " sine impedimento aut vendicatione corporum aut " bonorum navium prædictarum. Et si aliqua navis " non de Scotia, in qua tamen homines Scotiæ fuerint, " cujuscunque conditionis extiterint, vel aliquis Scotus " bona in eadem habuerit, sive mercimonia, fugetur, " aut in potestate nostra rumpatur, vel super mare per " aliquem de nostris capiatur, homines et catalla, quæ " de Scotia rationabiliter fuerint, absque impedimento " liberentur, licet ad nos aut nostros lege maritima " pertinere dinoscantur, sicut prædictum est. Et fiat " modo consimili de mercatoribus, in Scotia forte resi- " dentibus, cujuscunque nationis fuerint, et de bonis " eorundem; videlicet, quod hujusmodi mercatores licite " possint officia sua exercere, et salvo morari donec " commode abinde possint transire.

" Septimus Articulus.—Item, quod nullus mercator " alienus impediatur cum suis mercimoniis venire in " una terra sive in altera, nisi de hujusmodi terra fue- " rit, quæ repugnans [1] an guerrans fuerit contra terras " Angliæ vel Scotiæ.

" Octavus Articulus.—Item, si [2] ullus gravetur ex " aliqua parte ad exequendam querimoniam suam,

[1] *aut* in Hearne.

[2] *nullus* in orig.

"quod salvo possit ibi morari et redire; et hujusmodi A.D. 1323.
"transgressionis fiat lex communis, sicut in tempore
"pacis.

"Nonus Articulus.—Item, quod de omnibus consuetudinem mercatorum tangentibus, fiat sicut in tempore pacis fieri consuevit. Item, sine impedimento permittemus, quod dictus Dominus Robertus de Brus et cæteri de regno Scotiæ erga Dominum Papam instare possint, pro absolutione obtinenda super sententiis excommunicationis, et processibus, super eos et contra eos factis, latis toto tempore induciarum et treugarum duraturo. Ita quod non cedat in damnum aut præjudicium nobis, aut nostris, post dictas treugas transactas, minime vergatur; sed quod extunc dictæ sententiæ et dicti processus suum habeant in omnibus, sicut in præsenti, vigorem, si pax interim non ineatur finalis, salvo tunc tempore jure cujuscunque.

"Decimus Articulus.—Item, durantibus treugis prædictis, si [1]ulla persona, cujuscunque conditionis fuerit, dictum Robertum, aut sibi adhærentes, hostiliter prosequatur, hujusmodi personæ nullum consilium aut auxilium præstemus, nec in aliqua parte potestatis nostræ eum recipiemus, nec aliquem partis dictum Robertum, aut sibi adhærentes, infestantem; conjunctione inter nos et Regem Franciæ tantummode excepta.

"Undecimus Articulus.—Item, sic dictus Robertus de Brus transmittat nuncios, transituros per medium dominii nostri regii, transeant per conductum nostrum; et in isto casu volumus et concedimus, quod a nobis salvum et sufficiens habeant conductum, quandocunque fuerimus requisiti. Item, si dictus Robertus transmittere velit nuncios ad nos, nobiscum tractaturos, primo veniant ad custodes treugarum, et verificent,

[1] *nulla* in orig.

A.D. 1323. " et doceant se fore nuncios dicti Roberti; volumus " et concedimus, quod per dictos custodes sufficiens " conductum eis tribuatur veniendi et redeundi salvo " et secure.

" Duodecimus Articulus.—Item, bonos et sufficientes " custodes pro dictis treugis et induciis assignabimus " observandis; et omnes articulos videbimus, et sine " dilatione corrigemus, et omnes excessus et præ- " sumptiones ultra dictas treugas reparabimus, per nos " aut nostros quoquomodo factas.

" Tertius-decimus Articulus. — Item, ad tenendum, " conservandum, et perficiendum, omnia præscripta, et " quamlibet partem eorum, dilectus consanguineus " noster, Comes Pembrochiæ, præcepto nostro, in anima " nostra ad sacra Dei Evangelia corporale præstitit " sacramentum; [1] in eodem modo alios Comites et " Barones fecimus jurare.

" In quorum omnium testimonium, has litteras fieri " fecimus patentes, sigillo nostro signatas. Data apud " Thorpe, juxta Eboracum, tricesimo die Maii, anno " Domini millesimo trecentesimo vicesimo tertio, et " regni nostri sexto-decimo."

De fractione Castri Walingfordiæ.

Conspiracy of the adherents of the Barons.

Anno regni Regis ejusdem sexto-decimo, inopinabilis in regno casus, sive actus, contigit præsumptuosus. Nam multis, tam de majoribus quam mediocribus, qui in conflictu cum Baronibus nuper steterant, in vinculis carceralibus per diversa castella regni detentis, quidam dictorum benevoli captivorum ad invicem conspirabant, ut omnes per totum regnum hujusmodi incarceratos una eademque nocte eripuissent, et de suis vinculis exsolvissent. Cujus societatis aliqui Castrum Walingfordiæ, in quo viri nominatissimi detinebantur, videlicet, Domini Mauricius de Berkeley et Hugo dAudele, pater, per

[1] This word is indistinct.

posticum versus Tamisiam aquam latenter sunt ingressi, ut quod prius ordinaverant, opere complevissent. A.D. 1323.

Capture of Wallingford Castle; and recapture thereof.

Quibus sic intratis, statim clamor factus est immoderatus, et tumultus, per totam villam, et commota est tota patria ex rumore eminus divulgato, et in obsessum ejusdem congregata est [1] armatorum non modica multitudo. Tandem cum vidissent se hujusmodi obsidium non posse diutius sustinere, suo proposito penitus impediti, ante adventum Comitum Cantiæ et Wintoniæ, qui ad obsidium cum maximo exercitu properabant, cuidam militi Castrum reddebant, et pro refugio habendo ad Capellam dicti Castri unanimiter confugiebant. Et licet decanus et cæteri dictæ Capellæ ministri, ob libertatem sanctæ Ecclesiæ, in quantum valuerunt, eos defendebant, modicum, immo nihil, eis profecit eorum defensio; violenter abstracti sunt ab eadem. Et quibusdam, qui majores hujus præsumptionis fuerant incentores, Domino Regi postea transmissis, omnes diversis pœnis [2] defecerunt, cæterisque per diversa castra captivitatis causam facientes ut tenerentur artius compediti.

The original captors take refuge in the Chapel of the Castle; but in vain.

Sequitur de festo Natalis et Parliamento.

Sub hoc tempore, post treugas inter Anglos et Scotos firmiter roboratas, Comitatus Eboraci et Lancastriæ, villas et civitates versus Marchiam Walliæ, Rex perlustrans, omnes pacis perturbatores, et maxime ductores patriæ communem populum opprimentes, juxta suæ merita pravitatis punivit, et, antiquis erroribus exulatis, legem terræ præcepit in locis omnibus observari. [3]Deinde apud Castrum de Keneleswortbe eodem anno, videlicet, anno regni sui septimo-decimo, sua Dominicæ Nativitatis solemnia celebravit; et in Quadragesima sequenti omnes regni proceres apud Westmonasterium,

Inquisition made by the King, as to public offenders.

He celebrates Christmas at Kenilworth.

[1] *armorum* in Hearne.
[2] Qy. if not an error for *affecerunt*.
[3] Or perhaps, *demum*; it being somewhat indistinct.

A.D. 1323. ad tractandum super utilitate regni, edicto publico convocavit.

Discussion in Parliament, as to the summons of the King to do homage to the King of France.

Quibus tunc collectis, inter cætera regni negotia, tractatum est de transitu Regis in Francia; qui pluries vocatus fuerat ad faciendum homagium Regi Franciæ pro Vasconia, et cæteris terris suis constitutis in regno prædicto; super quo, ex consensu procerum omnium, et prælatorum, decretum fuerit, et provisum, solemnes nuncios prius fore mandandos, si quod per eos hac vice de non comparendo Rex habere posset excusationis remedium, sive dilationis.

A subsidy demanded, for the ransom of the Earl of Richmond.

Rex insuper tam de clero quam de populo, pro redemptione nobilis viri Domini Johannis de Britayne, Comitis Richemundiæ, nuper capti in congressu Scotorum apud Bilande, et in Scotiam deducti, infinitam pecuniam exegit. Quæ quidem exactio monstrabatur multis rationibus non esse complenda; sed demum, quasi voce publica, et communi, extitit penitus denegata; cum tantummodo pro Rege, Regina, et filio eorum primogenito, redimendis, si quo captivitatis laqueo inciderint, esset ab omnibus contribuenda pecunia.

And refused.

De Episcopo Herefordensi.

The Bishop of Hereford is arrested, and examined as to treason.

Accidit et alius casus in dicto Parliamento, Ecclesiæ sanctæ Dei libertati, suisque prælatis, sive ministris, damnosus, nimiumque præjudicialis. Nam venerabilis pater, [1] Episcopus Herefordensis, coram Rege et cunctis regni proceribus constitutus, arrannatus extitit, et examinatus, de proditione, quasi de crimine læsæ majestatis. Cui quidem impositum fuerat, quod quosdam inimicos Regis et regni, sciens eorum præcogitatam malitiam, hospitasse, fovisse, copiam armatorum, auxilium, et consilium, debuit impendisse. Super quibus et aliis conviciis irrogatis pulsatus, ut erat vir maturus et

[1] Adam de Orleton, by name.

litterali scientia excellenter ornatus, aliquandiu hujusmodi opprobria patienter sustinuit, obmutescens; tandem Altissimo Judici, cujus se fatebatur fore ministrum, causam committens, in hujusmodi responsum prorupit:—"Domine Rex, vestra regiæ majestatis reverentia in "omnibus semper salva, ego, Ecclesiæ sanctæ Dei humilis minister, membrum ejus, et Episcopus consecratus, licet indignus, ad tam ardua nobis imposita, "nequimus, sicut nec debemus, absque Archiepiscopi "Cantuariensis, cujus sumus Suffraganeus, post Summum Pontificem mei directi judicis, auctoritate, et "aliorum parium meorum, Episcoporum, consensu, aliqualiter respondere." A.D. 1323.

Quo dato responso, Archiepiscopi cæterique Suffraganei, mox surgentes, regiam clementiam humiliter implorarunt. Sed Rege exinde in nullo placato, aut de iracundia mitigato, tanquam membrum Ecclesiæ consecratum totus clerus dictum Episcopum vendicavit. Et sic Archiepiscopo extitit liberatus usque ad aliud tempus, pro libito Regis, super objectis et alias objiciendis responsurus.

He is delivered into the charge of the Archbishop of Canterbury.

Certo siquidem adveniente die non multo post, Rex alias, ut prius, [1] Episcopum prædictum convenit. Quo rumore ad aures Episcoporum perlato, mox Cantuariensis, Eboracensis, Dublinensis, Archiepiscopi, concomitantibus aliis Suffraganeis decem, cum crucibus elevatis, ad locum judicii cum omni celeritate unanimiter accesserunt; et confratrem eorum, Episcopum, stantem solum, et nimis, ut præmittitur, desolatum, in protectionem eorum sumentes, et absque ullo dato responso, eum illico abduxerunt, omnibus qui aderant, ex parte Dei firmiter injungentes, et sub interminatione anathematis, ne quis in eum manus præsumeret injicere violentas.

The Prelates take him under their protection.

Quo abducto, Rex, iratus de tanta cleri audacia, graviter et commotus, quasi ex officio judicis, super

On inquisition made by the

[1] *prædictum Episcopum*, in Hearne.

A.D. 1323. King's order, he is found guilty. objectis fieri præcepit inquisitionem. Patria vero illico convocata, plus regis terreni quam æterni indignationem præcaventes, sive ultionem, absentem Episcopum reum fuisse de omnibus sibi impositis præsentarunt jurati. Quibus peractis, Rex omnes terras suas et redditus confiscavit; nec hiis contentus, sed, quod amarius est, omnibus suis victualibus et utensilibus in vico pro- His property is confiscated. jectis et dispersis, pluribusque abductis, eum permisit truculenter spoliari. Et sic, exemplo beati Job, nudus effectus, et omni solatio destitutus, omnia pertulit patienter: cum Archiepiscopo remansit Cantuariensi, Regis expectans gratiam uberiorem.

The Bishop of Lincoln is restored to his possessions. Episcopus vero Lincolniensis, cujus per biennium, et amplius, in manu Regis mobilia tenebantur, adepta Regis benevolentia, suis erat integre tunc temporis restitutus. Quidam insuper, cautela injecta excellenter instructus, videns confusionem cleri, et perturbationem non modicam prælatorum, hos veridicos versus protulit, in hæc verba;—

" Nostri cornuti sunt consilio quasi muti,
" Et quia non tuti, nequeunt sermoni-
" bus uti.
" Sunt quasi confusi, decreto legis abusi.
" Sic perit Ecclesia, juris et ipsa via.

} Versus optimi.

The possessions of the Templars are granted to the Hospitallers. [1] Terræ vero et possessiones quæcunque quondam Templariorum, assensu communi, cleri, videlicet, et populi, in dicto Parliamento Hospitialariis conceduntur, jure perpetuo per omnes regni partes et provincias possidendæ.

De injuria irrogata Archiepiscopo [2] Eboracensi.

The Archbishop of York persists in Archiepiscopus insuper Eboracensis, Angliæ Primas, Regis fultus præsidio, simulataque pace inter ipsum et Cantuariensem Archiepiscopum, Primatem Angliæ

[1] *Terra* in Hearne.

[2] Qy. if not *Cantuariensi*? unless, indeed, it is intended for an ablative.

totius, in dicto Parliamento et aliis locis, per quæ ipsum fore contingeret transiturum, suam crucem patenter et manifeste gestavit. Quod a longo tempore non est visum, præsertim cum Cantuariensis Primas sit totius, erectio crucis Eboracensis in maximum videatur verti præjudicium libertatis, et manifestam Cantuariensis Ecclesiæ læsionem, Scriptura, qua dicitur, penitus oblita,—[1] "Nemo mittere falcem debet in messem alienam."

A.D. 1323. bearing his cross in the Province of Canterbury.

Sequitur de processu Wasconiæ.

Envoys are sent to the King of France.

Peractis plurimis in supradicto proximo Parliamento articulis, eliguntur viri generosi assensu communi, Comes, videlicet, Cantiæ, germanus Regis, Dominus Edmundus de Wodestoke, (ætate juvenis, magnis tamen viribus præpotens,) et Archiepiscopus Dublinensis, ad excusationem Regis super passagio suo in Francia faciendam, sive dilationem [2] aliquam super dicto negotio impetrandam. Transfretatis igitur dictis proceribus, et ad præsentiam Regis Franciæ omni, qua poterant, celeritate properantibus, dictus Comes, cum esset magnificus, cum suis, receptus est summo, quo decebat, honore. Post vultus vero placabiles, familiariaque colloquia impensa mutuis partibus, tandem explicata sunt negotia pro quibus venerant, pro loco et tempore opportunis. Quibus explicatis, Rex Franciæ minime adquievit petitionibus nunciorum, donec de quadam transgressione in Aquitania regno suo et sibi facta, juxta decretum Curiæ Francorum, sibi foret plenarie satisfactum. Et ne in eventu lateat hujusmodi transgressionis materia, inde veridicam expedit facere mentionem.

The King of France refuses to listen to their proposals.

[1] *Deut.* xxiii. 25.

[2] *aliqua* in orig.

A.D. 1323.

Ralph Basset, King Edward's Seneschal in Aquitaine, the cause of offence.

Erat siquidem in Aquitannia, apud Sanctæ Sacerdotis, quidam religiosus, largam habens, et gratam, planitiem, quam Rex Franciæ in excambium alterius terræ, propter ejus amœnitatem, corditer præoptavit. Adepta igitur sua in hac parte voluntate, quoddam municipium in eadem, et villam in circuitu, cum ædificiis sumptuosis, ædificari præcepit, dictumque locum populo, in brevi inibi multiplicato, satagebat totis viribus venustare. Populus insuper dicti loci, in infrenatam et subitam se erigens [1] elationem, [2] tum propter supremum dominium tanti principis, sub quo viriliter militabant, tum propter spem inanem divitiarum, quibus feliciter abundabant, non solum leges et decreta populi Aquitannici observare spernebant, verum etiam Senescallum Regis Angliæ, dictum "Dominum Radulfum Basset," cæterosque ejusdem Regis ministros, leges, et monita eorundem, contemptibiliter neglexerunt. Et cum hujusmodi opprobria a dicto populo cervicoso aliquandiu pertulisset, pro eo quod communibus subjici noluit legibus, sed in sua contumacia perduravit continua, velut expugnator magnificus, collecto exercitu copioso, superbum populum viriliter disposuit subjugare. Qui omnes in brevi inibi resistentes aut in fugam convertit perpetuam, aut in ore gladii, [3] nulli parcens ætati vel sexui, vitam singulorum absque misericordia [4] consummavit. Nec hiis contentus, combustis omnibus ædificiis, et prostratis, dictum locum solo tenus integraliter complanavit.

Super quibus dictus Senescallus, et cæteri hujus rei transgressores, vocati ad Curiam, et citati sunt, Francorum, coram paribus et sapientibus regni super præmissis transgressionibus responsuri, et juxta eorum decreta, et juris exigentiam, satisfacturi. Quibus hujusmodi citationi minime parentibus, præfatus Senescallus pro omnibus refertur taliter respondisse;—se nihil aliud in hac parte egisse, quam quod sui officii de-

[1] *in elationem* in orig.
[2] *tamen* in Hearne.
[3] *ulli* in orig.
[4] *consumavit* in Hearne.

bitum exigebat. Super quo vero responso Franci, multo plus quam prius commoti, contra eos processum egerunt, [1] vocatosque et non comparentes, exules, et extra regnum Franciæ proscribendos in perpetuum, decreverunt. A.D. 1323.

Præfatus siquidem Senescallus ex hujusmodi decreto vim sibi timuit inferri, ad quoddam Castrum, "Monpe-"sade" nominatum, sufficienterque munitum, fugit cum suis, Francorum insidias præcavendo. Rex vero Francorum præfatum Senescallum, et cæteros hujusmodi sceleris præsertim actores, una cum castro ad quod confugerant, a supradictis nunciis instanter petivit sibi liberandos, et juxta decretum Curiæ Francorum plectendos. Sed præfati nuncii laici, in assensu præbendo nimis præcipites, Regis Francorum petitionibus in multis articulis assensum præbebant. Archiepiscopus vero, [2] [et] nuncii clerici, vitium irregularitatis timentes forsitan incurrisse, si consensum facilem tribuissent, quatenus eos negotium contingebat, de liberandis corporibus minime consentiebant, Rege Anglorum super præmissis, et regnicolis, inconsultis. Mittuntur igitur nuncii Regi Anglorum per præfatum Comitem, certificantes eundem quid egerant in præmissis; super quibus Rex Angliæ consultus, impetuosum eorum consensum penitus revocavit.

Firmness shown by the clerical envoys.

The demands of the King of France, as to Ralph Basset, are not conceded.

De evasione cujusdam extra Turrim Londonearum.

Anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo quarto, in festo Sancti Petri quod dicitur "Ad Vincula," nobilis vir, Dominus Rogerus de Mortuo Mari, Dominus de Wigemor, in eminentiori et arctiori loco Turris Londoniarum, cum Domino Rogero, avunculo suo, et cum cæteris regni nobilibus, qui a conflictu inter Regem et Barones supra memorato redeuntes gratiæ Regis se submiserant, minus civiliter quam decuit, detentus et A.D. 1324.

Escape of the younger Mortimer from the Tower of London.

[1] *vacatosque* in orig.

[2] Omitted in orig.

A.D. 1324. detrusus, a sæculis inaudibilem et inexcogitabilem, ex profundissimo cordis ingenio, suam ordinavit clandestinam liberationem.

Nam intempestæ noctis silentio dictæ festivitatis, tam custodibus castri quam cæteris multis, per quendam pestiferum potum eis ministratum, nocturno quieti ac sopori deditis, repentine, non per [1] ostium cameræ suæ, quod multis seris et repagulis fuerat obseratum, sed aliunde, per ruptionem muri, venit in coquina palatio Regis annexa; per cujus summitatem exiens, [2] ad unam castri devenit custodiam; deinde per cordas, ad modum scalæ ingeniose compositas, per quemdam amicum suum provisas, et sibi secrete prius allatas, ad aliam castri custodiam cum non modico timore pervenit. Et, sicut Beatus [3] Petrus, in vinculis Neronis detentus, Angelo ducente, primam et secundam transivit custodiam, cum maxima difficultate tandem venit ad aquam Tamisiæ; ibi quamdam fragilem cymbam reperiens, quam, cum adjutore suo, et aliis duobus de consilio suo, intravit, et dictam aquam, Deo volente, concito transmearunt. Et cum omni festinatione ad mare properantes, publicas stratas semper in itinere devitarunt; nec cessare voluerunt, donec ad quemdam portum unanimes pervenirent. Quo vero in loco, ab omnibus ignoti, navem, aliquandiu eos ibidem expectantem, prope portum [4] promptam ibidem reperientes; quam cum omni festinatione intraverunt, et, prosperam auram eis Deo ministrante, ad Gallicana regna concito pervenerunt.

Mortimer arrives in France.

In quibus vero partibus quorundam regni procerum, consanguinitate vel affinitate sibi conjunctorum, fultus præsidio, vitam ducens diutinam, reconciliationis domino suo, Regi Angliæ, gratiam expectavit.

[1] *hostium* in orig.
[2] *per* in Hearne.
[3] In allusion to *Acts* xii. 10. It was Herod, not Nero, who on this occasion had thrown him into prison.
[4] *promptum* in Hearne.

Rogerus vero, avunculus, fere per quinquennium squalore carcerali ibidem, minus civiliter quam decuit, maceratus, tandem, anno Domini millesimo trecentesimo vicesimo sexto diem clausit extremum, apud Bristolliam delatus, et patribus suis appositus est ibidem. Rogerus vero junior, cum per biennium et amplius moram traxisset in partibus transmarinis, octavo Kalendas Octobris, anno Incarnationis Domini supradicto, cum Domina Regina et aliis exulibus, rediit, suis plene terris et prædiis restitutus.

Death of the elder Mortimer in prison, A.D. 1326.

De Episcopo Wintoniensi.

Sub hoc tempore obiit in Curia Romana Dominus Rigaudus de Asserio, Episcopus nuper factus Wintoniæ, et in ecclesia Sancti Albani, auctoritate Papali, per Londoniensem Episcopum consecratus. Erat enim, ante susceptionem illius dignitatis, Canonicus Aurelianensis, et per quatuor annos, vel amplius, Domini Papæ in Anglia Nuncius; modico tempore in gradu episcopali superstes, vix tres complevit annos, ad [1]geniale solum, et ad Curiam Romanam, pro exequendis regni, ut credebatur, negotiis, transfretavit; in qua non diu vivens, sed ante ætatis debitam maturitatem viam universæ carnis, prout Deo placuit, est ingressus.

Death of Reginald de Asser, Bishop of Winchester. (A.D. 1323).

Cui vir magnæ auctoritatis et prudentiæ, juris civilis Doctor eximius, Magister Johannes de Stratforde, Anglicus natione, successit. Qui cum Decanus Londoniensis existens in artibus, inter omnes clericos hujus facultatis regni Anglicani reputaretur, et esset, excellentissimus, pro quibusdam regiis negotiis exequendis ad Curiam Romanam extitit destinatus. Sub quo tempore, dicta sede Wintoniensi, per mortem [2]præfati Domini Rigaudi, vacante, perpendens Dominus Papa Johannes Vicesimus-secundus scientiam et valorem tanti viri et Regis Angliæ nuncii, non prece

Succession of John de Stratford, as Bishop of Winchester.

---

[1] *geneale* in orig.

[2] *domini præfati* in Hearne.

(A.D. 1323.)

aut pretio, prout per litteras suas testificavit bullatas, præfato Magistro Johanni, suo pleno jure, memoratum contulit Episcopatum, intuitu caritatis.

King Edward desires to confer the See upon Robert de Baldock.

Credidit tamen Papa ex hoc grates promeruisse speciales a Rege prædicto. Sed cum constaret Regi de vacatione dictæ sedis, præ omnibus regni clericis, erga Magistrum Robertum de Baldoke, Archidiaconum de [1] Middelsexia, et regni Cancellarium, pro dicto Episcopatu obtinendo, indesinenter cor suum Rex habuit inclinatum: litteras suas deprecatorias mox Summo direxit Pontifici, super dicti negotii completione. Sed Papa hujusmodi collationem, tam rite, tam canonice, factam, nolens, sicut nec decuit, irritare, quinimmo plus eam ratificavit, et præfatum Magistrum Johannem in Episcopum Wintoniensem in eadem Curia consecrari mandavit.

Quibus omnibus rite peractis, litteras Papales, tam Regi quam Cantuariensi Archiepiscopo et aliis, quorum intererat, de ipso suscipiendo et omnibus sibi liberandis quæ ad dictam sedem spectabant, recipiens exhibendas, ad regnum se divertit Anglicanum, ut prædicitur, expeditus. Quo pervento, ab Archiepiscopo Cantuariensi reverenter admissus est, et suis spiritualibus restitutus. Sed Rex, suo proposito in hac parte frustratus, diversos articulos proponens contra eum, cum in rei veritate nihil horum reus fuerat, aut conscius, eum non admisit; sed omnibus temporalibus Episcopatui pertinentibus confiscatis, in omnibus collegiis procerum et prælatorum multo tempore a sua præsentia sequestravit, nec eum videre aut audire curavit. Sed cum pluries accidat in effectu, quod per Sapientem nobis refertur in metro,

Bishop Stratford is disgraced,

"Post inimicitias clarior est et amor,"

But finally restored to the royal favour.

tandem, gratia respirante Divina, ipsoque pacis auctore cor Regis visitante, Episcopum gratanter admisit.

[1] *Middelsexie* in orig.

admissum temporalibus suis restituit, restitutum de Consilio suo Privato juratum, cæteris de cætero tenuit cariorem. (A.D. 1323.)

Sequitur de processu Wasconiæ.

[1][S]ub hoc tempore digreditur interim [2]Comes: cum omni qua poterat velocitate, versus Aquitanniam gressus suos indubitanter, cum suis militibus, dirigebat. Quo cum pervenisset, et ecce! Aquitannici, timentes Francigenis subjugari, ad Comitem, tanquam ad capitaneum expugnatorem, unanimiter confluebant. Retractis pluribus in maximam dilectionem, patriam perlustrando castella munivit, urbium et civitatum muros dirutos reædificavit, et, quomodo Francigenis potenter resisteret, vi, arte, et ingenio, velut magnificus deliberavit bellator.

The Earl of Kent takes measures for the defence of Acquitaine.

Quod cum audissent Francigeni, Anglos cum Aquitannensibus pluribus confœderatos, paratosque ad pugnam, et ecce! Karolus, magnus Regis Franciæ avunculus, collecta maxima multitudine bellatorum, illuc direxit exercitum grandem et fortem, populum et patriam dominio Francorum firmiter proponens in animo subjugare. Intrantes igitur Francigeni Ducatum Aquitanniæ, patriam et populum Agenensium hostiliter [3]invadentes, dictum populum, a fidelitate Anglorum de facili recedentem, Gallici superabant; castellis, villis, et locis [4]quibuslibet in potestatem eorum receptis, prædictum populum subjugabant. Et contra, Anglici, cum Aquitanicis confœderati, Francorum feritatem minime formidantes, castra, villas, et civitates majores fortiter munierunt, et, transmissa ab Anglia multitudine bellatorum, sicut viri strenues et bellicosi, Gallicis resistere decreverunt.

Charles of Valois invades Acquitaine.

The French conquer Agen.

[1] Omitted in orig.
[2] The Earl of Kent is meant.
[3] *invandentes* in orig.
[4] *quibusdam* in Hearne.

(A.D. 1323.)

De morte Comitis Penebrokiæ.

Aymer, Earl of Pembroke, sent as envoy to France, dies there.

Durante igitur inter Reges et regna prædicta hujusmodi dissidio diuturno, diversi diversis temporibus proceres hinc inde, ad tractandum super forma pacis, nuncii diriguntur. Inter quos nominatissimus vir, Dominus Adomarus, Comes Penebrokiæ, ad Regem Franciæ nuncius destinatus, causa legationis suæ concessa, sed minime confirmata, in quadam villula sua, juxta Sanctum Richerium, inopinato languore detentus, in Vigilia Sancti Johannis Baptistæ, inter brachia domesticorum subito expiravit; cujus terræ et possessiones, juxta legitimam successionem [1] illorum ad quos pertinebant de jure, de regni consuetudine sunt divisæ.

Sequitur de aliis Nunciis.

John de Suliac, sent as an envoy from the King of France, narrowly escapes death.

Erat siquidem alius alio tempore transmissus nuncius, natione Francus, "Dominus Johannes de Suliaco" nominatus, qui inter Reges et regna se miscuit pro pace formanda. Qui cum ad præsentiam Regis se offerret, suspenso penitus legationis officio, super quadam transgressione notabili protinus accusatus; pro qua, nisi Regina Francorum pro eo rogasset, mortem miserabilem subire fuisset compulsus. Collega vero suus, quidam clericus, impetrato usque ad mare salvo conductu, litteris non admissis, infecto negotio, repedare jubetur indemnis.

De diversis injuriis, pluribus irrogatis, durante guerra.

Evils and hardships arising from the

Negotiatores utriusque terræ mutua feritate adeo premebantur, quod neque Franci in Anglia, seu Anglici in Francia, sua permittebantur venalia exercere. Et,

---

[1] *illarum* in orig.

quod magis dolendum est, universi et singuli familiæ Reginæ Anglorum, cujuscunque conditionis, status, [1] aut sexus extiterant, sine spe revertendi, exulare sub eodem tempore, in Francorum odium, cogebantur. Terræ etiam et castella ejusdem Reginæ in manibus Regis fuerant integraliter seisita, certis stipendiis diatim dictæ Reginæ ex bursa regia parte concessis. Et ut fervor iracundiæ, qua Anglorum animus torquebatur, crudelius adversus universam gentem Francorum sæviret, et ecce! viri ecclesiastici, tam religiosi quam cæteri extranei beneficiati, sub tanta difficultate degebant, quod omnibus terris eorum, redditibus, et possessionibus confiscatis, omni ministerio sequestrato, præter exilem victum et vestitum, per magnum tempus de suis dominiis nihil penitus reportarunt.

(A.D. 1323.) dissensions between the Kings of England and France.

Sequitur de processu.

[2] [H]æc, propter hujusmodi oppressiones, mutuis partibus irrogatis, Galli et Anglici, in Vasconia commorantes, a continuo bellorum dissidio nequaquam cessabant, donec Galli, guerrarum periti, viderent [3] inopportunitatem [4] hyemis appropinquare; quo adveniente, concessa est treuga a Gallicis, attamen impetrata, usque ad proximum Pascha inviolabiliter observanda. Et positis custodibus in omnibus locis per eos [5] equitatis, et remanentibus Anglicis in villis majoribus, licet paucis, Gallici ad propria remearunt.

A truce made between the French and English.

Interim Dominus Papa, pacis zelator, Archiepiscopum Vien[n]ensem et Episcopum Auriacensem ad utriusque regni principes destinavit, ad tranquillitatem pacis pro viribus reformandam. Qui minime in suis propositis proficientes, facto tallagio in clero, videlicet, de singulis

The Pope sends envoys to establish peace; who levy a tallage for their expenses, and return home.

[1] *et* in Hearne.
[2] Omitted in orig.: correctly, *His*.
[3] *inde opportunitatem* in Hearne.
[4] *yemis* in orig.
[5] *æquitatis* in Hearne.

(A.D. 1323.) marcis quadrantibus, pro expensis eorundem, [1] infecto negotio revertebant.

Treugis insuper prælocutis inter Scotos et Anglos apud Eboracum per sapientes utriusque regni firmiter roboratis, Rex Angliæ apud Notingham suum Natale, cum regni proceribus, celebravit. Quo festo solemniter celebrato, Rex usque Londonias tendebat, et apud Westmonasterium in Octabis Sancti [2] Hillarii suum tenuit Parliamentum. Quo vero in loco tractantibus regni proceribus super utilitate regni, et maxime super salvatione Ducatus Aquitanniæ, eliguntur nuncii solemniores prioribus, videlicet, Wintoniensis, Norwycensis, Episcopi, et Dominus Johannes de Britannia, Comes Richemundiæ, pro pace formanda inter [3] reges et regnicolas transmittendi.

Parliament at Westminster, A.D. 1324.

Fresh negotiations are entered into with the King of France.

Applicatis igitur præfatis nunciis, diversisque causis, rationibus, excusationibus, hinc inde prolatis, pluribusque gravaminibus, injuriis, oppressionibus, mutuis partibus irrogatis, hujusmodi in fine a Gallicis recepere responsum, videlicet, quod Rex Angliæ omni juri suo quod in Comitatu de Puntyfe se habere aliqualiter contendebat, suo [4] perpetuo renunciaret [5] * * * * * * *

Terms proposed to the envoys, by the King of France.

---

[1] *infesto* in orig., by inadvertence.
[2] *Illarii* in orig.
[3] *regna* in Hearne.
[4] *proprio* in Hearne.
[5] At this word the Chronicle ends abruptly, the portion to follow fol. 215 b. being lost.

ANNALES RICARDI SECUNDI

ET

HENRICI QUARTI,

REGUM ANGLIÆ.

ANNALES RICARDI SECUNDI, REGIS ANGLIÆ.

[MS. Coll. Corp. Christi, Cant. No. VII.]

Annalis Conclusio.

Transiit annus iste [A.D. 1392] frugifer abundanter, ut modius frumenti pro quatuor denariis venderetur, sed fructuum raritate notabilis; pacificus Anglis, Francis, et Scotis; regionibus ultra Danubium et Mare Magnum inquietus. A.D. 1392.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo tertio, qui est annus regni Regis Ricardi, a Conquæstu Secundi, sextus-decimus, tenuit Rex Natale ad manerium suum   , in magnificentia et gloria magna valde. A.D. 1393.

Hoc anno tenuit Rex cito post Natale Parliamentum Wyntoniæ; ex quo nullus omnino fructus evenit, præterquam quod exegit dimidiam decimam et mediam quintam-decimam, ad expensas Ducum Lancastriæ et Gloverniæ, pro tractando de pace profecturorum. Parliament at Winchester. Expenses for the intended embassy to France.

Eodem tempore fuere rumores in regno quod Rex Franciæ, dum tripudiaret in aula sua cum quatuor militibus de familia sua, et esset disfiguratus in sylvestrem hominem, habens strictum vestimentum resina et pice refertum, ut lini stipula, quæ fixa erat in vestimento, hæreret fortius et tenacius, et repræsentaret sylvanum evidentius, nisi gratia affuisset, in cineres combustus fuisset; factione fratris sui, qui a tempore suæ infirmitatis aspiravit ad regnum. Nempe The King of France narrowly escapes being burnt alive.

A.D. 1393. illo cum sociis ducente choream, quidam, ad hoc subrogatus, ex industria torticii submisit ignem in stipula; qui, ardens usque ad vestimentum, quod constrictum et consutum erat corpori, ubi invenit materiam picis et resinæ, inextinguibiliter arsit usque ad corpus. Videns tantum periculum, quædam domina occurrit, et Regem rapuit de chorea. Rex vero hoc modo salvatus fuit, sed quatuor socii nullo ingenio potuerunt salvari, donec semiustis pellibus atque carnibus expirassent.

Translatio Banci et Curiarum Regiarum ad Eboracum.

The King's Bench and Chancery removed from London to York; and back to London.

Hoc anno Bancus Regius et Cancellaria transferuntur de Londoniis ad Eboracum, vel odio Londoniensium, ut fertur, vel favore Eboracensium; eo quod Cancellarius, qui fuit Archiepiscopus Eboraci, cuperet profectum civitatis suæ. Sed non longo tempore duravit hæc novitas; quia eadem facilitate qua transportabantur Eboracum, eadem Londoniis reportabantur.[1]

Obitus Johannis Deveros, Regis Senescalli, et aliorum loco ejusdem substitutorum.

Death of Sir John Devros (Devreux); and appointment consequent thereupon.

Isto anno, in festo Cathedræ Sancti Petri, obiit repente Dominus Johannes Devros, miles, Regis Senescallus et Doveriæ Constabularius, dum parasset se ad maris transitum cum Ducibus Lancastriæ et Gloverniæ, pro tractatu pacis prælocutæ. Cui successit, in officio Senescalli, Dominus Thomas Percy, qui fuerat prius Subcamberlanus regius: in Constabulariam Doveriæ Dominus [2] de Bemond successit eidem, et Willelmus Scrop Regis Subcamerarius est effectus.

[1] —*non tamen sine damno communi, quia dicitur quod munimenta multorum, tam publica quam privata quæ in pipis vel doliis claudebantur, ingruentibus tempestatibus sunt demersa;* added in Faustina B. ix.

[2] The name "Thomas" is omitted here.

Creatio Novi Comitis Oxoniæ.

Eodem tempore, Dominus Albredus De Veer factus est Comes Oxoniæ, quippe qui fuit proximus in consanguinitate Roberto De Veer, qui in Lovania desiit superesse.

Aubrey de Vere created Earl of Oxford (A.D. 1392).

De Insula de Man, a Comite Sarum Domino Willelmo Scrop vendito.

Circa tempus præsens, Dominus Willelmus Scrop, miles providus et prædives, emit de Domino Willelmo de Monte Acuto, Comite Saresbiriæ, insulam Euboniæ, cum corona. Est autem jus illius insulæ, ut quisquis illius fuerit dominus capitalis "Rex" vocetur; cui etiam fas est corona aurea coronari. Hæc insula vulgari vocabulo "Insula Man" vocatur.

A.D. 1393. William Scrope buys the Isle of Man from the Earl of Salisbury.

Profectus, apparatus, et effectus tractatus, Anglorum et Francorum.

Hoc anno Duces Lancastriæ et Gloverniæ profecti sunt in Franciam, tractaturi de pace finali totiens prælocuta; sed tamen nondum finis, quia Rege Franciæ infirmato iterum, non potuit finis esse: nec etiam Rex Angliæ ad quasdam conditiones quas Franci imposuerant, licet Rex Franciæ sanus affuisset et incolumis, voluit consensisse. Apparatus tamen non minor fuit in præparatione et ostentatione divitiarum, et in tentoriis mirabilis operis et amplitudinis utrobique. Nam etsi Franci magnifice sua tentoria in campo ultra Calesiam extendissent, quia et in campo tractatus futurus erat, Ducis tamen Lancastriæ apparatus omnium aliorum vicit incomparabiliter apparatum; ita ut aulam prægrandem, cum funiculis et campana notante diurnas horas et nocturnas, capellam et cameras, varia quoque claustra, et plateas diversas, pro reliquo suo populo hospitando, in quibus cotidie exercebantur fora et mer-

Unsuccessful attempt to make peace with France.

Magnificent equipment of the Duke of Lancaster, as one of the English envoys.

A.D. 1393. cimonia, causæque curiales, non tam magnifice quam mirifice erexisset.

A truce made with France.

Fecerunt itaque Duces in illo loco longam moram, dona donantes varia, et recipientes, plurima convivia facientes opipara; sed non tamen reportantes pacis gaudia, nisi quod treugas reportaverunt tractatus tempore duraturas.

Henricus Percy, Junior, fit Custos Aquitanniæ.

Henry Percy, the Younger, made Warden of Bordeaux.

Per idem tempus, Dominus Henricus Percy, junior, constitutus Custos Burdegaliæ loco Ducis Lancastriæ, profectus est in Aquitanniam; sed tamen artatus est ab ingressu Burdegaliæ, quia venit vice Ducis Lancastriæ, cui Rex dudum donaverat Ducatum Aquitanniæ. Burdegalenses nempe, et primores illius patriæ, detrectabant ferre dominium cujusquam nisi Regis Angliæ, vel certe filii sui, si filium genuisset; et idcirco, nunc Henrico negabant ingressum, donec asseverasset se non vice Ducis Lancastriæ, sed vice Regis Angliæ, advenisse.

The people of Bordeaux refuse him admission at first.

Visitatio Monasterii Sancti Albani, auctoritate Provincialis Capituli.

Visitation of St. Alban's, by two monks of Ramsey.

Eodem anno venerunt ad Sanctum Albanum duo monachi de Rameseia, commissarii Abbatis sui, cui visitationis officium fuit injunctum nuper in Capitulo Generali. Qui ostendentes commissionem, reverenter admittebantur ad visitationis officium exercendum; perfeceruntque visitationem omnium personarum in Vigilia festi Corporis Christi, post dictum sermonem ante prandium, in duabus horis, et mane in Capitulo facta brevi collatione in laudem religionis et personarum Monasterii, Capitulum dimiserunt.

De tempestatibus mirabilibus et insuetis.

Damages done by thunder and lightning.

Mense Septembris in multis locis fulgura et coruscationes, cum tonitruis horribilibus, plurimos terruerunt, et gravia damna quibusdam intulerunt; nam ut prætermit-

tamus loca plurima quæ damna senserunt, villam de Lollysworth, in Comitatu Cantabruggiæ, vehementius invaserunt, ita quod quamplures domos in eadem villa, cum frugibus ibi collectis, et in campo blada acervata, cremaverunt, et tanto fœtore cineres infecerunt, ut propius possessores accedere timuerunt. A.D. 1393.

Subsequenter, mense Septembri apud Novum Mercatum, et juxta villam de [1] Barwe, inundationes aquarum tantæ de nubibus ceciderunt, ut bina vice domos diruerent, et viris et mulieribus periculum demersionis pene inferrent. Great inundation at Newmarket.

Circa præsens tempus multa miraculorum signa fecit Divinitas circa corpus Baldewyni, quondam Abbatis de Bury, quæ merito et devotionem augerent provincialium, et affectum ad illius reliquias venerandum. Miracles done by the body of Baldwin, Abbot of Bury.

Eodem anno, in Estsexia, mensibus Septembris et Octobris, multi tacti pestilentia moriebantur. Pestilence in Essex.

Hoc anno, dum adhuc tractatus inter regna in partibus transmarinis perdurasset, orta fuit seditio maxima in Comitatu Cestriæ contra Duces Lancastriæ et Gloverniæ, et Comitem Derbiæ, instinctu quorundam malevolorum illius patriæ, qui populum inibi informaverant dictos Dominos dominium regni Franciæ a suo ligio domino, Rege Angliæ, et Comitatum Cestriæ, pro eorum privato commodo abstulisse, avitasque eorum libertates [2] auferre voluisse. Hæc non solum inter se privatim nunciabant, verum etiam in scriptis redacta in valvis parochialium ecclesiarum affigentes, etiam ad Comitatus contiguos undique transmiserunt, eorum auxilium mutua vicissitudine postulando. Quorum factio in brevi taliter invaluit, ut multitudo armatorum et arcitenentium, in diversis locis et conventiculis congregata, ad plusquam viginti millia hominum, ut dicebatur, excrevit, tunc non solum affirmantium dictos dominos, si advenirent, velle occidere, verum etiam et

Sedition in the County of Chester, through distrust of the Dukes of Lancaster and Gloucester, and the Earl of Derby.

---

[1] *Barghwe,* in Faustina B. ix.; *Bury* in Walsingham.

[2] *afferre* in orig.

A.D. 1393. alios regni proditores per medium regni undique perscrutari, quorundam [1] collateralium Regis, ut falso asseverant, animati. Quorum quidem rumor, sicut regni fideles ex malitia insurrectionis ultimæ sufficienter ex parte plurimum perterruit, sic malevolos ad vindictam, et inopes promptos ad rapinam, non mediocriter [2] exhilaravit; cum populus illarum partium, ex sui capitis levitate, ad similia perpetranda ex consuetudine sit pronior, ex pristinis etiam bellis et mutuis inter se [3] disceptationibus armis instructior, et cæteris regni gentibus ad compescendum difficilior.

The Dukes being informed of certain charges, return home.

Rex itaque, et ejus Consilium, licet de præmissis aliquotiens certificatus, ne tractatus prædictus effectu careret, distulit remedium apponere, vel ejus amiculos inde aliqualiter certiorare, ita ut de eisdem per Duces Burgundiæ et Bitturiæ de præmissis primitus innotuit; a quibus solamen et subsidium necessarium, ex sanguinis propinquitate, et eorum innata generositate, promissum fuit. Interrupto tractatu, ad patriam diverterunt, et suam super sibi impositis innocentiam coram Rege et suo Consilio demonstrarunt.

The Duke of Lancaster, with a commission, visits the North of England.

Deinde, Regis licentia et permissione, Dux Lancastriæ ad partes Eboraci, cum commissione et Justiciariis regiis, et ipse tanquam Justiciarius principalis, pro patria et rebellibus pacificandis, se transtulit. Deinde ad partes Lancastriæ et Cestriæ, cum manu armata satis valida, diversurus fuerat; namque in partibus Eboraci grandis [4] disceptatio inter valentem militem R. Rokele et quemdam animosum valettum, "Bekwythe" vocitatum, magna undique parentela suffultos; unde primo dictus miles interfectus extitit. Dictus vero valettus, [5] rigori juris [6] parere renuens, cum plurimis sibi in dicta factione adhærentibus, victum suum in manu forti quæritans, indictatus et utlegatus diutius extitit.

Outbreak at York.

[1] A word seems to be omitted here.
[2] *exhilleravit* in orig.
[3] *decepationibus* in orig.
[4] *deceptatio* in orig.
[5] *rigore* in orig.
[6] *parerere* in orig., by inadvertence.

Tandem vero per amicos dicti militis, et ipse, postmodum interfectus fuit; unde maxima perturbatio facta fuerat in patria, ita ut in se videretur quodammodo divisa. Auxit insuper eorum insolentiam Cestrencium pertinacia, eisdem alterutrum sub mutua vicissitudine confœderata. A.D. 1393.

Pacificata itaque ad votum dicta patria sua solita prudentia, adeptaque postea Lancastrencium fortitudine, simul et benevolentia, contra Cestrenses divertit, ut eos sub debita ligentia redigeret, alias in manu valida viriliter castigaret. Statuit tamen primitus suam innocentiam eisdem exponere, et eos a prædicta sua insolentia et sanguinis effusione ad debitam subjectionem quoquomodo revocare. Unde quosdam de sapientioribus suis militibus ad eosdem transmisit, et de sibi impositis sufficienter satisfecit, ita quod populum, de sua insolentia satis pœnitentem, ad propria remitteret. Majoribus vero qui dictam seditionem excitaverant de sua malitia pœnitentes non solum condonavit, sed ad familiarem communionem, contra plurimorum spem et consilium, gratiose admisit; rebelles vero regio judicio prudentissime reservavit. Pauperes vero dictarum partium, pacis patriæ impatientes, qui dictam seditionem excitaverant, et ob hoc inter cæteros expectare nequiverant, non solum ad gratiam recepit, verum etiam ad armorum exercitium, pro suo commodo, ad partes Gasconiæ, et alias suæ ditioni subditas, largiter stipendiatos transmisit. Videntes itaque non solum regnicoli, sed etiam extranei, et præcipue quidam valentiores milites Francorum, eo tempore propter ardua negotia ad ipsum destinati, tantum principem in tanta sua potentia contra suos capitales inimicos tam misericordem, et in cæteris suis actibus tam felicem, famam ejus merito commendabilem multipliciter dilatabant, asserentes regnum nulli discrimini subjici, dummodo tali regimine contingeret gubernari.

By skilful management, the Duke of Lancaster quells the insurrection in Cheshire.

He raises troops there for the King's service in other parts.

Commendations bestowed upon him.

Dux interim Gloucestriæ ad sua divertit, et ad se

The Duke of Glou-

A.D. 1393. defendendum, et suo fratri, si necesse foret, succurrendum, suam retinentiam congregavit. Comes vero Arundeliæ in suo castro de Holt, magno armatorum numero stipatus, rei eventum interim expectavit, ad dictorum dominorum defensionem, seu faciliorem forsitan sedationem seditionis prænotatam. Delatus tamen erga dictos dominos de eorum proditione extitit; quod tamen, ob sanguinis sui propinquitatem, et benevolentiam, et fidelitatem pristinam, sane sapientibus incredibile fuit.

cester in readiness to aid the Duke of Lancaster.

The Earl of Arundel is accused of intended treachery.

Narrative of the treacherous conduct practised towards the Queen of Spain, daughter of the Duke of Lancaster; and her final escape.

De Regina [1] Hispaniæ, filia Ducis Lancastriæ et Constantiæ, filiæ Petronis, quondam Regis Hispaniæ, filio Bastardi, intrusoris ejusdem regni, ex suorum parentum consensu, legitime maritata, factum memorabile præsentibus duximus inserendum.—

Cum enim, inter cæteras conditiones in dicto maritagio prælocutas, concordatum existeret ut dicta domina, absque molestia sui conjugis et cæterorum patriæ Antipapæ adhærentium, nostro vero Papæ obedire licuisset, et ex injunctione paterna, simul et devotione propria in sua capella, schismaticis exclusis, illud idem observasset, nec ad loca solemnia accedere, vel divino servitio in eorum solemniis, licet multipliciter incitata, quovismodo interesse voluisset, statuerunt domini prænotatæ patriæ ejus proprium propositum taliter enervare: unde quemdam fratrem Carmelitam, de sua Capella, promisso simul et pretio corrupuerunt, ita ut eidem primum Episcopatum vacaturum promitterent, si eorum propositum ad effectum perducere potuisset. Qui litteras fictas, tanquam a suis parentibus, eidem dominæ per peregrinos ad Sanctum Jacobum accedentes, transmissas, composuit, et eas suæ dominæ, tanquam verisimiles, præsentavit. Quarum tenor erat, ut dicta domina, non obstante aliqua conditione præmissa, consiliis sui conjugis et magnatum patriæ ad-

[1] *Yspanie* in orig. See this narrative repeated in pp. 169, 170.

quiesceret, et eorum ritibus se per omnia conformaret. Quibus tamen credere noluit, donec per aliquos fidedigniores nuncios, famulos videlicet sui patris, quibus pro tam arduo negotio mittendo, ut asseruit, abundabat, eidem amplius certificatum fuit. Venerunt interim nuncii sui patris, cum litteris sibi directis, quæ nihil omnino de dicta materia continebant, sed nec nuncii aliquid inde viva voce referebant; unde fraudis conjectator cum opprobrio a suo consortio est ejectus. Paulo tamen post, ad instantiam Ducis Boventanæ, patrui Regis, et ejus primi consiliarii, et [1] dictæ fraudis auctoris præcipui, proditione dicti fratris, interventione sui domini et dominæ, tanquam proximi hæredis ad regnum nequiter aspirantis, suo gradui pristino fuerat restitutus. Quorum dolus ante operis effectum detectus extitit, dictusque Dux, cum suo comproditore captus, fortissimo carceri mancipatus fuit. De prædicto tamen carcere, auxilio capitanei ejusdem, postmodum evasit, et in quadam rupe inter vineas, non procul ab eodem, per biduum latitavit, industria dicti fratris et cujusdam rustici vinearii, suorum secretorum [2] conscii, de civitate proxima victualibus recreatus.

A.D. 1393, 1394?

Discomfiture of the plotters.

Interea, recessu dicti Ducis [3] cognito, publice proclamatum fuerat, ut quicunque dictum Ducem intercipere potuisset, si rusticus, liber fieret, et nihilominus condignam remunerationem reciperet, si generosus, centum libratas terræ pro perpetuo possideret. Qua proclamatione dictus rusticus [4] exhilaratus, instinctu suæ uxoris, proditores prodidit, pœnam meritam subituros. Sic itaque fides et filialis obedientia, cum eleemosyna parva, largiflua omnium gratiarum prærogativa promeruit; quod, juxta sententiam Apostoli, vir infidelis per mulierem fidelem [5] salvatus fuit, paterque in Anglia non solum dignatus est, pius omnium retributor, sic

[1] *dictis* in orig.
[2] *concii* in orig.
[3] *cognita* in orig.
[4] *exhilleratus* in orig.
[5] 1 *Cor.* vii. 14.

A.D. 1393, 1394? suam eleemosynam rependere, verum etiam se et suos, ut præmittitur, procul positos, a malis quasi inevitabilibus mirabiliter præservare.

A.D. 1393.

Cherbourg restored to the King of Navarre.

Hoc anno, expletus est annorum terminus quem Rex Anglorum habuerat in dominio villæ de Cherburgh, pro certa summa pecuniæ accommodatæ Regi Navarriæ. Rex nempe Navarriæ cepit mutuo viginti duo millia marcarum de Rege Angliæ, et invadiavit pro dicta summa villam suam de Cherburgh, in Normannia; eo quod videbatur [1] accommoda Regi Angliæ ad ponendum ibi præsidium contra Gallos.

The Church of St. Paul, London, polluted with human blood.

Circa festum Sancti Michaelis, polluta fuit ecclesia Sancti Pauli Londoniis humano sanguine; sed cito [2] reconciliata per Episcopum, solutis prius feodis consuetis episcopalibus familiaribus et ministris.

The Earl of Northumberland is censured for allowing the Scots to ravage that County.

Per idem tempus, Scoti prædones irruperunt in Northimbriam, per partes Estmarchiæ, quas servavit Dominus Henricus Percy, pater, Comes Northumbriæ, et, ablatis quibusque rebus optimis, occiderunt octo probatissimos viros illarum partium, qui fuerunt illius provinciæ efficacissimi defensores. Ob quam causam magnum murmur excrevit contra Comitem; quod ille, qui cepit pro defensione illius Marchiæ de fisco regali per annum septem millia marcarum, sinebat impune sic Scotos ingredi, et ibidem inferre incolis tanta damna. Radulphus, filius ejusdem Comitis junior, eo tempore custodivit Westmarchiam, percipiens de Rege per annum quatuor [3] millia marcarum; qui, nihil agens desidiose, non sinebat Scotos impune per patriam [4] debacchari. Quapropter, e diverso, ipse laudabatur, diligebatur, et ore omnium prædicabatur.

His son, Ralph Percy, is commended for his vigour.

Death of Sir John de Roos.

Eodem anno, Dominus Johannes de Roos, miles honorabilis, dum revertitur ab Ieorosolymis, in insula de Cypro, civitate Papho, tactus aeris illius regionis

---

[1] *accomoda* in orig.
[2] *reconsiliata* in orig.
[3] *milia* in orig.
[4] *debachari* in orig.

incommodo, diem clausit extremum, totius Angliæ grandi damno. A.D. 1393.

Anno præsenti, quidam sutor de Sancto Albano, vocatus "Germanus," obtinuit ab Abbate et Conventu [1] quamdam placeam vacuam, juxta Forum; in qua construxit fontem, quem voluit nomine communitatis construxisse; sed negatum fuit ei. Et ideo cepit locum ad usum populi pro octoginta annis; quem et ædificavit nobiliter, supra fontem, reddendo per annum quatuor denarios.

Munificence of German, a shoemaker of St. Alban's.

Transiit annus iste frugifer, fructifer, sed frugalis; quietus Anglis et Francis, et ultramarinis provinciis, excepto quod Scoti mala intulerunt aliqua genti nostræ; miraculorum patrationibus valde celebris, devotionis popularium excitativus.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo quarto, qui est annus Regis Ricardi, a Conquæstu Secundi, septimus-decimus, tenuit Rex Natale magnificum in magno palatio suo apud Westmonasterium; ubi dum quidam, Rege vidente, scidisset quorundam dominorum tripudiantium zonarum pendulos, captus est jussu Regis, [2] [et] morti judicatus, ut ejus [3] ineptum verteretur in luctum, qui in tanto festo manus sceleratas a furto non poterat continere. Et revera,— A.D. 1394.

A cut-purse is detected by King Richard, and put to death.

"Quæ tam festa dies, ut cesset prodere furem?"

In ipsis vispiliones, latrones, loculorum abscissores, fures, et [4] quoque perditi, maxime maleficia sua exercere solent.

Fiebant interea, more solito, [5] hastiludia præcipua, inter quæ duodecim de majoribus regni, an levitate sui capitis, seu dedecore habitus monachalis, Abbatem et Conventum sibi facientes, contra omnes advenientes in hastiludiis, dicto habitu induti, prævaluerunt; unde se eidem in posterum delaturos firmiter devoverunt.

Tournament by certain nobles, clothed in monastic habits.

---

[1] *quendam* in orig.
[2] Omitted in orig.
[3] Possibly intended for *inceptum*.
[4] Probably intended for *quique*.
[5] *astiludia* in orig.

A.D. 1394.

The Sultan of Turkey besieges Constantinople.

Circa [1][hoc] tempus, [2]Moretus de Turkeya cinxit obsidione civitatem Constantinopolitanam; sed eam intrare non potuit, repulsus probitate obsessorum.

Lincoln Cathedral is polluted.

Hoc anno polluta fuit ecclesia Lincolniensis, in die Sancti Stephani, propter superbiam et discordiam clericorum.

Parliament at London, and subsidy granted to the King.

In Octavis Sancti Hillarii, convocati sunt regni primates ad Parliamentum Londoniis celebrandum; ubi post pauca tractata commoda generalia, postulata sunt incommoda, subsidia videlicet Regi, volenti in Hiberniam transfretare; perductumque fuit eo negotium, ut Regi daretur de Ecclesia medietas decimæ, si non laboraret; si vero [3]laborare contingeret, integra decima solveretur. Cætera præsentis Parliamenti nullius momenti fuere, præter famosam discordiam inter Ducem Lancastriæ et Comitem Arundeliæ; qui imposuit Comiti, quod circa festum Exaltationis Sanctæ Crucis, et parum ante, jacuerit stipatus multo milite [4]in partibus Marchiæ Cestriæ, eo tempore quo patria illa contra eum surrexit, ducibus Nicholao Cliftone, etc., in subsidium rebellantium, ut putavit. Quod Comes animose satis evidenter excusavit, et egit insuper, ut Rex eum adquietaret de accessu de cætero ad Parliamentum vel Consilium, ubilibet convocandum. Recessit itaque cum ista libertate [5]ad propria; sed cito post, mutata sententia, revocatur.

Charge made by the Duke of Lancaster against the Earl of Arundel.

The Earl retires from Court, but is soon recalled.

Sir Thomas Strother, governor of Jedburgh Castle, is insidiously attacked

Eo tempore, miles egregius, Dominus Thomas [6]Strohir, custos Castri de Gedworthe, circumventus est per quemdam militem Scotiæ, dictum "Willelmum En-"glysch," qui juraverat dicto Thomæ, quod nihil mali machinaretur sibi nec suis, vel suo castello, durante treuga. Sed Scotus perfidus, nocte quadam captata

---

[1] Omitted in orig.

[2] Bajazet is the sovereign meant.

[3] *proficisci* in Faustina B. ix.

[4] *in castro suo de Holt, quod alio nomine vocatur "Castrum Leonis," situata in partibus,* in Faustina B. ix.

[5] *lætus ad propria* in Faustina B. ix.

[6] *Strothyr* in Faustina B. ix.

[1] opportunitate, dum famuli Thomæ fuerunt in villa, furtive castellum per scalas ingressus est, cum turba centum Scotorum. Cujus adventu percepto, Thomas, qui vix octo servientes secum habuit, turrim, in qua ipse et uxor sua fuere, defendit viriliter, et Scotos ab ingressu arcuit, donec venirent famuli qui in villa fuerant, et Scotos fugam capere cogerent, cum pudore. Postea dictus Thomas appellavit dictum perfidum de perjurio et falsitate, offerens se pugnaturum in causa præmissa. Scotus vero, licet multum formidaret congressum Thomæ, per suos tamen fuit animatus ad pugnam. Adveniente die dato, duello pugnatum est, et Thomas, qui justam fovit causam, victus, occulto Dei judicio, Scotorum tripudio, Anglorum confusioni et opprobrio manifesto.

A.D. 1394. by Sir William English.

Strother challenges English to combat, but is defeated by him.

Circa mensem Martium, per diversas partes regni Angliæ crebra et damnosa colluxerunt incendia, videlicet, apud Wymundham, apud Cleye, et apud Hitham et Prioratum quemdam de Sancto Albano, vocatum "Bellum Locum." Quorum [2][damna] ætas futura difficile restaurabit.

Disastrous fires in various parts of England.

In Quadragesima, in Vigilia Sancti Benedicti, octava post nonam hora, venit Rex ad Sanctum Albanum, cum Cancellario et multis nobilibus, et [3]acceptus est cum processione solemni, accensis multorum torticorum facibus et lucernis. In crastino vero visitavit Abbatem, veteranum et decrepitum, jubens ut peteret ab eo quicquam. Qui postulavit antiqua, concessa Monasterio per fundatorem et prædecessores ipsius Regis, confirmari. Quod Rex libenter annuit, et jussit Cancellario ut munimine sigilli sui roborarentur. Sed tamen hucusque ista gratia non cepit effectum.

King Richard visits the Abbey and the Abbot of St. Alban's.

Concessions promised by the King to the Abbot, but not performed.

Per totum annum præsentem fuit tanta vini copia, de Wasconia vel Aquitannia, Rochelia, [4]cum Rheno,

Great abundance of wine.

---

[1] *oportunitate* in orig.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *exceptus* in orig.

[4] Apparently *dn* in orig.; *sive Reno advecta*, in Faustina B. ix.

A.D. 1394. ut lagena quatuor denariis venderetur; et erat vinum optimum atque sanum. Modius quoque frumenti per tempus istud quinque denariis vendebatur; modius vero salis grossi [1] haberi potuit pro tribus denariis et [2] obolo [3] hiis diebus.

[4] *Treugæ per quadriennium, et obitus Dominarum.*

Truce of four years concluded with France.

Circa festum Sancti Johannis Baptistæ, rediit e Francia Dux Lancastriæ, qui profectus ad tractandum fuerat Maio mense, quatuor annorum reportans treugas inter regna Angliæ et Franciæ. In quibus et Scoti comprehendi debebant, si vellent subjici Regi Anglorum.

Death of the Duchess of Lancaster.

Quo quidem profectionis tempore, obiit Domina Constantia, Ducissa Lancastriæ, filia Domini Petronis, quondam Regis Hispaniæ; fœmina mirabiliter Deo devota.

Death of the Countess of Derby.

Obiit eo tempore Comitissa de Derbye, conjux Domini Henrici [5] de Derbye, filii Ducis Lancastriæ. Quarum exequiæ factæ sunt apud Leycestriam duobus diebus continuatis, scilicet, Dominica et [6] feria secunda sequente, cum magnis sumptibus et solemnitate.

Obiit Anna, Regina An[g]liæ.

Death of Queen Anne, and burial at Westminster. Her singular virtues. The church is polluted

Eo anno obiit Domina Anna, Regina Angliæ, septimo Idus Junii, et sepulta est apud Westmonasterium; mulier, ultra multorum opinionem, Deo dedita, amatrix eleemosynæ, fautrix pauperum et Ecclesiæ, cultrix veræ fidei et justitiæ, executrix furtivæ pœnitentiæ; sed tamen multorum obloquiis infamata. Cujus exequiæ [7] quanto celebriores fuerunt expensis, ita ut

[1] *heberi* in orig.
[2] *obulo* in orig.
[3] *vendebatur hiis,* in Faustina B. ix.
[4] This, which is properly a rubric, is inserted as part of the text in orig.
[5] *Comitis de Derby,* in Faustina B. ix.
[6] *die Lunæ sequente* in Faustina B. ix.
[7] *quante* in orig.

omnes antecederent nostri temporis, tanto famosiores fuere infamiis, Regis factis, qui polluit ecclesiam [1] sanguine Comitis Arundelliæ, in principio officii funeralis.[2]

A.D. 1394. with the blood of the Earl of Arundel, at her funeral.

Eodem anno, obiit Ducissa Eboraci, soror uterina Ducissæ Lancastriæ; domina carnalis et delicata, [3] mundialis et venerea: sed tamen in fine, Christi gratia, pœnitens et conversa. Hæc sepulta est, jussu Regis, [4] apud manerium suum de Langeleye, inter Fratres; ubi collocata sunt, ut dicitur, multorum corpora proditorum.

Death of the Duchess of York, and burial at Langley.

Circa festum Assumptionis Beatæ Virginis, paravit se Dux Lancastriæ ad transfretandum in Aquitanniam, et accipiendum Ducatum dictæ regionis, sibi nuper per Regem Angliæ in Parliamento collatum. Qui post varia maris pericula, quæ expertus fuerat, satis adversa, tandem post tractatum habitum, intravit villam de Leybourne, ibidem præstolaturus responsa civitatum provinciæ, utrum cum pace illum vellent admittere, vel ingressum negare, et sibi resistentiam præparare. Protestati quippe fuerant Burdegalenses et Baionenses, et homines aliarum villarum Regi Angliæ subjectarum, tam ibidem quam in Parliamento Londoniis, satis libere, quod nullum vellent admittere dominum, nisi Regem vel Regis hæredem; et si Rex decerneret alium dare illis dominum, huic nullo modo parerent.

The Duke of Lancaster crosses over, to receive the Dukedom of Aquitaine; but the people object to receive any other person than the King, or his immediate heir.

[5] Eodem tempore, filia Ducis Lancastriæ et Ducissæ Constantiæ, quæ copulata fuit filio Bastardi, intrusoris Hispaniæ, graviter per schismaticos affligebatur. Hæc namque, consensu parentum juncta dicto juveni,

A.D. 1393, 1394? Repetition of the narrative as to the trea-

[1] *sanguinis* in orig.

[2] An account of this, given more at length, will be found in a future page.

[3] *mundialis, ut fertur, et,* in Faustina B. ix.

[4] *apud Langelee, in Ecclesia Fratrum Prædicatorum, prope Sanctum Albanum,* in Faustina B. ix.

[5] The context is here continued in a different, and much inferior, handwriting, though still intended for modern Gothic. The narrative here given has been already related; see pages 162, 163, *ante*.

A.D. 1393, 1394? ...cherous conduct practised towards the Queen of Spain.

inter cæteras conditiones dicti maritagii, obtinuit, ut sine molestia sui conjugis et reliquorum patriæ adhærentium Antipapæ, posset nostro vero Papæ licite obedire, et in sua Capella, exclusis schismaticis, divinum audire servitium, divinaque percipere Sacramenta. Cumque sic, juxta parentum monita, qui hæc monuerant recedendo, [1] diu fecisset, nec ad loca solemnia schismaticorum accedere, nec eorum cæremoniis interesse, licet multipliciter incitata, [2] voluisset, statuerunt proceres illius patriæ ejus pium propositum enervare.

[3] Pacti sunt ergo cuidam fratri Carmelitæ, de Capella ipsius dominæ, et grandem summam pecuniæ et proximum vacantem Episcopatum, si eam avertere potuisset a vero Papa. Qui mox finxit litteras, tanquam a parentibus suis missas eidem, per peregrinos ad Sanctum Jacobum accedentes, et eas fecit dominæ præsentari. Quarum fuit tenor ut, non obstante conditione qualicunque præmissa, consiliis sui conjugis et magnatum [4] daret manus, et se eorum ritibus conformaret. Illa tamen istis dare fidem se nolle asseruit, donec per fide-digniores nuncios patris sui, vel matris suæ, recepisset litteras iterato. Interim, Deo volente, venerunt nuncii patris sui, deferentes sibi litteras, quæ nihil de dicta materia continebant, sed nec legati quidem aliquid inde viva voce referebant. Comperit ergo se dolose fuisse decipiendam, et mox fraudis commentatorem cum opprobrio de suo consortio sequestravit. Sed tamen, Ducis [5] Bonventanæ mediatione, domina fratrem perfidum revocavit. Qui Dux expost, cum dicti fratris consilio, meditatus est dominum suum et dominam prodidisse, eo quod erat in linea post dominum suum hæres proximus, utpote patruus ejus, et ad regni regimen aspiraret. Sed detecta fraude, Dux pro-

[1] *certum fecisset* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[2] *fuisset* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] See page 162, *ante*.

[4] *patriæ daret* in Faustina B. ix.

[5] *Boventanæ* in Faustina B. ix., and p. 163, *ante*.

ditor, cum fratre comproditore, carceri mancipatur. A.D. 1393, 1394?
Non multo post, auxilio castri capitanei, fugere sunt permissi. Latuit ergo Dux non procul ab eodem loco, inter vineas, per tempus aliquod, cum dicto fratre, quodam rustico, cultore vineæ, eis victualia de civitate cotidie deferente.

Interea fuga Ducis cognita, publice proclamatum est, ut quicunque Ducem capere potuisset, si nativus servus foret, liber fieret, et condignam nihilominus reciperet remunerationem; si vero generosus, centum libratas terræ pro labore perciperet, perpetuo possidendas. Qua proclamatione dictus rusticus animatus, instinctu uxoris suæ præcipue, prodidit proditores; sicque factum est ut hii pœna plecterentur merito, et domina [1] permitteretur libere vero Papæ obedire de cætero. Quin et Rex ipse, delectatus de devotione conjugis suæ, se subtraxit ab [2] Antipapa, et Catholicis adhærere decrevit; ut impleretur illud Apostolicum—[3] "Salvabitur vir "infidelis per mulierem [4] fidelem."

Hoc anno, ille miles emeritus, toti mundo famosus, A.D. 1394.
Dominus [5] Haukwode, post audacia [6] tentamenta, molimina post consummata, post incredibilia pene gesta in Italia, post adeptum nomen juxta nomen magnorum qui sunt in terra, post subactas armis et potenti virtute civitates, villas, castra, vel prædia, sæculo valefecit. Cujus gesta tractatus exigunt speciales.

Death of Sir John Hawkwood.

Circa [7] Gulam Augusti, proclamatum fuit per totam Angliam, ut omnes ex Hibernia oriundi reverterentur ad terram propriam citra festum Nativitatis Sanctæ Mariæ, sub pœna capitis; præstolaturi in Hibernia Regis adventum. Dicebatur nempe, quod venerat in

The Irish in England are ordered to return to their own country.

---

[1] *permittere* in orig. and Faustina B. ix.

[2] *Antipapapa* in orig.

[3] 1 *Cor.* vii. 14.

[4] *infidelem* in orig.

[5] *Johannes Hawkwode,* in Walsingham; *Johannes Dominus de Hawkwode,* in Faustina B. ix.

[6] *temptata molimina, post consummata præclara prælia, post incredibilia,* in Faustina B. ix.

[7] The First of August.

A.D. 1394. Angliam, spe lucri, tanta multitudo, ut illa terra et cultoribus et defensoribus pene vacuaretur; unde contigit quod mere Hibernici, Anglicorum adversarii, partem insulæ quæ Regi Anglorum paruit fere vastaverunt, et suo infando dominio subjecerunt.

Falling off of the revenues of Ireland.

Nempe cum quondam Rex Angliæ illustris, Edwardus, Tertius a Conquæstu, illic posuit Bankum suum, atque Scaccarium, recepisset ad fiscum regium annuatim triginta millia librarum, modo per absentiam personarum, et inimicorum irrefrenatam potentiam, nihil inde venit; quinimmo Rex per annos singulos de suo marsupio solvere cogitur terræ defensoribus triginta millia marcarum, ad sui non solum dedecus, sed fisci gravissimum detrimentum.

Reasons suggested for this order being made.

Hæc ergo dicebatur fuisse causa quare Hibernici ad patriam regredi cogebantur. Quidam dicebant hoc factum esse consilio Cancellarii, considerantis quod multi divitiis abundabant, et citius paterentur summa multari maxima, quam a limitibus Angliæ sequestrari; sicque cresceret Regis commodum pro licentia remorandi, et Cancellarii marsupium pro frequentia sigillandi. Sed huic opinioni non respondit effectus; præcipue cum Hibernici sint avari naturaliter, et æquanimius tolerarent corporales molestias quam pecuniales emunctiones. Recesserunt igitur plures ab Anglia, et in suo recessu multa furta, multa latrocinia, perpetrarunt.

Alleged mercenary tendencies of the Irish.

The King crosses over to Ireland.

Rex Angliæ, circa festum Nativitatis Beatæ Virginis, cum Duce Gloverniæ et Comitibus Marchiæ, Notynghamiæ, et de Ruthland, ac familia multa valde, in Hiberniam transfretavit. Hibernienses nimirum, de tanto apparatu territi, quia palam non audebant occurrere, clandestinis irruptionibus frequenter Regis exercitum fatigarunt. Coacti sunt tamen, Anglis prævalentibus, se Regi submittere plures reguli illius terræ; quorum quosdam Rex secum detinuit, ne nova aliqua molirentur. Erant autem qui se submiserant, Power, cum filio suo, juxta Waterford, Ocell' Oueloñ, cum filio

The Irish chieftains are compelled to submit.

suo, [1] Abron [2] Makmouth, cum presbytero Powerensi, Dymyl, Dangwyth, [3] Dymysyn, et [4] Archi. A.D. 1394.

Tenuit autem Rex Natale Domini apud Dubliniam, cum magna solemnitate, et morabatur in Hibernia usque post festum Paschæ.

The King keeps Christmas at Dublin.

Per id tempus venerunt ad Regem in Hiberniam Archiepiscopus Eboracensis et Episcopus Londoniensis, et alii nuncii missi per clerum regni Angliæ, rogantes ut quantocius repatriare dignaretur, ad succurrendum fidei et Ecclesiæ; [5] quoniam per Lollardos, et eorum fautores, incredibiliter affligebatur. Nam ad hoc vacabant solummodo, ut imaginarentur qualiter clerum infamarent, possessiones Ecclesiæ tollerent, et cunctas canonicas destruerent sanctiones. Hiis auditis, Rex inflammatus divino spiritu, quam cito potuit, reversus est in Angliam, arbitrans magis necessarium fidei periclitanti succurrere, quam circa regna temporalia decertare. Sed hæc in sequentibus diffusius erunt tractanda.

The King is requested to return to England, in consequence of the designs of the Lollards.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo quinto, et regni Regis Ricardi Secundi octavo-decimo, tenuit Rex solemne Parliamentum in Hibernia, ad quod convenerunt tam ligei sui quam illi qui submiserunt se eidem. A.D. 1395.

A Parliament held in Ireland.

Eodem tempore, post Octavas Epiphaniæ, vocante Custode regni Angliæ, Domino Edmundo, Regis patruo, Duce [6] Eboraci, factum est Parliamentum Londoniis; ad quod accessit, missus de Hibernia, Dux Gloverniæ, qui coram cunctis exposuit Regis necessitatem, qui jam exhauserat thesauri sui inter Hibernicos facultatem. Cujus legatio tantum valuit, ut clerus decimam Regi concederet, et quintam-decimam plebs communis; facta prius protestatione, quod ad hoc concedendum Regi

Parliament at London.

Grant made to the King for his

[1] This word is very indistinct. The names here given are anything but reliable.

[2] *Makmourh'* in Faustina B. ix.

[3] *de Dymisyn* in Faustina B. ix.

[4] *Araly* in Faustina B. ix.

[5] *quæ jam per* in Faustina B. ix.

[6] *boraci* in orig.

A.D. 1395. non tenebantur ex stricto jure, sed affectione solummodo sui regis.

expenses in Ireland.

The Lollards promulgate their doctrines.

Lollardi in hoc Parliamento, nacti occasionem ex Regis absentia, cum suis fautoribus, in omnem malitiam efferebantur, figentes publice super ostia Sancti Pauli et Westmonasterii abominabiles cleri accusationes, et hactenus inauditas Conclusiones, quibus nitebantur destruere personas ecclesiasticas et cuncta Ecclesiæ Sacramenta; animati, ut fertur, favore quorundam procerum, et instigatione militum aulicorum.

Names of their principal supporters.

Inter quos fuere campi-ductores, Ricardus [1] Stury, Thomas Latymer, Lodewicus Clyfford, et Johannes Mountagu. Et ut evidentius demonstrem pessimos illorum conceptus, Conclusiones hic inseram, quas fixerunt super ostia supradicta, sub isto procemio.—

Conclusions fixed by the Lollards upon the doors of St. Paul's and Westminster Abbey.

"Nos, pauperes Christi homines et thesauri, Apostolorumque suorum, denunciamus dominis ac communibus Parliamenti certas Conclusiones et veritates, pro reformatione Ecclesiæ Angliæ, quæ fuit cœca et leprosa multis annis per manutenentiam superbæ prelatiæ; supportatæ per adulationem privatarum religionum, quæ multiplicantur ad magnum nocumentum et dolorosum periculum hic in Anglia.

"Prima [2] Conclusio veritatis est.—Quod quando Ecclesia Angliæ incepit delirare in temporalitate [3] per appropriationem in diversis locis, ac secundum novercam suam magnam, Ecclesiam Romanam, et ecclesiæ fuerunt amortizatæ per appropriationem, diversis locis, fides, spes, caritas, inceperunt fugere de Ecclesia nostra; quia superbia, cum sua dolorosa genealogia mortalium peccatorum, hoc vendicat titulo [4] hæreditatis.—Ista Conclusio est generalis, et probata per experientiam, consuetudinem, ac maneriem, seu modum, sicut postea audietur.

[1] *Story* in Faustina B. ix.

[2] For another text of these *Conclusions*, see *Fasc. Zizaniorum* (printed in this Series), pp. 360–369.

[3] This and the next five words are omitted in *Fasc. Zizan.* and Faustina B. ix.

[4] *veritatis* in *Fasc. Zizan.*

[1] "Secunda Conclusio est hæc.—Nostrum usuale sacer- A.D. 1395.
"dotium quod incepit in Roma, [2]fictum potestate an-
"gelis altiori, non est idem sacerdotium quod Christus
"instituit suis Apostolis.—Conclusio [3]ita probatur;
"quia sacerdotium Romanum fictum est cum signis, et
"ritibus, et pontificalibus benedictionibus modicæ vir-
"tutis, nullibi exemplatis in Sacra Scriptura; quia
"Ordinale Episcopi et Novum Testamentum modicum
"concordant; et nos nescimus videre quod Spiritus
"Sanctus propter aliqua talia signa confert aliquod
"donum; quia ipse et omnia sua nobilia dona non pos-
"sunt stare cum mortali peccato, in nulla persona.
"Corollarium istius est;—quod est dolorosum interlu-
"dium hominibus sapientibus, videre Episcopos ludere
"cum Sancto Spiritu, in collatione suorum ordinum; quia
"ipsi dant coronas in characteribus, loco albo rum cer-
"vorum Regis; et hæc est liberata Antichristi, introducta
"in Sanctam Ecclesiam ad colorandam otiositatem.

"Tertia Conclusio, et dolorosa, est.—Quod lex con-
"tinentiæ injuncta sacerdotibus, quæ in præjudicium
"mulierum fuit [4]primo ordinata, inducit sodomiam in
"totam Sanctam Ecclesiam. Sed nos excusamus nos
"per Bibliam, quia [5]suspectum decretum dicit quod
"non nominaremus illud. Ratio; et experientia pro-
"bant istam Conclusionem. Ratio; quia [6]delicata
"cibaria virorum ecclesiasticorum volunt habere neces-
"sarie purgationem, naturalem vel pejorem. Experi-
"entia; quia secreta probatio talium hominum est,
"quod [7]non delectantur in mulieribus; et cum proba-
"veris talem, nota eum bene, quia ipse est unus ex
"illis. Corollarium istius est;—privatæ religiones, incep-
"tores, seu origo, istius peccati, essent maxime [8]dignæ

[1] *Secunda Conclusio est. Hoc nostrum*, in Faustina B. ix.
[2] *ficta a* in orig.; corrected from *Fasc. Zizan.*
[3] *ista* in *Fasc. Zizan.* and Faustina B. ix.
[4] Omitted in Faustina B. ix.
[5] *susceptum* in Faustina B. ix.
[6] *ista delicata* in Faustina B. ix.
[7] Omitted in *Fasc. Zizan.*
[8] *digni* in orig. and Faustina B. ix.

A.D. 1395. " annullari. Sed Deus, de potentia sua, super peccatum occultum talium in Sanctam Ecclesiam immittat vindictam aptam.

" Quarta Conclusio.—[1] Quæ maxime damnificat innocentem populum est, quod fictum miraculum Sacramenti panis inducit omnes homines, nisi sint pauci, in idolatriam; quia ipsi putant quod corpus Dei, quod nunquam [2] erit extra cœlum, virtute verborum sacerdotis includeretur essentialiter in parvo pane, quem ipsi ostendunt populo. Sed vellet Deus quod ipsi vellent credere quod Doctor Evangelicus dicit in suo [3] Triologo, quod panis altaris est habitudinaliter Corpus Christi. Quia nos supponimus quod per istum modum potest quilibet fidelis homo aut mulier, in Dei lege existens, facere sacramentum istius panis, sine aliquo tali miraculo. Corollarium istius Conclusionis est;—quod licet Corpus Christi sit dotatum sempiterno gaudio, servitium de Corpore Christi factum per Sanctum Thomam est non verum, et pictum plene falsis miraculis; et non est mirum, quia frater Thomas, illo tempore tenens cum Papa, voluit fecisse miraculum de ovo gallinæ. Et nos cognoscimus bene, quod quodlibet mendacium, aperte prædicatum, vertit ad dedecus Illius qui semper est verax, et sine defectu.

" Quinta Conclusio est hæc.—Exorcismi et benedictiones factæ in Ecclesia super vinum, et panem, et aquam, et oleum, sal, ceram, incensum, et lapidem altaris, et muros ecclesiæ, super vestimentum, mitram, et crucem, et baculos peregrinorum, sunt vera practica nigromantiæ, potius quam Sacræ [4] Scripturæ.— Ista Conclusio probatur sic:—quia per tales exorcismos creaturæ [5] onerantur esse altioris perfectionis quam fuit in natura propria; et nos non videmus aliquid

[1] *Quæ—est,* omitted in *Fasc. Zizan.*

[2] *erat* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] Wyclif, *Tri.* iv. 7.

[4] *Theologiæ* in *Fasc. Zizan.*

[5] *honorantur* in *Fasc. Zizan.*

" mutationis in aliqua creatura, quæ est sic exorcizata, A.D. 1395.
" nisi per [1] falsam fidem, quod est principale [2] artis " diabolicæ. Corollarium est;—quod si liber exorcizandi " aquam benedictam, lectus in Sacra [3] Ecclesia, esset " totus fidelis, nos cogitamus veraciter quod aqua be- " nedicta, usitata in Sancta Ecclesia, foret optima medi- " cina pro omnibus languoribus, videlicet, *sorys;* cujus " contrarium de die in diem experimur.

"Sexta Conclusio.—[4] Quæ manutenet multipliciter su- " perbiam [5] [est], quod Rex et Episcopus in una persona, " prælatus et judex in temporalibus causis, [6] prælatos " et officiales in mundiali servitio, facit quodlibet regnum " extra bonum regimen. Ista Conclusio probatur; quia " temporale et spirituale sunt duæ partes [7] activæ, et " ideo ille qui posuit se ad unum, non intromitteret se " de alio; quia—[8] 'Nemo potest duobus dominis servire, " 'etc.' Videtur nobis quod hermaphrodita vel ambi- " dexter essent bona nomina pro talibus hominibus " duplicis status. Corollarium est;—quod ideo nos, pro- " curatores Dei, in causa ista prosequimur erga Parlia- " mentum, quod omnimodi curati, tam superiores quam " inferiores, sint plene excusati de temporali officio, et " occupent se cum cura sua, et cum nullo alio.

"Septima Conclusio, quam nos potenter affirmamus, " est.—Quod speciales orationes pro animabus mortuo- " rum factæ in Ecclesia nostra, præferentes unum per " nomen magis quam alium, est falsum fundamentum " eleemosynæ, super quod omnes eleemosynarum domus " nequiter sunt fundatæ. Ista Conclusio probatur per " duas rationes: una est, quod oratio meritoria, et

---

[1] *plenam* in orig.; corrected from *Fasc. Zizan.* and Faustina B. ix.

[2] The word *atis* is inserted here, in orig., by mistake.

[3] *Scriptura* in orig.; corrected from *Fasc. Zizan.* and Faustina B. ix.

[4] *Quæ—est,* omitted in *Fasc. Zizan.*

[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[6] *curatus et officiarius in* in *Fasc. Zizan.*

[7] *Ecclesiæ* in Faustina B. ix.; *totius Ecclesiæ sanctæ,* in *Fasc. Zizan.*

[8] *Matt.* vi. 24.

A.D. 1395. "alicujus valoris, debet esse opus [1] [procedens] ab alta "caritate. Et perfecta caritas nullam personam excipit, "'quia—[2] 'Diliges proximum tuum, sicut seipsum;' "quapropter apparet nobis, quod donum boni tempo- "ralis collatum sacerdotibus, et eleemosynariis domibus, "est principale consilium specialis orationis, quæ non "est longe a symonia. Alia ratio est, quia [3] speciales "orationes factæ pro hominibus damnatis ad sempiter- "nam pœnam, est Deo multum displicens; et quamvis "sit dubium, verisimile est Christiano populo, quod "fundatores eleemosynarum domus, propter suam ve- "nenosam dotationem, sunt pro majori parte pertran- "siti latam viam. Corollarium est; — oratio valoris "procedens ex caritate perfecta, amplexaret in gene- "rali omnes illos quos Deus vellet habere salvatos, et "dimittere[t] jam usitatam markandiam pro speciali- "bus orationibus factam mendicantibus, possessionatis, "et aliis sacerdotibus conductitiis; qui sunt populus "magni [4] honoris toti regno, manutentus in otiositate "sua; quia fuit probatum in uno libro quem Rex "[5] audivit, quod centum domus eleemosynarum suffi- "ciunt toti regno; et ex hoc proveniret maximum "incrementum [6] [possibile temporali parti].

"Octava Conclusio.—Ad narrandum populo decepto "est, quod peregrinationes, orationes, oblationes, factæ "certis crucibus sive *rodis*, et surdis imaginibus de "ligno et lapide, sunt prope consanguinei ad idolatri- "am, et longe ab eleemosyna; et quamvis ista inhibita "[7] imageria sit liber erroris populo laicali, adhuc imago "usualis de Trinitate est maxime abominabilis. Istam "Conclusionem Deus aperte ostendit, præcipiens elee- "mosynam fieri hominibus indigentibus; quia ipsi sunt

[1] Omitted in orig.; supplied from *Fasc. Zizan.* and Faustina B. ix.

[2] *Matt.* xix. 19; xxii. 39.

[3] *specialis oratio*, in *Fasc. Zizan.*

[4] *operis* in *Fasc. Zizan.*

[5] *habuit* in *Fasc. Zizan.*

[6] Omitted in orig.; supplied from *Fasc. Zizan.* and from Faustina B. ix., *ponibile* being there written for *possibile*.

[7] *et imaginaria sint* in *Fasc. Zizan.*

" imago Dei in majori similitudine quam lignum vel " lapis. Quia Deus non dixit,—'Faciamus lignum, vel " 'lapidem, ad imaginem et similitudinem nostram,' " sed—[1]'Faciamus hominem ad imaginem, etc.;' quia " supremus honor, quem clerici vocant 'latriam,' per- " tinet ad divinitatem solum; et inferior, quem clerici " vocant 'duliam,' pertinet ad hominem et angelum, " et nullam creaturam inferiorem. Corollarium est;— " quod servitium de cruce, factum bis in anno quo- " libet, est plenum idolatria; quia si illud lignum, clavi " et lancea, deberet ita alte honorari, tunc [2][essent] " labia Judæ magnæ reliquiæ, si quis posset illa ha- " bere. Sed nos rogamus te peregrinum, ad narrandum " nobis, quando tu offers ossibus mortuorum sanctorum, " in scrinio positis in loco aliquo, utrum relevas tu " sanctum qui est in gaudio, vel istam pauperem do- " mum eleemosynæ, quæ est ita bene dotata? Quia " homines sunt canonizati, Deus scit quomodo; et ad " loquendum magis plene, fidelis Christianus supponit " quod puncta istius nobilis hominis quem homines vo- " cant 'Sanctum [3]Thomam,' non fuerunt causa martyrii. A.D. 1395.

"Nona Conclusio.—[4]Quæ tenet populum tam basse " est, quod auricularis confessio, quæ dicitur necessaria " pro salvatione hominum, cum ficta potestate abso- " lutionis, exaltat superbiam sacerdotum, et dat illis " opportunitatem secretarum vocationum aliarum quam " nos volumus dicere. Quia domini et dominæ attes- " tantur, quod præ timore confessorum suorum non " audent dicere veritatem; et tempore confessionis est " opportunum tempus procationum, scilicet, [5]*wowyng*, " et aliarum secretarum conventionum ad mortalia pec- " cata. Ipsi dicunt, quod sunt commissarii Dei ad

[1] *Genesis* i. 26.

[2] Omitted in orig.; supplied from *Fasc. Zizan.* and Faustina B. ix.

[3] Saint Thomas of Canterbury (Becket) is meant.

[4] *Quæ—est*, omitted in *Fasc. Zizan.*

[5] Sic in orig. and *Fasc. Zizan.*; *wouwyng* in Faustina B. ix.; probably meaning "*wooing.*"

A.D. 1395. "judicandum de omni peccato, et perdonandum et "mundandum quemcunque eis placuerit. Dicunt etiam "quod habent claves cœli et inferni, et possunt ex-"communicare et benedicere, ligare et solvere, ad vo-"luntatem eorum; in tantum quod pro bussello frumenti, "vel duodecim denariis per annum, volunt vendere "benedictionem Dei per chartam et clausam de waran-"tiza, sigillata sigillo communi. Ista Conclusio sic est "in usu, quod non indiget alia probatione. Corollarium "est;—quod Papa Romanus, qui fingit se altum thesau-"rarium totius Ecclesiæ, habens illud insigne jocale "passionis Christi in custodia, cum meritis omnium "Sanctorum in cœlo, per quod dat fictam indulgentiam "a pœna et a culpa, est corollarius præscriptus [1] [max-"ime] extra caritatem; ex quo potest liberare omnes "prisonarios in inferno existentes, ad voluntatem suam, "et [2] ipsemet in fine nunquam venire ibidem. Sed "hic quilibet Christianus potest videre, quod multa "secreta falsitas est [3] condita in Ecclesia nostra.

"Decima Conclusio est hæc.—Quod homicidium per "bellum vel prætensam legem justitiæ, sine spirituali "revelatione, est expresse contraria Novo Testamento; "quod quidem est lex gratiæ, et plenum misericordiæ. "Ista Conclusio est aperte probata per exemplum "punitionis Christi, hic in terra; qui docuit hominem "ad diligendum inimicos et miserandum eis, et non "ad occidendum eos. Ratio est hæc, quia pro majori "parte ubi homines pugnant, post primum ictum sunt "extra caritatem, et quisquis moritur extra caritatem "vadet altam viam ad infernum. Et ultra hoc, nos "cognoscimus bene quod nullus clericus scit [4] fundare se "per Scripturam, vel per rationem legitimam, punitio-"nem mortis Christi pro uno peccato mortali, et non

[1] Omitted in orig.; supplied from *Fasc. Zizan.* and Faustina B. ix.

[2] The word is *ipmiuz* apparently, or closely resembling it; it is *ipmmez* in Faustina B. ix.: *ipsos facere nunquam*, in *Fasc. Zizan.*

[3] *abscondita* in *Fasc. Zizan.*

[4] *liberare, per Scripturam .... punitionem mortis pro uno, etc.*, in *Fasc. Zizan.*

"pro alio. Sed lex misericordiæ, quæ est Novum A.D. 1395.
"Testamentum, inhibuit omnimodum homicidium; in "[1] Evangelio dictum est—'Non occides, etc.' Corollarium;—est sancita expoliatio pauperis populi, quando "domini adquirunt indulgentias a pœna et a culpa, "illis qui juvant exercitum eorundem congregatum "ad interficiendum Christianum populum, in longinquis terris, pro temporali lucro, sicut nos videmus: "et milites qui currunt ad ethnicos—[2] *into hethenesse* "—ad acquirendum sibi nomen in occisione hominum, acquirunt multum plus malas grates a Rege "pacis; quia per humilitatem et patientiam nostram "fides fuit multiplicata, et pugnatores ac interfectores "Ihesus Christus odit et minatur, dicens,—[3] 'Qui gladio "'percutit, gladio [4] percutitur.'

"Undecima Conclusio.—[5] Est miserabile ac verecunda "loqui, quod votum continentiæ factum in Ecclesia "nostra per mulieres, quæ sunt fragiles et imperfectæ "in natura, est causa inductionis maximorum peccatorum possibilium humanæ naturæ; quia licet interfectio puerorum antequam baptizentur abortivorum, "et destructio naturæ per medicinam, sint turpia "peccata, adhuc communicatio cum seipsis, vel irrationabilibus bestiis, vel creatura non habente vitam, "transcendit indignitate, ut puniatur pœnis inferni. "Corollarium est;—quod viduæ et tales quæ acceperunt "mantellum et annulum, delicate pastæ, vellemus quod "essent desponsatæ; quia nos nescimus excusare eas "a privatis peccatis.

"Duodecima Conclusio est.—Quod multitudo artium "non necessariarum in nostro regno, nutrit multum "peccatum in *wast*, curiositate, et inter *disgisyng*, et "istud ostendit aperte experientia, et ratio probat; "quia natura cum paucis artibus sufficit ad necessi-

[1] *Mark* x. 19; *Luke* xviii. 20.
[2] *in hethnesse* in Faustina B. ix.
[3] *Matt.* xxvi. 52.
[4] *peribit, etc.* in *Fasc. Zizan.* and Faustina B. ix.
[5] *Est . . . . loqui,* omitted in *Fasc. Zizan.*

A.D. 1395. " tatem hominis. Corollarium est ;—quod ex quo Sanctus Paulus dicit,—[1] 'Habentes victum et vestitum, 'hiis contenti simus,' videtur nobis quod aurifabri, et armatores, et omnimodæ artes non necessariæ homini per Apostolum, destruerentur pro incremento virtutis. Quia [2] licet istæ duæ artes nominatæ erant multum necessariæ homini in antiqua lege, Novum tamen Testamentum evacuavit eas, et multas alias.

" Hæc est nostra ambassiata, quam Christus præcepit nobis prosequi, isto tempore maxime acceptabili, pro multis causis ; et quamvis istæ materiæ sint hic breviter notatæ, sunt tamen in alio libro large declaratæ, et multæ aliæ plures in nostro *langage* proprio, quas vellemus quod essent communes toti populo Christiano. Rogamus Dominum, de sua infinita bonitate, ut reformet nostram Ecclesiam totaliter, extra juncturam, ad perfectionem sui primi initii."

These Conclusions, by whom supported.

Hæ Conclusiones prælibatæ sunt manutentæ, supportatæ, ac defensatæ, per diversos dominos Angliæ, necnon instanti Parliamento propositæ, ut præfertur, per Dominum Thomam Latimer et Dominum Ricardum [3] Stury, aliosque plures ; unde [4] operte scripserunt, sicut patet per versus sequentes, quod nisi apponeretur remedium in prædictis, ipsimet, non tanquam insurrectores aut pacis destructores, sed vitia enormia corrigentes, in manu forti remedium apponerent. Quapropter timentes Episcopi et alii viri ecclesiastici, miserunt Eboracensem Archiepiscopum et Londoniensem Episcopum ad Regem, ut diximus, in Hiberniam, qui Regi referrent insolentias Lollardorum.

Hii versus qui sequuntur, affixi fuere ostio Sancti Pauli ;—

" Plangant Anglorum gentes crimen sodomorum ;
" Paulus fert, horum sunt idola causa malorum.

---

[1] 1 *Tim.* vi. 8.
[2] Repeated in orig.
[3] *Story* in Faustina B. ix.
[4] *aperte* in Faustina B. ix.

"Surgunt ingrati [1] Giazitæ, Simone nati, A.D. 1395.
"Nomine prælati, hoc defensare parati.
"Qui reges estis, populis quicunque præestis,
"Qualiter hiis gestis gladiis prohibere potestis?"

Rex, ut audivit præmissa, per legatos sibi missos in Hiberniam, commotus est valde; juravit quod tam Lollardos quam fautores eorum trahi faceret ad suspendia, nisi relinquerent opiniones suas. Complevitque, mox ut terram attigit, quod juravit, comminatus mortem publice potentioribus qui [2] faverant eis, nisi resipiscerent, asseverans eos esse proditores tam Regis quam regni, et omnes qui nitebantur destruere fidem patrum. A Ricardo autem [3] Stury exegit juramentum, quod non manuteneret opiniones hujusmodi, tacto Evangeliorum libro. Quod cum fecisset, licet invitus, Rex e vestigio, apposita libro manu propria, dixit,—"Et ego juro tibi, "si tu unquam juramentum tuum violaveris, ego te "faciam morte, [4] scilicet turpissima, interire."

The King returns to England, and threatens the supporters of the Lollards.

Audientes cæteri hujusmodi vocem tubæ, contraxerunt cornua, et, velut testudines, intra casellas suas delituerunt. Hac Regis animositate in brevi reddita fuit pax Ecclesiæ Anglicanæ; nec multo post hæc, obiit Ricardus [5] Stury, fautor maximus perfidorum.

The movements of the Lollards are checked.

Sub eisdem diebus, quidam armiger de Comitatu Staffordiæ, gerens signum Regis in pectore, id est, cervum argenteum, [6] incertum utrum dono Regis an fallaci præsumptione, adjuncto sibi [7] quodam de Northfolchia, vocato "Johanne Colby," falsissimo ganeone, qui imaginatus [8] [fuerat] quamdam patentem litteram Magno [9] Sigillo insignitam, ad [10] decipiendum incautos, circuivit per patriam, primo Estsexiæ, deinde Northfolchiæ, Abbathias et Prioratus ingrediens, tam mona-

Singular fraud practised upon the religious houses of Essex and Norfolk.

[1] Probably for *Gehazitæ*.
[2] *favebant* in Faustina B. ix.
[3] *Story* in Faustina B. ix.
[4] This word is doubtful; it is omitted in Faustina B. ix.
[5] *Story* in Faustina B. ix.
[6] *insertum* in orig.
[7] *quoam* in orig.
[8] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[9] *regillo* in orig.
[10] *detinendum* in Faustina B. ix.

A.D. 1395. chorum quam canonicorum et monialium, et expetens virtute prædictæ patentis regiæ inspectionem et examinationem libertatum earundem domuum, et præcipue chartarum quas tenebant de amortizatione omnium nuper prius [1] stata ad manum mortuam adquisitorum; unde multi, timentes temporis præsentis malitiam, composuerunt [2] [cum] eo, offerentes pecuniæ magnas summas, ut esset favorabilis, et hujusmodi perquisita ratificaret. Ille vero se quasi benevolum in omni loco exhibebat, simulans se dolere de injuncto sibi officio; et eorum libertates gratanter ratificavit, et a pluribus grandes [3] summas pecuniæ reportavit, et præcipue de locis illis qui pro tempore accessus sui destituti fuere præsentia jurisperitorum. Hanc ergo fraudem exercuerunt longo tempore, multis obloquentibus, sed [4] pactis contradicentibus, donec Gilbertus de [5] [Debnham], Vicecomes Northfolchiæ et Southfolchiæ, assumptis secum viris ad persequendum eos, cepisset illos, et in custodia posuisset. Hic nempe, comprehensis illis, deprehendit fraudem, examinando patentem litteram, cui repperit sigillum non [5] [more] appensum debito, sed occulte consutum. Misit igitur utrumque ligatum, more proditorum, Londonias, recepturum pro demeritis dignas pœnas; sed armiger statim, vel verecundia facti, vel metu improperii indelebilis, in carcere finem fecit. Alter vero remansit in custodia, donec Regis Consilium decrevisset quid de eo faciendum foret.

The King orders the body of Robert de

Hoc anno, mense [6] Septembrio, Rex Angliæ, apportato corpore de [7] Lovania quondam dilecti sui Roberti de Veer, Oxoniensis Comitis, (felicis quidem si se inter

---

[1] Sic in orig.; *statum* in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] Repeated in orig.

[4] *pacis* in Faustina B. ix.

[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[6] *Novembrio* in Faustina B. ix., and Walsingham.

[7] *Lovonia* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

se continuisse statuisset, sed propter [1] excellentiam infelicitate subactus,) fecit apud Prioratum de Colne in Estsexia solemnes exequias, exhibens ibidem suam præsentiam, et modis quibus potuit magnificans officium funerale; curavitque thecam cypressinam, in qua corpus, balsamo delibutum, jacuit, aperire, faciem considerare, digitos contrectare; qui, ut fertur, ditati fuerunt annulis aureis [2] pretiosis, cum corpore terræ tradendis. Demonstravitque dilectionem defuncto publice, quam impenderat prius vivo.

A.D. 1395. Vere to be buried at Colne, in Essex.

Erant ibi, cum Rege et matre defuncti, Archiepiscopus et alii plures Episcopi, cum Abbatibus et Prioribus, aliisque viris religiosis. Sed pauci interfuerunt proceres; quia nondum digestum fuerat odium quod conceperant contra illum.

Hatred of the nobles towards him.

Eodem anno, imago Crucifixi, cum stigmatibus sanguinolentis, apparuit in Gallia, supra campanile ecclesiæ Laudunensis, per mediam fere horam, cernentibus Episcopo, et clero, et populo, manifeste.

Prodigy seen at Laon.

Quo anno, Morettus ille barbarus, cum trecentis quinquaginta millibus paganorum, conflixit contra Priorem Sancti Johannis de Roodes, aliosque Christianos. Sed Dei virtute victus est, centum millibus de suo exercitu interfectis. Et quia fortuna sibi defuit in campestri prœlio, navali bello [3] Rhamnusiam experiri perrexit. Sed Qui terræ marique dominatur, ejus conatus enervavit, et cum confusione maxima [4] fugere compulit iterato. Civitas quoque Constantinopolitana, quam supra diximus obsessam per ejus exercitum, veluti infinitum, superveniente Imperatore Constantinopolitano, cum parvo Christianorum [5] [numero], liberatur, quingentis millibus miraculose de gente Pagana peremptis.

Engagements between Bajazet, Sultan of the Ottomans, and the Christians. (A.D. 1396).

---

[1] A side-note has *extollentiam*, as in Walsingham and Faustina B. ix.

[2] Somewhat indistinct in orig.; *proceris* in Faustina B. ix.

[3] *Ramnisiam* in orig.; the goddess Nemesis is meant.

[4] Bajazet was *not* defeated at the Battle of Nicopolis (A.D. 1396), to which allusion is here made.

[5] Omitted in orig.; supplied from Walsingham and Faustina B. ix.

A.D. 1395.

Obituary for the year.

Hoc anno obiit J[ohannes] Waltham, Sarisburiensis Episcopus, regni Thesaurarius; qui tantum Regi complacuerat, ut, licet multis murmurantibus, Rege jubente, apud Westmonasterium inter Reges acciperet sepulturam. Huic successit, in officio Thesaurarii, Dominus Rogerus Waldene, prius Regis Secretarius, et Calesiæ Thesaurarius: in Episcopatu vero Dominus J[ohannes] Mytford, Cicestrensis; ad cujus Episcopatum Dublinensis Archiepiscopus est translatus, quia major pontificatus in sæculari substantia minor erat.

Obiit etiam [1] Thomas Brantyngham, [2] Exoniensis Episcopus; cui successit, Regis instantia, Magister Edmundus de Staffor[d], Portitor Privati Sigilli.

Obiit et Henricus de Wakefeld, Episcopus Wygorniensis; cui successit, ad preces Regis, per provisionem, quidam Cisterciensis monachus, Regis physicus, dictus "Tydýman," spreta et cassata electione legitima Magistri Johannis Grene.

Piracy of subjects of the Queen of Denmark.

Hoc anno sensit Anglia damna gravia per piratas Reginæ Danemarchiæ, qui nautas et mercenarios sæpius deprædabantur, præcipue tamen qui erant de Norfolchia; qui ausi sunt, collecta multitudine, congredi cum eisdem. Quibus prævalentibus barbaris, multi perempti, plurimi vero ad redemptionem gravissimam sunt servati, amissis viginti millibus librarum quas comportaverant ad marcandizandum.

Losses of the men of Norfolk.

Extortionate demands of the Archbishop of Canterbury upon the clergy, enforced by Papal Bull.

Eodem anno, Dominus Willelmus Courtnay, Cantuariensis Archiepiscopus, non considerata depressione ecclesiastica qua jugiter premebatur per regia talliagia, plus spectans suo privato commodo quam communitatis incommodo, impetravit ab Apostolico [3] Bullas, sibimet gratiosam, cæteris odiosam; ut levare posset per totam suam Provinciam quatuor denarios de libra qualibet omnium bonorum ecclesiasticorum, tam ex-

---

[1] This name is omitted in Faustina B. ix.; it is supplied in a later hand in orig. Bishops Brantingham and Wakefield died in A.D. 1394.

[2] *Oxoniensis* in Faustina B. ix.

[3] Sic in orig.

emptorum quam non exemptorum, nulla prætensa causa vera, vel legitima. Cujus gratiæ constituti sunt executores Archiepiscopus Eboracensis, Dominus Thomas Arundel, et Magister Braybrok, Episcopus Londoniensis. Multi igitur, censuras metuentes tam sublimium executorum, maluerunt summam petitam continuo solvere, quam [1] dubiis litibus, cum jactura forsitan, subjicere. Nonnulli ad Sedem Apostolicam, tanquam a gravamine, appellantes, causam suam nitebantur defendere, et dictum subsidium, tanquam illegitimum, quomodolibet revocare. Quorum animosiores et præcipui fuere Lincolnienses; sed tantis motibus finem imposuit mors Archiepiscopi, cito postea subsecuta.

A.D. 1395.

Death of the Arch-bishop.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo sexto, et regni Regis Ricardi Secundi nono-decimo, direxit Dominus Papa litteras Regi Angliæ supplicatorias, ut assisteret favorabiliter prælatis Ecclesiæ in causa Dei contra Lollardos, quos declaravit non solum proditores Ecclesiæ, sed et ipsius Regis, [2] multiplicibus argumentis; rogans obnixius ut quos prælati declarassent [3] [hæreticos], Rex capi juberet, si in pravitate perseverare decernerent, et juxta jura, ut proditores et hæreticos, condemnatos puniri.

A.D. 1396.

The Pope requests the King's aid against the Lollards.

Aliasque misit Bullas, ad revocandum religiosos qui capellanias obtinuerant, vel ab ipso Papa, vel quoquam alio, nuncio vel legato; quas amplexati sunt Ordines Mendicantium, quasi munus deificum, sed Fratres Minores præcipue, qui confestim confratres suos, qui per capellanatum ab eorum cœtu segregati fuerunt, rapere, capere, et domum reducere, satagebant; sicque factum est, ut quidam putant, ut quam breve sit exemptorum gaudium, longum converteretur in luctum.

The religious called to their respective houses, who have received the Pope's chaplaincy.

Per idem tempus, Dominus Johannes, Dux Lancastriæ, cui Rex donaverat Ducatum Aquitaniæ, cum jam

The Duke of Lancaster re-

---

[1] *duabus* in Faustina B. ix.
[2] *multiplurībus* in Faustina B. ix.
[3] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1296. inæstimabilem summam thesauri[1] profudisset in illis partibus pro adipiscenda patriotarum benevolentia, subito per mandatum revocatur. Qui mox reverentia debita vocanti paruit, et cito post Natale in Angliam transfretavit, pervenitque Langleyam, ubi Rex Natale Domini tenuit isto anno. Susceptusque est a Rege, prout decuit, debito cum honore; sed, ut quidam asserunt, non amore. Licentiatus proinde a Rege, recessit a Curia, et properavit Lincolniam, ubi Katerina de Swynforde eo tempore morabatur; quam post Octavas Epiphaniæ, cunctis admirantibus facti miraculum, desponsavit; quia fortuna talis fœminæ tantæ sublimitatis heroi minime competebat.

called from Aquitaine.

He marries Katherine de Swynford.

Interview between the Kings of England and France.

Eo tempore, juxta pacta prius firmata inter nuncios, Reges Angliæ et Franciæ convenerunt ad locum ultra Calesiam, eorum colloquio designatum, ubi amborum Regum tentoria magnifice sunt erecta. Quique, priusquam colloquerentur, pro pacis securitate, corporale præstiterunt hujusmodi publice juramentum:—

Oath made by the King of France,

"Nos Karolus, Rex Franciæ, juramus in verbo regali, "super Evangelia, pro nobis et omnibus nobis sub-"jectis, amicis, et affinitate conjunctis et benevolenti-"bus, quod non faciemus, nec patiemur fieri, per nos "nec per supra nominatos, damnum, impetitionem, "molestiam, arestationem, nec disturbationem, ullo "modo per tempus nostræ conventionis, nec per octo "dies ante conventionem, et septem dies sequentes, "nostro dicto filio Regi Angliæ, nec alicui de suis "subjectis, amicis, affinibus, nec benevolis, ante dictum "tempus. Et si casu aliquo insolentia vel litigium "per aliquem de nostris supradictis,—quod absit,—"emerserit, nos promittimus verbo regali et per secu-"ritatem prædictam, quod faciemus hæc debite emen-"dari, et sine dilatione reformari; et juramus ulterius, "super securitate prædicta, quod si aliquis vel aliqui

[1] *perfudisset* in Faustina B. ix.

"de qualicunque statu vel conditione extiterint, voluerit vel voluerint contraire dictæ nostræ securitati, nos erimus in auxilium nostri prædicti filii, pro nostro posse, ad resistendum malitiæ malefactorum prædictorum, et conservandum nostrum dictum filium et suos, per modum quem nos et nostri scimus, et ad tenendum omnia, et prosequendum, sine fraude vel malo ingenio. Et ad hoc juramus, et promittimus, sicut supra." A.D. 1296.

Idem juramentum edidit Rex Anglorum. By the King of England.

Die vicesima sexta mensis Octobris, Rex Angliæ equitavit de Calesia versus castrum suum de Gynes, et cum eo Dux de Berry, qui missus [1] [fuerat] ex parte Francorum Calesiam, ad recipiendum juramentum Regis Angliæ, et securitatem pro gente Francorum accedente ad colloquium duorum Regum. Et in equitatione versus Gynes, obviavit ei Dux Aurelianorum, cum quingentis nobiliter adornatis. Cœnaverunt ergo Duces de Berry et de [2] Orleon ea nocte cum Rege; et post cœnam donavit Rex Duci de Berry monile pretii quingentarum marcarum, et Duci de Orliones cyphum aureum, cum olla aquaria, pretii ducentarum marcarum. Particulars of the interview.

In crastino, qui fuit dies Veneris, mane proclamatum fuit, ne quis portaret gladium, dagardum, neque baculum, exceptis quadringentis generosis, qui fuerunt assignati specialiter ad assistendum Regum colloquio et obviationi. Proclamation as to carrying arms.

Rex Angliæ, indutus gouna longa de velvetto rubeo, gerens in capite sertum plenum pretiosis lapidibus, quod receperat de dono Regis Franciæ, et in pectore ferens cervum de liberata propria, cum suis, processit regaliter; qui omnes induebantur talaribus gounis de rubeo, cum una benda alba de liberata Reginæ Angliæ nuper defunctæ; pervenitque quasi cum centum ad tentorium sibi præparatum. Dress of the King of England, and his retinue.

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *Oreleones* in Faustina B. ix.

A.D. 1396. E vestigio venit Rex Franciæ, cum suis, de castello de [1] Aarde, et maxima melodia, ad castra sua. Et cum ingressus fuisset papilionis suæ cameram, mox misit Comitem Sancti Pauli ad Regem nostrum, ut nunciaret sibi adventum suum, et quæreret qua hora erant pariter locuturi. At Rex Angliæ misit Comitem Northumbriæ, pro eadem causa, ad Regem Franciæ, ut requireret super hoc Regis Franciæ voluntatem. Qua cognita, missi sunt ad Regem nostrum de parte Francorum, ad conducendum eum ad papilionem suam de Consilio, Duces de Berry, de Burgoyn, de Orleones, et de Borbon, Comes de Sancer, et Vicecomes de Meleyn, et Episcopus de Vylainos, Dominus[2][que] de Bossy.

French escort of the King of England.

English escort of the King of France.

De parte nostra missi sunt ad conducendum Regem Franciæ ad suam papilionem de Consilio, Duces Lancastriæ et Gloverniæ, Comites de Derby et de Ruthland, Marescallus, et Northumberlond.

Dress of the King of France, and his retinue.

Ornabatur autem Rex Franciæ gouna de velvetto [3] [rubeo], cum benda engrelata de albo et nigro, usque ad genua attingente. Habebatque ocreas et calcaria nigra, calceos albos et rubeos, et circa collum torquem de liberata propria, et cervum in pectore, de liberata Regis Angliæ, et sertum in capite de panno nigro, plenum gemmis. Duces ejus et Comites, domini sive milites, vestiti fuerunt in secta Regis, sed armigeri pannis de *say* fuerunt induti, de colore rubeo et bendis similibus, nigrisque capuciis.

Interview of the Kings.

Hora igitur assignata colloquio, processerunt Reges, quisque de suo tentorio, pedetentim, ita ut nullus alium in passu prævenit, usque ad allocutionis locum, quod erat situm inter papiliones; portante [4] gladium coram Rege Angliæ, fratre suo, Comite de Huntyngdone, et coram Rege Franciæ Comite de Harecourt.

---

[1] *Arde* (Ardres) in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] Supplied from Faustina B. ix.

[4] *gladio* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

A.D. 1396.

In obviatione Regum, et colloquio, populus utriusque partis diutissime genuflexit. Post colloquium, comederunt species, et biberunt vinum. Eadem hora, dedit Rex Angliæ Regi Franciæ cyphum magnum aureum, quem Rex Edwardus de Wyndeshore fecit fieri anno regni sui quadragesimo quarto, pretii septingentarum marcarum, et aquarium ad eundem. Quibus gestis, iverunt Reges, junctis manibus, cunctis cernentibus, ad molendinum de Andre, quod non procul erat a loco papilionum, ut populus utriusque partis cognosceret Reges concordatos; et ideo gladii Regum, in signum pacis, retro eos portabantur. Reversique sunt per tentoria Franciæ, ut Gallicorum personas aspicerent, et apparatum; deinde per tentoria Anglicorum revenerunt. Postremo, junctis palmis, pariter ingressi sunt papilionem Consilii Anglicorum; ubi, post vinum et species, Rex noster dedit Regi Franciæ monile quoddam pretii quingentarum marcarum. Quo facto, iverunt Reges pariter ad locum suo colloquio limitatum, ubi concordatum est, ut construeretur in eodem loco, amborum sumptibus, una Capella, quæ vocaretur "Nos-" træ Dominæ de Pace," in memoriam sempiternam colloquii duorum Regum. Quibus ita gestis, quilibet apprehendit manum alterius, et sic quisque proprium tentorium est ingressus.

A Chapel to be erected on the site of the interview.

Die Sabbati, in festo Apostolorum Simonis et Judæ, mane, Angliæ Rex vestitus est gouna de albo et rubeo [1] velvetto (id est [2] *motle*), quæ medias tibias attingebat; quem præcedebant, et sequebantur, quadringenti milites et armigeri; erantque milites in una secta de pannis aureis, et armigeri de pannis de *say* de liberata Regis. Rex vero Franciæ indutus est per omnia hesterno apparatu. Conveneruntque Reges ad papilionem Francorum, ubi colloquebantur de articulis tractatus sui, qui redacti fuerunt in scripta, et firmati assensu

Dress of the King of England, on the second day's interview.

Particulars of the second day's interview.

[1] *velveto polimito* in Faustina B. ix.

[2] *motlee* in Faustina B. ix.; our "motley."

A.D. 1396. Regum. Quo facto, Reges, cum suo Consilio, jurati fuerunt super Evangelia, quod pacta servarent [1][fideliter] sine fraude; et tunc species et vinum sunt allata. Ea hora, Rex Franciæ dedit [1][regi] nostro duos grandes utres aureas, insertas lapidibus pretiosis; item, unam tabulam cum imagine Trinitatis, auream, plenam pretiosissimis margaritis; item, tabulam cum imagine Sancti Michaelis, ornatam margaritis et lapidibus pretiosis; item, tabulam auream cum imagine Sancti Georgii, refertam margaritis et lapidibus magni valoris; item, tabulam cum cruce et imagine Domini nostri Ihesu Christi, geniculante ad pedem Crucis, auream, plenam lapidibus pretiosis. Rex autem Angliæ redonavit Regi Franciæ quamdam torquem, de margaritis et pretiosis factam lapidibus, quam dederat sibi Anna, quondam Regina, pretii quinque millium marcarum; quam Rex Franciæ gratanter apposuit collo suo; et invitavit Regem Franciæ ad prandendum cum eo die Lunæ sequente, quod Rex Franciæ læto vultu concessit.

Exchange of gifts between the Kings.

No interview held on Sunday.

Dominica sequente, Reges non convenerunt, sed Dux de Berry et Vicecomes de Melone comederunt cum Rege Angliæ, in castello suo de Gynes. Post prandium, Rex dedit Duci de Berry quoddam monile pretii trecentarum librarum. Eodem die, cœnavit cum Rege Dux Aurelianensium; cu[i] Rex dedit post cœnam cyphum et aquarium de auro puro; et mox Dux redonavit Regi alterum cyphum, cum aquario, pretii multo majoris quam fuerat cyphus Regis.

Exchange of gifts between the King of England and the Duke of Orleans.

Particulars of the interview on Monday.

In crastino, id est, die Lunæ, [2][Rex Angliæ], indutus gouna de panno aureo blodeo et talari, equitavit ad tentoria, cum gente sua; et Rex Franciæ, in apparatu pristino, cito postea pervenit illuc, habens in

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] These words are evidently omitted, by inadvertence, in orig. and in Faustina B. ix.

in quo fuit fixus cervus de Regis Angliæ liberata. Gens etiam Regis Franciæ venit in pristino apparatu; conveneruntque Reges ad magnum tentorium Regis nostri, præstolaturi ibidem adventum novæ Reginæ futuræ, et interim inferebantur vinum et species. Post potum, dedit Rex Angliæ Regi Franciæ cyphum, cum aquario aureo, et utrem [1]crystallinum plenum gemmis, pretii quingentarum marcarum. A.D. 1

Ea hora adducta fuit Regina novella ad papilionem Consilii Gallicorum; cum qua venerunt Ducissæ Lancastriæ et Gloverniæ, et Comitissa Huntingdoniæ, cum suis domicellis. Duces vero de Berry [2][et] de Burgoyne, vestiti velvetto rubeo, portaverunt Reginam ad locum [3]colloquio limitatum; quæ fuit vestita stricta tunica de modo antiquo de blodeo velvetto, pulverizato cum floribus liliorum, et habebat in capite coronam valde pretiosam. Quam Rex Franciæ dedit Regi Angliæ, sub hiis verbis;—"Fili carissime, commendo "vobis hanc creaturam, mihi super omnes mundi dilec- "tam creaturas, præter Dolphinum, nostrum [4][filium], "et uxorem nostram." Quam Rex Angliæ cepit per manum, et regratiabatur Regi Franciæ pro dono tam honorabili et gratioso, promisitque [4][se] eam accipere sub conditionibus factis inter eos; et ut per istam affinitatem utriusque Regis subjecti vivere possint pacifice, et ipsi Reges pervenire ad bonum finem et conclusionem faciendæ pacis perpetuæ inter regna, et ad evitandum effusionem sanguinis Christiani, quæ posset verisimiliter evenire, si hæc affinitas non fieret ista vice. Commendata est proinde Regina Ducissis Lancastriæ et Gloverniæ, et Comitissis Huntingdoniæ et Staffordiæ, aliisque dominabus quæ aderant; quæ con-

The Ki[ng] of Fran[ce] gives hi[s] daughte[r in] marriag[e] to King Richard

The new Queen is conducte[d] to Calais.

[1] *crystallinam plenam* in orig. and Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *colloquii* in Faustina B. ix.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1396. duxerunt [1] [eam] Calesiam in maximo apparatu hominum et equorum; habuitque cum ea duodecim currus [2] onustos dominabus et domicellis.

The Kings feast together, and then part.

Quibus ita gestis, Reges consederunt ad prandium in tentoria [3] Regis nostri. Rex Franciæ consedit in dextra parte aulæ; cui servitum fuit regaliter modo suæ patriæ, id est, de omnibus cibariis primi cursus simul in magna parapside, et de secundo cursu eodem modo. Regi vero Angliæ servitum fuit patriæ suæ more. Post prandium, Reges, osculati pariter, ascenderunt equos. [4] Duxit Rex Angliæ Regem Franciæ in viam suam; et tandem, junctis manibus, super equos ab invicem discesserunt. Rex Franciæ equitavit ad Arde, Rex autem Angliæ ad Calesiam se convertit, ubi filiam Regis Franciæ duxit uxorem, pusiolam non octennem.

Expenses of the interview.

Fuerat autem iste Regum apparatus grandis et sumptuosus in [5] donariis et expensis; nam præter dona quæ Rex Angliæ dedit ibidem, quæ supergressa sunt summam decem millium marcarum, Rex, [6] [ut] dicitur, trecenta millia marcarum expendit. Rediit ergo cito postea salvus in Angliam, et uxor sua; sed tentoria sua perdidit, aversa tempestate, et magnam partem supellectilis domus suæ.

King Richard and his wife return to England. His losses by a storm.

Death of William Courtenay, Archbishop of Canterbury.

Hoc anno, Magister Willelmus Courtenay, Cantuariensis Archiepiscopus, sæculo valefecit; cui successit, postulatione Capituli, Dominus Thomas Arundele, frater Comitis Arundeliæ, [6] [Archiepiscopus Eboraci] regnique Cancellarius; qui mox Cancellariæ dimisit officium, et illius sollicitudinem, per assensum regium, Magistro Edmundo de Stafford commendavit, Episcopo, videlicet, Exoniensi; successitque in Archipræsulatu Eboracensi

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[2] *onustas* in orig.
[3] Repeated in orig.
[4] *Duxitque* in Faustina B. ix.
[5] *denariis* in Faustina B. ix.
[6] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[1] , Frater de Ordine , provisione Papali, contra vota totius cleri Eboracensis. A.D. 1396 A new Archbishop of York appointed (A.D. 1397).

Eodem anno, decessit totius monasticæ religionis pater et speculum, Dominus [2] Thomas, Abbas Monasterii Sancti Albani, qui "Monachorum Patriarcha" merito vocabatur; cui successit, per electionem, Dominus Johannes [3] Mot, Prior ejusdem loci; qui, juxta nova privilegia de Curia impetrata, ut, videlicet, eo ipso quo foret rite electus, esset et confirmatus, primus omnium eo privilegio usus fuit; suscepitque munus benedictionis ab Archiepiscopo Cantuariensi, Domino Thoma de Arundel, in prædio suo de Saltwode; non quia sic oportuit, sed quia per manus ejus benedici præelegit. Death of Thomas de la Mare, Abbot of St. Alban's. Succession of John Moot.

Anno gratiæ trecentesimo nonagesimo septimo, et regni Regis Ricardi Secundi vicesimo, post Natale Domini factum fuit Parliamentum Londoniis, in quo Dux Lankastriæ legitimari fecit sobolem quam susceperat de Katerina Swynford. In quo etiam [4] Beuford, filius Ducis Lancastriæ et dictæ Katerinæ, (nam sic censuit Dux cognominari filios ejusdem Katerinæ, quos sibi genuerat), creatus est Comes de Somersete. A.D. 1397 Parliament at London. Bastard issue of the Duke of Lancaster legitimized.

In eodem Parliamento fuit ordinatum, ut Justiciarii de cætero non habeant assessores. Ordinance in Parliament.

Eo tempore concessa fuit Regi medietas unius decimæ, solvenda ad duos terminos ipsius anni. And grant.

Per idem tempus, Rex, contra juramentum quod juraverat, Justiciarios quos olim domini, de suo consensu, in Hiberniam constituerant exulare, propter The King recalls the banished Justiciars from Ireland.

---

[1] These omissions occur in orig., and in Faustina B. ix.; "*Robertus Waldeby*" is the name.

[2] Thomas de la Mare.

[3] *Moot* in Faustina B. ix.

[4] "*Thomas*" is the name omitted; it being also omitted in Faustina B. ix.

A.D. 1397. eorum defectus notabiles, revocavit. Quorum nomina fuerunt ista, Robertus Belknap, [1] ——.

Remarkable story of a widow and her children, vexed by a spirit.

Circa tempus Quadragesimale, prope villam Bedford, quidam vagabatur spiritus in villa de [2] , invisibiliter tamen, et pene cotidie, circa solis occasum. Accessit autem ad domum cujusdam viduæ, cui dixit quod filia sua fuerat, improperans quod per ejus incuriam mortua nata fuit, et ab eadem sepulta sub quadam arbore in gardino suo; adjungens quod eadem mulier, quam asseruit fuisse matrem suam, damnanda esset pro commisso.

Mater vero, licet laica et ruralis, replicat quod non erit ita, eo quod confessa sit de peccato, et fecerit dignos fructus pœnitentiæ, secundum discretionem et arbitrium sacerdotum. Spiritus, e contra, quod mater mentitur asserit, et eam damnandam affirmat pro peccato. Mater, e diverso, respondet quod spiritus mendax est, et omnino fallax, qui mendaciter inducere vellet eam in desperationem; sicque super hac [3] [re] fit contentio sæpius inter eos.

Erat autem [3] [viduæ] quidam filius, gradu presbyter, sed occupatione, pro modulo suo, magnus venator. Huic spiritus valde superciliose improperavit de sua frivola occupatione, præcipiens ut plus divino servitio indulgeret; dicensque quod valde male legebat Matutinas [3] [suas], et pessime Missam suam. Eratque tam frequens talis collocutio, tamque familiaris, quod mater nec filius timuerunt communicare cum spiritu supradicto. Inter multa talis collocutionis genera, dixit spiritus sacerdoti,—" Tali [4] igitur die venabaris cum " Johanne Hervy, sed nihil prehendistis. Et tu," inquit, " cur nutris canes, quos exhibere non potes de " proprio, sed, pro rei familiaris inopia, pene fame

---

[1] The other names are omitted in orig.; as also, in Faustina B. ix.

[2] The name of the locality is omitted in orig.; as also, in Faustina B. ix.

[3] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[4] *inquit* in Faustina B. ix.

"perimis? Qui ideo sunt ita debiles, quod vix valent "currere super pedes. Et ego, crede mihi, tali die "talem de tuis interfeci canem, quia fuit tam debilis "et macilentus, tamque miserabilis apparebat." A.D. 1397.

Et revera presbyter et Johannes Hervy bene recoluerunt canem fuisse peremptum in venatione, sed per quem penitus nesciebant. Crevitque ex frequentia collocutionis tanta familiaritas domus illius domesticis, ut jam nihil minus timerent quam spiritum, et tentarent si vellet dicere post eos Orationem Dominicam et Salutationem Angelicam, atque Symbolum, et Johannis Evangelium—[1] "In principio." Quæ omnia dixit aperte, et sine offensione. Sed cum imponerent ut diceret, "Ihesu [2] Nazarene," lingua materna, balbutivit, et aut noluit aut non potuit proferre perfecte illam orationem. Processu tamen temporis, et illam orationem et quamlibet aliam expressit, quam imponere volebant illi; nam perseveravit ibidem tribus annis, irrogans eis quandoque damna, subvertendo hydrias cum cervisia, et vasa varia, aliasque molestias interpolatim.

Aliud valde grande mirabile contigit in parochia de Tudyngtune eo anno, et eodem pene tempore quo narravimus apparuisse primo spiritum supradictum. Determined act of self-destruction through the alleged agency of a spirit.

Mulier quædam de villa præfata, nequam spiritu agitata, se suspendit, sed dum adhuc vitalis spiritus hæreret in corpore, supervenit ejusdem mulieris maritus. Qui, videns infortunium, abscidit cordam qua suspendebatur fœmina, et corpus fovit, refocillavitque, donec spiritum resumpsisset. Confortans eam, monuit ut confidenter ageret, et officia matrisfamilias gereret, ut solebat; quæ fecit sic per tempus aliquod. Sed post Pascha, iterum dæmonio superata, se suspendisse voluit, sed reste rumpente, illa corruit [3] semiviva; cum-

---

[1] *John* i. 1.

[2] *miserere* in Faustina B. ix.

[3] Apparently *seminca* in orig.; it is *semivica* in Faustina B. ix.; but possibly, *semineca* may be the word intended.

A.D. 1397. que flatum recuperasset, cucurrit ad lacum situm in pomœrio, aqua lutoque profundissimum, utpote sex vel septem pedes habentem in profunditate; in quem cum impetu desiliens capite deorsum, semet mergere conabatur. Quæ licet trina vice caput immersisset in profundo, nec tamen mergi contigisset, pro voto, ascendit de lacu, et veniens intravit domum sororis suæ; quæ, tantis ejus infortuniis condolens, monuit ut confiteretur, et tantam vesaniam depelleret mente sua. Præparavit lectum, in quem fecit eam nudam ingredi, quia pene pro frigore fuerat exanimata; in lectoque collocatam monuit ne surgeret, donec illa exisset ad domum dictæ mulieris, et quæsisset sibi novos pannos de propriis, atque [1] siccos.

Cumque soror exisset, ut ad domum sororis pergeret pro pannis deferendis, illa, se solam conspiciens, surgit, et universa perlustrat in camera. Quæ casu videns gladium, qualem vocat vulgus "baselardum," pendentem super murum, apprehendit et incurvavit se super eum, semetque per ventrem transverberavit, et dorsum, trina vice. Sed cum cerneret se nec sic mori posse, laboravit extrahere cor de loco suo; putans si cor fuisset extractum, quod ultra vivere non valeret. Cumque pro strictitudine vulneris nequiret ad cor manus inferre, sumpto mucrone gladii cum quo se vulneraverat, ampliavit vulnus pristinum ad quantitatem semipedalem, [2] impressaque manu, extraxit intestina, quæ cultello prædicto secuit et comminuit super quoddam scabellum, et in aream domus partes sparsit.

Interea supervenit soror ejus; supervenerunt et alii, cum sacerdote parochiæ, et factum videntes tam horribile, stupefacti nimirum primo, et nimis attoniti, horruerunt. Illa siquidem, inter hæc scelera mente efferata, tam terribiliter rotavit oculos, qui quasi ful-

[1] *suos* in Faustina B. ix. | [2] *ingressaque* in Faustina B. ix.

minei apparebant, [1] quod diu dubitabant quid facere oporteret. Tandem, post longam cunctationem, sacerdos ingressus, cum esset [2] [pene] spiritum redditura, monuit eam de Deo cogitare, et omnem abjicere desperationem; utque confiteretur hortatus est, pollicens sibi indubie remissionem peccatorum, si jam converti vellet ad eum qui pendebat in cruce pro ea et pro Judæis: oravit et, sumens argumentum quod Deus eam salvare decrevit, qui totiens de tam abominabili morte præservaverat eandem. Tunc concepta fiducia, confessa est satis pœnitens, suscepitque viaticum in fide recta, et supervixit postea tribus horis. Tandem defuncta est, magnam spem relinquens mortalibus de Dei misericordia, quod semper petentibus sit parata. A.D. 1397.

News brought that King Richard has been, or is about to be, elected Emperor.

Circa festum Sancti Johannis Baptistæ, venerunt nuncii de Alemannia, Præpositus Coloniensis et alii, qui, Regis levitatem et ambitionem cognoscentes, suggesserunt ei quod electus, vel certe eligendus, erat in Imperatorem. Qui mox fidem adhibens, eundem Præpositum remuneravit, et ejus socios, muneribus excessivis; misitque illic ambassiatores ad cognoscendum si vere foret electus, vel saltem eligendus, ut præfertur. Qui redeuntes renunciaverunt maximam partem electorum in ejus personam consensisse; solum duos aut tres minime consensum præbuisse, quia si in terra propria non potuit suos subditos castigare, quomodo posset omnes longe lateque subjectos gubernare imperio? Et ideo suggesserunt munerandos eos qui dissenserunt, blanditiisque in partem Regis alliciendos. Hoc autem utrum finxerunt ad commovendum [2] [bilem] Regis in dominos, Ducem Gloverniæ, Comites Arundeliæ et Warwici, et cæteros, vel reportaverunt pro vero responso, ignoratur; unum certe scitur, quod ab illo tempore cœpit tyrannizare, populum apporiare, grandes summas pecuniæ mutuari, ita quod nullus prælatus, nulla

The news, to a great extent, confirmed.

Extortions practised by King Richard.

[1] *qui diu* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1397. civitas, nullus civis, nullus omnino notatus dives, per totam Angliam, sic se potuit occultare, quin oportuit de sua pecunia mutuum Regi dare. Habebant executores hujus negotii secum litteras regali sigillo signatas, intus quidem continentes summam quam volebant petere, sed non indorsatas, donec invenissent tales a quibus petere aliquid voluerunt. Qui, venientes ad urbes et villas, inquisierunt occulte qui præstabant divitiis, et mox accepto cujusque [1] [nomine], indorsaverunt litteras, tanquam specialiter talibus destinatas. Sicque infinitam pecuniam callidi procuratores Regis regio marsupio comportabant.

Privileges granted to the Earl of Huntingdon, by the Pope.

Circa dies istos, vel ambitione Comitis Huntyngdoniæ, vel avaritia, ut quidam putant, Papæ, concessi sunt sequentes Articuli dicto Comiti:—Quod dictus Comes sit Capitaneus et Consiliarius Ecclesiæ Romanæ, et libere recipiatur, cum gente sua, solvendo debita pro victualibus, infra omnes villas, oppida, civitates, castra, munitiones, regna, territoria, de Patrimonio Beati Petri et Pauli, usque Romam, cessantibus quibuscunque curiis inferiorum prælatorum, durante [2] antedicta.

Item, quod possit vocare omnes prælatos Ecclesiæ ad residentiam continuam.

Item, habeat plenarie potestatem inquirendi judicialiter de hæretica pravitate.

Item, quod possit dispensare cum toto Ordine Cisterciensium, infra regnum Angliæ, de esu carnium.

Item, quod habeat plenam potestatem de inquirendo judicialiter de singulis appropriationibus ecclesiarum, quibuscunque et qualitercunque factis, et ipsas appropriationes annullare et approbare, secundum quod justum sibi videtur.

Item, quod possit judicialiter cognoscere de omnibus testamentis, et potissime usurariorum.

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] This word is indistinct and illegible.

Item, quod possit procedendo inquirere de singulis simoniace adeptis, et ipsa conferre. A.D. 1397.

Item, quod possit cognoscere de omnibus privilegiis, statutis, libertatibus, consuetudinibus, tam cleri exempti quam non exempti.

Item, quod habeat Cruciatam, in omnibus, sicut Dux Lankastriæ vel Henricus Northwicensis.

Item, quod habeat decimam, debitam Domino nostro Papæ, tam a clero exempto quam non exempto.

Item, quod habeat annum Jubilæum omnibus [1] laborem corporalem sumentibus cum dicto Comite; sumentque pro judice spirituali in præmissis articulis Abbatem Nonantulanum, qui sit judex in spiritualibus, acsi Papa præsens esset.

The Earl of Nottingham recovers the lands of Gower.

Hoc anno, Thomas, Comes Notynghamiæ, per billam erroris, quam tulit contra Thomam, Comitem Warwici, recuperavit terras de Gowyr.

Amid unusual prosperity, the King meditates the destruction of the Duke of Gloucester, and the Earls of Arundel and Warwick.

Post festum Sancti Johannis Baptistæ, incipiente anno vicesimo primo regni Regis Ricardi, a Conquæstu Secundi, cum jam videbatur Anglia in summa pace quiescere, et omnia prospera sperabantur affutura, propter regalem magnificentiam, qui jam duxerat Regis Francorum filiam, et divitias ex pacto per tales nuptias accumulatas ipsi Regi, et treugas triginta annorum firmatas, et præsentiam tot et talium dominorum, quot et quales nulla extera regio poterat exhibere, repente et inopinate, Regis astutia, levitate, et insolentia, regio tota turbatur.

Sexto nempe Idus Julii, statuit celebrare convivium, quod suis infamiis fuisset famosius, si malitia respondisset votis suis, [2] quam fuit olim [3] Herodis conventiculum. Revera fecit ad illud invitari Ducem Glowcestriæ, Comites Arundeliæ et Warwici, et plures alios quos odivit, ut occasione tali, tot proceres adunatos, sine turba

---

[1] *seu laborem* in orig.

[2] *quale* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] *Matt.* xiv. 6.

A.D. 1397. vel strepitu, capere potuisset; sed Dux, graviter infirmatus, se excusavit. Comes Arundeliæ, cui melius fuit nota Regis malitia propter ipsa experimenta quæ senserat, venire ad convivium supersedit, expectans in castro suo de Reygate, bene munito. Solus Comes Warwici venit ad convivium ex invitatis [1] omnibus. [2] [Cui] ipso die, ante prandium, Rex, ut erat simulator callidissimus, tam bonum vultum exhibuit, tam bona verba fecit, quod Comes nihil minus quam de Regis infidelitate dubitabat. Monuit nempe Rex, apprehensa manu Comitis, ut esset bono animo, et non tristaretur pro terrarum de Gower amissione; jurans quod etsi perdidisset eas, ipse sibi terras ad tantum valorem provideret. Sed tamen cum finitum fuisset convivium, fecit Comitem arestari; quem cito postea misit ad [3] , custodiendum usque ad tempus Parliamenti, quod statuit, in multorum perniciem, celebrare.

Escape of the Earl of Arundel, for the moment.

The King dissembles with the Earl of Warwick, and causes him to be arrested.

Eadem nocte, monuit Archiepiscopum, ut induceret fratrem suum, Comitem Arundelliæ, se sponte sibi reddere, jurans suo solito juramento, per Sanctum Johannem Baptistam, quod nihil mali pateretur in corpore, si se pacifice reddere voluisset. Quod dum Archiepiscopus intimavit fratri suo, Comiti, distulit condescendere suis monitis; quia sciebat bene, prout asseruit, [4] malitias Regis, et fallacias, et ad hoc intendere totis conatibus, ut eum posset tenere et occidere. Archiepiscopus tamen, in verbo Regis habens fiduciam, institit importunius ut se redderet, promittens omnia hæc [5] nisi [6] nebulam, quæ citissime dissolvenda fuit; et nisi se redderet, se et suos posteros forsan exhæredandos; dicebatur enim a plurimis, et opinio multorum fuit, quod ad nihil aliud voluit tenere dictos

The Archbishop of Canterbury advises the Earl of Arundel to deliver himself up to the King.

[1] Omitted in Faustina B. ix.

[2] Apparently *oin* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] The name is omitted in orig. and in Faustina B. ix.

[4] *malias* in orig.

[5] The context seems imperfect here.

[6] *nebula* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

A.D. 1397.

dominos [1] sub aresta, nisi ut monstraret nunciis Alemaniæ quod tali modo potuit suis dominis imperare, [2] qui inprimis de eo dixerint, quod illud solum impedivit electionem, quod super suos proceres non habuit potestatem; et cum per tempus aliquod detinuisset eos, donec eorum [3] detentio nota fuisset Alemannis et exteris, proposuit eos pristinis dignitatibus restituisse. Itaque, monente Archiepiscopo, Comes se reddidit, [4] infausta hora; qui missus est, custodiendus, in insulam de Wecta, donec Parliamento proximo sisteretur.

The Earl of Arundel surrenders himself to the King.

Sub ejusdem noctis vespera, Rex misit ad Majorem Londoniarum, jubens ut armaret quotquot inveniri possent habiles ad arma in civitate, ut parati forent, sub duarum aut trium horarum spatio, sequi Regem quocunque vellet. Rex proinde, et Comes de Ruthlond, de Kancia, de Huntingdonia, et de Notyngham, et quotquot erant de familia Regis, armati, cum Londoniensibus et auxiliariis quos contrahere pro tunc potuerunt, processerunt versus [5] Plashi in Essexia, ubi Dux Gloucestriæ morabatur; ignorantibus pro majori parte, quorsum tenderet apparatus [6] [iste]. Cumque propinquassent loco prædicto, Rex recensuit populum qui eum secutus fuerat, in quodam campo; quorum numerus autumabatur ad quindecim millia per præcones.

King Richard levies forces, and proceeds to arrest the Duke of Gloucester.

Tunc Rex allocutus est eos, dicens;—" Quicquid me " videritis facere, consimiliter etiam vos facere studete; " si me ad pugnam præparavero, ad prœliandum vos " præparate; sin alias, conquiescite, nemini damnum " vel læsionem quomodolibet inferentes." Præmisit igitur Comitem de Rutland et [7] ad castellum, ut viderent quam summam defensorum Dux haberet in castro. Timuit enim Ducis virtutem et pruden-

Particulars of the arrest of the Duke of Gloucester.

[1] Indistinct and doubtful in orig.; *sub* in Faustina B. ix.

[2] *qui prius* in Faustina B. ix.

[3] *detetentio* in orig.

[4] *frater suus, infausta,* in Faustina B. ix.

[5] *Pleyschy in Estsexiam,* in Faustina B. ix.

[6] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[7] An omission in orig., and in Faustina B. ix.

A.D. 1397. tiam; et idcirco non audebat eum aggredi, donec redderetur securus de suorum numero defensorum. Sed accidit eo tempore, quod major pars familiæ suæ, accepta licentia, de castro recesserat, ad visitandum domos proprias et uxores. Cumque Rex audisset pene nullum intus remansisse cum Duce, mirabatur maxime; quia dictum sibi fuerat a susurronibus, quibus semper credebat, quod Dux paraverat se ad defensionem, adunatis occulte millibus bellatorum. Securior ergo factus, accessit ad locum, sequentibus eum, et præcedentibus, armatis et arcitenentibus, quos contraxerat, ut præfertur. Cui occurrit Dux, cum processione solemni presbyterorum et clericorum de suo collegio, quanquam infirmaretur gravissime; præferens omnem reverentiam et humilitatem, prout decuit, Regi suo. Rex vero, mox ut Dux appropinquavit ad eum, et incurvavit se, flexo genu, injecta manu in humerum Ducis, arestavit eum. Cui Dux humiliter respondebat, quod libenter pareret, non solum suæ arestationi, sed etiam arestationi minimi de regali familia quem ad hoc Rex direxisse voluisset. Tunc Rex ait,—"Et vultis "ita," inquit, "belle patrue?" Sic enim solebat suos patruos honorare. Dux respondit, in veritate quod ita. Tunc Rex præcessit, sequens processionem versus Capellam, et Dux a retro sequebatur, nullo interposito inter Ducem et Regem; et dum præcessisset Rex paululum, respiciens Ducem, ait,—"Per Sanctum Johannem "Baptistam, belle patrue, quod actum est, erit [1] [pro "meliori] pro me et vobis." Ingressusque Capellam, adoravit corpus Dominicum, honorifice in medio reliquiarum collocatum, quæ illic erant in numero grandi, de pretio valde magno. Cumque vidisset reliquias tam ordinate dispositas, et in medio corpus Christi inter duo candelabra aurea, cereosque accensos, tam reverenter collocatum,—"Quam bene," inquit, "belle "patrue, scitis facere, quando vultis;" tuncque sub-

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

junxit,—" Ite jam, et cibum sumite, quia isthic manere A.D. 1397.
" non potestis; sed transibitis ad locum ad quem vos
" destinabo, postquam sumpseritis cibum."

Procidens ergo, Dux rogavit ut limitaret personas quæ cum eo forent in obsequio. Cui respondit, quod renunciaret sibi, priusquam de prandio surrexisset, quot de suis familiaribus irent cum eo. Dux ergo divertit in hospitium, prope Capellam situm. Rex vero se, cum suis, contulit ad castellum, ubi Dux fecerat præparari, pro Rege magnaque familia, cibaria generis diversi sufficientia, videlicet, de carnibus atque piscibus, quia feria quarta fuit; præmunitus namque fuerat de Regis proposito, et ideo necessaria præparavit pro Regis adventu subito: unde Rex mirabatur, et qui cum eo erant, quod in promptu talia repererunt.

Dum Rex sederet in [1] jentaculo, misit ad Ducem, limitans numerum personarum quæ cum eo essent, monens ut non diu expectaret in loco. Post jentaculum, Rex, cum magna turba, recessit; relinquens, ad Ducis custodiam, Comitem Kanciæ, et Dominum Thomam Percy, domus regiæ Senescallum. Cumque Dux, post jentaculum, esset recessurus, colligatis sarcinulis quas oportuit secum haberi, valefecit uxori suæ primum, mulieri, inter omnes regni dominas, prudenti, pudicæ, sanctæ vitæ, et cui nulla par posset uspiam reperiri. Monuitque eam, ut preces faceret Regi suo, confidenterque juraret, quod nunquam fuit proditor, volens malum sibi. Ascensurusque caballum, licet graviter infirmaretur, vultu lætissimo dixit ad dominos qui eum præstolabantur,—" Quo," inquit, " ibimus? Quis autem " erit ductor [2] [noster], ego, vel vestrum aliquis?" Respondentibus illis, cum reverentia,—" Vos eritis ductor noster, vos decet nos ducere," jocunde subjunxit,—
" Vadamus ergo, in Dei nomine, quocunque me ducere
" menti sedit." Sicque ductus est ad Calesiam, sub arta

---

[1] *gentaculo* in orig.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1397. custodia conservandus; eò tempore captus, arestatus, et abductus, quo Regem sibi amicissimum fuisse putabat, quippe qui parum ante muneribus, et honoribus, et dominiis magni valoris, eum ita cumularat, ut merito posset æstimare nullum magis [1] [carum] Regi fuisse, ex omnibus qui in terra fuerant.

Prophecy fulfilled, in the fall of the Duke of Gloucester.

Impletaque fuit tunc prophetia [2] comminatoria, metrice composita, [3] [et] per decennium ante vulgata; quæ talis est:—

"Vulpes cum cauda caveat, dum cantat alauda,
"Ne rapiens pecus simul rapiatur, et [4] equus."

"Vulpem cum cauda" vocavit Ducem, quia semper ferebatur super hastam, in ejus præsentia, cauda vulpis. "Dum cantat alauda" dixit, quia mane [5] ad cantus alaudæ, prout contigit, capiendus fuit; quo capto, imminebat et raptus pecudis rapientis, id est, Comitis Warwici; et equi, id est, Comitis Arundeliæ; quia alter pro signo ferebat [6] ursum, alter equum.

Public grief at the capture of the nobles.

Auditis dictorum dominorum captionibus atque detentionibus, in universitate communi per totum regnum, factus est luctus publicus, non secus quam [7] [si] jam regnum esset per manus hostium destruendum. Tanta spes omnium in illis fuit reposita, et præcipue in Duce Gloverniæ, quod, illo vivente et valente, putabant feliciter regnum posse interius gubernari, et exterius ab hostibus præservari. Cernens igitur Rex tantam affectionem plebis erga dictos [8] [dominos], et metuens insurrectionem communium, qui jam amaro fuerunt animo, proclamari fecit per totum regnum, quod hæc captio dominorum non fuit facta pro quibusquam offensionibus commissis antiquitus, sed pro novis transgressionibus, factis contra Regem, postquam de veteribus delictis

Proclamation by the King's order, as to the alleged reasons thereof.

---

[1] Omitted in orig; supplied from Faustina B. ix.
[2] *commonitoria* in Faustina B. ix.
[3] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[4] *equs* in orig. and Faustina B. ix.
[5] Repeated in orig.
[6] This word is partly blotted out in orig.
[7] Omitted in orig. and Faustina B. ix.
[8] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

obtinuerunt chartas perdonationis de eodem; prout monstraretur publice toti populo, in proximo Parliamento futuro;—sed hæc proclamatio fuit omnino falsa, prout rei exitus comprobavit. A.D. 1397.

Interea fiebant per omnia regni loca orationes et processiones pro dictis dominis, et pro Rege; ut Deus Omnipotens faceret eum [1][eis] placabilem, et converteret cor ejus ab odio in amorem procerum prædictorum. Audiens Rex tales devotiones factas, et faciendas, pro dictis dominis, metuens ne sævitiæ suæ damna pateretur, si impediretur a suo proposito malevolo per supplicationes Ecclesiæ, inhibuit districte Pontificibus, aliisque prælatis, ne processiones facerent pro causa præmissa; tanquam cupiens impedire Dominum, ne converteretur, et [2]sanaret eum a morbo suæ pessimæ voluntatis.

The King orders that no prayers shall be offered in favour of the arrested nobles.

Hiis ita perpetratis, Rex, convocatis dominis sibi cohærentibus apud Notyngham, ac Justiciariis aliisque de Consilio, fecit indictari Ducem Gloverniæ et Comites supradictos; formarique fecit appellationem, et subornavit appellantes, qui eos impeterent de proditionibus in Parliamento futuro. Quorum nomina fuerunt ista:—Dominus Edwardus Comes Ruthlandiæ, Dominus Thomas Mounbray Comes Marescallus, Dominus Thomas Holand Comes Kanciæ; Dominus [3][Johannes] Holand Comes Huntyndone, Dominus [4] . Beuford Comes Somersete, Dominus J[ohannes] Mountagu Comes Sarum, Dominus [Thomas] [5]Despencer, et Dominus Willelmus Le Scrop, Regis Camerarius. Quibus ita gestis, fecit Rex proclamari per totum regnum, quod domini arestati fuerunt proditores, et pro proditione detenti.

The King suborns accusers of the arrested nobles.

Rex, ut jam diu conceptum propositum confirmare posset, et de dictis dominis vindicari, citari fecit omnes

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *sana* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[4] Omitted in orig. and Faustina B. ix.; "*Thomas*" is the name.

[5] The word *dn̄s* (*dominus*) is inserted here, by mistake, in orig. and Faustina B. ix.

A.D. 1397. regni status ad Parliamentum Londoniis, post Octavas Nativitatis Sanctæ Mariæ, celebrandum; ad quod convenire jussit omnes dominos adhærentes sibi, cum sagittariis et viris armatis, tanquam fuissent ad bellum, et contra hostes, omnino processuri. Ipse vero Rex, ut efficacius perficere posset nequam conceptus, congregari fecit malefactores de Comitatu Cestriæ, ad vallandum latus suum, quorum tutelæ totaliter se commisit, ad numerum magnum valde: qui, natura bestiales, parati erant ad omnem nequitiam perpetrandam; ita ut expost tanta [1] surrexit eis insolentia, ut Regem [2] reputabant [3] in socium, et alios, quanquam valentes et dominos, haberent in despectum. Et hii non erant de generosis patriæ, sed tracti vel de rure, vel sutoria, vel alia quavis, arte; ut qui domi vix digni reputati fuerant detrahere calceos magistrorum, hic se reputabant pares et socios dominorum. In tantum crevit eorum importuna superbia, fastus, et crudelis audacia, ut expost, cum Rege transeuntes per regnum, tam infra hospitium Regis quam extra, fideles Regis ligeos impune verberarent, vulnerarent, et occiderent, nimis crudeliter, et bona populi prædarentur, nihil pro suis victualibus solvere statuentes; uxores etiam, aliasque mulieres, rapientes, nemine audente contradicere, violaverunt.

Male-factors from the County of Chester, summoned to the King's aid.

Account of their misdeeds.

Nec expediebat quenquam contravenire tantis impietatibus, crudelitatibus, vel oppressionibus; quia, si quisquam se conquesturum Regi protestaretur, mox sine misericordia trucidabatur indilate. Si quis resistere paravisset, a superveniente multitudine opprimebatur, et cultello vel gladio necabatur. Fuit nempe talis eorum conditio, quod soli nunquam præsumerent obviare [4] soli, non quidem virorum minimo; sed cum placeret malefacere, et in aliquem vindicari, glomeratim currerent ad opprimendum unum solum hominem, et suam malitiam exercendum.

Acts of violence perpetrated by them.

---

[1] *surrepsit* in Faustina B. ix.
[2] *repubant* in orig.
[3] *nisi* in Faustina B. ix.
[4] *solo* in orig. and Faustina B. ix.

[1] Erexit autem Rex quamdam domum amplissimam in Palatio Westmonasterii, quæ pene totum spatium Palatii occupavit; in qua sibi thronus parabatur altissimus, et pro cunctis regni statibus locus largus, atque pro appellantibus in uno latere locus specialiter deputatus, et in alio latere locus reis pro responsis assignatus; seorsum vero pro militibus Parliamenti, qui non fuerunt electi per communitatem, prout mos exigit, sed per regiam voluntatem. Quorum primicerius fuit Dominus Johannes [2] Bushi, vir [3] crudelissimus, ambitiosus supra modum, atque rei alienæ cupidus; et qui, pro terrena substantia vel consequendis honoribus, fidem [4] et conscientiam deserere parvipendit. Erat tamen sæculari prudentia plenus, et astutia, pollens eloquentia super cunctos ejus fortunæ milites; unde Rex constituit eum Prolocutorem præsentis Parliamenti. Associatique sibi fuere, Regis conniventia, plures alii, qui nihil dicere [5] vel petere proponebant, nisi quod placeret [6] regiæ voluntati; et e contra, quicquid jussum foret eis ex parte Regis, proponere, petere, et importunis clamoribus extorquere, parati fuerunt. Sed horum præcipui fuerunt Dominus Thomas Grene et Dominus Willelmus Bagot, in nullo dispares Johannis Buschi in vitiis aut peccatis.

A.D. 1397.

Other arbitrary acts of the King.

Character of Sir John Bushy.

His chief confederates.

Lecta igitur causa Parliamenti, in qua continebatur, quod Rex illud ordinaverat pro reformatione diversarum transgressionum, et oppressionum, et equitationum, contra pacem factarum, ac contra Regem, per Ducem Gloucestriæ, Comites Arundelliæ et Warwici, proditorie, et contra regiam majestatem; mox Johannes Bushy subjunxit suum prologum, diu ante repetitum, orans celsam Regis excellentiam, ex parte totius communitatis, ut tam graves defectus, tam nocivi, [7] tam ardui

Bushy demands the impeachment of the Duke of Gloucester.

[1] *Erexerat* in Faustina B. ix.
[2] *Bussy* in Faustina B. ix.
[3] *crudessimus* in orig.
[4] *vel conscientiam*, in Faustina B. ix.
[5] *nihil petere*, in Faustina B. ix.
[6] *regis* in Faustina B. ix.
[7] *tamque ardui* in Faustina B. ix.

A.D. 1397.

And of the Archbishop of Canterbury.

proditores, ad condignum punirentur; et præcipue Archiepiscopum Cantuariensem, qui juxta Regem sedit, quem appellabant proditorem maximum; qui cum fuisse multis de causis fidelior Regi cæteris debuisset, eum per malum consilium, proditiosasque suggestiones, callide circumvenit, inducendo Regem ut concederet chartas perdonationis suo maximo proditori, Comiti Arundelliæ, fratri suo.

The Archbishop is not allowed to answer.

Ad hæc cum Archiepiscopus respondisse voluisset, Rex noluit dare ei locum respondendi, sed [1] manu sibi indicens silentium, jussit ut resideret in loco suo, promittens quod satis bene foret illi, si taceret, ut Rex jusserat, ea vice. Consequenter, Johannes Bussy, urgens negotium, rogavit ne concederetur Archiepiscopo tempus ad respondendum;—"Quia," inquit, "ejus "ingenium tantum est, tamque nostros sensus præ-"cellit, quod timemus quod ejus astutia nos omnes "[2] circumveniret, atque læderet." Igitur Archiepiscopo non dabatur respondendi copia, sed [3] modo a Rege promittebatur spes optima, præsentisque perturbationis bonus finis.

Bushy's adulation of the King.

Johannes Bussy in cunctis suis propositionibus non humanos honores exhibuit Regi, sed divinos, adinveniens verba adulatoria et insueta, mortalibus minime congruentia; ita ut quotiens Regem alloqueretur, in throno sedentem, extentis brachiis, supplicibus manibus eum adoraret, deprecans suam, ut ita dicam, excelsam, altam, adorandam, majestatem, ut hæc vel illa concedere dignaretur. At Rex juvenis, honores ambiens, adulationes diligens, hæc non repressit, ut decuit; sed in hiis nimium delectabatur.

The charters of Pardon, granted by

Cum igitur, ut prædiximus, Rex exclusisset Archiepiscopum a responso, Johannes Bussy, assumpto more adulandi solito, rogavit ex parte communium, ut

[1] *ma* in orig.; *manum* in Faustina B. ix.
[2] *circumveniet atque lædet*, in Faustina B. ix.
[3] *tamen a*, in Faustina B. ix.

chartæ perdonationum factarum dictis proditoribus, Duci Gloverniæ, Comitibus Arundelliæ et Warwici, revocentur per consensum omnium qui huic præsenti Parliamento affuerunt. Rex inprimis protestabatur hujusmodi chartas extortas ab eo fuisse, et nutibus, gestuque corporis, demonstrabat illas parvipendendas. Proinde jussu Regis quærebatur a singulis, tam prælatis quam dominis temporalibus, ut quæ sentirent super hujusmodi revocationibus dicerent singillatim. Responderunt igitur prælati, timore terreno perterriti, chartas tales esse revocabiles ad Regis beneplacitum; donec perventum fuit ad Archiepiscopum Cantuariensem, — nam moris est [1]talium responsa ab inferioribus primo petere, tam de temporalibus personis quam de spiritualibus, donec perveniatur gradatim ad personas gradus supremi.—Cum ergo peteretur a Cantuariensi, si tales chartæ forent revocabiles ad Regis voluntatem, respondit quod persona Regis tam sublimis fuit, et tam ardua, a qua talis perdonatio emanavit, quod non audebat dicere fore revocabiles tales chartas. Nihilominus determinatum est finaliter, contra Deum et justitiam, atque personam regiam, chartas hujusmodi revocandas. Nempe contra Regis personam quam maxime resultabat hujusmodi [2]gratiæ revocatio, cum misericordia sit solii regalis confirmatio, et qui tollit a Rege misericordiam, tollit regalis solii firmamentum.

A.D. 1397. the King, are annulled.

Johannes Busshi, obtenta ista generali revocatione, dixit Comitem Arundelliæ habere et aliam chartam specialem pro persona sua, concessam sibi per Regem, post primæ chartæ concessionem; quam postulavit, ex parte communitatis, præmissis inenarrabilibus verbis adulationis, sicut aliam, revocari. Quærebatur ergo de prælatis, quid sentirent de prædicta charta, si foret revocabilis. Qui, vel [3]jam timore perterriti, vel sensu

Cowardice shown by the prelates, in reference thereto.

[1] *talium quæstionum responsa*, in Faustina B. ix.

[2] Omitted in Faustina B. ix.

[3] *tam* in Faustina B. ix.

A.D. 1397. vacui, censuerunt et hanc chartam, sicut et aliam, revocandam. Qui si constantes in veritate stetissent, sicut perante legisperiti, scilicet Justiciarii, steterant in hoc [1]casu, qui dixerant eos esse manifestos Regis proditores, qui tollere vellent a Rege quod est suum prærogativum specialissimum, scilicet, suam misericordiam et gratiam erga subjectos delinquentes, non utique tali morte fuisset adjudicatus Comes Arundeliæ supradictus. Dederunt ergo locum prælati judicio sanguinis in hoc facto, ita quod dubitatur [2][a pluribus] si [3]incurrerent irregularitatem pro negotio memorato; unde contigit quod propter istud minus peccatum inciderent in aliud majus peccatum consequenter; nam exactum est ab eis, vellent, nollent, ut laicam personam constituerent procuratorem pro eisdem, qui illorum vice consentiret ad judicium sanguinis dandum in dicto Parliamento, si necesse foret, et occasio emersisset. Qui licet hoc concedere minime voluissent, urgente tamen Rege et quibusdam dominis temporalibus, sed præcipue Johanne Busshi suadente, ut auferrentur a prælatis sua temporalia, nisi vellent facere procuratorem ;—" Quia ipsi," inquit, " suas habent curias, in quibus judicium sanguinis exercetur, ad eorum jussum et arbitrium; et " justum est, ex quo possideant temporalia, et pro " parte sint domini temporales, conveniantque ad Parliamentum pro suis temporalibus, quod ad temporalia " judicia consensum præbeant, vel in personis propriis vel alienis."

The prelates, with one exception, submit to the King's dictation.

Compulsi sunt igitur facere litteram procuratoriam pro dicto negotio. [4]Consilio Archiepiscopi sic concluserunt,—" salvis Ecclesiæ Sanctæ privilegiis et libertatibus quibuscunque." Quam clausulam Rex runcanti naso, torvoque respiciens vultu,—" Non erit ita," inquit, " per Sanctum Johannem Baptistam, sed simpliciter,

[1] *causu* in orig.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *incurrent* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[4] *quam consilio* in Faustina B. ix.

"et sine conditione, procuratorium [1] vestrum fiet." A.D. 1397.
Præfixit ergo Rex diem clero, ut tale procuratorium porrigerent, quale sibi placeret. Prælati, non putantes salubre contra stimulum calcitrare, licet inviti, tale procuratorium protulerunt, in quo Dominum Thomam Percy, Senescallum Regis, eorum omnium procuratorem constituerunt ad agendum, consentiendum, et confirmandum, vice omnium prælatorum, quicquid statutum foret in hoc Parliamento, vel statuendum. Quod quidem verbum scandalizavit plures, quia nesciebant præcipue quod esset eo tempore statuendum. Solus Episcopus [2] huic procuratorio consentire noluit; sed aliis metu pressis, et consensum præbentibus, vel saltem silentium infame tenentibus, ipse publice contradixit.

The Archbishop of Canterbury is banished.

Interea Archiepiscopus, confisus in Regis amicitia, de consilio ipsius Regis se absentavit de Parliamento, sperans de Regis promisso, prout idem Rex ante juraverat, quod nihil attentaretur in præjudicium dicti Archiepiscopi in ejus absentia; et quod ista subtractio foret pro meliori, commodoque Archiepiscopi manifesto. Sed tamen contrarium hujus promissi [3] contigit; dum ad instantiam dicti Johannis Busshi, dum absens, adjudicatus fuit in perpetuum [4] [exilium] et quod non ultra sex hebdomadas remaneret in regno.

Roger de Walden is appointed Archbishop in his place.

Confestim Archiepiscopo Cantuariensi in exilium condemnato, Rex misit ad Curiam pro translatione ejus, et ordinatione Rogeri de Walden, Thesaurarii regni sui. Cui mox Papa providit de Archiepiscopatu; viro penitus insufficienti et illiterato, sed quia præsumpsit ascendere cubile patris sui, justo valde Dei judicio, post biennium reprobatus [5] est, et abjectus, immo, dejectus fuit, auctoritate Papæ prædicti.

---

[1] *unum* in Faustina B. ix.
[2] Omitted in orig., and in Faustina B. ix.
[3] *contigerit* in orig.; corrected from Faustina B. ix.
[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[5] Omitted in Faustina B. ix.

A.D. 1397. Trial of the Earl of Arundel.

Die Sancti Matthæi, Apostoli et Evangelistæ, productus est Ricardus, Comes Arundeliæ, ad respondendum coram Rege totoque Parliamento de depositis contra eum. Qui cum stetisset ante tribunal Regis, jussum est Domino [1] Nevyle, ut detraheret caputium collo suo, et discingeret eum zona sua. Tunc Dux Lancastriæ, Senescallus Angliæ, cui hoc ex officio pertinebat, notificavit [2] [sibi] quod, causa multarum extortionum et proditionis in Regem suum, fuerit arestatus, et hactenus detentus in custodia, nuncque, ad petitionem procerum et communitatis, [3] vocatus ad respondendum hujusmodi palam criminibus, et se purgandum, vel certe subeundum judicium pro eisdem. Replicavitque quod proditorie movit arma contra Regem, dominum suum ligeum, equitans cum Duce Gloverniæ et Comite Warwici, contra pacem Regis, in totius communitatis et regni perturbationem. Ad quod respondit, quod non fecit illud ut proditor, sed pro Regis regnique commodo, si bene posset interpretari hujusmodi factum suum. Requisitum igitur fuit ab eodem, cur ergo chartas perdonationis perquisisset a domino suo, Rege, si se cognovisset omnino in hoc opere innocentem? Respondit quod non timore talis operis, sed ut obstruerentur ora pravorum et malevolorum, qui circa Regem erant, chartas hujusmodi adquisisset. Requisitum proinde fuit, nunquid vellet diffiteri quod sic equitavit contra Regem, ut præfertur, et armatus intravit præsentiam Regis sui, contra ejusdem Regis beneplacitum et voluntatem. Respondit quod hoc diffiteri non potuit.

Bushy and others demand sentence on the Earl.

Johannes Bussy et sui complices, hiis auditis, prociderunt, et importune clamaverunt, ut fieret judicium de proditore,—“Hoc,” inquit, “nos, vestri fideles com-“munes, petimus fieri, et oramus.” Ad quem satis

[1] Omitted in orig., and in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *vocatusque* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

modeste convertit vultum, nihil omnino turbatum, Comes, et dixit,—"Non fideles communes hoc petunt, sed tu quis " sis, novi satis bene." Tunc appellantes octo, stantes ex opposito, projectis chirothecis, prosequebantur appellationem suam, parum ante lectam, et offerentes se duello pro assertione appellationis suæ, corporisque gesticulationibus et indecoris saltationibus, se magis repræsentabant tortores theatrales, quam milites vel viros sobrios. Sed ultra omnes, Comes Canciæ, sororis suæ filius, ridiculose se commovit.

A.D. 1397.

His accusers wager battle.

Tunc Comes dixit;—" Si," inquit, "liber essem, et " placeret domino meo ligeo, non refugerem duello " probare vos mendaces de appellatione vestra." Senescallus Angliæ dixit ei,—" Quid," inquit, "respondere " vis ad ea quæ tibi objiciuntur ab hiis?" Comes respondit, quod habuit de gratia Regis, in qua speravit quam maxime, chartam generalem perdonationis, quam sibi petiit allocari. Dux respondit, quod charta illa fuit revocata per prælatos omnes, et proceres, et oportebat ut aliud responsum pro se requireret congruum; quia charta illa non poterat sibi suffragari. Comes dixit, quod adhuc habuit et chartam aliam specialem, diu post primam chartam sibi concessam, ex mera motiva Regis, et gratia; quam supplicavit se posse juvare. Dux [1] inquit, et hanc esse similiter revocatam. Cumque post hæc Comes non haberet quod respondere potuisset, Rex, assumpto sceptro manu sua, innuit Duci ut proferret judicium contra Comitem memoratum.

The Earl appeals to the King's charters of protection, but in vain.

Dux igitur verbis hujuscemodi usus est;—" Quia," inquit, "convictus es etc., tu eris tractus ad furcas, et " ibidem suspensus et exenteratus, et exta combusta, " et decapitatus, et quarterizatus." Cumque, post hoc judicium, parum conticuisset, subjunxit;—" Rex, de sua " gratia, quia sibi junctus [2] es [3] consanguinitate, et unus

Sentence is pronounced upon the Earl.

---

[1] *dixit* in Faustina B. ix.

[2] *est* in orig., by inadvertence; corrected from Faustina B. ix.

[3] *ei consanguinitate* in Faustina B. ix.

A.D. 1397. "de regni paribus, remittit has pœnas tuas usque ad "ultimam, ita quod tantum pœnam subeas capitalem."

He is taken to execution.

[1] Mox abductus fuit de loco judicii, et sine dilatione coactus iter carpere versus Montem Turris. Præcessit eum, et subsequebatur, satis feralis turba Cestrensium; quibus in hoc Parliamento solis licuit, ex edicto Regis, arma ferre. Educebant autem eum ad mortem ejus affines, sed in isto perfidi, Comes Notynghamiæ, qui duxerat ejus filiam, et Comes Canciæ, nepos suus ex sorore, et Comes Huntyngdoniæ Johannes Holande, [2] [equis] vecti sublimibus, stipati viris insolentibus, armatis securibus et gladiis, arcubus et sagittis. Sed Comes, nec cum responsis astitit, nec cum sententiam tristem subiit, nec cum de loco judicii ad locum mortis transiit, neque cum jam, flexo poplite, præstolabatur ictum gladii, vultu concidit; sed servans semper faciei colorem uniformem, non plus palluit quam si fuisset ad epulas invitatus.

His resolute bearing.

Particulars of his execution.

Egressus [3] primo de Palatio, rogavit ut, laxatis manibus, illa libertate posset perfrui, ut propriis manibus liceret erogare pauperibus, sedentibus ab eo loco usque [4] ad *Le Charyng Cros,* aurum quod in bursa gerebat. Qua libertate sibi concessa, pecunia cum summa devotione distributa, prout ei placuit, brachia sua durissime constringuntur a tergo. Ille vero nexus [5] [gradiens] confitebatur cuidam fratri Augustinensium devote satis, et expost incepit dicere cum eodem fratre Officium Mortuorum; sicque constrictus incessit, impellentibus eum satis inhumaniter dictis Cestrensibus, per celebres vicos Londoniarum, cunctis gementibus et miserantibus fortunam tanti viri, qui parum ante inter Christianorum proceres tam famosus, tam dives, tam

---

[1] *Moxque* in Faustina B. ix.

[2] Omitted, with an hiatus, in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *vero de* in Faustina B. ix.

[4] *ad Charingge Cros,* in Faustina B. ix.

[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

nobilis, habebatur, ut etiam gentes remotæ eum pro sua probitate et militia, cæterisque dotibus, prædicarent; cernentes, inquam, talem, et qui salutem intulerat perante patriæ, hostibus contritis et devictis, more latronis vinciri, pungi, dehonestari, et ad mortem cogi turpissimam. Lamentabantur, et eo maxime tristabantur, quod nequibant eum eripere de manu fortiorum ejus.. Utque pervenit ad locum supplicii, juxta Turrim, urgebant eum supranominati Comites, qui ejus cepere custodiam, [1] [ut] vel saltem nunc fateretur se proditorem. Negavit ille plane se hoc facturum,— "Quia nunquam," ait, "fui Regi proditor, verbo vel "facto; hoc unum confiteor, quod ratione [2] meæ "ruditatis nescivi, vel non potui, placere Regi, prout "desideravit. Quamobrem multotiens fuit offensus "mihi; et de hoc tantum doleo et pœniteo, et veniam "ab eo peto." Conversi ergo ad fratrem, qui ejus confessionem audierat, in superbia et abusione jusserunt, ut ipse fateretur pro Comite crimen proditionis in Regem,—"Tibi," inquiunt, "sua secreta revelavit." Quibus frater,—"Secreta," [3] inquit, "mihi confessus "est, sed quod fuit proditor minime fatebatur. Qui "licet hoc fassus fuisset, credatis quod hoc vobis nulla "ratione revelarem." A.D. 1397.

His rebuke to the Earls of Nottingham and Kent.

Conversus Comes, cum jam genua flexisset ad percussionem, et intuens attentius suos affines, Comites Notynghamiæ atque Canciæ, ita ferventes ut acceleraretur ejus decollatio;—"Vere," inquit, "vos decuisset "absentes fuisse in isto negotio. Ego vos nempe edu"cavi, ditavi, et extuli, et vos dedecus rependitis "mihi, velut ingrati. Certe tempus, Deo dante, veniet, "et in brevi, quando tot mirabuntur de vestris in"fortuniis, quot de meis casibus modo mirantur." Deinde data lictori venia, atque pacis osculo, rogavit

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *me* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] *quidem mihi* in Faustina B. ix.

A.D. 1397. ne eum torqueret diutius, sed unico ictu caput ejus amputare studeret. Tentavitque digitis propriis aciem gladii quo fuerat feriendus;—"Satis," inquit, "acutus "est. Facito quod facturus [1] [es]." Qui ictu unico decapitavit eum; at corpus truncum se erexit in pedes, stetitque, nullo sustentante, per tantum spatium temporis quo Oratio Dominica posset dici: tandem corruit in terram pronum. Fratres Augustinenses tulerunt caput et corpus [2] [ejus], et in sua ecclesia, prope majus altare, honorifice sepelierunt.

Marvellous occurrence, consequent on his execution.

The King is conscience-stricken, upon the Earl's death.

Executores ergo præmissæ sententiæ, revertentes ad Regem, nunciaverunt ei, quasi gaudentes, de morte Comitis memorati. Sed Rex, licet tunc lætaretur de perpetrato negotio, mox sub brevi temporis spatio indicibiliter turbabatur in somnis et in somnio; videbatur nempe umbra Comitis, mox ut dormire cœpisset, ante ejus oculos volitare, minari sibi, et horribiliter deterrere eum, quasi diceret sibi illud poeticum quod habetur in [3] Ibin:—

"Me vigilans cernes, [4] taciturnæ noctis in umbris
"Excutiam somnos, visus adesse, tuos.
"[5] Denique quicquid ages, ante os oculosque videbor,
"Et querar, et nulla sede quietus eris.
"Tunc quoque, factorum veniam memor, umbra,
"tuorum;
"Insequar et vultus, ossea forma, tuos."

Rex proinde tantis conterritus in somnis imaginibus, cum præ timore medios somnos rumperet, maledixit diei in quo novisset Comitem memoratum. Jamque dormire non ausus sine vigilibus, conduxit trecentos de Cestrensibus, qui nocturnas vigilias inter se dividerent, et servarent eum. Alteratusque est ab

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] In allusion to the poem of Ovid, so called, lines 155–158, 141, 142.

[4] *tacitis ego notos in* in Faustina B. ix.; *tacitis ego noctis* being the correct reading.

[5] *Deinde* in Faustina B. ix.

hoc tempore tantum mente, ut jam nihil cogitaret de bono regimine, sed plus se tyrannum quam regem deinceps moribus exhiberet. Auxitque sibi mentis insaniam, quod audivit vulgus commune Comitem reputare pro Martyre, peregrinationesque fieri ad corpus ejus, miraculaque declarari; et, inter cætera, quod caput ejus, quod fuerat de corpore separatum, miraculose [1] foret conjunctum. Igitur insanus et furibundus jussit Duci Lancastriæ, Comitibusque Northumbriæ, Ruthlandiæ, Canciæ, Notynghamiæ, aliisque, quorum nomina non tenemus, ut sub noctis opacæ tempore properarent ad ecclesiam Fratrum Augustinensium, et viderent si vere caput Comitis, prout dicebatur, corpori foret unitum. Qui, jussa complentes, [2] [nocte fere media] excitatis terribiliter fratribus, fecerunt corpus de terra extrahi, caputque, quod filo consutum fuit corpori, cum jam decem dies fuisset in sepulcro, de corpore divelli iterato. Quibus sic conspectis atque patratis, renunciaverunt Regi quæ fecissent et vidissent. Regis tamen non ita conquievit animus, sed [2] [jussit] ut fratres locum sepulturæ tegerent pavimento, ne sciretur in vulgo ubi requiesceret corpus ejus; et deponerentur panni, vel signa, quæ fixa fuerant ad ejus memoriam in ipso loco. Jussit etiam ad sex vel septem fratres, qui [2] [de] introductione fuerunt fratri[s] Thomæ de Ascheburne, Doctoris in Theologia, et Confessoris dicti Comitis, in diversis patriis exulare.

A.D. 1397.

The multitude venerate the Earl as a Martyr.

The King commands his body to be exhumed, and examined.

Post mortem Comitis Arundeliæ, Comes Warwici, Dominus Thomas de Bello Campo, productus est ad astandum Parliamentali judicio. Qui, constitutus in loco reorum, cum [3] audisset appellationem lectam contra eum, in qua [4] notatus fuit de proditione, respondit quod nunquam fuit in mente sua proditiose facere contra Regem, nec putabat illas equitationes et con-

The Earl of Warwick confesses his criminality.

[1] *fore* in orig. and Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] Omitted in Faustina B. ix.

[4] *nominatus* in Faustina B. ix.

A.D. 1397. gregationes potuisse referri ad proditionem. Requisitus igitur quid nunc vellet dicere, postquam jurisperiti factum illud [1] proditionem interpretati sunt, evidentibus argumentis, ille vero petiit misericordiam [2] de Rege pro commissis: Rex autem quæsivit ab illo, nunquid vellet diffiteri se sic equitasse etc., cum Duce Gloverniæ et Comite Arundeliæ, ut audiverat legi in appellatione præfata. Comes dixit se inficiari non posse quod equitaverit cum eisdem,—"Qui utinam, inquit, "nunquam vidissem oculos eorundem." Tunc Rex;—"Nunquid ergo te recognoscis proditionis reum?" "Recognosco," ait Comes; et cum fletu et singultibus miserandis humiliter rogavit omnes ibidem existentes, ut intercederent pro eodem apud regiam majestatem. Tunc Rex ipse, Duxque Lancastriæ, cuncti circumsedentes, et ipsi etiam appellatores sui, ad lacrymas sunt commoti. Post pusillum, Rex, detersa facie,—"Per "Sanctum Johannem Baptistam," ait, "Thoma de "Warwico, ista tua confessio carior est mihi quam "valor omnium terrarum Ducis Gloverniæ et Comitis "Arundeliæ." Comes [3] igitur, instans precibus, commovit omnes ad orandum pro eo; factumque est, ut post datam in eum sententiam, Rex daret sibi vitam et veniam, et mitteret eum [4] [in] insulam de Man, quæ pertinebat Domino Willelmo le Scrop: [5] ibi constituit eum in carcere perpetuo conservari, promisso, tam sibi quam uxori suæ, victu honorifico de terris vel redditibus quondam eisdem pertinentibus, modo tamen forisfactis. Sed hanc [6] sententiam postea non implevit penes Comitem et Comitissam, sed in magna [7] protrahere miseria vitam permisit utrumque.

He is banished to the Isle of Man, for life.

---

[1] Apparently, *proditionis* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[2] *a Rege* in Faustina B. ix.

[3] Omitted in Faustina B. ix.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[5] *ubi* in Faustina B. ix.

[6] *promissionem postea*, in Faustina B. ix.

[7] *penuria protrahere vitam*, in Faustina B. ix.

Sub hiis diebus, Rex, ut omnem suam posset complere malitiam in Ducem Gloverniæ, misit Calesiam quemdam Justiciarium, dictum Willelmum de Rikille, Hibernicum natione, qui requireret a dicto Duce, nunquid fecisset equitationes contra Regem etc., et scriberet quæcunque Dux in hac materia fateretur, Regique referret, et Parliamento, quæcunque de dictis verbis Ducis Gloucestriæ comperisset. [1] Factum fuit quod ipse renunciaret verba Ducis, sed in alia sententia quam Dux intenderat, nec esset conveniens testificatio sua. Rex itaque, [2] nitens Ducem viis omnibus quibus valebat occidere, et putans hoc non posse fieri publice, propter communes regni, qui diligebant eum tenerrime, mandavit Comiti Notynghamiæ, Marescallo, et Domino Thomæ Moumbray, qui custodiam Ducis habebat Calesiæ, ut occulte Ducem faceret jugulari. Ille vero, primo metuens tantum scelus committere, distulit perficere jussa Regis. Quamobrem fertur quod Rex tantum commovebatur contra dictum Comitem, ut juraret ipsum occidendum, nisi celerius Ducem perimere maturasset. Qui tandem, tali modo coactus, Ducem evocatum nocte media, quasi ad redeundum in Angliam, duxit ad quoddam hospitium in villa Calesiæ; ubi, amotis suis familiaribus, dictum Ducem suffocari fecit per quosdam valectos, ad dictum facinus perpetrandum primitus præparatos. Qui, injectis culcitris, vel lectis pluma refertis, super ejus faciem, tam diu incumbentes super eum jacuerunt, eundem violenter opprimentes, et ejus halitum strangulantes, donec suffocatus spiritu privaretur.

A.D. 1397. The Duke of Gloucester, by the King's order, is suffocated.

Sicque mortuus est miserabiliter ille vir optimus, qui pro Regis commodis et honore, totiusque regni [3] proventibus, semper insudarat, donec ei pro meritis beneficiis tam perfida compensatio redderetur.

The Duke's merits.

---

[1] *Factumque* in Faustina B. ix.

[2] *mittens* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] *provectibus* in Faustina B. ix.

A.D. 1397.

Parliament is prevailed upon to delegate its powers.

Rebus pro voto Regis in hoc Parliamento nequissime expeditis, noluit Rex tamen Parliamentum dissolvere; sed quia prope fuit festum Natalis Domini, ordinavit callide ut magnates et prælati redirent ad propria, et post festum convenirent apud Solopiam ad imponendum finem præmisso Parliamento. Quo cum convenissent, Rex, ut erat vafer et dolosus, subtiliter procuravit, fecitque concedi, quod potestas Parliamenti, de consensu omnium statuum regni, remaneret penes certas personas, sex vel octo, ad terminandum, dissoluto Parliamento, certas petitiones in eodem Parliamento porrectas, pro tunc minime expeditas. Cujus concessionis colore, personæ sic deputatæ processerunt expost ad alia generaliter Parliamentum illud tangentia; et hoc de voluntate Regis, in derogationem status Parliamenti, et magnum incommodum totius regni, et perniciosum exemplum. Ut autem super hoc facto videretur habere colorem et auctoritatem, fecit Rex rotulos Parliamenti mutari et deleri, contra effectum concessionis prædictæ. Et quia Rex et domini sibi familiarius obsequentes multas pecunias expenderant, ut dicebant, pro reformatione [1] [regni], in hoc Parliamento exactum est ut concederetur Regi una decima et dimidia ex parte cleri, et quinta-decima [2] ex parte communitatis.

The Rolls of Parliament are unlawfully altered.

The King creates new titles.

[3] Assumpsit Rex sibi nomen Principis Cestriæ, ob amorem Cestrensium; Comes Derby, Henricus, creatus est Dux Herefordiæ; Comes Marescallus, Dux Northfolchiæ; Comes Ruthlond, Dux Albemarle; Comes Canciæ, Dux Southreyæ; Comes Huntyngdone, Dux Excestriæ; Comitissa de Northfolchia, Ducissa de Northfolchia; Comes Somersete, Marchio de Somersete; Dominus Despencer, Comes Gloucestriæ; Dominus de

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] This hiatus occurs in orig., and in Faustina B. ix.

[3] *Assumpsitque* in Faustina B. ix.

Nevyle, Comes Westmerlandiæ; Dominus Willelmus Scrop, Camberlanus Regis, Comes de Wiltschire; Dominus Thomas Percy, Senescallus domus regiæ, Comes Wygorniæ constituebatur. A.D. 1397.

The King adds to his shield the arms of Saint Edward, the Confessor.

Rex vero, quasi jam triumphasset ex infestissimis hostibus, sic superbivit, sic efferebatur vanis cogitationibus, ut jam respueret omne medium, et sic se supra se extolleret, ut mutaret arma sua, quæ pater, et avus, et patrui sui, gestaverant, et adderet scuto suo arma Sancti Edwardi; sic ut anterior pars arma Sancti plena forent, et pars reliqua esset recognitio armorum parentum ejus.

He bestows part of the lands of the Duke of Gloucester and others.

Volens Rex magnificare personas quas dudum nominibus Ducum, Marchionis, vel Comitum, honoraverat, (quos vulgares derisorie vocabant, non "Duces," sed "Dukettos," a diminutivo,) contulit eis maximam partem terrarum Ducis Gloverniæ, Comitum Arundelliæ et Warwici, [1] [et exhæredavit omnem eorum sobolem de hæreditatibus quæ eos contingerent ex parte patris]. Nec audebat quisquam pro veritate stare, vel fateri quod verum fuit, propter Regis tyrannidem atque malitiam; nempe quilibet eo majori [2] [timore] percellebatur verum loqui publice, quo cernebat Fratres Johannem Parys et [3] , Doctores in Theologia, viros famosos, detineri in carcere, et usque ad summas pecuniarum, importabiles etiam locupletibus, multari et emungi, quia prædicaverant de malo Regis regimine, et consiliariis ejus nequam. Erant [4] præcipui de Consilio, viri, juxta opinionem vulgi, pessimi, Dux de Almarle, Dux Northfolchiæ, Dux Excestriæ, Comes de Wiltschire, Dominus [5] [Johannes] Bussy, Dominus [5] [Willel-

Tyranny and malice of the King.

His principal advisers.

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig; supplied from Faustina B. ix.

[3] This hiatus occurs in orig., and in Faustina B. ix

[4] *tunc præcipui* in Faustina B. ix.

[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1397. mus] Bagot, Dominus Thomas Grene, milites, et hii omnes odibiles valde regni [1] communitati.

A.D. 1398.

Proceedings against Sir John de Cobbam.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo octavo, et regni Regis Ricardi [2] vicesimo secundo, tenuit idem Rex Natale solemniter apud Lichefeld; quo peracto, transtulit se Solopiam, ubi Parliamentum interruptum reincipitur. Dominus [3] Cobham responsis adducitur, et damnatur, sed indulgentia vita sibi donatur; [4] invito, quia libenter voluit in causa sibi objecta fuisse mortuus, affirmans se tunc futurum felicissimum, si pro justitia vel innocentia [5] contigerit eum [6] [gladio] vitam finisse. Objiciebatur nempe sibi, quod post Parliamentum tentum anno Regis nunc undecimo, cepisset curam, cum aliis, ad regendum Regem, qui pro tunc, et parum ante, habuerat pessimos gubernatores. Et quia [7] jam declaraverat illud factum contra voluntatem suam, suis irrationabilibus ratiunculis probare voluit dictum dominum proditorem. Condemnatus est perpetuo carceri, et missus ad insulam de Gerneseye, assignato sibi per Regem victu exilissimo, sicut prius assignatus [8] [fuit] Comiti de Warwico; sed tamen Rex neutri eorum postea satisfecit in promisso.

He is banished to Guernsey.

General pardon granted, with certain exceptions.

Ad imponendum terminum præsenti Parliamento, quia nondum finis futurus fuerat, Rex, cupiens videri gratiosus populo regni sui, concessit generalem perdonationem omnibus et singulis qui cum dictis dominis equitaverant contra eum, exceptis quinquaginta

---

[1] *communita* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[2] *adhuc vicesimo primo, usque ad festum Sancti Albani tenuit idem Rex Natale valde solemniter apud, etc.*—variation in Faustina B. ix.

[3] This hiatus occurs in orig., and in Faustina B. ix.: "*Johannes*" is given by Walsingham (II. p. 227) as the name.

[4] Apparently, *invite* in orig.

[5] *contigisset* in Faustina B. ix.

[6] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[7] *rex declaraverat* in Faustina B. ix.

[8] Omitted in orig.; *assignabatur* in Faustina B. ix.

personis, quorum nomina noluit patefacere quovismodo; A.D. 1398. [1] nec erat quisquam [2] [tam] secretus cum eo, qui potuit scire dictarum nomina personarum. Dicebatur tamen, quod illud secretum sibimet reservavit ex assueta cautela, ut cum contigisset eum offendi contra aliquem dominum vel magnatem, hunc pronunciaret extitisse de numero quinquaginta; quem extunc liberius posset ad mortem judicare, et ejus bona diripere; quia tali nulla perdonationis charta suffragaretur. Aliis vero qui cum dictis dominis equitaverant, vel illis adhæserant quovismodo, jussum fuit, ut pro chartis [3] perdonationis prosequerentur, citra festum Purificationis proximo extunc sequens; alias scirent sibi præmissam gratiam minime valituram. Qui timentes Regis iram vindicem, cum festinassent pro chartis suis prosequi, ad faciendum fines Regi gravissimas sunt coacti, ut proditores.

Reasons alleged for this.

Ut autem robur perpetuæ firmitatis obtinerent ordinationes et judicia facta, lata in præmisso Parliamento, impetravit Rex litteras Apostolicas, in quibus graves censuræ proferebantur contra obloquentes quoscunque, qui dictis Statutis in aliquo contravenire præsumerent. Quas censuras promulgari fecit Londoniis, ad Crucem Sancti Pauli, et in aliis celeberrimis regni locis.

The King obtains Letters Apostolic, by way of sanction for his proceedings.

Ricardi Regis anno vicesimo secundo, orta est dissensio inter Duces Herefordiæ et Northfolchiæ, pro quibusdam verbis quæ Dux Nortfolchiæ dixisset Duci Herefordiæ, sonantibus in dedecus ipsius Regis. Quæ cum Dux Herefordiæ Regi narrasset, et coram Duce Nortfolchiæ advocasset, et idem Dux Norfolchiæ dicta verba se protulisse negasset, ex Regis ordinatione uterque se ad duellum præparavit. Locus conflictus apud Coventre, coram Rege regnique nobilibus, fuit ordinatus, feceruntque dicti Duces apparatus sibi valde

The Duke of Hereford accuses the Duke of Norfolk, and a duel is arranged.

[1] *vel erat* in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *perdonationum* in Faustina B. ix.

A.D. 1398. nobiles, prout decuit tantos heroes, cunctis orantibus pro expeditione Ducis Herefordiæ, alteriusque dejectione, quia [1] [odio] fuit communitati pro Ducis Glovverniæ crudeli interemptione. Sed cum intrassent locum pugnæ, Rex jussit eos conquiescere, recipiens causam in manus suas, faciens proclamari publice, quod Dux Herefordiæ in hac parte honorifice debitum suum, quantum in ipso fuerat, adimplesset; declaravitque hoc per decretum, et pronunciavit coram toto populo ibi [2] [ad] duelli spectaculum congregato. Et tamen, immediate post, Rex, sine causa quacunque legitima, prædictum Ducem ad decennium relegari fecit et mandavit, contra omnem justitiam, et jura militaria, et consuetudines regni hujus.

The King interferes, and banishes the Duke of Hereford for ten years.

Ducem vero Northfolchiæ perpetuo damnavit exilio, immisericorditer statuens, sub pœnis gravibus, quod nullus rogaret, vel apud ipsum Regem intercedere præsumeret, pro gratia facienda Ducibus supradictis. Acta dicuntur hæc eodem die ad annum, quo idem Dux Northfolchiæ Ducem Gloverniæ fecerat suffocari.

The Duke of Norfolk is condemned to perpetual banishment.

Per idem tempus, Papa, quorundam persuasione, Johannem de Bukyngham, Lincolniensem Episcopum, cum jam senex esset, et valetudinarius, Episcopatu suo privavit, prætendens ejus imbecillitatem et senectutem, quibus reddebatur [3] [impotens] ad [4] regendum tantam Diœcesim atque plebem. Transtulit tamen eum ad Episcopatum Cestriæ, tunc vacantem, non attendens quod, propter mores illius gentis, Episcopatus ille fuit difficilior ad regendum, quam ille quem ante rexerat optime et discrete: contulitque Episcopatum Lincolniæ Henrico Beuforde, cuidam de filiis Domini Johannis, Ducis Lancastriæ, et Katerinæ de Swynford, admodum

John de Buckingham deprived of the See of Lincoln, and succeeded by Henry Beaufort.

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[2] Omitted in orig. and in Faustina B. ix.
[3] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[4] *regem* in orig.

puero, sed ob Ducis reverentiam et amorem. Episcopus vero veteranus Lincolniæ noluit hanc translationem acceptare, sed, illa spreta, contulit se Cantuariam, et in Ecclesia Christi, inter monachos finem vitæ, in cordis contritione, laudabiliter expectavit. Regis [1] ergo precatu, Confessor Regis, quidam [2] Frater de Ordine Prædicatorum, de Episcopatu Landavensi translatus est ad Episcopatum Cestrensem.

A.D. 1398. The Bishop of Lincoln refuses translation.

Sub eodem tempore, Rex, ut erat simulator callidus, et dissimulator expertissimus, grates habere de clero cupiens, fecit convocari clerum generaliter ad respondendum certis quæstionibus per ipsum Regem proponendis, apud Londonias, in ecclesia Sancti Pauli. Cumque convenissent illic tam exempti quam non exempti, quæsitum fuit ex parte Regis, si liceret Papæ tales translationes Episcoporum facere pro voto suo, et si liceret eum de talibus translationibus [3] faciendis quomodolibet impedire. Clerus, in arto positus super hac quæstione, plurimum mussitabat; quibusdam dicentibus, sed tamen in privato, quod tales translationes essent [4] destructionis causa totius Ecclesiæ Anglicanæ; eo maxime, quia cum aliquis Episcopus jam præfecisset per longum tempus in temporalibus et spiritualibus, [5] et in suo Episcopatu, cum jam promoturus esset ecclesiam vel personas ecclesiæ, per talem translationem impediretur a bono proposito, manum contraheret a beneficio, cum cogeretur secum ferre collectas decimas ad ecclesiam cui mittendus erat; et sic per consequens, ecclesiam, cui præfuit, redderet spoliatam, et personas promovendas a spe promotionis penitus destitutas: personæque tales redderentur desides et [6] inertes, cum spe remunerationis atque promotionis cernerent se privandos. Finaliter tamen, quia nullus pro tunc au-

The King consults the clergy, as to arbitrary translations made by the Pope.

[1] *vero precatu* in Faustina B. ix.
[2] John Burghill, by name.
[3] *faciendiend* in orig., by inadvertence.
[4] *destructiones tam totius*, in Faustina B. ix.
[5] *et* omitted in Faustina B. ix.
[6] *inhertes* in orig.

A.D. 1398. debat verum fateri, vel libere verum dicere, rogaverunt omnes Regem, ut Papæ dignaretur scribere quod a talibus translationibus temperaret; per hoc inclusive fatentes omnia talia [1] Papæ licere. Quod cum audisset Rex, velut offensus tantæ licentiæ, juravit quod si clerus constanter restitisset Papæ in præsenti negotio, ipse manus apposuisset ad auxilium eorundem.

He is offended with their answer.

A nuncio from the Pope demands the repeal of certain Statutes.

Eo tempore, Petrus de Bosco, Episcopus Aquensis, directus est in Angliam ex parte Papæ, ad rogandum et monendum Regem, ut permitteret ligeos suos provisiones adquirere de manu Papæ, et revocandum Statutum editum contra Provisores, et illud breve "Quare impedit," multaque similia per quæ Curia nimium gravabatur. Perhendinavit ergo dictus Petrus in Anglia longo tempore, expectans responsa legationis suæ. Et quia ante Natale Domini [2] accessit Rex, jussit eum ipso Natali in sua Curia hospitari. In die vero Purificationis, celebravit Missam solemniter coram Rege; cui dedit Rex omnia ornamenta altaris in quo celebraverat, quæ prævaluerant mille libris. [3] Collegit tot dona, tot divitias, per tempus moræ suæ, de prælatis Angliæ, de dominis, aliisque nobilibus, et communi plebe, quia cum potestate magna advenerat, quod accepit materiam regnum istud præ cunctis mundi regionibus collaudandi.

Discovery of the treasure of Helena, mother of Constantine, at Rome.

Eo anno, dum Romæ dirueretur quoddam vetus ædificium, ut novum construeretur, inventus est lapis marmoreus, longus octo pedum, suppositus altero lapidi ejusdem longitudinis, qui cavatus fuit ad modum sarcophagi, sub muro veteri; sic quod structura veteris ædificii posita fuit super lapides supradictos. Inventus est igitur in dicto cavato lapide thesaurus, velut infinitus; moneta, videlicet, aurea, variis imaginibus impressa et notata; sed una moneta præcipue, signata imagini-

[1] *Papa* in orig.; corrected from Faustina B. ix. In both readings, the text is apparently corrupt.

[2] *ad Angliam Rex* in Faustina B. ix.

[3] *Collegitque* in Faustina B. ix.

bus Helenæ, matris Constantini, quondam Imperatoris, prout scriptura peroptime declarabat. Et valebat quælibet pecia dictæ monetæ viginti solidis, [1] cum reliquæ partes monetæ non excederent quadraginta denarios nostræ monetæ. Dicebaturque thesaurus Helenæ a Romanis. A.D. 1398.

Anno gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo nono, et regni Regis Ricardi [2] [vicesimo secundo]—hoc anno, repente, quasi per totam Angliam, lauri arbores aruerunt, et expost in multis locis reviruerunt; præsignantes forsitan, quod licet quidam domini humiliati et incarcerati fuerant, et quidam relegati, restituerentur tamen in proximo pristinæ dignitati. A.D. 1399. The laurels wither, throughout England, and revive.

Item, aliud portentum die Circumcisionis prope Bedfordiam videbatur; nempe aqua profundissima et rapacissima, quæ decurrit inter villas de Suelleston et [3] Harleslowe, repente restitit [4] de loco superiori, et reliqua [5] fluvii decurrit ad alia loca decliva, ita quod per tria milliaria [6] remansit siccus, cujus profunditas nunquam ante visa fuit; significans, ut putatur, divisionem populi atque regni, et defectionem a Rege Ricardo, quæ contigit eo anno. Prodigy near Bedford. Signification thereof.

Hoc quoque tempore, Comes Marchiæ, Rogerus, ætate juvenis, dum [7] confidens nimis in virtute sua, et minus consulte sine [8] [sociis suis sive] armis equitat in Hibernia, subito circumventus per Hibernicos, miserabiliter occiditur ab eisdem. Cujus morte cognita, Rex statuit personaliter mortem vindicare Comitis, Hibernicosque domare, non attendens quantum odium sibi accumulaverat suorum ligeorum per totam Angliam, The Earl of March is slain in Ireland. The King resolves to avenge his death.

---

[1] *tamen reliquæ* in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *Harleswode* in Faustina B. ix.

[4] *de* omitted in Faustina B. ix.

[5] Hiatus in orig.; *reliqua locus fluvii* in Faustina B. ix.

[6] *pars remansit* in Faustina B. ix.

[7] *confidit* in Faustina B. ix.

[8] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1399. et quam amarum animum vulgus omne gerebat contra eum. Sed urgebant eum fata sua, quæ [1] irrevertibiliter texuerant ejus ruinam, hoc anno futuram. Fecit ergo præparationem maximam per omne tempus Quadragesimæ, et deinceps pecunias extorquens, equos et quadrigas exigens, victualia frumenti, carnium, atque piscium, ubique pro sua profectione rapiens, nilque solvens; non attendens quod—

He becomes hateful to his subjects, for his rapacity.

"Non habet eventus sordida præda bonos,"

et quod quantum sibi accumulavit de bonis subditorum suorum injuste, tantum eorum odium incurrit satis juste.

The Pope aids in obtaining contributions for the Emperor of Constantinople.

Eo tempore venit in Angliam Episcopus Chalcedonensis, de Græcia, ferens litteras Apostolicas deprecatorias ad hujus regni incolas, ut manus adjutrices apponerent ad subveniendum Imperatori Constantinopolitano, qui [2] jam opprimendus erat per illum Tartarum vocatum "Morettum," nisi per Latinos Christicolas sibi maturius subveniretur. Et ut [3] proniores efficerentur fideles ad illuc proficiscendum, vel saltem de suis pecuniis huic negotio conferendum, concessit Papa conferentibus [4] quibuscunque de sua substantia, juxta consilium et arbitrium confessorum suorum, et secundum vires vere contritis et confessis, plenam remissionem peccatorum; involvitque magnis et amaris censuris omnes qui præsumerent [5] [impedire] devotiones vel collationes negotio supradicto, notificans cunctis Christi fidelibus, quod licet dictus Imperator Constantinopolitanus esset schismaticus, Christianus tamen fuit, et licet non pro se, pro commodo tamen totius Christianitatis, foret expediens et meritorium sibi subvenire; quia dictus Morettus jam magnam partem Christiani-

[1] *iprevertibiliter* in orig.; *impervertibiliter* in Faustina B. ix.

[2] *am* in orig.

[3] *promptiores* in Faustina B. ix.

[4] Omitted in Faustina B. ix.; *qui* in orig.

[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

tatis, occupaverat, et palam jactitaverat se in proximo Romam venturum, et Papam, cum Cardinalibus, peremptura, et ossa Sanctorum Petri et Pauli, Apostolorum, aliorumque Sanctorum ibidem, ignibus crematurum. Ordinavitque Papa, ut pecunia conferenda in Anglia comportaretur ad arcas, tribus seris seratas, in omni civitate vel bona villa; et ut prædictus Episcopus Chalcedonensis teneret unam de tribus clavibus; aliam prælatus loci; tertiam Major civitatis, aut villæ, ubi tales arcæ servarentur. Voluit etiam Papa, ut talis pecunia sic collata numeraretur, cum esset Episcopo præfato deliberanda, ut scire posset evidentius quantum valeret talis collecta, per regnum Angliæ facienda.

A.D. 1399.

Alleged threats uttered by the Sultan Bajazet.

Rex Angliæ, interpellatus per dictum Episcopum ad mittendum armatum manum in Græciam, respondit quod jam fuit in procinctu itineris versus Hiberniam, et hostes ferocissimos; et ideo non valebat suis carere bellatoribus, nec in opus dictum de suis aliquos destinare. Contulit tamen, prout erat laudis cupidus penes extraneos, et forinsecis liberalis et prodigus, in opus præfati negotii, ut dicitur, mille marcas. Conferebant et cives et rurales, pro indulgentia obtinenda, grandes summas; ita ut præfatus Episcopus fateri posset veracissime se non frustra Angliam advenisse.

King Richard contributes money, not men, for the Emperor.

Tempore Quadragesimali, quidam heremita, vocatus "Willelmus Norham," accessit ad Archiepiscopum, Rogerum Waldene, dicens se missum ad eum ex parte ejus, cui non est tutum non obedire; ad commonendum eum ut Archiepiscopatui cederet, quem occupavit injuste, et Regi consuleret ut vitam suam corrigeret, et Comitem Warwici, Dominumque de Cobham, aliosque exlegatos injuste, ad sua dominia revocaret; exhæredatos in Parliamento ultimo, illorum filios quos male peremerat, restitueret paternis hæreditatibus; vel certe supervenirent utrique, tam Regi quam Archiepiscopo, tam dira nova sub brevi tempore, ut qui-

Prophecy made by a hermit to King Richard.

A.D. 1399. cunque audiret, tinnirent ambæ aures ejus. Archiepiscopus, offensus [1] viro pro tali nuncio, suspendit eum a celebratione Missarum, et per tempus [2] [aliquod] reclusit eundem. Tandem misit eum ad Regem, qui nihil minus audire voluit quam verba correctionis, et quæ dicturus sibi fuerat heremita. Qui cum venisset ad Regis præsentiam, et dixisset se a Deo missum, ut moneret eum de vita correctiori sumenda, et cæteris quæ prius dixerat, ut præfertur, Archiepiscopo, Rex cuncta parvipendens, et paupertatem, simplicitatemque personæ, despiciens,—"Si," inquit, "tam familiaris "existis Deo, vade et curre pedibus super aquam, ut "habere possimus certitudinem quod verus es Dei "nuncius." Cui heremita,—"Non sum," inquit, "similis "Sanctis talibus qui hujusmodi fecere miracula, nec "aquam ingrediar cum voluntate mea; sed hoc con- "stanter assero, nisi parueritis meis monitis, occurrent "vobis in brevi tam dira nova, qualia nunquam legistis "vel vidistis." Rex, offensus tantæ libertati viri, jussit eum ad Turrim Londoniarium duci, ibique sub custodia detineri. Qui mansit ibi donec videret impleri suum vaticinium, Rege capto, prout patebit in sequentibus, loco suo.

The hermit is imprisoned.

Death of the Duke of Lancaster.

Parum ante præsens tempus, obierat Dominus Johannes, Dux Lancastriæ, in crastino, scilicet, Purificationis Sanctæ Mariæ; cujus corpus, Rege interessente, solemnissimis exequiis sepultum est Londoniis, in ecclesia Sancti Pauli. Ex cujus morte Rex sumens occasionem malignandi contra Dominum Henricum, Ducem Herefordiæ, filium et hæredem dicti Ducis Lancastriæ, quem dudum relegaverat ad decennium, exulare decrevit in perpetuum; revocans patentes litteras quas sibi prius concesserat, quod in ipsius absentia, dum fuerat relegatus, generales attornati sui possent pro-

The King commutes the sentence of the Duke of Hereford to perpetual banishment.

[1] *vero* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

sequi pro liberatione sibi facienda de quibuscunque hæreditatibus, sive successionibus, ipsum extunc contingentibus, et quod homagium suum respectuari posset, pro fine rationabili faciendo. Quibus litteris sic revocatis, evidenter apparuit Regem dictum Ducem vehementer odire, et eum prius relegasse, non pro dissensionibus, discordiis, vel tumultibus, quæ possent verisimiliter oriri inter familias et liberatas dicti Ducis et Ducis Norfolchiæ, ut cautelose prætenderat; sed ut, occasione relegationis hujusmodi, in exilium posset eum trudere per vitam suam, et sic manus injicere suis possessionibus, quæ fuerant satis amplæ, et ea sibimet appropriare. A.D. 1399.

Death of the Duchess of Norfolk.

Circa tempus præsens, obiit nobilis fœmina, Domina Margareta, Ducissa Nortfolchiæ, apud castellum suum de Framyngham; cujus corpus delatum est Londoniis cum honore grandi, et sepultum in ecclesia Fratrum Minorum.

The King is deceived by false prophets.

Rex interea, licet abundaret divitiis ultra omnes prædecessores suos, continue tamen sibi pecunias accumulare sategit, nihil omnino curans quo titulo illas posset adquirere de manibus [1] [subditorum]. Decipiebatur nempe cotidie per quosdam pseudo-prophetas, suggerentes sibi quod Imperatoris dignitate proculdubio foret sublimandus, et maximus esse deberet inter principes totius mundi; et mentientes eidem, quod ipse esset taurus quem versus vatidici præsignabant, qui thesauris abundaturus fuerat; et quandoque cogendus erat ad thesaurum recuperare præcollectum, juxta versum illum,—

"Tunc opus est tauro proprio confidere stauro;"

dementabant eum, præterea, fingentes quod ipse esset gallus de quo eadem tetigit prophetia, quod

"Ad gallum nomen tauri transibit, et omen,"—

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1399. et quod in mundo talis [1]nullus gallus volatilis; per taurum fingentes eum fortem futurum, audacem, [2][torvum], vindicem, et victorem, et per gallum, quod velociter triumpharet. Et ut concludam brevibus, cuncta quæ prophetiis antiquis favorabilia possent [3]elicere, suæ personæ mendaciter applicabant.

Flatteries uttered to him.

Fuerunt etiam quidam, qui, adulantes eidem, dixerunt eum merito conquæstorem gloriosissimum nominandum, eo quod sic sine bello, sine incendio, sine cæde, suorum communium, sua sapientia hostes suos infestissimos oppressisset; eo quod Ducem Gloverniæ et Comitem Arundeliæ, ut præfatur, jugulasset, et cæteros carceribus mancipasset. Et hii fuerunt de Ordinibus Mendicantium, qui, spe promotionum, adulationes hujusmodi compingebant.

He borrows large sums of money.

Horum mendaciis incitatus, recepit grandes pecuniarum summas mutuo de quampluribus dominis, tam temporalibus quam spiritualibus, aliisque personis regni, promittens eisdem bona fide, sub patentibus suis litteris, quod pecunias illas, sic mutuatas, [4]tempore limitato resolveret; quas tamen nunquam postea reddidit creditoribus supradictis.

He extorts money, on certain pretences, from seventeen Counties.

Cito post Pascha adinvenit at alias occasiones, velut incredibiles, quibus et gravius subjectis noceret, et grandiores summas pecuniarum exigeret metu mortis. Imposuit nempe septemdecim Comitatibus regni, quod contra eum fecerant cum Duce Gloverniæ etc., quare paratus erat super eos equitare, tanquam super publicos hostes suos. Et primo quidem recepit a dictis Comitatibus securitatem, tanquam non auderet ingredi Comitatus illos sine exercitu, nisi prius accepisset securitatem quod nihil mali sibi nec suis quomodolibet molirentur. Deinde misit cer[tos] Episcopos, cum

[1] Repeated in orig.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *licere* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[4] *termino* in Faustina B. ix.

aliis honoratis personis, ad eosdem Comitatus, qui monerent tam dominos spirituales quam temporales, et illorum Comitatuum personas mediocres omnes, ut se Regi suo submittant, et se proditores sibi fuisse faterentur per litteras sub sigillis eorundem confectas, cum hii nunquam sibi male fecissent dicto vel facto. Qua occasione coacti sunt sibi concedere, tam clerus, quam commune vulgus et domini, importabiles summas pecuniæ, pro Regis benevolentia recuperanda. Vocabantur itaque tales summæ, [1] sic levatæ de singulis Comitatibus, "*Le Plesaunce*," quia ad placendum Regi levatæ fuerint, et oblatæ sibi. Expost vero, profecturus in Hiberniam, placere volens personis eorundem Comitatuum, fecit illis restitui litteras suas obligatorias, vel submissorias; non tamen eo pacto ut liberarentur ab obligationibus quibus se obligaverant; quia coegit ipsius populi procuratores, habentes plenam potestatem eis concessam per communitates dictorum Comitatuum, se obligare, et hæredes suos, sibi, sub sigillis eorundem, nomine et auctoritate populi supradicti. Sicque semper meditatus est quovis pacto suos subditos illaqueare et suppeditare, ne unquam de cætero facultas eis emergeret redeundi ad pristinam libertatem. A.D. 1399.

Aliud quoque, non minus exitiale, machinatus est in hoc procinctu versus Hiberniam, genti suæ. Quia cum ipse Rex populum suum, quovismodo deliquerit, valeat, secundum consuetudines et jura regni sui, corrigere et punire; nihilominus cupiens [2] omnimodo populum suppeditare et opprimere, direxit patentes litteras ad omnes regni Comitatus, et per terrores induxit, ut ligei sui quicunque, tam spirituales quam temporales, quædam juramenta insueta præstarent in genere, quæ verisimiliter causare possent destructionem plebis suæ finalem; coegitque ligeos suos ipsa juramenta, sub lit-

Other acts of tyranny on part of the King.

[1] Omitted in Faustina B. ix.

[2] *eundem populum*, in Faustina B. ix.

A.D. 1399. teris eorum, et sigillis, roborare. [1][Ad] chartas etiam albas eosdem suos ligeos apponere [2] sigilla sua compulit; ut quotiens grassari vellet in plebem, facultatem haberet, licet illicitam, opprimendi quamcunque personam, prout dicitur, maluisset. Quidam tamen dicunt eum tales albas chartas machinatum, ut in eis ostenderet [3] consensum totius populi Anglicani Regi Franciæ, ad venditionem Calesiæ et terrarum ultramarinarum, quas Rex Franciæ dicebatur voluisse comparasse, si constitisset sibi quod populus Anglicanus noluisset eum in futurum, pro terris sibi sic venditis cum consensu communitatis, nullatenus molestasse.

He exacts new oaths from the Sheriffs, throughout the kingdom.

Cum Rex per hujusmodi facta, execrationes et odia, maledictionesque, super caput suum, quasi totius populi, aggerasset, atque proinde jam de fide vulgi dubius redderetur, jussit ut Vicecomites per totum regnum suum nova juramenta præstarent ultra solita, quod obedirent omnibus mandatis regiis, quotiens eis [4] directa fuerint sub Magno, Privatove, Sigillo, ac etiam litteris illis directis sub signeto suo. Et in casu quo iidem [5] Vicecomites scire possent aliquos de ballivis, cujuscunque conditionis essent, aliquod malum dicere, sive loqui, publice vel occulte, quod cedere posset in dedecus aut scandalum personæ Regis, ipsos imprisonarent, donec aliud de Rege susciperent in mandatis.

Hardships inflicted on certain of his subjects.

Unde contigit quod quamplures ligeorum suorum, malitiose accusati quod debuissent dixisse quicquam publice vel occulte, quod cedere posset in vituperium, scandalum, sive dedecus, personæ Regis, capti fuerunt, et imprisonati, et ducti coram Constabulario et Marescallo Angliæ, in curia militari; in qua taliter accusati ad aliud responsum admitti nequibant, nisi in respon-

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *sigilla sua*, omitted in Faustina B. ix.

[3] *censum* in Faustina B. ix.

[4] *directe* in orig., and Faustina B. ix.

[5] *Vicomites* in orig.

dendo se in nullo fore culpabiles, et per eorum corpora, et non aliter, se justificarent et defenderent, non obstante quod accusatores et appellatores eorum essent juvenes fortes et sani; et illi sic accusati, senes impotentes, [1] mutilati, vel infirmi; unde non solum destructio magnatum regni, sed etiam omnium [2] [et] singularum personarum communitatis ejusdem regni, verisimiliter timebatur. A.D. 1399.

Rex igitur sentiens, propter gesta tam scelerata, se invisum populo, Cestrensibus sui corporis commisit tutelam. Qui glomerati circa eum in numero excessivo, suggesserunt ei quod neminem vereri deberet, dum tot et tales [3] ad sui custodiam [4] retinerentur; se dixerunt eum posse contra totam Angliam contutari, immo, contra totum mundum, dummodo sperare vellet in eorum fide, fortitudine, et probitate. Hii nihilominus onerosi videbantur cunctis cæteris Regis familiaribus, propter eorum superbiam et arrogantiam, et maxime, quia Rex cæteros, eorum intuitu, parvipendit.

The King entrusts himself entirely to his guard of Cheshire men.

Eo tempore volvebatur quædam prophetia in ore multorum, quæ continetur in hoc versu,—

An alleged prophecy, and explanation thereof.

"Vix binis annis durabit pompa Johannis."—

Unde cum Rex, ut erat sedulus talium perscrutator, versus sententiam intra se volveret et revolveret, mirabatur de quo Johanne prophetia taliter prædixisset. Non enim poterat referri Domino Johanni, quondam Duci Lancastriæ, quia jam defunctus erat, et sepultus; et in regno non erat relictus quisquam hujus nominis, qui tantam obtineret auctoritatem, ut prophetia referri posset ad eum. Tandem post multam sollicitudinem indagationis hujus rei, dictum est sibi, quod ipse foret Johannes de quo prophetia præmissa tetigisset; quia, cum natus fuisset in Burdega[lia], et immineret ei

[1] *mutulati* in orig.
[2] Omitted in orig. and Faustina B. ix.
[3] *a* in orig.; corrected from Faustina B. ix.
[4] *retineret* in Faustina B. ix.

A.D. 1399. mortis periculum, obstetrices, turbatæ, baptizaverunt eum in camera, vocantes eum, pro temporis districtione, "Johannem;" sed cum melius habere cœpisset, in adventu Ricardi, Regis Majoricarum, quem Dominus Princeps Edwardus accersiverat, ut esset ejus compater, confirmatus fuit per Episcopum, vocatusque "Ricardus."

King Richard gives expression to his fears.

Rex itaque, cum hoc audisset, [1] turbatus est nimium, et velut jam de semetipso desperare, cœpitque diffidere; et in tantum cordi fixit hæc præmissa, ut quadam die deambulans in sua camera, alta traheret ab imo suspiria, ita ut notaretur ab aliquo circumstante. Requisitus igitur cur ipse, qui præcessit in gloria et honore cunctos mundi reges, et jam de dominis, ut præfertur, triumphasset omnibus, quos verebatur, et populum regni subjectum possideret ad vota, divitiis supra cunctos prædecessores suos amplius abundaret, tam profunda suspiria produxisset, cum mœstitia magna respondit;—"Ego," inquit "jam proficiscor in Hiberniam, contra hostes meos ferocissimos habiturus forsitan bellum, mox ut advenerim, nec scio quis exitus erit belli; et relinquo post me regnum totum turbatum, populum exasperatum, magnæ seditionis habentem materiam: qui, si calculum pejorem reportavero, paratus [2] erit occurrere mihi revertenti cum bello, et sic nullibi tutus ero; unde non tibi videatur mirum de meo suspirio, qui sum inter mala inevitabilia constitutus."

He embarks for Ireland.

Circa festum Pentecostes, Rex navigavit in Hiberniam, cum suis Cestrensibus et [3] quibusdam dominis, videlicet, Ducibus de Almarle et de Excestria, aliisque quampluribus; sed hoc cavit præcipue, ne omnes domini, sive proficiscentes cum eo, multitudinem tantam ducerent bellatorum, quæ comparari posset suis propriis conductitiis; ut si quando placuisset eos oppri-

---

[1] *tristatus est* in Faustina B. ix.
[2] Repeated in orig.
[3] *quibus* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

mere, [1] ut fertur, fuisset continue satis potens. Nam qui quingentos, ut dicitur, solebant ducere, modo permissi sunt ducere vix viginti. A.D. 1399.

Dux Southereyæ, ante faciem suam missus, multa in Hibernia probe gessit. Quidam etiam Almannicus [2] [natione], nomine [3] "Ranyeo," per idem tempus, [4] [Hiberniensium multos] prostravit, multos cepit, multos ad deditionem coegit. Rex ipse, tandem cum suis adveniens, prius territos magis terruit, prostratos protrivit, afflictos afflixit. Duxerat autem [4] [secum] nobiles pueros, filios Ducum Gloverniæ et Herefordiæ, quorum affines præcipue verebatur; Episcopos [5] vero plures cum eo coegit proficisci, vel spontanee vel invite, qui quando vellet Parliamenta facere, prout prius constituerat, cum consensu octo personarum, præsto forent, ut dicitur, statuere quæ forent statuenda. Thesaurum quoque, coronas et reliquias, aliaque jocalia, regni quoque divitias, ab antiquo dimissas in archivis regni pro honore regni, secum abstulit, in Hiberniam profecturus, sine consensu statuum et regni sui. Et cum, ut [6] præfertur, requireretur cur ita faceret, dicitur respondisse quod hæc fecisset, ne si quis in ejus absentia supervenisset, reperire [7] [posset] pro votis opulentias et divitias regni sibi paratas. Timuit nempe tantum suos actus, quod semper putabat vindictam superventuram pro eisdem.

His successes in Ireland.

How attended.

His design to supplant Parliament.

Treasures carried with him to Ireland

Cum Rex moram protelaret in Hibernia, communitas regni Angliæ totis votis Dominum precabatur, ne unquam sospes reverteretur; nempe in ore omnium volvebatur, quod jam terram Angliæ idem Rex habebat invisam, et nunquam proposuit eam revisere cum

Bad feeling of his English subjects towards him.

---

[1] *prout* in Faustina B. ix.
[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[3] *Janicho* in Faustina B. ix.
[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[5] *quoque complures* in Faustina B. ix.
[6] *fertur* in Faustina B. ix.
[7] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1399. favore; sed in Hibernia quandoque commorari, quandoque in Wallia, et bona regni Angliæ in hiis regionibus non expendere, sed vastare.

His alleged designs against his subjects.

Proceres vero, et valentiores terræ, in quibus posset esse communibus confidentia, vel sibi resistentia, dicebatur in Walliam vel Hiberniam per [1] blandas litteras evocasse voluisse, et ibidem judicio Parliamentali morti tradidisse, et bona talium diripuisse sibi, et eorum liberos exhæredasse. Dicebatur præterea, quod Willelmus le Scrop, [2] [Regis Camberlanus], et Comes de Wiltschire de novo creatus, omnes escaetas regni Angliæ de Rege cepisset ad firmam per triennium; et ob hoc imaginabatur mortes plurimorum procerum et aliorum valentium, ut uberem faceret [3] firmam. Invalescentibus hiis rumoribus, nullus dominus qui remanserat post egressum Regis, fuit tutus, nec de substantia nec de vita, nec ullus popularis fortuna sua gavisus [4] [est], dum se putaret cotidie propter suas divitias accusandum, et occasione levissima morti tradendum; et ideo maxime, quia noti, proximique pauperiores tunc proni fuerunt ad accusandum pro verbo levissimo ditiores, ut favorem possent obtinere, vel remunerationem, tunc regnantium tyrannorum.

Fears of the more wealthy of his subjects.

The Duke of Lancaster prepares to invade England, and to dethrone King Richard.

Igitur cum Rex ageret in Hibernia, Hibernicosque per insultus varios deterreret, essetque magnus in oculis propriis, repente Deus illius superbiam decrevit humiliare, et populo Anglicano succurrere, qui jam miserabiliter opprimebatur, et de spe relevationis et remedii omnino exciderat, nisi Deus manus [5] porrigeret in adjutorium eorundem.

Immisit igitur in cor Domini Henrici, Ducis Herefordiæ, sed nunc, per mortem patris, Ducis Lancastriæ, quem prius diximus relegatum ad decennium, sed ex-

[1] *blanas* in orig.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *firmam suam* in Faustina B. ix.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[5] *miraculose porrigeret* in Faustina B. ix.

post injuriose nimis exhæredatum, ut [1] reverteretur in terram nativitatis suæ, et jura paterna repeteret, Ducatum, scilicet, Lancastriæ, cum suis pertinentiis; vel certe, si Rex se præbuisset [2] in hac sibi parte difficilem, ut nollet illi reddere dominia sibi debita, collectis auxiliariis, ea vi viriliter recuperaret. Constabat nempe sibi quam invisus Rex erat toti populo Anglicano, nec immerito; unde sperabat quod si vel ipse, vel alius quicunque, advenisset in Angliam, plebs communis [3] adhærere sibi vellet, pro pristina libertate recuperanda et jugo importabili depellendo. Confortabant eum quoque et præsentia Domini Thomæ de Arundellia, Cantuariensis Archiepiscopi, qui jam injuste exulaverat duobus annis apud Trajectum, et adventus nepotis illius, filii, videlicet, Domini Ricardi, Comitis Arundelliæ, et hæredis, qui latenter fugerat de calore [4] domus Rechab; de domo, videlicet, Ducis Exoniæ, cui commissa fuit custodia dicti juvenis, ubi notabiliter dehonestatus fuerat per quemdam J. Schevele, militem dicti Ducis, qui eum tractaverat velut vile mancipium, et servire sibi coegerat, magis more captivi quam ingenui, dum dictus Dux illi ipsius custodiam commisisset. A.D. 1399.

Instigabant etiam eum Gallici, inter quos moram traxerat, ut reposceret jura sua, a quibus, contra justitiam, exclusus fuerat; promittentes ei, si opus esset, adjutorium in hoc negotium militare. Ille vero Gallicis pro benevolentia grates rependit innumeras; non tamen voluit secum trahere de illis partibus manum militarem, asserens se tantum confidere in fide et favore suorum [5] [patriotarum], quod non indigeret ad præsens auxilium Gallicorum. Rogabat tamen, si secus accideret quam sperabat, ut, videlicet, destitueretur suorum suffragiis, parati forent ad suffragandum ei in negotio

The Duke of Lancaster is promised assistance by the French.

[1] *reveretur* in orig.
[2] *sibi tam difficilem ut,* in Faustina B. ix.
[3] *adhere* in orig.
[4] Apparently in allusion to *Joshua* ii. 1.
[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1399. prætaxato. Ille vero, accepta repatriandi licentia, venit Boloniam supra Mare, cum Archiepiscopo quondam Cantuariensi, Thoma, et filio Comitis Arundeliæ, et hærede. Cum eo venerunt insuper Dominus [1] [Thomas de] Erpyngham, miles famosus et optimus, Johannes Northburi, scutifer valentissimus, plenus prudentia, et, ut dicebatur, divitiarum [2] [opulentia] divitibus præferendus. Horum consiliis se committens, nec in relegatione nec in reversione potuit [3] sibi fortuna nocere, sed cuncta prospera foris et extra sibi, cum Dei adjutorio, contigere. Venerunt quoque cum eo quidam mercatores Anglici, quos reperit in illis partibus ad repatriandum paratos; qui, cum reliqua sua familia, prout dicitur, non fecerunt amplius quam quindecim lanceas. Habuisse tamen [4] [secum, ut] dicitur, naves decem vel duodecim. Cum hac tam parva manu, mirum est quod regnum Angliæ ausus sit aggredi; et plus mirandum, quod tam parvo tempore, prout dicetur inferius, totum regnum reddiderit [5] pacatum sibi.

His adherents, but few in number, at first.

Ingressus est igitur mare apud [6] Boloniam, et, navigans versus Angliam, noluit recto cursu, nec repente, terram attingere; sed per plures amfractus fecit naves discurrere, nunc apparens patriotis in una parte regni, nunc in alia, ut videret si sibi juxta littora resistentia pararetur. Auditis hiis rumoribus per totum regnum, quod Dux Lancastriæ maris alta teneret, essetque ad [7] repatriandum paratus, fiebat magna communitatis exultatio, putantis veraciter quod Deus hunc mitteret ad dissolvendum jugum servitutis eorum gravissimæ. Nondum [8] [tamen] ausus fuit aliquis palam cum Duce facere, quia nesciebat quem exitum res ista teneret.

He hovers about the English coast.

Good wishes in England for his success, but not openly expressed.

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *si* in orig.; by inadvertence.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[5] *placatum* in Faustina B. ix.

[6] *Coloniam* in orig., by inadvertence; corrected from Faustina B. ix.

[7] *revertendum* in Faustina B. ix.

[8] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

Verebantur, [1] si Rex rediret de Hibernia, et Ducem superare, vel circumvenire, contingeret, se gravius opprimendos, qui Duci in modico, palam vel occulte, [2] faverent. Timebant præterea, quod si contingeret Ducem Regi [3] pacificari facie tenus, quod juxta morem resilire vellet, et expost Ducem opprimere, cum adhærentibus [4] sibi. Erat ergo magna plebis expectatio, desiderantis bonum videre finem de Ducis proposito inchoato. A.D. 1399.

Dux Eboraci, cui commissa fuit regni custodia in Regis absentia, cum esset Londoniis cum regni Cancellario, Magistro Edmundo de Stafford, Episcopo [5] Cicestrensi, atque Thesaurario, Domino Willelmo le Scrop, Comite de Wiltschire, ac militibus de Regis Consilio, Johanne Busshi, Willelmo Bagot, Thoma Grene, Johanne Russel, et aliis, et audisset quod Dux Lancastriæ jam mare teneret, atque paratus esset terram ingredi, præmissos Regis consiliarios, qui relicti fuerant ad consulendum sibi in negotiis magis arduis, si foret opus, convenit [6] super hac re quid esset agendum. Illi vero, conturbati et conterriti, utpote quos intus accusavit conscientia,—de dictis loquor militibus, non de Pontifice, qui fuit irreprehensibilis et sine querela,—disquisierunt ingenio suo toto quomodo [7] resistere possent præfato Duci, et eum arcere ab ingressu regni. Consuluerunt ergo, ut Dux Eboraci se transferret ad Sanctum Albanum, præstolaturus ibidem manum bellicam quæ posset Duci resistere venienti.

The Duke of York takes counsel how to oppose the Duke of Lancaster.

Constitutus itaque ad Sanctum Albanum, misit patentes litteras, nomine Regis Ricardi, ad omnes Comitatus Angliæ, ut Vicecomites, collectis armatis quos poterant, et arcitenentibus, sub omni celeritate pro-

The Duke of York summons forces in the King's behalf.

[1] *etiam, si,* in Faustina B. ix.
[2] *favissent* in Faustina B. ix.
[3] *paficari* in orig.
[4] *sibi cunctis,* in Faustina B. ix.
[5] Correctly, *Exoniensi.*
[6] *sub* in orig.; corrected from Faustina B. ix.
[7] *restere* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

A.D. 1399. perarent ad eum; et eo libentius et animosius, quo de Regis marsupio remunerandi erant uberius. Occurrerunt ergo [1] sibi plures domini et valentes, cum suis retinentiis; nullus tamen animo nocendi Duci Lancastriæ, præter Episcopum Nortwicensem, qui conduxerat pro posse manum validam pugnatorum. Nam cæteris dominis et communibus [2] videbantur hæc quasi jocus; ita quod palam fatebantur se nolle damnum inferre Duci Lancastriæ quovismodo. Ipse vero Dux Eboraci protestabatur publice Ducem injuriose exhæredatum; neque velle se molestare qui in justa causa venerat, ad repetendum hæreditatem debitam sibi jure.

Favourable opinions expressed in the Duke of Lancaster's behalf.

Interea, circa festum Translationis Sancti Martini, Dux Lancastriæ, nullo contradicente, cum suis, applicuit prope locum ubi quondam fuit villa de Raveneshere; ad quem confestim venerunt plurimi de familia patris sui, et sua propria retinentia; sic quod in brevi, exercitu velut invincibili vallatus [3] [fuit]. Quod cum audissent dicti Regis consiliarii, scilicet, W[illelmus] Scrop, J[ohannes] Bussy, T[homas] Grene, W[illelmus] Bagot, J[ohannes] Russel, timuerunt maxime, ita quod videbantur spiritum non habere. Quos notans Episcopus Nortwicensis, dixit;—"Isti," inquit "modo sunt "præmortui, nec sperare possumus in horum resistentia "qui tam cito vultu concidunt, atque mente." Ipsi vero, quia jam non sperabant in benevolentia villanorum Sancti Albani, fecerunt Ducem Eboraci, cum illis copiis [4] quæ advenerant, Oxoniis se conferre; feceruntque proclamari publice, ut armati, cum sagittariis, nil morantes, occurrerent, et præ manibus soldam reciperent supereffluentem de thesauro Regis, qui satis esset, et abundans divitiis, ad remunerandum quoscunque

The Duke of Lancaster lands in England.

Fear manifested by King Richard's Council.

His Councillors take to flight.

---

[1] *si* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[2] *videbatur quasi*, in Faustina B. ix.

[3] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[4] *qui* in orig., and in Faustina B. ix

volentes pro Rege stare contra hostes: profitebanturque Regem satis divitem, qui parum ante meditati fuerant, ad cumulandas illi divitias, divitem [1] et omnem [2] [et] pauperem apporiasse. Multi ergo pecunias accipientes præ manibus, ut congregarent fortitudinem regionis, statim collecta multitudine se ad Ducem Lancastriæ contulerunt, militaturi sibi stipendiis Regis Ricardi.

A.D. 1399.

Many receive pay in the King's behalf, but desert his cause.

Prædicti Regis consiliarii, cum [3] venissent Oxonias, et jam pro vero comperissent quod Dux contraxerat manum bellicam, et de fide vel stabilitate vulgi nulla spes esset, consternati sunt, eo quod nuncii redierant, qui ad Ducem missi fuerant ex parte Ducis Eboraci, ut peterent ab eo causas cur terram tali modo ausus sit ingredi; et reportaverunt quod Dux noluit ad hæc illi respondere, sed se velle venire, et Ducem Eboraci personaliter certificare de causis adventus ejus. Cognoverunt præterea quod Comes Northumbriæ, Dominus Henricus Percy, et filius suus ejusdem vocabuli, (quem Scoti quondam vocaverant "*Henry Hatspure,*" quia ferventer eos infestaverat), et alii plures domini, qui timebant Regis versutias atque dolos, ad eum confluxerant, ita quod exercitus numeraretur ad sexaginta millia; mox missis in Hiberniam ad Regem nunciis, monuerunt ut, omnibus omissis aliis, redire festinaret ad Angliam, a qua jam fuerat per Ducem Lancastriæ excludendus, nisi celerius advenisset. Scripserunt quoque sibi, quod ipsi expectarent [4] [eum] cum exercitu viginti millium juxta mare,[5] ut ei possent esse suffragio in ascensu suo.

The Duke of Lancaster refuses to enter into negotiation.

The members of the Council communicate with King Richard.

Hiis itaque gestis, dicti milites, W[illelmus] Scrop etc., cernentes se invisos patriæ et patriotis, et metuentes quod si diutius starent cum Duce Eboraci,

They flee to Bristol.

---

[1] Omitted in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *pervenissent* in Faustina B. ix.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[5] Hiatus in orig. and in Faustina B. ix.

A.D. 1399. caperentur fortassis per manus communium, fugerunt ad villam Brystolliæ sub magna festinatione, et munierunt castellum victualibus et armatis conductis largiter, ad numerum quingentorum.

Dux Lancastriæ, cognoscens dictos milites, quos plebs communis reputaret hostes publicos, Castrum intrasse Bristolliæ, sine mora convertit exercitum versus Bristolliam, parans obsidere castellum, si qui forent in eo illud nollent sponte reddere, cum personis dictorum militum quos persequebatur. Jamque rector regni, Dux Eboraci, sibi occurrerat cum favore, multique nobiles, cum dicto Duce Eboraci venientes, manus dederant Duci Lancastriæ, et cum eo voluntarie equitabant. Soli Nortwicensis Episcopus et Willelmus Elmham, miles, contra Ducem venere ferociter; non attendentes quod totus mundus post eum abiit, et putantes pueriliter cæteros deterrere, qui Duci, ut præmittitur, adhæsere. Sed hii sine difficultate capti, et omnibus bonis quæ contraxerant spoliati, carceribus sunt mancipati, donec Dux, misertus eorum, jusserat eos solvi.

The Duke of Lancaster is joined by the Duke of York, and many nobles.

A faint opposition made to the Duke.

Cum [1] enim Dux Lancastriæ, cum patruo suo, Duce Eboraci, Comiteque Northumbriæ, et Henrico, filio dicti Comitis, aliisque velut innumeris dominis et communibus, Bristolliam venisset, misit ad custodem Castri, Dominum Petrum Courtenay, quem ibi dudum [2] [Dux] Eboraci custodem constituerat, ut Castrum [2] [cum] personis redderet prænotatis. Ille vero, quantum poterat, renitebatur; donec Dux Eboraci, auctoritate suæ commissionis, ut Castrum redderet demandasset. Redditum est [3] Castrum, et facultas data cuilibet recedendi libere, exceptis personis tribus, videlicet, Willelmi Le Scrop, Johannis Bussy, et Thomæ Grene; hii namque capti sunt, et custodiæ forti commissi vespere, et mane decapitati. Urgebat nempe dominos ad ferendum in eos

Bristol Castle is surrendered, and certain members of the Council are beheaded.

[1] *igitur Dux*, in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *ergo Castrum*, in Faustina B. ix.

tam repentinam sententiam clamor importunus communitatis, quæ [1] voluisset eos in frusta decerpsisse, si quomodolibet potuisset; et nova quæ eo die venerunt de Regis applicatione in Walliam, qui cum exercitu de Hibernia venerat [2] numeroso; quos non reputabant tutum vivos circumducere, dum instaret tanta sollicitudo; et idcirco, ut præfertur, ad plebis importunam instantiam, tristem exceperunt sententiam, lætantibus cunctis regni mediocribus, quod tam cito, tam gratiose, prout eis videbatur, de infestissimis liberabantur hostibus.

A.D. 1399. Joy manifested at their punishment.

Inter hæc, cum Rex audisset in Hibernia rumores molestissimos de Ducis applicatione, pariter et equitatione, atque favore procerum et regni communitatum, primo quidem, quasi [3] dissimulans conceptam tristitiam, vocavit ad se filium Ducis Lancastriæ seniorem, vix ad annos adolescentiæ pertingentem, et dixit ei;—"Ecce," ait, "Henrice fili, quid pater tuus fecit mihi. Revera "terram meam ingressus hostiliter equitat, guerrarum "more, captivans et perimens meos ligeos sine miseri"cordia et pietate. Certe, [4] [fili,] pro persona [4] [tua] "doleo, quia pro patris hoc infortunio privandus eris "tuo fortassis patrimonio." Cui ille, licet puer, non tamen respondit pueriliter, sub hiis verbis;—"Vere, "gratiose Rex, et Domine, de [5] istis rumoribus multum "doleo; sed et constat vestræ dominationi, prout "æstimo, quod ego sum innocens de patris facto." Cui Rex,—"Novi autem quod nihil ad te pertinet per "patrem tuum perpetratum negotium; et ideo te de "facto teneo excusatum." Rex igitur dictum puerum, cum filio Ducis Gloucestriæ, jussit recludi in Castro de Trym; [6] nam et ipsum secum Rex duxerat in Hiber-

King Richard addresses the eldest son of the Duke of Lancaster, on his father's invasion.

The youth is placed in confinement by the King's order.

[1] *voluit* in Faustina B. ix.

[2] *numerosos* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] *dissimilans* in orig.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[5] *hiis rumoribus*, in Faustina B. ix.

[6] Omitted in Faustina B. ix.

A.D. 1399. niam, sicut et plures aliorum dominorum filios; ut si eorum patres, amici, vel affines, aliquid machinari voluissent contra Regem, dum in remotis ageret, saltem intuitu puerorum manum contraherent, et desisterent a conceptis.

Many children of the nobles taken into Ireland with him.

Loss of time through hesitation on the part of King Richard.

Constituto ergo terræ gubernatore, Rex jussit parari naves, ut cum summa celeritate venire posset in Walliam, et Ducis Lancastriæ adventum in patriam prævenire. Sed Dei voluntate contigit, ut incideret Regi diversum propositum, eo certe tempore, quando fuerunt omnia parata ad navigandum; ita ut juberet equos et cætera necessaria, quæ jam in ratibus erant constituta, extrahi, et ad alium portum trahi. Sicque factum est, ut complerentur dies septem, priusquam iterum equos et instrumenta reliqua in navibus collocasset; quasi Deo disponente, ut Dux Lancastriæ tam fortis efficeretur, et instructus, ut Rex minime sibi nocere posset. Itaque Rex, tandem ascensis navibus, cum Ducibus Exoniæ, Albemarle, et Southereyæ, quos creaverat, aliisque multis proceribus, quos secum traxerat, Episcopis quoque Londoniensi, Lincolniensi, Karleolensi, aliisque nonnullis Pontificibus et prælatis, quorum unus extitit Abbas Westmonasteriensis, apud portum de[1]   applicuit; ubi audiens de numerosa turba collecta cum Duce Lancastriæ, contra eum primo quidem pugnasse proposuit; sed quia meticulosus erat, et timidus, mutavit propositum, pro certo tenens quod plebs, contra eum conjurata, citius mallet mori quam cedere, propter odium quod conceperant contra eum. Commissa [2] quoque commonitione familiæ facienda Domino Thomæ Percy, Senescallo, fugit cum paucis ad Castrum de[3]   . Dominus Thomas

He sails for England.

Stands in dread of the lower classes.

He takes to flight.

[1] Omitted, with an hiatus, in orig. and in Faustina B. ix.

[2] *proinde* in Faustina B. ix.

[3] Omitted, with an hiatus, in orig. and in Faustina B. ix.

Percy, adunata familia in aula apud [1] , notificavit eis fugam Regis, et ut Rex se illis commendaverat, et regratiabatur eis de diuturno bonoque servitio, remuneraturus omnes et singulos, cum fortuna prosperior arrisisset, pro meritis, Deo dante. Et ideo monuit omnes ut se salvarent, et tempori huic cederent, et pro semetipsis disponerent, ut possent et scirent melius, ac noscerent opportunum; fractaque virga sui officii, flevit amarissime, optans quod nunquam se tali sollicitudini miscuisset.

A.D. 1399. His flight is announced to his household.

Sir T. Percy, the Steward, breaks his wand of office.

Sicque disjuncta est illa familia, quæ dudum reputavit impossibile talem mutationem fieri potuisse. Regis thesaurus, quem asportaverat inconsulte de regno, cum equis et aliis ornamentis, et universa supellectili, in manus Ducis venit; familiares Regis, magnates, domini, et mediocres, cujuscunque conditionis existerent, per Wallicos et homines de Northumbria, sive Westmerlondia, deprædati sunt. Non evasit ullus fere qui cum Rege, vel post Regem, venerat, qui non [2] [amisit] arma, et quicquid præterea claudebatur in bursa.

Misfortunes befalling the King and his supporters.

Rex interea, huc illucque se conferens, quandoque fugit Angliseiam, quandoque ad Castrum de Conewey, de Beumarreys, de Flynt, [3] [et] de Holt, in quo magna pars fuerat thesauri sui. Sed tandem, cum nulla spes esset subterfugiendi, misit Ducem Exoniæ, fratrem suum, ad Comitem Northumbriæ et Dominum Archiepiscopum Cantuariæ, (sed tamen privatum per eundem, ut præmittitur, Episcopatu,) petens habere colloquium cum eisdem. Qui, a Duce missi, collocuti sunt cum eo apud Conewey, [4] [in] Nortwallia. Quibus Rex intimavit suum propositum, quod, videlicet, desideravit cedere, et sollicitudine gubernandi carere, ita duntaxat, ut non occideretur, sed victus sibi honorificus provideretur, vitæ-

The King continues his flight.

He offers to resign the crown, on certain conditions.

---

[1] Omitted, with an hiatus, in orig., and in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1399. que securitas sibi et octo personis qui cum eo erant, fide interposita, donaretur; e quibus ferunt fuisse Duces Exoniæ, Albemarle, Southereyæ, et Comites Sarum [1] [et] Gloucestriæ, Episcopum Karleolensem Thomam Meerk, Johannem Magdelene, clericum, etc.

Stipulates for the lives of certain of his followers.

He surrenders to the Duke of Lancaster.

Facta itaque [2] [sibi] securitate concupita, colloquium habuit cum Duce Lancastriæ apud Castrum de Flynt; breve tamen. Et mox ascensis equis, venerunt ad Castrum Cestriæ, bonum vultum invicem ostendentes; ubi Rex mansit ea nocte, permittebanturque cœnare cum eo prædictæ personæ præexceptæ, pro suo solatio, pariter et pernoctare. Rogaverat nempe Ducem Lancastriæ, cognatum suum, ne vulgares aut [3] [plebeii] permitterentur locum intrare ubi mansurus erat, ne, irreverenter irruentes, eum per insolentias molestarent. Concessit Dux gratantissime quod petiit in hac parte, et Regem tractavit reverenter et honeste; non permittens quemquam insultare sibi publice vel occulte. De Castello Cestriæ continuaverunt dietas, donec pervenere Londonias, ipse Rex et Dux Lancastriæ, Comes Northumbriæ, et filius ejus Henricus, et qui cum Rege capti fuerant; dominique plures, qui in hac expeditione fuerant, et electa turba militum, armigerorum, et domicellorum, ad numerum quindecim millium; nam exercitus reliquus, Rege reddito, remissus fuerat ad partes proprias, ne gravaret patrias per quas esse [4] transitus oportebat. Redditus nempe fuit Rex vicesimo die mensis Augusti, quadragesimo sexto die, vel septimo, postquam Dux terram intraverat. Et mirum quod totum regnum tantillo tempore sic pacificatum et stabilitum fuit, unanimi voluntate, ut nihil magis desiderarent incolæ, quam Henricum, Ducem Lancastriæ, in regem suum, dejecto Rege Ricardo; præter Cestrenses,

Accompanies the Duke to London.

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[3] Omitted, with an hiatus, in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[4] *transiturus* in Faustina B. ix.

qui levaverunt [1] [calcaneum] contra Ducem furtivis irruptionibus, deprædantes [2] patriotas, et cariagium invadentes Ducis; sed probitate Henrici Percy, junioris, eorum fuit retunsa temeritas, et præsumptio vindicata. A.D. 1399.

Continuatis igitur dietis a Cestria, perductus [3] [est] Rex, cum prædicta familia, usque ad Sanctum Albanum, quo pervenit ultimo die mensis Augusti; ubi, sicut et in locis reliquis, excubiæ copiosæ nocte qualibet positæ sunt circa eum, circiter mille virorum; perhendinavit autem ibi a die Sabbati usque in diem Lunæ, post prandium; quo die ductus fuit Londonias, ad Palatium Westmonasterii, quia rogaverat ne Londoniis videretur a civibus, quos credebat lætari maxime de sua dejectione. In crastino ducebatur ad Turrim, per Tamisiam, in qua custoditus fuit usque ad tempus Parliamenti futuri, quod sub nomine Regis Ricardi fuerat [4] summonendum. King Richard stops at St. Alban's, on his way to London.

Dux ipse Lancastriæ, qui Regem conducebat a Cestria usque Londonias, fecit processiones solemnes Regi occurrere, in cunctis locis ubi religiosi fuerunt, impendens illi honores regios, prout solebant sibi in dignitate constituto regia exhiberi; nullum honorem, in thurificationibus [5] et hujusmodi cæremoniis, permittens sibimet a prælatis sic obviantibus tribui vel offerri; sed Regem ubique præponens, ipse retro stetit, armatus pulchre, expectans donec honor solitus fuisset Regi factus. Respectful conduct of the Duke of Lancaster to the King.

[6] Post hæc, missa sunt brevia, sub nomine Regis Ricardi, ad omnes status regni qui Parliamento interesse debebant, ut [7] [ad] Parliamentum Londoniis celebrandum in crastino festi Sancti Michaelis occurrerent; eo studiosius, quo in dicto Parliamento ardua regni nego- A Parliament summoned in the name of King Richard.

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *pariotas* in orig.

[3] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[4] *submovendum*, apparently, in orig.

[5] *sibi et*, in Faustina B. ix.

[6] *Per hoc tempus, missa sunt*, in Faustina B. ix.

[7] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1399.

Letters directed to the Monasteries, for the examination of their Chronicles.

tia fuerant pertractanda. Litteræ [1] præterea missæ sunt ad omnes Abbathias regni, et majores ecclesias, ut prælati dictarum ecclesiarum perscrutari facerent cunctas Chronicas regni Angliæ statum tangentes, et gubernationem, a tempore Willelmi Conquæstoris usque ad tempus præsens; et ut mitterent certas personas instructas in Chronicis, [2] secum ferentes hujusmodi Chronicas, sub sigillis communibus dictorum locorum, qui scirent respondere competenter, et docere, de Chronicis supradictis. Et hæ quidem apices missæ fuerunt sub nomine Regis Ricardi, et Privato Sigillo suo.

Various persons, banished by King Richard, are recalled.

Ut autem Dux declararet se esse [3] aprum commercii qui dispersos greges ad amissa pascua revocaret, curavit dominos, aliasque personas, relegatas per Regem Ricardum, de custodiis quibus tenebantur relaxare, et in regnum reducere, et judicio Parliamenti futuri restituere rebus suis. Tunc Comes Warwici rediit de insula Euboniæ, ubi tractatus fuerat satis inhumane per ministros Willelmi Scrop, cui pertinuit regnum illud; et Dominus de Cobham rediit de Gerneseya, et alii plures de diris custodiis sunt soluti.

King Richard is formally called upon to resign the crown.

[4]Die Lunæ, in festo Michaelis Archangeli, anno regni Regis Ricardi Secundi vicesimo tertio, Domini spirituales et temporales, [5] [et] aliæ personæ notabiles, videlicet, Ricardus le Scrop, Archiepiscopus Eboracensis, Johannes Herefordensis Episcopus, Henricus Comes Northumbriæ, Radulphus Comes [6] Westmerlandiæ, Hugo Dominus de Burnel, Thomas Dominus Berkele, Prior Cantuariæ et Abbas Westmonasterii, Willelmus Ther-

---

[1] *prædictæ* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[2] *secum . . . . Chronicas*, omitted in Faustina B. ix.

[3] Such are these two abbreviated words, and as such they are written, in an early hand, in the margin; the allusion is involved in obscurity, if the words are correct.

[4] The context, from this place down to page 286, closely resembles the text given in Twysden's *Decem Scriptores* (1652), cols. 2743–2762.

[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[6] *Westmelandiæ* in orig.

nyng, miles, et Johannes Markham, Justiciarii, Thomas A.D. 1399.
Stowe et Johannes Burbache,[1][Legum] Doctores, Thomas de Erpingham et Thomas Gray, milites, Willelmus de Ferby et Dionisius Lopham, notarii publici, de quorundam Dominorum spiritualium et temporalium, et Justiciariorum, et aliorum, tam in jure civili et canonico, quam regni legibus, peritorum, apud Westmonasterium, in loco consueto Consilii congregatorum, assensu et avisiamento ad actum subscriptum primitus deputati, ad præsentiam dicti Regis Ricardi, infra Turrim Londoniarum existentis, circiter nonam pulsationem horologii, accesserunt; et, recitato coram eodem Rege per prædictum Comitem Northumbriæ, vice omnium prædictorum, sibi, ut præmittitur, adjunctorum, qualiter idem Rex alias, apud Coneway in Nortwallia, in sua libertate existens, promisit Domino Thomæ, Archiepiscopo Cantuariæ, et dicto Comiti Northumbriæ, se velle cedere et renunciare coronæ Angliæ et Franciæ, et suæ regiæ majestati, ex causis per ipsum Regem [2]ibidem de sua inhabilitate et insufficientia confessatis, et hoc, melioribus modo et forma quibus facere poterit, prout peritorum consilium melius duxerit ordinandum; idem Rex, coram dictis Dominis et aliis superius nominatis, ad hoc benigne respondit, dicens, se velle cum effectu perficere, quod prius in hac parte promisit. Desideravit tamen habere colloquium cum Henrico, Duce Lancastriæ, et præfato Archiepiscopo, consanguineis suis, antequam promissum suum hujusmodi adimpleret. Petivit tamen copiam [3]cessionis, per eum faciendæ, sibi tradi, ut super illa posset interim deliberare; qua quidem copia sibi tradita, dicti domini et alii ad sua hospitia redierunt.

Postea, eadem die, post prandium, dicto Rege plurimum affectante prædicti Ducis Lancastriæ adventum, In presence of certain parties,

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *ipsum* in orig., by inadvertence; corrected from Faustina B. ix.

[3] *cessationis* in Faustina B. ix.

A.D. 1399.

King Richard reads his resignation of the crown.

et illum diutius præstolante, tandem idem Dux Lancastriæ, Domini et personæ superius nominati, ac etiam Dominus Archiepiscopus Cantuariæ, venerunt ad præsentiam dicti Regis in Turri prædicta, Dominis de Ros, de Wiluby, et de Bergeveney, et pluribus aliis, ibidem præsentibus. Et postquam idem Rex cum dictis Duce et Archiepiscopo Cantuariæ colloquium habebat, ad partem, vultu hilari inter eos tunc inde exhibito, prout circumstantibus videbatur, tandem dictus Rex, accersitis ad eum omnibus ibidem præsentibus, dixit publice coram illis, quod paratus erat ad renunciandum et cedendum, secundum promissionem per eum, ut præmittitur, factam. Sicque incontinenti, licet potuisset, ut sibi dicebatur ab aliis, cessionem et renunciationem, in quadam cedula pergameni redactam, per aliquem deputatum organum vocis suæ fecisse, pro labore tam [1] prolixæ lecturæ vitando, idem tamen Rex gratanter, ut apparuit, ac hilari vultu, cedulam in manu sua tenens, dixit semetipsum velle legere, et distincte perlegit eandem. Necnon absolvit ligeos suos, renunciavit, et cessit, juravit, et alia dixit et protulit in legendo, et se subscripsit manu sua propria, prout plenius continetur in dicta cedula; cujus tenor sequitur in hæc verba.—

Form of the renunciation.

" In Dei nomine, Amen. Ego, Ricardus, Dei gratia, " Rex Angliæ et Franciæ, et Dominus Hiberniæ, omnes " dictorum dominiorum et regnorum Archiepiscopos, " Episcopos, et alios quoscunque ecclesiarum, sæcula- " rium vel regularium, prælatos, cujuscunque dignitatis, " gradus, status, seu conditionis existant, Ducesque, " Marchiones, Comites, Barones, Vassallos, et Valvas- " sores, [2] [et] ligeos homines meos quoscunque, eccle- " siasticos vel sæculares, quocunque nomine censeantur, " a juramento fidelitatis et homagii, et aliis quibus-

[1] *prolixe lecturus*, in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig; supplied from Faustina B. ix.

" cunque mihi factis, omnique vinculo ligeantiæ et re- A.D. 1399.
" galiæ, ac dominii, quibus mihi obligati fuerint, vel
" sint, vel alias quomodolibet adstricti, absolvo; et
" eos, et eorum hæredes et successores in perpetuum,
" ab eisdem obligationibus et juramentis, et aliis qui-
" buscunque, relaxo, libero, et quieto, solutos, quietos,
" et immunes, quantum ad personam meam attinet,
" dimitto, ad omnem juris effectum qui ex præmissis
" sequi poterit, seu aliquo præmissorum; omnique re-
" giæ dignitati et majestati, et coronæ, necnon dominio
" et potestati dictorum regnorum et dominii, aliisque
" dominiis et possessionibus meis, seu mihi quomodo-
" libet competentibus, quibuscunque, quocunque nomine
" censeantur, infra regna et dominia prædicta, vel alibi
" ubilibet constitutis; omnique juri et colori juris, ac
" titulo, possessioni, et dominio, quæ unquam habui,
" habeo, seu quovismodo habere potero, in eisdem, seu
" eorum aliquo, vel [1] [ad] ea, cum suis juribus et perti-
" nentiis universis, seu dependentibus qualitercunque,
" ab eisdem, vel eorum aliquo; necnon regimini, guber-
" nationi, et administrationi regnorum et dominiorum
" hujusmodi, omnibusque et omnimodis mero et mixto
" imperio, ac jurisdictioni, in eisdem regnis et dominiis
" mihi competentibus, vel competituris, nominique et
" honori, ac regaliæ et celsitudini regiis, pure, sponte,
" simpliciter, et absolute, melioribus modo, via, et forma,
" quibus poterit, in hiis scriptis renuncio, et ea in
" [2] totum resigno, ac re et verbo dimitto, et eisdem
" cedo, [3] et ab eisdem recedo, in perpetuum; salvis
" successoribus meis, Regibus Angliæ, in regnis et do-
" miniis, et cæteris omnibus præmissis, [4] juribus in
" eisdem, seu eorum aliquo, competentibus, et compe-
" tituris quibuscunque. Meque [5] ad regimen et guber-

[1] Omitted in orig.
[2] *toto* in Faustina B. ix.
[3] *et . . . . recedo*, omitted in Faustina B. ix.
[4] *in perpetuum, juribus* in Faustina B. ix. and Twysden's text.
[5] *et* in orig.; corrected from Faustina B. ix. and Twysden's text.

A.D. 1399. "nationem dictorum regnorum et dominiorum, cum "suis pertinentiis universis, fateor, [1] recognosco, reputo, "et veraciter, ex certa scientia, judico fuisse, et esse, "insufficientem penitus, et inutilem, ac propter mea "demerita notoria non immerito deponendum. Et "juro ad hæc Sancta Dei Evangelia, per me corpo"raliter tacta, quod nunquam præmissis resignationi, "renunciationi, dimissioni, et cessioni, contraveniam, "seu ea quomodolibet impugnabo, facto vel verbo, "per me vel alium, seu alios, seu contraveniri vel im"pugnari permittam, quantum in me est, publice vel "occulte; sed easdem renunciationem, resignationem, "dimissionem, et cessionem, ratas et gratas [2] habebo, et "firmiter tenebo et [3] conservabo, in toto, et in omni "sui parte, sicut me Deus adjuvet, et hæc Sancta Dei "Evangelia. Ego Ricardus, Rex antedictus, propria "manu me subscribo."

Richard signs his renunciation and abdication, and expresses a wish that the Duke of Lancaster shall be his successor.

Et statim idem Rex renunciationi et cessioni prædictis, verbo tenus adjunxit, quod si esset in potestate sua, dictus Dux Lancastriæ succederet sibi in regno; sed "quia hoc in potestate [4] mea minime depen"debat," ut dixit, dictos Eboraci Archiepiscopum et Episcopum Herefordensem, quos pro tunc suos constituit procuratores, ad declarandum et intimandum cessionem et renunciationem hujusmodi omnibus statibus dicti regni, rogavit, ut intentionem [5] [et] voluntatem suam in ea parte populo nunciarent; et, in signum suæ intentionis et voluntatis hujusmodi, annulum [6] aureum de signeto suo patente de digito suo tunc ibidem extraxit, et digito dicti Ducis apposuit; desiderans hoc ipsum, ut asseruit, omnibus regni statibus innotesci. Quo facto, valefacientes hinc inde, omnes Turrim prædictam exierunt, ad sua hospitia reversuri.

[1] *recogno* in orig.
[2] *habeo* in Faustina B. ix.
[3] *observabo* in Faustina B. ix.
[4] *sua* in Faustina B. ix. and Twysden's text.
[5] Omitted in orig.
[6] *auri* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

In crastino autem, videlicet, die Martis in festo Sancti Ieronimi, in Magna Aula Westmonasterii, in loco ad Parliamentum [1] honorifice præparato, dictis Archiepiscopis Cantuariæ et Eboraci, et Duce Lancastriæ, aliisque Ducibus et Dominis, tam spiritualibus quam temporalibus, quorum nomina describuntur inferius, populoque dicti regni [2] propter [3] Parliamentum in maxima multitudine congregato, præsentibus; ac præfato Duce Lancastriæ locum statui suo debitum, et solitum, occupante, ac sede regali, cum pannis auri solemniter præparata, tunc vacua absque præsidente quocunque, supradictus Archiepiscopus Eboraci, [4] Herefordensis [5] Episcopi nomine, juxta dicti Regis injunctum, cessionem et renunciationem per eum sic fuisse, ut præmittitur, factam, etiam cum subscriptione regiæ manus, et traditione signeti sui, publice declaravit; eandemque cessionem, et renunciationem, per alium, primo in Latinis verbis, et postea in Anglicis, legi fecit ibidem; et statim, ut fuerat interrogatus a statibus et populo tunc ibidem præsentibus, primo, videlicet, ab Archiepiscopo Cantuariæ prædicto, (cui ratione dignitatis et prærogativæ ecclesiæ suæ Cantuariæ, metropoliticæ, in hac parte competit, primam vocem habere inter cæteros prælatos et proceres regni,) [6] si pro eorum interesse, et utilitate regni, vellent renunciationem et [7] cessionem easdem admittere; status iidem et populus, reputantes ex causis per ipsum Regem in sua renunciatione et cessione prædictis specificatis, [8] fore multum expediens, renun-

A.D. 1399.

His proxies read his renunciation of the crown.

---

[1] *tenendum honorifice*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] *tunc ibidem propter factum Parliamenti*, in Twysden's text.

[3] *Parliamenti* in Faustina B. ix.

[4] There is an erasure here, and the words "*suo et dicti*," as given in Twysden's text, are omitted; in place of which, a mark refers the reader to the passage below, beginning "*constitutus præcipuus*," as belonging to the context: the omitted words, "*sui et dicti*," are given in Faustina B. ix., and the other passage is inserted in the margin.

[5] *Episcopus* in orig.

[6] *quod si*, in Faustina B. ix.

[7] *cessationem* in Faustina B. ix.

[8] *hoc fore*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

A.D. 1399. ciationem et cessionem hujusmodi singuli singillatim, et in communi, cum populo unanimiter et concorditer admiserunt. Post quam quidem admissionem, fuerat publice tunc ibidem expositum, quod ultra cessionem et renunciationem hujusmodi, ut præfertur, admissam, valde foret expediens ac utile regno prædicto, pro omni scrupulo et sinistra suspicione tollendis, quod plurima crimina et defectus per dictum Regem circa malum regimen regni sui frequentius perpetrata, per modum articulorum in scriptis [1] redactorum, propter quæ, ut idem Rex asseruit in cessione facta per eum, esset ipse merito deponendus, publice legantur, quodque essent populo declarata. Sicque maxima pars articulorum illorum [2] erat publice tunc perlecta; quorum omnium articulorum tenor talis est.—

His renunciation is accepted.

Proposition that certain articles of accusation against King Richard shall be read.

Sequitur juramentum etc., ut in fol.[3]—

[4] constitutus præcipuus procurator Regis Ricardi, assumpto themate,—[5] "Posui verba mea in ore tuo" declaravit officium procuratoris sufficientissime juxta jura, insinuans quomodo Rex Ricardus constituisset [6] [eum] et Episcopum Herefordensem procuratores suos —etc. *Deinde* "sui et dicti Herefordensis"—*et sicut sequitur.*

The Oath taken by King Richard, at his Coronation.

Sequitur forma Juramenti soliti et consueti præstari per Reges Angliæ in eorum Coronatione, quod Archiepiscopus Cantuariæ ab eisdem Regibus exigere et recipere consuevit, prout in libris Pontificalium Archiepiscoporum et Episcoporum plenius continetur. Quod quidem juramentum Ricardus, Rex Angliæ, post Conquæstum Secundus, in Coronatione sua præstitit, et

---

[1] *redacta* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] *erant* in orig.

[3] See next page.

[4] This passage, down to "*sequitur*," which is annexed as belonging to the erasure above noticed, does not appear in Twysden's text. It is inserted in the margin of Faustina B. ix.

[5] *Isaiah* li. 16.

[6] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

ab Archiepiscopo Cantuariæ erat receptum; et illud idem juramentum dictus Rex postmodum iteravit, prout in rotulis Cancellariæ plenius reperiri poterit de recordo. A.D. 1399.

Juramentum.

"Servabis Ecclesiæ Dei, [1] cleroque et populo, pacem "ex integro, et concordiam in Domino, secundum "vires tuas?"—*Respondebit,*—"Servabo."

Form of the Oath taken by the Kings of England at their Coronation.

"Facies fieri in omnibus judiciis tuis æquam et "rectam justitiam, et discretionem in misericordia et "veritate, secundum vires tuas?"—*Respondebit,*—"Faciam."

"Concedis justas leges et consuetudines esse tenen- "das, et promittis per te eas esse protegendas, et ad "honorem Dei corroborandas, quas vulgus elegerit, "secundum vires tuas?"—*Respondebit,*—"Concedo et "promitto."

Adjicianturque prædictis interrogationibus quæ justa fuerint; pronunciatisque omnibus, confirmabit Rex se omnia servaturum, sacramento super altare præstito coram cunctis.

Sequitur objectus contra Regem pro depositione ejusdem.

Inprimis, objicitur Regi quod propter malum regimen suum, videlicet, bona et possessiones ad coronam suam spectantia etiam personis indignis donando, et alias indiscrete dissipando, et ob hoc collectas, et alia gravia onera, et importabilia, populo sine causa imponendo, necnon alia mala innumerabilia perpetrando, alias de assensu et mandato suis, per totum Parliamentum, ad gubernationem regni certi Prælati et alii

Articles of accusation against King Richard.

[1] *clero* in Faustina B. ix.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

Domini temporales erant electi et assignati, qui [1] totis viribus suis circa gubernationem justam regni propriis sumptibus suis fideliter laborarent; tamen Rex, facto per eum conventiculo, cum suis complicibus, dictos Dominos, tam spirituales quam temporales, circa regni utilitatem occupatos, de alta proditione impetere proponebat, ac Justiciarios regni ad suum nefandum propositum roborandum, metu mortis et cruciatus corporis, violenter attraxit, dictos Dominos destruere satagendo

Item, idem Rex nuper [2] apud Solopiam coram se, et aliis sibi faventibus, venire fecit quamplures, et majorem partem Justiciariorum cameraliter, et eos per minas [3] et terrores varios, [4] et metus, qui possu ntcadere in constantes, induxit, fecit, et compulit singillatim, ad respondendum certis quæstionibus pro parte ipsius Regis factis ibidem, tangentibus leges regni sui, præter, et contra, voluntatem eorum, et aliter quam respondissent, si fuissent in libertate sua, et non coacti. Quarum responsionum colore, proposuit idem Rex processisse postmodum ad destructionem Thomæ, Ducis Gloucestriæ, et Comitum Arundelliæ et Warwici, et aliorum Dominorum; contra quorum facta et gesta prædictus Rex erat quamplurimum indignatus, maxime quia desiderabant eundem Regem esse sub bono regimine. Sed divino nutu obstante, resistentia et potentia dictorum Dominorum, Rex propositum suum hujusmodi perducere non potuit ad effectum.

Item, cum dicti Domini temporales suis malitiæ et dolositati, seipsos defendendo, restitissent, dictusque Rex diem Parliamenti sui pro justitia eis, et aliis regnicolis, in hac parte ministranda præfixisset, dictique Domini temporales in suis domibus sub spe et fiducia Parliamenti prædicti quiete et pacifice resedissent, Rex clanculo Ducem Hiberniæ, cum suis litteris et vexillo, ad

[1] *tot* in Faustina B. ix.
[2] *ad* in Faustina B. ix.
[3] Omitted in Faustina B. ix.
[4] *et etiam metus* in Faustina B. ix.

partes Cestriæ destinavit, ibique nonnullas gentes ad arma commovit, et contra dictos Dominos et magnates regni, et reipublicæ servitores, fecit insurgere, [1] vexillum ejus contra pacem per eum juratam publice erigendo; unde homicidia, captivitates, dissensiones, et alia mala infinita, per totum regnum secuta fuerant; quare perjurium incurrebat.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

Item, licet dictus Rex omnem offensam dictis Duci Gloucestriæ, et Comitibus Arundelliæ et Warwici, et omnibus aliis sibi in hujusmodi factis assistentibus, et aliis, in pleno Parliamento, de assensu ejusdem, perdonasset, pacisque et amoris signa per plures annos eisdem Duci et Comitibus, et aliis, vultum hilarem et benignum, exhibuisset; idem tamen Rex, semper et continue fel in corde gerens, tandem, opportunitate captata, dictum Ducem Gloucestriæ, ipsius Regis avunculum, necnon bonæ memoriæ Edwardi, nuper Regis Angliæ, filium, et Constabularium Angliæ, dicto Domino Regi cum processione solemni humiliter occurrentem, dictosque Comites Arundelliæ et Warwici, capi et arestari fecit, et ipsum Ducem extra regnum Angliæ usque villam Calesiæ duci fecit, et ibidem incarcerari, et sub custodia Comitis Notynghamiæ, unius ipsum Ducem appellantium, detineri, et, sine responsione et processu quocunque legitimo, occulte suffocari, strangulari, et murdrari, inhumaniter et crudeliter fecit, Comitemque de Arundelle, tam chartam de dicta perdonatione generali quam chartam perdonationis, postea sibi concessam, allegantem, et justitiam sibi fieri petentem, in Parliamento, [2] viris armatis et sagittariis [3] immensis vallato, per impressionem populi, per eum ad hoc collecti, damnabiliter decapitari fecit; Comitemque Warwici et Dominum de Cobham perpetuis carceribus mancipevit,

[1] *et* is inserted here in Faustina B. ix.

[2] *suo, viris*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[3] *innumeris* in Twysden's text.

A.D. 1399. eorum terras et tenementa, tam in feodo simplici quam in feodo talliato, de se et hæredibus suis, contra justitiam et leges regni sui, et juramentum suum expressum, nequiter confiscando, et eorum appellantibus concedendo.

Articles of accusation against King Richard.

Item, tempore quo idem Rex in Parliamento suo fecit adjudicari Ducem Gloucestriæ et Comites Arundelliæ et Warwici, ut liberius posset exercere crudelitatem in eosdem, et voluntatem [1]injuriosam in aliis adimplere, sibi attraxit magnam multitudinem malefactorum de Comitatu Cestriæ; quorum quidam, cum Rege transeuntes [2]per regnum, tam infra hospitium Regis quam extra, ligeos regni crudeliter occiderunt, et quosdam verberaverunt, et deprædarunt bona populi, et pro suis victualibus solvere recusarunt, et uxores et alias mulieres rapuerunt et violaverunt; et licet super eorum hujusmodi excessibus graves querimoniæ deferebantur ad audientiam dicti Domini Regis, idem tamen Rex super hiis justitiam, seu remedium, facere non curavit; sed favebat eisdem gentibus in [3]malitiis eorundem, confidens in eis, et eorum præsidio, contra quoscunque alios regni sui; propter quod fideles regni sui magnam commotionem et indignationis materiam habuerunt.

Item, licet dictus Rex per brevia sua proclamari fecerit per totum regnum suum, quod avunculum suum, Ducem Gloucestriæ, et Comites Arundelliæ et Warwici, capi [4]fecit, et arestari, non pro aliquibus congregationibus et equitationibus per eos infra regnum Angliæ factis, sed pro quampluribus extorsionibus, [5]oppressionibus, et aliis contra regaliam suam, et regiam majestatem, postmodum factis et perpetratis per eos; quodque non erat intentionis ipsius Regis quod aliquis de familia præ-

[1] *suam injuriosam,* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] *in regnum,* in Faustina B. ix.

[3] *maleficiis* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[4] *fecerit* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[5] *et oppressionibus,* in Faustina B. ix.

dictorum Ducis ac Comitum, seu illorum, qui in comitiva sua, tempore congregationis et equitationis prædictarum fuit, ea occasione molestetur aliqualiter, seu gravetur; idem tamen Rex tandem in Parliamento suo dictos Dominos, non pro extorsionibus, oppressionibus, et aliis prædictis, impetiit, sed pro congregationibus et equitationibus supradictis eos adjudicavit ad mortem, et quamplures de familia eorundem Dominorum, et illorum qui in comitiva sua tempore congregationis et equitationis fuerant, metu mortis, compulit fines et redemptiones facere, utpote proditores, ad gravem destructionem quamplurium de populo suo; sic quoque dictos Dominos, et eorum familiares hujusmodi, et populum regni sui, callide, fraudulenter, et malitiose decepit. A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

Item, postquam quamplures de personis illis, facientibus fines et redemptiones hujusmodi, impetraverunt a Rege litteras suas patentes perdonationis plenariæ in præmissis, nullum commodum ex hujusmodi litteris perdonationis poterant reportare, donec novos fines et redemptiones pro eorum vita conservanda fecissent, unde fuerunt quamplurimum depauperati; pro quo nomini et statui [1] regio fuerat plurimum derogatum.

Item, in Parliamento ultimo celebrato apud Salopiam, idem Rex, proponens opprimere populum suum, procuravit subtiliter, et fecit concedi, quod potestas Parliamenti, de consensu omnium statuum regni sui, remaneret [2] apud quasdam personas, ad terminandum, dissoluto Parliamento, certas petitiones in eodem Parliamento porrectas, pro tunc minime expeditas; cujus concessionis colore, personæ sic deputatæ processerunt ad alia generaliter Parliamentum illud tangentia, et [3] de voluntate Regis, in derogationem status Parliamenti,

---

[1] *regis* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[2] *ad* in Faustina B. ix.

[3] *hoc de*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

et in magnum incommodum totius regni, et perniciosum exemplum. Et ut super factis eorum hujusmodi aliqualem colorem et auctoritatem viderentur habere, Rex fecit Rotulos Parliamenti pro voto suo mutari et deleri, contra effectum concessionis prædictæ.

Item, non obstante quod dictus Rex in Coronatione sua juraverit, quod fieri faceret in omnibus judiciis suis æquam et rectam justitiam, et discretionem in misericordia et veritate, secundum vires suas, dictus tamen Rex, absque omni misericordia, rigorose, inter cætera, statuit et ordinavit, sub pœnis gravibus, quod pro Henrico, Duce Lancastriæ, relegato, pro aliqua gratia sibi facienda, nullus rogaret, aut intercederet, apud eundem Regem; in quo facto idem Rex contra caritatis vinculum operabatur, juramentum prædictum temere violando.

Item, quamvis corona regni Angliæ, et jura ejusdem coronæ, ipsumque regnum, fuerint ab omni tempore retroacto adeo libera, quod Dominus Summus Pontifex, nec aliquis alius extra regnum, se intromittere debeat de eisdem; tamen præfatus Rex, ad roborationem statutorum suorum erroneorum, supplicavit Domino Papæ, quod Statuta in ultimo Parliamento suo edita confirmaret; super quo [1] dictas litteras Apostolicas impetravit, in quibus graves censuræ proferuntur contra quoscunque qui dictis Statutis in aliquo contravenire præsumpserint. Quæ omnia contra coronam, et [2] contra dignitatem regiam, ac contra statuta et libertates dicti regni, tendere dinoscuntur.

Item, licet Dominus Henricus, nunc Dux Lancastriæ, billam suam, statum et honorem Regis concernentem, ad ipsius Regis mandatum, contra Thomam Ducem Northfolchiæ proposuisset, et eam fuisset debite pro-

---

[1] *dictus Rex litteras*, in Faustina B. ix.; *dominus Rex litteras*, in Twysden's text.

[2] Omitted in Faustina B. ix. and Twysden's text.

secutus, adeo quod juxta Regis ordinationem se ad duellum in omnibus paratum exhibuisset; præfatusque Rex ipsum nunc Ducem Lancastriæ debitum suum in hac parte honorifice, quantum in ipso fuerat, adimplesse pronunciasset, et declarasset per decretum; et hoc coram toto populo, ad duellum hujusmodi congregato, fuisset publice proclamatum; idem tamen Rex prædictum nunc Ducem Lancastriæ, sine causa quacunque legitima, ad decennium [1] exlegari fecit et mandavit, contra omnem justitiam, et leges, et consuetudines regni sui, ac jura militaria in hac parte, perjurium damnabiliter incurrendo.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

Item, postquam dictus [2] [Rex] gratiose concessit per litteras suas patentes [3] nunc Duci Lancastriæ, quod in ipsius absentia, dum fuerat [4] relegatus, generales attornati sui possent prosequi pro liberatione sibi facienda de quibuscunque hæreditatibus, sive successionibus, ipsum extunc contingentibus, et quod homagium suum respectuari deberet pro quodam fine rationabili faciendo, litteras illas patentes injuriose revocavit, contra leges terræ perjurium incurrendo.

Item, non obstante quod statutum erat, quod in singulis annis officiarii Regis, cum Justiciariis et aliis de Consilio Regis, Vicecomites per omnes Comitatus regni eligantur et nominarentur Domino Regi, secundum quod eorum discretioni et conscientiæ, pro bono et utilitate regni, videbitur expedire; idem Rex non nominatos aux electos hujusmodi, sed alios, pro suæ libito voluntatis, [5] quandoque suos familiares, [5] quandoque tales quos scivit nolle resistere voluntati suæ, in Vicecomites fieri demandavit, pro suo et

---

[1] *relegari* in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Twysden's text and Faustina B. ix.

[3] *Domino Henrico, nunc,* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[4] *exelegatus* in Twysden's text.

[5] *quandocunque* in orig.; corrected from Faustina B. ix. and Twysden's text.

A.D. 1399. aliorum commodo singulari, ad magnum gravamen populi sui, [1] perjurium notorie incurrendo.

Articles of accusation against King Richard.

Item, tempore illo quo Rex prædictus petivit et habuit a [2] quampluribus Dominis, et aliis de regno, plures pecuniarum summas ex causa mutui, certo [3] tempore persolvendas, non obstante quod idem Rex per singulas litteras suas patentes promisit bona fide singulis personis a quibus mutuo recepit pecunias illas, quod eis limitato termino prædicto resolveret hujusmodi pecunias mutuatas, promissionem suam hujusmodi non adimplevit, nec de pecuniis illis est hactenus satisfactum; unde creditores hujusmodi valde gravantur, et non tam illi quam plures alii de regno Regem reputant infidelem.

Item, ubi Rex Angliæ de proventibus regni sui, et patrimonio ad coronam suam spectante, possit honeste vivere absque oppressione populi sui, dummodo regnum non esset guerrarum dispendio oneratum, idem Rex, quasi toto tempore [4] [suo], durantibus treugis inter regnum Angliæ et adversarios ejus, non solum magnam, immo, maximam partem, dicti patrimonii sui donavit etiam personis indignis, verum etiam propterea [5] onera concessionis subditorum imposuit, quasi annis singulis in regno suo; quod valde et nimium excessive populum suum oppressit, in depauperationem regni sui; bona, sic levata, non ad commodum et utilitatem regni Angliæ convertendo, sed ad sui nominis ostentationem ac pompam, et vanam gloriam, prodige dissipando; et pro victualibus hospitii sui, et aliis emptionibus suis, maximæ summæ pecuniarum in regno suo debentur, licet divitiis et thesauris plus quam [6] aliquis progenitorum suorum, de quo recolitur, abundavit.

[1] *et contra leges regni sui, perjurium*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] *quamplurimis* in Faustina B. ix.

[3] *termino* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[4] Omitted in orig; supplied from Twysden's text and Faustina B. ix.

[5] *tot onera*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[6] *aliis* in Faustina B. ix.

Item, idem Rex, nolens justas leges et consuetudines regni sui servare seu protegere, sed secundum arbitrium suæ voluntatis facere quicquid desideriis [1] [suis] occurrerit, [2]quandoque et frequentius, quando sibi expositæ et declaratæ fuerant [3] leges regni sui, per Justiciarios et alios de Consilio suo, ut secundum leges illas petentibus justitiam exhiberet, dixit expresse, vultu austero et protervo, quod leges suæ erant in ore suo, et aliquotiens, in pectore suo; et quod ipse solus posset mutare et condere leges regni sui; et opinione illa seductus, quampluribus de ligeis suis justitiam fieri non permisit, sed per minas et terrores quamplures a prosecutione communis justitiæ cessare coegit. A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

Item, quod postquam in Parliamento suo certa Statuta erant edita, quæ semper ligarent, donec, auctoritate alicujus alterius Parliamenti fuerint specialiter revocata, idem Rex, cupiens tanta libertate gaudere, quod nulla hujusmodi Statuta ipsum adeo ligarent, quin posset exequi et facere secundum suæ arbitrium voluntatis, prout non potuit, procuravit subtiliter talem petitionem in Parliamento suo, pro parte communitatis regni sui, porrigi, et sibi concedi in genere, quod posset esse adeo liber sicut aliquis progenitorum suorum extitit ante eum; quarum petitionis et concessionis colore, frequentius mandavit, et fecit idem Rex quamplura fieri contra statuta hujusmodi, minime revocata; veniendo expresse et scienter contra juramentum suum in Coronatione sua præstitum, ut præfertur, prout inferius declaratur.

Item, licet statutum fuerit et ordinatum, quod nullus Vicecomes officium suum occuparet continue ultra annum unum, sed triennium laberetur antequam ad illud officium admitteretur de novo, idem Rex, quandoque pro suo commodo singulari, et quandoque ad [4] pro-

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] *quandoque et frequentius* omitted in Faustina B. ix.

[3] Omitted in Faustina B. ix.

[4] *prosecutionem* in Twysden's text.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

curationem aliorum, pro eorum commodo et utilitate, quosdam Vicecomites stare et perseverare permisit, et fecit, in eorum officiis continue, aliquotiens per biennium, et aliquotiens per triennium; contra tenorem et effectum Statuti prædicti, perjurium incurrendo; et hoc est notorium, publicum, et famosum.

Item, licet de statuto et consuetudine regni, in convocatione cujuslibet Parliamenti, populus suus in singulis Comitatibus regni debeat esse liber ad eligendum et deputandum milites pro hujusmodi Comitatibus, ad interessendum Parliamento, et ad exponendum eorum gravamina, et ad prosequendum pro remediis superinde, prout eis videbitur expedire; tamen præfatus Rex, ut in Parliamentis suis liberius consequi valeat suæ temerariæ voluntatis effectum, direxit mandata sua [1] frequentius Vicecomitibus suis, ut certas personas, per ipsum Regem nominatas ut milites Comitatuum, venire faciant ad Parliamenta sua; quos quidem milites, eidem Regi faventes, inducere poterat, prout frequentius fecit, quandoque per minas varias et terrores, [2] quandoque per munera, ad consentiendum illis quæ regno fuerant præjudicialia, et populo quamplurimum onerosa; et specialiter ad concedendum eidem Regi subsidium lanarum ad terminum vitæ suæ, et aliud subsidium ad certos annos, populum suum nimium opprimendo.

Item, idem Rex, ut liberius adimplere et sequi posset [3] suæ arbitrium voluntatis, illicite fecit et mandavit quod Vicecomites per totum regnum suum, ultra antiquum [4] juramentum, jurarent quod omnibus mandatis suis, sub Magno et Privato Sigillis, ac etiam litteris sub signeto suo, quotienscunque eis directæ [5] fuerant, obedirent; et in casu quod iidem Vicecomites

---

[1] Omitted in Faustina B. ix.
[2] *et quandoque*, in Faustina B. ix.
[3] *in singulis suæ*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.
[4] *et solitum juramentum*, in Twysden's text.
[5] *fuerint* in Faustina B. ix.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

scire poterant aliquos de ballivis suis, cujuscunque conditionis fuerint, aliquod malum dicere sive loqui publice, vel occulte, quod cedere posset in dedecus aut scandalum personæ [1] regiæ, ipsos arestarent, vel facerent arestari, et prisonæ mancipari, in eadem salvo custodiendos, donec aliud a Rege habuerint in mandatis; prout reperiri poterit de recordo. Quod quidem factum posset verisimiliter tendere ad destructionem quorumcunque ligeorum dicti regni.

Item, idem Rex, nitens suppeditare populum suum, et bona sua subtiliter sibi adquirere, ut divitiis superfluis abundaret, induci fecit populum de septemdecim Comitatibus regni sui ad submittendum se Regi, tanquam proditores, per litteras sub sigillis eorum; cujus colore, obtinuit magnas summas pecuniarum sibi concedi per clerum et populum Comitatuum eorundem, pro benevolentia Regis captanda. Et quamvis ad placendum populo idem Rex fecerat illis restitui litteras [2] illas obligatorias, tamen procuratores ipsius populi, habentes plenariam potestatem eis concessam ad obligandum se et hæredes suos dicto Regi, idem [3] fecit obligari sibi, sub sigillis eorum, nomine ejusdem populi; sicque decepit populum suum, et bona eorum subtiliter extorquebat ab eis.

Item, quamvis idem Rex in Coronatione sua juraverit de servando libertates Ecclesiæ Anglicanæ concessas, tamen dictus Rex, ratione viagii sui in terram Hiberniæ faciendi, quampluribus viris religiosis, videlicet, Abbatibus et Prioribus regni sui, per litteras [4] suas districte præcipiendo mandavit, ut eorum aliqui certos equos, et aliqui eorundem non solum equos, sed etiam quadrigas, sive charectas, alioquin magnas pecuniarum summas, eidem Regi pro dicto viagio transmitterent,

---

[1] *regis* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] *suas* in Faustina B. ix.

[3] *Rex fecit,* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[4] *suis* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

in eisdem litteris expressatas; propter quem modum scribendi, plures religiosos hujusmodi, metu ductos, artavit ad complendum voluntatem et præceptum ipsius Regis; unde graviter depauperati fuerant, et oppressi, in derogationem libertatis ecclesiasticæ manifestam. Cujus prætextu dictus Rex perjurium incurrebat.

[1] Item, thesaurum, coronas, et reliquias, et alia jocalia, videlicet, bona regni, quæ ab antiquo dimissa fuerant in archivis regni, pro honore Regis et conservatione regni sui, in omnem eventum, præfatus Rex, exiens regnum suum versus Hiberniam, abstulit, et secum deferri fecit, sine consensu statuum regni; unde regnum illud fuisset valde depauperatum, nisi de recaptione bonorum hujusmodi, contra voluntatem dicti Regis, Deus aliter providisset; et præterea rotulos recordorum, statum et gubernationem regni sui tangentium, prædictus Rex deleri et abradi fecit; in magnum præjudicium populi, et exhæredationem coronæ regni prædicti, et, ut verisimiliter creditur, in favorem et sustentationem sui mali regiminis.

Item, [2] Rex consuevit, quasi continue, esse adeo variabilis et dissimulans in verbis et in scripturis suis, et omnino contrarius sibi ipsi, et specialiter in scribendo Papæ et Regibus, et aliis Dominis, extra regnum et infra, et etiam aliis subditis suis, ita quod [3] nullus vivens [4] [qui] habet notitiam suæ conditionis hujusmodi, poterit aut velit de eo confidere; immo reputatur adeo infidelis et inconstans, quod cedit ad scandalum non

---

[1] A clause found in Faustina B. ix. and Twysden's text (col. 2752), is omitted here.—" *Item in pluribus* " *magnis consiliis regni, quando* " *Domini, regni Justiciarii et alii,* " *onerati fuerant, ut fideliter con-* " *sulerent Regi in tangentibus sta-* " *tum suum et regni sui, iidem* " *Domini, Justiciarii et alii, fre-* " *quentius in dando consilium juxta* " *discretionem suam, fuerant per* " *Regem subito et tam acriter in-* " *crepati et reprobati, quod non* " *essent ausi dicere pro statu Regis* " *et regni, in consiliis suis dandis,* " *veritatem.*"

[2] *idem Rex*, in Twysden's text.

[3] *quasi nullus*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[4] Omitted in orig. and Faustina B. ix.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

solum personæ suæ, sed etiam totius regni, et potissime apud extraneos totius orbis inde notitiam obtinentes.

Item, licet terræ et tenementa, bona et catalla, cujuscunque liberi hominis, per leges regni ab omnibus retroactis temporibus usitatas, capi non debeant, nisi fuerint forisfacta, nihilominus dictus Rex, proponens et satagens leges hujusmodi enervare, in præsentia quamplurium dominorum et aliorum de communitate regni [1] sui, frequenter dixit [2][et] affirmavit, quod vita cujuscunque ligei sui, ac ipsius terræ, tenementa, bona, et catalla, sunt sua, ad voluntatem, [3]absque aliqua forisfactura. Quod est omnino contra leges et consuetudines regni sui.

Item, quamvis statutum fuerit, et ordinatum, ac etiam hactenus confirmatum, quod nullus liber homo capiatur etc., nec quod aliquo modo destruatur, nec quod Rex super eum ibit, nec super eum mittet, nisi per legale judicium parium suorum, vel per legem terræ, tamen de voluntate, mandato, et ordinatione, dicti Regis, quamplures ligeorum suorum, malitiose accusati super eo quod debuissent aliquid dixisse publice vel occulte, quod cedere poterit ad vituperium, scandalum, seu dedecus, personæ Domini Regis, fuerant capti et imprisonati, et ducti coram Constabulario et Marescallo Angliæ, in curia militari; in qua curia dicti ligei, accusati, ad aliud responsum admitti non poterant, nisi in respondendo se in nullo fore culpabiles, et per eorum corpora, et non aliter, se justificarent et defenderent, non obstante, quod accusatores et appellatores eorum essent juvenes fortes et sani, et illi accusati senes et impotentes, mutilati, vel infirmi; unde non solum destructio dominorum et magnatum regni, sed etiam

---

[1] Omitted in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix. and Twysden's text.

[3] *suam, absque*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

omnium et singularium personarum communitatis ejusdem regni verisimiliter sequi posset. Cum igitur Rex prædictus hujusmodi regni sui Statuta voluntarie contravenerit, non est dubium quin proinde perjurium incurrebat.

Item, quamvis populus regni Angliæ, vigore ligeantiæ suæ, satis plene Regi suo teneatur et astringatur, ipse quoque Rex populum suum, si quovismodo deliquerit, per leges et consuetudines regni corrigere valeat, et punire; tamen dictus Rex, cupiens suppeditare, ac nimis opprimere, populum suum, ut liberius exequi et sequi valeret suæ ineptæ et illicitæ voluntatis arbitrium, per suas litteras ad omnes Comitatus regni sui directas, indixit etiam, et mandavit, ut ligei sui quicunque, tam spirituales quam temporales, certa juramenta præstarent in genere quæ eis fuerant nimium odiosa, quæque verisimiliter causare possent destructionem finalem populi sui, et quod sub litteris et sigillis eorum [1] juramentum hujusmodi roborarent. Cui quidem mandato regio populus regni sui paruit et obedivit, ne ipsius indignationem incurreret, aut offensam, ac etiam metu mortis.

Item, cum partes in foro ecclesiastico, in causis mere ecclesiasticis et spiritualibus litigantes, prohibitiones regias ad impediendum processum legitimum in eisdem a Cancellario Angliæ impetrare laborassent, et idem Cancellarius, ex justitia, ad hoc rescribere recusasset; idem tamen Rex, per litteras sub signeto suo, judicibus ecclesiasticis hujusmodi frequenter districte prohibuit, ne in causis hujusmodi procederent, libertates ecclesiasticas in Magna Charta approbatas, ad quas conservandas juratus extiterat, nequiter infringendo, perjurium et sententiam excommunicationis, contra hujusmodi violatores a sanctis patribus latam, damnabiliter incurrendo.

[1] *juramenta* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

Item, dictus Rex Dominum Thomam de Arundellia, Archiepiscopum Cantuariæ, totius Angliæ Primatem, patrem suum spiritualem, in Parliamento, [1] viris armatis hostili more vallato, tunc de callido consilio dicti Regis se absentantem, absque causa rationabili, seu legitima, quacunque, seu alio juris processu, contra leges regni sui, per ipsum, ut præfertur, juratas, in exilium perpetuum adjudicavit. A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

Item, per inspectionem testamenti dicti Regis, sub Magno et Privato Sigillis suis, et signeto, signati, inter cætera continetur hæc clausula, sive articulus:—"Item " volumus, quod auri nostri residuum, solutis tamen " nostrorum hospitii, cameræ, et garderobæ, veris debi- " tis, (ad quæ persolvenda legamus viginti millia libra- " rum, reservatis executoribus nostris quinque vel sex " millibus marcarum, quas pro uberiori sustentatione " leprosorum, ac capellanorum coram eis celebraturo- " rum, per nos apud Westmonasterium et Bermundesey " ordinatorum, volumus per dictos executores nostros " expendi,) nostro remaneat successori; dum tamen om- " nia et singula statuta, ordinationes, stabilimenta, et " judicia, in Parliamento [2] decimo-septimo die mensis " Septembris, anno regni nostri vicesimo primo, apud " Westmonasterium inchoato, et in eodem Parliamento " usque Solopiam continuato, et ibidem tento, facta, " lata, et reddita; necnon omnia ordinationes et judi- " cia, ad stabilimenta, decimo-[3] septimo die Septembris, " anno regni nostri vicesimo secundo, apud Coventre, " ac postea apud Westmonasterium, decimo-octavo die " Martii, anno prædicto, auctoritate ejusdem Parlia- " menti facta, habita, et reddita; ac etiam, omnia alia " ordinationes et judicia, quæ auctoritate ejusdem Par- " liamenti in futurum contigerit fieri, approbet, rati- " ficet, et confirmet, teneat, et teneri faciat, ac firmiter

[1] *suo, viris,* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] *nostro decimo,* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[3] *sexto* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

"observet; alioquin, si prædictus successor noster præ-"missa facere noluerit, [1] quod non credimus, volumus "quod Thomas Dux Surreyæ, Edwardus Dux de Al-"marle, Johannes Dux Exoniæ, et Willelmus le Scrop, "Comes Wiltschire, solutis prius debitis nostrorum "hospitii, cameræ, et garderobæ, reservatis quinque "vel sex millibus marcarum, ut supra, pro hujusmodi "statutorum, stabilimentorum, ordinationum, et judi-"ciorum, sustentatione et defensione, secundum eorum "posse, etiam usque ad mortem, si oporteat, residuum "habeant et teneant memoratum; super quibus, [2] et "singulis, eorum [3] conscientias, prout in die judicii re-"spondere voluerint, oneramus."

[4] Per quem quidem articulum satis constare poterit evidenter, quod idem Rex illa Statuta et ordinationes, quæ sunt erronea et iniqua, et omni juri et rationi repugnantia, pertinaciter manutenere et defendere nitebatur, non tam in vita quam in morte, nec [5] [de] animæ suæ periculo, nec de dicti regni sui, seu ligeorum suorum, ultima destructione curando.

Item, anno undecimo dicti Regis Ricardi, idem Rex in capella manerii sui de Langleye, in præsentia Ducum Lancastriæ et Eboraci, ac aliorum quamplurium Dominorum, personaliter constitutus, cupiens, ut apparuit, ut ejus avunculus, Dux Gloucestriæ, tunc ibidem præsens, de ipsius Regis beneplacito plene confideret, ad venerabile corporis Dominici Sacramentum, super altare repositum, sua sponte juravit, quoad eundem Ducem Gloucestriæ, pro aliquibus factis suis quæ contra personam ipsius Regis dicebantur esse commissa, nunquam extunc inferret sibi damnum aliquod, vel gravamen, sed omnem offensam illius, si qua [6] fuerit, hilariter et

[1] *vel recusaverit, quod,* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] *omnibus, et singulis,* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[3] *conscientis* in orig.; corrected from Faustina B. ix. and Twysden's text.

[4] *Propter quem,* in Faustina B. ix. *Per quem,* in Twysden's text.

[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix. and Twysden's text.

[6] *fuerat* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

ex integro sibi remisit. Postea tamen, juramento hujusmodi non obstante, dictus Rex præfatum Ducem pro sic prætensis offensis horribiliter et crudeliter murdrari fecit, reatum perjurii damnabiliter incurrendo. A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

Item, postquam unus de militibus Comitatuum dicti regni, vocem eorum habens in Parliamento, dictum [1] Thomam, Archiepiscopum Cantuariæ, super certis defectibus contra regiam majestatem, ut minus veraciter asserebatur, commissis, impetiit [2] coram Rege et omnibus statibus regni, quanquam idem Archiepiscopus statim tunc ibidem se paratum ad respondendum [3] exhibuit hujusmodi sibi impositis, et ad hoc petierit se admitti per Regem, satis plene confisus, ut dixit, se posse suam in ea parte innocentiam declarare; idem tamen Rex, machinans viis et modis quibus poterat eundem Archiepiscopum Cantuariæ opprimere, et in nihilum redigere statum ejus, prout tandem rei exitus declaravit, benigno et hilari vultu ipsum Archiepiscopum alloquens in sua sede regali, [4] consuluit et attente rogavit eundem Archiepiscopum, quod illa vice taceret, tempus ad hoc magis aptum et congruum expectando. Quo die lapso, de die in diem bene per quinque dies et amplius, Rex præfatus ipsum Archiepiscopum fraudulenter et dolose decepit, consulens et suadens quod non veniret ad Parliamentum, sed apud hospitium suum intrepidus expectaret; quoniam, ut idem Rex fideliter sibi promisit, in absentia ipsius Archiepiscopi nullum sibi deberet inferri dispendium vel gravamen. Veruntamen dictus Rex, in suo Parliamento prædicto, ipsum Archiepiscopum, ut præfertur, absentem, ac ad responsum suum [5] nullo modo vocatum, absque causa rationabili quacunque, adjudicavit in exilium, ad ipsius Regis

[1] *Dominum Thomam,* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] *publice coram,* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[3] *obtulit, hujusmodi,* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[4] *consulit* in orig.; corrected from Faustina B. ix. and Twysden's text.

[5] *nullum* in orig.; corrected from Faustina B. ix. and Twysden's text.

A.D. 1399. Articles of accusation against King Richard.

beneplacitum duraturum, omnia bona sua, contra leges regni, et omnem justitiam, voluntarie confiscando; cujus prætextu perjurium incurrebat. Volens præterea dictus Rex suam in ea parte versutiam palliare, per ipsius blanda colloquia, cum dicto Archiepiscopo frequentius habita, tantam sibi illatam injuriam a se prorsus excutere nitebatur, et ad aliorum facta transferre; unde dictus Archiepiscopus, habens cum eodem Rege et cum Duce Northfolchiæ, et aliis Dominis et magnatibus dicti regni, colloquium, dixit aliqualiter lamentando, quod ipse non erat primus qui exilium pertulit, nec erat novissimus; quia putabat quod infra breve dictus Dux Northfolchiæ et alii Domini ipsum Archiepiscopum sequerentur; et constanter asseruit dicto Regi, quod omnium præmissorum asperitas in caput ipsius Regis debeat finaliter retorqueri. Ad quod idem Rex, vultu demisso, acsi inde fuisset attonitus, incontinenti respondit, quod bene putabat [1] accidere posse, quod per ligeos suos a regno suo deberet expelli. Et ulterius dixit idem Rex, quod si [2] id forsan [3] acciderit, vellet ad locum ubi idem Archiepiscopus fuerat, se conferre. Et ut dictus Archiepiscopus huic assertioni fidem adhiberet indubiam, ostendit idem Rex Archiepiscopo memorato quoddam magnum auri monile, juxta fimbriam tunicæ dicti Regis, subtus vestem ejus exteriorem, miro modo firmatum, intimans eidem Archiepiscopo pro constanti, quod cum illud monile sibi transmitteret pro intersigno, non [4] differret ille venire ubi dictus Archiepiscopus moraretur; et ut idem Archiepiscopus majorem [5] haberet materiam confidendi in eo, misit ipse Rex præ-

[1] *illud accidere*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] *illud* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[3] *accideret* in Faustina B. ix.

[4] *differre* in orig.; corrected from Faustina B. ix. and Twysden's text.

[5] At the foot of this page (93) of the volume, the following lines are written, in large characters, in, apparently, almost a contemporary hand:—

"*Upon an hylle ys a greene, on*
"*the grene stondeth a busche, up on*

fato Archiepiscopo, consulens sibi quod omnia jocalia sua, et alia ad capellam suam spectantia, dicto Regi secrete transmitteret, pro salva custodia eorundem, ne, colore dicti judicii super ipsius exilio redditi, quisquam ad bona prædicta manus injuriosas apponeret. Quo sub maxima confidentia facto, præfatus Rex bona hujusmodi, visa per eum, in quibusdam cofris reponi fecit, et cofras illas serari, et per unum de clericis ipsius Archiepiscopi sigillari. Retentisque penes illum hujusmodi cofris, claves earum per eundum clericum Archiepiscopo memorato remisit; et cofras illas postmodum, dicto Archiepiscopo [1] hoc penitus ignorante, frangi mandavit, et de bonis hujusmodi mox disposuit pro suæ libito voluntatis. Promisit etiam idem Rex dicto Archiepiscopo fideliter, quod si pararet se ad portum de Hamptone, ut regnum exiret, saltem intercessione Reginæ protinus revocaret eundem; et si [2] contigerit ipsum Archiepiscopum regnum exire, citra Pascha proximo extunc sequens sine fallo rediret in Angliam, neque suum Archiepiscopatum amitteret, ullo modo; et hoc fideliter promisit, jurando super crucem [3] Sancti Thomæ Martyris, Cantuariensis Archiepiscopi, per ipsum Regem corporaliter tactam. Quibus promissionibus non obstantibus, idem Rex dictum Archiepiscopum regnum exire coegit, et statim ad Sedem Apostolicam pro ipsius translatione transmisit litteras speciales: sicque, et alias, per fraudes et dolositates dicti Regis, erat idem Archiepiscopus, ut homo bonæ fidei, callide circumventus.

A.D. 1399.
Articles of accusation against King Richard.

" *the bussche hangeth a bagge* . . . . [erased].
" *The grene ys y mowe, and the* " *bussche over throwe.*
" *And the bagge yschake, thenne* " *yt ys tyme Engelond to wake.—*
" *Hii tres milites, Buschey, Bagod,* " *et Grene, consiluerunt* [*consulue-* " *runt*] *Regi Ricardo, ut trans-* " *fretaret in Hyberniam, ut ipsi rege-* " *rent regnum ad firmam.*" The Note bears reference to Bussby, Green, and Bagot, the corrupt ministers of King Richard, already mentioned.

[1] *hoc* omitted in Faustina B. ix.

[2] *contingeret* in Faustina B. ix.

[3] *dudum Sancti*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

A.D. 1399.

The estates of the realm consent to the deposition of King Richard.

Et quoniam videbatur omnibus regni statibus, super hiis articulis singillatim ac [1] communiter interrogatis, quod illæ causæ criminum et defectuum erant satis sufficientes et notoriæ ad deponendum eundem Regem, attenta etiam sua confessione super ipsius insufficientia, et aliis in dicta renunciatione et cessione contentis, patenter emissa, omnes status prædicti unanimiter consenserunt, ut ex abundanti ad depositionem dicti Regis procederetur, pro majori securitate et tranquillitate populi, et regni commodo, [2] facienda; unde status et communitates prædicti certos Commissarios, videlicet, [3] [Episcopum] Assavensem, Abbatem Glastoniensem, Comitem Gloucestriæ, Dominum de Berkeley, Thomam Erpyngham, et Thomam Gray, milites, et Willelmum Thernyng, Justiciarium, unanimiter et concorditer constituerunt et deputarunt, [4] publice tunc ibidem, ad ferendum sententiam depositionis hujusmodi, et ad deponendum eundem Ricardum, Regem, ab omni dignitate, majestate, et honore, regiis, vice, nomine, et auctoritate, omnium statuum prædictorum, prout in consimilibus casibus [5] de antiqua consuetudine dicti regni fuerat observatum.

They appoint Commissioners to pronounce sentence.

The Commissioners read the sentence of deposition.

Et mox iidem Commissarii, onus commissionis hujusmodi in se assumentes, et ante dictam sedem regalem pro tribunali sedentes, præhabita super hiis deliberatione aliquali, hujusmodi depositionis sententiam, in scriptis redactam, vice, nomine, et auctoritate, prædictis, tulerunt, et per dictum Episcopum Assavensem, [6] Commissarium, et collegam suum, eandem sententiam, de [7] ipsorum Commissariorum voluntate et mandato, legi et recitari fecerunt, in hæc verba:—

[1] *etiam communiter*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] Indistinct in orig.; *faciendam* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[3] Omitted in orig; supplied from Faustina B. ix. and Twysden's text.

[4] An hiatus occurs before this word in orig.

[5] *ab antiqua*, in Faustina B. ix.

[6] *Concommissarium* in Faustina B. ix.

[7] *ipso* in orig.; corrected from Faustina B. ix. and Twysden's text.

"In Dei nomine, Amen.—Nos, Johannes Episcopus "Assavensis, Johannes Abbas Glastoniensis, Thomas "Comes Gloucestriæ, Thomas Dominus de Berkley, "Thomas de Erpyngham, et Thomas Gray, milites, ac "W[illelmus] Thernyng, Justiciarius, per pares et pro-"ceres regni Angliæ, spirituales et temporales, et ejusdem "[1] regni communitates, omnes status ejusdem regni re-"præsentantes, Commissarii ad infra scripta specialiter "deputati, pro tribunali sedentes, attentis perjuriis "multiplicibus, ac crudelitate, aliisque quampluribus "criminibus, dicti Ricardi, citra regimen suum in "regnis et dominiis supradictis, pro tempore [2] [sui] "regiminis commissis et perpetratis; ac etiam dictis "statibus palam et publice propositis, exhibitis, et "recitatis; quæ adeo fuerunt, et sunt, publica, notoria, "manifesta, et famosa, quod [2] [nulla] poterant, aut pote-"runt, tergiversatione celari; necnon confessione præ-"dicti Regis, recognoscentis ac reputantis, ac veraciter, "ex certa scientia sua, indicantis, se fuisse et esse "insufficientem penitus, et inutilem, ad regimen et "gubernationem regnorum et dominii prædictorum, et "partium eorundem, ac, propter sua demerita notoria, "non immerito deponendum; ac per ipsum Ricardum "prius emissa, ac de voluntate et mandato suis coram "dictis statibus publicata, eisque notificata et exposita "in vulgari; præhabita super hiis et omnibus in [3] dicto "negotio actitatis coram statibus antedictis, et nobis, "deliberatione diligenti, vice, nomine, et auctoritate, "nobis in hac parte commissa, ipsum Ricardum, ex "abundanti et [2] [ad] cautelam, ad regimen et guberna-"tionem dictorum [2] [regnorum] et dominii, juriumque "et partium eorundem, fuisse et esse inutilem, inha-"bilem, et insufficientem penitus, et indignum, ac prop-"ter præmissa, et eorum prætextu, ab omni dignitate et

A.D. 1399.

Form of the sentence of deposition.

---

[1] *reni* in orig.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix., and Walsingham's text, Vol. II. p. 236.

[3] *ipso negotio*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

A.D. 1399. "honore regiis, si quid dignitatis et honoris hujusmodi "in eo remanserit, merito deponendum pronunciamus, "decernimus, et declaramus; et ipsum simili cautela "deponimus, per nostram definitivam sententiam in "hiis scriptis; omnibus et singulis Dominis, Archi-"episcopis, Episcopis, et Prælatis, Ducibus, Marchioni-"bus, et Comitibus, Baronibus, Militibus, vassallis, val-"vassoribus, ac cæteris hominibus dictorum regnorum "et dominii, ac aliorum locorum ad dicta regna et "dominia spectantium, subditis ac ligeis suis [1] qui-"buscunque, inhibentes expresse, ne quisquam ipso-"rum de cætero præfato Ricardo, tanquam Regi, vel "domino, regnorum aut dominii prædictorum, pareat "quomodolibet, vel intendat. Volentes autem præ-"terea dicti status, quod nihil desit, quod valeat aut "debeat circa præmissa requiri, superinde singillatim "interrogati, personas easdem prius per [2] Commis-"sarios nominatos, statuerunt procuratores suos, com-"muniter et divisim, ad resignandum et reddendum "dicto Regi homagium et fidelitatem prius sibi facta, "et ad præmissa omnia hujusmodi depositionem et re-"nunciationem tangentia, si oportuerit, intimandum."

The Duke of Lancaster claims the throne.

Et confestim, [3] cum constabat ex præmissis, et eorum occasione, regnum Angliæ, cum pertinentiis suis, vacare, præfatus Henricus, Dux Lancastriæ, de loco [4] [suo] surgens, [5] stans erectus, quod satis intueri posset a populo, et muniens se humiliter signo crucis in fronte et in pectore, [6] Christi nomine primitus invocato, dictum regnum Angliæ, sic ut præmittitur, vacans, una cum corona, ac omnibus membris et pertinentiis suis, vendicavit in lingua materna, sub hac forma verborum :—

[1] *quibuscunque ipsorum de cætero inhibentes*, in Walsingham's text.

[2] *Compromissarios* in orig.; corrected from Faustina B. ix. and Twysden's text.

[3] *ut constabat*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix. and Twysden's text.

[5] *et stans*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[6] *suo, Christi*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

A.D. 1399.

Form of the claim.

"*In the name of God, I, Henry of Lancastre, chalenge this reiaume,* [1] *this the corone, with alle the membris and the appurtenaunce ther to,* [2] *save the ryght blood comyng of the Kyng Henry, and thorghe that ryght that Gode of hys grace hath sent me, with the help of my kyn and of my frendes, to recovere it; the whiche roiaume was in poynt to ben undon, for defaute of governaunce and undoyng of the lawes.*"

The estates of the realm accede to the claim.

Post quam quidem vendicationem et clameum, tam Domini spirituales quam temporales, et omnes status ibidem præsentes, singillatim et communiter interrogati, quid de illa vendicatione et clameo sentiebant, iidem status, cum toto populo, absque quacunque difficultate vel mora, ut Dux præfatus super eos regnaret, unanimiter consenserunt.

The Archbishops place him on the throne.

Et statim ut idem Rex ostendit statibus regni signetum Ricardi Regis, sibi pro intersigno traditum, suæ voluntatis, ut præmittitur, expressivum, præfatus Archiepiscopus, dictum Henricum Regem per manum dexteram apprehendens, duxit ad sedem regalem prædictam. Et postquam idem Rex, coram dicta sede [3] genuflectens, parumper orasset, idem Archiepiscopus Cantuariæ, assistente sibi Archiepiscopo Eboraci prædicto, dictum Regem posuit, et sedere fecit, in sede regali prædicta, populo præ nimio gaudio [4] applaudente.

Sermon preached by the Archbishop of Canterbury.

Et mox dictus Archiepiscopus Cantuariæ, vix facto silentio propter gaudium omnium astantium, collationem modicam fecit, et protulit in hæc verba:—"Vir dominabitur populo.—*Reg.* 9°. c°. *etc.*" [5]

---

[1] *and the*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[2] This is a singular variation from the other known copies of this claim. — In Faustina B. ix. it is "*apurtenans, as be the ryght blood;*" and in Twysden,—"*als I that am descendit be ryght lyne of the blode comyng.*" In Walsingham (II. p. 237) it is "*tanquam per.*"

[3] *genuflexus* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[4] *fortiter applaudente*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[5] The Sermon is given at length in Twysden's text: 1 *Sam.* ix. 17, is the text alluded to.

A.D. 1399. Qua collatione completa, dictus Dominus Rex Henricus, ad ponendum subditorum suorum animos in quiete, dixit publice tunc ibidem in hæc verba:—

Speech made by King Henry.

"*Syres, I thank ȝow, espirituelx and temporelx, and* "*alle the estates of the lond, and y do ȝow to wyte,* "*that it ys nought my wil that no man think that* "*by wey of conquest y wolde desherte any man of* "*hys heritage, fraunchis, or other ryȝthes, that hem* "*oughte to have,* [1][*ne put hym out of that he hath*] "*and hath had,* [2]*in the gode lawes of this reiaume,* "*except hem that han ben ageyn the gode purpos and* "*the commune profyte of the reiaulme.*"

Reason for his not claiming the throne by right of conquest.

[3]Proposuerat namque vendicasse regnum per Conquæstum; sed hoc omnino prohibuit Dominus W[illelmus] Thernyng, Justiciarius; quia tali occasione commovisset bilem totius populi contra eum; eo quod visum fuisset populo, si sic vendicasset regnum, quod potuisset quemlibet exhæredasse pro votis, leges mutasse, condidisse novas, et veteres annullasse; et per consequens nullus securus fuisset de sua [4]possessione.

Official appointments made.

Fecerat nempe Comitem Northumbriæ Constabularium Angliæ, et Comitem Westmorlandiæ Marescallum; et J. [5]Scaarle præcepit, ut Sigillum reciperet, cum officio Cancellariæ.

Attento igitur quod, prius vacante sede regali per cessionem et depositionem prædictas, cessavit omnis potestas [6]Justiciariorum, Vicecomitum, et aliorum officiariorum, ubique per regnum, ne exhibitio justitiæ, in gravamen populi, dilationis incommodo subjiceret, suos officiarios principales, ac etiam Justiciarios, deputavit ibidem, juramento consueto Regi præstito per singulos eorundem.

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *be the*, in Faustina B. ix.; *by the*, in Twysden's text.

[3] From this word, to "*Attento* "*igitur*," the context is omitted in Twysden's text.

[4] *possessione qualicunque*, in Faustina B. ix.

[5] *Scarile* in Faustina B. ix.

[6] *quorumcunque Justiciariorum*, in Faustina B. ix. and Twysden's text.

Et fuit illico, de dicti Regis mandato, publice proclamatum ibidem, quod die Lunæ proxima post dictum festum Sancti Michaelis, Parliamentum ibidem teneri et celebrari deberet; quodque die Lunæ extunc proxime sequente, videlicet, in festo Sancti Edwardi, Coronatio dicti Regis fieret apud Westmonasterium; et quod omnes illi qui vendicare voluerint aliquod servitium se in dicta Coronatione facturos, et eo prætextu aliquid sibi deberi, venirent ad Albam Aulam Palatii, coram Senescallo, Constabulario, et Marescallo, die Sabbati proxima ante diem Parliamenti prædicti, quod in ea parte justum fuerat petituri; quibus plena justitia fieret in [1] petitis.

A.D. 1399. A Parliament is proclaimed; and the intended Coronation of the new King.

Quantum autem ad abbreviationem assignationis diei Parliamenti prædicti, fuerat ex parte dicti Regis protestatio talis facta, videlicet, quod non erat intentionis suæ ut statibus regni præjudicium afferatur exinde, neque quod hoc trahatur de cætero in exemplum; quinimmo, quod abbreviatio illa fiebat tantummodo pro commodo et utilitate regni, et specialiter, ut quorumcunque ligeorum suorum parcatur laboribus et expensis, quodque super gravaminibus populi celere possit remedium adhiberi.

Reason for the short notice given for the assembling of Parliament.

Quibus omnibus sic peractis, Rex, de sede [2] regali surgens, et populum vultu hilari et benigno respiciens, abinde, [3] populo congaudente, recessit, et in Alba Aula prædicta convivium regni proceribus ac generosis, illuc in multitudine maxima congregatis, eadem die solemnissime celebravit.

King Henry holds a banquet in the White Hall.

Die Mercurii proximo extunc sequente, dicti procuratores, ut præmittitur, deputati, ad præsentiam dicti Ricardi, nuper Regis, infra dictam Turrim existentis, prout sibi injunctum fuerat, accesserunt; et præfatus Dominus Willelmus Thernyng, Justiciarius, pro se et dictis sociis suis, et conprocuratoribus suis, nomine

His deposition is announced to Richard.

[1] *petis* in orig.

[2] *sua regali* in Faustina B. ix. and Twysden's text.

[3] *poulo* in orig.

A.D. 1399. omnium statuum et populi prædictorum, admissionem dictæ renunciationis, ac modum, causam, et formam, sententiæ depositionis hujusmodi [1] Ricardo notificavit, ac plenius declaravit; et statim homagium et fidelitatem eidem Ricardo, nuper Regi, ut præmittitur, factam, resignavit et reddidit, sub hiis verbis:—

Form of the announcement of his deposition.

" *Syre, it* [2] *[is] wel knowe to ȝow, that ther was a* " *Parlement somonit of alle the states of* [2] *[the]* " *reaume, for to be at Westminstre, to bygynne on the* " *Teusday, on the morwe of the fest of Seynt Michel* " *the Archaungel, that was ȝesterday. Because of* " *whiche somons alles the states of this lond were* " *there gadered, the which states have made thise* " *same persones that ben comen hire to ȝow now,* " *here procatoures, and gaven hem ful auctorite and* " *pleyn power, and chargede hem forto sey the wordes* " *that we schal sey to ȝou, in here name and on their* " *behalve; that ys to wyten, the Bisshop of Seynt* " [3] *Asse for Erchebyshopes and Bisshopis, the Abbot of* " *Glastingbury for Abbotes and Priorys, and other* " *men of Holy Chirche, seculeres and rewleres, the* " *Erl of Gloucestre for Dukes and Erles, the Lord of* " *Berkeley for Barones and Baronettes, Sire Thomas* " *Erpyngham, Chaumberleyne, for alle the bachelers* " *and communes of the londe be Southe, Sire Thomas* " *Grey for alle the bachelers and communes be Northe,* " *and my felaw Jon Marcham and me, to come with* " *hem, for alle these states; and so, Syre, the wordes* " *and the doyng that we schal sey to ȝou is not one-* " *liche owre wurdes, bute the wurdes and the doyng* " *of alle the states of this lond, and owre charge and* " *in here name."*

Answer made by Richard.

[4] *And he answerede and seyde, that he wiste wel that we wolde nought sey but as we were charged.*

[1] *Ricardi* in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *Assa* in Faustina B. ix.

[4] A line occurs here in orig., with an expunctory line beneath:— " *Responsio Ricardi, nuper Regis, in* " *vulgari.*"

A.D. 1399.

Form of the announcement, continued.

" Prosecutio Willelmi.—*Sire, ȝe remembre ȝow wol " that on Moneday, in the fest of Seynt Michel the " Archaungel, right here and* [1] *[in this chaumbre and] "* [2] *in what presence ȝe renouncede and cesede of the " stat of kyng and of lordschipe, and of al the dig- " nite and worschipe that longeth ther to, and* [3] *asoiled " alle ȝoure liges of al ligeaunce and obeysaunce that " longeth to ȝou, up the forme that ys conteyned in " the same renunciacioun and cessioun whiche ȝe " redde ȝour self by ȝour mouth, and affirmed it be " ȝoure oth, and be ȝoure owne writyng; upon wiche " ȝe made and ordeyned ȝoure procatoures the Erch- " bisshop of ȝork and the* [4] *Bishop of Hereford, for " to notifye and declare in ȝoure name this renun- " ciacioun and cession, at Westmynstre, to alle the " states, and al the peple that was gadered because of " the somounes forseyde; the whiche thus don ȝesterday " be this lordes, ȝoure procatoures, and wel herd and " understondon, this renunciacioun and cession were " pleynliche aceptid, and fulliche agreed be alle the " states and the peple forseyde. And over this, Sire, " at the instaunce of alle the states and peple, ther were " certeyne articles of defaute in ȝour governaunce " ther red, and tho wel herd, and pleynliche under- " stonde to alle the states forseyde, hem thought hem " so trewe and so notorie and knowen, that be two " causes, and be mo othere, as they seyde, and havyng " consideracioun to ȝoure owne wurdes in ȝoure owne " renunciacioun and cessioun, that ȝe were nought " wurth ne sufficiant, ne able for to governe for ȝour " owne demerites, as it is more pleynliche contened " ther in, hem thoughte that it was resonable and " cause for to depose ȝow. And here Comissaries*

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *whad presence,* in orig.

[4] *asoile* in orig.

[5] *Bishot* in orig.

A.D. 1399. "*that they made and ordeyned, as it is of record "declared and degreed, and ajuged ȝou for to be de- "posed, and deded depose ȝow, and prived ȝow of "the stat of kyng, and of alle the lordschipes con- "teyned in the renunciacioun and cessioun forseyde, "and off alle the dignites and wurschipes, and of "al the administracion that longeth ther to. And we, "the procatoures to alle the states and peple for seyde, "as we be charged be hem, and be here auctorite "gyven us, and in here name, ȝelde ȝow up, for alle "thise states and peple forseyde, homage, lige, and "fewte, and al ligeaunce and alle other boundes, "charges, and sorvises, that longeth ther to; and that "non of alle thise states and peple, fro this tyme "forward, to bere ȝow feyth, ne do ȝow obeissaunce, "as to here kyng.*"

Final answer made by Richard.

Responsio Ricardi.—*And he answerede and seyde, that he loked nought ther after; bute he sayde that after al this he hopede that hys cosyn wolde be good lord to hym.*[1]

Certain objections made by Richard, how met by Sir William Thernyng, the Justiciar.

Ubi vero Dominus Willelmus Thernyng dixit ei quod renunciavit omnibus honoribus et dignitati Regi pertinentibus, [2]respondit quod noluit renunciare spirituali honori characteris sibi impressi, et inunctioni, quibus renunciare nec potuit, nec ab hiis cessare; ubi vero idem Willelmus Thernyng recitavit sibi quod confessus fuerat in suis propriis renunciatione et cessione quod non fuerat dignus, sufficiens, neque habilis, ad [3]gubernationem, ille dixit,—Non sic, sed quia non placuit populo gubernatio sua. Tunc idem W[illelmus] replicavit sibi, dicens quam simpliciter hoc dictum fuerat in dictis cessatione et renunciatione, et sub qua forma ipsa sua confessio, renunciatio, sive cessio, scripta fuit.

---

[1] The corresponding text, as given in Twysden's *Decem Scriptores*, ends here. See p. 252 *ante*, Note 4.

[2] *ille respondit*, in Faustina B. ix.

[3] *gubernandum* in Faustina B. ix.

Ille [1] audiens, vultum ostendit hilarem, rogans ut pro eo taliter procurarent, ne [2] victu honorifico destitueretur. A.D. 1399

Feria sexta sequente, ordinatum fuit per [3] Episcopum Cantuariæ, in cleri Convocatione, ut Episcopi religiosi, venientes ad Parliamentum, cujuscunque ordinis aut professionis existerent, de cætero in habitu suæ religionis incederent, [4] et non in habitu clericali; unde murmur multum inter plures succrevit; nemo tamen [5] [palam] huic ordinationi contradicere fuit ausus, propter auctoritatem viri, quem [6] [sequi] videbatur, velut ex integro, totus mundus.

Ordinance in Convocation, as to the habits of Bishops belonging to religious Orders.

Sabbato proximo tunc sequente, Rex Henricus Thomam, secundum filium suum, fecit Senescallum Angliæ, dans ei virgam illius officii; quia tunc affuerunt omnes qui [7] debebant Regi servitium in Coronatione [8] [sua], et illi præcipue pertinebat cuilibet allocare officium debitum in Coronatione [9] regia, vel assignare.

Prince Thomas is made Seneschal of England.

Habebat nempe Rex Henricus quatuor masculini sexus liberos, susceptos ex nobili fœmina Domina [10] , filia Domini Hunfridi de Boun, quondam Comitis Herefordiæ, juniore; et duas fœminini. Primogenitus vero vocabatur "Henricus," a nomine nobilis primi Ducis Lancastriæ, Henrici, sic dictus. Secundus dicebatur "Thomas;" quem modo diximus factum Angliæ Senescallum. Tertius dictus est "Johannes," quartus "Hunfridus."

The issue of King Henry.

Baldewynus Frivyle vendicavit coram Senescallo, Constabulario, et Marescallo, facere officium in aula Regis, pro assertione juris ejusdem Regis in die suæ

Baldwyn Frevyle claims the office of Champion,

---

[1] *autem hæc audiens*, in Faustina B. ix.

[2] *victi* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] Sic in orig.

[4] This passage is omitted in Faustina B. ix.

[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[6] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[7] *debant* in orig.

[8] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[9] *sua, vel* in Faustina B. ix.

[10] Hiatus in orig. and in Faustina B. ix.; "*Maria*" is the name omitted.

A.D. 1399. for maintenance of the King's right to the throne.

Coronationis, quod in Coronatione Ricardi fecisse dinoscitur J[ohannes] Dymmok. Et responsum fuit sibi, quod pater suus vendicavit illud officium; et datus erat sibi dies a Coronatione Regis Ricardi, videlicet, ultimi, usque ad festum Purificationis Sanctæ Mariæ tunc proxime sequens, ut per hoc tempus posset evidentias juris sui requirere, quo non fraudaretur, si eas valeret quomodolibet exhibere. Qui ad diem præfixum non venit, per se nec per procuratorem, etc. Quare visum est quod Johannes Dymmok juste vendicaverat illud officium, et expleverat, et in pacifica fuit possessione officii prænotati.

Consideration of his claim is postponed.

Ad hæc Baldewynus respondit, quod pater suus fuit mortuus infra tempus limitatum, quo tempore ipse puer erat, carens discretione; quare non potuit prosequi jus paternum. Tandem res finem sortitur hujusmodi, ex responso Vice-Senescalli, Constabularii, et Marescalli; quod quia præsens causa sine deliberatione majori non potuit terminari, propter vicinitatem regiæ Coronationis, expectaret diem [1] , quo die veniret ostensurus de jure suo, ac recepturus et habiturus [2] quæcunque ratio postularet.

King Henry presides in Parliament.

Die Lunæ ex tunc sequente proximo, qui fuit dies Sanctæ Fidis, Rex novus præsidebat in Parliamento regaliter, et Henricus, filius suus primogenitus, secundum locum tenuit inter Dominos temporales. Secundus filius, tanquam totius Angliæ Senescallus, virgam sui officii tenuit, coram patre.

Announcement of the King's wishes, made to Parliament by the Archbishop of Canterbury.

Archiepiscopus Cantuariæ, pronunciatis causis Parliamenti de novo citati, et [3] regia voluntate, addidit quod Dominus Rex paratus erat facere rectam justitiam, et reddere quod suum erat [4] cuicunque petenti. Et inter cætera, dixit ex parte Regis, quod idem Rex rogavit Dominos ibidem existentes, ne moleste ferrent

[1] Hiatus in orig. and in Faustina B. ix.

[2] *quemcunque* in orig.

[3] *regiæ voluntatis*, in Faustina B. ix.

[4] *unicuique* in Faustina B. ix.

dilationem Parliamenti, a quo cessandum fuit ab illo [1][die] usque in crastinum regiæ Coronationis; quia Rex non proposuit attentare quicquam donec recepisset plenum statum regiminis, per sacramentum unctionis et episcopalis benedictionis, sibi in sua Coronatione, prout res exigit, conferendæ. Dixit præterea Cantuariensis fore voluntatis regiæ, quod interim milites Parliamenti bene providerent de hiis quæ statum [2]regium concernunt, et regimen; et talem de suis sociis Prolocutorem eligerent, qui sciret et necessitatem communem [3]exponere, et ea præcipue quæ spectant ad honorem Dei et gubernationem commendabilem novi Regis. Et Rex ipse promisit bona fide se nulli velle favere, nulli deferre, ratione gradus aut dignitatis, sed quemlibet juxta jura regni fore sine fictitia judicandum. Voluit etiam quod interim ordinarentur certi Domini spirituales et temporales, cum Justiciariis, qui billas examinarent, et Parliamento, si necesse foret, commendarent. A.D. 1399.

In crastino fuit Convocatio cleri Cantuariæ apud ecclesiam Sancti Pauli, in Capella Beatæ Virginis dicti loci; ubi primo celebrato Missa de Sancto Spiritu ab Episcopo Londoniensi ad majus altare, residente Archiepiscopo Cantuariæ juxta dictum altare in sedibus sacerdotum ibidem, et aliis prælatis, non exemptis, existentibus in choro, Episcopus Roffensis Sermonem fecit; in quo monuit ut clerici curiales redirent ad sua beneficia, et in eisdem de cætero residerent. Contra vero pluralitates habentes vehementer invectus est, assimilans eos monstris in natura habentibus membra multa superflua, concludens quod tales compellebantur habere corda inter partes divisa quot possidebant beneficia.

Convocation of the Clergy at St. Paul's.

The Clergy at Court admonished to return to their benefices.

Ad hanc Convocationem venerunt missi de parte Regis Comites Northumbriæ et Westmerlandiæ, Regis-

The King thanks the Clergy for

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *regni* in Faustina B. ix.

[3] *evidenter exponere*, in Faustina B. ix.

A.D. 1399. their prayers.

que Camerarius, Dominus Thomas Erpyngham, gratias agentes clero, ex parte Regis, pro devotionibus factis ad Dominum pro eodem, et vice deprecantes ejusdem, ut pro eo consimiles orationes continuarent; per quas fatebatur se indubitanter adjutum. Et in progressu dixerunt, quod [1] Rex noluit eos ista vice gravare talliagio, nec in posterum, sine evidenti necessitate, quæ constare publice cunctis posset. Et idcirco deprecabatur, ut si quando talis necessitas emergeret, essent sibi liberales et benevoli, sicut semper suis bonis antecessoribus extiterunt; et ipse se talem ecclesiasticis exhiberet, cum Dei gratia, quod materiam invenirent et colendi eum propensius et orandi devotius pro eodem.

The King expresses his unwillingness to tallage the clergy.

The Archbishop of Canterbury warns the Clergy against certain enemies in Parliament.

In hac cleri Convocatione, Dominus Cantuariensis significavit ibidem congregatis, de quibusdam militibus Parliamentalibus, quod non erant clero benevoli, sed pro magna [2] [parte] insidiatores captiosi, et nimis infesti. Et præcipue dixit se vereri Domini Johannis Cheyne sensus et opiniones, qui perante fuit infestus Ecclesiæ, et jam factus Parliamenti Prolocutor; quod si quid cognosceret in clero reprehensibile, non taceret, sed pro posse propalaret, in dedecus clericorum; et ideo docuit expedire, ut [3] ecclesiastici sic se componerent, et ordinarent, ne laici quovismodo possent invehi contra eos. Statuit igitur inprimis ne clerici pluralitates obtinerent, nisi forte forent Sacræ Paginæ Professores, aut in Jure Doctores, vel Bacalarii in Jure formati; et ne Episcopi vel clerici beneficiati morarentur in curiis Dominorum, sed apud sua beneficia residerent. Consultum fuit insuper, ut ex parte cleri formaretur supplicatio, porrigenda Regi, ut cursus [4] [juris] in foro ecclesiastico non [5] impediretur de cætero per prohibitiones vel breve "Quare impedit," et quod illud breve

Measures taken in consequence thereof.

[1] Omitted in Faustina B. ix.
[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[3] *eccastici* in orig.
[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[5] *impedietur* in orig

"Significavit" ab [1] executione debita non privaretur. Tractatum fuit ibidem præterea, sicut et de multis frivolis, de exemptis; quod non portaverunt [2] onus Ecclesiæ, cum aliis, in colligendis decimis Regi concessis in Parliamentis prioribus, nec portare hactenus curaverunt; et consultum fuit ut compellerentur [3] ad subeundum, sicut cæteri, onus dictum. Tractatum fuit etiam, satis necessarie, ut privilegia ecclesiastica, quæ usque [4] [modo] potentium sæcularium [5] fuerunt intermissa, impedita, vel omissa, cum bona deliberatione notarentur, et in scriptis redigerentur, Regique, renovanda vel confirmanda, porrigerentur; quem putabant libentissime eadem, et voluntarie, confirmaturum. A.D. 1399.

King Henry proceeds in state from the Tower to Westminster.

Die Dominica in Vigilia Sancti Edwardi, fuit equitatio Regis magnifica de Turri usque Westmonasterium; quem præcedebant amplius quam quinquaginta, quos creaverat pridie, novi milites, induti viridibus vestimentis. De artificibus Londoniarum, et eorum appatibus, de Comitibus atque Baronibus, et eorum familiis, scribere supersedeo, quia foret nimis longum opus. Dominus Thomas Percy portavit virgam Senescalli coram Rege, vice filii sui, Thomæ, quem dudum diximus Senescallum. Dominus Thomas Erpyngham, ante Regem equitans, portavit ejus gladium coram eo. Rex ipse solemniter equitavit in gouna de pretiosissimo panno [6] [aureo], discooperto capite, quamvis tempus esset ex nebula pluviosum. Qui proximo præcedebant Regem, et sequebantur, induti fuerunt rubeo vel scarleto, vel velveto vel panno, serico vel auro texto.

King Henry is crowned

Ut autem pervenit Rex ad Westmonasterium, susceptus est cum processione solemni, et in Palatium introduc-

[1] This hiatus occurs in orig.: it is not in Faustina B. ix.

[2] *onus commune, cum,* in Faustina B. ix.

[3] *quovis pacto ad,* in Faustina B. ix.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix. This passage appears to be defective.

[5] *interventione,* or a similar word, seems to be omitted.

[6] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1399. at Westminster.

tus, ubi ea nocte pernoctavit. Mane, id est, die Translationis Sancti Edwardi, facta fuit, prout moris est, processio solemnissima de choro monachorum Westmonasterii usque in Aulam [1] [Palatii], Archiepiscopis, cum suis Suffraganeis, præcedentibus Abbatibus multis cornutis et [2] muterillis; inter quos Abbas Westmonasterii tenuit principatum, portans in dextera manu sceptrum Regis, habens in summitate crucem auream, et in sinistra virgam auream cum columba.—Hoc officium fecit Abbas, non quia primus est inter Abbates, sed quia regalium insignium est repositorium locus suus:—[3] [prælatos, scilicet Abbates, sequebatur] Conventus Westmonasterii revestitus. Cumque pervenissent ad aditum ostii cameræ Regis, expectabant omnes, donec Rex occurrisset eisdem. Ibi igitur cum venisset Rex, aspersus [4] [est ab] Archiepiscopis, et thurificatus; et mox processio revertebatur, præcedentibus Abbatibus et [5] Conventu, sequentibus Episcopis et Archiepiscopis, atque Rege, qui discalceatus incedebat, indutus tantum caligis, ex antiquo more. Et quia locus hic exigit, describam modum et formam Coronationis regiæ, hactenus usitatas, prout in libris comperi Westmonasterii et Archiepiscopi Cantuariensis; quia juvat scire consuetudines in tanta solemnitate debite faciendas.

Ceremonial of the Coronation of the Kings of England.

Die quo Rex coronabitur, debet primitus balneari; deinde, cum [6] processio sibi obviaverit, magnates quatuor eum a Palatio, usque dum venerit in Monasterium, supportare debent, id est, fulcire latera sua, vel brachia, reverenter.

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *mu*, with an hiatus, is only given in orig.: supplied, though somewhat indistinct, from Faustina B. ix.

[3] In place of these words, supplied from Faustina B. ix., we find in orig. the words "*prælati abbatur* "*conventus*;" evidently the work of an ignorant or sleepy scribe.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[5] *Conventi* in orig.

[6] Omitted in Faustina B. ix.

Dominus N. de Bello Campo, olim [1] Bedfordiæ, Eleemosynariæ tenere solebat officium; qui pannum radiatum stratum sub ejus pedibus, Regis incedentis a camera sui Palatii usque ad pulpitum Monasterii, dividere debet cum sacrista Westmonasterii; ita quod pars panni, quæ est [2] intra ecclesiam, cedet in usus sacristæ, et reliqua pars, quæ est extra ecclesiam, per manus dicti Eleemosynarii Regis [3] [pauperibus] distribuetur. Cancellarius regni, si sit Episcopus, indutus pontificalibus, ferens regalem lapideum calicem, velut immediate præcedit. Quem antecedet regni Thesaurarius, si sit clericus, indutus dalmatica, [4] tenens patenam, more subdiaconi, et tenens eam in altum, ut subdiaconus consuevit tempore solemnis Missæ.

A.D. 1399. Ceremonial of the Coronation of the Kings of England.

Si Cancellarius et Thesaurarius non sint clerici, alii Episcopi, per eos rogati, hæc officia tenentur implere. Duo Comites portabunt duo sceptra, id est, virgam cum columba, et sceptrum, coram Rege, quibus Rex illud officium voluerit assignare. Quos sequentur tres Comites, induti serico, gestantes tres gladios ante Regem. Comes quidem Cestriæ quondam primatum sibi vendicavit deferendi, et ille portabat gladium qui appellabatur "Curtana;" alium portare solebat Comes Huntyngdoniæ; tertium Comes Warwici. Barones de Quinque Portibus gestabant supra Regem, quocunque iverit, pannum de serico quadratum, purpureum, quatuor deargentatis hastis, cum quatuor campanellis argenteis deauratis ad quamlibet hastam—quatuor assignati pro diversitate Portuum, ne videatur Portus præferri Portui in honore. Et consimiliter portabitur ab eisdem [5] [Baronibus] pannus hujusmodi supra Reginam, post Regem incedentem, si ipsa die debeat coronari. Quos pannos iidem Barones suo jure obtinebunt; sed hastæ,

[1] Hiatus in orig. and Faustina B. ix. There does not appear to have been an Earl of Bedford of the name of "Beauchamp."

[2] *in ecclesia*, in Faustina B. ix.

[3] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[4] *ferens* in Faustina B. ix.

[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1399. Ceremonial of the Coronation of the Kings of England.

cum campanellis, debentur ecclesiæ Westmonasterii recto jure. Responsorium quod cantabatur in processione a Conventu, fuit,—"Honor, virtus."—

Introducto Rege, et incathedrato sede regali super lapidem, qui dicitur "Regale regni Scotiæ," cantabatur antiphona—"Firmetur manus tua, et dextera tua, etc." Deinde vertit se Archiepiscopus ad quatuor partes ecclesiæ successive, requirens voluntatem populi super novo Rege. Post acclamationem populi, Archiepiscopus, cum aliis prælatis, duxit Regem ad majus altare, ubi tenetur offerre pallium et libram auri, implendo præcept um,—"Non appareas vacuus coram oculis Dei tui." Et continuo debet Rex se prosternere super pavimentum, tapetis stratum, coram altari, supra quem Metropolitanus, vel alius Episcopus, hanc dicet orationem;—"Deus, humilium visitator, qui nos Spiritus Sancti "illustratione consolaris, prætende super hunc famu- "lum [1] [tuum] gratiam tuam, ut per eum tuum nobis "adesse sentiamus adventum." Quo dicto, fieri debet Sermo de præsenti negotio.

Postea, Metropolitanus debet interrogare voce mediocri si leges et consuetudines, ab antiquis justis et Deo devotis Regibus plebi Anglorum concessas, cum sacramenti confirmatione, eidem plebi concedere et servare voluerit; et præsertim leges, et consuetudines, et [2] libertates, a glorioso Rege Edwardo clero, populoque, concessas. Interroganda etiam sunt et alia, quæ [3] reperies in hoc quaternione ante articulos depositos contra Regem Ricardum. Et si assentire voluerit, exponat ei Metropolitanus de quibus jurabit. Pronunciatisque omnibus coram cunctis, jurare debet super altare; quo facto, cantari debet hymnus—"Veni "Creator," et dici [4] [oratio]—"Te invocamus, Domine,

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] *libertate* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[3] See page 259 *ante*.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

"etc." Qua dicta, duo Episcopi, vel duo cantores, debent incipere Letaniam. Quam sequantur quatuor orationes, et alia in modum Præfationis decantanda. Quibus terminatis, residebit Princeps in cathedra [1] prænotata; ad quem accedet Archiepiscopus, et scindet propriis manibus vestem ejus usque ad umbilicum, extenso interim pallio super eum. Deinde unget manus ejus oleo sancto, dicens,—"Ungantur manus istæ, etc;" et interim cantari debet antiphona, — "Unxerunt Salamonem, etc." — Oratio,—"Prospice, etc." Postea, ungantur pectus et scapulæ, ambæque compages brachiorum, de supradicto oleo, et de eodem fiat crux super caput ejus, et postea de chrismate, sub istis orationibus,—"Deus, Dei filius, etc," "Deus, qui es justorum gloria."—Postea ponatur amictus capitis de sindone, propter unctionem; qui erit ibi per septem dies, donec ablutum fuerit caput ejus octavo die Coronationis, per manus et ministerium Episcoporum.

A.D. 1399. Ceremonial of the Coronation of the Kings of England.

Deinde poni debent in pedibus ejus sandalia, et calcaria coaptentur. Expost, regalibus induetur, data prius benedictione super regalia ornamenta; et consequenter benedicatur ensis, quem tunc accipere debet ab Episcopis, et cum ense totum regnum sibi commissum ad regendum fideliter; quod sciat sibi esse per verba Pontificis commendatum. Accinctus ense, armillas accipiat; dicente Metropolitano,—"Accipe armillas, "etc."—Deinde [2] datur sibi pallium, Archiepiscopo sic dicente;—"Accipe pallium, quatuor initiis formatum; "per quod intelligas quatuor mundi partes divinæ "potestati esse subjectas, nec quemquam posse feliciter "regnare in terris, nisi cui potestas regnandi fuerit "[3]data de cœlis." Extunc sequatur benedictio coronæ regalis.—Oratio—"Deus, tuorum corona fidelium, etc." Post orationem, aspergatur aqua benedicta, corona et

---

[1] *prænota* in orig.
[2] *detur* in Faustina B. ix.
[3] *collata de* in Faustina B. ix.

A.D. 1399. incensetur; et tunc imponatur capiti Regis, dicente Episcopo,—"Coronet te Deus, etc.;" cantetur antiphona "—Confortare, et esto vir, etc." Tunc debet annulus benedici, sub hiis verbis;—"Deus cœlestium, etc.," et ponatur annulus in digito Regis, dicente Episcopo, "Accipe regiæ dignitatis annulum, etc."

Ceremonial of the Coronation of the Kings of England.

Quibus completis, accipiat ensem quo fuit armatus, et eum Domino offerat super altare. Quem Comes, aliis eminentior, redimet, et redemptum deferet coram eo. Deinde dabitur sibi sceptrum in manu, dicente Episcopo,—"Accipe sceptrum, etc." Postea dabitur ei virga, cum columba, in sinistra manu, Episcopo prosequente,—"Accipe virgam, etc." Deinde dari debet super eum [1] [benedictio] a Metropolitano; post quam omnes Episcopi debent osculari eum, et ducere eum ad sedem regalem, choro cantante,—"Te Deum lauda-"mus." Quo finito, dicat Metropolitanus,—"Sta et "retine amodo locum, [2] [etc.]; et tunc incipiatur Missæ "[2] [officium],—"Protector noster, aspice, Deus, etc." Post Evangelium, facere debet Rex oblationem panis et vini Metropolitano, manibus propriis, imitando [3] Melchisedech; et postea offerat marcam auri. Post [4] [quam] oblationem, capite inclinato Regis, dicet Archiepiscopus tres orationes super eundem, et Missæ præfationem. Ante—"Agnus Dei," dicebitur solemnis benedictio super Regem et populum, more solito, et communicet Rex de manu Metropolitani; et postea finiatur Missa.

Reflexion upon the singular change in the recent fortunes of King Henry.

In hoc loco, nescio utrum plus admiranda quam prædicanda sit divina pietas; virtus Dei, quæ sic inopinate deponit potentes de sede, et exaltat humiles, suscitat de pulvere egenum, et de stercore elevat pauperem, ut sedeat cum principibus, et solium gloriæ teneat. Iste

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *Genesis* xiv. 18.

[4] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

nempe Rex Henricus, [1] quem indicibilis malitia relegaverat, falsitas manifesta tota substantia, cunctisque bonis, privaverat, evidenti Dei miraculo, cui nullo modo contradici potest, ipso die anno revoluto quo fuit actus in exilium, mirabiliter reductus, sublimatur in regnum, ut eo die, in lætitia et exultatione, in regem coronaretur magnifice, quo compulsus [2][est] exire regnum in tristitia et mœrore. Dies utique Translationis Sancti Edwardi fuerat ultimus sibi præfixus, quo eum Angliam oportebat deserere; qui, post anni circulum, reductus est ei ad cumulum grandis honoris et gloriæ. A.D. 1399.

Story of the sacred ointment of Saint Thomas.

Et in auspicium uberioris gratiæ sibi futuræ, prout creditur, unctus est cœlesti [3] illo unguine, quod olim Beata Maria, mater Domini, commisit Beato Thomæ, Martyri, cum esset in exilio; quod ille tradidit cuidam Sancto monacho conservandum, prout sequens capitulum declarabit, sub verbis ejusdem Sancti.—

" Quando ego, Thomas, Cantuariensis Archiepiscopus, " exul ab Anglia fugiebam, veni ad Papam Alexandrum, " qui tunc Senonis erat; ut ei ostenderem consuetu- " dines quas Rex Anglorum in ecclesiis introducebat. " Quadam nocte, dum essem in ecclesia Sanctæ Co- " lumbæ, in oratione rogavi Reginam Virginum, ut " [4] daret Regi Anglorum, et hæredibus suis, proposi- " tum et voluntatem emendandi se versus Deum, et " quod Christus, pro sua misericordia, ampliori dilec- " tione ipsum diligere faceret Ecclesiam. Statim appa- " ruit mihi Beata Maria, habens in pectore [5] istam " aquilam auream, et in manu tenens istam parvam " ampullam lapideam; et accipiens aquilam, cum am- " pulla, in manu mea posuit, et hæc verba per ordinem

[1] Omitted in Faustina B. ix.

[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[3] *ollo* in orig.

[4] The latter syllable of this word is omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[5] *isto* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

A.D. 1399.

Story of the sacred ointment of Saint Thomas.

" mihi dixit ;—' Ista est unctio de qua ungi debent " ' Reges Anglorum, non isti qui modo regnant, sed " ' regnabunt. Quia maligni sunt, et erunt, et propter " ' peccata suo multa amiserunt, et amittent. [1] [Reges] " ' sunt autem Anglorum futuri, qui ungentur unctione " ' ista: benigni et pugiles Ecclesiæ erunt, nam istam " ' terram, amissam a parentibus, [2] [pacifice recupera- " ' bunt], donec aquilam cum ampulla habeant. Est " ' autem Rex Anglorum futurus qui primo ungetur unc- " ' tione [3] ista, qui terram amissam a parentibus, scilicet, " ' Normanniam et Aquitanniam, recuperabit sine vi. " ' Rex iste erit maximus inter Reges, et ille est qui " ' [4] ædificabit multas ecclesias in Terra Sancta, et " ' fugabit omnimodos Babiloniæ infideles, et in eadem " ' plures ecclesias ædificabit. Quotienscunque Rex por- " ' taverit aquilam in pectore, victoriam habebit de in- " ' imicis suis, et regnum ejus semper augumentabitur. " ' Tu autem es futurus Martyr.' Et rogavi Beatam " Virginem, ut ostenderet mihi ubi custodirem tam pre- " tiosum sanctuarium; quæ dixit mihi,—' Est vir in " ' civitate ista, Willelmus, monachus Sancti Cypriani " ' Pictavensis, ejectus injuste ab Abbate suo de Ab- " ' bathia sua; qui roget Papam ut Abbatem suum " ' compellat, ut eum in Abbathiam reducat. Trade sibi " ' aquilam cum ampulla, ut abscondet in capite ec- " ' clesiæ Sancti Gregorii versus Orientem, sub lapide " ' magno, et ibi invenietur tempore opportuno; et " ' erit unctio Regum Anglorum qui erunt capita pa- " ' ganorum.' Et hæc omnia tradidi sibi, inclusa in " quodam vase plumbeo. Causa istius unctionis et " aquilæ, [5] [optarem] ut oculi mei cernerent tempus " illud, donec præberem sibi consilium bonum, si hoc " esset constitutum a Deo."

---

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

[2] Supplied from Faustina B. ix.

[3] *ita* in orig.

[4] *ædifica* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

[5] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

Ista scriptura Beati Thomæ Martyris reposita fuisse dicitur, cum aquila et ampulla crystallina, in prædicto vase plumbeo, et absconsa per multa tempora in ecclesia Sancti Gregorii, ut jusserat Beata Virgo.

A.D. 1399. Story of the sacred ointment of Saint Thomas.

Tandem revelatione divina, prout creditur, hæc omnia fuerunt nunciata et manifestata cuidam sancto viro, temporibus [1] [nobilis] et illustris Regis Edwardi, Tertii a Conquæstu, dum in illis partibus strenuus dux et belliger Henricus, primus Dux Lancastriæ, bellaret incomparabiliter bella Regis. Huic igitur oblata fuit aquila memorata, et ampulla prædicta; qui dedit eam nobilissimo Principi, Edwardo, primogenito dicti Regis, ut ex ea unctione, post mortem patris, ungeretur. Sperabat namque quod ipse erat de quo scriptura Beati Thomæ propheticam fecerat mentionem. Sed fefellit eum opinio sua, aliosque multos, dum idem Princeps, morte præventus, obiit ante patrem. In Coronatione vero filii Principis, Ricardi, videlicet, qui successit Edwardo de Wyndeshore, qui fuit avus ejusdem Ricardi, hæc aquila, [1] [cum ampulla], quæsita fuit, sed nullo modo potuit inveniri, quia nondum venerat cui repositum fuerat tale munus.

Desire of King Richard to be reanointed, with the sacred ointment.

Post multos annos transactos regni prædicti Ricardi, ut erat curiosus perscrutator rerum progenitoribus relictarum, dum in Turri diversas cistas aperiret et inspiceret, tandem inventa est una multis seris serata, sed claves ejusdem non poterant reperiri. Jussit igitur confringi cistam, ut scire posset qualia continebat. Inspexit ergo, et aquilam, continentem ampullam, reperit, et scripturam Beati Martyris Thomæ, repositam in eadem. Cumque cognovisset virtutem talis unguinis, mox, ut erat puerilis in moribus et gloriæ cupidus, rogavit Thomam de Arundel, Archiepiscopum Cantuariæ, ut eum denuo ungeret hoc unguento; per quod putabat se gloriosius et victurum, et de hostibus triumphaturum,

[1] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1399. tanquam divinam prædestinationem vellet anticipare, et in se consummari, quod sibi nullatenus debebatur.

Archbishop Arundel refuses to anoint him.

Cui Archiepiscopus, ut erat vir profundi consilii, dissuasit omnino ne tale quid peteret vel desideraret, quod altissimi Dei providentia servabatur. Sufficere dixit sibi, quod semel per manus Metropolitani sacram suscepit in Coronatione pristina unctionem, quæ habere non debuit iterationem; fore fortassis futurum per hujusmodi præsumptionem, quod pateretur a Deo dejectionem. Videns Rex quod trahere non valebat Archiepiscopum ad consensum, licet invitus, destitit a petitis; aquilam tamen auream, et ampullam, portavit expost super se jugiter, quotiens ad aliqua pericula sive terræ sive pelagi, vel hostium, se convertit. Qua occasione factum est, cum redisset ultimo de Hibernia, et se reddidisset Duci Lancastriæ sub certis pactis, et pervenisset ad Castrum de Cestria, Archiepiscopo, cum instantia, requirenti et exigenti dictam aquilam, cum ampulla, restituit, licet nolens, dicens jam patenter sibi clarescere quod non fuit voluntatis divinæ ut ungeretur unguine supradicto, sed alteri deberi tam nobile sacramentum. Archiepiscopus vero, [1] præservans tanta jocalia sub veneranda custodia, ea tenuit usque ad tempus Coronationis Regis moderni; qui primus Regum unctus est tam pretioso liquore, utpote de cœlo misso. [2] Quapropter pluribus credebatur, quod hic esset ille Rex electus a Deo, cui talis unctio miraculose servabatur; cui et tanta gratia promittebatur quanta nulli alii qui fuerat ante eum.

Henry IV. the first anointed with the sacred ointment.

The sitting of Parliament is resumed.

In crastino Coronationis regiæ, reinceptum fuit Parliamentum, in quo communes petierunt confirmari leges bonas, et malas, usitatas hactenus, abrogari. Quibus Rex, vultu benigno, respondit, se libenter concessurum et confirmaturum bonas leges et consuetudines quas

---

[1] *reservans* in Faustina B. ix.

[2] *Qua* in orig.; corrected from Faustina B. ix.

habuerunt temporibus bonorum progenitorum suorum. In fine vero actuum præsentis diei, Dominus Cantuariensis regratiabatur Dominis et Communibus pro amore et favore sibi impensis; et post pauca subjunxit, quod licet Rex posset de plenitudine potestatis Principem [1] creare Walliæ, noluit tamen sine conniventia suorum communium ; et idcirco requisivit, si vellent consentire in filium suum primogenitum, ut ipse donaretur Walliæ Principatu. Communitas hoc gratanter et audivit et admisit, et ut fieret acclamavit. Tunc Rex filium suum primogenitum, in medio duorum Archiepiscoporum constitutum, creavit Principem Walliæ, addens Ducatum Cornubiæ et Comitatum Cestriæ ; dans ei in manu virgam auream, et imponens capiti aureum circulum, honorans eum, prout [2] [mos] exigit, osculo oris sui.

A.D. 1399.

With the sanction of Parliament, the King's eldest son is created Prince of Wales, Duke of Cornwall, and Earl of Chester.

Hiis itaque gestis, Rex tradidit militibus Parliamenti quemdam rotulum repertum in arca [3] Magdalene, clerici ac sacerdotis nuper Regis Ricardi, continentem artes magicas ; injungens eis ut eundem rotulum superviderent et legerent cum summa diligentia, et quid eisdem super contentis visum foret, Regi Parliamentoque referrent. Non tamen tunc arestatus fuit idem [3] Magdalene, quia persona fuit ecclesiastica; sed in crastino, in Convocatione cleri apud Sanctum Paulum, conventus est super illa scriptura. Qui respondit se nescire quid scriptura portenderet; sed tamen fatebatur se, Rege tradente, custodiam illius rotuli habuissse, sicut et aliarum rerum multarum Regis, quæ sibi minime pertinebant. Hoc responso et examinatores emollivit, et hac vice liber abcessit.

A magic scroll found; alleged to have belonged to King Richard.

Statement made by Magdalene, King Richard's priest.

Die Mercurii post Coronationem, milites Parliamentales, intrantes Parliamenti locum, adventum Regis præstolabantur. Qui cum venisset, et resedisset in

Sir John Cheyne resigns his office of Speaker.

---

[1] *facere* in Faustina B. ix.
[2] Omitted in orig ; supplied from Faustina B. ix.
[3] Hiatus in orig.

A.D. 1399. regali cathedra, Johannes Cheyne, miles, electus Prolocutor, petiit absolvi ab officio Prolocutoris, ratione debilitatis et infirmitatis, quas contraxerat dum in carcere detentus fuerat, suorum adversariorum procuratione. Petiitque satis instanter, ut posset agnosci causa publice talis incarcerationis, et ipse posset suam innocentiam declarare. Cui quod petiit Rex concessit, et mox, annuente Rege ut novus eligeretur Prolocutor, communes elegerunt Willelmum Dureward, militem, voto communi, Prolocutorem, vice dicti Johannis, qui asseruit vocem suam audiri non posse, causa debilitatis.

Sir William Dureward is chosen to succeed him.

Dictus ergo W[illelmus] Durward petiit ex parte communitatis, primo et principaliter, ut ligei Regis possent esse tam liberi sicut fuerant temporibus bene regentium progenitorum Regis.

Petition, of four articles, presented in behalf of the Commons.

Secundarie petiit, ut tam ferale Parliamentum, et sæcularibus omnibus detestandum, tentum inordinate annis regni Regis nuper Ricardi vicesimo primo et vicesimo secundo, non solum annullaretur, sed nec pro Parliamento teneretur, duplici causa prætensa;—quia, videlicet, milites Parliamenti non fuerunt electi, juxta regni consuetudines, per communitatem more solito, sed Regis violentia et voluntate; et quia dictum [1] est quod Parliamentum tenebatur vi et armis, per talis terroris illationem, quod nullus audebat verum fateri, vel verum dicere, sed hoc solummodo quod Regi placebat.

Tertio, petiit ut illud Parliamentum, celebratum anno undecimo nuper Regis Ricardi integraliter confirmaretur.

Quarto, petiit ut omnes Domini qui exhæredati fuerunt in Parliamento ferali præscripto, annis regni Regis Ricardi vicesimo primo et vicesimo secundo, sine alio juris processu, restituerentur suis hæreditatibus et aliis suis bonis, cum suis exitibus universis.

[1] *est quod* omitted in Faustina B. ix.

Quæ omnia Rex benigno vultu, hilarique, concessit; et ultra, de sua mera motiva, dixit esse nimis irrationabile vocari [1] proditores eos qui loquebantur contra malam Regis gubernationem, vel inordinata facta sua. Et ideo voluit quod de cætero non censerentur proditores, nisi qui de antiquo jure bonorum progenitorum suorum censebantur antiquitus proditores. Rogavitque, junctis manibus, ut milites Parliamenti taliter providerent et ordinarent, ne unquam de cætero Parliamentum staret in octo personis, sicut Rex, prædecessor suus, introduxerat cautelose, ad destructionem regni sui. Concessit insuper Rex, ut si quid bene et ad utilitatem regni et communitatis fuerat statutum vel ordinatum in illo Parliamento, [2] [tento] annis supradictis, notaretur per milites Parliamenti, et non utique confirmaretur, quia Parliamentum illud nullum fuit; sed ut ipsi milites per billas de novo prosequerentur, ut talia possent statui, et in præsenti Parliamento confirmari; et ipse Rex satisfaceret votis suis. Tunc quæsitum fuit a singulis, tam clericis quam Dominis temporalibus, quod eis visum fuit de dicto Parliamento ferali, et Statutis ejusdem. Qui responderunt omnes, quod omnino contra rationem facta fuerunt, et ideo pro nullo tenenda sunt, nec Parliamentum id pro [3] nullo tenendum vel dicendum. Hoc asseruerunt prælati, hoc proceres, hoc ipsi appellatores nobilis Ducis Gloverniæ, etc., Dux Surrey, Dux Albemarle, Dux Exoniæ, Comes Gloverniæ, et Comes Sari[s]buriensis.

A.D. 1399. The prayer of the petition is granted.

The Acts of the Parliament of 21 and 22 Richard II. are held to be null and void.

Die Jovis petitum fuit per milites Parliamentales, ut arestarentur [4] omnes mali consiliarii nuper Regis Ricardi. Ipso die ductus est Willelmus Bagot, [5] [miles,] ad responsa; qui inprimis, cum requisitus fuisset si

Charges made against the Duke of Albemarle by Sir

[1] *vel censeri proditores*, in Faustina B. ix.
[2] Omitted in orig.; supplied from Faustina B. ix.
[3] Qy. if not "*ullo*"?
[4] *generaliter omnes*, in Faustina B. ix.
[5] Omitted in orig; supplied from Faustina B. ix.

A.D. 1399. William Bagot.

vellet stare cum billis quas scripserat, Regique miserat, respondit quod sic; et in progressu accusavit Ducem Almarle tanquam malum consiliarium Regi Ricardo, et in multis suis malitiis sibi præcipue consentientem,[1] —"Tu," inquiens, "dixisti apud [2] , quod nisi "occiderentur Dux Gloverniæ, Comes Arundeliæ, "Comes Warwici, etc., quod Rex ipse nunquam gau-"deret regia potestate." Adjecit quoque, quod Rex Ricardus dixisset quod desideravit ponere regnum in bona gubernatione, et extunc cessare, sibimetque vacare, et gubernationem regni committere, cum corona, Duci Almarle, tanquam generosissimo ac sapientissimo [3] viro totius regni. Ad quem Dux Northfolchiæ respondisset, quod melius fuisset, et honestius, ut Dux Herefordiæ substitueretur in regnum, quia propiori conjunctus erat affinitate dicto Regi, et propter alias causas multas. Cui Rex Ricardus illico respondisset, quod hoc nullo [4] [modo] fieret,—"Quia ipse," inquit, "nil valet "penitus, nec valebit unquam. Qui revera, si ipse "teneret regni regimen, destruere vellet totam Eccle-"siam sanctam Dei." At Rex Henricus, audiens de se prolatum tam infame testimonium, mox respondit quod illa prophetia, per Dei gratiam, de persona sua, inveniretur falsa; quia et in votis habuit Ecclesiam Dei manutenere, protegere, et fovere, adeo sicut aliqui prædecessorum suorum; sed tamen asseveravit se velle videre quod rectores ecclesiarum tales eligerentur qui forent digni, non tales quales promoti fuerunt pro magna [4] [parte] sui temporibus prædecessoris.

Remark alleged to have been made by King Richard against the Duke of Hereford.

King Henry professes his attachment to the Church.

The Duke of Albemarle challenges Bagot to combat.

Dux Almarle, non ferens accusationes W[illelmi] Bagot, surrexit, et projecit in medium capucium suum, offerens se pugnaturum cum eo, et duello suam innocentiam purgaturum. Rex vero jussit ut Dux reciperet suum capucium ea vice.

[1] At this word, the context of Faustina B. ix. suddenly ends, folio 241 b.

[2] Hiatus in orig.

[3] *vro* in orig.

[4] Omitted in orig.

Interea requisitum fuit a dicto Willelmo Bagot, quare ad tot mala consensum vel assensum præbuit Regi, quæ novit honestati et bonæ fidei obviare. Ad hæc satis audacter, et velut cum summa libertate, respondit invective :—"Quis est inter vos omnes," inquit, "a quo si Rex Ricardus voluisset exigisse talia, "qui fuisset ausus sibi contradixisse, vel non paru-"isse?" Thesaurarius regni, Johannes Northbury, ne dictus W[illelmus] in erroris excusatione posset habere solatium, sic respondit: — "Vere," inquit, "ego, etsi "perdidissem omnia bona mea, una cum vita." [1] Tunc Bagot, cupiens justificare seipsum per malitias aliorum, dixit, non solum fore reum de hujusmodi sibi objectis, sed esse quamplures ibidem alios in Parliamento residentes, qui debebant juste super hujusmodi conveniri. Audientes hæc Duces de Sotherey et de Excestre, et propter eos hoc dictum fuisse putantes, prout veraciter putare poterant, illico surrexerunt, et se duello, projectis capuciis, obtulerunt, contra Willelmum Bagot, vel quemcunque alium qui imponere vellet eis mortem Ducis Gloverniæ, etc., vel de tam malo consilio Regi præbito accusare. Quibus Rex jussit recipere sibi vadia, sicut prius, etc. Constanter W[illelmus] Bagot adjecit, quod non solum Domini temporales, sed spirituales, fuerunt æque rei sicut et ipse; et inter cætera, se excusare nitebatur de morte Ducis Gloverniæ, imponens in genere quibusdam de Parliamento quod consilium et assensum tanto facinori præbuerunt; sed manifestius Ducem de Almarle super hujusmodi facto notavit. Dux vero prædictus hoc negavit viriliter, et excusationis occasiones nitebatur quærere. Tunc dictus W[illelmus] Bagot dixit, quod si cuperent rei certitudinem [2] interscire, juberent quemdam valectum, dic-

A.D. 1399.

Other charges made by Bagot.

---

[1] This word is blotted, and almost illegible.

[2] *intersiri* in orig.

A.D. 1399.

Bagot is remanded in custody.

tum [1] Halle, qui tenebatur in carcere apud Newgate, qui et ipse ad mortem Ducis Gloverniæ, [2] omnem facti diceret veritatem. Hiis auditis, provisum fuit ut dictus W[illelmus] Bagot custodiæ redderetur usque in diem Sabbati extunc sequentem proximo; et interim super hiis haberetur consilium die Veneris, tam a Dominis spiritualibus quam temporalibus, sine quibus præsentem causam posse minime terminari.

The opinion of the Lords is asked as to the accusers of the Duke of Gloucester. Lord Cobham speaks at length thereon.

Die Veneris convenerunt ad Regem, in Albam Cameram, Domini spirituales et temporales, præter tres Duces supra nominatos; ubi requisitum fuit a singulis Dominis temporalibus, utrum, juxta petitionem communium, Duces prædicti, et appellantes cæteri, qui Dominos de Gloucestria etc. appellaverunt, deberent arestari. Dominus de Cobham inprimis, præmisso longo sermone de malitia transacti temporis, dixit inter cætera, quod sub talibus Rege, ducibus, et rectoribus, conditio Anglorum facta fuit pejor quorumlibet conditionibus ethnicorum, qui licet infideles sint ad fidem Christianam, et male creduli inter se, tamen vera loquuntur, vera faciunt, veraque fatentur. Sed Anglici, cum sint Christiani, et professores veritatis esse debebant, et in ipsa perseverare, metu amissionis suæ substantiæ temporalis, metu detrusionis in exilium, metu denique mortis, qui in constantes etiam posset cadere, nullibi [3] in agendis verum facere vel verum dicere sub talibus gubernatoribus fuerunt ausi; et in progressu dixit, visum fore, ut cum Rex ipse, qui fuerat caput et capitaneus tot nequam malorum consiliariorum, sit depositus et punitus merito propter hujusmodi scelera, quod illi qui hæc suaserunt sibi, instigarunt, et quodammodo ad talia perpetranda coegerunt eum, sub detentione servarentur, et, secundum quod sanum con-

[2] Hiatus in orig.

[3] Some words seem to be omitted here.

[3] Written *ingendis* in orig.

silium regni dictaverat, meritas sui nequam consilii pœnas luant. Ipsi nempe, gloriantes in malitiis tunc temporis, alumnos Regis se vocabant, et fastu intolerabili jactitabant, tali denominatione suam appellationem promoventes— [1] "*Nous, nurres a le Rey Richard, etc.*" "Sed væ," inquit, "tali nutritori, talibusque alumnis!" Et in fine dixit:—"Ego," inquit, "Deo teste, "hæc non prosequor, vindictam cupiens pro injuria "mihimet irrogata, sed stans pro communi justitia, "profiteor in conscientia, quod si pater meus, qui me "genuit, esset reus hujuscemodi facinorum, desiderarem utique quod puniretur." Cumque finem dicendi fecisset, [et] dictus Dominus de Cobham et alii requisiti fuissent super supradicto negotio, singillatim diffinitioni prætactæ consenserunt, omnes, videlicet, arestarentur appellantes memorati. Cumque legeretur occasionaliter recordum de judicio dato contra Ducem Gloucestriæ, Comitem Arundelliæ, et Comitem Warwici, in Parliamento ferali tento anno vicesimo primo regni Regis Ricardi, et, inter cætera, quomodo idem Comes Warwici confessus palam fuerat se fore proditorem Regis; idem Comes, erubescens de vecordia tam notabili, surrexit ac stetit in publico, rogavitque Regem ut illud recordum corrigeretur, jurans quod nunquam verbum tale prodiit ex ore suo, sed fuisse quemdam qui hoc sibi consuluisset fateri, et ipse talis consiliarii monita reppulisset; Comes Westmerlandiæ, Radulphus Nevyle, juxta stans, mox respondit,—"Non," inquit, "puto vos velle mihi imponere, quod ego vobis eo tempore talia suasissem;" quia ipse tunc ejus habebat custodiam, jussu Regis. At Comes,—"Nequaquam," ait, "sed mortuus est qui talia persuasit."

A.D. 1399.

Opinion given in favour of their arrest.

The Earl of Warwick endeavours to excuse himself, as to his former admission of treason.

Alia vice, cum dictum recordum legeretur, et eadem verba de Comite Warwici recitarentur, de sua pro-

The Earl is finally foiled in his attempt.

[1] "We, foster-children to King Richard, etc."

A.D. 1399. brosa confessione, surrexit iterum, [1][et dixit] quod nunquam talia fassus fuit. Rex vero, non volens ulterius dissimulare tam manifestæ veritatis testimonium, jussit ne de hoc amplius loqueretur: quia eo tempore quo hoc confessus fuerat, fatebatur etiam [2] sanctum Abbatem Sancti Albani, et reclusum Westmonasterii, sibi dedisse consilia ad attentandum negotium, pro quo tamen, Regis judicio, [3] . Comes, hiis auditis, de cætero non prosequebatur pro delesione vel abrasione memorati recordi. Quia vero legebatur in recordo Ducem Gloucestriæ, etc. fuisse proditores, Dominus Fiz-Water surrexit, et obtulit se duello contra quemcunque qui vellet asserere dictum Ducem fuisse proditorem. Idem fecit ibidem Dominus de Mirlee. Rex volens placere per omnia communitati, fecit introferri cistam, cum albis chartis [4][quas] Rex Ricardus extorserat cautelose de Dominis et communibus regni; et mandavit Cancellario ut cancellarentur, ne unquam gravari posset communitas per easdem.

The good name of the Duke of Gloucester asserted by challenge.

Bagot is again examined, as to conspiracy against the Duke of Lancaster, the King's father. He alleges certain charters of pardon.

Die Sancti Lucæ Evangelistæ Willelmus Bagot iterum ductus est ad responsa; a quo Dominus Thomas Percy, vice Senescalli regni, quæsivit qualiter se voluit excusare de conspiratione et imaginatione mortis Ducis Lancastriæ, patris Regis præsentis; quam quidem conspirationem non potuit diffiteri. Willelmus respondit, quod habuit chartas perdonationis exinde tam de Rege Ricardo quam de ipso Duce sibi concessas, et de Duce quidem, ad Regis instantiam et præceptum. Item, quæsitum fuit ab illo utrum habuit chartam Regis de hoc facto vel de cæteris suis sceleribus, specialem vel generalem. Respondit quod de omnibus generalem; et hanc asseruit inveniri posse in recordo. Jussus ergo exhibere chartam, respondit se chartas apud Cestriam

[1] Omitted in orig.

[2] scm in orig.

[3] This word, resembling "*astitisus*," is indistinct and doubtful; and the passage seems incomplete, perhaps purposely left so.

[4] Omitted in orig.

reliquisse; tunc missus est custodiri, usque in diem Martis proximo tunc sequentem. A.D. 1399.

Eodem die, communes petierunt iterum, ut arestarentur generaliter personæ, tam ecclesiasticæ quam sæculares, notabiles de malo consilio dato Regi Ricardo, et illi præcipue qui, per sortilegia vel calculationes falsas et fallibiles, dementaverant dictum Regem. Ad hæc Rex respondit quod quidam ex eis erant sub custodia, et cæteri pro votis arestarentur, si vellent eos [1] specialiter nominare; et interim jussit Rex, ut diligenter super hiis inquirerent et tractarent, ab isto die Sabbati usque feriam tertiam proximo extunc sequentem; quia die Lunæ fuerunt Octavæ Coronationis regiæ, quando lavandus fuit Rex, Episcoporum ministerio, amictusque capitis deponendus, qui fuerat ibi propter unctionem sacram; aliæque cæremoniæ, sive ritus, fierent, prout moris est, circa eum: quominus eo die Parliamento non poterant inesse.

The Commons request that the evil councillors of King Richard may be arrested.

Ceremonial to be performed on the Octave of the Coronation.

Tunc adductus est [2] Halle, valectus, vinctus manicis et compedibus, et conventus est de morte Ducis Gloucestriæ; qui respondit se quidem ejus neci interfuisse, cum aliis multis sociis, sed contra voluntatem suam, quia nihil inde præscivisset; de lecto vocatus, et ductus ad Ducem Northfolchiæ, a quo missus est ire cum sociis ad occidendum; et cum id facere recusasset, Dux percussit eum in capite ictu gravi, jurans quod suspenderetur in crastino, nisi vellet obedire,—"Quia," inquit Dux Northfolchiæ, "de Rege, Duceque de Al-"marle, habeo mandatum inevitabile, ut occidatur;" sicque perrexisse ad socios atque locum ubi fuerat occidendus.

One Halle accused of being an accomplice in the murder of the Duke of Gloucester.

Audiens hæc, Dux de Almarle surrexit et rogavit Regem ut se posset excusare, quia quodammodo per verba [2] Halle notabatur de consensu in mortem Ducis. Et cum magnam fecisset circumlocutionem pro

The Duke of Albemarle is accused by Lord Fitz-Walter.

---

[1] *specialite* in orig.

[2] Hiatus in orig.

A.D. 1399. sua excusatione, Dominus Filius Walteri, accepta dicendi licentia, dixit ei;—"Tu," inquit, "appellasti eum de proditione, et accusasti eum, odibilemque Regi fecisti, "et per hoc fuisti causa mortis ejus; et hoc volo, cum "licentia Regis, duello probare." Dux Southereyæ, cupiens et suffragium ferre collegæ, Duci de Almarle, et se innocentem demonstrare, dixit Domino Filio Walteri;—"Tu," inquit, "multum garrulas, et nimium "interponis; quare tantopere nobis imponis crimen appellationis, cum nullo modo potuimus subterfugere "illud ea vice? Nam sub virga Regis detenti, et in "ejus domigerio multipliciter constituti, qualiter fuissemus ausi contravenire suæ quomodolibet jussioni? "Nonne et tu præsens eras, et omnes Domini affuerunt, et judicio mortis ejus consenserunt?" Ad hæc Dominus Fitz-Water,—"Non," inquit, "verum dicis de "persona mea, quia ego hic præsens non eram in illo "Parliamento, nec unquam illi consensi judicio; prout "testari volunt, ut puto, Domini hic præsentes." Cui mox cuncti testimonium præbuerunt, quod non [1] talis fuit dicto Parliamento. Hæc audiens Dux Southereyæ, verecunde resedit, et Dominus Fiz-Water iterum dixit Duci de Almarle;—"Tu," ait, "Almarle, fuisti occasio "Ducis Gloucestriæ, et asservisti neci suæ; ad quod "duello probandum, ecce! capucium meum;" capuciumque projecit. At Dux de Almarle, nihil segnior, capucium suum jecit; quo viso, Dominus de Murlee, Dominus Willelmus de Bello Campo, et ipse Comes Warwici, et fere cuncti Comites atque Barones, contra Ducem de Almarle, in hac sua causa, capucia sua projecerunt. Tunc tantus tumultus, clamor tam validus factus communium, offerentium bellum in hac causa, ut Rex putaret dictum Ducem in sua præsentia perimendum. Surrexit ergo, et compressit Dominos, orans, monens, et jubens, ut nihil contra legem molirentur,

Several peers challenge the Duke of Albemarle.

[1] *tal* in orig.

sed legaliter cuncta facerent, et cum bona deliberatione; ne, si contra facerent, reprehensibilis foret eorum actio, sicut eorum quorum scelera persequebantur. Hac oratione moti, Domini a tumultibus cessaverunt. Consedentibus cunctis iterum, datum est judicium contra supradictum[1] Halle, tractionis, exenterationis, internorum combustionis, suspensionis, decapitationis, et quarterizationis.

A.D. 1399. The King interferes, to suppress the commotion.

Hall is condemned to death.

Die Martis proximo post Octavas Coronationis Regis, communes petierunt, ut Ricardus, quondam Rex, adduceretur, et de criminibus[2] objectis sibi coram omnibus responderet. Ad quam petitionem respondit Rex se nolle responsum reddere, donec omnes prælati adessent. Item petierunt ut Comitatus Richemundiæ, quem Rex præsens dederat Comiti Westmerlandiæ, Duci Britanniæ redderetur. Affuerunt et tunc ibi ambassiatores Ducis prædicti, ex parte domini sui, idem suppliciter deprecantes; sed istud negotium dilationem accepit usque in Vigiliam Simonis et Judæ, Apostolorum. Quo die, non obstantibus petitionibus communitatis, nec ambassiatorum supplicationibus, donum Comitatus prædicti confirmatum fuit Comiti Westmerlandiæ, Radulpho Nevyle; et insula Euboniæ data fuit Comiti Northumbriæ, Domino Henrico Percy, tenenda, ut præfertur, de Rege, per servitium deportationis gladii coram Rege in Regis Coronatione, cum quo intravit Angliam; ac per istud servitium quatuor gladii coram Rege in Coronatione de cætero portarentur. Istam quidem insulam Willelmus Scrop emerat de Domino Willelmo de Monte Acuto, Comite Sarisburiensi, dum sibi licuit quicquid libuit; quæ modo, per forisfacturam dicti Willelmi, qui occisus fuerat apud Bristolliam, devoluta fuit ad fiscum.

The Commons request that the late King may be brought to trial.

The Earldom of Richmond is given to the Earl of Westmoreland.

The Isle of Man is given to the Earl of Northumberland.

Fecit præterea Rex novum Principem Ducem Aquitanniæ; sicque in præsenti Parliamento idem Regis

The Prince of Wales is made

[1] Hiatus in orig.

[2] Repeated in orig.

A.D. 1399. Duke of Aquitaine. primogenitus et Principatu Walliæ, et Ducatu duplici Aquitanniæ et Cornubiæ, ac Comitatu Cestriæ, fuit honoratus.

Examiners of Bills in Parliament appointed. In hoc Parliamento ordinati sunt examinatores billarum supplicatoriarum, qui commendarent Parliamento quæ non poterant sine Parliamentali determinari judicio, et cæteras resignarent vel in Communi Banco vel Banco Regio. Examinatores præcipui fuerunt Archiepiscopus Cantuariensis, Episcopus Wyntoniensis, Abbas Sancti Albani, ex ecclesiasticis, Comes Northumbriæ, Cancellarius Regis, Bajulus Privati Sigilli, et Justiciarii Capitales de Banco Regio et Communi. Petition presented for Michael de la Pole, son of the Earl of Suffolk, for restoration of certain of his father's estates. Ad hos intravit Camerarius regius, Dominus T[homas] Erpingham, porrigens eis, mandato Regis, billam pro Michaele atte Pool, milite, qui prosequebatur pro dono quod Rex Ricardus ei donaverat, patris sui Comitatum, videlicet, Southfolchiæ, cum suis appendiciis et dominiis universis; ut, non obstante decreto, sive judicio dato, contra patrem suum et hæredes suos, anno undecimo Regis Ricardi, gaudere possit quibusdam honoribus pertinentibus ad eundem Comitatum. Quod idem Rex Ricardus restituerat eum, ut asseruit, expost juri paterno, non obstante judicio dato contra eum in Parliamento, anno supradicto. Answer given thereto. Ad hoc Archiepiscopus Cantuariensis, de communi assensu, respondit, quod plures acquisierunt, post forisfacturam patris sui, particulas præfati dominii, dum adhuc fuit fiscus regius, et Regi licebat illas dare vel vendere cui volebat, et, soluta pro illis condigna pecunia, gaudebant de possessione pacifica, dictarumque particularum pleno jure; et ideo non licere Regi privare quemquam tali possessione quam acquisierat sub debita forma juris. Si quid tamen de dicto dominio remansit in manu Regis, quod non erat alienatum per legem modo prænotato, bene licuit Regi dare illud sibi, vel cuicunque placebat; nec debere eos qui adquisierant tales particulas suis jure vel possessione privari. Permittebatur tamen ut, amicabili mediante tractatu, pecunia, vel escambio, ipse et alii qui

steterunt in casu consimili, componere possent cum illis qui tales particulas adquisierant, et easdem taliter recuperare. A.D. 1399.

In Vigilia Apostolorum Simonis et Judæ, decretum fuit consensu communitatis, ut Rex Ricardus perpetuo carceri traderetur, et ut [1] serviretur à certis personis sibi non præcognitis, in loco secreto, per regni Consilium designando; et provisum est ne mitteret litteras, vel accipiat, ullo modo.

Richard, the late King, is sentenced to perpetual imprisonment.

Item concessum fuit communibus, ut illi qui vocantur "appellantes," feria quarta sequente, suis astarent responsis, ad omnia quantacunque [2] vellent objicere vel dicere contra eos.

The accusers of the Duke of Gloucester, to be charged.

In crastino Apostolorum Simonis et Judæ, cito post mediam noctem, Ricardus, quondam Rex, abductus fuit de Turri Londoniarum ad locum alium, omnibus occultatum.

Richard is taken from the Tower to a place unknown.

Ipso die convenerunt in Parliamentum omnes Domini temporales, inter quos et Episcopus Carleolensis. Et cum consedissent, lecturus fuit recordum de appellantibus Ducem Gloucestriæ, etc., in Parliamento tento vicesimo primo anno nuper Regis Ricardi. Dux de Almarle, audito recordo, surrexit illico, et fatebatur se quidem appellantem fuisse, sed nunquam in mortem Ducis Gloucestriæ [3] consensisse. At contra, Dominus Fiz-Water, sicut alias, obtulit se duello probaturum quod ipse causa fuerat necis; cum Dux Southerey, Dux de Excestre, Marchio Dorcete, Comites Gloucestre atque Sarum, idem de ipsis fatebantur, ut se concederent appellantes, sed non consensisse in mortem Ducis. Contra Comitem Sarum surrexit Thomas, Dominus de Murlee, et objecit quod ipse causa fuerat mortis Ducis; et asseruit se velle duello probare. "Nempe tu," inquit, "falsus et ambidexter, prodidisti consilia Ducis Regi.

The Duke of Albemarle and the Earl of Salisbury are again challenged, as to their proceedings against the Duke of Gloucester.

---

[1] *servabatur* in orig.
[2] *vel* in orig.
[3] *consensensisse* in orig.

A.D. 1399. "Qui cum maxime in tua fide confideret, tu eum dolose "procurasti indictari." Et hæc dicens, projecit vadium suum contra eum. Comes et ipse, nihil segnior, projecit vadium contra Dominum de Morlee, asserens se paratum ad purgandum duello suam innocentiam in hac parte. Sed quia die præsenti non poterat hæc causa discindi, ideo datus est dies Lunæ proximus post festum Omnium Sanctorum examinationi causæ prædictæ, per Constabularium et Marescallum.

The Bishop of Carlisle defends himself from the charge of conspiring against the Duke of Gloucester.

Hiis itaque gestis, Episcopus Carleolensis surrexit, ut excusaret se de quibuslibet objectis contra eum per suspicionem, quam intendit probare fallacem. Cui Rex dixit, non debere eum in illa causa judicari, sed in Curia Ecclesiastica fore conveniendum. Ille tamen, facta protestatione quod noluit derogare juri Ecclesiæ, vel libertati, rogavit instantius, ut excusatio sua posset audiri; declaravitque peroptime suam innocentiam de multis criminibus quæ ex suspicione tantum fuerunt sibi imputata, et de conspiratione in mortem Ducis, etc. Expost conquestus est quod diu fuerat sub aresta. Cui mox responsum fuit, quod non sub aresta, sed fuisse salvæ custodiæ commendatum pro tutela sua, et ad declinandum odium vulgi, quod conceperant contra eum; jam vero licere sibi pergere libere quocunque vellet. Sed tamen consultum est sibi, propter honestatem, ut rediret ad Abbatem Sancti Albani, in cujus comitiva jam moram traxerat, jussu Regis, et ibi permaneret, donec mundus, ex conquietatione vulgi, felicior arrideret; et fecit sic per tempus aliquod.

He retires to the Abbey of St. Alban's.

Allowance made to the widow of the late Duke of Lancaster.

Die Jovis post festum Apostolorum Simonis et Judæ, de Regis benevolentia, allocati sunt Katerinæ Swynford, nuper Ducissæ Lancastriæ, mille marcatus annui terrarum de Ducatu Lancastriæ, quos Dux, pater Regis, sibi concesserat, dum adhuc Rex esset Comes de Derby.

Judgment given against the accusers

Die Lunæ proxima post festum Omnium Sanctorum, datum est judicium contra Dominos qui dicuntur "appellantes," Willelmo Thernyng verba prosequente,

jussu Regis, quia Thomas Percy, Vice-Senescallus, infirmabatur, qui hoc ex officio debuerat pronunciasse. Dixit ergo dictus W[illelmus], Justiciarius, prologum, priusquam proferret sententiam, pene talem.— A.D. 1399. of the Duke of Gloucester.

Judgment against the accusers of the Duke of Gloucester.

" Nostis, Domini, quod, ad instantiam communitatis, " Rex concessit et mandavit [1] in recordo Parliamenti " tenti anno regni Regis nuper vicesimo primo publice " legerentur, et certæ personæ de quibus fiebat men- " tio in dictis recordis suis [2] astarent responsis. Quibus " auditis, si quisquam, cujuscunque fuerit conditionis, " vellet affirmare quicquam contra eos, acceptaretur, et " eorum responsa etiam allocarentur; et Rex paratus " erat ad faciendum justitiam utrique parti. Quæ " quidem recorda legebantur die Mercurii ultimo præ- " terito, et responsa certorum Dominorum, videlicet, " Ducis de [3] Almarle, etc., audita fuerunt separatim coram " Rege et cunctis statibus [4] præsentibus. Quo tempore " nemo aliquid affirmavit contra eos, præter Dominum " de Murle, qui accusavit Comitem Sarisburiensem, et " Dominum Fiz-Water, qui simili modo accusavit " Ducem de Almarle; super quibus Rex dixit se velle " deliberare de omnibus dictis recordis, et contentis in " eisdem, et etiam de responsis dictorum Dominorum, " Ducis de Almarle, etc., cum cunctis Dominis regni " temporalibus, et Consilio suo toto, et tunc procedere, " prout opportunum videretur, pro expeditione præsentis " negotii atque totius Parliamenti. Super quibus in " crastino convocatis cunctis suis Dominis temporalibus, " aliisque de Consilio, tractavit diligentissime cum eis- " dem. Itaque libratis singulorum responsis Dominorum, " Ducis de Almarle, etc., quæ videbantur sonare in " excusationem eorundem, videlicet, quod quilibet eorum " diceret separatim se non fuisse imaginatorem primum,

[1] *quod contenta*, or similar words, are omitted here.
[2] *astare* in orig.
[3] *Almare* in orig.
[4] *præsentis* in orig.

A.D. 1399.

Judgment against the accusers of the Duke of Gloucester.

" executorem, neque motorem, billarum continentium " appellationem, nec quicquam præscivisse de materia, " donec demonstrata fuit eisdem in diversis locis et " diversis temporibus; prout audistis allegatum hic alias " coram Rege et vobis omnibus; et quod illi compulsi " fuerunt Regis mandato ad faciendum, et ita fecerunt, " metu mortis, et ad evitandum pericula quæ conti- " gissent illis, nisi paruissent. Et tunc quidam ex istis " Dominis rogaverunt Regem et Dominos hic præsentes, " ut considerarent teneritudinem ætatis in qua consti- " tuti fuerunt eo tempore quo ad talia cogebantur; et " etiam quilibet eorum pro tunc excusavit se, juratus " quod non fuit pars nec conjector, volens nec assen- " tiens morti Ducis Gloucestriæ. Rex vero ad sciendum " clarius omnem rei veritatem in materia prænotata, " quo ad optimum perveniret judicium et maximam " æquitatem, avisiamento cunctorum Dominorum tem- " poralium, et aliorum de Consilio, fecit venire dictos " Dominos appellantes, præter Comitem Sarisbirien- " sem, et oneravit eos singillatim ac separatim, per " fidem et ligeantiam quæ sibi debebant, ut sibi dice- " rent totam veritatem, et propalarent, qui fuere primi " factores, motores, et executores, hujusmodi appella- " tionis, et aliorum comprehensorum in dicto recordo, " aliarumque rerum quæ in recordo minime compre- " henduntur. Quibus separatim responsa dederunt, " prout notum est Regi, Dominisque, et Consilio, memo- " ratis. Ulterius Rex oneravit eos modo quo supra, " ut recogitarent cum majori deliberatione, et si occur- " reret aliquid memoriæ eorum, quod non dixissent " in ista materia, quod non omitterent Regi referre. " Super hiis videbatur Regi, Dominisque temporalibus, " quod dicta appellatio, et materia contenta in eadem, " tam grandis fuit, tam ardua, et tot damna et infor- " tunia exinde contigerant, et tot casus mali, videlicet, " quarundam personarum occisio, quarundam incarceratio, " insuper et hæreditatum forisfacturæ, necnon et exhære-

" dationes, legumque subversiones, et status altus accu- A.D. 1399.
" mulatus appellantibus, causa talium forisfacturarum, Judgment against the
" in magnam communis populi oppressionem; et omnia accusers of
" inceperunt et processerunt extra cursum communis the Duke of Glou-
" juris, in tantum, quod processu juris communis coronæ cester.
" et regni non [1] valebant reformari, nec puniri, nisi
" per Regem et Dominos, pares regni, in hac suprema
" Curia Parliamenti. Quapropter Domini temporales
" omnes cogitaverunt, ut esset tale judicium datum in
" hoc casu super Dominos appellantes, quo Rex posset
" esse salvus et securus principaliter, et alii status hujus
" regni, cum misericordia Regis, et gratia, prout sibi
" pertinet, ejus regali statui in sua propria discretione.
" Ulterius, in crastino, et in die Veneris, Rex commu-
" nicavit istam materiam Dominis spiritualibus, quan-
" tum licuit consciri, salva honestate statuum eorun-
" dem: quibus visum est quod, sine morte vel occisione
" quorumcunque, fuit expediens ponere talem punitionem
" et castigationem in hoc casu, ut posset fieri bona
" securitas, ut præfertur, et exemplum futuris tempori-
" bus illis et aliis, ne caderent in casu consimili quo-
" vismodo. Super hiis igitur Rex, et sui Domini supra-
" dicti, habentes oculos ad has materias et responsiones
" prædictas, et considerationem Statuti anno undecimo
" editi, quod quidem cum bona deliberatione visum est
" a Rege et Dominis, ac intellectum, quod continet
" proditionem, etc., de cujus Statuti sententia plurimi
" dubitant et intricantur in suis conceptibus, et Rex
" ipse præcipue; et habendo considerationem ad hoc,
" quod communes petierunt in hoc Parliamento, ut illud
" quod male fuerat editum in dicto Parliamento, anno
" undecimo, si foret affirmatum, extraheretur et emen-
" daretur in præsenti Parliamento, et non potest sciri
" quo temperamento fiet in hoc articulo, donec finia-
" tur Parliamentum præsens; et habendo considera-

[1] *vabant* in orig.

A.D. 1329. Judgment against the accusers of the Duke of Gloucester.

" tionem quod si taliter dictum Statutum caperetur et " confirmaretur, ad sententiæ suæ discussionem profun- " dissimam et rigorosissimam, non solum caderet super " has personas appellantes, sed super plures alios qui " ceciderunt, vel cadere potuerunt, in tali casu, post- " quam dictum Statutum fuit editum. Quamobrem " Rex nullo modo voluit exponere tam multos de " populo suo tanto periculo vel perditioni, sed vult " facere suum judicium in justitia et virtute, cum " misericordia et gratia, juxta suam discretionem; " et quamvis suæ [1] gratia et misericordia specialiter " sibi approprientur supra omnes status alios, ratione " regalitatis suæ, tamen in præsenti tempore, aliisque " temporibus, cum sibi placuerit, vult consulere Dominos " suos de sua gratia facienda, et per viam consilii eo- " rundem procedere, et [2] motive in perpetuum, reservando " sibimet suæ gratiæ et misericordiæ dignitatem, prout " pertinet statui suo regali, et ut nullus hoc sibi in- " titulet, sed sint in sua propria voluntate. Super " quibus Domini in Parliamento præsenti, Regis as- " sensu, judicant et decernunt quod Duces de Almarle, " Surrey, et Excestre, qui sunt hic præsentes, et fuerunt " appellantes, amittant de se et hæredibus suis Ducum " nomina quæ nunc habent, et honores exinde, pariter " ac dignitates. Et quod Marchio de Dorcete, qui præ- " sens est, amittat a se et suis hæredibus, nomen " Marchionis. Et Comes Gloucestriæ, qui præsens est, " amittat nomen Comitis, et honorem. Et ut omnia " castella, prædia, dominia, et alias possessiones, liber- " tates, bona, et catalla, quæ habuerunt, de hiis quæ " fuerunt eorum quos appellaverant, quæ forisfecerunt " eo tempore a die arestationis Ducis Gloucestriæ " et aliorum Dominorum, vel expost, aliquo tempore, " simpliciter, et absque gratia, vel misericordia, ulla, " perdant. Et ut omnia alia castella, prædia, dominia,

[1] Apparently, *grati* in orig.

[2] Sic in orig.; perhaps for *movere*.

A.D. 1399.

Judgment against the accusers of the Duke of Gloucester.

" possessiones, et libertates, quæ tenuerunt de dono " Regis ipso die, vel postea, in Regis gratia stent, et " misericordia. Et quod omnes patentes litteræ et " chartæ quæ habuerunt, vel aliquis illorum habet, " dictorum nominatorum castellorum, dominiorum, pos- " sessionum, et libertatum, sursum reddantur in Can- " cellariam, ibidem cancellanda. Et quod omnino " consistant in statu quem habuerunt, nomine et pos- " sessione, ante dictum diem arestationis prædictæ; et " quod ipsi, nec illorum aliquis, det libratas vel signa, " nec faciat retinentiam hominum, nisi officiariorum " necessariorum, in suis domibus, et officiariorum ne- " cessariorum extra, ad gubernandum hospitia, terras, " et possessiones, eorundem et aliorum consiliariorum, " prout rationabiliter pertinet dictarum statui persona- " rum. Et ulterius, Domini temporales, Regis assensu, " judicant et decernunt, quod si isti prædicti Domini, " Dux de Almarle, etc., sive illorum aliqui, unquam " adhæreat Ricardo, qui fuit Rex, et est depositus, in " consilio, adjutorio, vel confortatorie, contra dictam " depositionem, judicium, ordinationem, vel affirmatio- " nem, in præsenti Parliamento, tangentem personam " prædicti Ricardi, ut sint in pœna proditionis, et " pro talibus teneantur et reputentur. Et insuper, " quia fuit, et est, clamor et tumultus magnus in " communi populo, quod quidam dictorum Dominorum " famuli fecerunt graves extortiones, injurias, et op- " pressiones, in communi populo, in tantum quod dice- " batur quod quidam qui fuerunt cum illis, sub colore " dominiorum suorum, et status alti in quo sui domini " fuerunt constituti, ceperunt multo plus per extor- " tionem de Regis populo, et per causarum manutenen- " tiam, et querelarum, quam valuit totum residuum " victus eorundem; quare, Domini, Regis assensu, judi- " cant et decernunt, ut fiant proclamationes, etc., ut si " ullus velit conqueri de istis Dominis, vel de aliquo " de sua familia, qui cum illis est, aut erat, in hiis " temporibus, de extortionibus, injuriis, vel oppressioni-

A.D. 1399. " bus sibi factis per eosdem, veniat, et gravamen in- " stituet, et remedium fiet ei."

The King and others are censured for their leniency.

Post judicium dictum in Dominos, fiebat murmur in populo, et obloquium de Rege, et Archiepiscopo, et Comite Northumbriæ, aliisque de Consilio; quasi illi, cæcati muneribus, salvassent vitam hominum, quos vulgus sceleratissimos et morte dignissimos reputabat.

A letter found, threatening vengeance against the King, if the accusers are not punished with death. The Knights of Parliament disown the letter.

Eo tempore, ex insperato, reperta est in camera Regis quædam littera quæ et talia continebat, quod insurrectio fieret contra Regem, nisi morte puniret Dominos supradictos. Ob hanc causam, cum Parliamentum dissolvendum fuisset, dilatum est; et Rex convenit Dominos, regni pares, requirens si talis littera de eorum scientia processisset. Qui cum juraverunt se nunquam de littera illa præscivisse, tunc Rex milites Parliamenti requisivit, si illi tali sententiæ consensum vel consilium præbuissent. At illi omnes sacramento firmaverunt, se non fuisse conscios hujus facti. Quibus auditis, Rex, animosior factus, dissolvit Parliamentum.

King Henry sends envoys to various countries, announcing his assumption of the crown.

Rex, ut demonstraret cunctis gentibus in circuitu, quo titulo, quo jure, quo favore, coronam regni susceperit, misit ad Romanam Curiam Episcopum Herfordensem, Magistrum Johannem Trevenaunt, J[ohannem] Cheyne, militem, et J[ohannem] Cheyne, scutiferum. In Franciam vero misit Episcopum Dunelmensem, Magistrum Walterum Skyrlow, et Comitem Wygorniæ, Dominum Thomam Percy: in Hispaniam Episcopum Assavensem, Magistrum Johannem Trevor, et Willelmum Par, militem, destinavit; in Almanniam Episcopum Bangorensem et [1] .

The Scots invade England, and destroy the

Scoti, quorum natura malitia, conceptus superbia, opus perfidia, per Parliamenti tempus, occasione nacta de Dominorum, [2] seu patriæ magnatum, absentia, et [3] quia

[1] Omitted in orig. In Walsingham's text (II. p. 242), it is—" *cum* " *aliis, quorum nomina non tenemus.*"

[2] *se* in orig.

[3] *qua* in orig.

premebantur Boreales grandi pestilentia, partes illas hostiliter intraverunt, et Castrum de Werk, quod deputatum fuerat custodiæ Domini Thomæ Gray, militis, qui in Parliamento, pro commoditate gentis suæ, [1] [fuit absens,] ceperunt, et per tempus tenuerunt, et tandem despoliaverunt et funditus dejecerunt, aliaque mala fecerunt in terra. A.D. 1399. Castle of Werk.

Per idem [2] [tempus] Papa, per billas suas, restituit Dominum Thomam Arundele Archiepiscopatui Cantuariensi, in toto et in totum, excusans se, ut circumventus fuerit fraude et dolo Rogeri Waldene. The Pope restores Thomas Arundel to the Archbishopric of Canterbury.

Eo tempore disseminabantur nova de morte Domini Thomæ de Mounbray, quondam Ducis Northfolchiæ, qui diem clausit ultimum, justo Dei judicio, in terra peregrina, dum rediret de Ierosolimis, in amaritudine mentis magna. Cujus [3] [mors] fuisset toti regno Angliæ deflenda merito, si nec in necem Ducis Gloucestriæ consensisset, nec eum nequiter jugulasset. Felix fuisset fama sua per sæcula, si, declinato tanto scelere, vel cum dicto Duce fugisset, vel eum ad sua responsa perduxisset. Death of Thomas Mowbray, Duke of Norfolk.

Eodem fere tempore concessit in fata, ex infirmitate quam contraxit de nimis gravi tristitia, nobilis et devota fœmina, Domina Ducissa Gloucestriæ, apud Minorissas Londoniarum, juxta Turrim; quæ paulo ante infausto omine filium suum et hæredem amiserat, subtractum sibi pestilentia, dum redisset de Hibernia, sub ductu Domini de Grey de Ruthyn. Cujus obitus multos in Anglia contristavit: sicque sub brevi tempore Anglia deflevit mortes patris optimi et filii [4] opinatissimi, in quo spes communium sita fuit, et matris nobilissimæ, quæ prudentia, pudicitia, et sanctitate, præcessit fœminas regionis. Death of the Duchess of Gloucester.

[1] Omitted in orig.; but "*fuit*" is supplied in a side-note, by a later hand.

[2] Omitted in orig.

[3] Omitted in orig.

[4] Sic in orig.

A.D. 1399. Miracle at Rome.

Hoc anno, Romæ imagines Crucifixi et Beatæ Virginis Mariæ sudaverunt humorem sanguineum, similem cruori recenti. Quo tempore, nobiles Romanorum, et Duces ac Principes, (et promiscuum vulgus totius Italiæ,) nova devot ione tacti, induti pannis lineis, cum crucibus rubeis insertis in eisdem, ferens cruces in manibus, et vexilla, et habens imaginem Crucifixi deportatam coram eo, [1] facit processiones, circuiens stationes die ac nocte, et nudatis humeris usque ad umbilicum, flagellabant se, cantantes in vulgari pios cantus, sed inter hos devotius,—

Several companies of Flagellants arise in Italy.

[2] "Stabat mater dolorosa
"Juxta crucem lacrymosa,
"Dum pendebat Filius;"—

et clamabant in vulgari frequentius misericordiam et pacem. Quibus Papa dedit cotidie benedictionem solemnem, demonstrans eis sudarium Domini Ihesu Christi; feceruntque pacem inter discordantes in omni loco ad quem venerunt. Venerunt autem per varias comitivas, et una quidem ex hiis habuit quadraginta millia, et alia viginti millia, aliaque decem millia; et [3] [ut] una comitiva complevit devotionem, et recessit, alia supervenit, per omnia faciens devotionem quam fecit ante prior comitiva; in lectis non dormiens, carnes et lacticinia non comedens, et jejunium diebus observans præcipue Sabbatorum.

A.D. 1400. Alleged attempt to poison King Henry.

Anno gratiæ millesimo quadringentesimo, et regni Regis Henrici, a Conquæstu Quarti, primo, tenuit Rex Natale apud Wyndeshoram, cum parva admodum familia, exilique lætitia, quia nondum convaluerat de infirmitate gravissima quam contraxerat ex impotione, vel per cibaria toxicata. Fertur quod filius suus, Princeps Walliæ, et plures de Regis hospitio, aliique

---

[1] Sic in orig.; *faciunt*, more correctly.

[2] The beginning of the *Prose*, or *Sequence*, of the Mass for the Dead, in the Roman Church.

[3] Omitted in orig.

quamplures de regno, utpote Henricus Percy, junior, alii quoque multi, infecti fuerunt consimili toxico, prout apparuit multis signis. A.D. 1400.

Conspiracy of certain nobles, to slay the King at Windsor.

Eo tempore, Comites Canciæ, Sarum, et Huntyndoniæ, ingrati Regis beneficiis, qui vitas eorum salvaverat, contra vota tam procerum regni multorum quam communium, congregantes iniquitatem sibi, per conventicula facta locis variis, et conjurationes, statuerunt repente super Regem irruisse in Castro de Wyndeshore, sub simulatione ludorum natalitiorum vel hastiludiorum, et, cum omnibus suis filiis, crudeliter peremisse, Regemque Ricardum, requisitum, regno restituisse; et per tam infanda facinora, nomina Ducum et possessiones, quibus juste privati fuerant, occupasse. Sed horum molitionibus miraculose divina virtus restitit, quia Rex præmunitus fuit de proditorum consilio, et mox se removit a dicto loco, Londoniasque pervenire celeriter maturavit. Illi vero, scilicet, Comes Canciæ et Comes Sarum, putantes Regem suam omnino latere conspirationem, Dominica proxima post festum Circumcisionis Domini, id est in crastino Sanctorum [1] , in ipsius noctis crepusculo, aggressi sunt perficere nefandum facinus in Regem suum; perveneruntque ad castellum cum armata manu, circiter quadringentorum armatorum et arcitenentium, et præparavarunt se ad præfatum scelus sub omni festinatione consummandum. Sed cum cognovissent Regem, præmunitum de eorum insidiis, sive dolis, se subtraxisse, contristati sunt valde, perturbatique requiserunt divortia anxii, prout tanta districtio temporis permittebat; urgentesque caballos calcaribus, velocissimo cursu venerunt ad manerium de Sonnyng, juxta Radyngum, ubi Regina, filia Regis Franciæ, tunc temporis moram traxit. Et cum pervenissent ad portas, in ipso die Epiphaniæ, circa nonam, armatis suis et sagittariis foris expectantibus, ipsi duo

He is informed of their designs, and departs therefrom.

They visit the wife of the late King, at Sunning.

[1] This hiatus occurs in orig.; the text in Walsingham (II. p. 243) has —"*id est, in Octabis Innocentium.*"

A.D. 1400. Comites, et pauci cum eis, intraverunt aulam, mirantibus cunctis Reginæ familiaribus quid hæc portenderent quæ videbant. Et subito Comes Canciæ, cum vidisset Reginæ famulos diversi status sibi reverenter occurrere, ut suam palliaret tristitiam, dum premeret alto corde dolorem, et tamen lætitiam vultu præferret, elevata manu dextra ad frontem suam, signavit se, tanquam admirando, signo crucis, publice sic dicendo,— "Benedicite," inquit, "quid accidit quod Dominus "Henricus de Lancastre sic fugit a facie mea, qui "tantum de sua strenuitate et militia se extollebat?" Et mox respiciens eos qui convenerant,—"Domini," ait "et amici, notum sit vobis omnibus, quod Henri- "cus de Lancastria, me persequente, fugit ad Turrim "Londoniarum, cum suis filiis et amicis. Et meæ in- "tentionis est adire Regem Ricardum, qui fuit, et est, "verus Rex vester; qui jam evasit a carcere, et jacet "ad pontem de [1] Ratcote, cum centum millibus defen- "sorum. Et ideo qui Regem Ricardum diligitis, et "Reginam, quæ præsens est, armate vos quantocius, "et mecum venite, vel certe me sequimini, quam cito "parati fueritis, per viam Wallingfordiæ [2] [et] Abyn- "doniæ, contrahentes vobiscum de patria quot potes- "tis." Et ut fidem daret suis [3] fictivis, detraxit de collis quorundam signa Regis, scilicet, collaria, dicens de cætero signum tale minime deferendum. Detraxit insuper de brachiis domicellorum signa crescentium, et abjecit. Ad Reginam quoque intravit, velut confortaturus eam, cum ipsemet consolatione careret. Cui et dixit quæ perante in aula mentitus fuerat, et sterili sermone lætificabat.

Declaration made by the Earl of Kent.

He deprives certain persons of King Henry's cognizances.

Tandem, accepta licentia, ad suos exiit, et ascensis equis, primo Walingfordiam, postea Abindoniam, est in-

He endeavours to arouse

[1] In Walsingham's text (II. p. 244) it is "*Pontem Fractum*," Pontefract; but Radcote Bridge, near Faringdon, in Berkshire, is, no doubt, the place meant.

[2] Omitted in orig.

[3] Or *fictitiis*, the word being somewhat indistinct.

gressus, ibique disseminans mendacium [1] quod præstruxerat, et commovens populum per omnes vias ut arma caperent, et eum sequerentur ad auxiliandum Regi Ricardo. Sed mox ex uno loco egresso, cum suis, Comite, priusquam armari potuissent quos commoverant, insuper venit novus rumor de apparatu Regis Henrici, insequentis Comitem cum decentissima turba pugnantium; qui rumor semper augebatur, et ipsis rerum experimentis esse verior probabatur.

A.D. 1400. the people in favour of King Richard.

Comes vero Canciæ, cum Comite Sarum et Domino [2] Bunney, et aliis sequentibus, arma sua velocissime fugiens, jam cæca nocte pervenit Cirecestriam. Viri vero dictæ villæ, suspectum habentes tantum apparatum, et putantes, prout erat, rumorem eorum mendacium, præstruxerunt omnes [3] [exitus] et aditus hospitii eorundem nocte secrete. Illi vero, timentes, si usque mane moram ibidem haberent, imminere sibi periculum, nocte media moliebantur egredi, discedereque latenter. Sed cum exitus omnes præstructos cernerent trabibus et lignis grossioribus, cœperunt lanceis et sagittis rem agere, ut obstantes eis villanos repellerent. Villani vero glomerati, et ipsi sagittare cœperunt intra hospitia per fenestras, per fores, per ostia, ita quod nullus locus tutus dabatur eis, nec ad exitum nec ad prospectum. Duravit iste congressus a media nocte usque ad horam tertiam sequentis diei, quo tempore manus dederunt, villanis se reddentes, et submisse precantes ut salvarentur a nece, donec cum Rege colloquium habuissent. Ducti sunt ergo in Abbathiam, ubi et Missam audierunt et jentabantur ipso die. Post nonam vero, circiter horam Vesperarum, quidam sacerdos, de eorum familia, immisit ignem in quasdam domos cujusdam stratæ dictæ villæ, ut, occupatis villanis circa ignis extinctionem, Comites habere possent evadendi occasionem. Sed frustra; nam villani, hanc cautelam prævi-

The Earls of Kent and Salisbury are taken, and beheaded by the people of Cirencester.

[1] *quo* in orig.
[2] Hiatus in orig.
[3] Omitted in orig.; supplied from Walsingham's text (II. p. 244).

A.D. 1400. dentes, domos dimiserunt conflagrationi et incendio, [1] [et] ad Abbathiam convolaverunt, ut eos retinerent quos ceperant labore tanto. Affuit tunc ibidem Dominus Thomas de Berklee, qui conduxisse paraverat eos ad Regem, et utique sic fecisset, si non fuisset ignis in villam missus. Sed hoc infortunium tantum commovit villanos et alios, qui jam confluxerant de partibus Gloucestriæ, et locis aliis, quod nulla sedari potuerunt oratione, quin omnino in necem Comitum armarentur; ipsique Domino de Berkele mortem minati sunt, nisi produci permitteret ad eosdem Regis proditores. Producti sunt ergo jam pene circa solis occasum, et decollati Comites Canciæ atque Sarum per manus communium; malæ fidei et incredulitatis suæ meritas eis reddente pœnas Domino ultionum. Nam uterque infidelis Regi suo fuerat, qui salvavit eos; et, quod pejus est, ingratus ei qui tantam gratiam dedit eis. Comes autem Sarum, qui Lollardorum fautor fuerat in tota vita, et imaginum vilipensor, sacramentorumque derisor, sine sacramento confessionis, si verum est quod vulgo dicitur, miserabiliter vitam finivit.[2]

The Earl of Salisbury a favourer of the Lollards.

The Earl of Huntingdon flies from London.

Comes Huntyngdoniæ, Dominus Johannes Holond, qui prius "Dux Excestriæ" vocabatur, non equitavit cum prædictis Comitibus ad Castrum de Wyndeshore, die quo meditati fuerant peremisse Regem; sed, latens Londoniis, expectavit rei finem, quæ si juxta [3] [vota] cessisset eisdem, paratus fuit, ut dicebatur, ad occurrendum eis, et auxilia ferre, cum magno numero armatorum. Sed mox ut cognovit versum in contrarium, in scapha fugere nitebatur. Qui vero ventis et mari imperat, ventum contrarium sibi, tam turgidum, tam contrarium sibi, concitavit, ut nullo modo per Tamisiam fugere prævaleret. Quamobrem vectus

[1] *ad ad* in orig.

[2] At this place, about half a page of the MS. is left vacant, and the History is continued, in the same hand, on another leaf (pp. 105 106).

[3] Omitted in orig.

equo velocissimo, fugit in Estsexiam, ad Castrum de Hadle, ubi morabatur Comes Oxoniæ, Albredus de Veer, cum uxore sua, Oxoniæ Comitissa. Sed ibi diu latere non potuit, propter persecutores, qui propter eum omnia scrutabantur. Egressus igitur latenter a castro, venit ad quoddam molendinum, sequente eum milite quodam, Johanne de Schevele, quem de garcione fortuna produxerat ad ardu [1] paucis annis. Ibi igitur occultavit se biduo, tentans si quomodo posset, per mare fugiendo, iram Domini declinare. Sed quotiens tentavit alta ponti conscendere, totiens vi ventorum repulsus, cogebatur littus repetere; donec omnino desperans de maris suffragio, destitit a proposito præconcepto. Regressus in terram igitur venit ad domum noctu cujusdam armigeri sibi noti, scilicet, Johannis de Prytwelle; ubi dum esset in cœna, supervenerunt multi de patria, qui repente rapuerunt [2] et duxerunt ad villam de Chelmesford, in qua censuerunt eum, arbitrio communium, morti turpissimæ judicandum. Quo cum pervenisset, interventu Dominæ Comitissæ de Hereford, salvatus est ad horam, et ductus ad fortalicium de Plesshi, servandus per familiares dominæ, sed [3] mediante communibus restituendus. Cumque custodiretur ibi per dies aliquot, Orientales [4] Saxones confluxerunt de cunctis villis circumjacentibus, et munitionem in qua servabatur, velut obsidendo, circumsederunt; et tandem ad hunc finem intenderunt omnes, ut produceretur, et, velut Regum proditor, in eodem loco decapitaretur, in quo dominus eorundem, Dux Gloucestriæ, dum occurrisset Regi Ricardo processionaliter et pacifice, per eundem Regem fuerat arestatus.

A.D. 1400.

He is taken prisoner, and carried to Plesshy, in Essex.

Die igitur Sancti Mauri, quæ fuit octavo-decimo Kalendas Februarii, imminente jam nocte, communes

The populace insist

[1] This hiatus occurs in orig., and the word "*arduum*," or "*ardua*," is left unfinished.

[2] These two words are repeated in orig.

[3] This passage appears to be imperfect; the name of the person mediating is omitted.

[4] Repeated in orig.

A.D. 1400. petierunt Dominum Gerardum Braybrok, militem, ut educeret proditorem. Ille vero, juxta mandata Dominæ Comitissæ Herefordiæ, cupiens servare eum donec Dominus Rex cum eo colloquium habuisset, requisivit divortia, tempusque protraxit, et distulit eos audire. Qui mox, velut in mentis insaniam versi, juraverunt quod nisi ipse produceret eum sine mora, ipse moreretur pro eodem. Ille vero, iras vulgi [1] [metuens], promisit se Comitem producturum; jugiter reversusque, cum festinatione tremebundus, reperit Comitem atque militem, scilicet, Johannem Schevelee, genuflectendo, jam dixisse commendationem pro animabus propriis, et Officium Mortuorum; narravitque eis in quanto [1] [pavore] fuerat constitutus, quia eos producere distulisset. Comes, hæc audiens, lamentabiliter exclamavit,—"Heu," inquit, "sumne tradendus arbitrio rusticorum et nebulonum, et mactandus juxta beneplacitum eorundem? Sinite me," inquit, "armari, deprecor, et me "defendere donec deficiam, ne tam fœde mori me contingat." Gerardus et alii, e contra, consuluerunt ut, dimissa vindicandi voluntate, armaret se patientia, et humiliter fortunam subiret, quam subterfugere nullo modo poterat. Cumque Comes consensisset eorum consiliis, vinctis a tergo manibus, eductus est ad communes, qui steterunt super pontem hinc et inde, armati lanceis, gladiis, arcubus, et sagittis; nam pons longus est ab illa turri usque ad terram contiguam, et per eorum medium eum transire necessarium fuit. Qui ut vidit tantum communitatis apparatum, elevata voce rogavit eos omnes, ex parte Dei, et caritatis intuitu, ne inordinatis clamoribus eum stupefacerent, quominus in mortis articulo sensus compositos habere posset: lacrymabiliter coram cunctis confitebatur, se in Deum suum multipliciter nequiter [2] peccasse, et in regem suum, quia

upon his execution.

Particulars of his execution.

[1] Omitted in orig.

[2] *se* is repeated before this word, by inadvertence, in orig.

consiliis se miscuisset dictorum dominorum, et Regem minime præmunisset. Consequenter, a cunctis communibus veniam petiit, in quantum contra eos deliquit, remittens eis omnibus necem suam, quam se scivit non posse subterfugere, et orans ut [1] [pro] anima ejus Dominum deprecarentur, cujus vita jam in eorum arbitrio fuerat constituta, modus et mortis genus. Cumque pervenisset ad locum ubi arestatus olim fuerat Dux Gloverniæ, genuflectere jussus, dixit "Confiteor" in aperto, remittens cuilibet quicquid contra eum facere contigisset. Exinde in omnium audientia, dixit Symbolum, cum magna compunctione, interpellans omnes præsentes, ut testes ei essent coram Deo, quod in fide Ecclesiæ decessisset; rogavitque cunctos attentius, ut talis eligeretur ad decollandum eum, qui foret expertus, et uno ictu decapitare sciret. Sed cum extendisset caput et collum super breve scabellum, ganeo, qui decapitaturus fuerat eum, vel ebrietate vel metu facti oberrans, non lictoris, sed tortoris, exercebat officium, eum decem vicibus securi feriens, et miserabiliter nimis torquens. Corpus vero truncum sacerdotes de Collegio rapuerunt, et penes se collocaverunt. Caput ejus, sicut et cæterorum qui perempti fuerunt Cyrecestriæ, Londoniis mittebatur. A.D. 1400.

Per idem tempus, Dominus Thomas le Spencer, qui dicebatur quondam "Comes Gloucestriæ," dum fugisse proposuerat, repente captus, ductus est Bristolliam, ubi juxta vota communium decollatus est; licet misisset illic nuncios ad salvandam vitam suam, donec [2] [Rex habuisset] cum eo colloquium. Sir Thomas le Despencer is executed.

Rex interea, cui nulla unquam defuit animositas, et cordis audacia, commendatis filiis suis Majori Londoniarum et civibus, et in Turri Londoniarum positis, cum virtutum viribus, persequi statuit Dominos supradictos; habensque secum exercitum pulchrum valde, contendit Oxonias. Interim audivit nova de captione et merita King Henry pursues his enemies. He hears of

[1] Omitted in orig.

[2] Omitted in orig.

A.D. 1400. their capture and execution. punitione proditorum suorum, qui, [1] sine labore Regis vel regalis exercitus, tam cito, non sua, sed Dei, sapientia, sunt sublati. Cumque omnium præmissorum certitudinem habuisset, elevatis manibus, gratias egit Deo, prosperatori suo, qui eum sine sanguinis effusione constituisset in regno, et nunc, sine suo, vel suorum, magno periculo, eum de suorum adversariorum manibus liberasset; cognovitque pro vero præmissa sibi contigisse non humano ingenio, sed divino miraculo manifesto. Ducti sunt ergo plures Oxonias qui [2] horum sceleratorum adhæserunt, et ibidem interrogati, adducti sunt mortis supplicio.

Others of his enemies are executed at Oxford.

Two clerks are hanged at London.

Expost Londoniis damnati sunt clerici, [3] Magdelene et Willelmus Ferby, qui tractione et suspensione, atque capitis detruncatione, vitam finierunt. Bernardus Brocas et Johannes Schevele, milites, et plures alii, quorum nomina non tenemus, habuerunt similem mortis sortem. Episcopus Carleolensis, impetitus de consensu et consilio perlato proditoribus, dum respondere nescit, ad mortem damnatus est; sed tamen, Regis misericordia, in Turri vivus servabatur. Abbas Westmonasterii, et Rogerus Walden, qui dudum ascenderat thronum Cantuariensem, qualiter Deus novit, post interrogationem et responsionem, liberi dimittuntur.

The Bishop of Carlisle is condemned, but his life is spared.

The Abbot of Westminster, and Roger Walden, are set at liberty.

The late King dies, it is said, at Pontefract.

Ricardus, quondam Rex Angliæ, constitutus sub custodia in Castro de Ponte Fracto, cum audisset infortunium quod contigerat fratri suo, Johanni Holand, et cæteris, in tantam, ut fertur, demersus est tristitiam, quod semetipsum inedia voluit peremisse. In tantum dicitur abstinuisse, quod, clauso orificio stomachi, cum expost, consilio amicorum, voluisset naturæ satisfecisse comedendo, præcluso omnino appetitu, comedere non

[1] These two words are repeated in orig.

[2] This passage is evidently incomplete, "*causæ*," or some similar word, being omitted.

[3] This hiatus occurs in orig. "*J*," is given in Walsingham (II. p. 245) as the initial of the Christian name of the priest, Maud, or Magdalene.

valeret; ut factum est, ut, debilitata natura, deficeret, et die Sancti Valentini diem supremum clauderet, apud castrum præfatum. Cujus corpus per loca celeberrima quæ interjacent, a dicto castello usque Londonias, deportatum fuit, et ostensum; in hiis, videlicet, locis ubi pernoctavit; ea pars saltem corporis per [1] quod cognosci poterat, scilicet, ab ima parte frontis usque ad [2] guttur. Tandem, cum ventum fuisset ad Sanctum Albanum, et, [3] [dum] ibi pernoctasset, factum fuisset Officium solemne Mortuorum pro ejus anima a Conventu, mane celebrata Missa per Abbatem, deportatum est Londonias, ad ecclesiam Sancti Pauli, ubi Rex affuit exequiis primo die; et in crastino, cum quibusdam regni nobilibus et civibus Londoniarum. Et mox expleta Missa, corpus reducitur ad Langleye, inter Fratres tumulandum; pervenitque cæca nocte ad præfatum locum. Et mox missi sunt nuncii de parte Regis ad Abbatem Sancti Albani, qui monerent Abbatem, ex parte Regis, ut in crastimo, summo mane, maturaret ad locum, ubi, cum Episcopo Cestrensi et Abbate Waltham, supremis regiis funeralibus interesset. Et factum est ita; sicque sine pompa, sine pluri, traditum fuit corpus regium sepulturæ.

A.D. 1400.

His body shown on its way to London.

His obsequies performed at St. Pauls.

He is buried at Langley.

Franci, cognoscentes Regem quondam Angliæ, Ricardum, de medio fore sublatum, mittunt legatos qui [4] reportarent filiam Regis Franciæ, quam nuper duxerat cum pompa maxima Ricardus Rex, ut præmittitur, sed tamen intactam reliquerat, prout ferunt. Quæ, postquam conditiones pacis renovatæ, quæ firmatæ fuerant inter Regem Angliæ, Ricardum, et Regem Franciæ, Karolum, ante nuptias memoratæ virginis, remissa est ad patrem et regnum patrium, cum gloria maxima et mirifico apparatu, conducentibus eam multis ex nobilioribus regni totius. Nec defuit aliquid

The French send ambassadors to escort back the wife of the late King.

She is sent back with

[1] Sic in orig.

[2] This word is somewhat indistinct, and appears to have been patched up by a later hand.

[3] Omitted in orig.

[4] *reperent* in orig.

A.D. 1400. de supellectili quod secum adduxerat; sed omnia sana et integra restituta sunt ei. Et si quæ forte donata sunt ab ea, vel vetustate consumpta, addita sunt duplicia pro eisdem. Sed hæc non modo completa sunt, sed anno sequenti, circa mensem Augusti; quo tempore, pactis hinc inde firmatis inter Reges et regna, remissa est.

munificent presents. (A.D. 1401.)

Disastrous fight of the youths of London, in St. Paul's Churchyard.

In festo Sancti Ambrosii, confluxere pueri in Cœmeterio Sancti Pauli Londoniis, in magna multitudine, et pueriliter eligentes sibi diversæ partes reges, non pueriliter, sed perniciosum iniere conflictum; nempe quidam vulnerati, quidam perempti, sunt ibidem. Sed pejor calculus hiis qui de parte Scotorum fuere, contigit,—nam quidam pro parte Regis Angliæ, quidam pro parte Regis Scotiæ, certavere. Quam pugnam secuta sunt prodigia in aere, a multis conspecta, armatorum, videlicet, sese collidentium, apud Kyngestone in Comitatu Cantabrigiæ.

A fatal epidemic.

Eodem anno fuit epidemia tempore æstivali, quæ multos hac luce privavit.

The King requests a subsidy of the clergy.

Eodem tempore, misit [1] [Rex] litteras deprecatorias ad omnes ecclesiasticos pro subsidio pecuniali, quod æquaret unam decimam. Cujus preces pro tunc sprevisse videbatur omnibus [2] inhumanum, præsertim cum hæc petitionum suarum prima fuisset.

He visits St. Alban's

In Vigilia Ascensionis Domini, Rex accessit ad Sanctum Albanum, et in crastino interfuit processioni et Missæ Majori, solemniter coronatus.

Scottish ships taken by the men of Lynn.

Circa tempus istud captæ sunt naves Scotorum quædam per homines de Lennia, et Scoti plurimi; per quod arcana consilia Gallicorum et Scotorum fuere

---

[1] Omitted in orig.

[2] At the foot of this page (107) the following halting lines are written in, apparently, an almost contemporary hand;—

" *Qui regis, intende, rotam fortu-*
" *næ cavete.*
" *En Rex procerus, regum Richard*
" *recolendus;*
" *Ecce! per auriloquos victus, cu-*
" *pidosque bilingues,*
" *En cui servierat, fraude peremp-*
" *tus erat.*

cognita et comperta, malignantium contra Anglos. A.D. 1400.
Nempe tunc captus est Dominus Thomas [1]Lagon, [2] miles Scoticus, qui pactus fuerat destruxisse navigium nostrum, et præcipue piscatores qui solent piscari apud Aberdene. Captus est et secretarius Regis Scotorum, cum multis aliis; sed tamen, redemptione pacta, dimissi sunt. Nostrates, hiis captis, mox insulas Orcadum invaserunt; et non multo post, Rex, collecto exercitu, profectus est in Scotiam; sed Scotis se subtrahentibus, nec facientibus belli copiam, Rex, vastata patria, redit in Angliam. Cum venisset ad Eboracum, occurrerunt ei quidam milites, quorum [3][alius] erat ex Gallia, alius ex Italia, poscentes pugnam duelli contra Grenecornewail et quemdam alium, in obsequio Regis existentem, "Ranico" vocitatum. Commisso bello inter utrosque, afflicti sunt alienigenæ, et humiliati summa confusione, qui huc advenerant in superbia et abusione. Ubi Grenecornewayle, pro strenuitatis commendatione, gratiam Regis, et favorem, meruit, et sororem suam duxit uxorem, quæ dudum [4]Domino Johanni Holand, Comiti Huntyngdoniæ; quanquam, ut dicitur, sine Regis conscientia, ex assensu mutuo, primitus vir et mulier convenissent.

The Orkney Isles invaded by the English.

King Henry ravages Scotland.

Certain followers of the King are challenged by foreigners; whom they defeat in combat.

King Henry gives his sister in marriage to Grenecornewail.

Interea Wallici, nacta occasione de Regis absentia, rebellare cœperunt, duce quodam Howeno de Glendor. Hic primo juris apprenticius fuit apud Westmonasterium, deinde armiger non ignobilis Regi moderno, ante susceptum regnum, laudabiliter militavit; sed orta discordia inter eum et Dominum Reginaldum Grey de Ruthyn, pro terris quas asseruit hæreditario jure sibi competere, cum rationes suas et allegationes parvipensas cerneret, primo in Dominum de Grey hostilia commovit arma, vastans possessiones ejus per incendia, et ferro perimens plures de familia sua nimis crudeliter

Rebellion in Wales, under Owen Glendower.

Cause of the rising.

[1] *Logon* (Logan) in Walsingham (II. p. 246).
[2] *mile* in orig.
[3] Omitted in orig.
[4] The words "nupta fuerat" appear to be wanting here.

A.D. 1400. et inhumane. Quæ cum Rex audisset, mox statuit eum persequi, tanquam pacis patriæ turbatorem. Quamobrem collecta multitudine armatorum et arcitenentium, Walliam est ingressus. Sed Wallici, cum duce suo, montes Snowdoniæ occupantes, intentatæ vindictæ se subtraxerunt. Rex vero, combusta patria, et quibusdam peremptis quos sors gladiis evaginatis obtulit, prædaque carectariorum modica, animalium, et jumentorum, in Angliam est regressus.

The King ravages part of Wales, and returns.

Death of Ralph, Bishop of Bath.

Hoc anno obiit Magister Radulphus Ergom, Episcopus Bathoniensis; cujus loco, Regis intuitu, electus est Magister Henricus Bowet.

Death of William, Abbot of Waltham.

Eo tempore, Willelmus, Abbas de Waltham, tactus pestilentia, vitæ finem fecit, juvenis aptus ad multos annos.

The Emperor of Constantinople visits England, and is honourably entertained.

Circa præsens tempus, Imperator Constantinopolitanus, cum Græcis pluribus, venit in Angliam, a Rege petiturus auxilium contra Morettum, qui ejus terras graviter, et gentes, infestaverat. Cui Rex occurrit ad le Blakeheth, cum pompa qua decuit, eumque suscepit honorificentissime; duxit Londonias in die Sancti Thomæ Apostoli, exhibuit[1][que] gloriose longo tempore, solvensque pro expensis hospitii sui atque suorum, et respiciens eum dignis tanto fastigio donativis.

The Bishop of Carlisle is translated to a valueless Bishopric; but receives certain benefices in addition.

Hoc anno, Papa, quorundam magnatum intuitu, transtulit Episcopum Carleolensem, Magistrum Thomam Merk, ad Episcopatum [2] , unde nec fructus perciperet, nec proventus; et idcirco, paulo post fecit ei gratiam de uno beneficio, vel de pluribus, ad taxam quingentarum marcarum, [3]quæ idem Thomas duceret, acceptanda in Diœcesi. Successit ei, in Episcopatum Karleolensem, Magister Willelmus Styrkelond.

Transit annus iste mediocriter frugifer et fructifer, sic quod incolæ nec de abundantia poterant exultare, nec de [4]penuria conqueri; Regi, regnique fidelibus,

[1] Omitted in orig.

[2] Hiatus in orig.

[3] The meaning of this ungrammatical passage it seems difficult to divine; or what Diocese is meant.

[4] *penuri* in orig.

lætus, de subtractione simulatorum; laboriosus, in reprimendo insolentias Wallensium et Scotorum. A.D. 1400.

Anno gratiæ millesimo [1] quadringentesimo primo, et regni Regis Henrici, a Conquæstu Quarti, secundo, tenuit Rex Natale gloriose apud [2] [manerium] suum de Eltham; ubi affuit Imperator Constantinopolitanus, cum Græcorum Episcopis, aliisque quos necessitudo hic attraxerat ea vice. A.D. 1401. The Emperor of Constantinople visits the King at Eltham.

Post Epiphaniam convenit universa regni nobilitas ad Parliamentum celebrandum, in quo quidem Parliamento Dominus Ernaldus Savage constitutus est militum Parliamentalium Prolocutor; qui tam diserte, tam eloquenter, tam gratiose, declaravit communitatis negotia, præcipue ne de cætero taxis gravarentur, aut talliagiis, quod laudem ab universis promeruit ea die. Sir Ernald Savage appointed Speaker in Parliament.

Rex vero publice declaravit ibidem, se non fuisse, nec esse, ditatum de bonis Ricardi Regis, prædecessoris sui, sed potius fuisse defraudatum a nonnullis, qui aurum Regis, multaque jocalia, sibimet occulte retinuerunt; quamobrem se veraciter demonstravit pauperem et egenum. King Henry declares that he has had no share in the spoils of the late King.

In hoc Parliamento, ad instantiam communitatis, editum est Statutum de Lollardis, ut ubicunque deprehenderentur suam pravam dogmatizare doctrinam, caperentur, et Episcopo diœcesano traderentur; et si præsumerent opiniones defendere pertinaciter, degraderentur, et committerentur judicio sæculari. Unde [3] quidam, sacerdos gradu, sed moribus execrabilis, et doctrina, durante adhuc Parliamento, captus est, et Archiepiscopo Cantuariensi est præsentatus. Qui interrogatus de doctrina sua, cum constanter [4] assereret opiniones suas, et auctoritatem Archiepiscopalem parvipenderet, jussit eum in custodiam recipi, si forte resilire decerneret. Sed cum nulla spes esset correc- The Statute passed, enjoining punishment of the Lollards. A priest,

[1] *quadringesimo* in orig.
[2] Omitted in orig.
[3] William Sautry, by name.
[4] *asseret* in orig.

A.D. 1401. tionis suæ, Archiepiscopus accitum ab omnibus ordinibus publice degradavit. Cui [1] ganeo, cum superbia summa, respondit,—"Jam," inquit, "consummata est "malitia tua. Quid ultra damni poteris inferre mihi?" —"Ego," inquit Archiepiscopus, "committo te judicio "sæculari," et militi marescallo dixit,—"Accipite eum "vos, ut secundum legem vestram puniatur." Qui ductus est ad Smythefeld, et ibidem, multis spectantibus, est combustus.

converted to Lollardism, burnt at Smithfield.

News that the son of Bajazet has been slain in battle.

Eo tempore allata sunt nova in Angliam per mercatores Græcos, quod multum lætificaverunt Imperatorem Constantinopolitanum et amicos ejus. Nunciatum est siquidem regnum suum hostili terrore vacuatum, et quod Rex de Letto, commisso bello contra Bassak, [2] filium Balthardan [3] illustrem, quem "Admiratum" appellant, eundem Bassak in bello peremerit, et destruxerit Ierusalem et in circuitu regionem; et quod idem Rex de Letto conversus sit ad Christianitatis ritum, propter tam gratiosam victoriam a cœlo sibi datam, cum sexaginta millibus hominum sectæ suæ; qui, in signum suæ fidei, jam utuntur albis vestibus supra armaturam suam, insertis crucibus rubri coloris in eisdem vestimentis.

The Emperor of Constantinople leaves England.

Hujus belli fuga, vel persecutio, protendebatur ad spatium septem leucarum. Imperator autem, tam jocundis auditis rumoribus, accepit a Rege repatriandi licentiam; Rex vero ipsum magnificis donativis, et grandi summa pecuniæ, remuneratum, cum gloria summa deduxit extra Londonias, assignans plures nobiles qui eum ad mare conducerent, sumptibus ipsius Regis.

King Henry gives him presents, but is unable to supply

Causa peregrinationis suæ in hanc terram fuerat, ut militare subsidium obtineret a Rege, vel certe, arcitenentium numerum, contra incredulos adversantes sibi. Sed tunc insurgentibus Scotis ex parte una, et Wallicis

[1] *gane* in orig.
[2] *filio* in orig.
[3] *illustri* in orig.

et Hibernicis ex parte altera, excusavit se Rex non posse carere propria manu bellica, qui tot adversantibus urgeretur; et ideo ipsum abundantioribus donariis oneravit. A.D. 1401. him with men.

Post recessum Imperatoris, redit Rex ad Parliamentum, et creavit novum Cancellarium, Dominum Edmundum Stafford, Episcopum Exoniensem: et Dominum Thomam Percy constituit Angliæ Senescallum, quia filius ejus junior, Dominus Thomas, Dux Lancastriæ, nondum fuit ætatis ad subeundum onus officii supradicti. Dominus Thomas de Ramston factus Ammiralius maris. New Officers of State appointed by King Henry.

Hoc anno obiit Dominus Thomas de Bello Campo, Comes Warwici, qui sævam fortunam expertus fuerat sub Rege Ricardo. Death of the Earl of Warwick.

Eodem anno debita naturæ solvit Magister [1] Johannes Botelesham, qui ex Fratre de Ordine Prædicatorum factus fuerat Episcopus Bethlemitanus, ac deinde Roffensis, per Urbanum Papam. Cui successit Johannes, ejusdem cognominis, clericus Archiepiscopi Cantuariensis. Death of the Bishop of Rochester.

Circa tempus istud, jam conditionibus inter regna firmatis, et omnibus, profectioni Reginæ necessariis, preparatis, revecta est Ysabella, quondam Regina Angliæ, ad patrem suum, non annorum plus duodecim. Queen Isabella returns to France.

Hoc in tempore, [2] Oswenus Glendor, collecta turba Wallensium, prædatur patriam, quosdam captivans, quosdam vero perimens inhumano more. Ravages committed by Glendower.

Eo tempore oritur murmur in populo contra Regem, eo maxime quod, accipiens victualia, nihil solvit. Popular murmurs against King Henry.

Sub eisdem diebus, nocte quadam, cum Rex iturus esset cubitum, Deo, ut creditur, eum protegente, evasit letale periculum. Siquidem, in stramento lecti sui, cujusdam proditoris ingenio, positum fuit quoddam ferrum fabrefactum, ad modum tricuspidis, vel tridentis, The King escapes a plot to maim or slay him.

---

[1] William de Bottlesham, Bishop of Rochester, died in 1400; John de Bottlesham, his successor, in 1404.

[2] Sic in orig.; correctly, *Owenus*.

A.D. 1401. habens tres aculeos longos et subtiles, atque rotundos, punctuum aculeis acutissimis sursum erectis; tali ingenio, ut cum Rex decubuisset, et mole corporali stramenta pressisset, per eosdem aculeos vulneratus fuisset, vel forsitan interfectus. Sed, Deo volente, Rex inopinate persensit instrumentum mortiferum,[1] [et] devitavit periculum.

Death of John Moot, Abbot of St. Alban's; and election of a successor.

Hoc anno, advesperascente die Depositionis Sancti Martini, Turonensis Episcopi, Dominus Johannes Mot, Abbas Sancti Albani, ex hac luce subtractus est; cui successit, per viam scrutinii electus, Dominus Willelmus Hethworthe, ejusdem loci [2] cellerarius, in Vigilia Sanctæ Luciæ Virginis; quanquam Capitulum fuisset eo die turbatum per minas nunciorum, ex parte Regis venientium, et litteras deferentium, ut Regis intuitu alium elegissent.

A.D. 1402. Anno gratiæ millesimo quadringentesimo secundo, et regni Regis Henrici, a Conquestu, Quarti, tertio, tenuit Rex Natale [3] .

Appearance of a comet.

Cometa apparuit mense Martio, primo inter Corum et Septentrionem, videlicet, in Circio, flammas emittens terribiles, in altitudine magna porrecta, postremo comas in Boream transferens, in qua plaga ultimo videri desiit; designans, ut opinor, humanum sanguinem effundendum circa partes in quibus apparuit, Walliæ, videlicet, et Northumbriæ, ut dicemus.

Lord Reginald Grey is taken by Owen Glendower.

Per hoc tempus, Owenus Glendor, congregatis suis Wallicis, vastavit terras Domini Reginaldi Grey, qui in Castro de Rythyn eo tempore morabatur; qui, putans eum adesse, cum manu permodica exivit, æstimans se posse capere dictum Owenum, et levi negotio subjugare. Sed longe aliter evenit quam speraverat; nam cum manus conseruissent, Dominus de Grey captus est, et de parte sua plurimi interfecti. Quod infortunium

[1] Omitted in orig.
[2] *celerarius* in orig.
[3] Hiatus in orig., the place not being named.

Wallicos extulit in superbiam, et eorum auxit insaniam, ut in sequentibus apparebit. A.D. 1402.

Circa festum Pentecostes, facta fuit conjuratio contra Regem quorundam affectantium mortem ejus, et nonnullorum asserentium Regem Ricardum vivere, et incitantium multos ad standum cum Rege Ricardo; quem affirmabant quam citius in palam venturum, et suos fideles consolaturum, et digne remuneraturum. Hujus conjurationis in parte metus evanuit, capto apud Ware quodam sacerdote sui scripserat nomina multorum in matricula, qui futuræ turbationis [1]adjutores extitissent. Qui juxta conceptum proprium nomina plurimorum scripserat, qui nullatenus conscii fuerant hujus facti, ut expost claruit sua confessione. Qui, cum requisitus fuisset de certis personis coram eo constitutis, quarum nomina irrotulasset, si novisset eos, respondit quod non. Et cum interrogatus fuisset cur ergo tales irrotulasset, dixit, quia opinabatur eos voluisse fecisse contra Regem, si complures invenissent; quia per Regem Ricardum ditati fuissent. Hac occasione liberati sunt plurimi, qui fuere suspecti, et sacerdos tractus est, et suspensus. Et paulo post Prior de Lawne sortem similem expertus est; non quia deprehensus est aliquid actitasse, sed quia confessus est se fuisse maligni [2][consilii] conscium, et hoc utique concelasse. Hic erat quondam Canonicus apud Dunstapliam, dictus "Walterus de Baldok;" qui, malo omine, relicto claustro, pervenit ad Regis Ricardi Curiam, et ibidem luctatus diutissime cum fortuna, tandem de Lawne obtinuit Prioratum.

Ineffectual conspiracy against the King; promoted by a priest, who is taken, and executed.

The Prior of Lawne is similarly punished, for being privy to the plot.

In Vigilia Sanctæ Trinitatis, Dominus Willelmus, Abbas Sancti Albani, juxta tenorem novi privilegii, solemniter in Capella sua quatuor ex suis monachis in accolitos ordinavit.

Ordination of monks, as acolytes, by the Abbot of St. Alban's.

[1] *ajutores* in orig. | [2] Omitted in orig.

A.D. 1402.

A Minorite Friar is executed for treason.

Eo tempore, malo sidere, quidam ex Ordine Minorum, de proditione pensantes, priusquam procedere potuissent, capti sunt. Quorum unus, interrogatus a judice quid facere voluisset, si Rex Ricardus viveret et adesset, respondit constanter, se pro eo velle stetisse contra quoslibet alios usque ad mortem. Data proinde contra eum sententia, tractus et suspensus est in habitu suæ professionis, ad majorem Ordinis confusionem. Sed confratres ejus, tantum non ferentes dedecus, obtinuerunt a Rege ut corpus defuncti deponeretur, et supremis exequiis curaretur.

Roger de Clarendon, a bastard son of Edward, Prince of Wales, executed.

Suspensus est et Dominus Rogerus Claryndone, miles, filius, ut dicebatur, nothus quondam nobilis principis Edwardi, filii Regis Edwardi, Tertii a Conquæstu, et, cum eo, armiger suus, et valectus.

A dreadful storm, with thunder and lightning.

Appearance of the Devil, at Danbury, in Essex.

In festo Corporis Christi, quod accidit octavo Kalendas Junii, quasi hora tertia post meridiem, repente, cum tempestatis turbine et tonitrui perhorrendi fragore, cecidere fulgura et coruscationes, corda multorum mortalium deterrentes. Diabolica quoque species visibiliter apparuit in Estsexia, in similitudine Fratris Minoris, apud Danbyri, et intrantis ecclesiam hora Vesperarum, parochianis aspicientibus, et de horridissima vultus intuitu indicibiliter tremefactis. Quæ species, inter cætera terribilia quæ gessit, visa est ad altare accessise, et super saltasse, a dextro cornu ad sinistrum, tribus vicibus, deinde se, [1] nigrificans effigiem, transforasse, et inter [2] cujusdam tibias pertransisse; et sic demum, relicto fœtore intolerabili, ecclesiam exivisse. Vir autem per cujus tibias pertransierat, confestim letalem incurrit infirmitatem, pedibus et tibiis, atque femoribus, nigrescentibus ad modum picis. Ipsa hora, summitas toli ipsius ecclesiæ est confracta, et medietas cancelli destructa et dissipata.

A man is injured by the spirit, when departing.

The summit of the church is injured.

---

[1] *nigricams* in orig.

[2] Apparently written *cujasdam* in orig.

Post dies aliquot, capti sunt octo Fratres de Ordine Minorum, et ad judicium publicum dedecorose tracti, ubi examinati, et convicti quod contra Regem fecissent, Londoniis tracti, suspensi, et decapitati sunt.

A.D. 1402

Eight Minorite Friars executed.

Per idem tempus, Owenus Glendor, cum turba Cambrensium, assuetis intendens irruptionibus, pene totam militiam [1] Herefordensis et [2] Comitatuum provocavit ad arma. Exiverunt ergo, Duce Edmundo de Mortuo Mari, milites et armigeri Oweno in obviam; valentiores, videlicet, regionis, qui nihil majus metuebant quam Cambrorum fugam. Sed [3] proh dolor! proditione mediante, qui vicisse properaverant, insperato victi sunt, propriis sagittariis in suos manus vertentibus, et occidentibus cum quibus stare debuissent. Sicque perempti sunt ibidem plures quam mille centum de nostratibus, et Edmundus Mortymer captus est, cum quibusdam aliis militibus et scutiferis, atque valectis, quorum nomina [4] [non] tenemus. Ibique perpetratum est facinus, a sæculis inauditum: nam fœminæ Wallencium, post conflictum, accesserunt ad corpora peremptorum, et, [5] abscindentes membra genitalia, in ore cujuslibet posuerunt membrum pudendum, inter dentes testiculis dependentibus, supra mentum; et nasos [6] abscissos presserunt in culis eorundem. Nec passæ sunt corpora mortuorum sepulturæ commendari, sine pretio, gravique redemptione. Extiterunt qui asserebant Edmundum Mortimer non invitum, fuisse captum, sed ex condicto, præmeditataque proditione. Quorum asseveravit opinionem ipsius expost Edmundi cum Oweno satis infamis conversatio, ut inferius patebit.

The men of Hereford are defeated by Owen Glendower.

And Edmund Mortimer taken prisoner.

Atrocities practised on the bodies of the slain.

Allegation that Mortimer suffered himself to be captured.

Eo tempore, [7] Scoti, consuetis dantes operam latrociniis, cum armata manu Westmarchiam intraverunt;

The Scots are defeated by

---

[1] *Hefordensis* in orig.
[2] Hiatus in orig.
[3] *proth* in orig.
[4] Omitted in orig.
[5] *abscidentes* in orig.
[6] *abscisos* in orig.
[7] *Soti* in orig.

A.D. 1402. the Bishop of Carlisle and others.

qui cum prædas egissent, multaque mala fecissent, et rediisse disposuissent, per Episcopum Karleolensem, [1] [et] alios fideles et probos patriæ, qui sibi constituerant, ducis nomine, filium Domini Thomæ Percy, qui obierat in Hispania, (qui fuit filius Domini Henrici Percy, Comitis Northumbriæ), circumventi sunt, et superati, et ex maxima parte captivati.

Great thunder and lightning.

Mischief done, by an evil spirit, to the church of All Saints, at Hertford.

In festo Nativitatis Sancti Johannis Baptistæ, ab hora tertia usque in horam sextam, extitere tonitrua et undique discurrentes ignes fulgurum; ut multis instare videretur ultimum terribilium. Quo tempore, apud Hertfordiam, tempore Missæ solemnis, malignus spiritus, corporaliter, ut putabatur, ingressus ecclesiam Omnium Sanctorum, per scalam quæ ad horologium fuit erectà, ascendit ad instrumentum quod "crokkum," dicimus, et sinistrum latus scalæ sic laceravit et scalpsit, acsi leo [2] vel ursus illud suis unguibus [3] lacerasset; contrivitque rotas instrumenti quæ motum causarent, et in campanili magnam trabem in parte confregit. Serviens autem ille, qui servavit horologium, tactus igne fulguris, pene perisset adustus, nisi major gratia affuisset. Non tamen evasit læsionem, quia toto suo tempore demonstrare poterat sui corporis ustionem.

Visitation of the Abbey of St. Alban's.

In festo Sancti Johannis et Pauli, Commissarii Abbatis Rameseye, et ejusdem loci monachi, visitaverunt Monasterium Sancti Albani; vice Abbatis sui, qui decretus fuerat Visitator in Capitulo Generali.

A daughter of King Henry married to a son of the Emperor.

Per hoc tempus, Rex misit filiam suam, cum grandi apparatu, ad Coloniam [4] Agrippinam; ubi occurrit filius Imperatoris in apparatu simplici, qui nec decuit nomen tanti fastigii, nec par erat in occursum venire tantæ virgini. Ibi, tamen juvenis, more regionis, [5] [duxit] virginem in uxorem. Comes vero de Somerset, colla-

---

[1] Omitted in orig.
[2] *virsus* in orig.
[3] *lacerarerassent* in orig.
[4] *Agrippam* in orig.
[5] Omitted in orig.

teralis Regis, qui eam illuc duxerat, circa festum Sancti Jacobi Apostoli in Angliam est reversus. A.D. 1402.

Rex Angliæ, circa festum Assumptionis Sanctæ Mariæ, collectis exercitibus, profectus [1][est] in Walliam, committens unum exercitum filio suo, Principi, alium vero Arundeliæ Comiti, tertium secum detinens, ut in diversis partibus Walliæ, si quasi inopinate subintrantes, Owenum Glendor et suos complices sic conclusissent, ut evadendi copiam minime reperissent; sed nihil profuit tantus armorum strepitus, quia Wallicus in nova latibula se recepit. Quin potius, ut putatur, arte magica Regem pene perdidit, cum exercitu quem ducebat; nam a die quo ingressus est fines Cambrensium, usquequo loca dicta relinqueret, nunquam sibi arrisit aura serena, sed totis diebus et noctibus, pluviæ, mixtæ cum nivibus atque grandine, sic afflixerunt exercitum, quod sustinere non poterant [2]intemperantiam frigoris excessivi. In Vigilia vero Nativitatis Sanctæ Mariæ, cum Rex in amœnissimo prato fixisset tentoria, ubi, juxta loci naturam, nihil formidabile, sed summa requies sperabatur, repente in ipsius noctis prima vigilia, tanta descendit aquarum abundantia, ut pene putarent Anglici se mergendos. Supervenerunt insuper tanti ventorum turbines, ut ipsum Regis tentorium rumperent, [3]dissiparent, et prosternerent, et lanceam Regis impetu vehementi dejicerent, et in regali armatura defigerent; fuissetque ipsa nox Regi ultima, si non quievisset armatus. Nec meminerunt Anglici, quanquam assueti rebus bellicis ab antiquo, se unquam tantum vexatos, periculis tantis expositos, in ulla expeditione, ut eis visum fuerat, sine humano ingenio, extitisse. Unde plures, si fas sit credere, opinati sunt hæc mala arte Fratrum Minorum, contra Regem et suos, fuisse commentata atque [4]suscitata, qui parti Wallici favere dicebantur.

Owen Glendower prevails against the English, by magical devices, it is surmised.

The English suffer greatly from rain and violent winds.

Magical devices attributed to the Minorite Friars, by some.

[1] Omitted in orig.
[2] *intemperantianciam* in orig.
[3] *disparent* in orig.
[4] *suscita* in orig.

A.D. 1402. Sed absit hoc ab hominibus tam sanctam professis regulam, ut cum dæmonibus tantam contraherent familiaritatem, ut ponerent in gloria sua maculam, nullo sæculo detergendam! Rex autem, necessitate cogente, redivit, incensam patriam de dictis infortuniis contristatus.

Death of Edmund, Duke of York.

Eodem tempore obiit Dominus Edmundus Langele, Dux Eboraci, filius quondam illustris Regis Angliæ, Edwardi de Wyndeshore; cujus corpus, sine tumultu, sine obsequentium frequentia, allatum ad Langleam, inter Fratres Prædicatores est sepulturæ traditum; juxta corpus suæ conjugis, filiæ quondam Hispaniæ Regis, Petri.

The Scots, under Earl Douglas, invade England.

Eodem tempore, Scoti, solito fastu concitati, sumentes audaciam de Regis absentia, qui operi martio deditus erat in Wallia, et putantes jam neminem remansisse in patria, qui eorum impetus retunderet, in apparatu maximo et exercitu numeroso, Orientales partes Northumbriæ, duce Comite Duglas, satis hostiliter sunt ingressi. De quorum adventu præmunitus, Comes Northumbriæ exercitum collegit occulte, permisitque Scotos latenter ingredi, et more solito debacchari; cupiens, ut evenit, eis esse obviam, [1] dum redirent ad patriam, et præcludere sic eis viam, ut necessario bellum eligerent, vel periculosam fugam. Nec eum istud fefellit ingenium; nam cum Scoti didicissent quod minime [2] adesse, videlicet, Comitem, et Henricum Percy, ejus filium, Comitemque de Dunbar, qui dudum, relictis Scotis, fidem Regi jurarat Angliæ, cum manu bellica, concito gradu regredi conabantur. Putaverant autem omnes istos in Walliam fuisse profectos, ad subsidium Regi ferendum. Proinde celerrimo passu retrogrado converterunt lora et vexilla versus propria, laborantes prævenire Comitem, apud itinera et arva nota quæ ducunt ad Scotiam. Sed Comes, cum suis,

They retreat, and are pursued by the Earl of Northumberland.

[1] *dun* in orig.

[2] Hiatus in orig.

nocte continuo caballando, prævenit ad loca per quæ transire debuerant; ibique illorum præstolabatur adventum, in valle quadam cum exercitu collocatus. A.D. 1402.

Mane facto, putantes Scoti Comitem a tergo liquisse, sub omni festinatione [1] cucurrerunt, ita ne Angli supervenirent et eos apprehenderent. Sed dum vitant Scyllam, incidunt in Charybdim; nam quos fugisse crediderant, vident pulchre disposuisse acies contra illos. Oportuit igitur subsistere, et capere locum pugnæ; elegerunt ergo montem proximum loco in quem nostrates concesserant. Nostri vero, videntes cepisse montem, capiunt et ipsi alium montem; et ita vallis separabat utrosque. Eratque cernere pulchrum valde spectandum, hinc Anglos armatos peroptime, cum suis arcitenentibus, illinc Scotos, cum suis sagittariis, armorum tutela fidentibus, quorum armatura ad instar argenti, repercussis solis spiculis, resplendebat. Interea regrediebatur a perambulatione turba sagittariorum quingentorum, qui nocte illa pro victualibus egressi fuerant comportandis; qui videntes utrumque exercitum, vexillis explicatis, stantem in montibus, et se repente convenisse inter eosdem, confestim emittunt de semetipsis certum numerum arcitenentium, qui sagittarent contra Scotorum cuneum, et provocarent ad descensum. Extiterunt e Scotis qui descenderent, et missos retrocedere cogerent arcitenentes; sed multiplicatis nostris, sagittarii Scoti, qui premere videbantur, terga dare coguntur. Nec defuit Scoticis sagittariis [2] animositas, quia et ipsi sua spicula in nostros [3] [conabantur] emittere toto nisu. Qui tamen, ut senserunt gravitatem, et velut imbriferam tempestatem sagittarum nostræ partis, fugerunt. Comes Duglas, cernens suorum fugam, ne desertor belli videretur extitisse, accepta lancea, cum turba suorum impetuose descendit, confisus in armatura propria, com-

The Scots are attacked by the Earl of Northumberland and the Earl of Dunbar, and put to flight, at Homildon Hill.

[1] *cuacuraverunt* in orig. Either "*cucurrerunt*" or "*curaverunt*" is probably the word meant.

[2] *animosita* in orig.

[3] Omitted in orig.

A.D. 1402 pliciumque suorum, et super arcitenentes irruere nitebatur. Quod videntes sagittarii, retrocedendo sagittabant tam graviter, ut ipsos armatos omnino penetrarent, cassides terebrarent, gladios perforarent, lanceas finderent, et omnem armaturam leviter transverberarent. Ipse quoque Duglas quinque vulneribus est confessus, non obstante securissima vel sumptuosissima armatura. Reliqui de Scotis, qui nondum de monte descenderant, conversi sunt retrorsum, et ad fugam se præparaverunt. Qui cum sagittariis manus inseruerant, ut præfertur, vel capti sunt ab eisdem, vel occisi: inter quos, Comes Duglas captus est. Qui vero de morte fugerunt, ex magna parte fugiendo capti fuerunt. Plurimi quoque [1][qui] festinando fugientes socios præcesserunt, cum ad amnem de Twede pervenissent, nescientes vada, rapacitate gurgitis sunt submersi, ad numerum, ut asseritur, quingentorum; per omnia [1] [Deus] benedictus, qui dedit nobis victoriam, non in manu procerum et dominorum, sed [2] mediatione pauperum ac servorum! neque enim fuit omnibus dominus, miles, aut scutifer, qui pedem movit adversus [3] [Scotos], donec contriti fuissent a sagittariis, ut prædixi.

The Earl of Douglas is wounded, and taken prisoner.

The victory solely due to the English archers.

Other Scottish nobles, there captured or slain.

Capti sunt eo die Comes Duglas, Comes Fyf, Comes de Murref, Comes de Angus, Comes de Orkeneye; et de Baronibus, Dominus de Monte Gomerico, Dominus de Erskyn, Dominus Styward de Ermesuorth, Dominus de Setone, Dominus Walterus Grame, Dominus Robertus Logon, Dominus David Flemyns. Interfecti sunt etiam, Barones, Dominus de Gordone, et Dominus Johannes de Swyntone, et milites, Dominus Alexander Ramseye, et Willelmus de Prestone, Walterus Seyncler, et Willelmus Akenhed, et alii milites [4] octoginta. Capti quoque fuerunt insuper, et occisi, plurimi, quorum numerum, sive nomina, non tenemus. Commissum

[1] Omitted in orig.
[2] This word is somewhat doubtful.
[3] Omitted in orig.
[4] *octoginti* in orig.

bellum hoc in die Exaltationis Crucis, cito post meridiem; laudes Deo! A.D. 1402.

Sir Louis Clifford, on leaving the Lollards, denounces certain Conclusions held by them.

Circa præsens tempus, Dominus Lodewycus Clifford, miles, qui jamdudum Lollardis fautor extiterat, crebra conversatione comperit eorum nequitias et opiniones damnabiles, quas antea sub terminorum involucris palliaverant, denudatas, et, ut ostenderet se non ex pertinaci malitia, sed ex simplicitate cordis, et ignorantia, fuisse seductum, Domino Archiepiscopo dedit in scriptis Conclusiones quas [1] tenuerunt, simul cum nominibus eorundem qui dictas pravitates publice prædicaverant; in subversionem totius Christianæ religionis.

Conclusio prima fuit ista, quam generaliter asseverabant:—

The said Conclusions.

Quod septem Sacramenta non sunt nisi signa mortua, nec valent in forma quâ Ecclesia utitur eisdem.

Secunda Conclusio.—Quod virginitas et presbyteratus non [2] [sunt] status approbati a Deo; sed conjugium est optimus et excellentissimus status, ordinatus a Domino. Quapropter, omnes virgines et presbyteri, ac religiosi populi, qui non sunt conjugati, si cupiunt stare in via salvationis, debent esse conjugati, vel alias in voluntate et proposito conjugandi: alias sunt homicidæ, et destruunt sanctum semen unde veniret secunda Trinitas; et sic sunt causa impediendi numerum salvandorum, et numerum damnandorum.

Tertia Conclusio.—Si vir et mulier in una voluntate nubendi convenerint, illa voluntas est sufficiens conjugium, sine majori obedientia facienda Ecclesiæ; et sic sunt conjuncti plures quam nos cognoscimus.

Quarta Conclusio.—Quod Ecclesia nihil est aliud quam synagoga Sathanæ; et ideo nolunt adire illam ad honorandum Dominum, neque recipiendum aliquod

---

[1] This word is partly erased, and consequently doubtful.

[2] Omitted in orig.

A.D. 1402. Sacramentum ibidem, et præcipue Sacramentum Altaris; quia, ut asserunt, illud non est nisi buccella panis mortui, et turris, sive pinnaculum, Antichristi.

Quinta Conclusio.—Si haberent puerum modo natum, non efficeretur Christianus per manus presbyterorum apud Ecclesiam; quia puer iste [1][est] secunda Trinitas, non contaminata peccato, et pejor est, si deveniat in manus eorundem.

[2] Sexta Conclusio.—Quod non habemus aliquem diem sanctificatum vel sanctum, sed [3] nec Dominicum diem, aut alium: sed quilibet dies est ejusdem libertatis ad operandum, comedendum, et bibendum, quod Deus donaverit.

Septima Conclusio. — Quod non est Purgatorium post hanc vitam; neque quod oportet agere majorem pœnitentiam pro ullo peccato, quanquam vilissimo; sed tantum, ut illud deserant, et apud se pœniteant; quia, ut dicunt, in fide stat quicquid est, sicut Christus dixit Mariæ Magdalenæ.[4]

Full remission for benefactors, on a certain day, obtained from Rome by the people of Ely,

Elienses, per hoc tempus, pares esse cupientes Norwicensibus, qui in festo Trinitatis, et Buriensibus, qui in festo Sancti Edmundi, indulgentias obtinuerant a Sede Apostolica, impetraverunt peregre advenientibus, et in aliqua parte benefacientibus ecclesiæ suæ, in festo [5] Pentecostes, a postremis Vesperis ipsius diei festi usque ad posteriores Vesperas feriæ quartæ in hebdomada [5] Pentecostes, vere contritis et confessis, plenam remissionem omnium peccatorum. Consimiles indulgentias perante impetraverant monachi Cartusienses Londoniis, in festo Annunciationis Beatæ Virginis; et quidam religiosi, juxta villam de Hitche commorantes, in festo prænotato.

And by the Carthusians of London, and other religious, near Hitchin.

[1] Omitted in orig.
[2] *Sex* in orig.
[3] *ne* in orig.
[4] "*Fides tua te salvam fecit*" is added in the text of Walsingham (*Luke*, vii. 50).
[5] *Pestecostes* in orig.

Edmundus de Mortuo Mari, juvenis, quem diximus ante captum ab Oweno Glendor, vel tædio diræ captivitatis, vel metu mortis, vel ex aliqua nescitur causa, conversus retrorsum, cum Howeno contra Regem Angliæ se sentire professus est; dum nuptias satis humiles, et suæ generositati impares, contrahit cum filia dicti Howeni. Et hujus, ut fertur, nativitatis exordia dira comitata sunt prodigia; cum nocte qua in lucem effusus est, in hippodromo patris sui, omnes equi patris ejus reperti sunt in alto cruore stetisse, usque ad pedum et [1] juncturarum demersionem; quod tunc plurimi sinistrorsum interpretati sunt.

A.D. 1402.

Edmund Mortimer marries the daughter of Owen-Glendower.

Sinister event at the birth of Glendower.

Eo tempore, Dominus Reginaldus de Grey, [2] peracta solutione decem millium marcarum pro sua redemptione, et exinde solutis præ manibus sex millibus Howeno Glendor, de captivitate solutus est.

Lord Reginald de Grey pays a ransom to Glendower.

Parliamentum factum est Londoniis in crastino Sancti Michaelis; in quo, post commendationem filiorum Regis, communes oraverunt Regem, ut haberet recommendatam personam Georgii de Dunbarre, Comitis Marchiæ Scotiæ, qui se monstraverat Regi regnoque fidelem in multis argumentis.

Parliament at London.

The Earl of Dunbar is commended by Parliament, for his services.

Inter cætera Parliamenti Statuta, provisum fuit, ne Fratres Mendicantes quicquam reciperent ad Ordines eorundem, donec quartum-decimum ætatis annum plenarie complevisset; et ne filii pauperum de cætero fierent apprenticii, sed [3] economiæ vacarent operibus, nisi parentes eorum possent expendere quadraginta [4] solidos annuatim, aut eorum catalla valerent quadraginta libras. Item, quia plures confugerent ad loca privilegiata, ut ad Sanctum Martinum le Graunt, propter debita, quorum quidam satis ad solvendum de suis habeant facultatibus, et solvere noluerint, provisum

Enactments as to the Mendicant Friars, the poor, and Sanctuary at St. Martin's le Grand.

[1] This is apparently the word, but it is indistinctly written, upon an erasure.

[2] *pacta* is probably the word intended.

[3] *yconomie* in orig.

[4] *solido* in orig.

A.D. 1402. est, ut personæ quidem talium [1] gauderentur loci privilegiis, sed bona eorum per visum civium appreciarentur, et creditoribus solverentur debita, quamdiu sufficerent ipsa bona. Concessa fuit per clerum decima et dimidia, et per burgenses, et quintadecima per communes [2] . consuetudinibus lanarum per terminum, capiendo de sacco quinquaginta solidos a propriis mercatoribus, et sexaginta solidos ab externis.

A grant made by Parliament.

Envoys sent to Bretagne, to escort the Duchess to England.

Circa festum Sancti Martini Apostoli, missi sunt nuncii solemnes in Britanniam Armoricam, qui deducerent Ducissam Britanniæ ad connubia Regis Angliæ.

A.D. 1403. Anno gratiæ millesimo quadringentesimo tertio, et regni Regis Henrici, a Conquæstu Quarti, quarto, tenuit idem Rex Natale apud Wyndeshore.

King Henry is married, at Winchester, to the Duchess of Bretagne.

Post festum Purificationis, nuncii qui destinati fuerant ad deducendum Reginam de Britannia in hanc terram, sospites revenerunt, licet infortunia multotiens perpessi fuissent. Occurrit ergo Rex Reginæ futuræ apud Wyntoniam, et tota pene regni nobilitas procerum et dominarum: ubi celebrata sunt septimo die Februarii solemnia nuptiarum; quæ cito post, Londoniis, id est, vicesima sexta die mensis, secuta est celebritas Coronationis apud Westmonasterium, satis honorifica et festiva. Sicque migravit hera præfata de Minori Britannia ad Majorem, de ducatu ad regnum, de gente feroci ad populum pacificum et quietum; et, utinam, fausto pede.

The new Queen is crowned at Westminster.

Alarm caused by the issue of a Bull, revocatory of privileges and indulgences.

In diebus illis, egressa est a Sede Apostolica inpræconcepta novitas, facula scintillans occasiones murmurationis et scandali, per totum pene regnum Angliæ, contra Sanctam Sedem, dum quisque qui, per graves labores et sumptus modicos a dicta Sede gratias, beneficia, vel indulgentias, impetraverat tempore Papæ præsentis, vel in diebus prædecessoris sui, doluit se repente

[1] Sic in orig.; for *gauderent*. | [2] Hiatus in orig.

perdidisse operam et impensam, cernens inopinate quicquid impetraverat cassatum et penitus adnullatum. Unde, de Romana levitate, quam vocant ipsi qui gravati sunt mutabilitatem vel inconstantiam, fiebant obloquia pleno ore, et dissuasiones, ne qui illic impetraret quicquam de cætero, ubi nulla fuerat certitudo; sed quotiens Dominus Papa consulere vellet suo marsupio proprio, non dubitaret, nec vereretur, contravenire verbo vel scripto. Sic susurrabant in privato vel publico, et sic injungebant adversus [1] [Dominum], et adversus Christum ejus. Nos autem, quia putamus nihil inordinatum, nihil inconsultum, ab ipsa Sede posse procedere, committimus pertractandam dictam materiam, ad alia festinantes. Sed prius [2] Bullæ ponemus Articulos revocatoriæ, ne causa lateat posteros tantæ commotionis:— A.D. 1403.

Contents of the Bull of revocation.

"Bonifacius, servus servorum Dei, ad perpetuam rei "memoriam.—Intenta salutis operibus, Apostolicæ Se- "dis circumspecta benignitas, indultam sibi desuper "plenitudinem potestatis, et sicut in Deo conspicit ex- "pedire, providens interdum aliqua per importunam "petentium instantiam, quædam autem per surrep- "tionis malitiam et fraudem, seu quemvis modum illi- "citum, impetrata, statuit vel indulget ductum in "ejus notitiam. Hiis deductis, vel utilitate publica "suadente, ea restituet in melius, pro salubri subdito- "rum regimine, prout ad regimen publicum, et tran- "quillitatem hujusmodi subditorum, per Apostolicæ "provisionis remedium, salubrius noverit convenire. "Hodie siquidem, videlicet, undecimo Kalendas Janu- "arii, Pontificatus nostri anno quarto-decimo, præ- "missis ac aliis certis rationabilibus causis animum "nostrum moventibus ex certa scientia, auctoritate "Apostolica, præsentium tenore, volumus, statuimus,

[1] Omitted in orig. In allusion to *Psalm* ii. 2.

[2] This (so-called) Bull is evidently in an imperfect state.

A.D. 1403. " ordinamus, et mandamus, omnia et singula infra " scripta.—

" Inprimis, si deinceps reperiantur aliquæ litteræ " Apostolicæ, Bulla nostra bullatæ, habentes datam post " dictam diem, undecimam Kalendas Januarii anni " prædicti, gratiam sive justitiam continentes, sub " quavis forma, sive expressione verborum concepto- " rum, quæ non fuerint expeditæ per Cancellariam nos- " tram; et quæ non habeant signa consueta Cancellariæ " nostræ, tales litteræ reputentur et censeantur nullæ, " et nullius existant roboris vel momenti; nec eis in " judicio, vel extra, aliqua fides adhibeatur, etiamsi in " eis contineatur clausula—' Non obstante ordinatione, " ' regulis quibuscunque, Cancellariæ,' vel quacunque " alia clausula derogativa, quorumcunque verborum; " exceptis duntaxat litteris de Curia nostra Secretis, " quæ factæ fuerint de mandato nostro, etc.

" Item, revocamus, cassamus, et irritamus, genera- " liter, omnes et singulas gratias expectativas, factas " per nos, sub quacunque forma, specialiter vel gene- " raliter, quibuscunque personis, etiam cum clausula " Anteferni et Avillationis; necnon indulta et facul- " tates etiam, quibuscunque prælatis concessa, super " conferendis beneficiis, in posterum vacaturis, et eo- " rum prærogativis, quæ nondum sortitæ sunt effectum. " Et intelligentur sortitæ ipsæ effectum, si illi quibus " factæ fuerint tales gratiæ, vigore ipsarum accepta- " verint beneficia cadentia sub talibus gratiis, et de " illis sibi fecerint provideri; etiamsi super eis in qua- " cunque instantia lis penderet indecisa. Non obstante " etiam, si in hujusmodi gratiis, seu in [1] earum aliqua, " contineretur clausula—' Si contingeret per nos tales " ' gratias, aut aliquam [2] earundem, quomodolibet [3] re- " ' vocari,' quæ hujusmodi in genere vel in specie non

[1] *eorum* in orig.
[2] *eorundem* in orig.
[3] *revocare* in orig.

" ' comprehenduntur in recitatione hujusmodi, nisi de A.D. 1403.
" ' talibus gratiis de verbo ad verbum plena et ex-
" ' pressa mentio haberetur,' vel similibus verbis de-
" rogativis, vel aliis quibuscunque.

" Item, volumus et ordinamus, quod omnes illi qui
" hactenus impetraverant a nobis gratias quascunque,
" teneantur a data præsentium, infra unum annum,
" facere confici super eisdem gratiis litteras, et expe-
" dire eas usque ad registrum inclusive. Alioquin,
" lapso anno dictæ gratiæ, expirent et habeantur pro
" non factis, et extunc litteræ super eis non [1] expedie-
" bantur.

" Item, volumus et ordinamus, quod illi deinceps [qui]
" quascunque gratias a nobis impetrabunt, infra unum
" annum, a data gratiarum ipsarum computandum,
" teneantur super eis facere confici litteras Apostolicas
" usque [2] ad registrum, ut supra; alioquin, gratiæ ipsæ,
" ipso facto, expirent, et, lapso dicto anno, nullatenus
" litteræ expediantur super ipsis.

" Item, cassamus, irritamus, et annullamus, omnes
" uniones ecclesiarum parochialium, monasteriorum, et
" monialium, ac dignitatum, personatuum, præbenda-
" rum, et officiorum, et aliorum beneficiorum eccle-
" siasticorum, et ipsorum locorum quorumcunque, sive
" per nos sive per prædecessorem nostrum immedia-
" tum, aut etiam, per quosvis ordinarios, factas quibus-
" cunque ecclesiis, monasteriis, vel aliis locis ecclesias-
" ticis, vel mensis episcopalibus aut capitularibus, vel
" abbatialibus, collegiis, officiis, dignitatibus, aut præ-
" bendis, aut quibuscunque aliis locis, aut hospitalaribus,
" quæ nondum sunt sortitæ effectum; alias quam per
" obitus eorum qui dicta beneficia unita obtinebant,
" tempore unionum de illis factarum; etsi essent factæ
" motu proprio, et etiam illis quæ fuerunt, sine magna

[1] Qy. if not intended for *expediantur*?

[2] These two words are repeated in orig.

A.D. 1403. " necessitate, vel ex falsis vel nullis causis, etiamsi " super hiis unionibus lis pendeat indecisa, in quacun- " que instantia fuerit. Et [1] similiter, cassamus et irri- " tamus quaslibet confirmationes per nos factas, de " unionibus per ordinarios factis, etiamsi in litteris " Apostolicis, super dictis unionibus et confirmationi- " bus confectis, continetur talis clausula, videlicet,— " 'Etsi contingat revocari per nos uniones in genere " 'vel in specie, quod uniones ipsæ per easdem litteras " 'factæ, non intelligantur revocatæ, etc.'

" Item, quia nonnullis prælatis ecclesiarum regularium, " ac monasteriorum sanctimonialium, ac prioratuum, di- " citur esse concessum per nos, quod prælati, capitula, vel " conventus, ecclesiarum, monasteriorum, ac prioratuum, " vel locorum prædictorum, possent parochiales ecclesias " et beneficia curata, seu perpetuas vicarias prædictas, " eis unita, facere regi per monachos suos, etiam re- " movibiles ad nutum ipsorum vel alias qualitercunque, " declaramus et decernimus quod, prætextu talium " concessionum, nulla parochialis ecclesia, aut perpetua " vicaria, parochialis ecclesiæ, aut aliud curatum bene- " ficium, quæ prius regebantur per sæculares canonicos " [2] videlicet, in eis instituantur perpetui " vicarii sæculares presbyteri. Et si ante non fuerint " assignatæ congruæ portiones, sicut de jure assig- " nandæ sunt, per locorum ordinarios assignentur; et " deinceps tales ecclesiæ parochiales, et curata beneficia, " seu vicariæ perpetuæ, consueta per prius per sæculares " clericos regi et gubernari, nullatenus per monachos, " vel alios [3] religiosos, gubernentur, vel regantur, non " obstantibus quibuscunque concessionibus nostris, vel " indultis, ecclesiis regularibus, [4] monasteriis, vel pri- " oratibus, aut locis aliis regularibus prædictis, sub " quavis forma vel expressione factis, vel concessis; " quæ ex nunc totaliter, revocamus, cassamus, et an-

[1] *similite* in orig.
[2] Hiatus in orig.
[3] *reliosos* in orig.
[4] *a* is inserted here in orig.

" nullamus, et nullius esse volumus roboris vel momenti. A.D. 1403.
" Ac volumus quod locorum ordinarii possint, et de-
" beant etiam, accepta auctoritate Apostolica, compellere
" ad observanda præmissa, per censuram ecclesiasticam
" et alia juris remedia, etc. Item, revocamus et
" annullamus omnes et singulas indulgentias in quibus
" continetur 'A pœna et a culpa', vel Plena Indul-
" gentia omnium peccatorum suorum, et alias quæ
" concessæ [1] sunt formis indulgentiarum ecclesiarum
" Urbis anni Jubilæi, vel Sancti Sepulchri Dominici,
" Michaelis Archangeli in Monte Gargano, Sancti
" Jacobi in Compostella et Sancti Marci de Venetiis,
" Sanctæ Mariæ de Angelo, alias in Portiuncula, Sanctæ
" Mariæ de Solomodio, ac [2] omnes alias, quæ sunt ad
" instar indulgentiarum quibusvis aliis ecclesiis con-
" cessarum; et volumus, quod nullius roboris ex-
" istant, vel momenti, etiamsi in litteris Apostolicis
" supradictis indulgentiis confectis contineretur clausula
" talis,—'Et si [3] contingat revocari per nos indul-
" 'gentias in genere vel in specie; quæ indulgentiæ
" 'ipsæ per easdem litteras confectæ, non intelligantur
" 'revocatæ.'

" Item, cum olim fuerint diversis ecclesiis, ac mo-
" nasteriis, [4][et] aliis pluribus locis, concessæ diversæ in-
" dulgentiæ, cum clausula, quod qui [5] præessent ecclesiis
" vel monasteriis, aut locis prædictis, possent eligere
" certos confessores qui audirent confessiones persona-
" rum confluentium ad hujusmodi indulgentias, et ab-
" solverent illos qui eis confiterentur, et in casibus
" episcopalibus, et etiam Sedi Apostolicæ reservatis;
" ac quia nonnulli Fratres Mendicantium Ordinum
" impetraverunt, quinimmo et extorserunt, Apostolicas
" litteras a nobis, per quas conceditur eis, quod possint,
" etiam invitis et contradicentibus rectoribus paro-

[1] Repeated in orig.
[2] *omes* in orig.
[3] *cotigat* in orig.
[4] Omitted in orig.
[5] *præesset* in orig.

A.D. 1403. " chialium ecclesiarum, prædicare in ipsorum ecclesiis, " et audire confessiones parochianorum ipsorum, ipsos- " que absolvere etiam in casibus, et plura alia, contra " Decretalem piæ memoriæ [1] Domini Bonifacii, Papæ, " Octavi, prædecessoris nostri, quæ sic incipit,—' Super " ' Cathedram,' et in Consilio Viennensi, per felicis re- " cordationis Clementem, Papam, Quintum, prædecesso- " rem nostrum, [2] invocatum, temere facere et attentare " præsumant: et ad notitiam nostram pervenit, ex re- " latione fidedignorum, quod dicti Fratres et alii, qui " tales potestates se dicunt habere, eis mirabiliter " [3] abutuntur, et exinde [4] plura scandala subsequuntur; " propterea, tales potestates ac litteras, sub quavis forma " vel expressione verborum concessas, etsi essent factæ " motu proprio, cassamus, irritamus, et annullamus, ac " nullius esse volumus roboris vel momenti.

" Item, revocamus, cassamus, et annullamus, omnes " gratias dispensationum factas quibuscunque Fratri- " bus Ordinum Mendicantium, quod possint ob- " tinere beneficia [5] ecclesiastica, cum cura vel sine cura, " consueta clericis sæcularibus assignari; si illa con- " ferantur sub quavis expressione verborum, vel forma, " quæ nondum sunt sortitæ effectum; et si aliqui, " vigore talium dispensationum, essent [6] assecuti plura " beneficia ultra, unum duntaxat retineant. Si tamen " existat aliis in manibus, ordinariorum, [7] diversis " titulis dimissis libere, quod si infra mensem a pub- " licatione præsentium illa nondum servit, eo ipso " sint dicto uno et aliis privati, et dispensationes " ipsæ omni effectu careant, et reputentur pro non " factis.

---

[1] *Dompni* in orig., the ecclesiastical form.

[2] Qy. if not *innovatum?*

[3] *abutur* in orig.

[4] *plure* in orig.

[5] *eccastica* in orig.

[6] This word is preceded, apparently, by the word "*acta*," which seems out of place.

[7] This passage seems imperfect, and the sense hard to be divined.

" Item, volumus et ordinamus, quod illi cum quibus A.D. 1403.
" est hactenus dispensatum quod plura beneficia [1] pos-
" sint incorporalia, videlicet, dignitates, personatus,
" vel curata officia, aut parochiales ecclesias, insimul
" retinere, etiam ultra duo vel tria, vigore talium dis-
" pensationum non possint assequi vel retinere ultra duo
" incorporalia. Et si qui Magistri in Theologia, Doctores
" Juris Canonici vel Civilis, sive illustres, essent assecuti,
" illa quæ ultra duo sint assecuti, teneantur infra sex
" menses, a data præsenti computandos, permutare cum
" aliis beneficiis simplicibus, et alia quæ ultra duo in-
" corporalia obtinent, teneantur infra dictum terminum
" libere dimittere verbo et facto in manibus ordinarii;
" alioquin, si Magistri, Doctores, et illustres ipsi, infra
" datum terminum illa non permutaverint, et alii præ-
" dicti ea non dimiserint, ut præfertur, eo quod sint
" privati omnibus illis incorporalibus quæ obtinent;
" exceptis venerabilibus fratribus, Sanctæ Romanæ
" Ecclesiæ Cardinalibus, Notariis nostris, Correctoribus
" litterarum Apostolicarum, Subdecano nostro, Audi-
" toribus causarum Palatii Apostolici, Clericis Cameræ
" Apostolicæ, cubiculariis et secretariis, et accolitis
" nostris, qui sub regula nullatenus includuntur, etc.

" Item, revocamus et annullamus omnes exemptiones
" perpetuas, per nos factas quibuscunque monasteriis
" vel ecclesiis, aut capitulis vel prælatis, aut conven-
" tibus quorumcunque Ordinum seu religionum, et
" sæcularium ecclesiarum, cathedralium vel collegia-
" tarum, universitatibus quorumlibet castrorum, villa-
" rum, et terrarum; et litteras Apostolicas super ipsis
" confectas decernimus esse irritas et inanes, nullius
" roboris vel momenti, etc.

" Item, cum multi clerici et personæ ecclesiasticæ,
" sæculares ac religiosæ, etiam Ordinum Mendicantium,

[1] *vossit* in orig.

A.D. 1403. " hactenus recepti fuerunt in [1] capellanos nostros honoris, et super hujusmodi receptionibus, et litteris inde confectis, fecerunt fieri processus penes Camerarium nostrum, et propterea asserunt se fore exemptos a jurisdictione suorum superiorum et ordinariorum, quo multa scandala sæpe oriuntur; ac tales capellani putant se minime posse, propter peccata et delicta per ipsos commissa, vel committenda, per suos superiores corrigi vel puniri; volumus et ordinamus, quod tales capellani, prætextu litterarum et processuum prædictorum, nullatenus sint exempti a jurisdictione superiorum et ordinariorum prædictorum, sed libere per eos possint, [2] [et] debeant, corrigi et puniri, juxta canonicas sanctiones, non obstantibus litteris et processibus prædictis eis concessis, quorumlibet tenorum existant; Magistris ac Bacalariis formatis in Theologia, ac Doctoribus Juris Canonici, duntaxat exceptis, etc.

" Item, cum olim felicis recordationis Urbanus Papa, Sextus, prædecessor noster, ex certis causis rationabilibus, concessit [3] quibusdam prælatis, quod in eorum civitatibus, vel Diœcesibus, non possit fieri executio aliquarum litterarum Apostolicarum, nisi prius ipsæ litteræ exhiberentur eisdem prælatis, vel eorum officiariis, et per ipsos essent approbatæ, ipsique prælati et officiarii in consuetudinem, et aliqui prætexto Statutorum provincialium seu synodalium, similiter servant et faciunt; ad tales litteras nullus audeat exequi, nisi postquam prælati vel officiarii, per suas quas nuncupant 'Vidimus,' mandent et concedant quod dictæ litteræ possent exequi, per judices in eis deputatos; propter litteras 'Vidimus' nuncupatas, sæpius impetrantes ipsi eorundem litteras nequeunt consequi effectum, propter hujusmodi concessionem

[1] Qy. if not "*capellanatus nostri* "*honorem.*"?

[2] Omitted in orig.

[3] *quibus* in orig.

" dictis prælatis factam, et litteras Apostolicas super A.D. 1403.
" eis confectas. Provide attendentes quod tendunt ad
" noxam, prædictam consuetudinem, et Statuta prædicta
" quæcunque super hiis, revocamus, cassamus, et annul-
" lamus; ac volumus et decernimus, quod judices et
" executores quicunque, in litteris Apostolicis deputati
" et deputandi, ac notarii et tabelliones super hiis
" requisiti et requirendi, absque littera hujusmodi,
" 'Vidimus' nuncupata, et absque licentia vel consensu
" quorumcunque prælatorum, seu superiorum, aut offici-
" ariorum, libere hujusmodi Apostolicas litteras exequi
" possint et debeant; ac omnes et singulas sententias
" quas prælati vel superiores, aut eorum officiales, vel
" executores præfatorum, propter executiones ipsas
" per ipsos faciendas, infligerent seu promulgarent,
" decernimus irritas et inanes, nulliusque roboris exis-
" tere, vel momenti.

" Item, cum dudum, importuna instantia, conces-
" simus quampluribus personis litteras familiaritatis
" nostræ, in quibus continetur quod ipsi possint et
" debeant gaudere privilegiis quibus gaudent familiares
" nostri continui, et domestici commensales; volumus et
" declaramus, quod, prætextu talium litterarum, qui-
" busve concessarum, sub quacunque forma vel ex-
" pressione verborum, etiamsi essent factæ motu pro-
" prio, illi qui tales litteras obtinuerunt, nullo modo
" gaudeant dictis privilegiis, nisi duntaxat illi qui
" revera sunt familiares nostri continui, et domestici
" commensales.

" Item, cassamus, irritamus, et annullamus, omnes et
" singulas concessiones et donationes per nos factas,
" sub quacunque [1] [forma] sive expressione verborum,
" quibuscunque laicalibus personis, de quibuscunque
" bonis, mobilibus seu stabilibus, quarumcunque eccle-
" siarum aut monasteriorum, aut mensarum episcopa-

[1] This word, or one similar to it, is omitted in orig.

A.D. 1403. " lium, seu abbatialium, ac aliorum quorumlibet præ-
" latorum, etiamsi essent castra, terræ, aut villæ. Et
" volumus quod hujusmodi concessiones et donationes
" extunc habeantur pro non factis, et talia bona ad
" hujusmodi ecclesias, monasteria, et alia pia loca, eo
" ipso libere revertantur.

" Item, cassamus, irritamus, et annullamus, omnes et
" singulas facultates, hactenus concessas per nos qui-
" busve personis et fratribus Mendicantium Ordinum, et
" quibuslibet aliis supradictis, 'Do verbum Crucis,' sub
" quacunque forma vel expressione verborum; etiamsi
" in litteris nostris, eis super hoc concessis, contineretur
" quod personæ ipsæ possent absolvere personas eis
" confitentes peccata sua, in quibuscunque casibus, et
" eis aliquas indulgentias auctoritate Apostolica conce-
" dere. Quas quidem concessiones, et litteras nostras,
" super eis confectas, nullius esse volumus roboris vel
" momenti. Nulli ergo liceat, etc. Si quis autem, etc.
" Data apud Sanctum Petrum, undecimo Kalendas
" Januarii, anno Pontificatus nostri decimo-quarto."

Marvellous appearances near Bedford and Biggleswade.

Æstate sequente, juxta villas de Bedford et de Bikleswade, frequenter apparuerunt mane et meridie monstra de sylvis emergentia, varios colores habentia, in similitudinem hominum bellatorum, sibimet occurrentiâ, et inientium bella dura. Qui etsi videri a remotis poterant, ab appropinquantibus inveniri minime potuerunt. Sicque illa phantastica apparitio sæpius multos delusit, propius accedere cupientes.

The Earl of Northumberland and his son ravage Scotland.

Consequenter, Comes Northumbriæ, cum filio, magnam faciens in Scotiam expeditionem, vastavit patriam, prædas egit, captivos abduxit, nemine resistente. Sed cum redisset, rumores disseminabantur per totam Angliam, quod Scoti præfixissent illi bellum in festo Ad Vincula Sancti Petri, cujus belli fuisset occasio cujusdam castri per eundem obsessio in præfata profectione sua. Quod cum acrius impetisset, obsessi petierunt, ut ferebatur, inducias ad dictum festum; quo die, si Scoti non da-

rent sibi bellum, redderetur [1] sibi castrum, et rursum, si victor existeret, castrum sibi nihilominus redderetur. Ad hos rumores, evigilavit tota juventus Angliæ, regnique nobilitas, atque Rex ipse, bello cupiens interesse. Sed Comes denunciavit Regi non opus esse sibi sua præsentia, sed nec expedire ut elongaret a patria; sed tamen adquievit, ut Domini accederent, et Barones. Cumque multi se parassent ad istud negotium, totum repente monstrabatur phantasma fuisse, et frivolum.

A.D. 1403. Rumours that a day has been named for a pitched battle with the Scots. The rumours prove to be unfounded.

Eodem tempore, Dominus Henricus Percy, junior, cui serena fronte fortuna per ante blandita fuerat in operibus martiis, in opinione vulgi, rebusque temporalibus, repente, nescitur quo spiritu, et clam confœderatis sibi plurimis, [2] hostis apparuit Regi Angliæ manifestus, et in partibus Solopiæ, prout putatur, sperans in auxilio Howeni Glendor et Edmundi Mortimer, Cestrensium et Wallensium arcitenentium et hominum armatorum, exercitum adunavit. Cui Dominus Thomas Percy, avunculus suus, Comes Wygorniæ, (quem Rex filii sui primogeniti, Principis Walliæ, custodem constituit, et gubernatorem,) relicto puero, et animum dedit, et vires rebellandi, subtractis thesauris suis de Londoniis, et domo Principis, satis occculte; et se jungens Henrico, nepoti suo, viribus quas contrahere poterat ad eundem. Qui, ut excusabilis esset eorum conjuratio, scripserunt diversis regni proceribus, necnon et incolis, litteras suis sigillis signatas, asserentes quod propositum quod assumpserant non fuit contra ligeantiam vel fidelitatem quam Regi fecerant, nec exercitum congregaverant ad alium finem, nisi ut personæ suæ possent gaudere indemnitatis securitate, et corrigere [3] publicas gubernationes, et constituere sapientes

Henry Percy, the Younger, rises against the King, and collects an army in Shropshire.

He is joined by his uncle, the Earl of Worcester.

Grounds alleged by them for their rising.

---

[1] Repeated in orig.

[2] These two words are repeated in orig.

[3] Qy. if not "*publicos gubernatores*"?

A.D. 1403. consiliarios, ad commodum Regis et regni. Scripserunt insuper, quod census et talliagia concessa Regi, sive donata, pro salva regni custodia, non sunt conversa in usus debitos, sed devorata, nimis inutiliter, atque consumpta. Quapropter ducti conscientia præconizabant se compulsos reipublicæ consideratione auxiliares contraxisse copias, ut ad præmissa securius providere possent [1] emendas.

The King writes to various persons, in answer to their complaints.

Visis hiis apicibus, plures laudabant ipsorum insolentias, et extollebant fidem quam prætendebant erga rempublicam. Sed Rex audivit fraudem, et comperit. Turbatus cogitare cœpit quibus viis communitati satisfacere posset, et pessundare commenta conficta per eos. Scripsit ergo personis quibus novit eos mandasse præmissas litteras, dicens se mirari maxime, quod cum Comes Northumbriæ, et filius suus, Henricus, percepissent partem maximam summarum concessarum pro tuitione Marchiæ Scotiæ, ut posset evidenter ostendere, unde concepisset materiam tantæ non solum querimoniæ, sed manifestæ detractionis. Scripsit præterea quod sibi dabatur intelligi quod ipsi Comes Northumbriæ et filius ejus, Henricus, necnon et Comes Wygorniæ, certificarunt multos litteraliter, quod, scilicet, propter æmulorum pessimas informationes, delationesque sinistras, penes ipsum, quod Rex tantum contra eos motus fuit, quod non audebant accedere ad suam præsentiam, donec personæ quibus scripserant, suam fecissent humilem mediationem penes se pro eisdem. Quare supplicabant, ut, coadunatis Prælatis et regni Baronibus, dicti Comes et Henricus venire permitterentur ad Regis præsentiam, ad declarandum de talibus sinistris informationibus suam innocentiam, et exinde per pares suos legaliter justificari valerent. Quibus in suis respondit apicibus, quod licet Omnipotentis Dei gratia satis esset atque

[1] This is probably the word, though it more nearly resembles *exuendas*.

munitus contra sibi cunctos malevolos, tamen noluit quod illi nec aliquæ personæ aliæ conceptus haberent quare noluit esse justus et rectus erga dictos Comitem et Henricum, specialiter, cum omnibus suis ligeis, juxta merita; quin libenter paratus esset facere justitiam unicuique, secundum posse. Et idcirco rogavit personas quibus dicti Comes et Henricus scripserant, ut, consideratis suprascriptis, festinatione qua possent ad eum accederent, ad communicandum effectualiter de præmissis, pro pace regni, commodoque communi. Scripsitque dicto Comiti et Henrico, sub signo Regis, quod, si vellent, salvo possent accedere, salvoque discedere, sine quovis periculo sive fraude. A.D. 1403.

He makes them an offer of a personal interview.

Sed [1] effrænata temeritas nihil voluit audire rationabile, nihil cogitare salubre; sed spreto lenimento regali, rigorem rebellionis induit, et ad partes Solopiæ, prout dicitur, properavit. Proinde Rex, ut persensit juvenilem induratam malitiam,—nam pater non excessit limites suæ patriæ,—statuit occurrere festinanter Henrico et ejus patruo, Domino Thomæ Percy, Comiti Wygorniæ, priusquam conflassent exercitum contra ipsum. Nempe collaterales eorum publicari fecere per patrias quod Rex Ricardus viveret, et inter eos erat; in cujus nomine bella sumpserant contra Regem Henricum. Quem si videre concupiscerent, accederent ad eos armis instructi, et in Castro Cestriæ viderent infallibiliter dictum Regem. Quæ quidem, quamvis dolosa, denunciatio, varios [2] in multorum [3] [mentibus] motus effecit, et fluctuare coegit plurimos, ut ignorarent cui parti foret tutius adhærendum. Nam plures afficiebantur eo tempore Regi Ricardo, et præcipue qui quondam familiares ejus fuerant, et ab eo donati feodis vel aliis donativis.

Henry Percy hastens to Shrewsbury, to join Glendower.

His party gives out that King Richard is still living.

[1] The name of *Hotspur* is evidently individually alluded to in these words.

[2] These two words are repeated in orig.

[3] Omitted in orig.

A.D. 1403.

The Earl of Dunbar instigates the King to immediate action.

Rex Henricus, hæc præmissa prudenter attendens, cum esset audax animo et manu promptus, definito consilio, congregavit quos potuit, et ad partes se contulit ubi dicti rebelles, Henricus et Comes, esse nunciabantur, instigante eum quam maxime Comite de Dunbarre, Scoto, qui monuit omnino ne moras [1] uti verteret, memorans id Lucani,—

"Tolle moras, nocuit semper differre paratis;"

"quia pro certo, si Londoniis, vel juxta Londonias, "expectaveritis, ipsorum in remotis comitiva faciet "cotidie incrementum; fietque ut, multis millibus suc-"cessive in ipsorum proposito conglobatis, te subito "circumfundant; et tunc necesse erit tibi condescen-"dere ad quæcunque, non dico supplicare, sed jubere, "voluerint." Cumque Rex causaretur sibi exercitus deesse,—"Copias non curetis," inquit, "sed versus eos "proficiscamini pedetentim; et tunc oculata fide videre "poteritis qui vos ex corde diligunt, quive fingunt." Fecit Rex ut Scotus monuit, et inopinato pervenit ad partes ubi rebelles bacchabantur. Cujus vexillum ut Henricus Percy conspexit, supra modum miratus est, quia putabat eum fuisse detentum apud villam de Burtone super Trentam, ad præstolandum adventum consiliariorum suorum. Et idcirco, quia non suspicabatur quicquam de Regis adventu, securus obsedit villam Solopiæ, importune exigens introitum a villanis, ut refocillare posset, et suo exercitui victualia providere. Multum tamen contulit Regis adventus Solopiensibus; quia, viso vexillo Regis, confestim [2] destitit Henricus ab infestatione villanorum, dicens suis;—"Consocii et "commilitones mei, ab hiis desistere nos oportet in-"ceptis, et arma vertere in eos qui cum Rege contra "nos veniunt. Videtis certe signum regium; atque

Advice given by the Earl.

Speech of Henry Percy, on learning the King's approach.

---

[1] This word is doubtful.

[2] *destit* in orig.

"proinde sitis viri cordati, quia dies iste aut nos omnes "promovebit, si stare mecum decernitis, aut dies ejus- "dem sortis experiemur interitum."[1] A.D. 1403.

Mira res! repente conveniunt in votum unum, qui cum Henrico fuerunt, ad numerum quatuordecim millium lectissimorum hominum, qui secum perstituturos fore promittunt; elegeruntque campum, prout videbatur, eis magis accommodum; sic quod oportebat Regis exercitum, si conserere manus vellet, accedere super aream satam pisis multis, quas pisas etiam ita nexuerant et tricaverant, ut impedimento forent accedentibus prætensi laquei earundem. Cumque cognovisset Henricus se absque dubio [2] pugnaturum, et defuisset sibi gladius quem dilexit, quæsivit ubinam gladius ille foret; responsum fuit sibi quod in illa parva villa retro se, vulgariter "Berwicus" nuncupata. Ad quod vocabulum, ita palluit ut mirarentur astantes; ducensque ab alto suspirium, servo inquit;—"Cerno quod modo meum aratrum ad sulcum pertingit ultimum; nam et accepi "per fatidicum, dum adhuc in propriis partibus essem, "apud Berwicum me proculdubio moriturum. Sed "decepit me, proh dolor! nominis hujus æquivocum." Proinde suos sagaciter disponit ad bellum, promittens ipsos eo die finem malorum consecuturos, si superstiterint, et expost divites et gloriosos futuros de tanti fama facti, et in perpetuum nominatos.

Henry Percy marshals his forces.

He calls to mind a prophecy, as to the place of his death.

Secuti sunt eum nobiles ad hunc locum atque propositum; patruus ejus, Comes Wygorniæ, Dominus Thomas Percy, de quo nunquam perante surrepserat ulla suspicio in tota vita perfidiæ; et inter Anglos, qui de levitate præcipue notantur apud exteros, iste solus de fidelitate laudem promeruit, ita ut Reges Franciæ et Hispaniæ ejus solo verbo, plusquam ullius chirographo,

The Earl of Worcester, and Earl Douglas, his chief supporters.

---

[1] The text of this speech seems imperfect and corrupt, as compared with Walsingham, Vol. II. p. 256.

[2] *se* is repeated before this word, by inadvertence.

A.D. 1403. in tractatibus et conventionibus fidem darent. Secutus est eum Comes Duglas, Scoticus, qui dudum captus fuerat in bello de Homeldon Hul, vir per omnia bellicosus, cujus animositati et prudentiæ, sive fortitudini, perpauci eo tempore poterant æquiparari. Baro quoque de Kyndertone, et Dominus Hugo Brow[n]e, [1] necnon Dominus Ricardus Vernone, Henrici sequentes propositum, affuerunt, cum decem aliis qui pares Baronibus extiterunt.

Others of his supporters.

The King also marshals his troops.

Cernens Rex contra se dispositas acies, et arcitenentes præcipuos collocatos, et ipse suum disponit exercitum, alacritate qua regem decuit; partem committens primogenito suo, Principi, partem retinens propriæ gubernationi. Anterior acies regalis cunei Staffordiæ commissa fuit Comiti, magnæ probitatis [2] [viro], qui fuerat eo die regni Constabularius constitutus. Cumque partis utriusque acies ad invicem prospicerent, et expectaretur signum belli solummodo, Abbas Solopiæ, et clericus de Privato Sigillo, pro parte Regis ad Henricum perrexerunt, offerentes sibi pacem, ex parte Regis, si vellet conquiescere ab inceptis, et requirentes causas sui gravaminis, et eorum qui cum eo [3] fuerant; quas pro parte Regis promittebant corrigi, si vellet eas in commune referri. Si vero tacite denunciare eas Regi decerneret, orabant ut mitteret ex suis in quo confidebat, qui, cum eis Regem adiens, vota sua Regi proderet; qui, Deo volente, sibi nova gratissima reportaret.

He offers terms to Henry Percy.

Alleged treacherous conduct of the Earl of Worcester.

Henricus, horum persuasionibus aliqualiter emollitus, mittit ad Regem patruum suum, Dominum Thomam Percy, qui sibi tantæ turbationis causas exprimeret, et emendas exigeret, cum effectu. Ferunt aliqui quod cum Rex omni rationi condescendisset, idem Dominus Thomas, cum redisset ad nepotem, pervertit negotium, contraria referens responsis regiis, et exacer-

[1] *nec* in orig.

[2] This apparently is not the word, but it is imperfect and indistinct.

[3] *fuerat* in orig.

bans mentem juvenis, et ad bellum impellens etiam proeliari nolentem: et cum talibus legationibus multum diei pertransisset spatium, nunciatum fuit Regi rebelles suos ad nil aliud protelare negotium, nisi ut, confluentibus illis auxiliariis ab instanti usque in diem Lunæ proximum, possent effici fortiores. Erat autem Sabbatum, quando præmissa tractabantur. Comes autem de Dunbar omnino restitit ne darentur eis induciæ, sed Regem monuit, ut ex quo rationi recusarent adquiescere, daret signum bello. Sed non erat opus signo bellare cupientibus. A.D. 1403. The Earl of Dunbar urges the King to immediate action.

Ex adversa parte, mox ut legati pervenerunt ad castra propria, sagittarii Henrici, quibus meliores non poterant inveniri in Comitatu Cestriæ, fortiter sagittare cœperunt; quorum jaculis multi de parte Regis illico corruerunt. Facta fuit tanta strages subito, ut ad quatuor millia de Regis exercitu fugerent, æstimantes Regem proculdubio sagittatum. Ipse vero campi-ductor partis adversæ, Comes quoque Duglas, quibus animosiores nullus unquam reperisset, spretis jaculis emissis de parte Regis, spretis armatorum consertis cuneis, versus unam personam, vires excitantes, arma vertunt; Regem nempe, pro decem millibus computantes, [1]stratis requirunt obviis, et lanceis infestis et gladiis perscrutantur. Comes de Dunbarre, cum percepisset istorum propositum, Regem subtraxit a statione sua prima, ne a persequentibus animam suam reperiretur in loco ubi primo steterunt pedes ejus. Quæ loci permutatio multum Regi contulit ea vice; quia et ejus scutifer a furentibus est prostratus, vexillumque dejectum et dilaceratum, et qui circa illud constiterant, sunt occisi. Inter quos illustrissimus juvenis, Comes Staffordiæ, et miles regius, Walterus Blond, vita privantur. The battle is commenced by Percy's archers. Part of the King's troops take to flight. Danger of the King. Certain of his chief adherents slain.

Interea ceciderunt ex utraque parte plurimi, a sagitta volante indifferenter perforati, quæ ad instar grandinis hinc inde mittebantur. Ibi Princeps, pertentans Prince Henry is

[1] Sic in orig.

A.D. 1403. prœliandi primitias, ictu sagittæ in facie vulneratus; cujus tamen vultus, licet puer esset, non concidit, sed, super ætatis exigentiam, et vulnus parvipendit inflictum, et ad vindictam animavit exercitum. Unde contigit quod, acie sibi commissa prius perveniens ad hostilem cuneum, penetraret aciem contrapositam, et pertransiit, prostratis obstantibus; sic quod hostes inter Principis [1] clauderentur copias et cohortes regias. Factaque proinde fuit adversariis magna dubietas, dum nescirent vel contra regios vel proprios socios dimicarent.

wounded in the face.

Henry Percy is slain.

In hac confusione partis adversæ, Dux Henricus Percy corruit interemptus, dubium cujus manu; suis ignorantibus ejus casum, sed putantibus eum vel comprehensisse Regem, vel proculdubio periisse. Quamobrem, se cohortantes, clamabant ingeminantes—"*Henry Percy* "*Kyng*,"—quod sonat "Henricus Percy Rex." Quorum clamores [2] Rex intelligens, ne vana spe seducti certarent ulterius, affectans eorum cædi parcere, clamavit voce qua potuit,—"Mortuus est Henricus Percy." Qua voce prolata, cœperunt, qui ferventius [3] prœliabantur, se subtrahere, et jam solummodo in fugæ subsidio spem habere. Tunc animo crescente regalibus, perempta fuit major pars militum et scutiferorum Comitatus Cestriæ, ad numerum, ut fertur, ducentorum. Ceciderunt insuper ibi de peditibus, valettis, et domicellis, plurimi, quorum numerum non tenemus, ibique captus est Comes Duglas; cujus animositatem et constantiam si reliqui rebelles imitati fuissent, non dubium quin plaga insanabilis facta fuisset ipso die in populo Anglicano. Iste bis hoc anno pugnans adversus Anglicos fortunam sensit adversam; nam in primo bello trajectus caput, amisit oculum, et captus fuit; in secundo, verenda transfixus, perdidit paulo minus loculum, et sub jugum venit captivitatis secundæ. Captus est etiam Comes Wygorniæ, Thomas Percy, in-

The Earl of Douglas is taken prisoner,

And several others.

[1] *claudentur* in orig.
[2] Repeated in orig.
[3] *prœlibantur* in orig.

A.D. 1403.

centor, ut dicitur, totius mali, et causa præsentis infortunii. Dominus quoque Ricardus Vernone captus est ibidem, necnon et Baro Kyndertone, viri utique nobiles et potentes. De parte Regis, ut præfertur, perempti sunt Comes Staffordiæ, Dominus Hugo Schirle, Dominus Johannes Cliftone, Dominus Johannes Kokayn, Dominus Nicholaus Ganvile, Dominus Walterus Blount, Dominus Johannes Calverle, Dominus Johannes Massy de Podyngone, Dominus Hugo Mortimer, et Dominus B. Gousile, qui eo die susceperat ordinem militarem. Hic non fuit occisus in bello, sed [1] proditione propria famuli sui, dum, latus [2] vulneratus, se subduxisset e prœlio. Nempe cum sub sepe jaceret, et velut extremum [3] [traheret] halitum, supervenit quidam de sua familia, quem familiarius diligebat. Hic in principio belli fugerat, sed, jam finito bello, redierat, ut vispilio, ad spoliandum, prout moris est talium, interfectos. Cumque solus, casu superne, [4] ivisset ad locum ubi decumbebat ejus dominus, agnovit eum per armorum signa. A quo etiam cum fuisset et ipse cognitus, requisivit a domino qualiter se haberet. Cui ille, prout loqui valebat, respondit se vivere, sed pressus ait,—" Armis pene suffocatus sum; " quapropter, detrahe mihi chirothecas et arma, si " forte reviviscat anima mea." Detractis igitur chirothecis, commendavit sibi annulum suæ conjugi deferendum, et intimavit ei quod sexaginta marcas habebat in loculo, quas jussit eum servare pro propria refocillatione, si viveret; si vero moreretur, acciperet ad usus proprios dictam summam. Sed quid faceret dolosus proditor, qui dominum deseruerat? Meticulosus in bello, nudatum percitum pectus transfodit in campo, palpitantemque cultro tam diu tentat immerso, donec eum omnino mortuum cognovisset. Quo facto, monilia vel jocalia, annulos, etc., suæ nobilitatis indicia, simul

Names of the slain on the King's side.

Sir B. Gousile is murdered, during the battle, by one of his own household.

---

[1] *ꝑpdicone* in orig.

[2] *et* is inserted here in orig.

[3] Given as *vexaret* in orig.

[4] *iusset* in orig.

A.D. 1403. cum memorata pecunia, secum tollit, et [1] abcedit, sub sepe nudo domini sui cadavere derelicto. Vidit hæc omnia, et audivit, quidam scutifer, qui et ipse se de loco belli subtraxerat, reptando manibus et genubus ad eandem sepem, gratia lenis auræ suscipiendæ, quia et ipse vulneratus extitit, et armorum pondere prægravatus. Qui postea vulgavit ganeonis scelera, cum convaluisset, nuncians dominæ universa. Hæc nempe fuit Ducissa Northfolchiæ, relicta quondam Ducis Northfolchiæ, Domini Thomæ Mounbray, qui obiit in exilio, ut præfertur. Præfatus nempe nebulo, rerum raptarum deprehensus indicio, postea solvit dignas pœnas.

The murderer is detected, and punished.

Numbers of the slain.

De valettis occisis ex parte Regis reticemus numerum, sed de vulneratis scutiferis et valettis, summa virorum fuit trium millium, quorum postea periit magna pars languendo. Commissum fuit hoc bellum Sabbato, in Vigilia, scilicet, Mariæ Magdalenæ, diu post meridiem; quo nunquam, ut fatebantur qui affuerunt, asperius gerebatur; nam fuerunt de utraque parte plurimi, qui tanta certaverunt [2] tenacitate, quod nocte superveniente nesciebant cui victoria remanebat; jacueruntque fessi, vulnerati, verberati, sanguinolenti, passim mixti.

Fierceness of the combat.

The body of Henry Percy is exposed to public view.

In crastino permisit Rex peremptorum cadavera tumulari; sed cum vidisset corpus Henrici Percy, flevisse dicitur, protestatus se dolere de morte sua. Quia vero plures extiterunt, qui non putabant eum mortuum, jussit exponi corpus ejus, et erigi, ut ab omnibus posset videri. Quo viso, plures miserunt ad Regem mediatores, qui pro eis veniam precabantur. Thomas vero Percy, Comes Wygorniæ, ut conspexit corpus nepotis, lacrymas fudit uberes, affirmans se nil curare de cætero quid iniqua [3] fortuna contra se moliretur. Die Lunæ sequente, judiciali sententia decollatus est idem Thomas, quamvis Rex, ut dicitur, vitam sibi [4] volu-

Sorrow of the Earl of Worcester.

He is beheaded, and others

[1] *abscedit* in orig.

[2] *tnēsitate* in orig.; possibly, *animositate* is the word meant.

[3] Repeated in orig.

[4] "*concedere*," or "*dare*," seems to be wanting after this word.

isset; tantum exacerbaverat animos amicorum Regis. Decapitati fuerunt eadem die Baro de Kyndertone et Dominus Ricardus de Vernona. A.D. 1403. of Percy's party.

Die Lunæ sequente, Comes Northumbriæ, cum manu validda, versus filium suum properans, aut certe versus Regem, ut putatur, pro pacis promovendo negotio, cognovit Comitem Westmerlondiæ et Robertum Watertone grandem contraxisse exercitum, qui foret ei obstaculo, si progredi decrevisset. Ipse vero neutrum horum sibi credens benevolum, fræna reflexit revertendo, donec pervenit ad Novum Castrum super Tynam. Cives sequentem cernentes exercitum, contra illum clauserunt januas; quod videntes qui cum illo venerat, mox intravit eos propter impetus, et villam intrare, etiam civibus nolentibus, [1] decrevissent. Qui tamen probitate civium sunt repulsi. Tandem Comes, moderatior cæteris, ingressum precabatur, ut requiescere posset ibidem nocte illa. Cives autem [2] responderunt, si placeret sibi cum privata familia suæ domus ingredi, bene liceret, sed cum exercitu nullo sensu. Comes, acceptans conditionem, requievit in villa, [3] [ibi] dormiens ea nocte, et in crastino prandens, cum paucis; sed exclusus inquietus exercitus, nescitur an ardore vindictæ, an suspicione [4] proditionis domini sui, Comitis, ad muros applicant, et hostili more villam invadere laborabant. Sed nil profecit ipsorum molitio; quia repulsi dejecti sunt arcubus, et acriter verberati. Comes [5] vero, prout potuit, satisfecit, excusando se civibus, [6] et recessit; dimisitque exercitum, quia jam [7] noverat filium suum mortuum; et secessit cum cotidiana familia ad Werkworthe, proprium castrum suum.

The Earl of Northumberland hastens to aid his son; but is stopped in his march.

He retires to the Castle of Warkworth.

[1] This word is almost illegible, and the whole passage is mutilated, and quite unintelligible; being the writing, probably, of an illiterate scribe. All reference to it is omitted in Walsingham's text.

[2] *responderent* in orig.

[3] Omitted in orig.

[4] *proditione* in orig.

[5] *ve* in orig.

[6] Repeated in orig.

[7] *no* in orig.

A.D. 1403.

A truce is made with France.

Circa presens tempus, regressi sunt de Francia solemnes nuncii, qui illic directi fuerant pro treugis inter nostrates et Gallicos; Episcopus, scilicet, Bathoniensis, et Dominus de Say, W. de Clifford, Senescallus regius, et Dominus Thomas Ramestone. Hii reportaverunt belli vacationem usque ad mensis Martii diem primam. Exceptæ sunt tamen de hiis induciis duæ personæ Franciæ, Dux Aurelianorum et Comes Sancti Pauli, pro quibus Gallici spondere noluerunt, quia indomabiles extiterunt; siquidem magni videbatur, in tanta rerum turbatione, vel modicam guttam pacis [1]hausisse, nostris regnicolis; et idcirco de personarum [2]exceptione minime causabantur, putantes illas nil posse personaliter, si non totius Galliæ concurrisset [3]assensus.

The Earl of Northumberland meets the King at York; and is placed in safe keeping.

Compositis rebus apud Solopiam, Rex lora vertit ad Eboracum, ut Comitem [4]Northumbriæ persequeretur, si nollet pacifice se submittere, manu militari dimissa. Qui, ut libentius sibi occurreret, litteras direxit eidem, cum omni conceptas modestia; in quibus sibi repromisit indemnitatem. Venit ergo ad eum Comes, cum parva familia, in crastino Sancti Laurentii: sed nec cum vultu susceptus est hilari, nec familiaritate quæ solebat, sed potius more supplicis, gratiam requirentis. Cui post pauca verba Rex vitam promisit, et victum satis honorificum, quoad viveret. Non tamen libertati restitutus est; sed sub tutoribus usque ad tempus fuit.

A prophesying hermit is convicted of falsehood, and executed.

Quidam per id temporis [5]heremita, qui multa futura prædixerat Regi Ricardo, dum Regi moderno prophetare nititur, et minus prudenter invehitur contra ipsum, convictus dixisse mendacium, decollatus est apud Eboracum; cujus carnem cilicium mordax abraserat, cujus pedes nulla pellis operuerat per annos

[1] *hausis* in orig.
[2] *acceptione* in orig.
[3] *assessus* in orig.
[4] At this word (p. 120 of the Volume) the context is continued in a different, but probably contemporary, hand, in Lombardic characters.
[5] *heirimita* in orig.

multos, nisi fortassis cum Missas celebraret, quanquam Romam pergeret et rediret; cujus os a diu carnes omnino non gustaverat: et tamen morte moritur proditoris. A.D. 1403.

Reversus Rex de partibus Aquilonis, versus Walliam iter vertit, ad comprimendas insolentias Howeni Gleyndor, qui multa damna patriotis intulerat, post recessum Regis. Et quia pecunia jam destitutus fuerat, nec haberet in promptu unde copias auxiliares conduceret, expetiit et expectavit ab ecclesiasticis sibi subsidium provideri; ut qui in pace domi quieverant, dum ille sudavit hostes et rebelles edomare, non sine corporali periculo, sibi pro tot laboribus et expensis subvenirent de censu necessario. Cumque perhendinaret Wigorniæ, venit ad eum Archiepiscopus Cantuariensis, cum nonnullis suffraganeis et coepiscopis, qui intimaverunt sibi clerum sic apporiatum, quod grave fuit ulterius quicquam solvere, quippe cum pene cuncti sic exhausti fuerint, ut vix habeant necessaria sustentationi propriæ.

The King is prevented by want of means from proceeding against the Welch.

Affuerunt ibi milites et scutiferi, magis Dionæ quam Martis, Lavernæ quam Palladis; qui censuerunt Episcopos omnes, existentes ibidem, equis et auro spoliandos, domumque pedites remittendos, ut familiarium Regis inopia ipsorum copia levaretur. Hiis Archipræsul animose respondit, illos non impune quemquam de suis despoliaturos; sed priusquam de substantia sua diriperent aliquid, duris ictibus [1] induraturos. Rex, inter hæc se gerens moderatus, venerabatur quodammodo benevolentiam Episcoporum. At Archiepiscopus, a Rege petita redeundi licentia, promisit se palpaturum ecclesiasticos, et elaboraturum, ut Regi in præsenti necessitate succurrant. Qui cum redisset ad partes, convocavit clerum in ecclesia Sancti Pauli Londoniis, declarans Regis indigentiam, qui, in arto positus, unde promoveret contra hostes exercitum non habebat. Quem oportebat reverti cum dedecore et cachinno rebellium,

Proposition to despoil the Bishops of their horses and money.

The Archbishop of Canterbury exhorts the clergy to make a grant to the King.

---

[1] *induaturos* in orig.

A.D. 1403. nisi citius subveniretur eidem.—"Quapropter," inquit, "ut bonus nobis sit dominus, et defensor Ecclesiæ, "postposita, nos oportet, excusatione, juxta posse "Regem nostrum in hac parte, sub omni festinatione, "juvare. Constat nempe pontifices," ait, "me et "cæteros confratres meos, abbreviare posse familiam, "grandes expensas ad tempus subtrahere, donec sere-"nior nobis arriserit aura pacis. Abbates vero, et "Priores, quorum onus est certum sustentare nume-"rum monachorum, et hospitalitatem suis in locis "exhibere continuam, non possunt abbreviare familiam, "neque subtrahere famulantium Deo [1] quod "debetur eisdem; et idcirco de quolibet exigendum "puto non amplius quam quisquis, salvo gradu proprio, "rationabiliter poterit supportare." Cujus peroratio tantum valuit eo die, ut libenter concederetur Regi medietas unius decimæ, ad festum [1] persolvenda. Sed quia necessitas urgebat Regem, quod oportuit sine dilatione sibi prospici, requisitum fuit, quantum quisque vellet in præsenti mutuare sibi, termino præfixæ solutionis mutuum recepturus. Archiepiscopus, ut præberet exemplum cæteris, concessit accommodare Regi centum libras; Abbas Sancti Albani centum marcas. Sed quid hæc in tanta necessitate de tanta summa Regi concessa? Etenim vero de totius ipsius cleri collegio vix ad præsens quingentæ libræ poterant extorqueri mutuo; tam constans fuit communis oppressionis allegatio. Et idcirco necesse fuit Regi de mercatoribus mutuari æquivalentem summam, usque ad terminum quo dimidia decima solveretur.[2]

A grant is made by the clergy.

The King raises a loan, until the grant is paid.

---

[1] Hiatus in orig.

[2] At the foot of this page (120) the following lines are written, in large modern Gothic characters, in a contemporary hand:—

"*Christe, Dei splendor, tibi supplico, destrue Gleendor.*"

"*Iste versus fuit scriptus in fine "chori Monachorum Sancti Albani.*"

The latter part of the second column is left in blank, and in page 121 the former style of writing is resumed. See p. 372, Note 4.

Britones Armorici, sociatis sibi Gallicis, cum magna classe, prope tempus istud, venerunt ad villam de Plummouth, et, nocte irrumpentes, villanos male cautos invadunt et opprimunt, et villam comburunt et prædantur nocte tota, usque ad horam tertiam sequentis diei, nemine succurrente. Contigit istud malum propter villanorum nequitiam atque superbiam, qui, propriis fidentes viribus, proximorum suffragia refutarunt. Nam cum visum fuisset adstasse, ut apparebat, hostile navigium, patriotæ concurrerunt ad villam, eam defendere cupientes. Sed Plummouthenses, velut indignati de caritate gratis oblata, mox duplicaverunt in villa victualium cunctorum pretia. Quærentibus patriotis cur sic facerent, responderunt se non opus habere ipsorum solatio, qui satis fuere in ipsorum [1] modulo. Accepto procaci responso, qui convenerant recesserunt; etiam si staret necessitas, minime reversuri. Evenit igitur, ut hostes impune villam spoliarent, et quæcunque vellent ad naves otiose deferrent.

A.D. 1403

The Bretons burn Plymouth.

Singular churlishness shown by the inhabitants of Plymouth.

Ductor classis hujus fuit Dominus de Castellis, Brito, vir supra modum superbus et arrogans, sed manu promptus; qui, cum spoliis multis reversus ad propria, gloriabatur se multum patriæ contulisse. Cui quidam ex antiquis dominis illius terræ dixit;—"Et in quo "loco," inquit, "regni Angliæ tantam exercuistis pro-"bitatem?" "Apud Plummouth," inquit, "villam "populosam, mercibus abundantem, divitiis opulentam." —"Caveatis de cauda," respondit vetulus, "quia non "impune tolerabunt Anglici tot sibimet illata damna."

Warning given to the Sieur de Castellis, the leader of the Bretons.

Evenitque ut prophetaverat herus Armoricus, ut lugeret Britannia quod Anglia perdidisset; nam quidam Willelmus de Wilford, associatis Dortemouthensibus, Bristolliensibus, et Plummouthensibus, navigavit in Britanniam, et coram Castro de Brest cepit sex naves; et in crastino adventus sui socii cepere quatuor vasa

Successes of William de Wilford, against the Bretons, with an English fleet.

---

[1] *mdulo* in orig.

A.D. 1403. onusta ferro, oleo, atque sepo; quo facto, transierunt ad Belile, ubi ceperunt triginta vasa, referta vinis de Rochelia, ad numerum mille doliorum. Indeque recedentes, apud Pennarche ascenderunt terram pene quatuor millia suorum sodalium, et combusserunt villas et prædia multa, penetrantes terram ad spatium sex leucarum. Redeundo vero, quadraginta vasa, majora minoraque, igne penitus vastaverunt. Expost vero divertentes, [1] sumserunt quinque millia de nostris apud Sancti Matthæi, quam totaliter, ad cineres usque, conflagraverunt, et ad tria milliaria in circuitu ipsius patriæ, nemine obsistente; perhendinaveruntque illic per diem et noctem, usque in crastinum diei sequentis. Quo die occurrerunt nostratibus Capitaneus de Brest, Dominus quoque de Castellis, et alii quamplures proceres Britannorum, contrahentes secum ad tria millia familiarium seu plebanorum; miseruntque quendam servientem ad arma, qui [2] requireret si vellet satisfacere pro damnis quæ intulerant regioni. Cui respondit noster Admiralius, quod vellet incendere medietatem Britanniæ pro satisfactione, et emendas alias non haberent. Postea vero petiit ab eis Admiralius, si vellent [3] nostratibus bellum dare. Cui responderunt quod sic, si darentur eis induciæ dierum septem. Nostrates vero responderunt se nolle frustra in vanum consumere tantum tempus: sicque redierunt, rebus ubique gestis prospere, læta nova patriæ inferentes, et mœstam Britanniam relinquentes.

Wilford challenges the Bretons to fight.

A Parliament summoned at Coventry, but postponed.

Circa festum Omnium Sanctorum fecit Rex citari qui de jure, [4] vel consuetudine, tenebantur adesse Parliamento, ut convenirent apud Coventreiam, ad festum Sancti Andreæ, pro tractandis ibidem negotiis hujus regni. Sed tamen, quia multis grave videbatur eo

[1] This passage appears to be incomplete. The difficulty is unnoticed in Walsingham's text (II., p. 260).

[2] *requiret* in orig.

[3] *nostrabus* in orig.

[4] These two words are repeated in orig.

tempore, quod procellosum fuit, et ad locum qui victualibus et hospitio caruit, commigrare, Rex, mutato proposito, differri jussit Parliamentum usque post dies Natalitios, Octavas, videlicet, Epiphaniæ; de novo summonens universos, ut Londonias convenirent ad Parliamentum prænotatum. A.D. 1403.

Eo tempore fecit Rex proclamari publice pacem et perdonationem hiis qui contra eum fecerant cum Henrico Percy, vel ex quacunque causa forisfecissent alia, præter [1] , et præter illos qui proditioni Calesiæ nuper consenserant. Quos remisit Calesiam, pro suis sceleribus justissime puniendos. Peace and pardon proclaimed, by order of the King.

Sub hiis diebus, quidam peregrini Anglici in transmarinis partibus, in vastis deviantes solitudinibus, nocte ruente, coacti sunt sub divo pernoctare; sed quia noverunt illam [2] heremiam abundare malis bestiis, non arbitrabantur tutum solo recubare. Quapropter ascenderunt arbores quæ frondosæ fuerant ibidem, secum gladios et lanceas contrahentes. Cum ecce! prima noctis vigilia confluxerunt illuc lupi, cum ursis plurimis, qui nitebantur arbores illas ascendere, allecti nimirum spe delectabilioris prædæ. Sed repulerunt ursos viriliter, pro vita certantes contra bestias nocte tota. Mane sauciatæ bestiæ, recedentes, dedere peregrinis copiam discedendi. Qui longo pergentes itinere, tandem venerunt ad tugurium cujusdam solitarii, aquis et palo satis munitum; ubi clamantes foris diutius, precabantur ingressum. Quibus apparuit vir grandævus, et introduxit in casale suum. Quos cum vidisset destitutos viribus a labore nocturno, præcedentique vigilia, refecit pane, caseo, atque vino, satis sedule ac caritative. Et cum cognovisset eos esse Anglicos et peregrinos, monuit eos regratiari Domino pro sua salvatione, et non solum quia præservavit eos a bestiis, sed quia eripuisset eos ab infestis hostibus in terra propria, et Adventures of certain English pilgrims abroad, and prophecy of a foreign hermit.

[1] Hiatus in orig.

[2] Apparently *heremum*, in orig.

A.D. 1403. gladio devorante :—"Nam," inquiens, "in visione Dei, "vidi, et ecce ! angelus, vindicem exsertum tenens gladium ultionis, super terram vestram apparuit; non "destiturus vindictam sumere, donec peccatores de "terra conterat, et scelestos. Vos interim proficiscamini peregre, donec cognoveritis pacem redditam "terræ vestræ. Quia non in perpetuum irascetur Deus, "neque comminabitur; sed cum iratus fuerit, miseri- "cordiæ recordabitur." Illi vero, dimissi ab heremita, profecti sunt peregre, reddituri vota sua, destinantes litteras per patriotas obvios amicis suis in patria, de omnibus quæ acciderant eis in hac via. Nec multo post secutum fuit bellum de Solopia, et turbatio grandis in patria, ut præfertur.

Fulfilment of the prophecy.

Paucis diebus ante Natale Domini, Gallici, stipati [1] bellatorum turba, ascenderunt terram in Vecta insula, jactantes se celebraturos Dominica Natalia in hac terra, etiam invito Rege. Cumque mille subintrassent, et jam greges et armenta fugassent, ut ad mare reverterent cum parva præda, superveniente subito auxiliariorum copia, coacti sunt prædas dimittere, et ad navigia festinare, non sine dedecore damnoque suorum. Nam qui prius instanter ab incolis petierant rerum redemptionem, vix evadere poterant publicam interventionem.

The French plunder the Isle of Wight; but are put to flight.

A.D. 1404. Anno gratiæ millesimo quadringentesimo quarto, et Henrici Regis, a Conquæstu Quarti, quinto, tenuit Rex Natale, cum nova Regina, apud Monasterium de Abyndona.

King Henry keeps Christmas at Abingdon.

Post Octavas Epiphaniæ, fuit inchoatum Parliamentum Londoniis, in quo plura locuta sunt, pauca fuere statuta pro communi commodo, licet per duodecim hebdomadas perdurasset. In hoc Parliamento, Comes Northumbriæ [2] restitutus est dignitati pristinæ, et omnibus bonis suis, mobilibus et immobilibus; ut eisdem gaudeat in perpetuum, et hæredes sui. Et tamen quæ

A Parliament, of twelve weeks, at London.

The Earl of Northumberland is

[1] *bellorum* in orig.

[2] *restitus* in orig.

Rex sibi donaverat, scilicet, regnum Euboniæ, etc., Rex recepit, concedens sibi, ut præfertur, quæ sua de jure hæreditario perante fuerant.

A.D. 1404. restored to his possessions.

Item, petitione communi ejecti sunt multi de domo regia, qui putabantur vel superflui vel nocivi, nullo tamen crimine prætenso palam, vel publicato. Item, concessum fuit ut omnes alienigenæ vacuarent regnum, præter homines de Ducatu, et certas personas quæ cum Regina manerent. Item, fuit ordinatum ne Lumbardi tenerent hospitia propria, sed hospitarentur cum Anglicis, sicut Angli compelluntur in eorum regionibus cum Lumbardis hospitari.

Various alterations effected by Parliament.

In hoc Parliamento, quia sic oportuit, communitas laicalis, habita consideratione laborum Regis, et sollicitudinum ac expensarum factarum, et faciendarum, in guerris contra Scotos et rebelles Wallicos, et salva custodia maris et Marchiæ, et Calesiæ, Acquitaniæ, et Hiberniæ, necnon defensione regni, novam concessit, et exquisitam, taxam, quæ, videlicet, æquaret vel superaret unam quintam-decimam, persolvi Regis usibus consuetam. Quæ tamen levaretur, non expendenda Regis [1] arbitrio, sed certorum thesaurariorum prudenti consilio, qui "Guerrarum Thesaurarii" vocarentur. Hii, de communi voluntate dominorum et communium, sunt electi ad recipiendum [2] pecuniam sic levandam; — Johannes Owdeby clericus, Johannes Hadley, Thomas Knolles, et Ricardus Merlawe, Londoniarum cives. Forma vero præsentis concessionis erat, quod Rex perciperet de quolibet feodo militari viginti solidos, quod tenebatur de eo, sine medio vel cum medio; et de medietate feodi militaris ejusdem tenuræ, perciperet medietatem [3] ad decem solidos. Qui vero terras haberent, aut tenementa, vel redditus, valentia per annum, supra reprisam, viginti solidos, solverent duodecim denarios, tam de illis quæ data fuerunt in perpetuam eleemosynam, ab anno septimo

A grant made in Parliament.

Treasurers for War are appointed.

Peculiar nature of the grant.

[1] *arbrio* in orig.
[2] *pectuniam* in orig.
[3] *et decem*, in orig.

A.D. 1404. Regis Edwardi, filii Henrici Regis, quam de aliis quæ pertinent ad laicalem possessionem. Qui terras, etc. habuerint ad valorem annuum, supra onera, quadraginta solidorum, solverent Regi duos solidos; et sic excrescendo, qui plus habebant, pro rata solverent portione. Qui terras non habebant, aut tenementa, sed catalla ad valorem viginti librarum, penderent huic subsidio duodecim denarios. Qui possidebant catalla ad valorem quadraginta librarum, solverent duos solidos, et ultra pro rata bonorum, semper de summa viginti librarum duodecim denarios. Et ordinatum est, ut qui terras habent, et pensiones annuas, sine servitio faciendo in officio, concessas per Regis progenitores, vel per Ricardum, Regem ultimum, seu per Regem qui nunc est, sint contributarii dictæ taxæ. Qui etiam sub forma prænotata habent maritagia vel wardas sibi concessas, et tentas per militare servitium, contribuerent huic taxæ. Extendit autem se hæc præmissa concessio super terras et tenementa, sive [1] possessiones, Hospitalis Sancti Johannis Ierusalem, et eorum qui terras, etc. habent in Episcopatu Dunelmensi et Comitatu de Hexam, exceptis incendio vastatis et destructis per hostes rebelles in Comitatu Solopiæ et Herefordiæ, et terris conjunctis terris Scotiæ, vel per adversarios devastatis, vel possessionibus per fluctus submersis marinos, vel per illuviones aquarum. Concessum quoque fuit, ut medietas hujus subsidii solveretur ad festum Pentecostes proximo futurum, et alia medietas ad festum Omnium Sanctorum proximo secuturum. Ordinatumque fuit, de communi omnium voluntate, ut Rex perciperet pro laboribus et expensis duodecim millia librarum de subsidio antedicto, expendendarum pro suæ arbitrio voluntatis; de qua summa perciperet septem millia librarum ad festum Omnium Sanctorum.

A sum granted for the King's personal use.

Ista præmissa concessa sub conditione quod dicta

[1] *possessionis* in orig.

concessio non trahatur in posterum in exemplum, nec servetur ejus rememoratio in Thesauraria regia, nec in Scaccario; sed scripturæ vel recordationes de dicto subsidio comburantur et destruantur, atque cassentur; et non emittantur brevia contra collectores vel inquisitores hujus negotii de melius inquirendo. Et ultra summam quæ remanebit a festo Annunciationis, de subsidio levando de lanis, coriis, pellibus lanatis, tunnagio, ponderagio, ultimo concesso Regi pro defensione regni, provisum est ut recipiatur per manus thesaurariorum prædictorum, non aliter expendenda quam in usus guerræ Regis; et concessum est, ut si remanserint tria millia librarum, postquam dicti thesaurarii reddiderint compotum de præmissis, ultra onera et ordinationes Parliamentales, quod illa tria millia librarum remaneant Domino nostro Regi, ad suum beneplacitum expendenda.

A.D. 1404. Peculiar provision made, that this grant shall not act as a precedent.

Æstate sequente, iterum irruperunt Gallici in Vectam insulam. Sed mox oppressi sunt qui irruperant, cæteris in navibus expectantibus, donec redissent qui præmissi fuerant ad explorandum statum insulæ; sed non redierunt. Miserunt ergo insulani ad hostes, requirentes causas adventus eorum; qui responderunt se venisse [1]in nomine Regis Ricardi et Reginæ conjugis, Ysabellæ, ut tributum exigerent ab eisdem. Quibus insulani renunciavere, dicentes, — "Regem Ricardum "defunctum [2] noscimus, et Reginam, quondam suam "conjugem, remissam pacifice ad parentes et patriam, "sine conditione tributi. Quapropter finaliter respon-"demus, nos nullum tributum vobis, nec aliud subsi-"dium, provisuros." Gallici, talibus exasperati responsis, et maxime quia cognoverunt interemptos quosdam de sociis, cum furoris spiritu, renunciaverunt quod non

The French demand tribute from the Isle of Wight, in the name of King Richard and Queen Isabella; which is refused.

---

[1] *ut nomine*, in orig.

[2] Apparently written "*notumus*" in orig.

A.D. 1404. longum in medio tempus efflueret, quin procacia verba dolerent, cum vitam pro verbis amitterent. Sed Vectuarii, nil omnino territi, jusserunt ut omnes ascenderent, promittentes se neminem impetituros, neminem invasuros, nemini molestiam illaturos, donec omnes intrassent otiose insulam, et se per sex horas refocillassent. Quibus insuper post sex horas dare bellum infallibiliter promiserunt. Sed Galli, cernentes incolarum alacritatem et audaciam, crediderunt proculdubio ipsos animatos alieno suffragio, et ideo, nullo perfecto negotio, recesserunt.

Variations of fortune, in the contests between the English and the French, or Bretons.

Per omnem æstatem præsentem fortuna vices variavit, nunc utrisque gentibus, Anglis et Gallis, sive Britonibus, arridendo, nunc irridendo; dum alternatim spoliarent et spoliarentur, vincerent et vincerentur; in mari perdentes [1] naves plurimas, multasque recuperantes.

The inconstancy of fortune exemplified in the Sieur de Castellis.

Ea tempestate, Dominus de Castellis, Britannicus, elatus animo de damnis quæ Plumouthensibus impune nuper intulerat, sperans sibi conciliasse fortunam, recollecta juventute nobilium, tam Gallorum quam Britonum, cum magna classe mare secat, versus Angliam velificando.

Sed—

" Hæc Dea non stabili quam sit levis orbe fatetur,
" Quæ summum dubio sub pede semper habet."

Nempe,—

" Passibus ambiguis Fortuna volubilis errat,
" Et manet in nullo certa, tenaxque, loco.

Quia,—

" Si modo læta manet, modo vultus sumit acerbos;
" Et [2] tamen constans in levitate sua est."

[1] *navos* in orig.
[2] An error for "*tantum*." This and the three preceding lines are an incorrect version of Ovid's *Tristia*, v. 8, ll. 15–18.

A.D. 1404.

The French land at Dartmouth, and the Sieur de Castellis, their leader, is slain.

Hæc expertus est ipse Dominus de Castellis, qui, dum putat in mentis audacia neminem sibi parem, dum apud Dortemouthe terram [1] scandit, a ruralibus est oppressus, et hiis [2] quos maxime habebat despectui interfectus. Atque sic ab eodem

"Exegit dignas ultrix [3] Rhamnusia pœnas;"

siquidem plebani, sive rustici, qui prope morabantur, cum vidissent classem magnam per multos [4] [dies] anchorare coram portu de Dortemouth, rati, prout erat, hostes adesse, noctibus confluxerunt ad villam, ut ascensum hostium prohiberent. Dominus vero de Castellis, et qui cum eo erant, augurati villam defensore carere, quia neminem videre sollicitum ad præparandum resistentiam, post sex dies navibus exsiliere. Sed aliter evenit quam sperabant; quia confestim occurrerunt Domino de Castellis, qui primus exsilierat, tres valetti; qui cum impedire vellent progressum suum, perempti sunt ab eo, unus post alium, brevi hora. Quo successu effectus audacior, progredi conabatur, suis innuens, ut sequerentur. Secuti sunt ergo plurimi, ducis exemplo compositi, et aridam contingere decertabant. Qui vero jamdudum de patriotis delituerant, constanter irrumpentes occurrunt adversariis cum gladiis et fustibus, et instrumentis aliis ruricolarum. Unde contigit ut Dominus de Castellis, qui præcedebat cæteros, præ cæteris [5] sterneretur; et quia jam multitudo Britonum terram scanderat, nec facile reverti poterant, dicentes pro certo quod jam pro capitibus agebatur, animo feroci se defendere tentaverunt. Sed nostris [6] vulgaribus animum [7] paravere, et vires, gloriosus apparatus hostium, pretiosissimus amictus, et fulgens armatura. Reputabat se quisque beatum, si peremisse, vel præ-

[1] *scandt* in orig.
[2] Repeated in orig.
[3] *Ranusia* in orig. The quotation is from Ovid's *Tristia*, v. 8, l. 9.
[4] Omitted in orig.
[5] *sternetur* in orig.
[6] *vugaribus* in orig.
[7] *pavere* in orig.
[8] *prædidisse* in orig.

A.D. 1404. dasse, potuisset aliquem[1] ex eisdem. Mulieres quoque, doctæ fundis jacere, armatos, volentes progredi, duris ictibus prosternebant: factum est autem, ut hostes minus lapidibus quam gladiis sternerentur. Nec tamen semel se [2] dignabantur reddere, sed per se, vel per suos, relevati iterum se defendere delectabantur, donec lassati viribus destituerentur, et caderent iterato. Nec fuit, ut fertur, eorum aliquis, qui se submisit, dum stetit erectus, sed solo prostrati se reddere cogebantur. [3] Plures a rusticis occidebantur, eo quod ignorabant eorum linguam, quanquam grandes pro redemptione summas obtulissent. Sed rustici, alia pro aliis interpretantes, [4] putabant eos comminari, qui pro vita sollicite supplicabant. Capti sunt eo die, scilicet, quinto-decimo die mensis Aprilis, a communibus tres domini et viginti milites; præter eos qui perempti sunt, scutiferos et valettos plurimos, quorum numerum magnum fuisse credimus, per numerum nobilium captivorum. Nam capti sunt ibidem proceres, Dominus de Matynham, Vicecomes de Fow, et Dominus de Jaylly; milites vero, Dominus Willelmus de Lawne, Dominus Salamon de Kerge, Dominus Johannes de Kelevek, Dominus Johannes de Lognewiche, Dominus Alanus de Cotyny, Dominus Henricus de Park, Dominus de Barraght, Dominus Jacobus Dawerge, Dominus Johannes Laweche, Dominus Hericot de Hay, Dominus Peys de Fok, Dominus Baw' de Hale, Dominus Johannes Coymys, Dominus Paganus de Gawdene, Dominus Willelmus de Syntymak, Dominus de Harecourt, Dominus Johannes Dartynge, Dominus Wtradus de Gwyde, Dominus Philippus Kelenek, Dominus Willelmus de Molinblos, Dominus Robertus Reche, Dominus Radulfus de Romyle. Hos omnes generosos et nobiles con-

Prowess of the English women.

Many of the French slain, through ignorance of their language.

Names of the French prisoners captured.

[1] At this word, the Lombardic hand, mentioned in page 372 *ante*, Note 4, is resumed.

[2] *dignebantur* in orig.

[3] *Plu* in orig.

[4] *putabat* in orig.

tigit eo die, Deo laudes, a communibus captivari; A.D. 1404.
pessumdeditque Deus arrogantiam superborum die illo, qui putabant nullas vires illis resistere potuisse; deditque videri cunctis futuris sæculis experimentum formidabile, dum tot ingenui a plebanis, tot nobiles ab ignobilibus, tot domini, sive proceres, ab inferioris fortunæ rusticis, jure bellico caperentur; fecitque servos imperare dominis, et eos vinctos, quocunque liberet, abducere, velut pecudes.

The King expresses his thankfulness to God, for so unlooked-for a victory.

Cumque Rex cognovisset hæc omnia, collaudabat ex corde Dei magnalia, narrans in persona propria, juxta feretrum Sancti Regis Edwardi, quod habetur apud Westmonasterium, cunctis tam proceribus quam plebanis, quanta fecisset Deus huic terræ, dicens:—"Collaudemus," inquit, "O nobiles et fideles mei, Dominum, qui facit mirabilia solus, qui non nostro consilio, non nostris viribus, tradidit impios [1] nostros, sed sua virtute solummodo pressit hostes communes. Noluit autem per manus nostras, sive procerum aut militum nostrorum, expediri tantam victoriam, sed per manus ignobilium; ne forte nostræ militiæ deputaremus tanti facti miraculum: in hoc consulens pie nobis, ne superbiremus, hostibus vero patenter ostendens, quod non hasta neque gladio salvat Dominus, sed, secundum suum beneplacitum, quos vult, humiliat, et quos vult, exaltat, juxta meritorum justissime qualitates. Nonne videtur ergo vobis conveniens, ut pro tantis beneficiis veneremur in hymnis et canticis tantarum gratiarum, gratuita cum solemnitate, largitorem? Mihi videtur nunquam nos debitores effectos magis Domino Deo nostro, pro gratia nobis præstita, quam in præsenti. Cantemus proinde, devotis mentibus, laudis hymnum,—'Te Deum laudamus,' Illi qui nobis dedit materiam tantæ laudis."

[1] Apparently *nostras* (*nras*) in orig.

A.D. 1404.

A "*Te Deum*" is sung for the victory.

Decantaverunt igitur Laudis Canticum clerus et monachi, cum summa devotione, Deo, qui dedit in mortem dedecorosam hostem infestissimum, de Castellis Dominum, et socios suos in reprobam captivitatem. Nempe miraretur quisquam, videns tantæ nobilitatis [1] heroes in manus infimorum hominum devenisse.

The King rewards the peasants, and retains the French prisoners.

Prosecuti sunt igitur captivos suos usque ad Regis præsentiam, postulantes a Rege quatinus gaudere permitterentur tantæ prædæ suæ redemptione. Mirabatur Rex, mirabantur et regales milites et scutiferi, de tanta [2] fortuna virorum simplicium, optantes ut [3] hæc ipsorum opera contigissent. Rex vero, viris applaudens,—"Benedicat vos," ait, "Omnipotens, qui dedit vobis cor "resistendi tam sævis hostibus, et gratiam superandi. "Nec putetis me velle diripere prædam vestram; "sed quia novi captivorum personas plus quam vos, "expedit vobis ut in hac parte sim de vestro consilio, "pro majori vestro commodo." Cui illi alacres responderunt, orantes ut ita fieret. Convenit ergo Rex cum illis ad placita, et, crumenis suffarcinatis, abire permisit gaudentes ad propria, retinens penes se captivos, uberiori censu in posterum redimendos.

Remarkable successes of Henry de Pay, by sea, against the French.

Henricus de Pay, per idem tempus, habens navem fortissimam, juventute cordata munitam, dum hostibus frequenter infert damna, inopinate præoccupatus est bargia quadam Normannica. Cum hiis manus aliquantisper conserens, victus virtute virorum, se reddere est coactus. Insilierunt in navem suam proinde mox adversarii, et captum, cum sociis, armis exuerunt. Hostes vero, calefacti a fervore pugnæ, cassides deposuerunt, et chirothecas, et nonnulli, satis effecti securi, omnia arma projecerunt, et percurrentes ubique puppim, scientes sub tabulis plura spolia contineri, descenderunt in profundum navis, indicentes Henrico et suis omnibus,

[1] *heros* in orig.
[2] *fortunia* in orig.
[3] *hoc* in orig.

ut confiterentur, pro quibus intercedere nulla posset redemptio, quin proculdubio morerentur. Elegerunt ergo confessores e sociis, quisque suum, scientes jam nullum superesse suffragium. Cumque conferret unusquisque cum altero peccata sua, elevans caput, Henricus vidit omnes hostes abiisse [1] [ad] navis ima, præter paucos garciones relictos pro captorum custodia; et, resumpto spiritu, ait suis,—"Videtisne, socii, hostes "descendisse sub tabulato, et non remansisse nobiscum "præter servos invalidos? Ecce gladios eorum securos! "surgamus, et vindicemus mortem nostram, ne mo-"riamur inulti." Arripuerunt ergo secures et gladios, atque lanceas, et, peremptis primo garcionibus, in eos qui sub tabulis erant, arma vertunt; factumque est, ut levi negotio superarent in inferiori loco positos. Quibus oppressis, exsilierunt de navi propria, et hostium scansere puppim; in qua pauci relicti fuerunt pro navis gubernatione, dum magistratus abessent pro nostræ navis despoliatione. Quibus simili sorte peremptis, non solum proprium recuperavere navigium, sed navis hostilis obtinuere dominium. Sicque gratiose fortuna mutata, concessit in ratem Henricus hostilem, trahens secum vas suum proprium. Et nec fractus miseria in qua nuper fuerat, nec sui ipsius oblitus in aliquo, velificare disponit ulterius; cum ecce! vident navem Anglicam obviam sibi facere; cui innuit, ut ejus colloquium expectaret. Nauclerus vero, repente conspiciens navem armatam, manu gravidam, et hostile velum, vehementer expavit. Sed tandem, cum veraciter cognovisset quod Henricus esset, accessit, et quæ nova quæsivit. Cui Henricus narrat omnem seriem rei gestæ, hortaturque, quia et ipse bellatores habebat, ut secum redeat, promittens se pariter aliquid grande facturos; quod et factum est. Nam ad horam revertentes, Neustriæ subintrant flumen Sequanæ, navigantes pene Pari-

A.D. 1404.

[1] Omitted in orig.

A.D. 1404. sium, cunctis putantibus fore Normannum, qui naves Anglicas bellica virtute cepisset. Sed cum tempus vidisset accommodum, rapuit naves quas volebat ibidem, et, nemine impediente, ad Sequanæ revenit ostium, combustis per viam vasis plurimis. Et sic mare penetrans, iterato pervenit ad patriam Normannorum, sive Gallorum, navibus dives effectus.

A conditional grant is made to the King, by the Clergy.

Circa medium mensis Aprilis, convocavit Dominus Archiepiscopus Cantuariensis clerum in ecclesia Sancti Pauli Londoniis, ut sciret de quanto clerus vellet suffragari Regi, pecuniæ necessitatem maximam patienti. Nam perante, ut præfertur, laici pecuniale subsidium concessere. Finaliter concessa fuit Regi una decima, solvenda ad festa Sancti Martini et Sancti Johannis Baptistæ proximo futura; sub conditione quod Rex proclamari faceret Ecclesiæ vetusta privilegia, ut parcatur bonis eorum, et cariagiis, ne per provisores, sicut hactenus, molestentur. Sed si [1] præsumpserint capere vel arestare bona vel cariagia ecclesiastica, contra voluntatem dominorum, capiantur et ipsi per ballivos, et custodiantur, donec Rex suam sententiam dixerit contra eos.

Translation of the body of John, formerly Prior of Bridlington.

Eodem anno, quinto Idus mensis Maii, post innumera præostensa miracula, toti sæculo admiranda, mandato Domini Papæ convenere Præsules ad villam, Prioratumque Canonicorum de Bridelington, in Comitatu [2] , Eboracensis Archiepiscopus, et Dunelmensis ac Carleolensis, sive Lugubaliensis, [3]Antistites, et velut infinitus populus, ut Translationi Domini Johannis, quondam Prioris de Bridelingtone, interessent. Translatum est igitur venerabile corpus illius viri sanctissimi, Episcoporum ministerio, et in scrinio collocatum, Domino renovante miracula ipso die ad gloriam Sancti sui. Cujus vita sanctissima, conversatioque perfecta, tractatum exigunt specialem.

---

[1] *præsumpserit* in orig.
[2] Hiatus in orig.
[3] *Antitistites* in orig.

Circa finem mensis Maii, Capitaneus Calesiæ, Comes de Somerset, rebus prospere gestis in terra Franciæ, captivisque conductis, et præda, Calesiam, commisit se pelago, cum viris bellicis, ut hostibus, qui nunciabantur adesse, bella pararet. Cujus propositum cognoscentes, viri de Doveria et Sandwico accurrerunt ei. Nec longum quin [1] hostes conspiciunt; qui et ipsi satis fortes se putabant, ita ut nullius occursum adversarii vererentur. Cum perventum fuisset ut manus consererent, compertum est Hispanos esse, sed hostes Gallicos et Scotos, ac eorum bona, vehere. Quapropter requisiti sunt pacifice ut Gallos et Scotos, eorumque merces, exponerent, et indemnes in propria, cum rebus suis omnibus, permitterentur abire. Sed animati bellatorum numero, nostrates cum dedecore diffiduciaverunt, et cachinno. Quod nostri dure ferentes, pugnare cœperunt; fuitque anceps belli fortuna pene per duas horas. Tandem victoria, Deo favente, cessit nostris. Captæ sunt igitur naves decem et septem; in quibus abundantia vini reperta, et captivorum copia intercepta.

A.D. 1404. Victory gained by the Earl of Somerset over Spanish ships.

[2] Prope tempus præsens, viri nautici de Hispania, dum pervagantur meridionalis oceani vasta spatia, vel mercandi, vel latrocinandi, sive piscandi, gratia, inopinate repererunt insulam prius illis incognitam, quam nominant "Canoriam." Hæc capris abundat, et ovibus, et utriusque sexus hominibus, nigris et nudis, sed pedum velocitate pernicibus. Hiis nulla est ferri materies, vel cujuscunque metalli, victus vero carnes hircinæ et ovinæ. Operiuntur contra brumale frigus pecuina [3]pelle; nam æstivo tempore vestem non quærunt. Filios parvulos portantes sub ascella, fœminæ sic lactant, ut caput sit ad ubera, corpus reliquum, cum pedibus, [4]et tergo pendeat earundem. Sylvas habent, et nemora, ad quæ confugiunt quotiens irrumpunt exteri; contra

Alleged discovery, by the Spaniards, of the Canary Island.

Account of the inhabitants.

[1] *hospes* in orig.

[2] This date is incorrect: about 1330 is probably the period of the discovery of the Canaries.

[3] *pellis* in orig.

[4] Qy. if not *a tergo?*

A.D. 1404. quos, juxta littora, pugnant jactu lapidum, tamque dure feriunt, ut intolerabilis sit grando saxea quam emittunt. Proinde vitant Hispani luce cum eis congredi, et inopinate noctu irruunt super eos; captos vero domant, et servos sibi faciunt, qui libenter, post depositam feritatem, magistris et dominis obsequuntur. Hispani vero oves, quot possunt, abigunt, ut earum adipe, lanaque, ditentur atque fruantur, tam ad luminaria quam vestimenta. Huic genti nulla domus, nullum est ædificium, sed pro domibus antris utuntur, et speluncis. Pisces ad esum sibi capiunt, uncis non quidem ferreis, sed factis ex hircinis cornibus, quos de fracturis silicum exasperatis formant; cum ignis adminiculo, qui reddit cornu molle, juxta vota scindentium. Fila vero, vel cordulas, faciunt de barbis caprarum, quibus unci nectantur, ad profunda mittendi. Ipsi vero in scopulis resident, cum piscantur, et frequenter capiunt bonos pisces. Cum cultellis etiam petrinis, scilicet de confractis silicibus, capras excoriant, et bidentes; quarum carnes, ad solem ventumque siccatas, ad esum servant, quotiens pisces desunt.

The Earl of Northumberland attends the King at Pontefract.

[1]In festo Sancti Johannis Baptistæ, post plures citationes litterales, Northumbriæ Comes accessit ad Regem, ad Pontem Fractum, ducens secum duos nepotes suos, ex filio suo, Henrico, procreatos, et tertium ex Thoma, filio suo, genitum, qui obiit in Hispania; ut nulla suspicio subreperet Regi de quacunque perfidia; venitque cum eo Dominus Willelmus [2][de Clifford], qui jamdudum ceperat Serlonem, Regis quondam Ricardi familiarem, qui Ducem Gloverniæ suffocaverat apud Calesiam; sed, fortuna favente, hactenus pœnas fugerat, et jam, Deo volente, ignominiose subjiciendus erat. Nam tractus est pene per omnes præcipuas civitates et villas regni, et tandem, more proditorum, Londoniis inter-

Sir William de Clifford brings Serle thither, the alleged murderer of the Duke of Gloucester.

[1] At this page (126) the Lombardic is discontinued, and the original style of writing is again resumed. See pages 372 and 384 *ante*.

[2] Omitted in orig.; supplied from Walsingham, II. p. 263.

fectus. Quo mortuo, cessavit in regno de vita Ricardi Regis confabulatio, quæ prius viguit, non solum in vulgari populo, sed etiam in ipsa Domini Regis domo. A.D. 1404.

Death of William of Wykeham, Bishop of Winchester.

Hoc anno, sexto Kalendas Octobris, obiit vir insignis, Dominus Willelmus de Wikam, Episcopus Wyntoniensis, qui, quod minus habuit litteraturæ, laudabili compensavit [1][liberalitate], dum Collegium clericorum fundavit Wyntoniæ, et aliud, sublimiorum facultatum, construxit Oxoniæ, impensis talibusque divitias regias æquipararet. Cui successit Henricus Beuford, filius Ducis Lancastriæ, Johannis, ex Katerina Swynford: translatus per Papam Wyntoniam de Lincolnia, prece Regis, intronizatus est. Abbas Canonicorum Leycestriæ, Philippus de Ripendena[2] .

Eo tempore, Ricardus[3] , Episcopus Wigorniensis, sæculo valefecit.

A Parliament held at Coventry; styled the "Unlearned Parliament."

Die Sanctæ Fidis, Virginis, coactum est Parliamentum Coventreiam, sed sub brevi novi tenoris, ne, videlicet, eligerentur milites, sive cives, qui gustassent aliquid de jure regni, sed omnino illiterati. Quamobrem merito postea Parliamentum prædictum sortitum est nomen "Parliamenti Illiterati." Nempe milites Parliamentales, tam fide quam doctrina laici, et minus sapientes quam pagani vel quicunque ethnici, vacabant cotidie ad conclusionem unicam; quo pacto diripere possent patrimonium Christi, et auferrent temporalia, a sanctis viris et regibus ecclesiasticis præconcessa. Angebantur in hiis prælati, parvipendentes petitorum pertinaciam; sed maxime Dominus Cantuariensis, ad quem spectabat præcipue non solum regni Christianitas, sed et omnium ecclesiarum immunitas, contu-

Hostility of its members to the Clergy.

Anxiety caused to the Archbishop of

[1] This, or some similar word, is wanting in the original.

[2] This hiatus occurs in orig.; it is intended to imply that Abbot Ripendene succeeded Beaufort. The passage is left incomplete.

[3] The name is omitted; and this assertion is incorrect. Richard de Clifford, Bishop of Worcester, was translated to the See of London in 1407.

A.D. 1404. Canterbury thereby.

enda. Qui ut vidit ex filiis hostes factos Ecclesiæ, et eorum infidelitati favorem etiam quorundam procerum accessisse, angustiabatur undique: metuens ne in diebus suis ancillaretur Ecclesia, et privaretur libertate sua, exemplo hactenus improviso, laboravit proinde in gemitu suo, et lavit per singulas noctes lectum suum, et lacrymis stratum suum rigavit, expectans divinæ consolationis gratiam, quia præspexit pericula esse hiis rebus humana. Et Pater misericordiarum et Deus totius consolationis, qui neminem supra vires tentari permittit, ejus menti infudit spiritum, ut tantas tristitias lectione Scripturarum ad tempus suspenderet, vel deliniret; acceptoque codice, forte primo se obtulit Vita Sancti Edmundi, quondam Cantuariensis Archiepiscopi, qui in diebus suis simili sollicitudine vexabatur; pervenitque ad locum quo Beatus Edmundus sigillum privatum sibi fecerat fabricari, in quo passio Sancti Thomæ, Cantuariensis Archiepiscopi, et Martyris gloriosi, sculpta fuit, et ita in gyro scriptum,—

He receives encouragement from reading a passage in the Life of St. Edmund, Archbishop of Canterbury.

" Edmundum doceat mors mea, ne timeat;"

ut hoc, videlicet, inspecto speculo, Edmundus minas perversorum hominum non formidaret, sed ejus exemplo mortem subire pro justitia alacris affectaret.

Accepit ardenter hoc omen, et illico sensit intra se factam virtutem tantam, ut jam non minas ullas aut mortem metueret, sed pro sponsa Christi præsto foret semet offerre mille mortibus, si foret possibile, et necessitas sic dictaret. Sed et ipse, non immemor quia funiculus triplex difficile rumperetur, attraxit in vota sua non solum [1] [confratrem] suum, Eboracensem Archiepiscopum, sed et cunctos suffraganeos et prælatos, et quosdam temporales Dominos, quorum corda Deus tetigerat; inter quos efficacissimus fuit Dominus Edwardus, novus Dux Eboraci, cujus prudentia et auctoritate regni negotia quam maxime tractabantur.

He associates other prelates with himself, in the cause of the Church.

[1] This, or a similar word, is omitted in orig.

Cum igitur die quadam milites Parliamentales subintrassent locum publicum, et more solito pronunciassent impudenter oportere concedi ad opus Regis Ecclesiæ temporalia, saltem per unum annum, Cantuariensis, spiritu fortiore concepto, respondit voce libera se caput daturum citius quam possessione minima privaretur Ecclesia, vel perpetuo, vel ad tempus. Et addidit, loquens ipsis militibus;—" Vos," ait, " Regem " induxistis, ut præsumeret Prioratus, et alia loca reli" giosorum multa, per Angliam, de manibus Francorum, " velut ad usus suos, rapere, expulsis Dei famulis, tan" quam ditandus esset ex depauperatione miserorum; " asserentes talium redditus magnos futuros, et Re" gis marsupium referturos. Quibus ille consentiens, " oneratus est quidem peccati periculo, sed nihil talium " divitiarum invenit in loculo. Nam mox ut Rex sibi " seysivit loca talia, vos ab illo importune petistis dari " vobis illa, quæ [1] [non] sine Divinitatis offensa detinet, " et bona donata Christi pauperibus, ad supplicandum " pro locorum fundatoribus, in superbia et in abusione, " cæterisque vitiis, absorbet; et unde vos superbitis " et ditamini, Rex eget, et penuriam patitur, prout " prius. Et quia de similibus simile sumendum est " indicium, certum est, et nulli dubium, quod si Rex " obtineret totius cleri temporalia, vobis exsugentibus, " non esset ditior ad anni finem, nec unica quidem " marca. Et ideo, desistite ab hiis cœptis, quia votis " vestris non fruemini, me vivente."

A.D. 1404

Proposal to alienate the temporalities of the Church, for the King's use, for one year.

The Archbishop censures the Knights of Parliament for their cupidity.

Eboracensis autem hæc dicta ratificabat, et plura alia innectens, dixit contra eos. Roffensis vero, qui Mercurius dicebatur Domini Cantuariensis, eo quod ea quæ mente conceperat Archiepiscopus, ipse protulit voce libera, quanquam Domino Cantuariensi non deesset facundia, afferri fecit librum in quo continebatur Magna Charta, legitque coram eis; ostenditque eos

The Bishop of Rochester shews that they are excommunicated by the terms of Magna Charta.

[1] Omitted in orig.

A.D. 1404. excommunicatos, et omnes qui subvertere nitebantur Ecclesiæ libertatem. Quo tonitruo repercussi, propalaverunt in crastino plurimi, fatentes peccatum, et petentes absolutionem; Archiepiscopo regratiantes de sua constantia, qui nisi major fuisset sibi virtutis perseverantia, ipsi perissent in sua malitia, quamvis nescissent se involvendos tam horrenda excommunicationis sententia. Nec minus Rex ipso Domino Cantuariensi egit gratias, ejusque collaudans constantiam, affirmavit Ecclesiam suo tempore suis viribus non fraudandam.

Many members of Parliament ask pardon of the Archbishop.

In hoc Parliamento revocatæ sunt patentes litteræ, quas quisque de temporibus Regis Edwardi et Edwardi Principis, atque Ricardi Regis, necnon et præsentis Regis, obtinuerat per totum regnum.

Certain Letters Patent revoked.

In festo Sanctæ Katerinæ facta Convocatione, clerus concessit Regi decimam et dimidiam decimæ, non obstante quod solverant dimidiam decimæ in festo Sancti Martini ultimo; et alia dimidia decimæ solvenda foret in festo Purificationis proximo.

Another grant made to the King by the Clergy.

Eo tempore factæ sunt in Cancia et locis multis aquarum [1] irruptiones insolitæ, per quas et multæ mansiones deletæ, et animalia diversi generis sunt submersa. Et, ut sileamus de aliis, Dominus Cantuariensis, et Prior ejusdem loci, incurrere detrimenta mille librarum. Apud Calesiam quoque aqua maris influxit in villam, ultra muros.

Great inundations in Kent, and at Calais.

Eo tempore Coventreiæ, ex morbo dysenterico, plures cotidie efferebantur. Quapropter, ut moris est Christianorum, qui se tactos infirmitate senserunt aliqua, mox ad extrema cucurrere remedia, petentes beneficia confessionis et Corporis Christi sacrosanctæ Communionis. Enimvero, dum quadam vice vocatus [2] sacerdos ad ægrotum pergeret, ferens secum Sacramentum vivificum, et eum præcederet clericus cum lumine et cam-

Dysentery at Coventry.

Great reverence shown by the Arch-

[1] *irruptione* in orig.

[2] *sacerdo* in orig.

pana, contigit Dominum Cantuariensem in strata constitisse publica, et de rebus tunc necessariis contulisse. Qui, cernens transiturum portitorem Corporis Dominici, genua flexit, et adoravit, idem facientibus qui cum eo stabant: prosecutusque longo intuitu sacerdotem, vidit quosdam ex militibus et armigeris Regis stantes, qui cum transiturus esset eos presbyter, bajulus Eucharistiæ, dorsa verterunt ad eum, nihil irrumpentes de suis confabulationibus, nihil impendentes reverentiæ corpori Redemptoris. Videns hæc, Archiepiscopus contristatus est nimium, et dolorem cordis suspiria prodiderunt. Ex quibus astantes turbati, sciscitabantur quid accidisset quod taliter suspirasset. Quibus ille,—"Video," inquit, "abominationem, qualem, puto, nul-"lus vidit hactenus inter Christianos;" et properavit protinus ad Regem, conquesturus de irreligiositate suorum militum, de irreverentia familiarium, penes Christianorum venerabile Sacramentum. Rex autem, cum retulisset hæc [1] Pontifex, querimoniam ejus parvipendere videbatur. Tunc Archiepiscopus, amplius exacerbatus, Regem redarguit de negligentia, dicens sine dubio in caput suum redundaturum excessum suorum familiarium, quos noverit indigne agere, et non corripuerit, vel gratia, vel favore personæ; addens quod, dum viguit in hac terra penes Sacramentum Corporis et Sanguinis Domini fides integra, viguit et thronus regius, viguit et militia, et undique successere prospera, successere votiva. At modo, postquam milites regales cœperunt in articulis claudicare fidei, et in fide præcipue Sacramenti, eliminata est pax a regno, fides a terreno domino, caritas ab amico. Nec fore possibile diu [2] stare regnum, quod salvationis suæ negligit Sacramentum;—"In Italia," inquit, "ubi gens esse videtur "criminosissima, et Lombardia præcipue, circa Corpus

A.D. 1404. [...] bishop of Canterbury for the Sacrament of th[e] Body of Our Lord.

He complains to the King of the irreverent conduct of certain knights and esquires.

Quotes the example of the people of Italy.

[1] *pon* precedes this word, by inadvertence.

[2] *sta* in orig.

A.D. 1404. " maximam impendunt reverentiam; sic quod, dum " sacerdos transit in villis et urbibus ita cum Sacra- " mento, mox is qui proximus est ecclesiæ, accendit " torticium, quod [1] ex devotione [2] in domo tenet ad hoc " officium, et præcedit reverenter, cum luminosa face, " presbyterum; et consimiliter faciunt conjunctim, per " quos transit, donec pervenerit ad locum quo jacet " ægrotus. Quem dum intraverit, expectant foris, donec " communicaverit ipsum ægrotum, in numero quan- " doque accensorum, scilicet, octoginta funalium; quem " præcedunt egredientem, donec [3] veniat ad ecclesiam, " et ibi extinguunt funalia, ad propria [4] revertentes; et " puto Deum parcere et propitiari illis pro fide quam " ostendunt, et reverentia quam impendunt, Sacra- " mento."

The King promises that he will correct the offenders.

Rex, hiis nimirum verbis conversus ad religionem, promisit Archiepiscopo se correpturum effectualiter irreverentes, et castigaturum monitionibus personas qui deliquerant in hac parte; nec minus jussit ut redargueret et corrigeret eas ipse, prout melius noverit expedire.

John Trevor, Bishop of St. Asaph, joins Owen Glendower.

Circa præsens tempus, J[ohannes] Trevor, Episcopus Assavensis, reliquit curiam Principis, et, conversus retrorsum, fugit ad Owenum Glendor; conquestus primo quod per eundem perdidisset fructus sui beneficii, licet jussu Regis in domo Principis conversaretur, deesse tamen sibi sumptus ad [5] necessaria quibus ipse et sui [6] peculiabus indigebant. Cui cum Dominus Cantuariensis obtulisset hospitium et impensas necessarias, non adquievit, sed latenter abiens, conversus est in [7] arcum pravum, et, hostis hosti junctus, hostis regni publicus est judicatus.

---

[1] *ex devotione in devotione*, in orig.

[2] These two words are repeated in orig.

[3] Repeated in orig.

[4] *revertente* in orig.

[5] The whole of this passage seems to be imperfect.

[6] Sic in orig.

[7] Probably, in allusion to *Psalm* lxxviii. 57.

Anno gratiæ millesimo quadringentesimo quinto, et Henrici Regis, a Conquæstu Quarti, sexto, tenuit Rex Natale apud Eltham.

A.D. 1405 The King keeps Christmas at Eltham

Circa dies istos obierunt Episcopi, Magister Johannes Trevenaunt, Herefordensis, et Johannes de Bottelesham, Roffensis, viri cordati, litterati, et optimæ opinionis.

Death of the Bishop of Hereford and Rochester (A.D. 1404).

Per idem tempus obiit Papa Bonifacius Nonus, ad quem pervenerant nuncii Anti-Papæ per dies aliquot ante mortem suam, offerentes sibi ex parte domini sui, pro redintegratione divisionis in Ecclesia, si vellet cessare, cessare vellet et ipse; et extunc, conveniente clero, de toto mundo collecto, nova facienda foret electio, et quicunque tunc eligeretur communi voto, ipse gauderet totius Christianitatis Pontificio. Cumque Papa præfatos diu distulisset nuncios, nec respondisset super istis eisdem, tandem, per suos familiares pulsatus, resedit in Consistorio, et, recitato legationis eulogio, infrenduit Papa, responditque continuo;—"Certe," inquit, "cessasse debuisset adversarius, non quidem "[1] dignitatis viri, quod nullum unquam extitit, sed "præsumptioni, per quam plurimas animas perire. Et "nos, si nostri consilii secuti fuissemus arbitrium, "jamdudum, sicuti est, denunciassemus eum publice "excommunicatum." Ad hanc vocem [2] conturbati legati, cum clamore valido responderunt, non eorum dominum, qui pacem quæsivit, sed ipsum Bonifacium, excommunicatum potius, qui sua superbia negotium totius Christianitatis perturbasset. Papa vero, plenus ira, recessit in cameram, et mox incurrit febrem mortiferam, in qua languit usque ad vesperam, per sex horas. Interea visa est super ejus cameram nubes nigra descendere, quæ terruit corda cunctorum videntium. Cumque Papa jam exhalasset spiritum, de nube dissoluta tot visi sunt evolasse nigri sturni, ut lumen adimerent civitati:

Death of Pope Boniface IX. Offer made to him by the Anti-Pope.

Anger of the Pope, on receiving the message.

Singular circumstance attending his death.

[1] This passage seems to be corrupt in the extreme.

[2] *contuati* in orig.

A.D. 1405. quos quidam interpretati sunt fuisse dæmones, qui, confusi eo quod nihil haberent contra eum, recesserunt. Alii [1]

A son born to Sir John Grenecornewail, the King's brother-in-law.

In crastino Sancti Valentini, natus est filius Domino Johanni Grenecornewayle, ex sorore Regis; quem de sacro fonte suscepit Dominus Willelmus, Abbas Sancti Albani, intuitu et honore Regis et dicti Johannis.

The sons of the Earl of March carried away, but restored.

In feria sexta sequente, rapti sunt pueri Comitis Marchiæ de Castro de Wyndeshore, summo mane, et abducti: sed cito post recepti.

The Lady Despencer accuses her brother, the Duke of York, of high crimes.

Septimo-decimo die mensis Februarii, jussu Regis, convenerunt ad consilium Londoniis regni nobiles, apud Westmonasterium, ubi Domina de Spencer accusavit fratrem suum, Ducem Eboraci, quod fuit principalis auctor furti puerorum ac filiorum Comitis Marchiæ, qui dudum de Castello de Wyndeshore, fraude cujusdam fabri, furtive sunt abducti: propter quod, expost, idem faber pœnas solvit, capite amputato. Item accusavit eum, quod disposuerat intra dies Natalitios nocte scalasse muros manerii de Eltham, in quo Rex erat, et occidisse Regem; vel si id fortuna non permisisset, præordinaverat, collecta turba fortium, obviasse Regi venienti Londonias, [2][et] peremisse. Et super hæc asseruit, quod si foret aliquis, vel armiger, qui pro ea vellet in hac causa duello confligere contra eum, ipsa se comburendam traderet, si vinceretur athleta suus.

William Maideston, her Esquire, offers to support the charges by combat.

Cumque hæc audisset Willelmus Maideston, armiger dictæ dominæ, projecto capucio coram Rege, in causa dominæ suæ se obtulit pugnaturum. Dux vero, in nullo segnior, projecit et ipse capucium, paratus duello suam innocentiam declarare. Arrestatus tamen est, jussu Regis, per Thomam, Ducem Lancastriæ, et ad Turrim ductus, donec Rex deliberasset quid de

[1] This passage is left unfinished, with an hiatus of four lines.

[2] Omitted in orig.

eo faciendum foret: et interim confiscantur omnia bona sua. A.D. 1405

The Duke is arrested.

Eo tempore, Thomas, Comes Marescallus, accusatus fuit quod scivit propositum Ducis Eboraci de subtractione puerorum Marchiæ. Cui accusationi respondit se quidem in hac parte novisse Ducis propositum, sed facto minime consensisse; unde, pro concelatione petiit Regis gratiam; et Rex perdonavit eidem.

Thomas, Earl Marshal, acknowledges that he was aware of the Duke's intention; but is pardoned.

Dominus Cantuariensis, non ignorans quam amaro animo eum perstringebant familiares regii, surgens in Consilio, genu flexo rogavit Regem, ut daret copiam cuicunque volenti accusare eum offerendi, offerens se purgaturum viis et modis quibus Archiepiscopum decet se purgare; qui arrestatione Ducis et Dominæ supradictæ, ac aliorum omnium, excusatus est. Tunc Rex lætificatus, affirmavit juramento maximo, quod noluit pro regni sui dimidio, nisi taliter se purgasset. Et Archiepiscopus—"Si," inquit, "quæ dicitis, ex corde "venerint, teneor vobis multum. At certissime tene-"atis, quod nunquam communicavi quicquam sinistrum "cum aliquo de persona vestra; sed quæ vobis novi "expedire. Inter vos et me communicavi secretius "propter honorem regium, licet multotiens monitiones "meas durius tulissetis." Sicque Dominus Cantuariensis et suspicione se exuit, et Regis animum in amorem suum reduxit. Non tamen potuit finiri Consilium, quia Rex multa postulavit contra vota procerum. Quamobrem ad Sanctum Albanum fuit translatum; sed necdum finis, quia nec ibi poterant concordare.

The Archbishop of Canterbury clears himself from all suspicion of complicity therein.

Eo anno, Die Cinerum, facta est magna strages Wallensium, et quinto die mensis Maii, altero facto conflictu, apud Usk, inter Wallicos et Anglicos, familiares Domini Principis, captus est filius Oweni Glendor, captis cum eo, vel peremptis, mille quingentis de parte rebellium. Expost, circa festum Sancti Dunstani, captus est in bello Cancellarius Oweni Glendor, multis ex Wallensibus interemptis. Et eodem anno captus

The son and Chancellor of Owen Glendower are taken prisoners.

A.D. 1405. est Johannes Hanmere, gener ejus, in bello: qui omnes ducti sunt Londonias, et in Turri clausi.

Design of the Earl of Northumberland against the Earl of Westmoreland, frustrated.

Circa istud tempus, Comes Northumbriæ, qui sæpius Comitis Westmorlandiæ odium et ingratitudinem, ut dicebat, in se et suos expertus fuerat, jam nacta temporis opportunitate, decrevit reddere sibi vicem. Nempe cum cognovisset eum se recepisse in quodam fortalitio Domini Radulphi Vineres, venit nocte ad obsidendum eum, quadringentis armatis. Sed, ille, præmunitus de proposito Comitis Northumbriæ, recessit sero, priusquam Comes advenit; sicque delusa est senis Comitis sollicitudo, et extunc quisque cavit ab altero; fuitque casus iste Comiti magnorum malorum initium, ut expost plenius dicetur loco suo.

The Count de St. Pol besieges the Castle of Merk; but is defeated with great loss.

Duodecimo die mensis Maii, circa noctis medium, Comes Sancti Pauli venit inopinate, cum grandi exercitu et præparamentis variis, ad obsidendum Castrum de Merk, fatigavitque interius obsessos incessanter per triduum, continuis insultibus et impetitionibus; sed die tertia, post meridiem, repente supervenientes stipendiarii Calesienses, dissolvi fecerunt obsidionem, et confixerunt cum obsessoribus, et interfecerunt ibidem quindecim milites, captis hominibus de armis et armigeris, et occisis, de quibus habetur bona notitia, amplius quam nongentis. Comes vero Sancti Pauli fugit turpiter, vexillum suum et pennonam, et totum cameræ suæ supellectilem, ibi deserens, et totum exercitum suum, cum nota vecordiæ, desertorisque militiæ, derelinquens. Capta sunt ibi die illa vexilla quatuor, pennonæ quindenæ; una cum vexillo, et pennona, et armorum tunica, Comitis supradicti.

Names of the prisoners taken.

Nomina vero nobiliorum captivorum sunt ista,—Dominus de Warineres, Dominus de Vynellis, Dominus de Nayellis, Dominus J. Hungest, Capitaneus Boloniæ, Dominus Lyonellus Darreys, Capitaneus de Gravelyng, Dominus Petrus Rasser, Capitaneus de Arde, Hanord Camberciarde, Capitaneus de Tyrewan, Boyd Sanōn̄, Capitaneus de Montorie, Jo-

hannes Sanōū, Capitaneus de [1] Lisbe, Stevene Bek, Capitaneus de Ralingham, Bastard de Bornevyle, Capitaneus de Bourburgh. A.D. 140[illegible]

Hac æstate, classis Anglicana, cui [2] præfecti fuere Dominus Thomas, Regis filius, et [3] Comes Canciæ, velificavit ad portum de Sclus, ubi nostrates combusserunt quatuor magnas naves. Quinto vero die, postquam [4] constitissent in portu, ascenderunt terram, se putantes cum Duce Burgundiæ pugnaturos. Sed hoste non apparente, nec faciente belli copiam, naves repetierunt, et paulo [5] [post] obviaverunt tribus trieribus quas "carricas" vocamus. [6] Quarum una ventos pro votis fruens, disposuit supernavigasse navem in qua filius Regis erat. Sed probitate providentiaque naucleri, obliquantis dracænam subito, navemque gyrantis, navis regia vastæ ratis declinavit impetum. Non tamen permansit illæsa, nam hostilis carica proram discussit puppis regiæ, et contrivit in parte latus ipsius. Tunc pugna succrevit acerrima, donec supervenit Comes Canciæ, cum rate sua. Qui licet non annos excessisset adolescentiæ, constantis tamen militis implevit vices, periculis se ingerens, et hostes animose satis invadens. Et licet balistarum spiculis in pectore duobus locis esset terebratus, non expalluit, sed constanter insistens, non destitit suos animare, donec nostris cessit victoria, et prima carrica capta fuit, cum secunda et tertia; quas advexerunt ad partes Anglicanas, post reditum suum de Normannia. Nam vertentes vela versus Normanniam, hostiliter intraverunt terram, et combusserunt villas de Hogges, et de Mount-

Naval victory gained over the French.

The coasts of Normandy ravaged

[1] Probably "*Lisle*" is the name meant. Few of these names, in the forms here given, are to be relied upon.

[2] *profecti* in orig.

[3] Hiatus in orig. "*Edmundus Holland*" are the words omitted.

[4] This word is indistinct, and doubtful.

[5] Omitted in orig.

[6] *Qua* in orig.; the writing seems here to have devolved on an ignorant scribe. The reading should be —*Quarum una ventis, etc.*

A.D. 1405. burgh, et de Berflu, et Sanctæ Petronillæ, et alias, ad numerum sex et triginta, progredientes in regionem per triginta milliaria, et prædas agentes, nemine resistente. Fugerunt namque habitatores a facie formidinis supervenientis exercitus, villis vacuis derelictis.

by the English.

Appearance of a great dragon, near Sudbury.

Sub hiis diebus, [1] draco, vastus corpore, cristato capite, dente serrato, cauda protensa nimia longitudine, nuper apparuit, malo [2] patriæ, juxta villam de [3] Buryram prope Sudburyam, qui pastorem peremit ovium, ovesque plurimas interfecit. Ad quem sagittandum servi Domini Ricardi de Waldegrave, militis, cujus in dominio draco latuit, sunt egressi; sed corpus ejus omnes elusit ictus sagittantium, resilieruntque sagittæ ab ejus crate, velut a ferro vel duro lapide; et quæ super spinam dorsi ceciderunt, exsiliere, tinnitum reddentes velut offendissent laminam æream, et procul evolaverunt, ratione cutis belluæ impenetrabilis. Ad cujus occisionem quasi patria tota fuit summonita. Verum cum vidisset se iterum sagittis impetendum, fugit in paludem, et inter arundineta delituit; nec amplius visus fuit.

The Earl of Northumberland and Lord Bardolf prepare for revolt against the King.

Comes Northumbriæ, per id temporis metuens iram Regis, communivit omnia castra sua victualibus et armatura, faciens omnem præparationem qua novit obsessos aliquatenus indigere. Accessit autem ad eum Dominus de Bardolf, qui pertinacissime refutit voluntati Regis in consiliis nuper Londoniis et apud Sanctum Albanum habitis, vir armis strenuus, et lineamentis corporis ac statura nulli secundus in regno, si non descivisset a Rege suo. Hii, cum Willelmo Clifford funiculum contexentes triplicem, qui difficile rumperetur, multos animaverunt ad inobedientiam et rebellionem.

The King sets out, to curb the Welch.

Per idem tempus, insolentibus Wallicis, Rex profectus est illuc hostiliter, ad comprimendum tantos motus.

[1] *drache* in orig.
[2] *patie* in orig.
[3] The latter part of this word is indistinct; possibly *Bures* is the place meant.

Interea Magister Ricardus Scrop, Eboracensis Archiepiscopus, cum Thoma Mounbray, Comite Marescallo, imaginatis quibusdam articulis, quibus non solum regni communitas sed ipsa nobilitas se gravatos ingemuit, demonstraverunt eos prope sibi adhærentibus, postea procul positis; asserentes se pro eisdem, si oporteat, usque ad mortem certaturos. Nec fuit difficile huic proposito vota communium mutuare, qui sperabant totius regni multitudinem in hanc sententiam [1] [venire]. Animavit quoque illos maxime et Pontificis nota sanctitas, et continuata viri gravitas, et modestia morum suorum, et puritas. Cumque Præsul vidisset se jam vallatum multis viris bellatoribus, fecit scribi supradictos articulos, et in viis et vicis civitatis Eboraci, et super monasteriorum januas, affigi publice; ut quilibet posset cognoscere titulum causæ suæ. Quos articulos, per nos translatos in Latinum ex Anglico, isthic duximus inserendos.—

A.D. 1405

The Archbishop of York and the Earl Marshal draw up a list of grievances.

"Hii sunt articuli et defectus, quos A. B. C. et G., "ex assensu communi, desiderant emendari; ut Par"liamentum teneri posset Londoniis, habentibus om"nibus statibus suas libertates in liberis electionibus "militum Comitatuum.

The said list of grievances, translated into Latin.

"Isti sunt articuli emendandi et reformandi, in "evitatione adversitatis et obversionis, quæ verisi"militer regno accident, pro defectu recti, nisi pla"cuerit Deo, de sua gratia, et regni statibus, hæc "juvare.

"Primo. — Propter malum regimen quod est in "regno, emendandum, secundum cursum veritatis et "justitiæ, et ordinandum pro importabilibus oneribus "quæ currunt in omnes status cleri, et reformandum "injurias et derogationes factas statibus, tam spiritu-

[1] This, or some similar word, is omitted in orig.

A.D. 1405. " alibus quam temporalibus, in salvationem et liberta-
" tem Sanctæ Ecclesiæ, quæ semper antea extitit ordi-
" nata et visitata ad placendum Domino.

" Item, ad ordinandum remedium de subjectione et
" annullatione, in quas verisimile est dominos dejici-
" endos, in præjudicium tam personarum quam hæredi-
" tatum, contra status nativitatis suæ, et leges usita-
" tas et factas antecessoribus eorundem.

" Item, ad ordinandum emendationem de excessivis
" gubernationibus, et importabilibus taxis et subsidiis,
" extortionibus et oppressionibus, quæ regnant supra
" generosos, mercenarios, et communes regni, in ulti-
" mam depauperationem et destructionem eorum qui
" deberent esse veri supportatores cunctis statibus,
" spiritualibus et temporalibus, si forent bene et debite
" gubernati; et ut puniatur voluntaria prodigalitas,
" id est, expensæ factæ pro singularibus et privatis
" profectibus de magnis bonis et divitiis receptis de
" prædictis generosis, mercatoribus, atque communibus,
" et illa bona resarciantur, ad salvationem regni, et
" emendationem status fidelis communitatis.

" Et hiis articulis atque defectibus, sit correctio,
" reformatio, et emendatio, et juste ac recte ordinata
" gubernatione, pro prosperitate, pace, unitate, et tran-
" quillitate regni, inter nos ipsos extunc laboretur ad
" faciendum vias et gubernationes ad resistendum hos-
" tibus nostris extrinsecus, per Dei gratiam, qui nunc
" nos destruunt, et nostros mercatores, qui deberent
" esse [1]unum de substantialibus divitiis terræ nostræ.
" Et similiter, ad faciendum alias multas vias, tam
" per aquam [2][quam] per terram, hactenus omissas, pro
" defectu bonæ gubernationis, ad resistendum malitiæ
" præmissorum hostium. Et si hoc possit impleri, habe-
" mus informationem et plenam promissionem ipsorum

[1] Sic in orig.

[2] Omitted in orig.

"qui nunc rebellant in Wallia, quod erunt [1]cordati et A.D. 140
"hilares sub gubernatione Regis Angliæ, sicut fuerunt
"temporibus Regum Edwardi et Ricardi, sine rebellione
"vel resistentia facienda.

"Quapropter rogamus vos omnes, et requirimus, ob "Dei reverentiam, qui hoc audituri estis, sitis benevoli "huic proposito, et adjutores in salvationem vestram, "et nostram, et boni status et gubernationis nobilis "regni hujus."

Hii fuerunt articuli, in Anglicis exarati, quorum sententiam de verbo in verbum pene transtuli, et hic inserui nudam et sine colore; quia sic videbatur mihi necessarium, propter sermonis barbariem et illeporem, qui non facile servit rhetorice, servato verborum sensu.

Igitur milites et armigeri, communeque vulgus, illecti vel cupidine novarum rerum, vel, ut promittebant articuli, desiderio correctionis defectuum publicorum, in brevi grandem fecerunt exercitum. Et jam Archiepiscopus delectabatur inter eos armatus conspici, animare, monere, et hortari cunctos, ut persisterent in proposito, promittens proculdubio veniam peccatorum, et plenam remissionem, omnibus quorum sors esset interfici in hac causa. Quapropter, præter populares patriæ, pene cives omnes Eboracenses, qui poterant arma portare, ad eum alacriter cucurrere.

The Archbishop of York places himself at the head of a considerable force.

Audiens hæc Comes Westmerlondiæ, collegit et ipse multitudinem virorum, qui Domino Johanni, filio Regis, deputati fuerant ad custodiendum patriam contra Scotorum irruptiones, et eorum qui sibi parebant, et venit in obviam Eboracensis. Cumque non procul abesset ab exercitu, constitit, et signa figi fecit in declivo quasi montis loco; Archiepiscopus vero idem fecit ex opposito. Sed cum nihil attentaretur ex una parte nec alia, Comes misit ad discendam causam tantæ commotionis et bellici apparatus. Cui respondit Archiepisco-

The Earl of Westmoreland advances to meet him.

He communicates with the Archbishop.

[1] *cordenti et hillari*, in orig.

A.D. 1405. The Archbishop's answer. pus, non belli causa se cum turba venisse, sed pacis potius, [1] quam dilatari volebat ubique: ostenditque nuncio sedulam inscriptam prædictis articulis, jubens ut eam ferret hiis qui miserunt eum. Quam cum legisset Comes, collaudavit publice propositum Archipræsulis, mittens et rogans ut super hiis posset habere colloquium personale.

The Earl proposes a conference.

Particulars of the conference, held by the Archbishop, and the Earl Marshal, with the Earl of Westmoreland.

Venit igitur Pontifex, cum certis personis, trahens secum Comitem Marescallum, licet invitum, quia dubitaret de fide vocantis, ad locum medium inter castra. Occurrit et Comes Westmerlondiæ, ducens et ipse Dominum Johannem, Regis filium, cum sequentium numero, qui numerum Pontificis non excederet, sed æquaret. Interim præstolabatur finem uterque exercitus in locis suis. Convenientes itaque partes in medium, reverenter se salutaverunt ad invicem, et recitari condixerunt articulos memoratos. Quibus auditis, Comes Westmerlondiæ palam fatebatur articulos pie justeque conceptos, nec fore quem qui sanum saperet, qui non hiis favorem impenderet; addens se totis viribus ad eorum executionem daturum operam, et Regem, si possit, ad illud propositum inducturum. Jungunt ergo dextras, congratulantes alterutrum, et jocundantes. Tunc Comes Westmerlondiæ dixit Archiepiscopo: — "Ecce! "pater et domine, finis optatus vestri laboris, cum "nos omnes habeatis consentaneos in vota vestra. "Bibamus igitur pariter, cunctis spectantibus, ut cog-"noscant de parte vestra viri, quod in concordiam "venimus, quod idem in omnibus sapiemus."

The Earl of Westmoreland dissembles.

Consensit Archiepiscopus, et palam bibit, et qui cum eo erant, de calice hostis inexorabilis, nescientes fraudem quæ struebatur. Tunc Comes dixit Archiepisco: — "Mittatis, si placet, populo vestro, qui nun-"ciat nos concordatos, et faciat eos [2] reverti in domos

[1] This word is indistinct and doubtful.

[2] *revert* in orig.

"suos; quia jam fessi videntur, triduo perseverantes "in armis." Missus est ergo Dominus [1] , consanguineus Præsulis. Populus autem, cum audisset ab ore viri tanti factam concordiam, nullam omnino moram faciens, cupide discessit a loco; et confestim occurrentes plures numero de parte Comitis et Regis filii, circumgyraverunt Archiepiscopum, et qui cum eo erant. Tunc Comes, injectis manibus in Pontificem, arestavit eum; et illico Comes Marescallus per eundem fuit arestatus, et omnes qui expectaverant cum eisdem. Quo facto, videbatur impleta prophetia Bridlingtonæ,— A.D. 1405.

The Archbishop and Earl Marshal are treacherously seized.

"Pacem tractabant, sed fraudem subter arabant;"

et in morte Archiepiscopi, quæ cito postea secuta est,—

"Pro nulla marca salvabitur ille hierarcha."

Archiepiscopus et Comes, cum cæteris ita captis, ducuntur ad Castrum de [1] , ubi sub vili custodia detenti sunt usque ad adventum Regis in illas partes.

Rex autem, in Wallia constitutus, cum audisset quod Archiepiscopus Eboracensis et Comes Marescallus, ex una parte, et Comes Northumbriæ et Dominus de Bardolf, ex altera parte, congregassent exercitus, dimissa Wallia, properavit ad partes Eboraci. Cumque venisset cum exercitu ad [1] , ubi Eboracensis Archiepiscopus, et cæteri cum eo capti, clausi erant, rogavit Archiepiscopus ut Rex dignaretur dare sibi copiam alloquendi eum. Sed Rex hoc concedere noluit ullo modo; quinimmo misit qui auferrent ab eo crucem, sibique deferrent. Et cum Dominus Thomas Beuford tollere crucem voluisset, dicens [2] eum indignum tali honore, restitit Archiepiscopus animose, asserens non esse juris Regis crucem suam tollere; quam nullus sibi conferre potuit, excepto Summo Pontifice. Certatum

The King hastens from Wales towards York.

He refuses to allow the Archbishop an interview.

---

[1] Hiatus in orig.

[2] At this word (p. 133) the Lombardic handwriting is resumed, and continued to the end. See pages 372, 384, and 390, *ante*.

A.D. 1405. est tamen inter Præsulem et Regis militem, isto luctante crucem de suis manibus extorquere, illo reluctante, crucemque satagens retinere. Post utrorumque longas eluctationes, et Præsulis indignas dehonestationes malasque tractationes, tandem crux ab eo rapitur, Regique defertur. Rex vero, infensus civibus Eboraci, quod cum Archiepiscopo stetissent contra ipsum, decrevit animo civitatem hostili more delere, si resistentiam facere maluissent. Et properans versus locum, suis stipatus legionibus, tantum terrorem immisit civibus, ut, apertis portis, exirent obviam nudis pedibus, succincti pannis vilibus, discoopertis capitibus, gestantes gladios sive restes in manibus, et cum singultibus et fletibus miserabilibus veniam postulantes. Quos Rex terribiliter increpans, jussit ut reverterentur, quilibet in domum suam; jubens ut nil rerum suarum mobilium alienare præsumerent, donec deliberasset quod facere debuisset. Archiepiscopum vero, et Comitem Marescallum, duci fecit illuc, ut quos ad rebellionem concitaverant, hos haberent mortis ignominiosæ spectatores et testes.

His cross is wrested from the Archbishop, and carried to the King.

The citizens of York humiliate themselves to the King.

Archiepiscopus Cantuariensis, cum audisset Eboracensem captum et incarceratum, confestim iter arripuit versus partes illas, ut confratri ferret auxilium, si quo modo posset. Et cum per duas dietas vix abesset, nunciatum est ei quod tam Præsul quam Comes morte plectendi forent in crastino. Quapropter anxius, et laborem corporis parvipendens, vix expectavit audire die sancto Pentecostes unam privatam Missam, sed tota nocte, dieque sequente, caballans, cum summo labore mane, feria secunda, pervenit ad Regem, priusquam excussisset se de lecto; et ingressus monuit Regem, ne mitteret manum in Archiepiscopum, recitans quantum hoc esset periculum, quantum peccatum, et quanta severitate non solum a jure sed a Domino vindicandum. Rex vero, mentis prætendens sobrietatem, et tranquillitatem animi, videbatur multum com-

The Archbishop of Canterbury intercedes with the King for the Archbishop of York.

pati labori ejus. Unde monuit ut paulisper se somno recrearet, et expost Missam audiret, quia secum erat jentaturus, et omnem voluntatis effectum infallibiliter habiturus; nec fieret in hac parte quicquam sine suo judicio vel decreto. Archiepiscopus, hiis promissis lætificatus aliqualiter, se contulit ad pausandum, quia nocte illa præterita lectum non intraverat, sed in stramine vel in fœno, dum jumenta refocillabant, caput paulisper reclinaverat.

A.D. 1405
The King dissembles with the Archbishop of Canterbury.

Experrectus Missam audivit, sed antequam finiretur, venerunt de parte Regis qui eum ad jentaculum vocaverunt; dumque procederet jentaculum, Comes Arundeliæ, et Dominus Thomas Beufort, collateralis frater Regis, accepta sententia, sederunt in judicio super eum et Comitem Marescallum, et condemnaverunt eos sententia proditorum; et Archiepiscopum quidem damnantes, velut apostatam et ordinis sui transgressorem, et, eo quod captus sit armatus, Regis sui necnon et regni publicum proditorem. Ad quod verbum tantum respondit, se regni proditorem nullatenus extitisse.

The Archbishop of York is secretly condemned to death.

Accepta tristi sententia, mox urgebatur ad mortem, ne, mediante prece cujusquam, Rex sententiam revocaret. Impositique jumentis vilibus, et sine stramentis, cum turba multa ducti sunt extra civitatem, in campum satum hordeo tunc virenti: cumque Comes Marescallus, utpote junior ætate et delicatior, mortem expavesceret, Archiepiscopus, confortans eum, monuit ut esset forti animo, cum damnatus esset inique, et libenter sufferret mortem momentaneam quam obiturus erat pro justitia: promittens sibi, sub periculo animæ suæ, quod mox, soluto carnis onere, spiritus ad gaudia transvolaret. Et sic quidem juvenis lætior effectus, et constantior, a spiculatore decollatus est. Archiepiscopum vero tortores trahebant in campum virentem hordeo, stipatum equitibus et peditibus, velut innumeris, qui ad hoc spectaculum convenerant ex multis locis. Vir autem paterfamilias, cujus erat campus et hordeum,

The Archbishop of York and the Earl Marshal are beheaded.

Singular circumstance connected with the locality where the Arch-

A.D. 1405. bishop was executed. cernens bladum suum omnino conteri et conculcari pedibus, tam equorum quam hominum, lacrymabiliter accessit ad Archiepiscopum, conquerens quod causa sui perdidisset spem totius victus sui pro anno futuro. Unde rogavit ut moneret ministros mortis suæ, ut eum in viam reducerent regiam, quæ prope fuit, satis spatiosa et lata; ut illic decapitaretur, et non perderet victum suum. Archiepiscopus, compassione plenus, condolens misero homini, rogavit custodes suos, ut reducerent eum ad viam publicam, et illic facerent ei quæcunque concepissent. At illi, audita voce Pontificis, magis furibundi trahebant eum in campum, asserentes proditorem non electurum sibi nec mortis nec sepulturæ locum. Tunc Antistes, videns quod nihil prævalerent preces suæ, benedixit campum, fusa prece ut largitor omnium bonorum, Deus Omnipotens, incre-

Marvellous fertility of the spot, at the succeeding harvest time. mentum daret viro gementi. Evenitque juxta precem Pontificis, ut, contra spem, campus qui omnino conculcatus videbatur, redderet fructum eo anno quantum antea non reddiderat in multis annis, ita ut possessor cerneret crevisse septem spicas de culmo uno, plenas atque formosas; ut proditum est testimonio plurimorum.

Igitur Archiepiscopus, decollatus in eodem loco, juxta quorundam opiniones, pulchro consummatus est, dignoque, martyrio.

Alleged miracles at the tomb of the Archbishop. Corpus ejus, cum capite, Regis indulgentia, sepulta fuit in ecclesia, cui præfuit, cum honore; ubi, prout vulgus prædicat, multa fiunt miracula, et frequens peregrinatio plebanorum crevit, donec per regales sepulcrum ejus seclusum fuit tabulis altis, ne quisquam offerre posset illic, nisi de facili deprehendi posset.

Visits to his tomb are forbidden. Deprehensos ministri, ad hoc deputati, et dehonestabant et torquebant, et affligentes turpiter abigebant; præcipientes ne illuc peregre venire, nec de miraculis loqui, præsumerent. Sed quanto eis præcipiebant, tanto magis plus prædicabant Dominum ostendisse plura miracula pro eodem.

Aspect of his features, after execution. Ferunt autem caput ejus abscissum speciem modeste ridentis prætulisse.

Corpus Domini Thomæ Moubray, Comitis Marescalli, permissione Domini Regis, sepultum est in eadem ecclesia, cum mœrore multo, pluribus dolentibus vicem ejus, et præcipue Domino Johanne Grenecornewayle, quia duxerat filiam suæ conjugis, scilicet, sororis Regis; qui pro vita sua Regem rogasse desideravit, sed, quorundam potentium de Consilio violentia, negatus est sibi aditus, prout fertur. Caput vero, fixum in stipite, stetit supra muros civitatis longo tempore, expositum fervori et pluviæ. Sed tandem, cum Rex annuisset ut consepeliretur corpore, inventum est in nullo fluxum, in nullo marcidum, in nullo decoloratum, sed eandem prætulisse speciem et decorem quam vivens habuerat, ut dicunt multi.

A.D. 1405.

Sorrow of Sir John Grenecornwail for the death of the Earl Marshal.

Archiepiscopus Cantuariensis, cum cognovisset Eboracensem et Comitem ita mortuos, tæduit eum vitæ suæ, et præ doloris immensitate decidit in tertianam, et elanguit per multos dies. Rex vero tractabat eum mitius, vitans exacerbare eum amplius; et ei honorem supra solitum exhibebat. Ipse tamen, quam cito potuit, rediit ad partes suas, ut prædicitur, infirmatus.

Grief of the Archbishop of Canterbury, on discovering the deception practised on him.

At Rex, civibus Eboracensibus multatis ad libitum, se accinxit ad prosequendum Comitem Northumbriæ et Dominum de Bardolf, contrahens secum omne præparamentum belli, machinas petrarias, balistas, et gunnas; quarum una tam capax fuit, ut nullus murus perferret, ut creditur, ictus ejus. Convenit autem ad eum exercitus fortis valde, ad numerum triginta septem millium pugnatorum. Comes vero Northumbriæ, comperto pro certo quod Rex venturus esset ad persequendum eum, Berwicum adiit cum trecentis equis, mandavitque Majori villæ, ut eum admitteret, cum sequela sua, ut illic se refocillaret. Qui respondit, si veniret sicut fidelis Regis ligeus, eum cum suis libenter intrare permitteret. Cui Comes respondit se fidelem Regi semper fuisse, sed esse dissidium inter se et [1] quosdam

The King prepares to pursue the Earl of Northumberland and Lord Bardolf.

The Earl of Northumberland retreats to Berwick.

After some discussion, he is ad-

[1] *quorundam* in orig.

A.D. 1402. dam de vicinis suis; propter quod se receptare vellet ibidem pro villanorum commodo, pariter et tutela. Quod si nollent eum admittere, intraret per Castrum, quod in custodia sua fuit, villanis invitis. Comes itaque est admissus per Majorem; sed infra spatium unius horæ, cognovit quod fugisset Regem, et mœstus valde dixit Comiti,—"Vos me," inquit, "seduxistis; "ideo juro me non comesurum [1] in hac villa, donec "excusaverim memet Regi. Facite cum uxore mea "et liberis, et omni substantia mea, prout placet; "tantum permittite me adire Regem." Cui Comes,— "Perge securus, nullum incurres dispendium bonorum "tuorum;" sicque venit ad Regem, a quo et excusari meruit, et laudari.

mitted into the town.

Compunction of the Mayor, on discovering that the Earl is in rebellion against the King.

The King of Denmark asks the King's daughter (Philippa) in marriage.

Eo tempore venerunt ad Regem ambassiatores, missi a Rege Danamarchiæ, et Regina vetula, matre ejus, pro petenda filia Regis nostri filio dictæ Reginæ Danamarchiæ, Norwagiæ, et Suaviæ, in conjugium. Nam hæc [2] Regina illa, Amaronia, partim jure hæreditario, partim conquæstu bellico, obtinuerat. Fuerunt autem præfati nuncii præelecti de cunctis illis regnis, qui et apparatu et [3] facetia cunctos illarum partium dominos antecellere videbantur. Quorum præcipuus erat Episcopus Solucensis, quod vocabulum resolvitur lingua Danica "De Anselowe," qui mecum diu contulit de Sancto Albano, cujus peroptime novit historiam. Novit etiam quod habuit doctorem et magistrum, sed fatebatur se nescire nomen ejus, de quo petiit informari; quod et factum est. Iste Episcopus expost prædicavit in Latinis coram Rege, et pro maximo clerico reputabatur.

The Bishop of Anselowe, one of the envoys, discourses on the history of St. Alban.

The envoys press the suit of the King of Denmark.

Cæteri nuncii, videlicet, quinque milites, exequentes injunctum sibi negotium, constanter insteterunt pro dicto matrimonio, dicentes dominum suum, Regem, puellam regiam præ cunctis creaturis mundialibus af-

[1] Repeated in orig.
[2] Repeated in orig.
[3] *facesia* in orig.

fectasse; in tantum, ut promiserit constituere illam Reginam regnorum omnium prænominatorum, nec petere cum illa dotem vel divitias, sed solum corpus virginis nominatæ. Rex vero, accersito Archiepiscopo Cantuariensi, qui nondum discesserat ab Eboraco, consuluit cum eo et Consilio suo, quod tunc aderat, de dicto negotio; et expost, honorans multum nuncios, præbuit eis bonam spem expeditionis negotii pro quo venerant. Hæc est illa Regina, multis nationibus formidabilis, quæ, deposita muliebri mollitie, ausa est armis indui, ferrumque, fera, tractare; quod dicitur evenisse tali causa.— A.D. 1405.

A favourable answer is given to the envoys.

Maritus suus, inferens bellum Regi Suaviæ, circumventus insidiis, ab eo peremptus est. Regina vero, jam viro viduata, cum dedignaretur secundas nuptias, et filius suus esset parvulus, et gens sua scortis et otio dedita, excitavit animos juvenum, ut desiderarent bellum, et, collecto grandi exercitu, dixit inesse menti suæ vindicare dominum suum peremptum a Rege Swavorum. Nec mora,—juvenes, illecti promissis Reginæ, quæ multa fuere, [1] secuti sunt eum in Suaviam, ubi commisso prœlio, peremerunt eum, et totum regnum suum ditioni Reginæ subdiderunt. Sed si regnum Norwagiæ tali modo, vel alio, consecuta fuerit, incertum mihi est. Notorium tamen est eam hactenus regnasse super tria regna, et nunc illa filio tradidisse.

How the Queen mother of Denmark had avenged her husband's death, and conquered Sweden.

Circa tempus illud, Flandrenses et Britones, simul juncti, combusserunt villam de Horneseye, ubi Rex modernus applicuit, quando venit ad vendicandum hæreditatem suam, et progredientes, incenderunt et alias quasdam vicinas conjunctivas; et, arrepta præda cum captivis, regressi sunt ad mare. Quos viri de Hul, armatis septem navibus, persecuti sunt, et ceperunt omnes; sic quod non unus quidem evaserit ex eisdem. Quos, cum tota præda sua, traxerunt [2] ad Hul, et naves suas, numero decem et sex.

The Flemings and Bretons burn Hornseye, near Hull.

They are all captured.

---

[1] *secute* in orig. [2] *a* in orig.

A.D. 1405.

The King pursuing, the Earl of Northumberland flies to Scotland.

Interea Rex, firmans vultum contra Comitem Northumbriæ, et rebelles ibidem, continuavit iter suum donec veniret Berwycum; sed Comes Northumbriæ, non audens expectare tanti turbinis commotiones, fugit in Scotiam, et Dominus de Bardolf cum eo; recepti sunt sub fide Domini David Fleming. Rex autem, cum cognovisset fugam Comitis, mandavit hiis qui erant in Castello, ut redderent illud sibi. Qui cum negassent se id facturos, incendit gunnam magnam, cujus lapis dejecit partem unius turris, et inclusos tantum interruit, ut mallent objicere se sponte gladiis, quam expectare secundum ictum. Redditum est ergo Castrum, et de custodibus partim fuere decollati, partim carceribus mancipati; quo recepto et pro votis disposito, Castellum de Alnwyk et cætera castra Comitis reddita sunt faciliter in manus Regis.

Berwick Castle is surrendered to the King. He captures Alnwick and other Castles.

Misfortunes overtake the King in Wales, through great inundations.

Quibus successibus Rex mente elevatus, redivit incunctanter in Walliam; ubi, e contrario, nil sibi omnino cessit prosperum, sed infortunitate omnia gerebantur. Quapropter redire coactus est, nullo perfecto negotio scriptura digno, præter id, quod perdidit currus, carectas, et plaustra, redeundo, ad numerum quadraginta, cum thesauro impretiabili et coronis suis, subvenientibus repente aquis.

He demands succour of the clergy.

Venit ergo Wigorniam; quo vocavit Archiepiscopum et multos Episcopos regni, ad colloquium. A quibus petiit avide succurri sibi, eo quod cernere possent infortunium quod accidisset. Cumque differrent dare responsum, fuerunt illic milites, qui laudaverunt Archiepiscopum et Episcopos, qui convenerant, despoliandos thesauris quos attulerant pro viarum expensis, et equis suis; dicentes illos melius sufferre posse penuriam repatriando, quam Regem et milites qui bona sua pro regni negotiis amisissent. Archiepiscopus autem, indignatus contra eum qui ista censuerat,— "Vellem," inquit, "quod tu primus esses, qui me despoliare præ-"sumeres. Per Sanctum," ait, "Jacobum, nihil de

Counsel given to the King by certain knights, against the Archbishop of Canterbury and the Bishops.

A.D. 1405.

"meo reportares, nisi illud diris verberibus mercareris." Rex vero se gessit mitius, orans ut sibi [1] aliquale subsidium providerent. Archiepiscopus respondit, se cum clero super isto negotio in proximo [2] habiturum.

Stern answer of the Archbishop of Canterbury.

Circa dies istos, Galli, facto grandi apparatu, venerunt cum centum quadraginta navibus ad succursum Howeni Gleyndor, et applicuerunt in portu de Milleford; amissis primo, præ defectu aquæ recentis, pene omnibus equis suis. Dominus de Berkle et Henricus Pay combusserunt ex eisdem navibus quindecim in eodem portu. Gallici cum venissent ad Howenum, animaverunt eum ad obsidionem urbis Merlini, quæ nunc "Kaermerdyn" appellatur. Cujus defensores, cum non possent resistere, reddiderunt urbem, salvis bonis omnibus, et personis; et obtinuerunt patentes litteras ab Howeno libere et sine indemnitate recedendi ad alia loca Regis in Wallia, vel in Angliam, si maluissent.

French forces arrive, in aid of Glendower; but experience losses.

They besiege, and take, Caermarthen.

Sub eodem tempore, captæ sunt naves quatuordecim per Dominum de Berkle, et Dominum Thomam Swynburne, et Henricum Pay; quæ velificaverunt versus Walliam, in subsidium dicti Howeni. In quibus captus est Senescallus Franciæ, et septem capitanei nominati.

The French experience further losses.

In Translatione Sancti Martini, combusta est villa de Royston.

Royston burnt.

In Translatione Sancti Benedicti, obiit Abbas Sancti Augustini.

Death of the Abbot of St. Augustine's.

Per idem tempus, quidam latro, arte serrator, dum coram Justiciario, Willelmo Cokayn, astitisset, et scivisset pro certo se moriturum, ut horam meritæ mortis suspenderet, dixit se magnum commodum Regi procuraturum, si vivere permitteret ad horam. Qui, data sibi copia dicendi quæ vellet, accusavit quinqua-

A thief, a sawyer by trade, accuses fifty-nine Abbots and Priors of treason.

---

[1] *aliqualem* in orig.

[2] The words "*Parliamento consilium*" seem to be omitted.

A.D. 1405. ginta novem Abbates et Priores, et alias honorabiles personas ecclesiasticas, de subventione pecuniaria, quasi facta per eos, Howeno Gleyndor; inter quos præcipue, Abbatem de Rameseye, de cujus parte, ut asseruit, fuit sæpe nuncius ad deportandam pecuniam hosti Regis.

The Justiciar, Sir W. Cokayn, examines the informer, and detects his utter untruthfulness.

Cum hæc nova Regi relata fuissent, Rex jussit eidem Justiciario ut de hac re diligenter inquireret, et cognosceret de personis singulis quas accusasset. Justiciarius vero, nullo modo putans nebulonis delationes esse veras, sed tamen personarum cupiens declarari innocentiam, citari fecit omnes Huntingdoniam, ut parerent illic coram eo, et suam innocentiam declararent. Qui cum venissent coram eo, jussit accersiri delatorem; cui et dixit,—"Quid artis exercuisti ante præsens "tempus?" Cui ille,—"Serratoris," inquit, "opus exercui, "et servivi familiarius istis quos tibi prodidi; et "eorum nuncius frequenter factus, detuli Wallico "magnas summas."—"Mirum mihi videtur," inquit Justiciarius, "quod tam suspecti viri voluerunt tibi "committere tantas summas ferendas inter tot viarum "discrimina, tot virorum pericula, cujus fides merito "posset putari dubia. Sed dic mihi," tunc ait, "quan"tum a tali vel tali Abbate suscepisti." Nebulo consequenter respondit,—"A tali," inquit, "Abbate tan"tum, et a tali tantum." Et Judex,—"Nosti," inquit, "illum talem Abbatem, si videris?"—"Novi," ait. Tunc Judex, ex industria, vocatum talem Abbatem fecit ingredi, non quidem præcedentem commonachum suum, ut moris est, sed sequentem, et ait latroni,—"Ecce!" inquit, "Abbas talis loci astat; habesne personæ illius "notitiam, ut dixisti?" Cui cum respondit bonam se habere notitiam personæ suæ, et elegisset, Abbatis loco, commonachum, dixit Judex,—"Recte mentitus es "in caput tuum," et convictum de falsa delatione jussit detrahi et suspendi; et personas accusatas abire jussit, liberas et solutas.

He is condemned to be hanged.

The Earl of Arundel

Eo tempore venit in Angliam, cum magnificentia et

gloria, filia notha Regis Portingaliæ, Comiti Arundeliæ conjugio copulanda. Quam duxit magnifice Londoniis, in præsentia Regis et Reginæ, multorumque nobilium, in crastino Sanctæ Katerinæ.

A.D. 1405. marries the illegitimate daughter of the King of Portugal.

In festo Conceptionis Sanctæ Mariæ, Domina [1] , Regis filia, proclamata est Regina Daciæ, Norwagiæ, et Suaviæ, sive Suessiæ, in præsentia nunciorum qui eam venerant petituri.

The King's daughter is proclaimed Queen of Denmark.

Nuncii Domini Papæ venerunt hoc anno, missi pro certis negotiis ad Regem et Archiepiscopum; quibus Dominus Cantuariæ, in reditu, providit subsidium, non generale quidem, propter taxas frequentes in regno, sed ab amicis et exemptis velut emendicatum. Et inter cæteros scripsit Abbati Sancti Albani, supplicans ne huic deesset auxilio, quia ei competebat, ratione suæ exemptionis, specialius respicere nuncios a Domino Papa missos. Unde rogavit ut provideret eis, hac vice, de decem marcis. Quod Abbas libenter fecit;—sed hoc anno sequenti.

The Pope's Nuncios to England have a subsidy provided for them by private contributions of the religious. A.D. (1406.)

Anno gratiæ millesimo quadringentesimo sexto, et Henrici Regis, a Conquæstu [2] [Quarti], septimo, tenuit Rex Natale apud [3] .

A.D. 1406.

Hoc anno, Dominus Rogerus de Waldene debitum naturæ solvit, quarto Nonas Januarii; qui notabiliter, sub brevi tempore, sensit mutari fortunæ faciem, dum de pauperculo factus est regni Thesaurarius, et confestim Archiepiscopus; dum exularet, [4] cum repositum erat, videlicet, Dominus Thomas de Arundelia, et mox dejectus et privatus per longa tempora. Tandem levatus iterum in thronum honorificentissimum Londoniarum, non permissus est cernere finem anni.

Death of Roger de Walden, Bishop of London. His varying fortunes.

Hoc in tempore, Dominus Papa excommunicavit publice peremptores Ricardi Scrup, nuper Eboracensis

The slayers of the Archbishop of

[1] "*Philippa*" is the name omitted.
[2] Omitted in orig.
[3] The name of the place is omitted in orig.
[4] *Sic* in orig.

A.D. 1406. York are excommunicated. Archiepiscopi; et Dominus Papa, superatis adversariis, creat Romæ novum Senatorem, et recuperat terras olim sibi debitas, a Roma usque Mediolanum.

Prolonged sitting of Parliament; disastrous consequences thereof to the constituencies. Eo tempore, inchoatum est Parliamentum, quod duravit inutiliter fere per annum. Quia postquam milites Comitatuum Regi subsidium concedere distulissent, in fine tamen fracti, quod petebatur concesserunt, ad duplex damnum communitatis: nam expensæ militum pene æquiparabant subsidium expetitum.

Defeat of the Welch, and death of a son of Glendower. Per id tempus, in die Sancti Georgii, conflixerunt cum Wallicis Anglici, et ceciderunt ex Wallicis mille viri; inter quos, alter filius Howeni Gleyndor occisus est.

A new grant made to the King, by the clergy. Eodem vero tempore, concessa fuit Regi per clerum nova taxa, levanda de presbyteris stipendiariis et Fratribus Mendicantibus, ac aliis religiosis qui annalia celebrabant; ut, videlicet, quilibet talis solveret Regi dimidiam marcam, in supportatione cleri, qui semper onus portabat eorundem. Discontent caused thereby. Qua de causa fuit murmur inter presbyteros et hujusmodi religiosos, maxime pro novitatis introductione, quia in posterum timebant consimiliter se taxandos. Inde exivit proverbium, quod nullus Rex unquam perante sibi fecisset tot presbyteros oratores.

The Earl of Northumberland and Lord Bardolf fly to Wales. Per idem tempus, Comes Northumbriæ et Dominus de Bardolf, qui in Scotiam fugerant, suspicientes quod Scoti eos vellent reddere Regi Angliæ, pro commutatione quorundam qui captivi in Anglia detinebantur, monitu Domini David Flemyng, qui dixit eis Scotorum conspirationem, fugerunt in Walliam. Ob quam causam, idem David a Scotis est interfectus. Propter cujus occisionem [1] factum est dissidium in Scotia, quo commovebantur omnes ad omnia; in tantum quod cogebantur, invalescente inter eos discordia, petere treugas annales, quas Rex concessit eisdem. Civil war in Scotland, and truce with England, on land. Quibus initis et firmatis in terra, Scoti miserunt per æquora filium

[1] *factus* in orig.

Regis sui, et hæredem, ut coalesceret, et informaretur in Francia de facetia et lingua Gallica. Qua tempestate, viri de Cleye, sulcantes maria, fortuitu ceperunt eum et quemdam Episcopum, Comitemque de Orkeneye, quibus commissus fuerat a patre suo, et ad Angliam deduxerunt, Regique dederunt. Rex vero, resolutus in jocos, dixit,—"Certe si gratitudo viguisset inter Scotos, "mihi misissent hunc juvenem, docendum et alendum; "namque et linguam Gallicam ego novi." Positique sunt in Turri Londoniarum dictus juvenis et Comes Orcadum, Episcopo per fugam elapso.

A.D. 1406. The son of the King of Scotland is taken at sea, and delivered to King Henry.

Medio tempore, durante Parliamento, eliminati sunt Britones familiares Reginæ, cum duabus filiabus ejusdem, a regno, ex ipsius Parliamenti decreto.

The Bretons of the Queen's household, with her two daughters, are dismissed.

Eo tempore velificaverunt versus Walliam naves Gallicæ [1] viginti octo; ex quibus captæ sunt octo, cum multis armatis; reliquæque in Walliam evaserunt.

Losses of the French, at sea.

Hoc anno, sexto-decimo die mensis Junii, fuit eclipsis solis, mane, inter sex de campana, scilicet, post mediam noctem, hora quasi sexta.

Eclipse of the sun.

Mercatores, hoc tempore, deputati ad maris custodiam, ceperunt naves quindecim onustas vino et cera. Quapropter, cera de meliori foro vendebatur; sed nihil de vini pretio minuebatur, potentibus illud rapientibus ad usus suos.

Capture of vessels, laden with wine and wax.

Papa contulit Archiepiscopatum Eboracensem Magistro Roberto Alum, Cancellario Oxoniensi, tunc in Curia existenti; unde Rex indignatur, et contradicit. Item contulit Thomæ de Langele Episcopatum Dunelmiæ, vacantem per decessum Walteri Skyrlow; quanquam idem Thomas fuisset electus per Capitulum [2] Dunelmense.

The Pope nominates Robert Alum Archbishop of York; but the King forbids it.

Hac æstate, Rex et Regina perduxerunt puellam virginem, Regis filiam, ex prima Regis conjuge pro-

The young Queen of Denmark

[1] *Triginta et octo,* in Walsingham, II. p. 273.

[2] Qy. if not "*Eboracense.*"

A.D. 1406. is escorted to Lynn, on her road to Denmark.

creatam, ad villam de Lenna; ubi scansura fuit navem, transfretatura in Daciam, ad sponsum suum, Regem. Hanc comitabantur nobiles, inter quos Episcopus Bathoniensis et Dominus Ricardus, frater Ducis Eboraci, præcipui extitere. Qui magnam maris difficultatem passi, tam in exitu quam regressu, in Adventu Domini redierunt, parum vel nihil boni de patria referentes.

Report brought back by the envoys, who had escorted the young Queen to Denmark.

Fatebantur tamen Regem decentis formæ juvenem, vivacem, fortem, agilem, modicum facetiæ scientem, sed tamen, pro modulo suo, illos benignissime suscipientem: patriam vero incultam et asperam, sic quod nullum ibi triticum crescere videatur, sed frumentum illuc de exteris regionibus comportetur. Et causam dicunt, quia Regina, postquam Suaviam conquisivit, rediit in terram suam; non habens unde remuneraret exercitum qui cum ea laboraverat, permisit, post eorum reditum, sparsim vagari per regionem per binos et ternos. Qui mane vel sero domos intrantes patrumfamilias, deponentes arma sua, invaserunt ibi per biduum, sive triduum, vel quanto tempore placuit; durantibus victualibus, cuncta reperta in locis talibus, velut propria, præsumentes, nec in exitu quicquam pro victualibus persolventes. Hæc ergo causa est sterilitatis patriæ, et neglectæ culturæ. Hos "*wo men*" appellant incolæ, quia per tales oppressiones faciunt sibi væ.

After the conquest of Sweden, the Danish army is quartered upon the people of Denmark, and consumes the produce of the country.

Publication of miracles alleged to have been wrought by Saint Alban. A girl rescued from drowning.

Quarto Nonas Augusti, quando celebratur solemnitas Inventionis Sancti Albani, Anglorum Protomartyris, publicata sunt multa miracula facta per eundem Martyrem, in processione coram populo qui tunc aderat, numeroso; videlicet, de puella submersa apud molendinum de Sopwelle, cujus corpus etiam sub rota, dum volveretur, magno aquæ impulsu pertransierat, vitæ reddita per dicti Sancti merita.[1]—

[1] At this point the *Annals* end, somewhat abruptly; page 136 of the Volume.

INTERPOLATIONS

IN

MS. COTTON. FAUSTINA B. IX., FOLS. 189 AND 198.

INTERPOLATIONS

IN MS. COTTON. FAUSTINA B. IX.,

FOLS. 189 AND 198.

[Fol. 189. Instead of the passage—" Hoc anno . . . " . . . sensu suo," in Walsingham's History, Vol. II., p. 212.]

Eodem anno Rex Franciæ, dum moveret expeditionem contra Ducem Britanniæ, ut dicitur, minus juste, incurrit phrenesim repentinam, cœpitque furere et in vicinos irruere, multos perimere, plurimos mutilare; donec ingeniose captus et constrictus esset. Perduravitque in hac amentia, semetipsum dilanians et discerpens, ac manus et brachia sua mordens, donec calor æstivus transisset. In hyeme vero cœpit paulisper infirmitas mitigari, et ipse redditus est sobrietati priori. Sed redeunte calore vernali, furuit sicut prius. Insanity of Charles VI., King of France

Ferunt quidam quod cujusdam monachi, et cujusdam militis, incantationibus et veneficiis talem phrenesim Rex incurrit; qui postea perempti sunt pro tanto scelere perpetrato. Hii nempe incluserant in olla lutea bufonem permaximum et lacertum, qui concatenati fuerunt catena aurea; et ollam, cum nocivis vermibus, foderunt in terra, in angulo regalis pomœrii, ubi Rex spatiari et oblectari solebat. Qui mox ut pervenit ad illum angulum, cœpit furere, et arborum ramos confringere; et si securim vel gladium, aut [1] bipennem, potuit invenire, arbores cædere consuevit, et semetipsum adeo fatigare donec pene deficeret in eo halitus. A quo loco cotidie lassus reportabatur ad cameram, ubi post somnum cœpit habere melius. Sed mox ut vires recupisset pristinas, nullus eum detinere potuit quin om- Alleged origin thereof.

[1] *per* is inserted here in orig.

nino ad dictum locum pomœrii festinaret. Quo cum pervenisset, confestim, sicut prius, furuit; irruit in familiares, decerpens vineas vel ramos arborum, et se mirabiliter defatigans. Tantaque fuit vis incantationis, ut dum bene sibi esset in camera, non posset ibi contineri, quin semper appeteret noxium sibi locum.

Tandem post longum temporis spatium, hortulanus fortuito fodit ibidem, et ollam reperit, cum animalibus mortiferis catenatis, recurrensque nunciavit Reginæ se letales vermes invenisse. Quos mox ut vidit Regina, fecit occidi, ollamque comminui. Post quorum destructionem, Rex, etsi pomœrium circuiret, nihil mali sensit. Compertumque fuit hæc animalia incantata fuisse [causam] furoris ejus.

Alleged source of the story.

Hæc Regina Franciæ retulit nuncio Regis Angliæ, monstrans sibi locum in pomœrio, ubi dicta animalia fossa fuere.

[Fol. 198. After "principio officii funeralis," in Walsingham's History, Vol. II., p. 215, and in page 169 *ante.*]

Richard II. violently assaults the Earl of Arundel, in Westminster Abbey; on the occasion of the funeral obsequies of Queen Anne.

Rex nempe, pro levi vel nulla causa offensus Comiti Arundeliæ, accepta lictoris canna, percussit eum violenter in capite, tanto nisu, ut caderet ad pedes ejus, et sanguis decurreret largiter in pavimentum; voluitque occidisse eum in ecclesia, si permissus fuisset. Et hæc quidem perpetrata sunt in principio officii funeralis. Oportebat sibi, ut, postposito Mortuorum Officio, ad solemnia reconciliationis ecclesiæ Pontifices festinarent. Ante cujus completionem, profunda nox fuit. Sicque omnia turbata, universa confusa fuere.

Cause of the King's anger.

Causa Regis iræ fuit, quod Comes non interfuit processioni et deportationi corporis Reginæ, ab ecclesia Sancti Pauli usque Westmonasterium deportati; et quia, cum tardius advenisset, primus omnium petiit a Rege licentiam recedendi, propter certas causas quæ eum urgebant.

APPENDIX.

APPENDIX.

Liber de Benefactoribus Monasterii Sancti Albani, compendiose confectus.

[MS. Coll. Corp. Christi, Cant. No. VII.]

Post primi parentis præcipitium, qui, tactus typo superbiæ, astu serpentino, per gustum cibi vetiti, cum tota sua posteritate, mortis imperio se subjecit, cœpit inimicus [1]homo, diabolus, in totum genus humanum jus, quod non per naturam humanitatis sed per culpam habuit, exercere; et more tyrannico, utpote invasor, in messem alienam falcem mittere, et humanum genus, suæ ditioni subjectum fraudulenter, violenter opprimere, et oppressum non solum miserabiliter, immo immisericorditer, detinere. Cujus oppressioni compatiens misericordiarum Dominus, cujus est natura bonitas, cujus opus misericordia, et de parentis [2]protoplasti fraude facta condolens, statuit, per Filium suum unigenitum, mortalium genus eripere a servitute tyrannica, et ad statum innocentiæ, a quo deceptum deviaverat, misericorditer reparare.

Igitur Dei Filius, secundum plenitudinem temporis, quam divini consilii inscrutabilis altitudo disposuit, reconciliandam Auctori suo, naturam assumpsit humanam, ut inventor mortis, diabolus, per ipsam quam vicerat vinceretur. In quo pro nobis magno et admirabili jure æquitatis certatum est, dum Omnipotens Dominus cum sævissimo hoste, non in sua majestate, sed in nostra humilitate, congreditur, objiciens ei eandem for-

[1] Probably in allusion to *Matt.* xiii. 28.

[2] *prothoplasti* in orig.

mam, eandemque naturam, mortalitatis quidem nostræ participem, sed peccati totius expertem.

In qua natura idem Deus et Dei Filius multa et varia tentamenta sustinuit; ac demum, ut arte artem falleret proditoris, et inde ferret antidotum, unde humanum genus idem hostis læserat, suspensus in ligno crucis, de eodem hoste triumphans, damnavit mortis imperium, et humanum genus de faucibus mortis eripuit, et cui tenebatur obnoxium jugum absolvit tyrannicæ servitutis. Sicque celebri victoria Christi Dei, spolia sua perdidit coluber lividus, serpens antiquus.

Igitur Redemptor noster, memor fragilitatis humanæ, et quoniam ad malum ab adolescentia proni sumus, et non vivitur in humana carne sine peccato, quippe in nobis gerimus unde certamina toleramus, in terris locum expiationis statuit, Sanctam, videlicet, Ecclesiam, in qua non est ruga neque macula; quæ merito "Porta "cœli," "Janua Paradisi" vocaretur, et esset; ubi in hac vita constituti possemus condignam satisfactionem facere pro commissis; et pro defunctorum fidelium animabus, qui citra condignum sua peccata lugentes a sæculo discesserunt, et in locis pœnalibus divinam præstolantur misericordiam, cotidie Patri Filium immolare, atque aliis subvenire pietatis operibus, hiis quibus præcipue pro rebus temporalibus sive spiritualibus obligamur.

Venerabilis igitur pater noster, [1] Dominus Thomas, Dei gratia, Abbas hujus Monasterii, cum nostri totius consensu Capituli, statuit universis et singulis, vivis et defunctis, qui nobis et Ecclesiæ nostræ pro se vel caris suis, vivis seu defunctis, de bonis eis a Deo collatis pro voto aliquid erogaverint, spiritualia domus hujus beneficia impertiri, eisdem plenam fraternitatem hujus Monasterii concedendo, ut sint nobiscum plene participes in Missis, Matutinis, Horis, eleemosynis, je-

[1] *Dompnus* in orig., the monastic form of the word. Abbot Thomas de la Mare is alluded to, who died A.D. 1396.

juniis, vigiliis, processionibus, disciplinis, orationibus, solennibus et privatis, et omnibus aliis beneficiis quæ fiunt in hoc Monasterio, sive huic Ecclesiæ pertinentibus Cellis nostris.

Ut ergo hujus præcellentis beneficii partem scire cupientibus demonstremus, Missas, quas omni die ex consuetudine celebrari facimus, præter illas quæ per totum annum a centum, et eo amplius, monachis celebrantur, huic paginæ duximus inserendas.

Omni namque die in Monasterio tres Missæ per notam decantantur;—scilicet, Missa Matutinalis, Missa Beatæ Virginis, et Missa Major. Sine nota vero, aliæ tres certitudinaliter celebrantur;—una pro statu Ecclesiæ, quæ semper est de Beata Virgine; alia pro benefactoribus specialiter, quæ semper est de Beato Albano; tertia, pro defunctis. Horum omnium beneficiorum fieri volumus participes hujus Monasterii benefactores; necnon et veniarum et relaxationum huic Ecclesiæ a Summis Pontificibus, Archiepiscopis, et Episcopis, concessarum, puta, novem annorum, octies viginti decemque dierum, et omnium beneficiorum innumerabilium secretorum, quæ ex personarum devotione speciali, ad laudem Dei et suæ sanctissimæ Genitricis, et beatissimi patroni nostri, Anglorum[1] Protomartyris, Albani, atque Amphibali, et eorum quorun venerandæ reliquiæ in nostra continentur Ecclesia, cum magna devotione et summa cordis contritione a fratribus persolvuntur.

Statuimus etiam omnium Benefactorum nostrorum nomina in præsenti conscribi matricula, et super magnum altare reponi, et ad celebrantis memoriam in subscripta oratione reduci.—

" Sanctorum tuorum intercessionibus quæsumus, Do-
" mine, et nos protege, et famulis et famulabus tuis
" quorum commemorationem agimus, vel quorum elee-
" mosynas recepimus, seu hiis qui nobis familiaritate
" juncti sunt, misericordiam tuam ubique prætende;

---

[1] *Prothomartiris* in orig.

" ut, ab omnibus impugnationibus defensi, tua opitu-
" latione salventur, et animas famulorum famularumque
" tuarum, omnium videlicet, fidelium, Catholicorum [1] or-
" thodoxorum, quorum commemorationem agimus, et
" quorum corpora in hoc Monasterio, vel in [2] cunctis
" cœmeteriis fidelium, requiescunt, vel quorum nomina
" super sanctum altare tuum scripta adesse videntur,
" electorum tuorum jungere digneris consortio, per
" Dominum nostrum, Ihesum Christum."

" Propitiare, Domine, supplicationibus nostris, et has
" oblationes, quas pro incolumitate famulorum famu-
" larumque tuarum, et pro animabus omnium fidelium
" Catholicorum orthodoxorum, quorum commemoratio-
" nem agimus, et quorum nomina super sanctum altare
" tuum scripta adesse videntur, nomini tuo consecrandas
" deferimus, benignius assume; ut sacrificii præsentis
" oblatio ad refrigerium animarum eorum, Te mise-
" rante, perveniat, per Dominum nostrum, Ihesum
" Christum."

" Purificet nos, quæsumus, Domine, et divini Sacra-
" menti perceptio, et gloriosa Sanctorum tuorum oratio;
" et animabus famulorum famularumque tuarum, quo-
" rum commemorationem agimus, remissionem [3] cunc-
" torum tribue peccatorum, per Dominum nostrum,
" Ihesum Christum."

Gloriosus Rex Offa, Merciorum tenens gubernacula, corpore Beati Albani, Patroni nostri, de terra levato, fundavit istud Monasterium, possessionibusque ac multis libertatibus ditavit magnifice; ac non multo post, Romam petiit corporaliter, ut, sicut temporalibus et regalibus dignitatibus hoc Monasterium ditavit in Anglia, ita illud nobilitaret privilegiis impetratis a Sede Apostolica. Et quia reperit Dominum Papam, Adrianum, videlicet, Primum, sibi favorabilem, exultavit spiritus ejus in Deo, prosperatore vitæ suæ. Contulit

---

[1] *ortodoxorum* in orig.
[2] *cuntis* in orig.
[3] *cuntorum* in orig.

ergo ad honorem Dei et Beati Petri denarium, qui dicitur "Sancti Petri" hiis diebus, de maxima parte regni sui, ad sustentandum scholam peregrinorum Angliæ, vel aliarum nationum illuc confluentium, ubi hii qui vel orationis gratia, vel expediendorum negotiorum causa, venerant, audirent et addiscerent linguam quam non noverant. Censum vero totum provenientem ex terris quas Sancto Albano contulerat, eidem Martyri assignavit, ut cunctis temporibus die Sancti Petri quæ dicitur "Ad Vincula," solveretur.

Hæc autem sunt nomina locorum [1] quos Rex Offa contulit huic loco.—

Edelmentuna, Wittleseia, Caegesho, Berethend, Rykemaresworthe, Bacheworthe, Crokcleye, Michelfeld, Britewelle, Watford, Ottincb', Bisseye, Merdele, Haldenham, Saret, Enefelde, Stanmere, Henamstede, Wyveshlawe, Bisshopescote, Cedendone, Mildentone, et aliarum duarum villarum, scilicet, Birstone et Wyncelfeld, ut patet per chartam Etheldredi Regis.

Egfridus Rex, gloriosi Regis Offæ filius patrissans, patris augens beneficia, contulit Ecclesiæ Sancti Albani, primo anno regni sui, terram quinque maneriorum in loco dicto "Pynesfeld," cum terminis suis antiquis, et manerium de Sandrugge, et Tyresfeld; chartasque patris sui benigne cum sua serena concessione confirmavit, pro confirmatione regni sui, et sua prosperitate, necnon pro salute paternæ, suæque, animæ, et antecessorum suorum, Ecclesiam suam per omnia salubriter protegendo.

[2] Kenewulfus, Ceolwulfus, Reynulphus, Ludokanus, Wyglafus, Bertulfus, Berferus, Burtredus, Athelredus, Alfredus, Edwardus, Athelstanus, Edmundus, Edredus, Edwynus, Edgarus, Edwardus.

Ethelredus Rex chartas et dona prædecessorum suorum, nobis datas, innovavit, et renovando confirma-

---

[1] *quæ* in orig.

[2] *Nomina successorum eorum.* — Marginal note, in an almost contemporary hand.

vit, domum istam pro viribus protegendo. Dedit etiam unum lapidem pretiosum Martyri pretioso, quem [1] "onychem" vulgariter appellamus; qui dicitur multum conferre parturientibus.

Edmundus, Cnuto Danus,—amator Beati Albani [2] Protomartyris specialis,—Haraldus, Hardecnutus, Haraldus, Willelmus Conquæstor, Willelmus Rufus.

Henricus Primus, filius Conquæstoris, frater Willelmi Rufi, istud Monasterium dilexit specialiter, et promovit, privilegia renovando, et pro amore Beati Martyris protegendo, augendo etiam possessiones Ecclesiæ liberaliter. Nam contulit huic Ecclesiæ, tempore dedicationis ejusdem,—cui dedicationi ipsemet interesse curavit,—rus quod [3] "Bisshopescote" Anglice nominatur.

Stephanus Rex, ad petitionem Abbatis Roberti, et ob honorem Albani, Martyris gloriosi, permisit dirui Castrum de Kyngesbyri; ubi antiquis temporibus latebant quidam regales, nequam homines, Abbathiæ nimis infesti et damnosi, dicentes se Regis esse fideles, et custodes pacis patriæ, cum potius pacem et patriam perturbarent.

Rex Henricus Secundus favorem Beati Martyris meruit immortalem, eo quod, in controversia mota inter nos et Episcopum Lincolniensem, nobis se præbuit favorabilem. Cujus etiam industria tanta lis est sopita: qui insuper unam cuppam nobilissimam Beato Albano devote donavit, in qua posset reponi honorifice Corpus Christi.

Rex Ricardus, Anglicanæ gentis decus et deliciæ, ob nimium honorem quo colebat Martyrem, insignitus est, ut credimus, ubique bene gestorum titulis prœliorum; et, quod præstantius est, gloriosos actus gloriosiore fine conclusit.

Rex Johannes, etsi suis extitit minus bonus, Beato tamen Martyri devotus fuit. Quare speramus eum in

[1] *onicem* in orig.
[2] *Prothomartiris* in orig.
[3] This has been already named as given by King Offa: see page 431.

fine vitæ suæ pœnitentiæ gratiam consecutum, et in viam salvandorum fuisse directum; sicut patet per quasdam revelationes factas post mortem ejus.

Henricus Tertius, hujus Domus protector constantissimus, plures pallas, quas vulgo "baldekynos" dicimus, Beato Albano obtulit, quam omnes prædecessores sui, Reges. Decoravit etiam Ecclesiam duabus capis pretiosissimis; quarum una vocatur "Vinea" hiis diebus, altera "Paradisus," eo quod in ea ejectio Adæ de Paradiso nobiliter opere plumario figuratur.

Comes Ricardus, frater Henrici Regis, duos [1] huic Ecclesiæ contulit baldekynos.

Edwardus, Primus a Conquæstu, obtulit ad majus altare unum pannum sericum, et alium ad altare Sancti Amphibali; et feretro, unam imaginem magnam argenteam deauratam.

Edwardus Karnerivan, cui Dominus nostris temporibus benedixit specialiter, ac inter Sanctos merito numeretur, istud Monasterium semper protexit regali potentia, et donis multiplicibus decoravit. Revera contulit Monasterio crucem auream, cum lapidibus pretiosis et diversorum Sanctorum reliquiis, et meremium ad reparationem chori, cum centum libris argenti; atque refectorio unam cupam magnam, argenteam et auratam.

Edwardus de Wyndleshores, Rex, cunctis Regibus pietatis et clementiæ præconiis præferendus, præsentis Monasterii protector extitit, et amator, et suum patrocinium nobis efficaciter semper impendit.

Edwardus, Princeps Walliæ, Domini Edwardi de Windleshores, Regis, primogenitus, nos protexit brachio fortitudinis, et specialis amator Monasterii et monachorum extitit, ac donis pluribus et jocalibus tam Ecclesiam quam feretrum Martyris adornavit.

Ricardus, Secundus a Conquæstu, filius Edwardi

[1] The letter *o* is inserted before this word.

Principis, vestigia patris sequens, obtulit feretro monile aureum, et, ad ornamentum Ecclesiæ, duos pannos aureos, quorum opus, ad modum vineæ consurgendo, botros et ramos dilatat decentissime locis debitis et opportunis: et dedit Conventui centum solidos. Dedit insuper, ad reparationem portæ de Tynemutha, quingentas libras.

[1] [Tertio-decimo Kalendas Aprilis, Dominus Henricus, Rex Angliæ illustrissimus, a Conquæstu Quartus, diem clausit extremum; qui specialis amator loci præsentis extitit, et libertatum sive privilegiorum nostrorum gratiosissimus renovator. Cujus animæ propitietur clementia Salvatoris. Amen.

Johannes, Dux Lancastriæ, pro anima Dominæ Blanchæ, uxoris suæ, cujus corpus hic pernoctavit, contulit huic Ecclesiæ duos pannos aureos, et contulit insuper, ad reparationem portæ Cellæ nostræ de Tynemutha, centum libras. Hic, hujus Monasterii et Abbatis [2] memorati amator præcipuus, eidem multotiens vina contulit, negotia promovit, et Ecclesiam suis magnificis et frequentibus oblationibus plurimum locupletavit.

Dominus Thomas Wodestoke, filius Regis Angliæ, frater dicti Ducis Lancastriæ, Dux Gloverniæ, hujus Monasterii fraternitate recepta, obtulit Sancto Albano monile aureum circulare; in cujus medio cygnus albus, alis quasi ad volandum expansis, habetur, et in circuitu monilis [3] sapphiri, cum unionibus, pulcherrime sunt locati. Dedit insuper duos pannos aureos ad deferendum supra feretrum Sancti Albani, et duodecim pannos aureos campi rubri, operis varii, cum tribus pannis aureis coloris viridis; in viginti cappis chorali-

---

[1] These entries, here denoted by brackets, are inserted in vacant spaces in pages 206, 207, and are of a later date.

[2] Probably in allusion to Abbot Thomas de la Mare, who died A.D. 1396, and is mentioned in a preceding account, given in MS. No. VII., of the Abbots of St. Alban's.

[3] *safiri* in orig.

bus, per sacristam Monasterii, [1] aurifrigiis pretiosis, sumptibus sui officii, adaptatis.

[2] Domina Johanna, Principissa, magnis oblationibus sæpius Martyrem honoravit. Inter quas, nobile monile aureum ei dedit, et pro caritate Conventui centum solidos assignavit. Dedit insuper Domino Abbati unam cupam argenteam et deauratam, cum cooperculo ejusdem ponderis, pretio [3] , imaginem insuper Sanctæ Mariæ, [4] tenentem puerum in manibus, de *aumbour* glauco, et faciebus et in manibus de *aumbour* albo. [5] Postea Willelmo Wathamstede, ad ornatum feretri Sancti Oswyni per dictum Abbatem collati; præter dolium vini quolibet anno plurimorum annorum, et alia pretiosa munuscula eidem Abbati per eandem sæpius collata.

Domina Constantia, conjux Domini Johannis, Ducis Lancastriæ, dedit fabricæ coquinæ nostræ decem libras, et Abbati nostro memorato nobilem pannum aureum, coloris cærulei, pro aurifrigiis capparum datarum per Ducem Gloucestriæ Ecclesiæ collatum. Obtulit insuper quoddam aureum vestimentum nobili pellura penulatum, postmodum venditum, et in utilitatem Ecclesiæ conversum.]

[6] Matildis Regina dedit nobis Bewyk et Lylleburne.

[7] Emma, Alienora, Margareta, Alienora, Margareta, Isabella.

Philippa obtulit unum pannum aureum pretiosum.

Domina Johanna, Principissa, magnis oblationibus sæpius Martyrem honoravit. Inter quas, nobile monile aureum ei dedit, et pro caritate Conventui centum solidos [8] assignavit.

---

[1] *aurefigiis* in orig.

[2] This passage, down to *assignavit*, is a mere repetition of the original text in page 208. See the text below.

[3] Hiatus in orig.

[4] *tenenetem* in orig.

[5] This passage appears to be incomplete.

[6] The original text is here resumed, page 208.

[7] Names of succeeding female benefactors.

[8] *assignanavit* in orig.

[1] [Henricus Percy, Comes Northumbriæ, hujus domus protector efficax, et defensor, sæpius pro nostris commodis insudavit, et pro nobis sæpius intercessit, nostra negotiaque promovit. Cellæ nostræ de Tynemutha plurima dona dedit; ac inter cætera, contulit ad fabricam ejusdem loci portæ centum marcas. Contulit etiam Prioratui [2] nostro de Tynemutha mille et amplius arbores, in subsidium reparationis domorum Prioris et Conventus, et tenentium, per Scotos [3] .

Dominus Thomas Beuchaumpe, Comes Warwycy, cum conjuge sua, Margareta Comitissa, fructuosus amator semper extitit hujus loci. Idem vero, cum uxore sua prædicta, contulit ad opus refectorii duas grossas trabes.

Dominus Karolus de Bloys dedit Sancto Albano unum bonum pannum aureum, de quo fit capa modernis diebus.

Domina Margareta, Comitissa Northfolchiæ, in Conventus fidens orationibus, dedit fabricæ coquinæ viginti marcas, orans ut Dominum Johannem de Hastynges, Comitem quondam de Penbroke, in suis haberet orationibus commendatum. Cui [4] Dominus Abbas et Conventus fraternitatem plenam nostri Capituli concesserunt. Item, contulit decem marcas; item, alias decem marcas; item, alias decem marcas. Item, Cellæ nostræ de Bello Loco, vastatæ per incendium, viginti marcas.

Domina Maria de Sancto Paulo, Comitissa Penbrochiæ, legavit Ecclesiæ Sancti Albani unam [5] imaginem de Sancto Vincentio, argenteam et deauratam, in manibus quoddam scrinium, in quo quoddam os ejusdem Martyris continetur, bajulantem.

Domina Blanchia Wake, soror Capitularis, frequentibus oblationibus et munusculis memoratum Abbatem,

---

[1] The later hand is here resumed, in the latter part of page 208.

[2] *nostre* in orig, by inadvertence.

[3] *destructarum*, or a similar word, is wanting here.

[4] *Dompnus*, the mediæval form, in orig.

[5] *ymaginem* in orig.

et suum Monasterium, honoravit; moriensque eidem Monasterio sexaginta solidos legavit.

Domina Elizabetha de la Souche dedit huic Ecclesiæ unum vestimentum, scilicet, casulam, tunicam, et dalmaticam, cum stolis et manipulis, et tribus albis: quod vestimentum est de panno quem "baldekynum de "Damasco" vocamus; dorsum vero et pectorale optime serico texuntur, et auro. Et quoddam frontale pro altari, pulchrum, quod habetur Redbournæ, ex dono Domini Thomæ Abbatis. Legavit etiam eidem Abbati unum jocale argenteum pro Corpore Domini reponendo, seu deferendo, habens [1] beryllum in medio, et crucem in summitate ejusdem, cum quadam parte ligni et sepulcri Domini inibi inclusa, Capellæ ejusdem Abbatis specialiter deputatum; cum viginti [2]
de opere serico textili [3] dicto "*bewtrone,*" per dictum Abbatem Ecclesiæ pro paruris Abbatum postmodum collatis.

Domina Maria Percy, soror Henrici, nobilis Ducis Lancastriæ, et conjux Domini Henrici Percy, præter beneficia erga præfatum Abbatem, ut in [4] Gestis ejusdem præmittitur, multipliciter ostensa, contulit eidem Abbati pannum argenteum, coloris blodii, valde pretiosum; postea in capam choralem adaptatum, et Ecclesiæ collatum. Contulit insuper unam cupam argenteam et deauratam, scutulis armorum sui generis redimitam; postea per eundem Abbatem Domino Thomæ Percy, suo filio, nostri Monasterii zelatori præcipuo, ob speciale memoriale suæ matris, liberaliter collatam].

[5] Adrianus Primus, quem adivit corporaliter Offa Rex, ut istud Cœnobium privilegiaret, istam Ecclesiam in specialem filiam adoptavit; et non solum fecit liberam, sed et ingenuam, in tantum ut nulli mortalium, sive

---

[1] *berillum* in orig.
[2] The word is omitted.
[3] *dictum* in orig.
[4] See page 434 *ante*, Note 2.
[5] The original writing recommences here, page 209 of the original.

Episcopo, sive Archiepiscopo, nisi soli Romanæ Ecclesiæ, subderetur.

Alexander Papa contulit nobis privilegia de processionibus, de Comitatu Hertfordiæ, et de monialibus benedicendis; et de unaquaque caruca Hertfordensis Provinciæ obolum unum feria sexta post Ascensionem Dominicam; et nummum unum in secunda festivitate Sancti Albani de unaquaque caruca; ut perpetuis temporibus persolvantur. Item, aliud indulsit privilegium; —ut sententia cujuslibet Episcopi, in monachos Sancti Albani promulgata, irrita habeatur; et ne ullus Episcopus excommunicet monachos Sancti Albani, vel interdicat; et ne aliquis Episcopus parochianos suos prohibeat a communione monachorum Sancti Albani; et de clericis tonsurandis, et de pontificalibus ornamentis ubique gestandis.

Calixtus Papa festivitatem Sancti Albani per totam Angliam celebrari constituit, et, ab ipso Vigiliarum die usque ad ejusdem solemnitatis Octavas, devote ad Ecclesiam venientibus de injuncta sibi peccatorum suorum pœnitentia duodecim dierum tribuit indulgentiam.

Cœlestinus corroboravit universa quæ illustris memoriæ Reges Offa, et Egfridus, et Ethelredus, necnon et Henricus, aut alii fideles, de suo jure, nostro Monasterio contulerunt, aut in futurum concessione fidelium, sive oblatione, poterimus adipisci.

Gregorius privilegia prædecessorum suorum ratificavit, et illibata manere decrevit, in perpetuum honorem et, [1] devotionem Beatissimo patrono nostro, Albano, Anglorum Protomartyri, in omni vita sua exhibens specialem.

Clemens Papa statuit ut Abbas Sancti Albani primus sit inter Abbates Angliæ, et quod licet nobis celebrare divina in Interdicto Generali, etiam pulsatis tintinnabulis. Et quod licet Priori Sancti Albani, Abbathia vacante, cum consilio Capituli, Priores Cel-

[1] A word appears to be omitted here.

larum [1] amovere; et quod licet Abbati sententiam excommunicationis ferre in omnes malefactores; et quod licet Abbati vestimenta sacerdotalia benedicere, et obventiones ecclesiarum in usus proprios convertere. Item, aliud contulit privilegium;—ne Abbas, vel aliquis monachorum Sancti Albani, teneatur respondere, admonitione non præmissa a Domino Papa; et quod nemini de subjectis suis, regularibus vel sæcularibus, liceat ab Abbatis judicio appellare. Item, quod licet nobis cantare "Gloria in Excelsis" ab Adventu usque ad Nativitatem Domini, et a Septuagesima usque ad Pascha, in præcipuis festivitatibus.

Urbanus indulsit ut Abbas Garinus absolveret ordinatos suos a suspenso [2] Episcopo, tam sæculares clericos quam religiosos; et plura alia concessit privilegia huic loco, quæ isthic inserere longum foret. Erat nempe cultor Beati Albani devotissimus, et ideo præsentis Monasterii peculiaris amator.

Lucius Papa concessit privilegium, quod non licet in Cellis nostris Abbatem constituere; et de Capellis vel Oratoriis non construendis in parochia hujus Ecclesiæ; et antiquitus concessa privilegia a suis prædecessoribus renovavit.

Adrianus Papa, de Sancti Albani territorio oriundus, pontificalia ornamenta concessit Abbati, et plura privilegia de libertatibus hujus Ecclesiæ. Et ut memoria ejus semper haberetur in Ecclesia nostra, dedit Monasterio reliquias de Legione [3] Thebea; propter quod statutum est, ut eorum festivitas ampliaretur, et duodecim lectiones propriaque legenda de eis in hac Ecclesia [4] legerentur. Dedit etiam insigne pallium quod Dominus Imperator sibi miserat, et sandalia pretiosa, et annulum pretiosissimum, necnon capam unam choralem, unde jam fit casula, quæ nomen Adriani retinet

[1] *ammovere* in orig.
[2] Qy. if not *Episcopi*.
[3] Sic in orig., for *Thebana*.
[4] *legeretur* in orig.

hiis diebus. Insuper et refectorio dedit unum cyphum murreum, in cujus fundo scribitur nomen ejus.

Honorius Papa, Tertius, hoc modo scripsit Archiepiscopis, Episcopis, et aliis ecclesiarum prælatis :—

" Per Apostolica scripta mandamus, præcipiendo " quatenus jura Ecclesiæ Sancti Albani ita sollicite pro- " tegere et conservare curetis, sicut tenemini jura Ro- " manæ Ecclesiæ conservare."

[1] Nicholaus Papa, Bonefacius Papa, Sixtus Papa, Adrianus Papa, Alexander Papa.

Innocentius Papa, Tertius, scripsit Archiepiscopis, Episcopis, et aliis ecclesiarum prælatis, pro privilegiis Ecclesiæ Sancti Albani conservandis.

Eugenius Papa, Tertius, Monasterium istud sub Beati Petri, et sua, protectione suscepit, et nominatim omnes possessiones nostras, antiquas et novas, auctoritate Apostolica confirmavit.

Pelagius Papa.

Innocentius Quartus dedit privilegium de exemptione Abbatis, Prioris, Præcentoris, Archidiaconi Sancti Albani, a cognitione causarum ; et quod Abbas potest dispensare cum monachis suis non observantibus Statuta Gregorii Papæ.

Sergius Papa, Eleutherius Papa, Leo Papa, Damasus Papa, Silvester Papa, Alexander Papa, Stephanus Papa, Alexander Papa.

Gregorius Nonus confirmavit huic Monasterio possessionem ecclesiæ de Eglingeham.

Johannes Papa.

Anastasius Papa confirmavit nobis possessionem ecclesiæ de Lutona.

Benedictus Papa concessit in quinquennium benefactoribus claustri nostri indulgentiæ centum dies.

Summa privilegiorum quæ isti et alii Papæ contule-

---

[1] All these Popes are named as having been benefactors to the Monastery.

runt huic Monasterio, se extendit ad octies viginti et duodecim.

Ethelredus, Episcopus Dorkceastræ, dedit Deo et Sancto Albano [1] villam quæ [1] dicitur Cirstiwa, Cyncumba, Tiwa.

Lanfrancus Archiepiscopus, Ecclesiæ istius ruinæ condolens, caritative contulit ad opus ejusdem Ecclesiæ mille marcas; terramque de Redburne, injuste ablatam, restituit cameræ monachorum. Insuper obtulit calicem aureum Sancto Albano de tribus marcis, quatuor capas, dalmaticam unam, et tunicam, et tria magna candelabra deargentata, et duo argentea de triginta marcis. In obitu vero suo centum libras Sancto Albano legavit, ex quibus tantum habuimus quinquaginta.

Robertus, Lincolniensis Episcopus, reddidit Sancto Albano Cyncumbam, quam injuste perdiderat idem Martyr, et in obitu suo dedit nobis quadraginta sex libras.

Odo, Baiocensis Episcopus, ad instantiam Pauli Abbatis, dedit Sancto Albano tres hidas terræ ad Apse, cum sylva quæ vocatur "Eywode;" pro quibus Abbas ei promisit viginti libras, sed ipse eas pro anima sua misericorditer perdonavit. Reddidit etiam villam quæ "Tywa" vocatur, violentia quorundam alienatam injuste ab Ecclesia Sancti Albani; et statuit ut deserviret victui monachorum.

Ricardus de Marisco, Dunelmensis Episcopus, compatiens debilitati potus Conventualis, contulit, intuitu pietatis, ad nostræ cervisiæ meliorationem ecclesiam de Eglingham; ob quam rem meruit laudem sempiternam.

Walterus, Dunelmensis Episcopus, ad incrementum hospitalitatis hujus Domus, contulit nobis ecclesiam de Hertburne.

Ricardus de Bury, Episcopus Dunelmensis, multos et varios libros nobiles dedit nobis; quorum numerum

[1] Sic in orig; in the singular.

si quem scire delectat, ad armiariola quæ in Ecclesia habentur recurrat.

Johannes, Episcopus Ardfordensis, præter libros quamplures utiles quos huic Monasterio contulit, dedit unam petram nobilem aerii coloris, distinctam albis maculis, quæ dicitur vulgariter "serpentina," quæ etiam fertur multum valere lunaticis; cujus forma est fere quadra, et circumligatur argento, in cujus margine plures reliquiæ continentur. Dedit etiam tres nobiles aureos annulos, in quorum uno habetur [1] sapphirus orientalis miræ magnitudinis; in alio, lapis qui dicitur "peridotus," sive "pederotes;" in cujus medio [1] sapphirus excellentis pulchritudinis collocatur, et habet virtutem spasmum potenter refrenandi. Iste lapis ad modum clypei fere formatur. In tertio vero annulo alius [1] sapphirus includitur orientalis, sed minor quam prior de quo locuti sumus.

Henricus, Wyntoniensis Episcopus, frater [2] Regis Angliæ, contulit huic Ecclesiæ unum magnum annulum, rotundum et gemmatum; in cujus medio ponitur [1] sapphirus remissi coloris, et in circuitu ejus quatuor margaritæ, et quatuor granatæ.

Johannes Hothom, Episcopus Elyensis, contulit Ecclesiæ Sancti Albani centum marcas.

Dominus Thomas de Hathfeld, Episcopus Dunelmensis, semper se favorabilem in causis hujus Ecclesiæ exhibens, multotiens nostra commoda parturivit, et tandem ejus precibus, et ob præclara merita, frater effectus nostri Capituli, totius assensu Conventus, annuum assecutus est post fata Officium Mortuorum. Qui etiam, die quo suscepit nostri Capituli beneficium, dedit Conventui cyphum suum murreum, quem "*Wessheyl*" nostris temporibus appellamus. In extremis vero positus, legavit Monasterio centum marcas.

Johannes Barnet, Episcopus Elyensis, jurium præ-

[1] *safirus* in orig.

[2] King Stephen.

sentis Ecclesiæ fidissimus tutor erat; et contulit ad diversa opera Monasterii sex grandes trabes.

Dominus Thomas de Arundelle, Episcopus Eliensis, et postea Archiepiscopus Eboracensis et Cantuariensis, fructuosus amator hujus loci, contulit ad opus refectorii quatuor trabes magnas.

Robertus de Munbray, vir illustris, Comes Northanhumbrorum, penes Sanctum Albanum affectus, dedit Abbati Paulo ecclesiam Sanctæ Mariæ de Tynemuta, in qua corpus Beati Oswyni, Regis et Martyris, requiescit; et postea, factus monachus in Ecclesia Sancti Albani, in sanctissima conversatione decedens, sepultus est in Capella Sancti Symeonis.

Willelmus de Albeneio, pincerna Regis, simili ductus affectu penes locum istum, dedit Sancto Albano Cellam de Wymundham et manerium de Tyngeherste; quam donationem filius ejus, Willelmus de Albeneio, confirmavit.

Petrus de Waloniis, ob honorem Sancti Albani, concessit Cellam de Bynham huic Monasterio, tempore Pauli Abbatis.

Robertus de Totoneio dedit Deo et Sancto Albano ecclesiam Sanctæ Mariæ de Belvero, in Cellam.

Galfridus Camerarius, vir illustris, Deoque devotus, dedit Cellam de Walyngforde Sancto Albano.

Radulphus de Lymesy, Baro nobilis, dedit Deo et Sancto Albano Cellam de Hertforde.

Willelmus Pyperellus contulit huic Monasterio possessionem Cellæ de Hatfelde.

Robertus de Albeneio dedit Sancto Albano Cellam de Bello Loco, et Capellam Sancti Macuti.

Elfhelmus, fidelis minister Ethelredi Regis, contulit Deo et Sancto Albano terram de Codecote.

Oswulfus, et Ayeliza, uxor sua, dederunt Deo et Sancto Albano terram quæ "Stodham" dicitur; et Conventui, propter caritatem, quando susceperunt fraternitatem hujus domus, viginti solidos. Prædictam

vero terram dicta [1] Ayeliya dari procuravit huic Ecclesiæ, pro anima prioris mariti sui, Ulfi.

Tolf, quidam Danus præpotens, minister Sancti Edwardi Regis, filii Ethelredi, Regis Angliæ, dedit nobis terram quæ vocatur "Estuna," cum omnibus ad eam pertinentibus, et Oxwicam; atque unum calicem, et unum missale, et unum dorsale.

Edwynus de Cadyngtone dedit huic Monasterio terram quæ vocatur "Waterforde," et Beoronleam; et legavit insuper viginti boves et viginti vaccas.

Egelwinus þe Swarte, et Wynfleda, uxor ejus, dederunt Deo et Sancto Albano, tempore Regis Edwardi, ultimi ante Conquæstum, Redburnam, Greneburwe, Langeleyam, Thwantunam; et Wynfleda, uxor ejusdem, dedit huic Ecclesiæ unam campanam, quæ diu vocabatur "Campana precum;" modernis vero temporibus fracta, cessit in augmentum campanæ quæ vocatur "Christus."

Ethelgiva, nobilis matrona, Sancto Albano contulit terram quæ vocatur "Gatesdene," ut monachi eadem terra communiter fruerentur; et villam de Standon, et aliam, nomine "Offeleiam," et triginta mancusas auri, et triginta boves, et viginti vaccas, et ducentas et quinquaginta oves, et gregem porcorum, et bubulcum, cum ipsis; et duos cyphos argenteos, et duo cornua, et unum librum, et unam cortinam, et unum bancale.

Sexi, quidam Danus nobilis, devotus et præpotens, erga Sanctum Albanum affectus, dedit huic Monasterio Hehstantunam.

Had, quidam homo nobilis, et Cristina, uxor ejus, dederunt Sancto Albano, pro animarum suarum salute, Newenham et Beandisch.

Thurefleda, quædam religiosa matrona, dedit nobis Schenleam et Bridleam, in perpetuam eleemosynam.

---

[1] Sic in orig.

Ethelbertus, quidam potens et nobilis in diebus suis, dedit nobis Cramforde, pro salute suæ animæ et redemptione peccatorum suorum.

Wulsinus, quidam alius magnus et dives, dedit Esendene Sancto Albano et monachis hujus loci.

Wulfsinus, temporibus suis homo honorabilis, dedit Sancto Albano Ealdenham et Atedich.

Aelfstanus, vir Deo devotus, et Ecclesiæ, dedit Sancto Albano, et monachis sibi famulantibus, villam de Encesham.

Wulfgarus, minister Ethelredi Regis, dedit huic Monasterio terram quæ "Waldene" vulgariter nominatur.

Matildis de Estuna dedit huic Ecclesiæ terram suam de Owynges.

Godefridus de Rokamstude contulit Sancto Albano viginti quinque acras terræ [1] in eadem villa.

Walterus de Valoniis dedit huic Ecclesiæ villam de Bernere, perpetuo jure possidendam.

Willelmus de Merlowe, et Rohays, uxor ejus, dederunt huic Monasterio villam de Wulsyngtone.

Nigellus de Merstone dedit huic Monasterio decem solidatas terræ in civitate Londoniarum.

Ricardus de Crokesle dedit huic Ecclesiæ octoginta quatuor acras terræ in Wrokushulle.

Rogerus de Valoniis dedit Sancto Albano quamdam terram in Gunnesthorp, et in Walsyngham, et in Welles, et dimidiam Berneyam.

Beryngerius de Totoneio, et Albreda, uxor ejus, dederunt huic Ecclesiæ Thorp et decimas de Sederynktone.

Nigellus de Albeneio, et Amicia, uxor ejus, dederunt huic Ecclesiæ villam de Henred, et ecclesiam Christi de Walyngford, et dimidiam aliam, in honorem Sanctæ Mariæ consecratam, et Estwellam.

---

[1] Repeated in orig.

Hardewynus de Scaliers dedit nobis villam de Brantefeld, cum ecclesia ejusdem villæ.

Willelmus de Bosrohard, et Adeliza, uxor ejus, dederunt nobis villam de Talyngtone, pro sustentatione monachorum.

Hugo de Bibuswurthe dedit huic Ecclesiæ dimidiam hidam terræ in eadem villa de Bibuswurthe.

Adeliza, uxor Theodorici de Forho, dedit huic Ecclesiæ unam hidam terræ in Grenestude, pro sua, suorumque, salute.

Rogerus de Burun dedit unam mansionem super ripam Thele, et unam acram prati; et in obitu suo legavit fratribus quinquaginta solidos.

Angodus de Lyndesey dedit nobis unam carucatam terræ in Herdreshille, pro amore Dei et Sancti Albani.

Rogerus de Hertforde dedit nobis unam domum in prædicta villa de Hertforde, et decimam suam de Boxa.

Alfricus de Hicg dedit Sancto Albano unam domum in Londoniis, reddentem sex solidos annuatim.

[1] Godoleva, quædam matrona Londoniæ, dedit aliam domum in eadem civitate, reddentem quinque solidos annuatim.

Willelmus, quidam clericus de Londoniis, dedit nobis dimidiam ecclesiam Sancti Albani, et dimidiam ecclesiam Sancti Michaelis, et domos quas habuit in civitate, quæ reddunt quatuordecim solidos omni anno.

Rogerus quidam, cujus cognomen non habetur, dedit quamdam terram apud Welegam, quæ solebat reddere octo solidos annuatim.

Rodbertus, Comes Moretoniensis, et Almodis, uxor ejus, dederunt Sancto Albano unam virgatam et dimidiam hydam terræ: virga vero terræ jacet in Sudecote, et semis hyda in Redburna.

---

[1] Or *Godolena*.

Juthota Comitissa dedit Sancto Albano tres virgatas terræ in Pottuna, pro anima sua, et pro animabus patris et matris suæ, et pro anima viri sui [1] Walthini Comitis.

Leofricus, Diaconus, dedit quamdam terram et domum in villa de Cantebriggia Sancto Albano.

Humfridus de Eueresdone dedit Deo et Sancto Albano duas acras terræ in eadem villa de Everesdone.

Manasses de Arsi dedit Sancto Albano quamdam terram in Oxenfordschire, quæ solebat reddere quadraginta solidos annuatim.

Henricus de Albeneio dedit Deo et Sancto Albano quamdam villam quæ vocatur "Wybaldyngtone."

Emma de Bradewey, et filius ejus, Hugo, dederunt Sancto Albano manerium de Bradeweye.

Hernulphus de Hesdin [2] dedit unam carucatam terræ in Warwikschire, et ecclesiam de Eppestone, et decem libras.

Alueredus, cum uxore sua et filiis, pincerna Rodberti, Comitis Moretonii, dedit manerium septem carucarum, id est, Nortone in Warwikschire; et obtulit unum pallium Sancto Albano.

Nigellus de Wast dedit unam carucatam terræ quæ vocatur "Ceccynge," et decimam de Ryngetone, atque centum solidos. Et postea dedit ecclesiam de Mylebrok, et unam carucatam terræ, cum cæteris quæ ad ecclesiam pertinent; et ecclesiam de Hamptehulle.

Nigellus de Stafforde dedit ecclesiam de Nortune, et unam carucatam terræ, et decimam dominii sui in eadem villa.

Wydo de Bailul dedit Sancto Albano et fratribus, ad victum eorum, unam virgatam terræ in Hehstanstune.

Willelmus, Comes de Moritonia, reddidit Sancto Albano, et ad proprium victum monachorum, terram de Stanmere, quam Sanctus Albanus injuste perdiderat.

---

[1] Earl Waltheof is meant.

[2] Repeated in orig.

Matildis, quædam vidua, filia Ernaldi de Hysdyng, dedit Sancto Albano dimidiam hidam in villa quæ vocatur "Hara," pro anima viri sui, Willelmi.

Hugo, filius Osberni, dedit Sancto Albano salinam unam apud Wycum, et salinatorem, cum terra sua.

Humfridus de Kymebelle dedit Deo et Sancto Albano ecclesiam ejusdem villæ de Kymebelle.

Nigellus de Merstone dedit huic Ecclesiæ, pro salute animæ suæ, ecclesiam de Tyrefelde, perpetuo jure possidendam.

Willelmus de Wedone, ob honorem gloriosi Protomartyris Anglorum, Albani, dedit nobis ecclesiam de Wynegrave.

Willelmus de Albeneio contulit huic Monasterio ecclesias de Wulsthorp et de Redmyld.

Walterus Blancfront dedit Deo ut Sancto Albano ecclesiam de Potesgrave, in puram et perpetuam eleemosynam.

Willelmus de Lavale dedit huic Ecclesiæ villam quæ [1] "Ducentuna" appellatur, in regione Northanhumbrorum.

Willelmus [2] dedit huic Monasterio, ad usum monachorum, ecclesiam de Walyngtone.

Nigellus de Berwilla dedit huic Ecclesiæ unam hidam terræ in Middiltone, cum decimis ecclesiæ ejusdem villæ.

Ricardus de Clohale, miles devotus, dedit altari gloriosæ Virginis Mariæ, ad quatuor cereos, unum calicem aureum.

Johannes, rector de Hodicru', ad augmentum cultus divini, dedit huic Ecclesiæ campanam peroptimam.

Gerardus Piscarius dedit decem solidatus annui redditus ad coquinam, in civitate Londoniarum.

---

[1] *Dicentuna* in Nero D. vii., fol. 95, a later account of the Benefactors of St. Alban's: Dissington, in Northumberland, is probably meant.

[2] Hiatus in orig.

Willelmus, filius Simonis, dedit huic Ecclesiæ quasdam decimas in villa de Hatfeld, ad officium scriptoriæ.

Alanus de Wyntonia dedit Deo et Sancto Albano dimidiam terræ in villa quæ vocatur "Bisshopescote."

Galfridus de Childewik dedit huic Ecclesiæ decimam de Waud, in honorem Sancti Albanis, Anglorum [1] Protomartyris.

Nigellus Molendinarius dedit coquinæ monachorum annuum redditum quatuor solidorum.

Willelmus de Albeneio, et Cecilia, uxor ejus, dederunt huic Ecclesiæ ecclesias de Talyngtone et de Barstone, et duas carucatas terræ, cum molendino, in villa de Belvero.

Adam, filius Willelmi de Hatfeld, dedit huic Ecclesiæ annuum redditum quinquaginta solidorum in Newebery.

Ailwardus et Leofwynus dederunt huic Ecclesiæ quatuor hidas terræ in Hehstanstuna.

Henricus de Keneswurtha dedit huic Monasterio unam virgatam terræ in Potesgrave.

Rogerus de Eywode, pro salute animæ suæ, dedit coquinæ monachorum redditum unius marcæ.

Aegelwynus Cotecnapa dedit unam domum in civitate Londoniarum, reddentem octo solidos annuatim.

Willelmus Luvet dedit Sancto Albano totam decimam de Niutuna, de omnibus rebus, exceptis molendinis : et de Mortuna et de Flittewyk dedit medietates decimarum suarum omnium rerum, exceptis similiter molendinis.

Rodbertus, Cæmentarius, tempore Pauli Abbatis, circa reædificationem hujus Ecclesiæ fideliter laboravit ; et singulis annis, quamdiu vixit, dedit decem solidos Sancto Albano.

Bermundus de Sancto Audoeno, et Cana, uxor ejus, dederunt Sancto Albano decimam omnium rerum unde

[1] *Prothomartiris* in orig.

recte decimari debet, quantum feodo suo pertinet, in Bolituna, et in Estawicowurthe, et in Eastuna.

Thurstanus, frater Willelmi de Mara, dedit decimam suam de villa quæ dicitur "Wilia;" et Rodbertus de Mara simili modo decimam suam dedit.

Humfridus de Cnibwurthe dedit huic Monasterio decimam suam de Esfresduna, ad sustentationem monachorum.

Walterus Giffardus dedit unam acram terræ, et domos quas habuit in Walyngforde, quæ reddunt novem solidos omni anno.

Normannus de Muntfaltrel dedit duas partes decimæ suæ de Holepol et de Pyri, et unam virgatam terræ.

Walterus de Mannavilla, et Gunnilda, uxor ejus, dederunt huic Ecclesiæ tertiam partem decimæ de Nottele, Brunfeld, Cetteham, et Redlege, et hoc donum super altare posuerunt.

Serlo [1] de Marcer, et Mabilia, uxor ejus, concesserunt Sancto Albano in perpetuum decimas de Perendone, [2] Tropyngtone, et de Fishide, pro salute animæ suæ, et filiorum suorum.

Edwardus de Cantebrigia, et mater ejus, dederunt Sancto Albano ecclesiam Sancti Benedicti, quæ est in Cantebrigia.

Robertus Desbaus dedit decimam suam de Morodone Deo et Ecclesiæ Sancti Albani, perpetuo jure possidendam.

Alueredus et uxor ejus dederunt huic Monasterio decimam suam de Craudena, ob honorem Sancti Albani.

Herbengerus, et uxor ejus, Hugelina, et Rollandus, filius eorundem, et filia, dederunt decimam de Comertone et de Toftes.

---

[1] Correctly *Le Marcer*, or *Mercer*. He was Sheriff of London in the year 1206, Henry de St. Alban's being his colleague; and Mayor, A.D. 1214 and 1217–1222.

[2] Probably, "*Trompyngtone*," now Trumpington, near Cambridge.

Henricus de Albeneio, et fratres sui, Willelmus et Nigellus, dederunt Ecclesiæ Sancti Albani ecclesiam de Cloppehille, cum terra ad eam pertinente, scilicet, dimidia hida, et decimas ipsius villæ et de Cota et de Kegenho; et firmaverunt donationem quam fecerat pater eorum.

Nigellus contulit eidem Ecclesiæ Sancti Albani unam ecclesiam Sanctæ Trinitatis, et dimidiam ecclesiam Sanctæ Mariæ in Walingford, et triginta acras terræ extra civitatem, et manerium de Henred.

Robertus et Willelmus, filii Turgisi de Meduana, et uxor ejusdem Willelmi, dederunt decimam de Rodinges, et Herlaga, et Briztham. Willelmus insuper, in morte sua, legavit huic Ecclesiæ dextrarium et arma sua.

Lyolf, quidam ex nobilibus hujus Provinciæ, cum uxore sua, dedit duas campanas magnas, tempore Pauli Abbatis.

Rodbertus de Oili dedit Deo et Sancto Albano centum et decem libras, et unum bonum cyphum corneum.

Willelmus de Albeneio dedit Deo et Sancto Albano omnes decimas suas in Snedesham, in Fretginges, in Flicham, in Bruneham, in Grunestuna, in Pikenham. Dedit etiam terram duarum carucarum, quarum una jacet in Fretginges, altera in Bruneham.

Ivo de Tigernulla, cum uxore et filio, Beringario, dedit huic Ecclesiæ ecclesiam in villa quæ vocatur "Glestone," et unam carucatam terræ in eadem villa.

Willelmus Mescinus, et uxor sua, Cecilia, dederunt decimam villæ de Netuesby in Northamptonschire.

Alanus, filius Piroti, dedit Sancto Albano Capellam suam de Kenontone, cum decima ipsius villæ.

Willelmus Noreys, villanus Sancti Albani, et Margareta, uxor ejus, propter bona multimoda quæ fecerunt in vita sua nostro Monasterio, annuum post obitum solenne meruerunt Officium Mortuorum, una cum participatione fraternitatis hujus domus. Magnitudo beneficiorum suorum poterit conjici per magnitudinem cari-

tatis operum illis ab Abbate et fratribus in perpetuum concessorum; ac per hoc insuper, quod unanimi consensu Abbatis et confratrum, Abbas ad providendum annuum redditum quadraginta solidorum, ad reficiendum Conventum in eorum anniversarii die, fuerat obligatus. Nullus ergo miretur quod donorum istorum quantitatem reticemus; quia ipsi fortassis homines, memores illius Evangelii,—[1] "Nesciat sinistra tua quid faciat dextera "tua," eleemosynam suam abscondere decreverunt.

Adam de Belvero, vir devotus et nobilis, de Sancto Albano, condonavit huic Ecclesiæ debitum ducentarum triginta et trium marcarum; et contulit altari Sancti Blasii calicem aureum, in pede decenter ornatum lapidibus pretiosis, ponderis quadraginta solidorum, et unam casulam de rubeo examito.

Laurentius Clericus condonavit huic Ecclesiæ debitum centum librarum et quindenarum marcarum, et dedit unum annulum pretiosum cum carbunculo, qui "*rube*" vulgariter appellatur.

Robertus de Hertforde, Decanus Sarum, dedit huic Ecclesiæ centum marcas, et unum calicem deauratum, et unam cuppam argenteam et deauratam.

[2] Dominus Radulphus de Hengham, clericus, perdonavit huic Ecclesiæ [3].

Walterus de Hamundesham, fidelis minister huic Ecclesiæ, inter villanos Sancti Albani peremptus est, pro jure istius Ecclesiæ, et libertate.

Domina Petronilla de Banstede dedit Sancto Albano unum superaltare rotundum, de lapide iaspidis subtus, et in circuitu argento inclusum; super quod, ut fertur, Sanctus Augustinus, Anglorum Apostolus, celebravit. Obtulit etiam duas [4] phialas, quarum corpora crystallina

---

[1] *Matt.* vi. 3.
[2] *Dompnus* in orig.
[3] The conclusion of this sentence is wanting; it is supplied by "*quadraginta libras*" in Nero D. vii., fol. 101.
[4] *fialas* in orig.

sunt, orificia vero, et pedes, argentea; quæ gemmis et margaritis ornantur.

Magister Reginaldus de Sancto Albano, affectus penes eundem Martyrem specialiter, et istud Monasterium, construxit Capellam gloriosæ Virginis in orientali parte Ecclesiæ, ubi cotidie Missa per notam, in honorem ejusdem Virginis, celebratur.

Dominus Willelmus de Clyntone, Comes Huntyndoniæ, dedit huic Ecclesiæ unum vestimentum; scilicet, capam, casulam, dalmaticam, atque tunicam, cum albis, stolis, et manipulis, de panno quem "*actam*" dicimus; cujus corpus est aereus, in reliquis vero partibus resultat auri fulgor.

Johannes Aynel contulit Sancto Albano unum lapidem pretiosum, excellentis pulchritudinis, ad ponendum super feretrum ejusdem Martyris, quem vulgariter vocare solemus [1] "sapphirum lupum."

Willelmus Pursere, de Sancto Albano, et Matildis, uxor ejus, dederunt nobis redditum in eadem villa, quæ solebat valere singulis annis quatuor marcas. Et præter plura alia bona quæ idem Willelmus, cum uxore sua, contulit, dedit ecclesiæ de Redburne unum tapetum cum capitali, duo linteamina, et unam cistam, longitudinis septem pedum.

[2] [Dominus Nigellus Loryng contulit ad opus claustri decem marcas; item, alia vice, ad idem opus decem marcas. Et contulit Conventui domum unum; et in morte perdonavit Abbati centum marcas.

Robertus Knollis, miles strenuus et devotus, Deo ac Beato Albano, nostro patrono, contulit, ad opera Monasterii, pro anima Dominæ Constantiæ, uxoris suæ, decem marcas; quibus nostræ fraternitatis beneficium

---

[1] *safirum* in orig.

[2] The original writing ends here, page 218. The remaining portion consists of additions of later date.

est impensum. Et post, idem Robertus dedit ad fabricam coquinæ Conventus centum libras.

Dominus Galfridus Lucy, miles devotus, contulit huic Monasterio liberaliter [1]quinque marcas. Cujus beneficio correspondere volentes, Dominus Abbas et Conventus decreverunt illum ab illo die inter Benefactores nostri Monasterii computandum.

Dominus Johannes de Sancto Albano, miles, legavit Sancto Albano plures annulos, in quibus multi continentur lapides pretiosi.

Dominus Thomas Fytlyng, miles, contulit ad idem opus claustri decem libras.

Dominus Ricardus de la Vache, miles, contulit huic Monasterio triginta libras.

Dominus Johannes Hay, miles, contulit ad opus claustri nostri sex solidos et octo denarios.

Dominus Ricardus Haveryng, miles, contulit ad opus refectorii unam trabem.

Dominus Willelmus Croysere, miles, contulit ad idem opus unam trabem.

Dominus Robertus de Walsam, præcentor Sarum, cui in perpetuum obligamur pro gratis impensis beneficiis, dedit per vices, ad opus claustri nostri, quadringentas marcas; et legavit huic Ecclesiæ centum marcas, et summo altari pelvem, cum lavatorio, de argento puro, pro manibus abluendis sacerdotum diebus festivis; et Beato Albano quoddam jocale aureum, et cuilibet monacho quadraginta denarios.

Dominus [2]Bartholomæus de Wendovere, rector ecclesiæ de Schakrestone, pro mercando utriusque stipendio, dedit nobis ducentas et quadraginta marcas, ut haberet inter nos corrodium, non multum onerosum, sed perexile. Et cum illud corrodium non æquipolleret tantæ

[1] This word may possibly mean *quinquaginta*.

[2] *Barthomeus* in orig.

summæ pecuniæ, fatebatur se ideo maxime dedisse tantam summam, ut opus claustri novi feliciori per ipsum consurgeret incremento. Et quoniam tam pium votum condigna remuneratione fraudari non debuit, totius consensu Conventus, impensum est nostræ fraternitatis beneficium, ipso illud cum summa devotione petente. Moriens tandem legavit Abbati viginti libras, et Priori viginti marcas, et cuilibet sacerdoti de Conventu unam marcam, et non sacerdotibus dimidiam marcam.

Magister Willelmus Burtoun, jurisperitus, et clericus Archidiaconi hujus Monasterii, jura istius Ecclesiæ illæsa triginta annis et amplius manutenuit. Et tandem vitæ bonum finem faciens, quinque marcas ad opus claustri, et omnes libros suos utriusque juris, officio Archidiaconi voluntarie delegavit.

Dominus Johannes Roulonde, rector ecclesiæ de Todyngtone, in hujus Monasterii causis laboravit indefessus, et, tanquam natus fuisset istius Monasterii commodo, semper perseveravit fideliter in utilibus hujus loci negotiis promotor indefessus. Qui dedit pro animabus Ricardi Ecleshale, et Clemenciæ, uxoris ejus, et Johannis Stoke, quorum executor extiterat, ad opus magnæ portæ Monasterii, assensu Johannis Whytewelle, sibi coexecutoris, quinquaginta libras de eorum manerio de Walhale [1] provenientes. Qui etiam, ruinæ claustri nostri condolens, dedit ad opus ejusdem claustri viginti et tres libras, et Conventui viginti solidos pro animabus Johannis Pecok, et Edmundi, Matildis, et filiorum supradictorum Johannis et Edmundi, videlicet, Roberti, Johannis, et Johannis; ac etiam pro animabus parentum, amicorum, et benefactorum eorundem. Item, dedit alia vice pro eisdem decem libras, ad opus campanilis, et Conventui decem libras. Et præstitit Domino Johanni Abbati septingentas marcas ad per-

[1] *provenientibus* in orig.

quisitionem prædii de Gorham. Et condonavit eidem Abbati octoginta marcas, quas recepisset de firmą dicti manerii, si in manu sua illud, prout potuit, tenuisset usque ad finem octo annorum, videlicet, quolibet anno decem marcas, quas incremento poterat recepisse de prædio memorato. Nempe cum habuisset illud ad firmam annis octo ex emptione de Comitissa Oxoniæ, et recepisset inde annis singulis quadraginta libras, postquam dictus Abbas adquisivit dictum manerium, permisit Abbatem habere profectus prædii pro quinquaginta marcis annuis, ut prædicitur, octo annis, quibus in manu sua tenuisset locum præfatum. Item distribuit in [1]Conventu viginti libras, videlicet, cuilibet fratri dimidiam marcam.

Dominus [2]Ricardus de Tretoun, rector de Tindele, executor Domini Roberti de Thorp, militis, Justiciarii principalis, et postmodum regni Cancellarii, contulit pro anima ejusdem, per vices, ad diversa opera in Monasterio septies viginti marcas.

Magister Johannes Appelby dedit huic Ecclesiæ unam capam, cujus campus est viridis, diversis bestiis aureis intextam. Contulit etiam librum, dictum "Rosarium," et decem libras, pro comparatione cujusdam libri, dicti "Collectarii," per memoratum Abbatem profusas; et ad opus claustri sex libras, tresdecim solidos, et quatuor denarios.

Magister Willelmus Burcote, rector ecclesiæ parochialis de Parva Waltham, vir qui, ab ineunte ætate hujus Monasterii tanquam [3]alumnus, ejus commodis deservierat.—Qui dedit Conventui die quo receptus

[1] *Conventi* in orig.

[2] "*Hic fuit Magister Corporis* "*Christi Cantabrigiæ, et executor* "*testamenti Roberti de Thorpe* "*(prope Norwicum); qui Robertus* "*ædificavit sacellum ubi Regentes* "*sedent Cantabrigiæ, ut in fenestra* "*vitrea videre licet; et erat Justi-* "*ciarius principalis, etc.*" This marginal note, down to "*Christi* "*Cantabrigiæ*" is in Archbishop Parker's handwriting. An account of Richard Treton, Master of Corpus Christi College, will be found in Lamb's edition of Masters's *History* of that College, page 37.

[3] *alupnus* in orig.

fuerat ad fraternitatem Capituli, librum Catholicon, et totum Corpus Juris Civilis; studio vero Abbatis, totum Corpus Juris Canonici; et [1] legavit cuilibet de Conventu quadraginta denarios. Et condonavit Abbati et Conventui centum libras argenti, illis præstitas pro impetratione novorum privilegiorum in Romana Curia; [2] scilicet, ut omnes et singuli, qui successive perpetuis temporibus in Abbates hujus Monasterii, cum vacare contigerit, consensu Conventus electi fuerint, eo ipso, absque alia confirmatione, sint veri Abbates, et pro talibus censeantur.

Dominus David Wellovere, Clericus Rotulorum Cancellariæ regiæ, contulit huic Monasterio viginti libras.

Dominus Johannes Lowkyn, Canonicus ecclesiæ quæ est Londoniis apud Elsyngspytelle, et executor Adæ Lowkyn, contulit pro anima ejusdem Adæ, ad opus claustri, viginti marcas.

Dominus Ricardus Cotel, rector de Barnet, dedit ad opus coquinæ Conventus quadraginta solidos.

Dominus Willelmus Burges, quondam rector de Northmymmis, contulit fabricæ coquinæ nostræ decem marcas, et in morte decem marcas huic Monasterio legavit.

Magister Willelmus Tankerville contulit ad opus novæ portæ centum solidos, et tantum ad opus claustri.

Magister Johannes Enderby, clericus [3] Archidiaconi, legavit cuilibet monacho duodecim denarios.

Magister Johannes Wyliot contulit ad opus claustri viginti solidos.

Magister Willelmus Rouse contulit ad opus claustri viginti solidos.

Dominus Willelmus, vicarius de Redburna, dedit Conventui viginti solidos.

Dominus Rogerus, Capellanus Capellæ Comitis Warwyci de Flamstede, contulit ad opus claustri sex solidos

[1] *le* in orig.; corrected in the margin, in a later hand.

[2] *sil* in orig.

[3] *Archidiconi* in orig.

et octo denarios, et ad opus [1] Libri Benefactorum duos solidos; et alia vice, ad opus claustri sex solidos et octo denarios.

Johannes Whittewelle, quondam Senescallus libertatis Sancti Albani, cum matre sua, Johanna, dedit huic Monasterio in Kyngesbury, Chyldewykeshay, et Sandrugge, unum mesuagium, sex tofta, tres carucatas terræ, tres acras bosci, tres solidatos redditus; et in Watforde et Oxheye Walrand, dedit quinque tofta, duas carucatas terræ, viginti acras prati, sex acras pasturæ, octo acras bosci, medietatem unius molendini, et annuum redditum sexaginta solidorum, octo denariorum, et unius oboli.

Magister Adam Rous dedit huic Ecclesiæ unam capam nobilem, cum casula et alba de rubeo velveto, quæ pulverisantur cum arboribus aureis et leopardis. Dedit etiam summo altari calicem aureum. Contulit insuper tenementum in Londoniis, juxta Dowgate situatum, valoris annui quadraginta solidorum, unde subcellerarius solvit decem solidos Conventui, pro pitancia in anniversario ejus.

Stephanus de Lamare, nepos Domini Thomæ Abbatis, [2] contulit Monasterio tenementum suum, in Dagenale situatum; postea, pro decem libris Magistro Johanni Norman coco venditum.

Johannes Gelus contulit tenementum suum angulare, in Churchestrete situatum, ad officium coquinarii deputatum. Habuit tamen pro eodem quoddam corrodium, per tempus vitæ suæ, et uxoris suæ, duraturum.

Johannes Gumbard, et Agnes, uxor ejus, contulerunt ad opus claustri quadraginta solidos; et speciebus Conventus, quadraginta solidos; et pro vino emendo Conventui, quadraginta denarios; et operi [1] Libri Benefactorum, quadraginta denarios. Item, post decessum eorum

---

[1] Probably the same volume from which the present text is derived.

[2] *contu* in orig.; corrected in the margin, in a later hand.

contulerunt Monasterio tenementum suum, cum pertinentiis suis, in vico de Dagenale situatum, cum viginti novem acris terræ, eidem pertinentibus.

Willelmus de Langeleye dedit huic Monasterio unum mansum bene ædificatum in villa Sancti Albani, valoris [1] annui sexaginta solidorum, in vico de Dagenale situatum.

Willelmus Chewpayn, et uxor ejus, Johanna, dederunt huic Ecclesiæ duo tenementa in vico de Haliwelle. Et idem Willelmus, ad ornamentum Ecclesiæ, contulit plura frontalia, quorum campus est niger; in quo rosarium intexitur de auro grosso. Dedit etiam quamdam zonam stipatam, de qua fit morsus ad capas principales, et effigiantur cygni in medio morsu, nobiliter facti opere [2] aurifabrili. Contulit quoque refectorio unum cyphum de *dygun*, ornatum decenter, cum coopertorio de eodem ligno; et unum cyphum murreum, cum duabus peciis et tresdecim cochlearibus argenteis, et unum ferrum pro carbonibus imponendis.

Johannes Pikebon, et Matildis, uxor ejus, die quo recepti fuerunt ad fraternitatem nostri Capituli, contulerunt speciebus Conventus hujus Monasterii nobile mansum suum, cum duabus acris terræ, in *le Freynsche Rowe* villæ Sancti [3] Albani situatis, post decessum eorundem.

Robertus de la Chaumbre, et Agnes, uxor ejus, die quo recepti fuerunt ad fraternitatem nostri Capituli, dederunt huic Monasterio nobile vestimentum, cum toto apparatu. Et insuper, contulerunt ad officium [4] eleemosynæ tenementum suum, cum duabus acris terræ et aliis pertinentiis, quod in vico Sancti Petri villæ Sancti Albani situatum est, videlicet, ex opposito illius Ecclesiæ.

Willelmus Kynsulle de Sancto Albano, pro salute

---

[1] *anni* in orig.
[2] *aurifrabili* in orig.
[3] *Alba* in orig.
[4] *elemosina* in orig.

animæ suæ, et animæ quondam uxoris suæ, Cristianæ, dedit Capellæ Beatæ Virginis, quæ est in Ecclesia Sancti Albani, quoddam tenementum quod valet annuatim viginti solidos. Expost Conventui contulit [1] quadraginta solidos.

Agnes de Langeforde dedit huic Ecclesiæ unum tenementum in vico de Soppewelle, ad species monachorum, quod reddit annis singulis unam marcam. Dedit autem illud pro salute animæ suæ, et recommendatione animæ mariti sui, Johannis de Langeforde.

Johanna de Ware, soror nostra, contulit huic Monasterio quoddam mansum bene ædificatum in villa de Sancto Albano, pro quo quidam recepit corrodium, per totam vitam duraturum.

Johannes Chestone contulit Ecclesiæ viginti libras et tres acras bosci, quas tenet modo Thomas de Nortoune.

Reginaldus, dictus "Heynotaceoffotone," contulit Monasterio tenementum suum in *le Romnelonde*, juxta portam Monasterii situatum. Recepit tamen pro eodem magnum corrodium de eodem, per totam vitam suam, et suæ sororis, duraturum.

Ricardus Egleshale, et Clemencia, uxor ejusdem, legaverunt Monasterio quoddam suum tenementum in vico de Haliwelle situatum, "Stonehalle" vocitatum; quod postea fuit venditum pro triginta libris, et pecunia in usum coquinarii conversa.

[2] Johannes Philepot, civis Londoniarum, contulit ad opus claustri quadraginta libras. Dedit etiam duas summas dactylorum et amygdalorum.

Alexander Onger contulit huic Ecclesiæ, pro salute animæ suæ, viginti libras.

Henricus Yherdele, et Sabrina, uxor ejus, contulerunt Monasterio viginti libras.

---

[1] *quagraginta* in orig.

[2] An eminent citizen of London: See Walsingham's *History*, Vol. I., pp. 329, 343, 370, 371, 435, 447, and Vol. II., pp. 76, 88, 95, 115.

Henricus de Bertone dedit huic Ecclesiæ, pro salute animæ suæ, quindecim libras.

Galfridus Stukeley legavit Conventui, pro salute animæ suæ, centum solidos.

Ricardus Odiham contulit ad opus claustri viginti marcas, pro animabus amicorum suorum. Idem, cum uxore sua, Avelina, dedit Domino Thomæ, Abbati, centum solidos pro animabus amicorum suorum, Johannis, Cristianæ, et Nicholai. Idem contulit multotiens Conventui vinum, fructus, et alia, quæ Conventus inopiam relevarunt. Dedit insuper Ecclesiæ duas paruras de panno aureo, coloris blodii pretiosi.

Robertus Warbeltone, civis Londoniarum, contulit Ecclesiæ octo libras.

Johannes Furneux, civis Londoniarum, contulit ad opus claustri centum solidos.

Willelmus de Bury, piscator Londoniarum, contulit huic Monasterio centum solidos.

Adam Raulyn de Sancto Albano, et Alicia, uxor sua, contulerunt pelvem argenteam quæ pendet coram Martyre, ad magnum honorem Ecclesiæ, et frequenter magnas summas argenti ad diversa opera Monasterii; ac in vita [1] sua Conventui benefacere non cessarunt. In morte etiam centum solidos Conventui legaverunt.

Willelmus Fuinnere legavit Conventui centum solidos, et fabricæ Ecclesiæ centum solidos; et lumini Capellæ Sanctæ Mariæ unam marcam, et zonam argenteam.

Willelmus Martyn contulit ad opus claustri viginti solidos; et in morte legavit fratribus qui laborem subituri erant in legendis Passionibus, unum tenementum in vico [2] , quod valet quatuor solidos per annum; ut, videlicet, præcentor, qui pro tempore futurus esset, inde disponeret pro majori commodo fratrum prædictorum.

[1] *su* in orig.; corrected in the margin, in a later hand.

[2] The name is omitted in orig.; but in the margin "*de Sopwellelane*" is inserted, in a later hand.

Rogerus de Refectorio dedit refectorio septem pecias et duodecim [1] cochlearia de argento.

Theodoricus Stynnaux dedit feretro Sancti zonam, argento peroptime redimitam.

Willelmus Hosiere, et uxor ejus, Johanna, contulerunt per vices Conventus Ecclesiæ sexaginta solidos, et ad opus claustri quadraginta solidos. Et [2] eadem Johanna, moriens, legavit Conventui quadraginta solidos, et ejus executores dederunt ad opus coquinæ viginti marcas.

Thomes Bedul, de Redburna, contulit ecclesiæ de Redburna decem solidos et duas acras terræ; et monachis hujus Domus, post susceptum fraternitatis beneficium, unam marcam.

Thomas Eydone, armiger Abbatis, et custos nemorum, contulit ad opus celebrantis cotidie Missam de Sancto Albano, ad caput feretri scutellam argenteam, et, ad calicem faciendum, zonam pretii quadraginta solidorum; et ad opera varia in Ecclesia, notabiles argenti [3] summas; et cuilibet de Conventu viginti denarios; orans devotius, ut memoria patris ejus, Johannis, et matris ejus, Burgæ, et uxoris suæ, Johannæ, inter nos habeatur. Item, alia vice contulit cuilibet de Conventu viginti denarios. Contulit etiam caritative decem marcas, ad perquisitionem prædii de Gorham, scilicet, de Westwyka. Cujus beneficiis correspondere cupientes, Abbas et Conventus concesserunt eidem plenam fraternitatem nostri Capituli, unanimi voluntate. Item, prædictus Thomas contulit ad opus claustri quatuor marcas et dimidium. Conventum etiam frequentibus pietanciis recreavit.

Anno Gratiæ millesimo trecentesimo nonagesimo sexto, die sanctorum Martyrum Abdon et Sennes, concessa fuit fraternitas hujus Monàsterii Roberto Euere, et Helewysæ, uxori ejus, Johanni Euere, filio eorundem, et

---

[1] *cocliaria* in orig.

[2] *idem* in orig., by inadvertence.

[3] *su* is incorrectly inserted before this word in orig.

Johannæ, uxori ejus, et Galfrido Chally de Cadingdone, qui contulerunt caritative ad opus Monasterii decem marcas.

Iste est Johannes qui laboravit efficaciter circa privilegium impetrandum; ut, videlicet, in singulis vacationibus electi per Conventum Sancti Albani eo ipso, absque alia confirmatione, sint veri Abbates, et pro talibus censeantur et habeantur. Idem Johannes contulit cuilibet in Conventu duodecim denarios; item, alia vice viginti denarios.

Willelmus Gardinere, cum Hauwisia, conjuge sua, contulit ad Librum Benefactorum sex solidos et octo denarios. Et legavit Abbati quadraginta solidos, et Conventui sexaginta solidos.

Johannes Redyngham, et Cristiana, uxor ejus, dederunt ad opus novæ portæ septem marcas.

Executores Philippi le Yhonge dederunt pro anima ejusdem Philippi, ad opus claustri, centum solidos.

Rogerus Hoppere, et uxor ejus, Margeria, contulerunt ad idem opus undecim libras.

Johannes Quyntine dedit Conventui quinquaginta solidos.

Johannes Thekkere dedit Conventui viginti solidos.

Hugo atte Nasche dedit Conventui viginti solidos.

Johannes Flecchere contulit ad opus claustri viginti solidos.

Johannes Mordone contulit ad idem opus tresdecim solidos et quatuor denarios.

Nicholaus Tyler contulit viginti solidos.

Executores Emmæ Ymayn contulerunt viginti septem solidos.

Johannes Halstede contulit quadraginta solidos.

Edmundus Bayle contulit ad opus claustri decem solidos.

Willelmus Lynchelade contulit ad idem opus claustri sex solidos et octo denarios.

Johannes Cliftone et uxor ejus contulerunt ad idem opus sex solidos et octo denarios.

Johannes Landesdale contulit ad idem opus sex solidos et octo denarios.

Rogerus Colyn contulit ad idem opus sex solidos et octo denarios.

Medius filius Johannis Mordone contulit ad idem opus sex solidos et octo denarios.

Johannes Wykynge contulit ad idem opus sex solidos et octo denarios.

Johannes Barbore contulit ad idem opus quadraginta denarios.

Johannes Dynesley contulit ad idem opus quadraginta denarios.

Magister Robertus Coke, et Helena, uxor ejus, contulerunt ad opus Libri Benefactorum tres solidos et quatuor denarios.

Alanus Straylere contulit ad idem opus tres solidos et quatuor denarios.

Thomas Tannere, cum Agnete, uxore ejusdem, Monasterio semper benevolus, suis divitiis et voluntariis accommodationibus ejusdem obedientiarios adjuvavit. Moriens etiam quadraginta solidos eidem Monasterio de suis facultatibus delegavit.] [1]

---

[1] **As to the portions enclosed in brackets, see page 434 *ante*, Note 1.**

GLOSSARY.

GLOSSARY.

A.

ABATIA (36). An abbey. (So written in orig.)

ABIGENS (24). Classically, this word means, "one driving away," otherwise "a drover." The Chronicler speaks of it as peculiarly applied to cattle-stealers. "*Abiges*" and "*abigeus*" are given with the meaning of "thief," in Du Cange, Henschel's Edition.

ACELLA (30). The armpit. More commonly "*ascella*," or "*axella*."

ACCOLITUS (339). An acolyth, or acolyte: a member of the lowest Order in the Romish Church.

ACTE, or ACTA (453). Some kind of rich cloth, probably impossible now to be identified; its colour seems to have been sky-blue, shot with gold.

AEREUS (453). Of sky-blue colour. This is not a classical meaning of the word.

ALBA (50). An alb, a long tunic of white linen, worn by the Romish clergy; so called from its whiteness.

AMERCIARE (21). To amerce, to fine.

AMYRAYL (31). An Emir: the early form of our word "Admiral."

ANTEFERNUM (352). Qy. as to the meaning of this word.

APPELLARE (167). To appeal, in the sense of "accuse."

APPORIARE (199). To impoverish.

ARMARIOLUM (442). A book-case.

ARMIGERULUS (14). Arm-bearing, warlike.

ARRANNARE (140). To arraign, to accuse.

AUCA, (or ANCA) (89). A goose.

AUMBOUR (435). Early Engl. Amber.

AURIFRIGIUM (435). Orfrays, golden fringe in embroidery work.

AUXIONARIUS (90). A seller of geese.

AVERSUS (194). Violent, sweeping away: perhaps intended for the participle of "*averro;*" or, meaning generally "unfavourable," if from "*averto*."

AVILLATIO (352). Qy. as to the meaning of this word.

B.

BALDEKYNUS (435). A baldekin, or baudkin ; a tissue of gold and silk, said to have been introduced into England in the 13th century.

BALLIVA (97). A bailiwick, or jurisdiction.

BANCALE (444). A banker, cloth or tapestry for covering the banks, or benches, at dessert ; which thence had its name "of ban-"quet," now more extensively employed.

BANCUS REGIUS (156), BANKUS. (172). The King's Bench, or Bank.

BARGIA (386). A barge, a ship of war.

BARNAGIUM (4, 5). The Baronage, or general body of Barons.

BARRA (20). A bar, or bolt.

BARRO (85). A Baron.

BASELARDUS (198). A baselard ; a long dagger, or short sword, mostly worn by civilians. See the *Munimenta Gildhallæ* (published in this Series), III. p. 378.

BENDA (189, 190). A bend, in heraldry. See the next.

BENDE (109). Early Engl. A line drawn from the dexter chief to the sinister base of a coat of arms ; here worn over the armour as a distinctive mark of esquirehood.

BENEFICIATUS (151). Beneficed, holding a benefice.

BEWTRONE (437). Early Eng. A name given to a kind of silken texture.

BLODEUS (192), BLODIUS (437). Blood-coloured.

BOSCUS (458). Woodland.

BOTRUS (434). A cluster of grapes. This word is used in the Vulgate, *Micah* vii. 1.

BRAESIUM (96). Malt.

BRAVIUM (19). A reward of victory ; a corrupt form of the late classical "*brabium*."

BULLATUS (352). Having the Pope's *Bulla* annexed.

BURGENCIS, (21), BURGENSIS (21). A burgess, or townsman.

C.

CAMPI-DUCTOR (174). A leader in the field.

CAPA (50), CAPPA (435). A cope.

CAPELLANATUS (187), CAPELLANIA (187). A chaplaincy.

CAPITALE (453). A pillow, or stuffed support for the head.

CAPITANEUS (70). A captain.

CAPO (89). A capon.

CAPUCIUM, or CAPUTIUM (190). A hood, cowl, or covering for the head.

CARISTIA (89). Dearness, dearth.

CARRICA (401). A carrick, or carrack, a large merchant-ship.

CARUCA (438). A plough.

CARUCATA (446). A carucate, or plough-land.

CASELLA (183). Literally, a little abode; the shell of a tortoise, in this instance.

CASSARE (105). To quash, to make void.

CASULA (437). A chasuble, or cassock.

CATALLA (136). Chattels.

CAUDATUS (51). A coward. See the Volume of Rishanger, Glossary, p. 504; where add "page "131" to the reference to the Camden Society's Volume of Rishanger's *Wars of the Barons;* it being a quotation from Oxenedes' *Chronicle*, s. a. 1264 —"*Ibi qui-" cunque fugerat Anglicus, est " caudatus, plenus versutiis, etc.*"

CERTITUDINALITER (429). For certain.

CERVICATUS (30). Having the neck broken. In the Vulgate, this word means "stiff-necked."

CHRISMA (295). A chrism, or oil for anointing, sometimes mixed with balsam, and consecrated by the Bishop.

CLAUSTRUM (453). A cloister.

COLLATIO (158). A sermon, or discourse, before monks, on religious subjects.

COLUMBELLA (89). A young pigeon.

COMPRODITOR (121). A fellow traitor.

CONFORTARE (241). To comfort, or support.

CONJECTATOR (163). A deviser, a planner.

CONJECTOR (316). A planner, a deviser.

CONTRARIARE (116). To oppose, to strive against.

CONVICANEUS (9, 45). A neighbour.

COPIA (253). A copy.

CORDA (146). A cord.

CORNUTUS (142). Mitred. *Nostri cornuti*,—"Our mitred prelates."

CORRODIUM (454). A corody, or fixed allowance in money and victuals.

CORTINA (444). A curtain.

COTUCA (109). A coat, or coat of arms, with quarterings on it; here worn over the armour, as a distinctive mark of knighthood. See Du Cange, *s. v.*

CROKKUS (342). A crook: part of the works of a clock, in this instance.

CRUCIATA (201). A Crusade.

CULCITRA (221). A counterpane stuffed with wool, or other soft material. "*Culcita*" is the classical form of the word.

CUPA (28). A cup.

CURIOSITAS (181). Refinement in excess, the making of artificial wants.

CURTANA (293). The sword, originally said to have been that of Edward the Confessor, borne before the English sovereigns at their Coronation. It had the point broken short (*curtum*), in token of the mercy which befits a ruler; whence probably the name.

D.

DAGARDUS (189). A dagger.
DALMATICA (437). A dalmatic, a long white garment, worn by deacons in the Romish Church.
DESCUS (98). The dais of a hall.
DEXTRARIUS (451). A destrere, charger, or war-horse.
DIETA (250). A day's journey.
DISGISYNG (181). Early Engl. Dressing fantastically, or unsuitably to one's station.
DOLPHINUS (193). The Dauphin of France; a title borne by the eldest son of the Kings of France of the Valois and Bourbon dynasties. Charles V. of France, son of John II., was the first who held it; shortly after the cession of the territory of Dauphiné to Philip of Valois, A.D. 1349.
DOMICELLA (194). A young lady, a damsel.
DOMICELLUS (324). A young noble, a page of noble birth.
DUKETTUS (223). A Dukeling, or diminutive Duke; an expression of contempt.
DYGUN (460). A kind of wood, perhaps difficult now to be identified.

E.

EMENDA (97). Supervision.
ENGRELATUS (190). Engrailed, spotted, as with hail.
EUBONIA (157). The Isle of Man. Nennius is probably the earliest writer who uses this name.
EXAMITUM (452). Samite, a rich silken texture, probably resembling stout satin in substance.
EXCAMBIUM (110). Exchange.
EXENTERARE (215). To embowel, to deprive of the entrails.
EXENTERATIO (311). An emboweling.
EXLEGATUS (231). Outlawed.

F.

FERETRUM (433). A feretry, or shrine.
FERIA (168). A day of the week. *Feria secunda*, — "The second "day of the week," *i.e.*, Monday.
FORISFACTURA (311), Forfeiture.
FORTALITIUM (327). A fortress.
FRONTALE (459). A frontal, or cloth hung in front of the altar, in the Romish Church.
FUNDIBALARIUS (33). A slinger. *Fundibalator*, or *fundibulator*, is classical.

G.

GARCIO (21). A groom, a serving-man.
GOUNA (189). A gown.
GRANATA (442). A garnet.
GROSSUS (121). Great.
GUERRA (8, *et passim*). War, a state of warfare.

GUERRARE (136). To war against.

GULA AUGUSTI (171). The Gule, or gullet, of August; meaning the first day of that month. Why this term was applied to the beginning of August in particular, seems not to be known.

GUNNA (411). A gun.

H.

HASTILUDIUM (7, 170). A joust, or tournament.

HOGGES (401). La Hogue, or Hague, in Normandy.

HOSPITIALARII (142). The Knights Hospitallers, or of St. John of Jerusalem.

HOSTIARIUS (98). An usher, or door-keeper.

I., J.

IMPETITIO (188). Exaction, demand, as of right.

IMPETITIO (400). An attack.

INFIRMARIA (28). The infirmary, or quarters for the sick, in a Monastery.

INTOXICATUS (105). Poisoned.

INVADIARE (164). To give in pledge.

INVALIDUS (47). Greatly prevailing, very strong. The word appears to be used with a similar meaning in *Lucretius*, I. 970, and the *Æneid*, vi. 114.

JOCALE (437). A jewel.

L.

LAGENA (96). A gallon.

LAVATORIUM (454). A washing basin.

LEGENDUM (439). A Legend, or Chronicle of the lives of Saints; read in Convents, at Matins, or in the Refectory.

LEOGANTIA (115). Allegiance.

LETTO (336). Lithuania.

LIBERATA (189). Livery; the cognizance, or badge, (in the instance of Richard II. a hart) was a part of the sovereign's livery; given out, or delivered, to be worn by his more immediate retainers and household. See *Munimenta Gildhallæ* (published in this Series), III. p. 392.

LICENCIATUS (102). Receiving leave of departure.

LIGEANTIA (113). Allegiance.

LINTEAMEN (453). A linen altar-cloth.

M.

MANCUSA AURI (444). A mancus of gold. The exact value of this coin is doubtful. It was formerly supposed to be identical with the mark; but that opinion is not generally upheld.

MANIPULUS (437). A maniple, mappula, or fanon; a scarf, in form of a napkin, worn on the left arm of a priest, in the Romish Church.

MANSUM (459). A manse, or dwelling-house.

MANUTENENTIA (116). Maintenance, support.

MANUTENTOR (121). A maintainer, upholder, or supporter.

MARCHIA (139). A march, or border territory.

MARKANDIA (178). A trading, a huckstering.

MEDIATUS (46). Mesne, intermediate.

MENESTRALLUS (98). A minstrel.

MEREMIUM (433). Timber.

MILITALIS (317). Military.

MONIALIS (184). A nun.

MORINA (92). Murrain.

MORSUS (459). A buckle.

MORTICINIUM (105). A deadly disease.

MOTLE (191). Early Engl. Motley; a mixture of colours in the dress, white and red in this instance.

MULTO (89). A mutton, or wether.

MURREUS (440, 442). Myrrhine, probably meaning, made of porcelain, or of some transparent mineral. As to the *myrrhine* vessels of the ancients, see Pliny's *Nat. History*, B. xxxvii., cc. 7, 8.

N.

NIGROMANTIA (176). Magic, the black art. A corruption, probably, of the classical word "*necromantia.*"

NUMMUS (95). A penny.

NURRES (307). Old Fr. Foster children.

O.

OBEDIENTIARIUS (464). An obedientiary, an inferior of a Monastery, below the rank of Abbot.

OBOLUS (96). A halfpenny.

OBRYZUM (55). For *obryzum aurum*, "the finest gold."

OCTAVÆ (438). The Octave, or Octaves, of a festival, celebrated on the (so-called) eighth day after it; according to modern reckoning, on that day week.

ORATORIUM (439). An oratory, place of prayer, or private chapel.

P.

PALEFRIDUS (29). A palfrey. *Custos palefridi*, a "palfreyman."

PALLA (433). A palle, or pall, a piece of cloth of rich texture. From the early use of this cloth for the purpose, the name is still given to the cloth with which the coffin is covered.

PAPILIO (190). A pavilion, or large tent. It was so called probably, either from a fancied resemblance in form to the extended wings of a butterfly, or from the varied colours with which the exterior of the pavilion was not unfrequently adorned.

PARURA (461). An ecclesiastical vestment, adorned with embroidery work.

PATRIOTA (241, 245). A fellow-countryman.

PECIA (459). A vessel, apparently of silver, in the present instance.

PECTORALE (437). A pectoral, part of the vestments worn by the priesthood of the Romish Church.

PELLURA (435). Fur.

PELUM (101). A peel, or fortified place, of smaller dimensions than a castle. Several of the Peels of Northumberland, (of which the Peel of Horton, here mentioned, was one,) are still in existence.

PENULATUS (435). Trimmed, or edged, with fur.

PERDONARE (115). To pardon.

PERDONATIO (308). Pardon.

PERHENDINARE (103), To stay, or dwell, at a place.

PIETANCIA (462). A pittance; a small portion of fish and other food of superior quality allowed on certain occasions to the inmates of Monasteries. It is said to have received its name from having been originally restricted to the value of the smallest coin of Poitou, one *pite*.

PIPA (156). A pipe, or large cask. The "Pipe Rolls" not improbably were so called from the fact of their having been kept in pipes, in the same manner as the documents, public and private, here mentioned.

PLACEA (165). A place, a vacant space of ground.

POSTICUM (139). A postern gate.

PULETARIUS (90). A poulterer.

PULLINUS (89). A chicken. Qy. if not *pulcinus*; see *Liber Custumarum* (published in this Series), Part II. p. 822.

PULVERIZATUS (193). Powdered with, variegated with; applied to cloth.

PURPRESTURA (135). A purpresture, or encroachment.

PUSIOLA (194). A young girl.

Q.

QUARE IMPEDIT (290.) The name of a Writ lying for one who has purchased an advowson, against a person who hinders him in his right of advowson by presenting a clerk thereto, when the church is void.

QUARTERIZARE (215). To quarter, to divide into quarters.

QUARTERIZATIO (311). A quartering.

QUATERNIO (294). A quire, a number of sheets of parchment, or paper, bound together.

QUARTLEYS (109). Early Eng. Coats of arms, with quarterings on them.

R.

RECEPTAMENTUM (116). A receiving, or harbouring.

REFECTORIUM (433). The refectory, or refreshment-room of a Monastery.

REFEFFARE (54). To re-enfeoff, to enfeoff again.

REGNICOLUS (161). An inhabitant of the kingdom.

REGRATIARI (193). To return thanks to.

REPRISA (379). Reprise, deduction from a gross rental of the sum paid for taxes.

RESPECTUARE (233). To respite.

RETINENTIA (162). A body of retainers, retinue.

RHAMNUSIA (383). A name of the goddess Nemesis; so called, because she was especially worshipped at Rhamnus, a borough of Attica.

ROSARIUM (459). A rosary of beads; or rather, in this instance, the representation of a rosary, worked in gold. The first rosaries, it is said, were introduced from the East, and received their name from the fact of the beads being made of rose-leaves, reduced to a pulp.

RUBE (452). Early Engl. A ruby. Whether the stone here mentioned was a ruby, or only a carbuncle, seems doubtful.

RUNCANS (212). The word here apparently means "nervously "twitching." Possibly "*mi-* "*canti*" may have really been the word intended to be used.

S.

SACRISTA (293). A sacristan; hence our word "sexton."

SAPPHIRUS LUPUS (453). A wolf sapphire, apparently. A variety of sapphire, which, perhaps, cannot now be identified.

SAVALDORES (99). A name given to certain freebooters, who ravaged Northumberland *temp.* Edward II. It seems doubtful if this word is elsewhere to be met with.

SAY (190). Early Engl. A fine serge, or woollen cloth.

SECTA PACIS (116). Breach of the peace.

SENESCALLUS (110). A seneschal, or steward.

SEPTIMANA (121). A week.

SCARLETUM (291). Scarlet.

SCRIPTORIA (449). The writing, or copying, room in a Monastery.

SCUTELLA (462). A vessel for ministration at the altar, in the Romish Church; probably identical with the paten.

SCUTULUM ARMORUM (437). A small shield of arms.

SIGNIFICAVIT (291). The name of a Writ issuing out of the Chancery, upon certificate given by the Ordinary of a man's standing excommunicate for forty days, for putting him in prison till he submits himself to the authority of the Church. It is so called, because "*Significavit*" is an emphatical word of the Writ.

SOLIDATA (445). A shilling's worth.

SORYS (177). Early Engl. Sores, diseases.

SPECIES (190). Spices; under which name raisins, currants, and various preserved fruits from the East would be included. Plum-cake is called "spice-cake," or "spice-"loaf," in Lancashire, to the present day.

STAURUM (233). A store.

STOLA (437). A stole, or scarf, worn by a priest.

STRATA (146). A street. *Strata publica*, — "The public high-"way."

SUBCAMBERLANUS (156), SUBCAMERARIUS (156). An under-chamberlain.

SUMMA (94, 460). A seam, the load of one sumpter-horse.

SUPERALTARE (452). This word has two meanings; (1) it is identical with the *ciborium*, an arch over the altar, in the Romish Church, supported upon four columns; (2) a moveable altar, placed occasionally on the fixed one. It has, probably, the second meaning in the present instance.

T.

TALLAGIUM (151), TALLIAGIUM (72). A tax, or tallage.

TAPETUM (453). A carpet, or piece of tapestry.

TOFTUM (458). A toft, a vacant space where a messuage has previously stood.

TORNEAMENTUM (14, 15). A tournament.

TORTICIUM (156), TORTICUM (167). A torch made of twisted (*torta*) cords enveloped in wax.

TOXICATUS (30). Poisoned.

TRESTELLUS (30). A trestle, the supporter of a table.

TREUGÆ (29). A truce.

U., V.

UTLEGATUS (160). Outlawed.

VÆ (420). Woe. Classically an interjection, it is here, and elsewhere in mediæval writings, used as a noun substantive.

VALECTUS, or VALETTUS (160, 305). A vadlet, or serving-man.

VASUM (376). A vessel, or ship; a non-classical meaning of the word.

VELVETTUM (189). Velvet.

VESTIMENTUM (437). A set of ecclesiastical vestments.

VILLANUS (451). A townsman.

VINEARIUS (163). A vine-dresser. It is used classically as an adjective, meaning "Of," or "be-"longing to, wines," or "vine-"yards."

VIRGATA (447). A virgate, or yardland, differing according to the locality; from fifteen acres to thirty or forty.

W.

WAST (181). Early Engl. Waste.

WESSHEYL (442). Early Engl. A wassail bowl: from its description, as being styled "myrrhine," it was similar, not improbably, to the porcelain bowls of the present day. See *Murreus*.

Z.

ZONA STIPATA (459). Probably, a studded girdle, or belt.

INDEX.

INDEX.

A.

Aberdeen, design against English fishermen, near, 333.
Abergavenny, Lord de, attends King Richard II. in the Tower, 254.
Abingdon, Henry IV. keeps Christmas at the Monastery of, 378.
Abron Makmouth (?), submission of, to the English, 173.
Absalom, grief of his father, David, for him, 34.
Acquitaine. *See* Aquitaine.
Acre, in the Holy Land, the Princess Joanna born at, 26; Prince Edward's resolution to enter, 29.
Acts of the Apostles, quoted, 146.
Admiral, Sir Thomas de Ramston appointed, 337.
Agen, the French conquer, 149.
Ahitophel, the counsels of, 6, 29.
Akenhead, William, slain at Homildon Hill, 346.
Alban, Saint, King Edward II. makes offering to, 83; miracles alleged to have been wrought by, 420.
Albemarle, the Duke of, principal adviser of King Richard II., 223; attends Richard to Ireland, 238; accompanies Richard from Ireland to England, 248; Richard stipulates for his life, 250; holds the Acts of 21 and 22 Richard II. to be null and void, 303; charges are made against him by Sir William Bagot, 303; alleged intention on the part of

Albemarle, the Duke of—*cont.*
King Richard to vacate the throne in his favour, 304; he challenges Bagot, 304; is accused by one Halle of the murder of the Duke of Gloucester, 309; and by the Lord Fitz-Water and other peers, 310; is again challenged as to his proceedings against the Duke of Gloucester, 313; denies complicity in his death, 313; adjudged to lose the rank of Duke, 318. *See* Rutland, *and* York.
"Albion," the former name of England, 132.
Ale, mandate issued as to the sale of, 95–98.
Alianor. *See* Eleanor.
Almaine, Richard, Earl of Cornwall, King of, taken prisoner at the Battle of Lewes, 11; news of his death imparted to King Edward I., 33.
Almaine, great battle in, 43; an army of the King of, aids Edward I. in Gascoigne, against Philip IV., 56; news brought to England that King Richard II. is about to be elected Emperor of, 199; envoys sent to, by Henry IV., announcing his accession, 320.
Alnwick Castle, surrendered to Henry IV., 414.
Alum, Robert. *See* Oxford, *and* York.
Amaronia, the Queen Mother of Denmark, 412. *See* Denmark.
Amesbury, Mary of Woodstock, daughter of Edward I., assumes the veil at, 48; Alianor of Savoy, his mother, assumes the veil at, 48.
Amiens, Philip IV. allows the Jews, expelled from England, to settle at, 57.

Andre, the mill of, interview of the Kings of France and England at, 191.

Anglesey, taken by Edward I., 40.

Angus, the Earl of, taken prisoner, 346.

Anne, Queen, wife of Richard II., death of, 168; she is buried at Westminster, 168; the church is polluted with the blood of the Earl of Arundel, at her funeral, 169, 424; her body is brought from St. Paul's to Westminster, 424.

Anselowe, the Bishop of, one of the envoys from Denmark, 412; discourses on the Life of St. Alban, 412; preaches in Latin before Henry IV., 412.

Anti-Pope (Clement VII.), offer made by him to Pope Boniface IX., 397.

Anzazin, the name of an assassin who attempts the life of Prince Edward, at Acre, 30.

Aquitaine, Ralph Basset the cause of offence given to the French King in, 143, 144; the Earl of Kent takes measures for the defence of, 149; Charles of Valois invades, 149; discussions in Parliament concerning the preservation of the Province of, 152; John, Duke of Lancaster, is created Duke of, 158; the Duchy of, bestowed on the Duke of Lancaster, 169; the people of, object to receive any other person than the King, or his immediate heir, 169; the Duke of Lancaster is recalled from, 187, 188; Henry, Prince of Wales, is made Duke of, 311.

Aragon, war between the King of, and the King of France, 42; the territory of, laid under Interdict, 42; soldiers of the King of, aid Edward I. in Gascoigne, against Philip IV. of France, 56.

Archi (?), an Irish chieftain, submits, 173.

Ardres, the King of France proceeds from the Castle of, to meet Richard II., 190; a Chapel to be erected on the site of the interview, 191.

Arnold, Cardinal of Saint Prisca. *See* Saint Prisca.

Arundel, Edmund, Earl of, opposes King Edward II., 74; refuses to attend the King at Berwick, in consequence of his non-fulfilment of the Ordinances, 83.

Arundel, Richard, Earl of, awaits the course of events at his Castle at Holt, 162; he is accused of intended treachery, 162; charge made against him, by the Duke of Lancaster, 166; he retires from Court, but is soon recalled, 166; the Church at Westminster polluted with his blood, 169, 424; Thomas Arundel, Archbishop of York, his brother, 194; invited to a banquet, by King Richard II., with sinister intentions, 201, 202; excuses himself, and retires to his Castle at Ryegate, 202; is persuaded by his brother, now Archbishop of Canterbury, at the King's instigation, to deliver himself up to the King, 202, 203; he is sent to the Isle of Wight until the meeting of Parliament, 203; allusion to him in a prophecy, 206; his cognizance, 206; he is accused in Parliament, 209; charters of pardon granted to him by the King, are revoked by Parliament, 211, 212; trial of, 214; sentence is demanded upon him, 214; he appeals to the King's charters of protection, but in vain, 215; sentence is pronounced upon him, 215; particulars of his execution, 216-218; marvellous occurrence at his execution, 218; the King is conscience-striken, upon his death, 218; the multitude venerate him as a Martyr, 219; the King commands his body to be exhumed and examined, 219; the King bestows part of his lands, 223.

Arundel, Thomas, Earl of, accompanies the Duke of Lancaster in his invasion of England, 241, 242; his escape from the house of the Duke of Exeter, 241; is insulted by Sir J. Schevele, 241; pronounces sentence of death on the Archbishop of York, 409; at London, marries the bastard daughter of the King of Portugal, 417.

Arundel, Thomas, Archbishop of York and Canterbury. *See* York, *and* Canterbury.

Ashburne, Thomas de, confessor of the Earl of Arundel, 219.

Asser, Reginald de, Bishop of Winchester. *See* Winchester.

Audley, Sir Hugh de, marries the widow of Piers de Gaveston, a sister of the Earl of Gloucester, 86 ; confined in Wallingford Castle, 138.

Audley, Sir William de, slain in Wales, 40.

Augustinian Friars, the, bury the body of the Earl of Arundel, 219.

Avignon, the then Apostolic See, 81; Pope John XXII., previously Bishop of, 82.

Aylesbury, an enemy of the Monastery of St. Alban's becomes mad, and dies at, 108.

Ayrmine, William de, Canon of York, at Newcastle-on-Tyne, 133.

B.

Babylon, remark of the Soldan of, on hearing of Prince Edward's determination, 29.

Badlesmere (Batlesmere), Sir Bartholomew de, receives Leeds Castle, in Kent, in exchange, from Edward II., 110 ; he adheres to the cause of the Barons, 110; his wife, or some one in her name, refuses to admit Queen Isabella into the Castle, 110 ; he is executed, 124.

Bagot, Sir William, a confederate with Sir John Bushy, 209 ; his bad character, 209 ; a principal adviser of Richard II., 223, 224; at London, gives counsel to the Duke of York, 243 ; his fear, 244 ; is challenged by the Duke of Albemarle, 304 ; other charges are made by him, 305 ; he is challenged by the Dukes of Surrey and Exeter, 305 ; is remanded in custody, 306 ; is again examined as to

Bagot, Sir William—*cont.*
conspiracy against the life of John, Duke of Lancaster, 308 ; alleges certain charters of pardon, 308 ; but that they are left at Chester, 308.

Bajazet (Balthardan), besieges Constantinople, 166, 185 ; engagement between, and the Christians, 185 ; presses hard upon the Emperor of Constantinople, 230 ; alleged threats by him against the Pope and Cardinals, 231 ; report that his son, Bassak, has been slain in battle, 336.

Baldock, Robert de, Archdeacon of Middlesex, at Newcastle on Tyne, 133; made Chancellor, King Edward II. desires to confer upon him the See of Winchester, 148.

Baldock, Walter de, Prior of Lawne. *See* Lawne.

Baldwin, Abbot of Bury, miracles done by the body of, 159.

Baliol, John de, deprived of his throne by Edward I., 47.

Balthardan. *See* Bajazet.

Bangor, the Bishop of, sent as envoy to Almaine, by Henry IV., announcing his accession, 320.

Bannockburn, defeat of the English by the Scots at, 84, 85; reasons suggested for the defeat, 87 ; the father of Roger de Clifford slain at, 124.

Bannokemore, the Battle of, 84–86. *See* Bannockburn.

Bardolf, Lord, prepares to revolt against Henry IV., 402 ; the King resolves to pursue him, 411 ; he flees to Scotland, and is received by Sir David Fleming, 414 ; leaves Scotland, and retreats to Wales, 418.

Barfleur (Berflu), burnt by the English, 402.

Barons, the English, dissensions of King Henry III. with, 4, 5 ; the King rebukes them, 5, 6 ; they encamp without London, 6 ; they humiliate themselves, and propose to make terms with the King, 7 ; Prince Edward enters into a compact with

Barons—*cont.*
them, 7; demands made by them, 8; King Henry determines to break his oath to them, 9; he cancels appointments made by them, 9; they resolve to adhere to their oath, 9; take possession of the Isle of Ely, 10; choose Simon de Montfort, Earl of Leicester, leader of their army, 10. *See* Leicester.

Barwe (? Bury), inundation near, 159. *See* Bury St. Edmunds.

Bassak, son of Bajazet, report that he has been slain in battle, 336.

Basset, Sir Philip, appointed Chief Justiciar, by Henry III., 9.

Basset, Ralph, Seneschal of Edward II., gives ground of offence to the French King in Aquitaine, 143, 144; he retires to the Castle of Monpesade, 145; the demands of the King of France in reference to him, are not complied with 145.

Bath, death of Ralph Ergom, Bishop of, 334; Henry Bowet succeeds him 334; as envoy, he returns from France, 372; accompanies the Princess Philippa to Denmark, 420; report brought back by him, 420.

Bayonne, the people of, protest in Parliament against receiving the Duke of Lancaster as Duke of Aquitaine, 169.

Beatrice, daughter of Henry III. and Alianor of Savoy, 35; married to the Earl of Bretagne, 35.

Beauchamp, Lord William de, challenges the Duke of Albemarle in Parliament, 310.

Beaufort, Henry, son of John, Duke of Lancaster, and Katherine Swynford, 226; made Bishop of Lincoln, 226. *See* Lincoln.

Beaufort, Sir Thomas, wrests his cross from the Archbishop of York, 407, 408. *See* Somerset.

Beaulieu, a Priory of St. Alban's, fire at, 167.

Beaumaris Castle, Richard II. flees to, 249.

Beaumont, Louis de, Bishop of Durham. *See* Durham.

Beaumont, (Bemond) Sir Thomas de, becomes Constable of Dover, 156.

Bedford, story of a widow, vexed by a spirit, near, 196, 197; prodigy near, 229; marvellous appearances near, 360.

Bekwythe, his dispute, at York, with Sir R. Rokele, 160; he is slain, 161.

Belknap, Robert, Justiciar, is recalled from Ireland, 196.

Belleisle, French ships taken near, 376.

Berkeley, Sir Maurice de, confined in Wallingford Castle, 138.

Berkeley, Thomas, Lord, a Commissioner to pronounce sentence of deposition on Richard II., 278, 279; reluctantly assents to the execution of the Earls of Kent and Salisbury, 326; with Henry Pay, burns French ships, arriving in aid of Glendower, 415; takes also fourteen ships, 415.

Berri, the Duke de, first informs the Dukes of Lancaster and Gloucester of the rising against them in the County of Chester, 160; receives the oath of Richard II., 189; escorts King Richard at Guynes, 190; is entertained by Richard in the Castle of Guynes, 192; receives a gift from him, 192.

Berwick, Edward II. summons his forces at, 83; the bodies of the Earl of Gloucester and the Baron de Clifford are sent by Robert le Brus to King Edward at, 87; the King leaves, for York, 88; though within the limits of Scotland, retained, with difficulty, by the English against the Scots, 91; surrendered to the Scots, through the treachery of Peter de Spalding, 103; the Earl of Northumberland retreats to, 411; he is admitted, after some discussion, 411; compunction of the Mayor, on finding that the Earl is in rebellion against the King, 412; the Mayor is excused by the King, 412; the Castle is surrendered to Henry IV., 414.

Berwick, near Shrewsbury, Henry Percy calls to mind a prophecy, on hearing its name, 365.

Bethlehem, William de Bottlesham, Bishop of, 337 ; he is made Bishop of Rochester, 337.

Beverley, Edward II. holds his Court at, 103.

Biggleswade, marvellous appearances near, 360.

Bills in Parliament, Examiners of, appointed, 312.

Bishops, the, of England, mediate between Edward II. and the Barons, to make peace, 77, 78 ; they stay at St. Alban's, 78 ; they mediate effectually between the King and the Barons, 80.

Blackheath, Henry IV. meets the Emperor of Constantinople at, 334.

Blanche, daughter of Henry IV., married to a son of the Emperor, at Cologne, 342.

Blunt (Bloud), Sir Walter, slain at the Battle of Shrewsbury, 367, 369.

Boniface VIII., Pope, Edward I. appeals to, against the King of France, 58.

Boniface IX., Pope, requests the aid of King Richard II. against the Lollards, 187 ; he also recalls the religious to their respective houses, who have received the Pope's chaplaincy, 187 ; privileges granted by him to the King's brother, the Earl of Huntingdon, 200, 201 ; nominates Roger de Walden to the See of Canterbury, 213 ; at the end of two years, deprives him of the Archbishopric, 213 ; King Richard consults the clergy as to arbitrary translations made by, 227 ; the King is offended with their answer, 227; by his Nuncio, he demands the repeal of certain Statutes, 228 ; by Letters Apostolic, aids the Emperor of Constantinople against Bajazet, 230 ; restores Thomas Arundel to the Archbishopric of Canterbury, 321 ; gives daily benediction to the Flagellants, 322 ; translates Thomas Merk, the deprived Bishop of Carlisle, to a valueless Bishopric, 334 ; grants privileges to Ely, the Carthusians of London, and a religious community near Hitchin, 348 ; alleged Bull issued by him, revocatory

Boniface IX.—*cont.*
of privileges and indulgences, 350–360 ; offer to him by the Anti-Pope, 397 ; his anger, and death, 397 ; singular circumstance attending his death, 397, 398.

Bordeaux, Philip IV. of France enters, to give Edward I. reseisin of Gascoigne, 54 ; Pope Clement V., formerly Archbishop of, 82 ; the Duke of Lancaster, as Warden of, is succeeded by Sir Henry Percy, the Younger, 158 ; the people of the city oppose his entranee, 158 ; the people of, protest in Parliament against receiving the Duke of Lancaster as Duke of Aquitaine, 169 ; Richard II. born at, 237.

Boroughbridge, Humphrey, Earl of Hereford, slain at, 124.

Boseo, Peter de, Nuncio of the Pope, demands the repeal of certain Statutes, 228 ; receives great presents from the King, and much money from the clergy, 228.

Bossy, the Sieur de, escorts King Richard II., 190.

Bottlesham, John de, Bishop of Rochester. *See* Rochester.

Bottlesham, William de, Bishop of Rochester. *See* Bethlehem, *and* Rochester.

Boulogne sur Mer, the Duke of Lancaster embarks at, for the invasion of England, 242.

Bourbon, the Duke of, escorts King Richard, 190.

Boventa, the Duke of (*Boventanus*), uncle of the King of Spain, 163, 170.

Bowet, Henry, Bishop of Bath. *See* Bath.

Bradeburne, Sir Henry de, executed, 124.

Brantingham, Thomas, Bishop of Exeter, *See* Exeter.

Braybrook, Sir Gerard, is compelled to deliver the Earl of Huntingdon to the populace, 328.

Braybrook, Robert, Bishop of London. *See* London.

Brest, French ships taken near, 375.

Bretagne (written, "Braines"), John de, comes to England with Prince Edward, 7; marries Beatrice, daughter of Henry III., 35.

Bretagne, the Commons pray that the Earldom of Richmond may be restored to the Duke of, 311; intended expedition of Charles VI. of France against the Duke of, 423; envoys sent to, to escort the Duchess of, to England, 350; the Duchess of, escorted to England, 350; she is married to Henry IV. at Winchester, 350; is crowned at Westminster, 350.

Bretons, the, burn Plymouth, 373, 374; they are challenged by William de Welford, to fight, 376; his successes against them, with an English fleet, 375, 376; with the Flemings, burn Hornsey, 413; they are captured by the men of Hull, 413; of the Court of Queen Joanna are dismissed, 419.

Brewes, Sir William de, offers for sale the Land of Gower, 107; Sir John de Moubray marries his daughter, 107.

Bridlington, the Prophecy of, fulfilled, 407.

Bridlington, convention of Prelates at, for Translation of the body of John, Prior of, 388.

Bristol, Sir Roger Mortimer, the Elder, dies in confinement at, 147; the Earl of Wiltshire and other members of King Richard's Council flee to, 245, 246; the Castle of, is surrendered to the Duke of Lancaster, 246; Thomas Despenser, late Earl of Gloucester, is beheaded at, 329; the people of, furnish ships against the Bretons, 375.

"Britannia," the name given to England, from Brutus, 132.

Broces, Sir Bernard, is executed for conspiracy, 330.

Brotherton, Thomas de, son of Edward I. by his second Queen, 74; Edward gives to him the Earldom left by the Earl Marshal, 74.

Browne, Sir Hugh, aids Henry Percy against Henry IV., 366.

Brunham, William de, Prior of Norwich, at the time of the conflagration, 29.

Brus, Edward le, brother of Robert le Brus, by his desire invades the English territories in Ireland, 91; is beheaded in Ireland, 103.

Brus (Brois), Robert le, claims to be King of Scotland, 84; leads the Scots in their defeat of the English at Bannockburn, 84; shews courtesy to the English after the defeat at Bannockburn, 87; restores to Edward II. the bodies of the Earl of Gloucester and Baron de Clifford, 87; the Earl of Hereford is redeemed in exchange for his wife, 87; sends an army into Ireland, 91; applies to Edward II. for a truce, 133; provision that he shall ask the Pope for remission of his sentence of excommunication, 137.

Brutus, the name "Britannia" given to England from him, 132.

Buckingham, John de, Bishop of Lincoln. *See* Lincoln.

Bunney, Sir ——, flees with the Earls of Kent and Salisbury, 325.

Burbache, John, Doctor of Laws. *See* Deputation.

Burgh, Sir John de, son and heir of the Earl of Ulster, 86; marries a sister of the Earl of Gloucester, 86; Sir Roger de Tamari marries his widow, 86.

Burgh on the Sands, near Carlisle, Edward I. dies at 63.

Burgundy, the Duke of, first informs the Dukes of Lancaster and Gloucester of the rising against them in the County of Chester, 160; escorts Richard II., 190.

Burnel, Hugh, Lord de. *See* Deputation.

Burton on Trent, Henry Percy supposes Henry IV. to have been detained at, 364.

Bury St. Edmunds, Henry III. dies at the Abbey of, on his road from Norwich to London, 36, 37; miracles done by the body of Baldwin, formerly Abbot of, 159; Bury? (written, "Barwe"), great inundation near, 159.

Bushy, Sir John, his character, 209 ; his chief confederates, 209 ; demands the impeachment of the Duke of Gloucester and the Archbishop of Canterbury, 209; his adulation of Richard II., 210 ; accuses the Earl of Arundel, 211 ; threatens the prelates with withdrawal of their temporalities, 212 ; at his instance, the Archbishop of Canterbury is banished from the kingdom, 213 ; demands sentence on the Earl of Arundel, 214; a principal adviser of King Richard, 223 ; at London, gives counsel to the Duke of York, 243, 244 ; his fear, 244 ; is beheaded, at Bristol, 246.

Byland, Edward II. flies from the Scots to the Abbey of, 125.

C.

Caermarthen, the City of Merlin, 415 ; taken by French forces, in aid of Glendower, 415.

Calais, interview of the English envoys with the French near, 157 ; Richard II. proceeds from, to the Castle of Guynes, 189 ; interview of the Kings of England and France near, 188–194 ; the Princess Isabella, after being given in marriage to Richard II., is escorted to, 193, 194 ; the Duke of Gloucester is taken to, in custody, 205, 206 ; William de Rikille, the Justiciar, is sent to, 221 ; the Duke of Gloucester is put to death at, 221 ; Richard II. is said to contemplate the sale of, to the King of France, 236 ; those sent back to, who have been for betraying it, to be there punished, 377 ; inundation at, 394 ; the troops of, raise the siege of the Castle of Merk, 400.

Calverley, Sir John, slain at Shrewsbury, 369.

Canary Island, alleged discovery of the, by the Spaniards, 389.

Canterbury, Robert de Kilwardby, Archbishop of, crowns King Edward I. at Westminster, 37 ; Robert de Winchelsea, Archbishop of, promulgates sentence of excommunication against all who shall break the Ordinances, 67, 73 ; through his mediation, the Earl Warenne joins the party of the Barons, 74; death of Robert de Winchelsea, 81 ; Thomas de Cobham elected Archbishop by the monks, 81 ; he goes to Avignon, then the Apostolic See, 82 ; the Pope annuls the election, 82 ; and appoints Walter Reynolds, then Bishop of Worcester, 82; the Archbishop feasts the King and Queen, 82 ; he is present at the burial of Piers de Gaveston at Langley, 88; becomes Chancellor of England, 88 ; present at the conference at York, 88 ; at the King's request, comes to an understanding as to the primacy with the Archbishop of York, 88 ; Reginald de Asser refuses to be consecrated Bishop of Winchester by the Archbishop, 105; the Archbishop takes the Bishop of Hereford under his protection, 141 ; the Archbishop of York persists in bearing his cross in the Province of the Archbishop of, 142, 143 ; letters exhibited to, nominating John de Stratford to the See of Winchester, 148. William Courteney, Archbishop of, his extortionate demands on the clergy enforced by Papal Bull, 186, 187 ; Archbishop Courteney dies, 194; is succeeded by Thomas Arundel, Archbishop of York, 194; he gives benediction to John Moot, Abbot of St. Alban's, 195 ; persuades his brother, the Earl of Arundel, to deliver himself up to King Richard II., 202, 203 ; Sir John Bushy demands his impeachment, 209 ; he is not allowed to answer, 210 ; he declares it doubtful if charters of pardon granted by the King, can be revoked, 211 ; at the instance of Sir John Bushy

Canterbury—*cont.*
he is banished from the kingdom, 213; Roger de Walden is appointed by the Pope to the Archbishopric, 213; Walden is advised by a hermit to vacate the Archbishopric, and to recommend the King to change his life, 231; he suspends him from service of the Mass, 232; Thomas Arundel, Archbishop of, when banished, retires to Utrecht, 241; accompanies the Duke of Lancaster in his invasion of England, 241, 242; Arundel has an interview with Richard II. at Conway, 249; has an interview with Richard in the Tower, 254; attends in Parliament to hear the renunciation of the Crown by Richard II., 257; he asks for public acceptance of the renunciation, 257; places Henry IV. upon the throne, 281; Sermon preached by him, 281; he makes an Ordinance in Convocation, as to the habits of Bishops, belonging to religious Orders, 287; announces to Parliament the wishes of King Henry IV., 288; attends a Convocation of the Clergy at St. Paul's, 289; warns the clergy against certain enemies in Parliament, 290; refuses to anoint Richard II. with the sacred ointment of St. Thomas, 299, 300; receives the sacred ointment of St. Thomas at Chester Castle, from King Richard, 300; anoints King Henry IV. with it, 300; addresses Parliament in the name of the King, 300, 301; is appointed Examiner of Bills in Parliament, 312; is censured for his leniency, as a member of the Council, towards the ccusers of the Duke of Gloucester, 320; is restored by the Pope to the Archbishopric, 321; Roger Walden, late Archbishop of, questioned on suspicion of conspiracy, is liberated, 330; Archbishop Arundel, a priest converted to Lollardism, brought before, 335; a writing given to, by Sir Louis Clifford, containing alleged Conclusions of the Lollards, 347; apprizes Henry IV. of the impoverished state of the clergy, 373; repels a proposition to despoil the Bishops of their horses and money, 373; convokes the clergy at St. Paul's, and obtains a grant for the King, 373, 374; convokes the clergy at St. Paul's, and obtains a conditional grant for the King, 388; anxiety caused to him by the hostility to the clergy of the members of the "Unlearned Parliament," 391; he associates the other prelates with himself, in the cause of the Church, 392; censures the Knights of Parliament for their cupidity, 393; the Bishop of Rochester is styled his Mercury, 393; many members of Parliament ask his pardon, 394; losses by the Archbishop, through inundations, 394; reverence shown by him for the Sacrament of the Body of Our Lord, 395; complains to King Henry of the irreverent conduct of certain persons, 395; quotes the example of the people of Italy, 395, 396; the King promises that he will correct the offenders, 396; clears himself, before the King, of complicity in the alleged plot of the Duke of York, 399; intercedes with Henry IV. for the Archbishop of York, 408; the King dissembles with him, 409; his grief, on discovering the deception, 411; the King consults him on the marriage of his daughter to the King of Denmark, 413; he is summoned by the King to Worcester, 414; counsel given to the King by certain knights against the prelates, 414; stern answer of the Archbishop, 415; he provides for the Pope's Nuncios by contributions of the religious, 417.

Canterbury, the Life of St. Edmund, Archbishop of, 392; the Prior of, one of a deputation to call upon King Richard II. to resign the crown, 252, 253; loss of the Prior of, through inundations, 394; contribution of the city of, to the army levied against the Scots, 102; Queen Isabella, on her way to, is refused

Canterbury—*cont.*
admission into Leeds Castle, 111; John de Buckingham, the deprived Bishop of Lincoln, retires to, 227. *See* St. Augustine's.

Carlisle, Thomas Merk, Bishop of, Richard II. stipulates for his life, 250; he attends in Parliament, 313; defends himself against the charge of conspiring against the Duke of Gloucester, 314; retires to the Abbey of St. Alban's, 314; he is condemned to death, for conspiracy, 330; William Strickland succeeds Thomas Merk in the See of, 334; the Pope transfers Merk to a valueless Bishopric, but he receives various benefices in addition, 334; the Bishop of, at Bridlington, at the Translation of John, Prior of that place, 388.

Carlisle, Edward I. dies at Burgh on the Sands, near, 63; the country from, to York, ravaged by the Scots, 91; one of the few Northern places in safety from the Scots, 91; the Earldom of, bestowed on Sir Andrew Harcla, 127.

Carthusians, the, of London, obtain full remission, from Rome, for benefactors, on a certain day, 348.

Castellis, warning given to the Sieur de, the leader of the Bretons in the burning of Plymouth, 375; he sends a message to the English invaders of Bretagne, 378; is elated by his achievements at Plymouth, 383; lands near Dartmouth, and is slain, 383, 384.

Chalcedon, the Bishop of, brings Letters Apostolic to England, for contributions for the Emperor of Constantinople, 230, 231.

Champion of England, the office of, claimed, 287, 288.

Chancery, the Court of, removed from London to York, 156; and back again to London, 156.

Charing Cross, the poor seated on the road to, receive alms from the Earl of Arundel on his road to execution, 216.

Charles I., King of Sicily, brother of Louis IX., 29; disaster to his army, 29; informs King Edward of the death of his father, uncle, and son, 33.

Charles II. of Sicily, his son, Philip, is captured by Pedro III., King of Aragon, 42.

Charles IV., King of France, Edward II. is summoned to do homage to, for Gascoigne, 140; Edward sends envoys to him to excuse his personal attendance to do homage, 143; he refuses the request, unless compensation is made for a trespass committed in Aquitaine, 143, 144; his demands in reference to Ralph Basset are not complied with, 145; Aymer, Earl of Pembroke, is sent envoy to, 150.

Charles VI., King of France, narrowly escapes being burnt alive, 155, 156; the deed imputed to his brother, 155; four of his companions burnt to death, 156; his illness is renewed, 157; interview of, with Richard II. near Calais, 188–194; oath made by, 188; how escorted at Guynes, 190; his dress, 190; gives his daughter, Isabella, in marriage to King Richard II., 193; he feasts with Richard, and they then part, 194; Richard is said to contemplate the sale of Calais to, 236; singular story as to the alleged cause of his insanity, 423, 424; vouched for, to the envoy of King Richard, by the Queen of France, 424.

Charles of Valois, doubtful conduct of, and his hostility to the English, 55; he contemplates invading Gascoigne, 56; invades Aquitaine, 149.

Cherbourg, a pledge to the King of England, is restored to the King of Navarre, 164.

Chester, the See of, is bestowed on John de Buckingham, the deprived Bishop of Lincoln, 226; he declines it, 227; the See is bestowed on the Bishop of Llandaff, 227; the Bishop of, present at the interment of King Richard II., at Langley, 331. *See* Lichfield and Coventry

Chester, the Earldom of, given by Henry III. to his son, Prince Edward, 70; the eldest son of Henry IV. is created Earl of, 301.
Chester, rising in the County of, against the Dukes of Lancaster and Gloucester, and the Earl of Derby, 159; insurrection in, quelled by the Duke of Lancaster, 161; malefactors from, are summoned to London, to the aid of Richard II., 208; their misdeeds, 208; men of, attend the execution of the Earl of Arundel, on Tower Hill, 216; King Richard entrusts himself entirely to his guard of men of, 237; the men of, attend Richard to Ireland, 238; disaffection of the men of, for the Duke of Lancaster, 251; it is quelled by Henry Percy, 251; archers of, in Henry Percy's army, their excellence, 367; great number of men of, slain at the Battle of Shrewsbury, 368.
Chester, the City of, visited by the Duke of Lancaster, with a Commission, 160; Richard II. accompanies the Duke of Lancaster to, 250; charters of pardon alleged by Sir William Bagot to have been left at, 308; reports that King Richard is still to be seen in the Castle of, 363.
Chester, the Earl of Arundel in the March of, 166.
Cheyne, Sir John, Speaker of Parliament, an alleged enemy of the clergy, 290; resigns the office of Speaker in Parliament, 301, 302; sent to Rome by Henry IV., to announce his accession, 320.
Cheyne, Sir William, executed, 124.
Chichester, the Bishop of (? Chester), an envoy from the Barons to Edward II., 109; John Mitford, Bishop of, is made Bishop of Salisbury, 186; he is succeeded by the Archbishop of Dublin, 186; (Robert Reade,) Bishop of, gives advice to the Duke of York, 243.
Christ-church, Canterbury, the deprived Bishop of Lincoln retires to, 227.
Cicero quoted, 47
Cirencester, Edward II. keeps Christmas at, 111; the people of, capture and execute the Earls of Kent and Salisbury, 325, 326; the heads of the Earls slain at, are sent to London, 329.
Clarendon, Sir Roger, said to have been a bastard son of Edward, the Black Prince, 340; is hanged for treason against Henry IV., 340.
Clarendon, Edward II. keeps Easter at, 98.
Cleye, in Norfolk, fire at, 167; the men of, capture the son of the King of Scotland, at sea, 419; they deliver him to Henry IV., 419.
Clement V., Pope, annuls the election of Thomas de Cobham as Archbishop of Canterbury, and appoints Walter Reynolds, the then Bishop of Worcester, 82; formerly Archbishop of Bordeaux, 82; death of, 82.
Clifford, Sir Louis, a leader of the Lollards, 174; he informs against them, 347.
Clifford, Robert de, Baron, is slain at Bannockburn, 85; his body is restored to King Edward II. by Robert le Brus, 87.
Clifford, Sir Roger de, executed, 124; his father slain at Bannockburn, 124.
Clifford, Sir Roger de, the Younger, slain in Wales, 40.
Clifford, William de, King's Seneschal, as envoy, returns from France, 372; captures Serle, the alleged murderer of the Duke of Gloucester, 390; attends the Earl of Northumberland to Pontefract, 390; joins the conspiracy against Henry IV., 402.
Clifton, Sir John, slain at Shrewsbury, 369.
Clipston in Sherwood (in Sirewode), King Edward II. spends Christmas at, 92.
Cobham, Sir John de, is condemned, and banished to the Isle of Guernsey, 224; is promised a sufficient sustenance by King Richard, which promise is broken, 224; returns from Guernsey, 252; speaks in Parliament on the death of the Duke of Gloucester, 306, 307.

Cobham, Master Thomas de, elected by the monks Archbishop of Canterbury, 81; he proceeds to Avignon, the then Apostolic See, 81; the election is annulled by the Pope, 82.

Cokayne (Kokayn), Sir John, slain at Shrewsbury, 369.

Cokayne, Sir William, convicts an informer against many Abbots and Priors of perjury, 415, 416; the informer is condemned to be hanged, 416.

Colby, John, a native of Norfolk, fraud practised by him upon the religious houses of Essex and Norfolk, 183.

Colne, cattle stolen belonging to men of, 24.

Colne, in Essex, the body of Robert, Earl of Oxford, is buried at the Priory of, 185.

Cologne, the Archbishop of, is taken prisoner, 43; the Provost of, brings news that King Richard II. is about to be elected Emperor of Almaine, 199.

Cologne, a daughter of King Henry IV. is escorted to, to marry a son of the Emperor, 342.

Colossians, the Epistle to the, quoted, 48.

Comet, appearance of a, 338; prognostics therefrom, 338.

Constance. *See* Lancaster.

Constantine, discovery of the treasure of Helena, the mother of, 228, 229.

Constantinople, besieged by Bajazet, 166, 185; it is relieved, 185; the Pope aids in obtaining contributions for the Emperor of, against Bajazet, 230; King Richard II. aids him with money, but not with men, 231; he visits England, and is hospitably entertained, 334; visits Henry IV. at Eltham, 335; is rejoiced with news of the defeat and death of the son of Bajazet, 336; on leaving England, is escorted from London by Henry IV., 336; Henry gives him presents, but is unable to supply him with men, 336, 337.

Convocation of the clergy, ordinance in, as to the habits of Bishops belonging to religious Orders, 287; at St. Paul's, 289; statement made in, by Magdelene, the late Priest of King Richard II., 301.

Conway, interview of Richard II. with the Earl of Northumberland and the Archbishop of Canterbury at, 249; his promise at, to resign the crown, 253.

Corinthians, the First Epistle to the, quoted, 163, 171.

Corn, abundance of, in England, 44.

Cornwall, the Earldom of, is given to Piers de Gaveston, 65; the eldest son of Henry IV. is created Duke of, 301.

Cornwall, Richard, Earl of. *See* Almaine.

Coronation, oath taken by the Kings of England at their, 259; of King Henry IV., 291, 292; of the Kings of England, ceremonial of the, 292–297.

Courteney, Sir Peter, the governor of Bristol Castle, surrenders it to the Duke of Lancaster, 246.

Courteney, William, Archbishop of Canterbury. *See* Canterbury.

Coventry, a duel arranged at, between the Dukes of Hereford and Norfolk, 225, 226; Richard II. forbids it, 226; a Parliament summoned at, but postponed, 376; the "Unlearned Parliament" is held at, 391, 392; dysentery at, 394.

Crusade, a, projected by Louis IX., King of France, 24; to be granted to the Earl of Huntingdon, as to the Duke of Lancaster or the Bishop of Norwich, 201.

Cutpurse, detection of a, by King Richard II., at Westminster, 165.

Cyprus, Sir John de Roos dies at the city of Paphos, in the Isle of, 164.

D.

Dadinton, near Warwick, Piers de Gaveston seized by the Earl of Warwick at, 77.

Dammori, Roger, dies before judgment pronounced on him, 124.

Danbury, in Essex, alleged appearance of the Devil at, 340; the summit of the Church at, is injured, 340.

Dangwyth (?), an Irish chieftain, submits, 173.

Danube, regions beyond the, 155.

Darkness, marvellous, at the moment of the death of the Earl of Leicester, 19

Dartmouth, the people of, furnish ships against the Bretons, 375; the Sieur de Castellis lands near, and is slain, 383; prowess of the English women at, 384.

David, his grief for his son Absalom, 34.

David, brother of Llewelyn, surprises Sir Roger de Clifford, the Justiciar of Wales, and takes him prisoner, 39; sends him to Llewelyn, 39; he destroys Flint Castle, 39; is pursued by King Edward I., 40; and captured, 41; put to death at Shrewsbury, 41.

De Viris Religiosis, the Statute, 45, 46.

De la Mare, death of Thomas, Abbot of St. Alban's, 195. *See* St. Alban's.

De la Pole, Michael, petitions for the restoration of certain of his father's estates, 312; answer thereto, 312.

Dearth of victuals, mandate issued, with the view of alleviating the, 89, 90; increase of the, 92; circumstances attending it, 93; evil effects thereof, 93. *See* Famine.

Debenham, Gilbert de, Sheriff of Norfolk and Suffolk, 184; apprehends certain impostors, 184.

Delisle, Sir Warin, executed, 124.

Denmark, the people of, attack England, 132; piracy of the subjects of the Queen of, 186; the people of Norfolk suffer therefrom, 186; the King of (Eric VII.), asks Philippa, daughter of Henry IV. in marriage, 412; a favourable answer is given, 412; Amaronia, the Queen mother of, asks the daughter of Henry IV. in marriage for her son, 412; loses her husband in war with Sweden, 413; avenges his death, and conquers Sweden, 413; the Princess Philippa is proclaimed Queen of, 417; the Princess leaves England for, 420; the produce of the country consumed by its army, 420; conduct of the Queen of, after her conquest of Sweden, 420.

Deputation of nobles and others, to call upon Richard II. to resign the crown, 252, 253.

Derby, Henry, Earl of, rising against him in the County of Chester, 159; death of his wife, 168; he escorts the King of France at Guynes, 190; is created Duke of Hereford, 222. *See* Henry IV., Hereford, *and* Lancaster,

Derby, the Earldom of. *See* Ferrers.

Derby, the Countess of, her death, 168; she is buried at Leicester, 168.

Despenser, Sir Hugh le, the Earl of Leicester exhorts him to fly, before the Battle of Evesham, 18; he refuses, 18; is slain in the Battle, 20.

Despenser, Hugh, the Elder, Thomas, Earl of Lancaster, his enemy, 107; he is banished, 110. *See* Winchester.

Despenser, Sir Hugh, the Younger, marries a sister of the Earl of Gloucester, 86; the King's Chamberlain, 107; by the royal favour, gains possession of the Land of Gower, 107; conceals himself from the anger of the Barons, 110; hatred of him by Sir Andrew Harcla, 127; at Newcastle on Tyne, 133.

Despenser, Sir Thomas, suborned as an accuser of the arrested nobles, 207; is created Earl of Gloucester, 222. *See* Gloucester.

Despenser, the Lady, accuses her brother, the Duke of York, of high crimes, 398: her esquire offers to support the charge, 398.

Despensers, the Barons wreak their vengeance on the, and their friends, 108; the exile of the, is demanded by the Barons, 109.

Deuteronomy, the Book of, quoted, 143.

Devil, alleged appearance of the, at Danbury in Essex, 340.

Devreux, Sir John, King's Seneschal and Constable of Dover, 156; dies suddenly, while preparing to accompany the Dukes of Lancaster and Gloucester to France, 156.

D'Eyvile, Sir Gocelin, executed, 124.

Dominicans. *See* Friars Preachers.

Dorset, the Marquis of, denies complicity in the death of the Duke of Gloucester, 313; is adjudged to lose the rank of Marquis, 318. *See* Somerset.

Douglas, Earl, leads the Scots in their invasion of England, 344; is attacked and defeated by the Earl of Northumberland, 345; taken prisoner, 346; taken at the Battle of Homildon Hill, 366; aids Henry Percy against Henry IV., 366; his prowess at the Battle of Shrewsbury, 367; is taken prisoner, 368; is severely wounded, 368.

Dover, King Henry III. retires to, 8; the Castle of, put in charge of Sir E. Waleran, 8, 9; King Edward I. crosses to, from Witsand, 37; Sir John Devreux, Constable of, 156; Sir Thomas de Beaumont succeeds him, 156; men of, aid the Earl of Somerset against the Spaniards, 389.

Dragon, appearance of a, near Sudbury, 402.

Dublin, the Archbishop of, takes the Bishop of Hereford under his protection, 141; is sent as envoy to the King of France, to request him to excuse the attendance of Edward II. to do homage for Gascoigne, 143; Robert Waldeby, Archbishop of, is made Bishop of Chichester, 186.

Dublin, Richard II. keeps Christmas at, 172.

Dumfries, the County of, 135.

Dunbar, George, Earl of, joins the Earl of Northumberland in the pursuit and defeat of the Scots, at Homildon Hill, 344, 345; also, Earl of March, 349; is commended by Parliament for his services, 349; instigates Henry IV., before the Battle of Shrewsbury, to immediate action, 364, 367; aids the King in that Battle, 367.

Dunstaple, a tournament proclaimed at, 14; forbidden by the Earl of Leicester, 14, 15; thieves on the road to, from St. Alban's, 22; a cattle-stealer of, is executed at St. Alban's, 23, 24; the Barons assemble at, and demand the fulfilment of the Ordinances, 77.

Dunstaple, Walter de Baldock, Canon of, 339. *See* Lawne.

Dureward, Sir William, is chosen Speaker in Parliament, 302.

Durham, Louis de Beaumont is consecrated Bishop of, 99; he is imprisoned, and forced to pay ransom, 99; Walter Skirlaw, Bishop of, sent to France by Henry IV., announcing his accession, 320; present at Bridlington, at the Translation of John, Prior of that place, 388; Thomas de Langley, succeeds Walter Skirlaw as Bishop of, 419.

Durham, the envoys of the Pope are plundered by robbers near, 99; they are allowed to proceed to, 99; they proceed from, to York, 99.

Dymmok, John, the office of Champion heretofore held by, and awarded to him, 288.

Dymyl (?), an Irish Chieftain, submits, 173.

Dymysyn (?), an Irish Chieftain, submits, 173.

Dynesley, timber at, given by Edward II. for repair of the Choir of the Abbey of St. Alban's, 83.

Dysentery at Coventry, 394.

E.

Earthquake, 102.
East March, the Scots invade England by the, 164.
Ecclesiastes, the Book of, quoted, 17, 56.
Edmund, Saint, Archbishop of Canterbury, the Life of, 392.
Edward I., (as Prince,) his father, Henry III., writes to him for aid against the Barons, 6; he collects forces, 6; declines to be absolved from his oath, 6; final terms with the Barons to be delayed till his arrival in England, 7; he returns to England, with William de Valence, 7; enters into a compact with the Barons, 7; remains with the Barons, without the Tower of London, 8; at the Battle of Lewes, 10; pursues the Londoners from the field of battle, 11; is himself made prisoner, 11; and sent to Wallingford Castle, 12; then sent to Hereford Castle, 12, 13; he escapes by stratagem from the Castle, 13; defeats Simon de Montfort, the Younger, 17; defeats the Earl of Leicester at Evesham, 17–19; his sorrow at the death of the Earl, 20; he escorts the widow of Simon de Montfort to her native land, 20; Louis IX., King of France, requests him to join in a Crusade for recovery of the Holy Land, 25; Louis agrees to supply him with money, 25, 26; Edward's character and prowess, 26; comparison of him with Ishmael, 26; he consents to aid the French King, and obtains his father's sanction, 26; character of the Princess Alianor, his wife, 26; his daughter, the Princess Joanna of Acre, 27; his anger at her marriage to a man of low degree, 27; how appeased, 27; he sets out for the Holy Land, 27; meets the King of France at Tunis, 27; his resolution on hearing of the death of Louis, 29; the remark of

Edward I.—*cont.*
the Soldan of Babylon on hearing it, 29; he is wounded at Acre by an assassin, 30; prowess shown by him in slaying the assassin, 30; friendly feeling of a Saracen Emir towards him, 30, 31; his reasons for not taking vengeance on the Saracens, 31; his followers approve of his advice, 32; he ascertains the diminished numbers of the English troops, 32, 33; orders the English troops to return home, 33; he sets out for England, 33; arrives in Sicily, 33; the King of Sicily informs him of the death of his father, uncle, and son, 33; his lamentation thereon, 34; he assumes the royal dignity, 34; repairs to Rome, 34; and thence to Gascoigne, 34; where he remains a year, 34; the eldest son of Henry III., by Alianor of Savoy, 34; he crosses from Witsand to Dover, and arrives in England, 37; is crowned by Kilwardby, Archbishop of Canterbury, at Westminster, 37; why styled "Edward "the Third," 37; his abundant promises, 37; he summons Llewelyn, Prince of Wales, to Parliament, 38; on Llewelyn's refusal, he invades Wales, and reaches Snowdon, 38; Llewelyn submits, and accompanies him to London, 38, 39; he again invades Wales, to attack Llewelyn, 39, 40; pursues David, the brother of Llewelyn, 40; enters the Castle of Opa, and takes Anglesey, 40; but suffers great losses, 40; orders Sir John de Vesci to besiege Snowdon, 41; finally conquers Wales, 41; puts David, brother of Llewelyn, to death, 41; he is requested to mediate between the Kings of France and Aragon, 42; at the request of Pope Honorius IV., he crosses over to France, to mediate, 43; his exploits in Gascoigne, 43; his anger, on hearing of another rising in Wales, 43; his praises, 46, 47; deprives John Baliol and Llewelyn of their thrones, 47; necessity for the imposts laid by him upon his people, 47; Mary of Woodstock, his daughter, as-

Edward I.—*cont.*
sumes the veil, 48; death of Queen Alianor, his wife, at Hardeby, near Lincoln, 49; honours paid by him to her memory, 50; grief manifested by him at the great slaughter of his enemies in a naval combat, 52; he declines to attend the Parliament of the King of France, 52, 53; certain French ships seized, contrary to his wish, 53; he makes overtures of peace to the King of France, 53, 54; and asks his sister, Margaret, in marriage, 54; his offer is accepted, 54; Philip then enters Bordeaux, to give Edward reseisin of Gascoigne, 54; the Count of Flanders determines to give his daughter in marriage to the son of Edward, 55; Edward lands with an army in Gascoigne, 56; is accompanied by his brother, Edmund, Earl of Lancaster and Leicester, 56; is aided by the army of the King of Almaine, 56; and by soldiers of the King of Aragon, 56; the French are defeated in Gascoigne, 57; King Edward expels the Jews from England, 57; he appeals to Pope Boniface VIII. against the King of France, 58; promises, if his appeal is heard, to enter on a Crusade against the Saracens, 58; death of his brother Edmund, leader of the army in Gascoigne, 58, 59; commands the citizens of Oxford to be punished for a commotion, 59; death of, at Burgh on the Sands, 63; enriches his nephews, Henry and John, sons of Edmund, Earl of Lancaster, 71; he is resisted by the Earl of Hereford and Earl Marshal, 74; on the death of the Earl of Hereford, the Earl Marshal submits, 74; he gives the Earldom of the Earl Marshal to his son, Thomas de Brotherton, 74; the kingdom of Scotland duly awarded to him, 132.

Edward II., (as Prince,) the Count of Flanders purposes giving his daughter in marriage to, 55; succeeds to the throne, on the death of his father, Edward I.; 63; he imprisons his father's chief executor, Walter de Langton, Bishop of Chester (Lichfield and Coventry), 63; cause of his hatred, 63, 64; the Bishop is finally restored, in some degree, to the royal favour, 64; Edward recalls Piers de Gaveston from exile, 64, 65; bestows on him the County of Cornwall, 65; he crosses over to France, to marry the Princess Isabella, 65; leaves the kingdom of England in the charge of Piers de Gaveston, 65; disgust of the nobles thereat, 65; with the Queen, is received by the nobles with due honour, 65; shews extreme partiality for Gaveston, 65; is crowned, with the Queen, at Westminster, 65; the nobles are jealous of his preference for Gaveston, and entertain hostile feelings towards him, 66; they draw up certain Articles, to counteract the influence of Gaveston, 66; he ratifies the Ordinances, 66, 67; the exile of Gaveston is provided in the Ordinances, 67; it is carried into effect, but the King delays to put the other provisions of the Ordinances in force, 67; he gives to Gaveston the sister of the Earl of Gloucester in marriage, 67; recalls Gaveston from exile, 67; on the demand of the Barons, again sends Gaveston into banishment, 68; Gaveston, on his speedy return, presents himself to the King, at York, 69; names of his principal opponents, 74; the Earl of Lancaster sends letters to him, at York, requesting him to deliver Gaveston to the Commons, or to send him into banishment, 74; he leaves York, with Gaveston, for Newcastle on Tyne, 75; proceeds with him to Tynemouth, 75; obtains a ship in the port of the Tyne, and proceeds with him to Scarborough, 75; leaves Gaveston in the Castle, and proceeds to York, 75; on the capture of Gaveston, he intercedes with the Barons for his life, 76; the Earl of Pembroke engages to keep Gaveston, in safety, up to a certain day, 76; the King arrives

Edward II.—*cont.*
at London, 77; the Barons assemble at Dunstaple, and demand the fulfilment of the Ordinances, 77; the clergy, with certain foreign prelates, attempt to mediate between the King and the Barons, 77, 78; the Barons agree to surrender Gaveston's effects to the King, 78, 79; birth of his son, Prince Edward, (afterwards Edward III.), 79; his grief for the death of Gaveston is assuaged thereby, 79, 80; dissensions between the King and the Barons are still caused by certain persons, 80; he rebukes the Barons, in Parliament, for leading an army against him, and for their conduct to Gaveston, 80; the Queen, the Earl of Gloucester, and the Bishops, mediate effectually between the King and the Barons, 80; final agreement, that the Barons shall ask pardon, in Westminster Hall, of the King, 81; a grant made to him, 81; the Pope, to gratify him, appoints Walter Reynolds, Bishop of Worcester, Archbishop of Canterbury, 82; he and the Queen are feasted by Archbishop Walter at Canterbury; he visits St. Alban's, and makes offering to the Saint, 83; his munificence to the Abbey, 83; he spends Easter at Ely, 83; passes through Lincoln, York, and Newcastle on Tyne, to Berwick, 83; he hastens to raise the siege of Stirling Castle 83; loses many troops there, 83; his army is defeated by the Scots, at Bannockburn, 84, 85; desperate valour displayed by him in the battle, 86; the bodies of the Earl of Gloucester and the Baron de Clifford are sent to him at Berwick, by Robert le Brus, 87; he revolves his disaster in his mind, and the successes of the Scots, 88; removes from Berwick to York, 88; holds a private conference there, 88; the two Archbishops come to an understanding as to the primacy, at his request, 88; he keeps Christmas at Windsor, 88; causes the body of Gaveston to be embalmed, and buried at Langley, 88; mandate issued by him for alleviation of the dearth in England, 89, 90; his territories in Ireland invaded by Edward, brother of Robert le Brus, 91; invasion of his castles and lands in Wales, 92; when at St Alban's, bread is with difficulty found for the support of his household, 92; he spends Christmas at Clipston in Sherwood, 92; is put in good spirits by the birth of his son, John of Eltham, 95; returns to Clipston in Sherwood, 95; at Woodstock, issues a mandate as to the sale of ale, 95–98; keeps Easter at Clarendon, and returns to London, 98; device employed, through the agency of a female, to remind him of his duty, 98; envoys are sent by the Pope to establish peace between him and the Earl of Lancaster, 99; the envoys make terms between him and the Earl of Lancaster, 102; his daughter, Alianor, is born at Woodstock, 102; he holds his Court at Beverley, 103; contemplates the recapture of Berwick from the Scots, 103, 104; attempts to intercept the Scots, after the Battle of Mitton on Swale, 104; waits for them near Newminster, but they escape by another road, 104; he reluctantly gives his assent to the nomination, by the Pope, of Reginald de Asser to the Bishopric of Winchester, 105; by his favour, the younger Hugh Despenser gains possession of the Land of Gower, 107; the Barons demand the exile of the Despensers, 109; the King refuses, 109; the Barons come to London, with the King's sanction, and extort certain concessions from him, 109; he sends the Elder Despenser into banishment, 110; lays siege to Leeds Castle, and takes it, 110; keeps Christmas at Cirencester, 111; summons his forces, and many of the Barons submit, 111; he orders the execution of many Barons, 124; collects an army at Newcastle on Tyne, and invades

Edward II.—*cont.*
Scotland, 125 ; the unfortunate results thereof, 125 ; he flies from the Scots, to the Abbey of Byland, 125 ; escapes to York, 126 ; flight from him, of the Earls of Lancaster and Hereford, 126 ; the captured Barons brought before him at Pontefract, 126 ; he conclndes a truce for thirteen years, between England and Scotland, 132–138 ; conspiracy for liberation of the adherents of the Barons, imprisoned by him, 138 ; he makes inquisition in the Counties of York and Lancaster, and the towns near the Marches of Wales, as to offenders against the peace, 139 ; celebrates Christmas at Kenilworth Castle, 139 ; convenes the nobles at Westminster, 139, 140 ; he is summoned to do homage to the King of France for Gascoigne, 140 ; the Bishop of Hereford is examined before him, as to treason, 141 ; the Archbishops take the Bishop under their protection, 141 ; the King is surprised at their audacity, 141, 142 ; on inquisition made by his order, the Bishop is found guilty, 142 ; the King shews kindness to the Bishop of Lincoln, and he is restored to his possessions, 142 ; he sends envoys to the King of France, requesting him to excuse his personal attendance to do homage for Gascoigne, 143 ; the King of France refuses, unless compensation is made for a certain trespass committed against him in Aqnitaine, 143, 144 ; he withdraws certain concessions made by his envoys to the King of France, 145 ; wishes to appoint Robert de Baldock to the See of Winchester, but is thwarted by the Pope, 148 ; he disgraces John de Stratford, appointed Bishop by the Pope, 148 ; but takes him back into favour, 148, 149 ; he condemns John de Suliac, the French envoy, to death, 150 ; but spares him, at the intercession of the Queen of France, 150 ; he keeps Christmas at Nottingham, 152 ; returns to London, and holds a Parliament at Westminster, 152 ; the French require him to renounce his title to the County of Ponthieu, 152.

Edward III., birth of, 79 ; the nobles of England forbid him to be named after the French King, 79 ; he establishes in Ireland the Bench and the Exchequer, 172 ; a cup made by his order, given by Richard II. to the King of France, 191.

Edward, Prince (the Black Prince), requests the King of the Majorcas to be godfather to his son, 233 ; receives the sacred Ointment of St. Thomas, 299 ; Sir Roger Clarendon, said to have been his bastard son, 340.

Edward, Saint, the Confessor, Richard II. adds to his shield the arms of, 223.

Eleanor (Alianor) of Savoy, married to Henry III., 34 ; her issne by him, 34 ; assumes the veil at Amesbury, 48 ; her death and burial there, 49.

Eleanor (Alianor), the wife of Prince Edward, her virtues, 26 ; bears a daughter, Joanna, in the Holy Land, 26 ; follows King Edward I. into Gascoigne, 34 ; her praises, 48 ; her children by Edward, 48 ; dies at Hardeby, near Lincoln, 49 ; her virtues, 49 ; Masses celebrated for her, 50 ; honours paid to her remains, 50 ; her body rests at St. Alban's, 50 ; crosses erected in memory of her, 50 ; she is buried at Westminster, 50.

Eleanor (Alianor), the Princess, daughter of Edward II., born at Woodstock, 102.

Elmham, Sir William, opposes the Duke of Lancaster, 246 ; is captured, 246.

Eltham, Prince John born at, son of Edward II., 95 ; the Emperor of Constantinople keeps Christmas, with Henry IV., at 335 ; Henry IV. keeps Christmas at, 397.

Ely, (John Hotham,) Bishop of, assists at the consecration of the Bishop of Winchester, at St. Alban's, 105 ; an envoy from the Barons to King Edward II., 109.

Ely, the Barons take possession of the Isle of, against Henry III., 10.

Ely, Edward II. spends Easter at, 83; the people of, obtain full remission for benefactors, on a certain day, from Rome, 348.

Emir, friendly feeling of a Saracen, for Prince Edward, 30, 31.

England, disease among sheep throughout, 37; dissensions of, with France, how commenced, 51; fear of the English manifested by the Normans, 53; and France, the ports of, closed against each other, 53; the goldsmiths of, punished for clipping the coin, 58; Piers de Gaveston is banished from, 67; he returns to, 68; the English are rebuked by Philip IV. of France, for the maltreatment of his daughter, Isabella, by Piers de Gaveston, 68; the Bishops of, mediate between Edward II. and the Barons for peace, 77, 78; rejoicings throughout, for the birth of Prince Edward (afterwards Edward III.), 79; great dearth in, 89, 90; increase of the dearth, 92, 93; great misfortunes befalling the people of, 93; a pestilence in, 94; mandate for the regulation of the sale of ale throughout, 95–98; envoys sent by the Pope to establish peace between, and Scotland, 99; the Scots ravage the North of, 101, 102; an army levied against the Scots from the chief towns of, 102; the English are defeated by the Scots at Mitton on Swale, 104; a truce concluded by, with Scotland, for two years, 104; a murrain in, 104; the Scots invade, 125, 126; formerly called "Albion," and inhabited by Giants, 132; afterwards attacked by other nations, 132; takes its name of "Britannia" from Brutus, 132; a truce of thirteen years concluded by, with Scotland, 132–138; evils arising from the dissensions of the Kings of, and of France, 150, 151; a truce between, and France, 151; loss to, in the death of Sir John de Roos, 165; a truce concluded by with France, for four years, 168; the Irish in, are ordered to return

England—*cont.*
home, 171, 172; Richard II. returns to, from Ireland, 183; suffers losses through piracy of the subjects of the Queen of Denmark, 186; the laurels throughout, wither, and then revive, 229; supposed signification thereof, 229; the Bishop of Chalcedon collects money in, to aid the Emperor of Constantinople against Bajazet, 230, 231; money is extorted from seventeen Counties of, on pretence of having supported the Duke of Gloucester, 234, 235; bad feeling in, towards King Richard, when absent in Ireland, 239; all the escheats throughout, said to have been farmed by the Earl of Wiltshire, 240; the Duke of Lancaster prepares to invade, 240; the Duke of Lancaster hovers about the coasts of, 242; good wishes in, for his success, 242; the Duke of Lancaster lands in, 244; the Chronicles in the Monasteries of, to be examined, 252; oath taken by the Kings of, at their Coronation, 258, 259; invaded by the Scots, 320, 321; its loss in the death of the Duke of Gloucester, and his wife and son, 321; the North of, is invaded by the Scots, under Earl Douglas, 344; the people of, not allowed to keep hostels in Lombardy, 379; the Lombards not allowed to keep hostels in, 379; variations of fortune experienced by the people of, in their contests with the French, 382.

English, Sir William, attacks Sir Thomas Strother, governor of Jedburgh Castle, 166, 167; is challenged by Strother to combat, and defeats him, 167.

Ephesians, the Epistle to the, quoted, 48.

Epidemic, a fatal, 332.

Ergom, Ralph, Bishop of Bath. *See* Bath.

Erpingham, Sir Thomas, accompanies the Duke of Lancaster in his invasion of England, 243; a Commissioner to pronounce sentence of deposition on Richard II., 278, 279; attends Convocation on the King's behalf, 289; carries the sword

Erpingham, Sir Thomas—*cont.*
before Henry IV., at his Coronation, 291; presents a petition, as Chamberlain, in behalf of Michael de la Pole, 312. *See* Deputation.
Erskine, Lord de, taken prisoner, 346.
Essex, pestilence in, 159; singular fraud practised upon the religious houses of, 183, 184; a murrain among cattle, said to have prevailed in, 105. *See* Colne, *and* Danbury.
Essex and Hertford, the Sheriff of. *See* Pereris.
Evesham, Simon, Earl of Leicester, is defeated at the Battle of, 17–19; the Monks of, bury the body of the Earl of Leicester in the Monastery, 20; but conceal his burial-place, 20.
Exeter, Thomas Brantingham, Bishop of, dies, 186; is succeeded by Edmund de Stafford, 186; Stafford is appointed Chancellor, 194, 337.
Exeter, the Duke of, a principal adviser of Richard II., 223; accompanies King Richard to Ireland, 238; Richard, Earl of Arundel, escapes from the house of, 241; the Duke accompanies King Richard from Ireland to England, 248; he is sent by Richard to the Earl of Northumberland and the Archbishop of Canterbury, 249; Richard stipulates for his life, 250; he holds the Acts of 21 and 22 Richard II. to be null and void, 303; challenges Sir William Bagot, 305; denies complicity in the death of the Duke of Gloucester, 313; is adjudged to lose the rank of Duke, 318. *See* Huntingdon.
Ezekiel, the Book of, quoted 132.

F.

Falkirk, the Scots, at the Battle of Bannockburn, take warning by their disaster at, 84.
Famine in England, increase of the, 94; crimes arising from the, 95. *See* Dearth.
Ferby, William, a clerk, executed, 332.
Ferby, William de, notary public. *See* Deputation.
Ferrers (? Derby), the Earl of, his Earldom given by Henry III. to his son Edmund, 70.
Fife, the Earl of, taken prisoner, 346.
Fires, disastrous, in England, 167.
Fitz-Water, the Lord, asserts the good name of the Duke of Gloucester, in Parliament, by challenge, 308; accuses the Duke of Albemarle, 310; the Duke of Surrey defends Albemarle, 310; Fitz-Water challenges Albemarle, 310; again challenges the Duke of Albemarle for complicity in the death of the Duke of Gloucester, 313.
Fitz-William, Sir William, executed, 124.
Flagellants, Companies of, arise in Italy, 322.
Flanders, the Count of, determines to give his daughter in marriage to the son of Edward I., 55.
Flanders, Piers de Gaveston leaves France for, 69. *See* Flemings.
Fleming (Flemyns), Sir David, taken prisoner, 346; receives the Earl of Northumberland and Lord Bardolf, on their flight to Scotland, 414; slain by the Scots, 418.
Flemings, the, with the Bretons, burn Hornseye, 413; they are captured by the men of Hull, 413.
Flint, the Castle of, destroyed by Llewelyn, 39; Richard II. flees to, 249; Richard surrenders to the Duke of Lancaster at, 250.
Flisco, Luke de, Cardinal, an envoy of the Pope to England, 99; he is plundered near Durham, 99; proceeds to York, 99; to London, 100; with his colleague, endeavours to levy money from the English clergy, which is resisted by them, 100; after making terms between the King and the nobles, he returns home, 102.
Fowin, the palfreyman of Edward I., 29.
Framlingham, Margaret, Duchess of Norfolk, dies at the Castle of, 233.

France, Prince Edward arrives in, 25, 27; a powerful man of, brings a diseased sheep into Northumberland, 38; war between the King of, and the King of Aragon, 42; Edward I. crosses over to, to mediate, 42, 43; dissensions of, with England, how commenced, 51; the people of, hang an English sailor, 51; the French fleet is defeated near St. Matthew, 52; and England, the ports of, closed against each other, 53; certain French ships are seized, contrary to the wish of King Edward, 53; the French are defeated in Gascoigne, 57; Edward II. crosses over to, to marry the Princess Isabella, 65; Piers de Gaveston, on his banishment from England, retires to, 68; he is driven from thence, 69; Edmund, Earl of Lancaster, in, 70; Navarre, how joined to the kingdom of, 71; the nobles of England forbid Prince Edward to be named after the King of, 79; a murrain said to have prevailed among the cattle in, 105; Edward II. is summoned to do homage to the King of, for Gascoigne, 140; Sir Roger Mortimer, the Younger, reaches, 146; the French invade Aquitaine, and conquer Agen, 149; Aymer, Earl of Pembroke, is sent envoy to, 150; the Queen of, intercedes with King Edward II. for John de Suliac, the French envoy, 150; evils arising from the dissensions of the Kings of, and England, 150, 151; a truce between, and England, 151; fresh envoys are appointed in England, to be sent to, 152; the French require the English King to renounce his title to Ponthieu, 152; a truce with England for four years, 168; the French promise assistance to the Duke of Lancaster, in his invasion of England, 241; envoys sent to, by Henry IV., announcing his accession, 320; ambassadors are sent from, to escort back Queen Isabella, 331; the conditions of peace with, are renewed, 331; Queen Isabella returns to, 337; high estimate of the Earl of Worcester by the King of, 365; a truce

France—*cont.*
made with, 372; the French plunder the Isle of Wight, 378; the French demand tribute from the Isle of Wight, 381; which is refused, 381, 382; variations of fortune experienced by the French, in their contests with the English, 382; many French, who land near Dartmouth, are slain, 384; names of the French prisoners, 384; Henry IV. rewards the captors, and retains the prisoners, 386; singular successes of Henry de Pay in, 386–388; names of the French prisoners taken at the siege of the Castle of Merk, 400, 401; naval victory gained over the French by Thomas, Duke of Lancaster, and the Earl of Kent, 401, 402; French forces are sent in aid of Glendower, 415; they experience losses, but take Caermarthen, 415; ships of, taken by Lord Berkeley and others, 415; the Seneschal of, taken, 415; French ships taken, sent to aid the Welch, 419. *See* Charles VI., Louis IX., *and* Philip IV.

Freville, Baldwin, claims the office of Champion, unsuccessfully, 287, 288.

Friars Minors, London, Margaret, Duchess of Norfolk, is buried in the Church of the, 233.

Friars Preachers, the body of Piers Gaveston buried in the Chapel of the, at Langley, 77.

G.

Ganville, Sir Nicholas, slain at Shrewsbury, 369.

Garton, dissensions between France and England, commenced at, 51.

Gascoigne, King Edward I. and Queen Alianor in, 34; Philip IV. of France is advised to withhold, from its sovereign,

Gascoigne—*cont.*
Edward I.; Charles of Valois contemplates invading, 56; King Edward I. lands in, 56; death of Edmund, Earl of Lancaster and Leicester, in, 58, 71, 72; Edmund, Earl of Lancaster, sent to, 71; misfortunes of the English in, 93; Edward II. is summoned to do homage to the King of France for, 140; the Duke of Lancaster raises troops in England for service in, 161; great abundance of wine of, 167.

Gaucelinus, Cardinal, an envoy of the Pope, to England, 99; he is plundered near Durham, 99; proceeds to York, 99; to London, 100; with his colleague, endeavours to levy money from the English clergy, which is resisted by them, 100; after making terms between the King and the nobles, he returns home, 102.

Gaveston, Piers de, is recalled from exile, 64, 65; account of him, 64; his great cupidity, 64; is made Earl of Cornwall, 65; Edward II. leaves the kingdom of England in the custody of, 65; disgust of the English nobles thereat, 65; the King shews extreme partiality for him, on returning from France, 65; he holds a tournament at Wallingford, and offends the nobles there, 65; the nobles entertain hostile feelings towards him, 66; measures taken by them to counteract his influence, 66; the Ordinances provide for his banishment, 67; he is banished to Ireland, 67; marries the sister of the Earl of Gloucester, 67; returns from exile, 67; his insatiate avarice, 68; Queen Isabella informs her father thereof, 68; insolence shown by him to the English nobles, 68; they again insist on his banishment, 68; he again retires from England, 68; enters France, 68; the King of France threatens him with vengeance, 68; he leaves France for Flanders, 69; returns to England, 69; relies upon the King and the Earl of Gloucester, 69; presents himself to the King at York, 69; the nobles again concert measures against him, 69; the Earl of Lancaster sends letters to the King, at York, requesting him to deliver him to the Commons, or to send him into exile, 74; he proceeds with the King, from York, to Newcastle-on-Tyne, 75; proceeds, with the King, to Tynemouth, 75; thence, by ship, to Scarborough, 75; is left in the Castle there, while the King proceeds to York, 75; the Barons seize his effects at Newcastle, 75; he surrenders to them, at Scarborough, 76; is taken from the custody of the Earl of Pembroke by the Earl of Warwick, 76; is put to death near Warwick, 77; his body is buried, first at Oxford, 77; finally, in the Chapel of the Friars Preachers, at Langley, 77; his effects agreed to be restored by the Barons to the King, 78, 79; after some hesitation, they are restored, 79; King Edward's grief for his death is assuaged, 79; married to a sister of the Earl of Gloucester, 86; Sir Hugh de Audley marries his widow, 86; ceremonies attending his burial, at Langley, by the King's order, 88; but few of the nobles there, 88.

Gehazi alluded to, 183.

Genesis, the Book of, quoted, 26, 131, 179, 296.

German, a shoemaker of St. Alban's, his munificence, 165.

Germany. *See* Almaine.

Giants, the former inhabitants of England, 132; conquered by Brutus and Corinæus, 132.

Giffard, Sir John, executed, 124.

Glastonbury, the Abbot of, a Commissioner to pronounce sentence of deposition on Richard II., 278, 279.

Glendower, Owen, his early education, 333; dissension between him and Reginald, Lord Grey de Ruthin, 333; rising in Wales under, 333, 334; ravages committed by, 337; takes prisoner Lord Grey de Ruthin, 338, 339; defeats the men of Hereford, and captures Edmund

Glendower, Owen—*cont.*
Mortimer, 341; prevails against the English army, by magical devices, it is surmised, 343; Edmund Mortimer marries his daughter, 349; Reginald, Lord Grey, pays a ransom to him, 349; his aid is relied on by Henry Percy, in his insurrection, 361; is joined by the Bishop of St. Asaph, 396; his son and chancellor are captured, 399; his son-in-law is taken, 400; with the aid of French forces, he takes Caermarthen, 415; false information given, that many Abbots and Priors of England render him assistance, 416; a son of, slain, 418.

Glosseran, the Castle of, is besieged by Sir William de Munchensy, 43.

Gloucester, Gilbert de Clare, Earl of, reconciled to the Earl of Leicester, 8; the sons of the Earl of Leicester proclaim a tournament at Dunstaple against, 14; it is forbidden by the Earl, their father, 14, 15; the Earl's anger thereat, 15; his designs against the Earl of Leicester, 15; he attacks the Earl of Leicester, at Evesham, 18; marries the Princess Joanna of Acre, 27; attends Henry III. to Norwich, 28.

Gloucester, Gilbert de Clare, Earl of, Piers de Gaveston is married to a sister of, 67; nephew of Edward II., 74; a mediator between Edward and the Barons, 74, 80; is slain at Bannockburn, 85; division of his territory, 86; marriages contracted by his three sisters, 86; his body is restored to the King by Robert le Brus, 87.

Gloucester, Thomas, Duke of, an envoy to France, for the establishment of peace, 155; a grant demanded for the purpose, 155; he sets out for France, but is unable to make terms, 157; he effects a truce with France, 158; rising against him, in the County of Chester, 159; the Dukes of Burgundy and Berri are the first to inform him thereof, 160; he returns home, and protests his innocence

Gloucester, Thomas, Duke of—*cont.*
before Richard II., 160; holds himself in readiness to aid the Duke of Lancaster, 161, 162; accompanies King Richard to Ireland, 172; is sent, as an envoy, from Ireland, to shew the King's necessities to the English Parliament, 173; obtains a grant for the King, 173, 174; escorts the King of France at Guynes, 190; is invited to a banquet by King Richard, with sinister intentions, but, being ill, excuses himself, 201, 202; Richard levies forces, and proceeds to arrest him, at Plashy, in Essex, 203; particulars of the arrest, 203–206; he is taken to Calais, and put in confinement, 205, 206; prophecy fulfilled in his fall, 206; a fox's tail always borne on a lance, in his presence, 206; public sorrow in England for his capture, 206; proclamation, by the King's order, as to the alleged reasons thereof, 206; he is accused in Parliament, 209; impeached by Sir John Bushy, 209; charters of pardon, granted to him by the King, are revoked by Parliament, 210, 211; the Earl of Arundel is charged with treason, jointly with him, 214; he is interrogated at Calais by William de Rikille, Justiciar, 221; by the King's order, is put to death, 221; the King bestows part of his lands, 223; seventeen Counties are charged with having supported him, 234; King Richard takes with him to Ireland the son of, 239; enquiries are made in Parliament, in reference to his murder, 306; his good name asserted in Parliament, by challenge, 308; one Halle accused of being an accomplice in the murder of, 309; who accuses the Duke of Albemarle thereof, 309; certain peers are again charged in Parliament as to their proceedings against him, 313; judgment given against his accusers, 314–320; death of his son, returning from Ireland, 321; Serle, his murderer, is taken, and executed at London, 390, 391.

Gloucester, Thomas Despenser, Earl of, Richard II. stipulates for his life, 250; a Commissioner to pronounce sentence of deposition on Richard II., 278, 279; holds the Acts of 21 and 22 Richard II. to be null and void, 303; denies complicity in the death of the Duke of Gloucester, 313; adjudged to lose the rank of Earl, 318; is beheaded at Bristol, 329. *See* Despenser.

Gloucester, the Countess of, widow of Gilbert, Earl of, for a time supposed to be pregnant, 86.

Gloucester, the Duchess of, wife of Thomas, Duke of, accompanies the Princess Isabella to the presence of Richard II., 193; death of, 321.

Gloucester, the country in the neighbourhood of, subdued by Edward I., 41.

Goldsmiths, the, of England, punished for clipping the coin, 58.

Gordon, Lord, slain at Homildon Hill, 346.

Gousile, Sir B., slain, during the Battle of Shrewsbury, by one of his own household, 369, 370.

Gower, the Land of, belonging to Sir William de Brewes, 107; dispute concerning the alienation of, 107; recovered by the Earl of Nottingham against the Earl of Warwick, 201; King Richard II. condoles with the Earl on the loss of, 202.

Graham (Grame), Sir Walter, taken prisoner, 346.

Gray, Sir Thomas, a Commissioner to pronounce sentence of deposition on Richard II., 278, 279; governor of Werk Castle, 321. *See* Deputation.

Great Sea, regions beyond the, 155.

Greece, the Bishop of Chalcedon comes from, into England, 230.

Green, John, his election to the See of Worcester is quashed, 186.

Green, Sir Thomas, a confederate with Sir John Bushy, 209; his bad character, 209; at London, gives counsel to the Duke of York, 243; his fear, 244; is beheaded at Bristol, 246.

Grenecornwall, Sir John, conquers a foreign opponent in combat, 333; Henry IV. gives him his sister, widow of the Earl of Huntingdon, in marriage, 333; a son is born to him, 398; the Abbot of St. Alban's is godfather, 398; grief of, for the death of the Earl Marshal, 411; their connexion by marriage, 411.

Grey, Reginald, Lord, de Ruthin, escorts the son of the Duke of Gloucester from Ireland, 321; is taken prisoner by Owen Glendower, 338, 339; pays ransom to Glendower, 349.

Grey Friars. *See* Friars Minors.

Grimsby, Gilbert de Middleton is landed at, 101.

Gualas (?), 41.

Guernsey, Sir John de Cobham is confined in the Island of, 224; he returns from, 252.

Guynes, Richard II. proceeds from Calais to the Castle of, 189; Richard entertains French nobles in the Castle of, 192.

H.

Hadley, John, appointed Treasurer for War, 379.

Hadley, in Essex, the Castle of, the mansion of the Earl and Countess of Oxford, 327.

Halle, a serving man, confined in Newgate, his evidence is invoked by Sir William Bagot, as to the murder of the Duke of Gloucester, 306; he is accused of having been an accomplice therein, 309.

Hanmer, John, son-in-law of Owen Glendower, is taken prisoner, 400.

Harcla (Hercele), Sir Andrew, particulars of his treason 126, 127; his hatred of Hugh Despenser, and alliance with the Scots, 127; he is taken, and executed, 127. *See* Carlisle.

Harcourt, the Count de, bears the sword before the King of France, 190.

Hardeby, near Lincoln, Queen Alianor, wife of Edward I., dies at, 49.
Harlow (Harleslowe), prodigy near, 229.
Hawkwood, death of Sir John, 171.
Helena, mother of Constantine, discovery of her treasure at Rome, 228, 229.
Henry III., King, dissensions between him and the Barons of England, 4, 5; his profuseness to foreigners, 4; he enacts the Provisions of Oxford, 5; rebukes the nobles, and threatens to obtain absolution from his oath, 5, 6; writes to his son Edward, and the King of France, for aid against the Barons, 6; retires to the Tower of London, and seizes the public treasures, 6; obtains from Rome letters of absolution from his oath, 6; agrees to make terms with the Barons, 7; these to be delayed till the arrival of his son, Edward, 7; he refuses the demands of the Barons, 7, 8; and retires to the Tower of London, 8; his advisers retreat to the Tower, 8; he retires to Dover, 8; then to Rochester, 9; determines to break his oath to the Barons, 9; cancels apopintments made by the Barons, and appoints officers of his own, 9; at Winchester, 9; returns from Winchester to the Tower of London, 9; hostilities against the Barons, 10; engages the Barons at Lewes, 10; is defeated, and taken prisoner, 11; remains in the power of the Earl of Leicester, 13; he dissembles his feelings of indignation against the Earl, 14; the Earl of Leicester expostulates with him, 16; certain nobles second the Earl's endeavours, 16; the King's conduct in captivity, 16; he is rescued, through the Earl's defeat at Evesham, 17–19; his sorrow at the death of the Earl of Leicester, 19, 20; he summons a Parliament at Winchester, 23; takes measures against the disaffected, 23; confirms the laws, and restores peace and justice, 23, 24; emotion shown by him, on sanctioning aid by his son Edward to Louis IX. of France, on his Crusade, 26; he takes vengeance on

Henry III.—*cont.*
the incendiaries of Norwich Cathedral, 28; his oath, on the occasion, 28; attended by the Bishop of Rochester and the Earl of Gloucester, 28; news of his death imparted by the King of Sicily to his son, Edward, 33, 34; his death, 34; length of his reign, 34; his marriage to Alianor, daughter of the Count of Savoy, 34; his issue by her, 34, 35; he begins the new buildings at Westminster, 35; dissensions with the Barons, through favour shown by him to foreigners, 35; his character for piety, 35; interest taken by him in religious matters, 35; his preference for Mass rather than for Sermons, 36; circumstances attending his death, at Bury St. Edmund's, 36; he is buried at Westminster, 37; his widow assumes the veil, at Amesbury, 48; his sons, Edward and Edmund, 70; gives to Edward the Earldom of Chester, 70; to Edmund, the Earldom of Lancaster, 70; as also, the Earldoms of Ferrers (? Derby) and Leicester, 70.
Henry IV., the Duke of Lancaster is acknowledged as King under that title, 281; he is enthroned by the Archbishops of England, 281; speech made by him, 282; reason for his not claiming the throne by right of conquest, 282; he appoints officers of state, Justiciars, Sheriffs, and others, 282; a Parliament is proclaimed, and the intended Coronation of the new King, 283; appoints his son, Thomas, Seneschal of England, 287; his issue, by the daughter of Humphrey de Bohun, Earl of Hereford, 287; he presides in Parliament, 288; announcement of his wishes made to Parliament, by the Archbishop of Canterbury, 288; he thanks the clergy, in Convocation, for their prayers, 289, 290; expresses his unwillingness to tallage the clergy, 290; proceeds in state from the Tower to Westminster, 291, 292; special providence manifested to him, on his return to England, 297; the first King anointed with the sacred

Henry IV.—*cont.*
ointment of St. Thomas, 300 ; he creates his eldest son Prince of Wales, Duke of Cornwall, and Earl of Chester, 301 ; presides in Parliament, 301, 302 ; grants a petition, presented on behalf of the Commons, 303 ; remark alleged to have been made against him, when Duke of Hereford, by King Richard II., 304 ; declares that the prophecy made by Richard, that he would prove a destroyer of the Church, would be seen to be false, 304 ; concedes that the evil councillors of King Richard shall be arrested, 309 ; the covering of the King's head, for preservation of the sacred ointment, to be removed on the Octave of the Coronation, 309 ; he interferes to suppress the commotion, in Parliament, on the accusation of the Duke of Albemarle, 310, 311 ; gives the Earldom of Richmond to the Earl of Westmoreland, 311 ; creates certain titles, 311, 312 ; the King and others are censured for their leniency towards the accusers of the Duke of Gloucester, 320 ; a letter found, threatening him with vengeance, if the accusers are not punished with death, 320 ; the Knights of Parliament disown the letter, 320 ; he sends envoys to various countries, announcing his assumption of the crown, 320 ; he keeps Christmas at Windsor, 324 ; alleged attempt to poison him, 324 ; conspiracy against him, by the Earls of Kent, Salisbury, Huntingdon, and Sir Thomas Despenser, 323–329 ; places his sons in the Tower, and proceeds against his enemies, 329 ; at Oxford, hears of their capture and execution, 329, 330 ; he is present at the obsequies of Richard, the late King, at St. Paul's, 331 ; desires the Abbot of St. Alban's to be present at the final interment, at Langley, 331 ; he requests a subsidy of the clergy, 332 ; visits the Abbey of St. Alban's, 332 ; invades Scotland, and lays it waste, 333 ; proceeds to York, 333 ; gives his sister, the widow of the Earl of Huntingdon, in marriage to Sir John Grenecornwall, 333 ; ravages part of Wales, 333, 334 ; meets the Emperor of Constantinople at Blackheath, and honourably entertains him, 334 ; keeps Christmas at Eltham, 335 ; declares that he has had no share in the spoils of the late King, 335 ; escorts the Emperor of Constantinople from London, 336 ; gives him presents but is unable to supply him with men, 336, 337 ; appoints new officers of state 337 ; popular murmurs against him, 337 ; he escapes a plot to maim, or slay, him, 337 ; endeavours to influence the election of an Abbot of St. Alban's, 338 ; an ineffectual conspiracy is entered into against him, promoted by a priest, who is taken and executed, 339 ; the Prior of Lawne is executed, for being privy to the plot, 339 ; Minorite Friars executed, for treason against him, 340 ; his daughter (Blanche) proceeds to Cologne, to be married to a son of the Emperor, 342 Owen Glendower prevails against his army, by magical devices, it is surmised, 343 ; his narrow escape, 343 ; similar devices against him, attributed to the Minorite Friars, 343, 344 ; returns, unsuccessful, to England, 344 ; marries the Duchess of Bretagne, at Winchester, 350 ; she is crowned at Westminster, 350 ; the Earl of Northumberland informs him that his presence is not needed in Scotland, 361 ; Henry Percy rises against him, and collects an army in Shropshire, 361 ; grounds alleged by Percy and the Earl of Worcester for their rising, 361 ; the King writes to various persons, in answer to their complaints, 362 ; he offers them a personal interview, 363 ; hastens to meet Percy at Shrewsbury, 363 ; the Earl of Dunbar instigates him to immediate action, 364 ; he marshals his troops, 366 ; offers terms to Percy, 366 ; his personal danger in the battle, 367 ; he defeats Percy, 368 ; names

Henry IV.—*cont.*
of his principal supporters slain, at Shrewsbury, 369; the Earl of Northumberland meets him at York, and is placed in safe keeping, 372; a hermit prophesies against him, and is executed, 372, 373; he is prevented by want of means from proceeding against the Welch, 373; at Worcester, the Archbishop of Canterbury apprizes him of the impoverished state of the clergy, 373; the Archbishop of Canterbury convokes the clergy, and obtains a grant for him, 373, 374; the King raises a loan, until the grant is paid, 374; summons a Parliament at Coventry, 376; postpones it, and summons it at London, 377; orders peace and pardon to be proclaimed, 377; keeps Christmas at the Monastery of Abingdon, 378; a grant is made to him in Parliament, 379; a sum is granted for his personal use, 380; he expresses his thankfulness for the victory of the people of Dartmouth over the French invaders, 385; rewards the captors, and retains the prisoners, 386; a conditional grant is made to him by the clergy, 388; the Earl of Northumberland attends him at Pontefract, 390; another grant is made to him by the clergy, 394; the Archbishop of Canterbury complains to him of the irreverent conduct of certain persons, 395; he promises to correct the offenders, 396; keeps Christmas at Eltham, 397; a son is born to his brother-in-law, Sir John Grenecornwall, 398; the Archbishop of Canterbury clears himself, before the King, of complicity in the plot of the Duke of York, 399; the Earl of Northumberland and Lord Bardolf prepare to revolt against him, 402; he sets out to curb the Welch, 402; he hastens from Wales to York, 407; refuses an interview to the Archbishop of York, 407; his anger against the citizens of York, 408; they humiliate themselves to him, 408; the Archbishop of Canterbury intercedes with

Henry IV.—*cont.*
him for the Archbishop of York, 408; he dissembles with the Archbishop, 409; allows the body of the Archbishop of York to be buried in his church, 410; prepares to pursue the Earl of Northumberland and Lord Bardolf, 411; excuses the Mayor of Berwick, on hearing his explanation, 412; the King of Denmark asks his daughter (Philippa) in marriage, 412; a favourable answer is given to the envoys, the King consulting the Archbishop of Canterbury thereon, 413; Hornseye, near Hull, the place of his landing, on his invasion of England, 413; he pursues the Earl of Northumberland, 414; captures Berwick, Alnwick, and other castles, 414; misfortunes overtake his army in Wales, through inundations, 414; he summons the Archbishop of Canterbury to Worcester, 414; demands succour of the clergy, 414; counsel given to him by certain knights, against the prelates, 414; is present, with the Queen, at the marriage of the Earl of Arundel, 417; a grant made to him by Parliament, 418; a grant made to him by the clergy, 418; discontent thereat, 418; the captured son of the King of Scotland is delivered to him, 419; his jocular remark on the occasion, 419; with the Queen, he escorts the Princess Philippa to Lynn, on her road to Denmark, 419, 420. *See* Derby, Hereford, *and* Lancaster.

Henry, Prince, son of the Duke of Lancaster, is addressed by Richard II., on his father's invasion, 247; his answer, 247; is confined in Trim Castle, 247; the eldest son of Henry IV., 287; is created Prince of Wales, Duke of Cornwall, and Earl of Chester, 301; made Duke of Aquitaine, 311; alleged attempt to poison him, 322, 323; the Earl of Worcester his governor, 361; is wounded at the battle of Shrewsbury, 367, 368.

Hereford, (Adam de Orleton,) Bishop of, an envoy from the Barons to King Ed-

Hereford, the Bishop of—*cont.*
ward II., 109; he is arrested, and examined as to treason, 140; refuses to answer, without the sanction of the Archbishop of Canterbury and the Bishops, 141; is delivered into the charge of the Archbishop, 141; the Prelates take him under their protection, 141; on inquisition made by the King's order, he is found guilty, 142; his property is confiscated, 142; he remains with the Archbishop of Canterbury, 142; John Trevenaunt, Bishop of, the Archbishop of York reads the renunciation of Richard II. in his name, 257, 258; he is sent to Rome by Henry IV., announcing his accession, 320; death of, 397.

Hereford, Humphrey de Bohun, Earl of, insulted by Piers Gaveston, at the Tournament at Wallingford, 65; his stout resistance to Edward I., 74; an adherent of Thomas, Earl of Lancaster, 74; is taken prisoner at the Battle of Bannockburn, 85; is redeemed, in exchange for the wife of Robert le Brus, 87; desires to obtain possession of the Land of Gower, 107; publishes the edict against the Despensers in Westminster Hall, 110; is slain at Boroughbridge, 124, 126; his flight from Edward II., 126; defeated by Sir Andrew Harcla, 126.

Hereford, Humphrey de Bohun, Earl of, Henry of Lancaster married to his daughter, 287.

Hereford, Henry, Duke of, informs against the Duke of Norfolk to Richard II., 225; a duel, at Coventry, is proposed, 225; the King forbids it, and banishes him for ten years, 226; Richard takes with him to Ireland the sons of the Duke, 239. *See* Derby, Lancaster, *and* Henry IV.

Hereford, the Countess of, intercedes for the Earl of Huntingdon, 327, 328.

Hereford, Prince Edward is sent to the Castle of, 12, 13; the men of, defeated by Owen Glendower, 341.

Herefordshire, exemption in favour of lands laid waste in, 380.

Herle, Sir William de, at Newcastle on Tyne, 133.

Hermit, a, who had prophesied to King Richard II., prophesies against Henry IV., and is executed at York, 372; had been to Rome, 373; prophecy of a foreign, 377, 378; its fulfilment, 378.

Herod, his reconciliation with Pilate, 8; imprisonment by him of St. Peter, 146.

Hertford, fatal folly of a Constable of, 21; the Castle of, 21; mischief done by an evil spirit to the Church of All Saints at, 342.

Hertford and Essex, mandate to the Sheriff of, as to the sale of ale, 96; copy of the mandate sent to St. Alban's, 96-98.

Hervy, John, his adventure while hunting, 196, 197.

Hethworthe, William, Abbot of St. Alban's *See* St. Alban's.

Hexham, the County of, 380.

Hicinburne, Sir Henry, and his brother, are slain in Germany, 43.

Hitchin, Religious near, obtain full remission for benefactors, from Rome, on a certain day, 348.

Hogue (Hogges) the vill of, burnt by the English, 401.

Holt, the Earl of Arundel retires to his castle of, 162; Richard II. flees to, 249.

Holy Land, Crusade proposed for the recovery of the, 24-29.

Homildon Hill, the Scots are defeated by the English at, 345, 346.

Honorius IV., Pope, sends Edward I. into France, to mediate between France and Aragon, 42.

Horace quoted, 10.

Hornseye, near Hull, the landing-place of Henry IV. on his invasion of England, 413; burnt by the Flemings and Bretons, 413.

Horton, Walter de Selby retreats to the Peel of, 101.

Hospitallers, the possessions of the Templars are granted to the, 142.
Hotspur. *See* Percy, Henry.
Hull, the men of, capture a force of Bretons and Flemings, 413.
Humphrey, Prince, fourth son of Henry IV., 287.
Huntingdon, John Holland, Earl of, brother of King Richard II., bears the sword before him, 190; privileges granted to him by Pope Boniface IX., 200, 201; he accompanies Richard, to arrest the Duke of Gloucester, 203; suborned as an accuser of the arrested nobles, 207; is created Duke of Exeter, 222; is reduced to the rank of Earl, 318; joins in a conspiracy to slay Henry IV., 323; privy to the conspiracy against Henry IV., 326; conceals himself in London, 326; is taken prisoner, and carried to Plashy in Essex, 327; is executed, 328; his body is buried in the College of Priests at Plashy, his head sent to London, 329; his widow, sister of Henry IV., given in marriage to Sir John Grenecornwall, 333. *See* Exeter.
Huntingdon, the Countess of, accompanies the Princess Isabella to the presence of Richard II., 193; is married to Sir John Grenecornwall, 333. *See* Huntingdon, the Earl of.
Huntingdon, Abbots and Priors, accused of complicity with Glendower, summoned to, 416.
Hythe, fire at, 167.

I.

Innocent VII., Pope, excommunicates the slayers of the Archbishop of York, 417; creates a new Senator of Rome, 418; recovers lost territories, 418.
Inundations, great, 159, 394; in Wales, 414.
Ireland, Piers de Gaveston is banished to, 67; the lands of the King of England in, invaded by an army under Edward le Brus, 91; misfortunes of the English in, 93; Edward le Brus is beheaded in, 103; Richard II. intends to set sail for, 166; the Irish throughout England are ordered to return to, 171, 172; their great numbers in England, 172; the native Irish conquer part of the island subject to the English, 172; falling off of the revenues of the island, 172; reasons for the above order being made, 172; mercenary tendencies of the Irish, 172; Richard II. crosses over to, 172; the Irish chieftains are compelled to submit, 172, 173; Richard remains in, until after Easter, 173; a Parliament held in, 173; the Archbishop of York, and the Bishop of London, are sent as envoys of the English clergy to King Richard in, 173, 182; the banished Justiciars are recalled from, 195, 196; Roger, Earl of March, slain in, 229; King Richard prepares to sail for, 235; he embarks for, 238; his successes there, 239; treasures carried with him to, 239; messengers are sent to, to summon Richard back to England, 245; he leaves, and lands in Wales, 247; many children of the English nobility carried to by Richard, 248; death of the son of the Duke of Gloucester, while returning from, 321; insurrection of the Irish against Henry IV., 337.
Isabella, the Princess, daughter of Philip IV. of France, King Edward II. marries her, 65; is received with due honour by the English nobles, 65; is crowned at Westminster, 65; she informs her father of her state of indigence, through the avarice of Piers de Gaveston, 68; she stays at Tynemouth, 75; Thomas, Earl of Lancaster, her uncle, 75; he pities her distress, 75; sends to her messengers, assuring her that he will expel Gaveston, 75; she gives birth to Prince Edward (afterwards Edward III.) at

Isabella—*cont.*
Windsor, 79; mediates between the King and the Barons, 80; with the King, she is feasted by Walter, Archbishop of Canterbury, 82 ; birth of her son, John of Eltham, 95 ; her daughter, Alianor, is born at Woodstock, 102 ; she is nearly captured by the Scots, near York, 103; on her way to Canterbury, she is refused admission into Leeds Castle, in Kent, 110, 111 ; her return from France to England, mentioned, 147.
Isabella, daughter of Charles VI. of France, given by him in marriage to Richard II., 193 ; she is conducted to Calais, 193; certain nobles, conspiring in favour of Richard, visit her at Sunning, 323; she is escorted back to France, with munificent presents, 331, 332, 337 ; the French demand tribute from the Isle of Wight, in her name, 381.
Isaiah, the Prophet, quoted, 5, 35, 258.
Ishmael, Edward I. compared to, 26.
Italy, Companies of Flagellants arise in, 322 ; reverence for the Sacrament of the Body of Our Lord, shown by the people of, 395, 396.

J.

James, Saint, anointing of the sick inculcated by, 37.
Jedburgh Castle, Sir Thomas Strother, Governor of, 166 ; it is taken by the Scots, under Sir William English, 166, 167.
Jeremiah, the Prophet, quoted, 93.
Jerusalem, Sir John de Roos dies on his return from, 164 ; death of the Duke of Norfolk, while returning from, 321 ; said to be laid waste, 336.
Jews, the, are expelled from England by Edward I., 57 ; misfortunes to them, in their passage to France, 57; King Philip IV. allows them to settle at Amiens, 57 ; anger of the Pope thereat, 57.
Joanna, Queen, with King Henry IV. at Abingdon, 378 ; the Bretons in her household allowed to remain in England, 379 ; present at the marriage of the Earl of Arundel, 417 ; the Bretons of her household, with her two daughters, are dismissed, 419; escorts the Princess Philippa to Lynn, 419. *See* Bretagne.
Joanna of Acre, the Princess, born in the Holy Land, 26 ; married, first, to Gilbert, Earl of Gloucester, 27 ; after his decease, she marries a man of low degree, 27 ; anger of Edward I., her father, and her remark on the occasion, 27.
Job, Orleton, Bishop of Hereford, reduced to the state of, 142; the Book of, quoted, 131.
John, the Gospel of St., quoted, 197.
John XXII., Pope, accession of, 82; previously, Bishop of Avignon, 82 ; sends envoys to England, 99 ; his envoys return home, 102 ; appoints his clerk, Reginald de Asser, to the Bishopric of Winchester, 105 ; his sentence of excommunication against Robert le Brus, 137 ; confers the See of Winchester upon John de Stratford, 147, 148 ; sends envoys to France and England, to establish peace, 151. *See* Flisco, *and* Gaucelinus.
John, Prince, news of his death imparted to his father, King Edward I., 33.
John of Eltham, son of Edward II. and Queen Isabella, birth of, 95.
John, Prince, third son of Henry IV., 287 ; receives a force to resist the Scots, 405.
John, third son of Edmund, Earl of Lancaster, 71 ; enriched by his uncle, King Edward I., 71.
Joshua, the Book of, quoted, 21, 241.
Justiciars, Ordinance in Parliament that they shall not have assessors, 195 ; the banished, recalled by Richard II., from Ireland, 195, 196.

K.

Kenilworth (Kelingworthe) Castle, Simon de Montfort, the Younger, flees to, 17; Edward II. celebrates Christmas at, 139.

Kent, Edmund, Earl of, advances to the siege of Wallingford Castle, 139; sent as envoy to the King of France, to request him to excuse the attendance of Edward II., to do homage for Gascoigne, 143; takes measures for the defence of Aquitaine, 149.

Kent, Thomas Holland, Earl of, accompanies King Richard II. to arrest the Duke of Gloucester, 203; the Duke is left in his custody, 205; suborned as an accuser of the arrested nobles, 207; nephew of the Earl of Arundel, accuses him of treason, 215; attends the execution of his uncle, the Earl of Arundel, 216, 217; the Earl rebukes him, 217; by the King's order, exhumes the body of the Earl of Arundel, 219; is created Duke of Surrey, 222; is reduced to the rank of Earl, 318; joins a conspiracy to slay Henry IV., 323; declaration made by him, 324; he deprives certain persons of Henry's cognizances, 324; endeavours to arouse the people in favour of King Richard, 324, 325; is taken, and beheaded by the people of Cirencester, 325, 326. *See* Surrey.

Kent, Edmund Holland, Earl of, gains a victory over the French fleet, 401; ravages the French coast, 401, 402.

Kent, inundations in, 394. *See* Canterbury, *and* Leeds Castle.

Kilwardby, Robert de. *See* Canterbury, Archbishops of.

Kinderton, the Baron de, aids Henry Percy against Henry IV., 366; is taken prisoner, 369; is beheaded, 371.

King's Bench, the Court of, removed from London to York, 156; and back to London, 156.

Kingston, in Cambridgeshire, prodigies seen at, 332.

Knolles, Thomas, appointed Treasurer for War, 379.

L.

Lancaster, Henry, first Duke of, receives the sacred Ointment of St. Thomas, 299.

Lancaster, Henry, Duke of Hereford, becomes Duke of, on the death of his father, 240; prepares to invade England, and to dethrone King Richard II., 240, 241; supported by Arundel, Archbishop of Canterbury, and Richard, Earl of Arundel, 241; is promised assistance by the French, 241; the names of his adherents, few in number at first, 242; he embarks at Boulogne sur Mer, 242; hovers about the English coasts, 242; good wishes in England for his success, but not openly expressed, 242, 243; the Duke of York prepares to oppose him, 243, 244; the Bishop of Norwich levies troops against him, 244; favourable opinions expressed as to him by the Duke of York and others, 244; he lands in England, 244; many receive pay in Richard's behalf, but desert to his cause, 245; he refuses to enter into negotiation with the Duke of York, 245; the Earl of Northumberland and his son join him, 245; he is joined by the Duke of York and many nobles, 246; the Bishop of Norwich and Sir William Elmham solely oppose him, 246; they are captured by him, and released, 246; he receives the surrender of Bristol Castle, 246; causes three of Richard's Council to be beheaded, 246, 247; King Richard addresses his eldest son, on the Duke's invasion, 247; the youth is confined in Trim Castle, 247; Richard's treasures fall into Lancaster's hands,

Lancaster, Henry, Duke of—*cont.*
249; Richard surrenders to him, at Flint Castle, 250; accompanies him to Chester, and to London, 250; aversion of the Cheshire men to him, 250, 251; his respectful conduct to Richard, 251; he causes various persons, banished by King Richard, to be recalled, 252; at Richard's desire, has an interview with him in the Tower, 253, 254; Richard expresses a wish, that the Duke shall be his successor, 256; he attends in Parliament to hear the renunciation of the crown by King Richard, read by his proxies, 257; claims the throne of England, 280, 281; the estates of the realm accede to the claim, 281; the Archbishops place him on the throne, 281. *See* Derby, Hereford, *and* Henry IV.

Lancaster, John of Gaunt, Duke of, an envoy to France, for the establishment of peace, 155; a grant demanded for the purpose, 155; he sets out for France, but is unable to make terms, 157; his splendid array on the occasion of the interview, 157; he effects a truce, 158; is succeeded by Sir Henry Percy, the Younger, as Warden of Bordeaux, 158; receives the Dukedom of Aquitaine, 158; rising against him, in the County of Chester, 159; the Dukes of Burgundy and Berri are the first to inform him thereof, 160; he returns home, and protests his innocence before King Richard, 160; he visits York, Lancaster, and Chester, with a Commission, 160; by skilful management, he quells the insurrection in Cheshire, 161; raises troops there for the King's service in other parts, 161; commendations bestowed on him, 161; narrative of the treacherous conduct practised towards his daughter, the Queen of Spain, 162–164, 169–171; he accuses the Earl of Arundel, 166; returns from France, after concluding a truce of four years, 168; death of his wife, 168; he crosses over, to receive the Dukedom of Aquitaine, 169; the people object to receive any other person than the King, or his immediate heir, 169; the Duke is recalled from Aquitaine, 188; arrives in England, and, at Lincoln, marries Katherine de Swynford, 188; escorts the King of France at Guynes, 190; causes his issue by Katherine Swynford to be legitimized, 195; Thomas Beaufort, one of their sons, 195; his Crusade mentioned, 201; he acts as Steward, at the trial of the Earl of Arundel, 214, 215; pronounces sentence on the Earl, 215; with others, exhumes the Earl's body, by the King's order, 219; sheds tears on hearing the confession of the Earl of Warwick, 220; Henry Beaufort, his son by Katherine de Swynford, is made Bishop of Lincoln, 226; his death, 232; he is buried in the church of St. Paul, London, 232; Sir William Bagot is examined as to conspiracy against his life, 308.

Lancaster, Thomas, Duke of, second son of Henry IV., resigns the office of Seneschal, 337; takes part in a naval victory over the French, 401. *See* Thomas, Prince.

Lancaster and Leicester, Edmund, Earl of, second son of Henry III. by Alianor of Savoy, 34; accompanies his brother, Edward I., into Gascoigne, 56; death of, in Gascoigne, 58, 71, 72; buried at Westminster, 59, 72; the Earldom of Lancaster given by Henry III. to him, 70; Edmund holds the two other Earldoms of Leicester and Ferrers (? Derby), 70; he marries the widow of the King of Navarre, 70, 71; his sons, Thomas, Henry, and John, 71; sent into Gascoigne, 71; his victories, 71.

Lancaster, Henry, Earl of, second son of Edmund, Earl of Lancaster, 71; enriched by his uncle, King Edward I., 71.

Lancaster, Thomas, Earl of, insulted by Piers Gaveston, at the Tournament at Wallingford, 65; sends letters to King Edward II., at York, requesting him to

Lancaster, Thomas, Earl of—*cont.* deliver Piers de Gaveston to the Commons, or to send him into banishment, 74; uncle of Queen Isabella, 75; he pities her sorrows, 75; sends messengers to her, assuring her that he will expel Gaveston, 76; withdraws from the siege of Scarborough, 76; is appointed the leader of the English nobles in their movement against Gaveston, 69; account of his parentage, and position in England, 69–73; succeeds his father in his three Earldoms, 71, 72; marries the daughter of the Earl of Lincoln, 72; advice given by the Earl to him, 72, 73; who recommends to him the counsels of Guy, Earl of Warwick, 73; names of his adherents, 74; he refuses to attend Edward II., at Berwick, in consequence of his non-fulfilment of the Ordinances, 83; envoys sent by the Pope to establish peace between him and King Edward II., 99; the Pope's envoys make terms between him and Edward, 102; the Barons resort to him, to make complaint against the Despensers, 107, 108; judgment is pronounced against him, at Pontefract, 112; record and process of judgment against him, 112–124; he is put to death, 124; his flight from Edward II., 126; defeated by Sir Andrew Harcla, 126.

Lancaster, Constance, Duchess of, daughter of Pedro, King of Spain, 162; death of, 168; her great virtues, 168; the Duchess of York her sister, 169.

Lancaster, the Scots ravage England as far as, 102; Edward II. makes inquisition as to offenders in, 139; visited by John, Duke of Lancaster, with a Commission, 160; the people of, support the Duke of Lancaster against the people of Cheshire, 161.

Langley, Thomas de, Bishop of Durham. *See* Durham.

Langley, the body of Piers de Gaveston buried in the Chapel of the Friars Preachers at, 77; King Edward II. causes the body of Gaveston to be buried with pomp there, 88; King Richard II. keeps Christmas at, 188; the body of Richard, the late King, is buried at, 331; the body of Edmund, Duke of York, is buried in the Chapel of the Friars Preachers at, 344.

Langton, Walter de, Treasurer, 64. *See* Lichfield and Coventry.

Laon, prodigy seen at, 185.

Latimer, Thomas, a leader of the Lollards, 174, 182.

Laurels, the, throughout England, wither, and then revive, 229; supposed signification thereof, 229.

Lawne, Walter de Baldock, Prior of, privy to a plot against Henry IV., is executed, 339.

"*Le Plesaunce*" moneys extorted from certain Counties, by Richard II., so called 235.

Leeds Castle in Kent, Queen Isabella is refused admission into, 110; it is taken by the forces of Edward II., 111.

Leicester, Simon de Montfort, Earl of, is reconciled to the Earl of Gloucester, 8; chosen leader of the army of the Barons, 10; gives orders for King Henry's safety, when defeated at the Battle of Lewes, 11; his injunctions against pillage are neglected, 12; Henry remains in his power, 13; the King dissembles his feelings of indignation against him, 14; his sons proclaim a tournament at Dunstaple against the Earl of Gloucester, 14; the Earl forbids the tournament, 14, 15; his threats against his sons, 15; he expostulates with the King, 16; equanimity manifested by him, 17; appropriateness of his name, 17; he is defeated at the Battle of Evesham, 17–19; his address to Sir Hugh le Despenser, 18; the Earl is slain, and his body is mutilated, 18, 19; his constancy and fortitude, 19; marvellous occurrence at the moment of his death, 19; grief of the King and

Leicester, Simon de Montfort, Earl of—*cont.* Prince Edward at his death, 19, 20; his body is secretly buried by the monks of Evesham, 20; his wife returns to her native land, 20; his sons are banished, 20, 23; his daughter is married to Llewelyn, Prince of Wales, 39; his Earldom given by Henry III. to his own son, Edmund, 70.

Leicester, the Earldom of, given by Henry III. to his son, Edmund, 70. *See* Lancaster.

Leicester, Philip de Ripendene, Abbot of the Canons of, is made Bishop of Lincoln, 391.

Leicester, terms made between Edward II. and the Earl of Lancaster at, 102; obsequies of the Countess of Derby at, 168.

L'Estrange, Roger, slays Prince Llewelyn, 40.

Letters Patent, certain, are revoked, 394.

Leviticus, the Book of, quoted, 5, 35.

Lewes, Henry III. defeated by the Barons at the Battle of, 10-13.

Lewes, the Castle of, 11.

Libourne, the Duke of Lancaster enters the town of, 169.

Lichfield and Coventry, Walter de Langton, Bishop of, chief executor of Edward I., is imprisoned by his successor, Edward II., 63; cause of the King's hatred, 63, 64; the Bishop is in some degree restored to favour, 64. *See* Chester.

Lichfield, King Richard II. keeps Christmas at, 224.

Lincoln, (Oliver Sutton,) Bishop of, excommunicates all who shall break the peace at Oxford, 59; (Thomas Beke,) Bishop of, obtains the favour of Edward II., and is restored to his possessions, 142; John de Buckingham, Bishop of, is deprived by Richard II. of his Bishopric, 226; is transferred to the Bishopric of Chester, 226; Henry Beaufort is appointed to the See of Lincoln, 226; Buckingham declines the translation, 227; retires to Canterbury, and dies at Christchurch,

Lincoln—*cont.* 227; Henry Beaufort, Bishop of, is made Bishop of Winchester, 391; Philip de Ripendene succeeds him, 391.

Lincoln, Henry, Earl of, Thomas, Earl of Lancaster, marries his daughter, 72; obtains the Earldoms of Lincoln and Salisbury thereby, 72; advice given by the Earl, on his death bed, to the Earl of Lancaster, 72, 73; he recommends the counsels of Guy, Earl of Warwick, 73; is buried at St. Paul's, London, 73.

Lincoln, Queen Alianor dies at Hardeby, near, 49; Edward II. passes through, 83; the Cathedral Church of, is polluted, 166; John, Duke of Lancaster, marries Katherine de Swynford at, 188.

Lithuania (Letto), reported victory of the King of, over Bajazet, 336; the King of, said to be converted to Christianity, 336.

"Little London," a name given to the town of St. Alban's, for the strength of its fortifications, 29.

Llandaff, (John Burghill) Bishop of, is made Bishop of Chester, 227.

Llewelyn, Prince of Wales, is summoned to Parliament by Edward I., 38; but refuses to attend, 38; Edward invading Wales, he is compelled to submit, 38; Edward brings him to London, 38, 39; he marries the daughter of Simon, Earl of Leicester, 39; puts Sir Roger de Clifford, the Justiciar of Wales, in chains, 39; Edward again invades Wales to attack him, 39; he leaves Snowdon, and comes to Montgomery, 40; is slain by Roger L'Estrange, 40; his head sent to London, to be placed over the Tower, 40, 41; deprived of his throne by Edward I., 47.

Logan, Sir Robert, taken prisoner, 346.

Logan (Lagon), Sir Thomas, captured, 333.

Lollards, King Richard II. is requested to return from Ireland, in consequence of the designs of the, 173; they promulgate their doctrines, 174; names of their principal supporters, 174; "Conclusions" fixed by them upon the doors of St. Paul's

Lollards—*cont.*
and Westminster Abbey, 174–182; Conclusions of the, presented to Parliament, 182; their supporters are threatened by King Richard, 183; their movements are checked, 183; Pope Boniface IX. requests the aid of Richard II. against the, 187; the Earl of Salisbury a supporter of the, 326; a Statute passed, enjoining punishment of the, 335; a priest, converted to Lollardism, burned at Smithfield, 335, 336; Sir William Clifford, on leaving them, puts forth certain Conclusions held by them, 347; the said Conclusions, 347–349.

Lollesworth, in Cambridgeshire, damage done at, by lightning, 159.

Lombards, the, not allowed to keep hostels in England, 379.

Lombardy, the English not allowed to keep hostels in, 379; reverence in, for the Sacrament of the Body of Our Lord, shown by the people of, 395, 396.

London, the Barons, in opposition to Henry III., encamp without, 6; the citizens of, aid the Barons at the Battle of Lewes, 11; they take to flight, and are pursued by Prince Edward, 11; Henry III. dies at Bury St. Edmund's, on his road to, 36; the nobility of England convened at, to meet King Edward I., 37; Prince Llewelyn is brought by Edward I. to, 38, 39; the head of Llewelyn is sent to, 41; the body of Queen Alianor conveyed to, 50; the remains of Edmund, Earl of Lancaster and Leicester, are brought to, from Gascoigne, 59; the Ordinances are read in the Church of St. Paul at, 67; the Papal envoys hasten to, from St. Alban's, 78; a Parliament held at, 88, 89; mandate issued thence, with the view of alleviating the dearth of victuals, 89, 90; Parliament reassembled at, 90; a Parliament at, 94; the people of, by reason of the famine, place restrictions on the consumption of grain brewed for ale, 95, 96; the like restrictions are enacted by Edward II.

London—*cont.*
throughout England, 96; Edward II. returns from Clarendon to, 98; the Pope's envoys proceed from York to, 100; Gilbert de Middleton is conveyed to, and executed at, 101; contribution of, to the army levied against the Scots, 102; envoys sent to Edward II. at, by the Barons, from St. Alban's, 109; the Barons come to, from St. Alban's, 109; many inhabitants of, assist King Edward in the siege of Leeds Castle, 111; Sir Andrew Harcla is brought to, and executed at, 127; Edward II. returns to, from Nottingham, 152; the Courts of King's Bench and Chancery are removed from, to York, 156; and back again to, 156; Parliament at, 166, 169; Parliament held at, by Edmund, Duke of York, 173; certain impostors are sent to, by the Sheriff of Norfolk and Suffolk, for punishment, 184; Parliament at, 195; Richard II. sends to the Mayor of, requiring his assistance against the Duke of Gloucester and others, 203; Richard convenes his adherents in Parliament at, 208; the Earl of Arundel is led to execution through the streets of, 216; letters Apostolic, sanctioning the proceedings of King Richard, are published at, 225; the Council convened at, on the invasion of the Duke of Lancaster, 243; King Richard accompanies the Duke of Lancaster to, 250, 251; Parliament at, 251; the Earl of Huntingdon, privy to the plot against Henry IV., conceals himself in, 326; the heads of the Earls of Salisbury, Kent, and Huntingdon, are sent to, 329; execution of conspirators against Henry IV. at, 330; the body of Richard, the late King, is brought from Pontefract to, 333; dissensions of the youths of, in St. Paul's Churchyard, 332; the Emperor of Constantinople is escorted to, by Henry IV., 334; Henry escorts the Emperor of Constantinople from, on leaving England, 336; Parliament at, 349; the Earl of Worcester draws resources

London—*cont.*
from, in his insurrection, 361; Parliament summoned at, 377; a Parliament of twelve weeks' duration at, 378; certain citizens of, appointed Treasurers for war, 379; Serle, the murderer of the Duke of Gloucester, is executed at, 390, 391; marriage of the Earl of Arundel at, 417. *See* Carthusians, Minoresses, St. Paul's, *and* Tower of London.
London, (Stephen de Gravesend,) Bishop of, consecrates Reginald de Asser, Bishop of Winchester, at St. Alban's, 105, 147; an envoy from the Barons to King Edward II., 109; Robert de Braybrook Bishop of, is sent, as envoy of the English clergy, to King Richard II., in Ireland, 173, 182; Braybrook levies the exactions from the clergy, granted by Papal Bull, 187; he celebrates Mass before a Convocation of the clergy at St. Paul's, 289; death of Roger Walden, Bishop of, 417; his varying fortunes, 417.
London, Little. *See* Little London.
Lopton, Denis. *See* Deputation.
Louis IX., King of France, Henry III. writes to him for aid against the Barons, 6; he projects a Crusade, 24; requests Prince Edward to join him, 25; agrees to supply Edward with money, 25; Edward, with his father's sanction, consents to aid him, 26; Louis sets out for the Holy Land, 27; is met by Prince Edward at Tunis, 27; he dies there, 29.
Louis, brother of Queen Isabella, wishes Prince Edward (Edward III.) to be named after the French King, but it is forbidden by the English nobles, 79.
Louvain, death of Robert de Vere, Earl of Oxford, at, 157; the body of the Earl is removed from, for burial at Colne in Essex, 184, 185.
Lowther, Robert de, at Newcastle on Tyne, 134.
Lucy, Sir Antony, captures Sir Andrew Harcla, 127.
Luke, the Gospel of St., alluded to, 8; quoted, 25, 93, 132, 181.
Lynn, Scottish ships taken by the men of, 332, 333; the Princess Philippa, as Queen of Denmark, is escorted to, 419, 420.

M.

Magdelene, John, Richard II. stipulates for his life, 250; priest of King Richard, a magic scroll found in his possession, 301; statement made by him, in Convocation, in reference thereto, 301; he is executed, 330.
Magical devices, against the English army, attributed to Owen Glendower, and the Minorite Friars, 343, 344.
Magna Charta, Bottlesham, Bishop of Rochester, appeals to, against the Knights of Parliament, 393.
Maideston, William, Esquire of Lady Despenser, offers to support her charges against the Duke of York, 398.
Majorcas, Richard II. named after Richard, King of the, 238.
Man, the Isle of, with the crown, is sold by the Earl of Salisbury to Sir William Scrope, 157, 220, 311; the Earl of Warwick banished to, 220; the Earl of Warwick returns from, 252; he is maltreated there, 252; it is given to the Earl of Northumberland, 311; forfeited by him, 379.
Mansel, Sir John, goes to Winchester, to warn King Henry to return to London, 9.
March, Roger, Earl of, accompanies Richard II. to Ireland, 172; is slain in Ireland, 229; King Richard determines to avenge his death, 229, 230; his sons are carried off from Windsor, but are restored, 398; the Duke of York is accused thereof, 398.
March, George, Earl of. *See* Dunbar, George, Earl of.

Margaret, sister of Philip IV. of France, 54; asked in marriage by Edward I., 54; is promised him in marriage, 54; the second wife of Edward I., mother of Thomas de Brotherton, 74.

Margaret, daughter of Henry III. and Alianor of Savoy, 35; married to the King of Scotland, 35.

Mark, the Gospel of St., quoted, 132, 181.

Markham, John, Justiciar. *See* Deputation.

Marshal, (Roger Bigod,) Earl, with the Earl of Hereford, opposes King Edward I., 74; on the death of the Earl, he submits, 74; makes Edward I. his heir, 74; the King gives his Earldom to his son, Thomas de Brotherton, 74.

Marshal, John, Earl, acknowledges that he was aware of the project of the Duke of York, 399; he is pardoned, 399; with the Archbishop of York, draws up a list of grievances, 403–405; joins the interview with the Earl of Westmoreland, though reluctantly, 406; is seized, 407; and executed, 409; grief of Sir John Grenecornwall for his death, 411; their connexion by marriage, 411.

Marshal, Thomas, Earl, escorts the King of France at Guynes, 190; suborned as an accuser of the arrested nobles, 207. *See* Norfolk, *and* Nottingham.

Martin IV., Pope, lays an Interdict on the territories of Peter (Pedro) III. of Aragon, 42.

Mary of Woodstock, daughter of Edward I., assumes the veil at Amesbury, 48.

Massy de Podyngone, Sir John, slain at Shrewsbury, 369.

Matthew, the Gospel of St., alluded to, 8; quoted, 99, 132, 177, 178, 181.

Maudut, Sir Thomas, executed, 124.

Meleyn, the Viscount de, escorts King Richard II., 190; is entertained by Richard in the Castle of Guynes, 192.

Mendicant Orders, the, flatter Richard II., 234; enactment by Parliament as to the, 349.

Menteith (Menthez), John de, at Newcastle on Tyne, 134.

Merk, Thomas, Bishop of Carlisle. *See* Carlisle.

Merk, the Count de St. Pol besieges the Castle of, but is defeated, 400.

Merlawe, Richard, appointed Treasurer for War, 379.

Merton, Walter de, appointed Chancellor by Henry III., 9.

Middlesex, Robert de Baldock (Baudake), Archdeacon of, 133, 147, 148.

Middleton, Gilbert de, plunders the Pope's envoys, and imprisons the Bishop of Durham, forcing him to pay ransom, 99; extends his ravages even to the Priory of Tynemouth, 100; is taken by stratagem, at Mitford Castle, 100, 101; is taken to Newcastle, 101; from thence, by sea, to Grimsby, 101; from thence, with great indignity, to London, 101; where he is executed, 101; his brother is taken with him, 101.

Milan, lands between, and Rome, recovered by Pope Innocent VII., 418.

Milford Haven, French forces arrive at, in aid of Glendower, but experience losses, 415.

Minorite Friars, arrested for treason against Henry IV., 340; one of them is hanged, 340; eight executed for treason, 341; magical devices attributed to the, against King Henry IV., 343, 344. *See* Friars Minors.

Minoresses, London, death of the Duchess of Gloucester at the House of the, 321.

Miracle at Rome, 322.

Miracles alleged to have been wrought by St. Alban, 420.

Mitford, John, Bishop of Chichester. *See* Chichester.

Mitford, the Bishop of Durham is detained in the Castle of, 99; Gilbert de Middleton is taken prisoner, by stratagem, at, 100, 101.

Mitton on Swale, defeat of the English by the Scots at, 103, 104.

Monpesade, Ralph Basset retires to the Castle of, 145.
Montagu, John, a leader of the Lollards, 174.
Montgomery, Lord, taken prisoner, 346.
Montgomery, Llewelyn comes to, from Snowdon, 40.
Montfort, Guido de, is sent into exile, 20.
Montfort, Henry de, slain at the Battle of Evesham, 20.
Montfort, Simon de. *See* Leicester, Simon, Earl of.
Montfort, Simon de, the Younger, is defeated by Prince Edward, 17; enters Kenilworth Castle, 17; is sent into exile, 20.
Montfort, the Countess de, is escorted by Prince Edward to her native land, 20.
Moot, succession of John, Abbot of St. Alban's, 195. *See* St. Alban's.
Moray, Thomas Randolph, Earl of, at Newcastle on Tyne, 133.
Moray, the Earl of, taken prisoner, 346.
Morley (Murlee), Thomas, Lord de, challenges the Duke of Albemarle in Parliament, 310; challenges the Earl of Salisbury for complicity in the death of the Duke of Gloucester, 313; the Earl asserts his readiness to accept the challenge, 314.
Mortimer, Edmund, captured by Owen Glendower, 341; said to have been willingly captured, 341; marries the daughter of Glendower, 349; his aid is relied on by Henry Percy, in his insurrection, 361.
Mortimer, Sir Hugh, slain at the Battle of Shrewsbury, 369.
Mortimer, Sir Roger, the Elder, dies in confinement, at Bristol, 147. *See* Mortimers.
Mortimer, Sir Roger, the Younger, escapes from the Tower of London, 145. *See* Mortimers.
Mortimers, the two, attempt to gain possession of the Land of Gower, 107; they submit to the King, and are confined in the Tower of London, 111.
Mountburgh, in Normandy, burnt by the English, 402.
Moubray, Sir John de, marries the daughter of Sir William de Brewes, 107; expects to gain the Land of Gower, in right of his wife, 107; is executed, 124.
Munchensy, Sir William de, besieges the Castle of Glosseran, 43; is slain there, 43.
Murrain, among cattle in England, 104; begins in Essex, 105; said to have prevailed in France, 105.

N.

Navarre, the King of, dies, 70; Edmund, Earl of Lancaster, marries his widow, 70, 71; the daughter of the King of, married to the heir to the French throne, 70, 71; how joined to the kingdom of France, 71; Cherbourg restored to the King of, 164. *See* Philip IV.
Neirmith, Sir Fulk de, slain at Oxford, 59.
Nemesis, the Goddess, alluded to, 185.
Nero, a wrong allusion made to him, 146.
Neustria (or Normandy), successes of Henry de Pay in, 387, 388. *See* Normandy.
Neville, Lord de, at the trial of the Earl of Arundel, is ordered to remove his belt. 214; made Earl of Westmoreland, 223. *See* Westmoreland.
Newcastle on Tyne, Edward II. proceeds to, with Piers de Gaveston, from York, 75; the Barons seize Piers de Gaveston's effects at, 75; Edward II. passes through, 83; one of the few places in safety from the Scots, 91; Gilbert de Middleton is brought to, 101; Edward II. collects an army at, for the invasion of Scotland, 125; certain English Barons and others meet the envoys of Robert de Brus at, 133, 134; the Earl of Northumberland returns to, 371.

Newgate, Halle, a serving-man, an alleged accomplice in the death of the Duke of Gloucester, confined in, 306.
Newmarket, inundation at, 159.
Newminster, Edward II. waits near, to intercept the Scots, 104.
Nicholas IV., Pope, his anger, on asylum being given by Philip IV. of France to the Jews, 57.
Nicopolis, the Battle of, alluded to, 185.
Norfolk, Thomas Moubray, Duke of, a principal adviser of Richard II., 223; the Duke of Hereford gives information to Richard against him, 225; a duel between them is arranged at Coventry, 225; public feeling against the Duke, for the murder of the Duke of Gloucester, 226; the duel is forbidden by the King, and he is condemned to perpetual banishment, 226; alleged assertion by, as to his authority for the murder of the Duke of Gloucester, 309; death of, returning from Jerusalem, 321. *See* Marshal, *and* Nottingham.
Norfolk, Margaret, dowager Countess of, is made Duchess of, 222; death of, 223; is buried at the Church of the Friars Minors, London, 233.
Norfolk, the Duchess of, widow of Thomas, Duke of Norfolk, 370.
Norfolk, singular fraud practised upon the religious houses of, 183, 184; the people of, suffer from the piracy of the people of Denmark, 186.
Norham, William, a hermit, recommends Robert Waldene to vacate the Archbishopric of Canterbury, 231; prophesies to King Richard II. as to his fate, 231, 232; is sent to the Tower of London, 232.
Normandy, the coast of, ravaged by the English, 401. *See* Neustria.
Normans, quarrel of certain, with English sailors, 51; many slain in battle with the English, 52; hostilities of the, against the English, 53; fear of the English manifested by the, 53.
North of England, the, ravaged by the Scots, 91.
North Wales, Conway, in, 249.
Northbury, John, an opulent esquire, accompanies the Duke of Lancaster in his invasion of England, 242; Treasurer, contradicts Sir William Bagot, 305.
Northumberland, Henry, Earl of, is censured for allowing the Scots to ravage that county, 164; escorts the King of France at Guynes, 190; by Richard II.'s order, exhumes the body of the Earl of Arundel, 219; joins the Duke of Lancaster, 245; accompanies the Duke of Lancaster to Bristol, 246; has an interview with King Richard at Conway, 249; accompanies Richard and the Duke of Lancaster to London, 250; reads to King Richard, in the Tower, his promise, at Conway, to resign the crown, 253; is made Constable of England, 282; attends Convocation on the King's behalf, 289; the Isle of Man is given to him, 311; Examiner of Bills in Parliament, 312; censured for his leniency, as a member of the Council, towards the accusers of the Duke of Gloucester, 320; his son, Thomas, dies in Spain, 342; pursues and defeats the Scots, at Homildon Hill, 344-346; lays waste Scotland, 360, 361; his complaints answered by King Henry IV., 363; hastens to join his son, but is stopped by the Earl of Westmoreland, on his march, 371; he returns to Newcastle on Tyne, 371; thence to Warkworth Castle, 371; meets the King at York, and is placed in safe keeping, 372; is restored to his possessions, 379; the Isle of Man is excepted, 379; attends Henry IV. at Pontefract, with his grandsons, 390; his design to seize the Earl of Westmoreland is frustrated, 400; prepares to revolt against Henry IV., 402; the King prepares to pursue him, 411; the Earl retreats to Berwick, 411; the Mayor reluctantly admits him, 412; his compunction on finding that the Earl is in rebellion, 412; he is excused by the King, 412; flies to

Northumberland, Henry, Earl of—*cont.* Scotland, 414; is received by Sir David Fleming, 414; leaves Scotland, and flies to Wales, 418. *See* Deputation.
Northumberland, disease among sheep introduced into, by a sheep from Spain, 38; ravaged by the Scots, 91; the rights and possessions of Gilbert de Middleton and his brothers in the County of, are forfeited, 101; the Scots ravage the County of, 164; people of, plunder the followers of Richard II., 249.
Norway, the King of Denmark, King of, 412, 413,
Norwich, (John Salmon,) the Bishop of, appointed an envoy to France, 152; Crusade of Henry Spencer, Bishop of, alluded to, 201; Spencer sneers at the timid councillors of King Richard II., 244; he continues his opposition to the Duke of Lancaster, 246; is captured, 246.
Norwich, the Cathedral is ravaged by fire, 28; King Henry III. takes vengeance on the incendiaries, 28, 36; William de Brunham, Prior, 29.
Nottingham, Thomas Moubray, Earl of, accompanies Richard II. to Ireland, 172; recovers the Lands of Gower, against the Earl of Warwick, 201; son-in-law of the Earl of Arundel, attends at his execution, 216, 217; the Earl rebukes him, 217; by the King's order, exhumes the body of the Earl of Arundel, 219; is ordered by King Richard, under pain of death, to slay the Duke of Gloucester, 221; obeys the King's order, and has the Duke suffocated, 221; is created Duke of Norfolk, 222. *See* Marshal, *and* Norfolk.
Nottingham, Edward II. keeps Christmas at, 152; Richard II. convenes the peers at, and suborns accusers of the arrested nobles, 207.

O.

Ocell' Ouelōn (?), submission of, to the English, 172.
Ointment, story of the sacred, delivered by the Virgin Mary to Thomas, Archbishop of Canterbury, 297.
Opa, the Castle of, taken by Edward I., 40.
Ordinances, the, are ratified by King Edward II., 65, 67; sentence of excommunication promulgated against all breakers of the, 67; they are read in the Church of St. Paul at London, 67; general purport of them, 67; the, provide for the banishment of Piers Gaveston, 67; names of the supporters of the, 73, 74; the Barons demand the fulfilment of the, 77.
Ordination of Acolytes by the Abbot of St. Alban's, 338.
Orkney, the Earl of, taken prisoner, 346; taken at sea, 419; confined in the Tower of London, 419.
Orkney Islands, the, invaded by the English, 333.
Orleans, the Duke of, meets King Richard II., 189; receives presents from him, 189; escorts Richard, 190; is entertained by King Richard in the Castle of Guynes, 192; they exchange gifts, 192; is excepted in the truce with France, 372.
Orleans, the Bishop of, sent as an envoy by the Pope, to establish peace, 151; levies a tallage for his expenses, and returns home, 151, 152.
Orleans, Reginald de Asser, Canon of, 147.
Oswin, Saint, injuries committed by Gilbert de Middleton upon, 101.
"Our Lady of Peace," Chapel to be dedicated to, on the site of the interview between the Kings of England and France, 191.
Ovid quoted, 218, 382, 383.
Owdeby, John, Clerk, appointed Treasurer for War, 379.

Oxford, Aubrey de Vere created Earl of, 157; his mansion at Hadley, in Essex, 327.
Oxford, Robert de Vere, Earl of, his death at Louvain, 157; his body is brought from Louvain, and buried at Colne in Essex, 184, 185; Richard II. orders the coffin to be opened, and views the body, 185.
Oxford, Robert Alum, Chancellor of, nominated Archbishop of York, by the Pope, 419; Henry IV. forbids it, 419.
Oxford, disturbances between the scholars and burgesses of 59; Sir Fulk de Neirmith, slain at, 59; the body of Piers de Gaveston, for a time, buried at, 77; the Duke of York, with the Council of King Richard, retires to, 244, 245; Henry IV. proceeds to, 329; certain conspirators are executed at, 330.
Oxford, the Provisions of, enacted by King Henry III., 5, 35.

P.

Paphos, in Cyprus, Sir John de Roos dies at the city of, 164.
Par, Sir William, sent as envoy to Spain, by Henry IV., announcing his accession, 320.
Paradise, life of the first man in, 131.
Parliament is prevailed upon to delegate its powers, 222; the Rolls of, are unlawfully altered, 222; Knights of, their expenses paid by the constituencies, 418.
Parliaments, held or mentioned, 23, 33, 66, 80, 81, 88, 89, 90, 94, 95, 102, 142, 152, 155, 166, 169, 173, 182, 195, 202, 203, 208, 209, 214, 219, 221, 222, 251, 257, 283, 288, 300, 301-308, 311-314, 320, 335, 349, 376, 377, 378, 391, 392, 418, 419.
Parys, John, Doctor of Divinity, heavily fined for preaching against the tyranny of Richard II., 223.
Pay, Henry de, remarkable success of, against the French, 386-388; with Lord Berkeley, he burns French ships arriving in aid of Glendower, 415; takes also fourteen ships, 415.
Pedro, III., King of Aragon, captures Philip, son of Charles II., King of Sicily, 42; his death in battle, 42; Interdict on his territories, 42.
Pedro, King of Spain, his daughter, Constance, wife of the Duke of Lancaster, 162.
Pembroke, Aymer, Earl of, insulted by Piers de Gaveston, at the Tournament at Wallingford, 65; opposes Edward II. 74; with the Earl of Warenne, captures Gaveston, at Scarborough, 76; promises the King to keep him in safety up to a certain day, 76; while visiting his wife, at Dadinton, near Warwick, the Earl of Warwick seizes Gaveston from his custody, 76; with difficulty, he escapes from the Battle of Bannockburn, 85; at Newcastle on Tyne, 133; sent as envoy to France, 150; he dies there, 150.
Pennarche, in Bretagne, ravaged by the English, 376.
Percy, Sir Henry, the Younger, is made Warden of Bordeaux, 158; joins the Duke of Lancaster, 245; called "Hot-"spur" (Hatspure) by the Scots, 245; accompanies the Duke of Lancaster to Bristol, 246; accompanies Richard II. and the Duke of Lancaster to London, 250; quells the disaffection of the Cheshire men against the Duke of Lancaster, 251; alleged attempt to poison him, 323; aids his father in the pursuit of the Scots, 344; with his father, lays waste Scotland, 360, 361; collects an army in Shropshire, against Henry IV., 361; looks for aid to Glendower and Edmund Mortimer, 361; is joined by his uncle, the Earl of Worcester, 361; his name of "Hotspur" alluded to, 363; he hastens to Shrewsbury, to join Glendower, 363; his speech, on learning the King's approach, 364;

Percy, Sir Henry, the Younger—*cont.* marshals his forces, 365; calls to mind a prophecy as to the place of his death, 365; Henry IV. offers him terms, 366; he is deceived by the Earl of Worcester, as alleged, 366, 367; engages the royal troops, 367; is slain, 368; his body is exposed to public view, 370.

Percy, Ralph, guards the West March against the Scots, 164.

Percy, Sir Thomas, appointed Steward by Richard II., 156, 205; the Duke of Gloucester is placed by King Richard in his custody, 205; he announces the flight of King Richard to his household, 248, 249; as Seneschal, breaks his wand of office, 249; bears the wand of office before Henry IV., 291; on behalf of the Seneschal of the kingdom, examines Sir William Bagot, 308; from illness, unable to pronounce judgment against the accusers of the Duke of Gloucester, 315; succeeds Prince Thomas as Seneschal of England, 337. *See* Worcester.

Percy, Sir Thomas, son of Henry, Earl of Northumberland, dies in Spain, 342, 390; his son defeats the Scots, 342; his son attends the Duke of Northumberland to Pontefract, 390.

Pereris, R., Sheriff of Essex and Hertford, mandate to, with the view of alleviating the dearth, 89.

Pestilence, a, in England, 94; in Essex, 159.

Peter, Saint, his escape from prison, 146.

Philip III., King of France, death of, 42.

Philip IV., (the Fair,) King of France, his anger against the English, 51; King Edward I. declines to attend his Parliament, 52, 53; Edward makes offers of peace to him, 53, 54; he accepts the offer, 54; enters Bordeaux, to give Edward I. reseisin of Gascoigne, 54; then withdraws his assent, 55; his character as a glutton, 55; gives the Jews, expelled from England, an asylum at Amiens, 57; Edward I. appeals to Pope Boniface VIII. against him, 58; Edward II. marries his daughter, Isabella, 65; Isabella complains to him of her state of indigence, through the avarice of Piers de Gaveston, 68; he rebukes the English in consequence, 68; threatens Gaveston with his vengeance, on his entering France, 68, 69; when heir to the French throne, marries the daughter of the King of Navarre, 71.

Philip, son of Charles II. of Sicily, captured by Pedro III., King of Aragon, 42.

Philippa, daughter of Henry IV., is asked in marriage for the King of Denmark (Eric VII.), 412; proclaimed "Queen of "Denmark, Norway, and Sweden," 417; is escorted by the King and Queen to Lynn, 419, 420.

Picts, the, attack England, 132.

Pilate, his reconciliation with Herod, 8.

Pilgrims, adventures of English, abroad, 377, 378.

Plashy (or Pleshy), in Essex, King Richard II. arrests the Duke of Gloucester at, 203–206; the Earl of Huntingdon is carried prisoner to, 327; the body of the Earl is buried in the College of Priests at, 329.

Plymouth, burnt by the Bretons, 373, 374; churlishness shown by the inhabitants, 373; the people of, furnish ships against the Bretons, 375; the Sieur de Castellis is elated by his achievements at, 382.

Poitevins (?) many slain in battle with the English, 52.

Poitiers, the Bishop of, and the Cardinal of Saint Prisca, at St. Alban's, as mediators between Edward II. and the Barons, 78; they are repulsed by the Barons, 78; retire from St. Alban's to London, in alarm, 78.

Pontefract, judgment pronounced agains Thomas, Earl of Lancaster, at 112; the captured Barons brought before Edward II. at, 127; Richard II. said to have died of starvation in the Castle of, 330, 331; the Earl of Northumberland attends Henry IV. at, 390.

Ponthieu, the French require the King of England to renounce his title to, 152.
Portugal, the bastard daughter of the King of, is married, at London, to the Earl of Arundel, 416, 417.
Power, the Priest of, submits to the English, 173.
Prelates, the, great cowardice shown by, in reference to the revocation of charters of pardon granted by Richard II., 211, 212; they submit to threats, and the King's dictation, 212; nominate Sir Thomas Percy their proxy, 213.
Preston, William de, slain at Homildon Hill, 346.
Primacy, understanding as to the, between the Archbishops of Canterbury and York, 88.
Prodigies seen, 332.
Prodigy, near Bedford, 229.
Prophecy, an alleged, 237. *See* Hermit.
Provisors, demand by the Pope of the repeal of the Statute against, 228.
Prytwelle, John de, Esquire, the Earl of Huntingdon takes refuge in the house of, 327.
Psalms, the Book of, quoted, 71, 396.
Pychelnstorn, Sir Fulk de Neirmith, rector of, slain in a commotion at Oxford, 59.

Q.

" *Quare Impedit*," the Pope, by his Nuncio, demands abolition of the Writ of, 228; the Writ of, objected to by the clergy, 290.
" *Quia Emptores*," the Statute of, 44, 45.

R.

Radcote Bridge, allegation by the Earl of Kent that King Richard II. is at, 324.
Rain and storm, the English army, in Wales, suffers from, 343.
Ramston, Sir Thomas de, appointed Admiral, 337; as envoy, returns from France, 372.
Ramsay, Sir Alexander, slain at Homildon Hill, 346.
Ramsey, two monks of, make visitation of St. Alban's, 158; the Abbot of, declared Visitor of the Abbey of St. Alban's, 342; his Commissioners visit the Abbey; 342; the Abbot of, accused, falsely, of complicity with Glendower, 416.
Raphael, the Archangel, 3.
Reading, Sunning, near, 323.
Redburn, a cattle-stealer pursued to, 24.
Rees ap Meredith, besieges the King's castles in Wales, 43; is besieged by Sir William de Munchensy, in the Castle of Glosseran, 43.
Reigate. *See* Ryegate.
Religious, many said to have taken part in the Battle of Mitton on Swale, 104.
Reynolds, Walter. *See* Canterbury, *and* Worcester.
Rhenish wine, great abundance of, 167.
Rhodes, the Prior of St. John of, engages the Sultan Bajazet, 185.
Richard II., King of England, keeps Christmas with great magnificence, 155; holds Parliament at Winchester, 155; finds that he cannot assent to certain terms proposed by the French, 157; his envoys effect a truce with France, 158; he creates the Duke of Lancaster also Duke of Aquitaine, 158, 169; false report as to his dealings with the County of Chester, 159; he forbears to inform the Dukes of Lancaster and Gloucester thereof, 160; they return home, and protest their innocence before him, 160; restores Cherbourg, a pledge to him for money lent, to the King of Navarre, 164; keeps Christmas in the great palace at Westminster, 165; detects a cut-purse there, 165; intends to set sail for Ireland, 166, 171; visits the Abbey and Abbot of St. Alban's, 167; promises certain concessions to the Abbot, which promises are not performed

Richard II.—*cont.*
167; death of Queen Anne, his wife, 168; he pollutes the church of Westminster with the blood of the Earl of Arundel, 169, 424; confers on the Duke of Lancaster the Dukedom of Aquitaine, 169; crosses over to Ireland, 172; the Irish chieftains submit to him, 172; he keeps Christmas at Dublin, and remains in Ireland until after Easter, 173; is requested by the English clergy to return to England, in consequence of the designs of the Lollards, 173; with the Duke of Gloucester for his envoy, obtains a grant from the English Parliament, 173, 174; he returns to England, and threatens the supporters of the Lollards, 183; exacts an oath from Richard Stury, that he will not support the tenets of the Lollards, 183; orders the body of Robert de Vere, Earl of Oxford, to be brought from Louvain, and buried at the Priory of Colne, in Essex, 185; orders the coffin to be opened, and views the body, 185; the Pope requests his aid against the Lollards, 185; keeps Christmas at Langley, and receives the Duke of Lancaster there, 188; holds an interview with the King of France, near Calais, 188–194; oath made by him, 189; proceeds from Calais to Guynes, 189; the Dukes of Berri and Orleans sup with him, 189; receive presents from him, 189; his dress, 189; his French escort, 190; his brother, the Earl of Huntingdon, bears the sword before him, 190; exchanges gifts with the King of France, 191, 192; entertains French nobles in the Castle of Guynes, 192; exchanges gifts with certain of them, 192; the King of France gives his daughter, Isabella, in marriage to him, 193; he feasts with the King of France, and they then part, 194; grant made to him, by Parliament, 195; he recalls the banished Justiciars from Ireland, 195, 196; news is brought to England that he is about to be elected

Richard II.—*cont.*
Emperor of Almaine, 199; he sends ambassadors, who, to a great extent, confirm the report, 199; he then commences to practise extortions on the people, 199, 200; meditates the destruction of the Duke of Gloucester, and the Earls of Arundel and Warwick, 201; invites them to a banquet, 201, 202; the Duke of Gloucester and the Earl of Arundel decline to attend, 202; he dissembles with the Earl of Warwick, and has him arrested, 202; his wonted oath, 202; he persuades the Archbishop of Canterbury to induce his brother, the Earl of Arundel, to deliver himself up, 202; sends to the Mayor of London, requiring his assistance, 203; with a large retinue, proceeds to Plashy, in Essex, to arrest the Duke of Gloucester, 203; particulars of the arrest, 203–206; proclamation, by his order, as to the alleged reasons thereof, 206; he orders that no prayers shall be offered for the arrested nobles, 207; convenes the nobles at Nottingham, and suborns accusers of the arrested nobles, 207; convenes his supporters, in Parliament, at London, 208; malefactors from the County of Chester are summoned to his aid, 208; account of their misdeeds, in reliance on the King's favour, 208; he erects a building at Westminster for trial of the accused nobles, 209; Sir John Bushy's adulation of him, 210; the charters of pardon, granted by him to the accused nobles, are annulled, 210, 211; he threatens the prelates, and they submit to his dictation, 212, 213; he deceives the Archbishop of Canterbury, who is condemned to banishment, 213; the Earl of Arundel is tried before him, in Parliament, 214; he orders the Duke of Lancaster, as Seneschal of England, to pronounce sentence on the Earl of Arundel, 215; is conscience-stricken upon the Earl's death, 218; commands his body to be exhumed, and examined, 219;

Richard II.—*cont.*
interrogates the Earl of Warwick on his trial, 220; sheds tears on hearing the Earl's confession, 220; sends William de Rikille, the Justiciar, to Calais, to interrogate the Duke of Gloucester, 221; orders the Duke to be put to death, 221; threatens the Earl of Nottingham with death, if disobedient to his order to slay the Duke, 221; prevails on Parliament to delegate its powers, 222; a grant is made to him, 222; he assumes the name of "Prince of Chester," 222; creates many new titles, 222, 223; adds to his shield the arms of St. Edward the Confessor, 223; bestows part of the lands of the Duke of Gloucester and the Earls of Arundel and Warwick, 223; shews tyranny and malice against those who expostulate against his misdeeds, 223; his principal advisers, 223; he keeps Christmas at Lichfield, 224; resumes Parliament at Shrewsbury, 224; procures the condemnation of Sir John de Cobham, 224; makes certain promises to him, which he breaks, 224; he grants a general pardon, with the exception of certain persons, whose names are kept secret, 224, 225; obtains Letters Apostolic, by way of sanction of his proceedings, 225; the Duke of Hereford gives information to him against the Duke of Norfolk, 225; a duel is arranged, but is forbidden by him, 225, 226; he banishes the Dukes, 226; consults the clergy as to arbitrary translations made by the Pope, 227; he is offended with their answer, 228; his munificence to the Pope's Nuncio, 228; he determines to avenge the death of the Earl of March, 229; becomes hateful to his subjects for his rapacity, 230; aids the Emperor of Constantinople with money, not men, 230; William Norham, a hermit, advises him to change his course of life, and foretells future disaster to him, 232; he imprisons the hermit in the Tower of London, 232; attends the obsequies of the Duke of Lancaster, 232; condemns the Duke of Hereford to perpetual banishment, 232; recalls certain favours granted him by letters patent, 232, 233; is deceived by false prophets, persuading him that he will be Emperor, 233; is flattered by the Mendicant Orders, 234; borrows large sums of money, 234; extorts money, on certain pretences, from seventeen Counties of England, 234, 235; other acts of tyranny committed by him, when preparing to sail for Ireland, 235, 236; he is said to contemplate the sale of Calais to the King of France, 236; exacts new oaths from the Sheriffs throughout the kingdom, 236; hardships inflicted on certain of his subjects, 236, 237; he entrusts himself entirely to his guard of Cheshire men, 237; an alleged prophecy as to him, 237; when born at Bordeaux, originally named "John," 237, 238; called "Richard" after the King of the Majorcas, 238; he gives expression to his fears, 238; embarks for Ireland, 238, 239; his successes there, 239; how attended, 239; his design to supplant Parliament, 239; treasures carried with him to Ireland, 239; takes with him the sons of the Dukes of Gloucester and Hereford (Lancaster), 239; bad feeling in England towards him, 239, 240; is said to have wished to remove the principal men by judgment in Parliament, 240; while he is in Ireland, the Duke of Lancaster proposes to invade England, and to dethrone him, 240; fears of his vengeance by the well-wishers of the Duke of Lancaster, 243; many receive pay in his behalf, but desert to the Duke, 245; he is summoned back to England by the members of his Council, 245; addresses Henry, eldest son of the Duke of Lancaster, on his father's invasion, 247; has him confined in Trim Castle, 247; many children of the nobles taken into Ireland with him, 248; loss of time

Richard II.—*cont.*
through his hesitation, 248; he sails for England, 248; in dread of the lower classes, takes to flight, 248; his flight is announced to his household, 248, 249; misfortunes befalling him and his supporters, 249; continues his flight, 249; offers to resign the crown, on certain conditions, at an interview with the Earl of Northumberland, and Arundel, Archbishop of Canterbury, 249; stipulates for the lives of certain of his followers, 250; surrenders to the Duke of Lancaster, at Flint Castle, 250; accompanies him to Chester, and to London, 250; stays at St. Alban's, on his way to London, 251; is then conveyed to London, 251; begs that he may not be seen by the citizens, 251; is taken to Westminster, and thence, by the Thames, to the Tower, 251; respectful conduct of the Duke of Lancaster to him, 251; a Parliament summoned at London in Richard's name, 251; letters directed to the Monasteries in his name, for the examination of their Chronicles, 252; various persons, banished by him, are recalled, 252; he is formally called upon, in the Tower, to resign the crown, 252, 253; requests an interview with the Duke of Lancaster and the Archbishop of Canterbury, before giving a final answer, 253; reads aloud his renunciation of the crown, 254; form thereof, 254-256; appoints the Archbishop of York and the Bishop of Hereford his proxies, to declare his renunciation of the crown, 256; signs his renunciation, and expresses a wish that the Duke of Lancaster shall be his successor, 256; his renunciation is read in the Great Hall at Westminster, 257; it is accepted, 257, 258; certain Articles of Accusation read against him, 258; Oath taken by him at his Coronation, 258, 259; contents of the Articles of Accusation, 259-277; the estates of the realm consent to his deposition, 278; Commissioners are appointed

Richard II.—*cont.*
to pronounce sentence of deposition, 278; form of the sentence of deposition, 279; his deposition is announced to him, by Sir William Thernyng, in the Tower, 283, 284; form of the announcement of his deposition, 284-286; answers made by him thereto, 284, 286, 287; his discovery of the sacred Ointment of St. Thomas, and desire to be re-anointed with it 299; is refused by Arundel, Archbishop of Canterbury, 299, 300; gives it up to the Archbishop, at Chester Castle, 300; a magic scroll found, alleged to have belonged to him, 301; Acts of the Parliament of the 21st and 22nd years of his reign, held to be null and void, 303; alleged intention on his part to vacate the throne, in favour of the Duke of Albemarle, 304; remark alleged to have been made by him against the Duke of Hereford, 304; the Commons request that his evil counsellors may be arrested, 309; they also request that he himself may be brought to trial, 311; he is sentenced to perpetual imprisonment, 313; is taken from the Tower to a place unknown, 313; conspiracy of certain nobles to replace him on the throne, 323; allegation by the Earl of Kent that he has escaped from prison, and is at Radcote Bridge, 324; the Earl endeavours to arouse the people in his favour, 324, 325; he dies, it is said, of starvation, in the Castle of Pontefract, 330, 331; his body is partially shown on the road to London, 331; it rests at St. Alban's, 331; his obsequies are performed, Henry IV. being present, at St. Paul's, 331; he is buried at Langley, 331; his wife is escorted back to France, 331, 332; King Henry declares that he has had no share in his spoils, 335; he is asserted to be alive, and a conspiracy is entered into, in his cause, 339; reports spread by the army of Henry Percy that he is still alive, 363; that he is to be seen in Chester

Richard II.—*cont.*
Castle, 363; a hermit, who had prophesied to him, is executed, 372, 373; the French demand tribute from the Isle of Wight in his name, 381; reports of his surviving, which have penetrated even to the King's Palace, are now put an end to, 391; his brutal assault on the Earl of Arundel, at the funeral of Queen Anne, 424; he pollutes Westminster Abbey with his blood, 424.

Richard, brother of the Duke of York, accompanies the Princess Philippa to Denmark, 420; report brought back by him, 420.

Richmond, John de Bretagne, Earl of, 126; he is taken prisoner in Scotland, 140; a subsidy is demanded, for his ransom, 140; and refused, 140; he is appointed an envoy to France, 152.

Richmond, the Earldom of, is given to the Earl of Westmoreland, 311; the Commons pray that it may be restored to the Duke of Bretagne, 311.

Rievaulx, Edward II. pursued by the Scots at, 125, 126.

Rikille, William de, an Irishman, Justiciar, sent to Calais, to interrogate the Duke of Gloucester, 221; in his report, he distorts the admissions of the Duke, 221.

Ripendene, Philip. *See* Leicester, *and* Lincoln.

Rochelle, wine of, great abundance of, 167; wine of, taken in French ships, 376.

Rochester, (Laurence de St. Martin,) Bishop of, attends Henry III. to Norwich, 28; Haymo de Hythe, Bishop of, assists at the consecration of the Bishop of Winchester at St. Alban's, 106; William de Bottlesham, Bishop of, preaches before a Convocation of the Clergy at St. Paul's, 289; death of William (mis-named "John") de Bottlesham, 337; succeeded by John de Bottlesham, 337; he appeals to Magna Charta against the Knights of Parliament, 393; is called the "Mercury" of the Archbishop of Canterbury, 393; his death, 397.

Rochester—*cont.*

Rochester, King Henry III. retires to, 9.

Rokele, Sir R., dispute, at York, between him and one Bekwythe, 160; Rokele is slain, 160.

Rome, Henry III. sends to, for letters of absolution from his oath, 6; he obtains them, 6; Edward I. repairs to, to meet the Pope, 34; the Romans invade England, 132; discovery of the treasure of Helena, mother of Constantine, at, 228, 229; envoys sent to, by Henry IV., announcing his accession, 320; miracle at, 322; a new Senator of, created, 418; territories recovered between, and Milan, 418.

Roos, death of Sir John de, while returning from Jerusalem, 164.

Ros, Lord de, attends Richard II. in the Tower, 254.

Roxburgh, the County of, 135.

Royston, the town of, burnt, 415.

Russell, John, at London, gives counsel to the Duke of York, 243; his fear, 244.

Ruthin, Reginald, Lord Grey, retires to the Castle of, 338.

Rutland, the Earl of, accompanies Richard II. to Ireland, 172; escorts the King of France at Guynes, 190; accompanies King Richard, to arrest the Duke of Gloucester, 203; suborned as an accuser of the arrested nobles, 207; by the King's order, exhumes the body of the Earl of Arundel, 219; is created Duke of Albemarle, 222. *See* Albemarle, *and* York.

Ryegate, the Earl of Arundel retires to the Castle of, 202.

S.

Saint Alban's, John Maryns, Abbot of the Abbey of, alluded to, 4; the town of, is strongly fortified, whence styled "Little

Saint Alban's—*cont.*
"London," 20; danger threatened to the town by Gregory de Stokes, Constable of Hertford, 21; the townsmen behead him, 21; a stealer of cattle is executed at the town of, 24; the body of Queen Alianor, wife of Edward I., rests at the Abbey, 50; the Bishops of England stay in the town of, while endeavouring to make peace between Edward II. and the Barons, 78; the Cardinal of Saint Prisca, and the Bishop of Poitiers, sent into England to mediate between the King and the Barons, stay at the Abbey of, 78; agreement that the effects of Piers de Gaveston shall be restored by the Barons to the King at, 79; his envoys, Sir John de Sandale and Sir Ingelard de Warlee, attend for the delivery, 79; on non-delivery thereof, certain letters, in testimony thereof, are made, and read in the church, 79; delivery is finally made, 79; visit of King Edward II. to, 83; he makes offering to the Saint, 83; his munificence to the Abbey for renovation of the Choir, 83; mandate sent to the bailiff of the town, as to the price of provisions, 89, 90; Edward II. at, bread being with difficulty found for the support of his household, 92; mandate sent to the bailiffs of, regulating the sale of ale, 96-98; contribution of, to the army levied against the Scots, 102; Reginald de Asser is consecrated Bishop of Winchester at, 105, 106, 147; Letter of the Bishop of Winchester, providing that his consecration shall not act to the detriment of the Abbey of St. Alban's, 106; the safety of the Monastery is miraculously ensured against the ravages of the supporters of the Barons, 108; Robert Walkefare commits depredations at, 108; miserable end of him and his followers, 108; the Barons remain there three days, and send envoys to the King, demanding the exile of the Despensers, 109; consecration of Reginald de Asser, Bishop of Winchester, at, mentioned, 147; visitation of, by two monks of Ramsey, 158; munificence of German, a shoemaker of the town of, 165; fire at Beaulieu, a Priory of, 167; King Richard II. visits the Abbey and the Abbot of, 167; concessions are promised by him to the Abbot, but are not performed, 167; death of Thomas de la Mare, Abbot of, 195; he is succeeded by John Moot, 195; who receives benediction from the Archbishop of Canterbury, 195; new privilege obtained from the Holy See, 195; the Duke of York retires to, on learning the intended invasion by the Duke of Lancaster, 243; he leaves, for Oxford, 244; King Richard II. stays at, on his road to London, 251; the Abbot of, Examiner of Bills in Parliament, 312; the Bishop of Carlisle retires to the Abbey of, 314; the body of Richard II. rests at, and the Office of the Dead is celebrated, 331; the Abbot is present at his interment, at Langley, 331; King Henry IV. visits the Abbey, 332; death of John Moot, Abbot of, 338; he is succeeded by William Hethworthe, 338; King Henry endeavours to influence the election, 338; the Abbot of, according to the new privilege, ordains monks as acolytes, 339; the Commissioners of the Abbot of Ramsey visit the Abbey, 342; the Abbot gives a subsidy of 100 marks to the King, 374; William, Abbot of, is godfather to the son of Sir William Grenecornwall, the King's brother-in-law, 398; a Council is transferred to, 399, 402; contribution of the Abbot for the necessities of the Pope's Nuncios, 417.

Saint Andrew's, William, Bishop of, at Newcastle on Tyne, 133.

Saint Asaph, John Trevor, Bishop of, a Commissioner to pronounce sentence of deposition on Richard II., 278, 279; sent as envoy to Spain by Henry IV., announcing his accession, 320; joins Owen Glendower, 396.

Saint Augustine's, Canterbury, death of the Abbot of, 415.
Saint Clair, Walter, slain at Homildon Hill, 346.
Saint Giles, men spoiling the Cell of, near St. Alban's, are miraculously punished, 22.
Saint James of Compostella, pilgrims to, 162.
Saint John of Jerusalem, possessions of the Hospital of, 380.
Saint Martin's le Grand, enactment by Parliament as to sanctuary at, 349, 350.
Saint Matthew, in Bretagne, the French fleet defeated by the English near, 52 ; burnt by the English, 376.
Saint Michael, the church of, at St. Alban's, 50.
Saint Paul's, London, the Ordinanees are publicly read in the church of, 67 ; Henry, Earl of Lincoln, is buried at, 73 ; polluted with human blood, 164 ; "Con- "clusions" fixed by the Lollards upon the doors of, 174 ; verses fixed upon the doors of, 182, 183; Richard II. propounds certain questions to the clergy at, as to arbitrary translations made by the Pope, 227 ; John, Duke of Lancaster, is buried in, 232 ; Convocation of the clergy in the Chapel of St. Mary at, 289 ; the obsequies of King Richard II. are performed at, 331 ; dissensions of the youths of London in the Churchyard of, 332 ; a Convocation of the clergy at, for making a grant to the King, 373, 374; the clergy convoked at, by the Archbishop of Canterbury, as to a grant to the King, 388.
Saint Paul's Cross, Letters Apostolic are promulgated at, 225.
Saint Pol, the Count de, attends upon King Richard II., 190 ; excepted in the truce with France, 372 ; besieges the Castle of Merk, but is defeated, 400 ; names of the prisoners taken, 400, 401.
Saint Priest, the town of, in Aquitaine, 144.
Saint Prisca, Arnold, Cardinal of, and the Bishop of Poitiers, at St. Alban's, as mediators between Edward II. and the Barons, 78 ; they are repulsed by the Barons, 78 ; retire from St. Alban's to London, in alarm, 78.
Saint Richer, Aymer, Earl of Pembroke, dies near, 150.
Saint Walter, the Chapel of, in Norwich Cathedral, escapes the conflagration, 28.
Salisbury, (Roger de Martival,) Bishop of, an envoy from the Barons to King Edward, 109 ; John Waltham, Bishop of, the Treasurer, is buried at Westminster, 186 ; John Mitford, Bishop of Chichester, is appointed Bishop of, 186.
Salisbury, John de Montacute, Earl of, suborned as an accuser of the arrested nobles, 207 ; King Richard II. stipulates for his life, 250 ; he holds the Acts of 21 and 22 Richard II. to be null and void, 303; denies complicity in the death of the Duke of Gloucester, 313; is challenged by the Lord de Morley, 313 ; asserts his readiness to accept the challenge, 314 ; joins in a conspiracy to slay Henry IV., 323; is taken, and beheaded by the people of Cirencester, 325, 326; a supporter of the Lollards, 326.
Salisbury, William de Montacute, Earl of, sells the Isle of Man to Sir William Scrope, 157, 311.
Saltwode, a manor of the Archbishop of Canterbury, the Abbot of St. Alban's receives benediction there, 195.
Samuel, the First Book of, quoted, 281.
Samuel, the Second Book of, quoted, 6, 29, 34.
Sancerre, the Count de, escorts King Richard II., 190.
Sandale, Sir John de, attends at St. Alban's, in the King's behalf, to receive possession of the effects of Piers de Gaveston, 79 ; on non-delivery thereof, with Sir Ingelard de Warlee, causes certain letters to be made, and read in the

Sandale, Sir John de—*cont.*
church, 79; delivery is finally made thereof, 79; he is appointed (misnamed "Cenedele") Bishop of Winchester, 105. *See* Winchester.

Sandwich, men of, aid the Earl of Somerset against the Spaniards, 389.

Savage, Sir Ernald, is appointed Speaker in Parliament, 335.

Savaldores, robbers in Northumberland so called, 99.

Savoy, the Count of, his daughter married to King Henry III., 34.

Say, the Lord de, as envoy, returns from France, 372.

Scaarle, J., is appointed Chancellor, 282.

Scarborough, Edward II. and Piers de Gaveston arrive at the Castle of, 75; the King orders the Castle to be fortified, and, leaving Gaveston there, proceeds to York, 75; it is besieged by the Barons, 76; the Castle is surrendered, and Gaveston is taken prisoner, 76.

Schevele, Sir John, insults Richard, Earl of Arundel, 241; accompanies the Earl of Huntingdon in his flight, 327; is taken prisoner, 328; he is executed, 330.

Scotland, Edward I. dies on his expedition against, 63; the Scots defeat the English at Bannockburn, 84, 85; the Scots ravage the country from Carlisle to York, 91; the people of Durham, after much devastation, purchase peace of the Scots, 91; the victories of the Scots give courage to the Welch insurgents, 92; misfortunes of the English in, 93; envoys sent by the Pope to establish peace between, and England, 99; the Scots ravage the North of England, as far as York, 101; and Lancaster, 102; an army levied against the Scots from the chief towns of England, 102; the Scots capture Berwick, 103; the Scots nearly capture Queen Isabella near York, 103; the Scots defeat the English at Mitton on Swale, 103, 104; a truce concluded with England, for two years,

Scotland—*cont.*
104; Edward II. vainly attempts to incept the Scots, after the Battle of Mitton on Swale, 104; they ravage the country, and escape by another road, 104; Edward II. invades, 125; Edward flies from the Scots to the abbey of Byland, 125; the Scots take prisoner John de Bretagne, Earl of Richmond, 126; the kingdom of, duly awarded to Edward I., 132; early attacks of the Scots on England, 132; a truce of thirteen years concluded with England, 133; the Scots ravage Northumberland, and the Earl of Northumberland is censured for allowing it, 164; Ralph Percy guards the West March against the Scots, 164; the Scots take Jedburgh Castle, 166, 167; the Scots give the name of "Hotspur" to Henry Percy, 245; the Scots invade England, and destroy the Castle of Werk, 320, 321; Scottish ships taken by the men of Lynn, 332, 333; Scotland invaded and laid waste by Henry IV., 333; the constant attacks of the Scots on Henry IV., 336, 337; the Scots invade the West March of England, 341; are defeated by the Bishop of Carlisle and others, 342; the Scots, under Earl Douglas, invade the North of England, 344; they retreat, and are pursued by the Earl of Northumberland, 344; are defeated at Homildon Hill, 345, 346; Prince John receives a force to resist the Scots, 405; a civil war in Scotland, 418; the son of the King of, is taken at sea, and delivered to Henry IV., 418.

Scrop, Geoffrey le, at Newcastle on Tyne, 133.

Scrop (or Scrope), Richard, Archbishop of York. *See* York.

Scrop, Sir William le, buys the Isle of Man of the Earl of Salisbury, 157, 220; suborned as an accuser of the arrested nobles, 207; created Earl of Wiltshire, 223. *See* Wiltshire.

Seine, Henry de Pay sails up the river, and destroys French ships, 387, 388.

Selby, Walter de, plunders the Pope's envoys, and imprisons the Bishop of Durham, forcing him to pay ransom, 99; retreats to the Peel of Horton, 101.

Serle, the murderer of the Duke of Gloucester, taken by Sir William de Clifford, 390 ; he is executed, 390, 391.

Seton, Lord de, taken prisoner, 346.

Sheep, disease among, 37, 38.

Sherborne in Elmedon, the Barons meet at, to make complaint against the Despensers, 107, 108.

Sheriffs, King Richard II. exacts new oaths from the, throughout the kingdom, 236.

Shirley (Schirle) Sir Hugh, slain at Shrewsbury, 369.

Shrewsbury, the Abbot of, offers terms, on part of Henry IV., to Henry Percy, 366.

Shrewsbury, Henry Percy is defeated by Henry IV. at the Battle of, 363–368 ; fierceness of the combat, 370.

Shrewsbury, David, brother of Llewelyn, is put to death at, 41 ; Parliament is convened at, 222 ; Parliament is resumed at, 224 ; the people of, relieved by the presence of Henry IV., 364.

Shropshire, Henry Percy collects an army in, against Henry IV., 361 ; exemption in favour of lands laid waste in, 380.

Sibyl, the Princess Alianor, wife of Prince Edward, compared to the, 26.

Sicily, Prince Edward lands in, 33.

"*Significavit*," the Writ of, objected to by the clergy, 291.

Simon Magus, alluded to, 183.

Skirlaw, Walter, Bishop of Durham. *See* Durham.

Sluys, French ships burnt by the English at, 401.

Smithfield, a Lollard burnt at, 336.

Snowdon, Edward I. penetrates Wales as far as, 38 ; Sir Roger de Clifford sent to Prince Llewelyn, in the districts of, 39 ; Llewelyn leaves, for Montgomery, 40 ; Sir John de Vesci ordered to besiege, 41.

Somerset, Thomas, Beaufort, son of John, Duke of Lancaster, and Katherine de Swynford, is created Earl of, 195; is suborned as an accuser of the arrested nobles, 207 ; is made Marquis of, 222; after escorting the King's daughter to Cologne, returns to England, 342, 343 ; victory gained by, over Spanish ships, 389.

Sopwelle, a girl saved from drowning at the mill of, through the merits of St. Alban, 420.

South Tyne, 135.

Spain, a sheep of, introduces disease into England, 38 ; treacherous conduct practised towards the Queen of, daughter of the Duke of Lancaster, 162 ; envoys sent to, by Henry IV., announcing his accession, 320; high estimate of the Earl of Worcester by the King of, 365 ; victory gained by the Earl of Somerset over Spanish ships, 389 ; alleged discovery, by the Spaniards, of the Canary Island, 389, 390. *See* Pedro.

Spalding, Peter de, Berwick surrendered to the Scots through the treachery of, 103.

Spencer, Henry, Bishop of Norwich. *See* Norwich.

Spirit, story of a widow vexed by a, 196–198 ; determined act of self-destruction through the alleged agency of a, 197–199; mischief done by an evil, to the church of Danbury in Essex, 342.

Stafford, the Earl of, slain at the Battle of Shrewsbury, 367.

Stafford, the Countess of, the Princess Isabella delivered into the charge of, 193.

Stafford, Edmund de, Bishop of Exeter. *See* Exeter.

Stafford, fraud perpetrated by an esquire of, upon the religious houses of Essex and Norfolk, 183, 184.

Stirling Castle, Edward II. hastens to raise the siege of, 83 ; he loses many troops, 83 ; the Battle of Bannockburn, or Bannokemore, fought in the vicinity of, 86.

Stokes, Gregory de, Constable of Hertford, fatal folly committed by, 21.

Stowe, Thomas, Doctor of Laws. *See* Deputation.
Stratford, John de, Bishop of Winchester. *See* Winchester.
Strickland, William, Bishop of Carlisle. *See* Carlisle.
Strother, Sir Thomas, governor of Jedburgh Castle, attacked by Sir William English, 166, 167; challenges English to combat, but is defeated by him, 167.
Stury, Richard, a leader of the Lollards, 174, 182; is compelled by Richard II. to make oath that he will not support the tenets of the Lollards, 183; he dies, 183.
Styward de Ermesworth, Lord, taken prisoner, 346.
Sudbury, appearance of a dragon near, 402.
Suelleston, near Bedford, 229.
Suliac, John de, is appointed envoy from France to England, 150; narrowly escapes death, 150.
Suly, Sir —— de, an envoy of Robert le Brus to Edward II., 133.
Sun, eclipse of the, 419.
Sunning, certain nobles visit Queen Isabella at, 323.
Surrey, Thomas Holland, Duke of, accompanies King Richard II. from Ireland to England, 248; Richard stipulates for his life, 250; he holds the Acts of 21 and 22 Richard II. to be null and void, 303; challenges Sir William Bagot, 305; defends the Duke of Albemarle, in Parliament, against the charges of Lord Fitz-Water, 310; denies complicity in the death of the Duke of Gloucester, 313; adjudged to lose the title of Duke, 318. *See* Kent.
Surrey, John, Earl of. *See* Warenne.
Swale, many English drowned in the river, at the Battle of Mitton on Swale, 104.
Sweden, the King of, slays the King of Denmark, 413; he is defeated by the Queen of Denmark, and slain, 413; the country is made subject to Denmark, 413, 420.
Swinton, Sir John de, slain at Homildon Hill, 346.
Swynburne, Sir Thomas, takes French ships, sailing to aid Glendower, 415.
Swynford, John of Gaunt, Duke of Lancaster, marries Katherine de, 188; she accompanies the Princess Isabella to the presence of King Richard II., 193; her issue by the Duke of Lancaster legitimized, 195; Thomas Beaufort, their son, 105; Henry Beaufort, her son by the Duke of Lancaster, is made Bishop of Lincoln, 226; allowance made to her, after the decease of her husband, 314.

T.

Tamari, Sir Roger de, marries the widow of Sir John de Burgh, sister of the Earl of Gloucester, 86.
Templars, the possessions of the, are granted to the Hospitallers, 142.
Thames, King Richard II. is conveyed by the, from Westminster to the Tower, 251; the Earl of Huntingdon attempts to escape by the, 326.
Thernyng, Sir William, a Commissioner to pronounce sentence of deposition on Richard II., 278, 279; his opposition to Henry IV. claiming the crown by right of conquest, 282; announces his deposition to Richard II., in the Tower, 283–287; pronounces judgment against the accusers of the Duke of Gloucester, 315. *See* Deputation.
Thomas, Saint, of Canterbury, his constancy in suffering, 18; Translation of, in the reign of Henry III., 34; alluded to, 179; story of the sacred Ointment delivered to him by the Virgin Mary, 297–300.
Thomas, Prince, second son of Henry IV., appointed Seneschal of England, 287; as Seneschal, Sir Thomas Percy bears the wand in his behalf, 291. *See* Lancaster.

Thorpe, near York, Articles of Truce between England and Scotland dated at, 138.
Thunder and lightning, damage done by, 158, 159; most dreadful storm of, 340, 342.
Timothy, the First Epistle to, quoted, 182.
Toad and lizard, story of a, 423, 424.
Tobit, the Book of, alluded to, 3.
Tournament, by nobles, clothed in monastic habits, 165.
Tournament. *See* Dunstaple, *and* Wallingford.
Tower of London, Henry III. retires to the, and seizes the public treasures, 6, 8; Sir John Maunsel in the, 8; Henry III. returns to the, from Winchester, 9; the head of Prince Llewelyn to be hung up over the, 41; females taken at Leeds Castle, are sent to the, 111; the two Mortimers are confined in the, 111; Sir Roger Mortimer, the Younger, escapes from the, 145, 146; the Earl of Arundel is executed near the, 217; William Norham, a hermit, who prophesies to Richard II., is sent by him to, 232; King Richard is taken to, by the river Thames, 251; Richard in the, is called upon to resign the crown, 253; the Duke of Lancaster has an interview with Richard in the, 254; the deputation to Richard leaves the, 256; his deposition is announced to Richard in the, 283, 284; Henry IV. proceeds in state from the, to Westminster, 291; the sacred Ointment of St. Thomas found in the, 299; Richard II. is taken from the, to a place unknown, 313; Henry IV. leaves his sons in the, on pursuing his enemies, 329; the Bishop of Carlisle is confined in the, 330; the son of the King of Scotland, and the Earl of Orkney, are confined in the, 419.
Tower Hill, the Earl of Arundel is executed on, 216.
Treasurers for War are appointed, 379.
Trevenant, John, Bishop of Hereford. *See* Hereford.
Trevor, John, Bishop of St. Asaph. *See* St. Asaph.
Trim Castle, Henry, eldest son of the Duke of Lancaster, is confined in, 247.
Tuchet, Sir William, executed, 124.
Tudyngtone, marvellous event in the Parish of, 197, 199.
Tunis, Louis IX. of France, and Prince Edward, arrive at, 27; Louis IX. dies at, 29.
Turkey, the Sultan of, besieges Constantinople, 166.
Tweed, many Scots drowned in the river, after the Battle of Homildon Hill, 346.
Twinham, Walter de, at Newcastle on Tyne, 134.
Tydyman, the King's physician, is appointed to the See of Worcester, 186.
Tyeis, Sir Henry, executed, 124.
Tyndale, the Land of, 135.
Tyne, King Edward II. takes a ship in the Port of, and proceeds to Scarborough, 75; Gilbert de Middleton is conveyed to Grimsby in a ship of the Port of, 101.
Tynemouth, Queen Isabella at, 75; Edward II. proceeds to, with Piers de Gaveston, 75; he leaves, for Scarborough, 75; one of the few Northern places in safety from the Scots, 91; the ravages of Gilbert de Middleton extended to the Priory of, 100.
Typetot, Sir Robert, made Warden and Justiciar of Wales, 43.

U.

Ulster, the Earl of, Sir John de Burgh his son and heir, 86.
"Unlearned Parliament," the, held at Coventry, 391, hostility of its members to the clergy, 391; anxiety caused to the Archbishop of Canterbury thereby, 391.
Usk, Glendower is defeated at, 399.
Utrecht, Arundel, Archbishop of Canterbury, on his banishment, retires to, 241.

V.

Valence, William de, his alleged attempt to pervert the English laws, 5; he returns from banishment into England, 7.
Vegetius quoted, 125.
Vere, Aubrey de, created Earl of Oxford, 157. *See* Oxford.
Vernon, Sir Richard, aids Henry Percy against Henry IV., 366; is taken prisoner at Shrewsbury, 369; is beheaded, 371.
Vesci, Sir John de, ordered by Edward I. to besiege Snowdon, 41.
Vienne, the Archbishop of, sent as an envoy by the Pope, to establish peace, 151; levies a tallage for his expenses, and returns home, 151, 152.
Vineres, Sir Ralph, the Earl of Northumberland attempts to seize the Earl of Westmoreland in the stronghold of, 400.
Vylainos, (?) the Bishop of, escorts King Richard II., 190.

W.

Wakefield, Henry de, Bishop of Worcester. *See* Worcester.
Waldegrave, the servants of Sir Richard de, attack a dragon, 402.
Walden, Roger, Treasurer of Calais, is appointed High Treasurer, 186. *See* Canterbury, *and* London.
Waleran, Sir E., put in charge of Dover Castle, 8, 9.
Wales, invaded by Edward I., 38; Sir Roger de Clifford sent into, as Justiciar, 39; again invaded by King Edward, to attack Llewelyn, 39, 40; finally conquered by Edward I., 41; another rising in, 43; Sir Robert Typetot made Warden and Justiciar of, 43; the castles and lands of the King of England in, are invaded by the insurgents, 92; misfortunes of the English in, 93; the March of, 107; Edward II. passes through the towns near the March of, 139; Richard II. lands in, from Ireland, 247; the people of, plunder the followers of Richard II., 249; with the sanction of Parliament, the eldest son of Henry IV. is created Prince of, 301; rising in, under Owen Glendower, 333, 334; Henry IV. ravages part of, 334; insurrection of the Welch against Henry IV., 336, 337; atrocities practised by the Welch women on the bodies of the slain, 341; Henry IV. sets out to curb the Welch, 402; Henry IV. hastens from, to York, 407; inundations in, attended with loss to the army of Henry IV., 414; the Welch are defeated, 418; the Earl of Northumberland and Lord Bardolf fly to, 418; French ships taken while sent to aid the Welch, 419. *See* Glendower, *and* Llewelyn.
Walkefare, Robert, commits depredations at the Monastery of St. Alban's, 108; miserable end of him and his followers, 108.
Wallingford, Prince Edward confined in the Castle of, 12; Piers de Gaveston holds a tournament at, and offends the English nobles, 65; nobles confined in the Castle of, 138; taken by adherents of the Barons, 138, 139; they surrender it, and take refuge in the chapel, where they are taken, 139.
Waltham, John, Bishop of Salisbury. *See* Salisbury.
Waltham, the Abbot of, present at the interment of Richard II., at Langley, 321; death of William, Abbot of, 334.
Ware, a priest is taken at, for plotting against Henry IV., 339.
Warenne, John, Earl de, insulted by Piers Gaveston, at the tournament at Wallingford, 65; wavers between the King and the Barons, 74; through the Archbishop of Canterbury, joins the Barons, 74;

Warenne, John, Earl de—*cont.* with the Earl of Pembroke, captures Piers de Gaveston, at Scarborough, 76; refuses to attend the King at Berwick, in consequence of his non-fulfilment of the Ordinances, 83.

Warkworth, the Earl of Northumberland retires to the Castle of, 371.

Warlee, Sir Ingelard de, attends at St. Alban's, in the King's behalf, to receive possession of the effects of Piers de Gaveston, 79; on non-delivery thereof, with Sir John de Sandale, causes certain letters to be made, and read in the church, 79; delivery is finally made tnereof, 79.

Warwick, Guy de Beauchamp, Earl of, his counsels are recommended by the Earl of Lincoln to Thomas, Earl of Lancaster, 73; he opposes Edward II., 74; seizes Piers de Gaveston, in the custody of the Earl of Pembroke, at Dadinton, 76; puts Gaveston to death, near Warwick, 77; refuses to attend the King at Berwick, in consequence of his non-fulfilment of the Ordinances, 83.

Warwick, Thomas de Beauchamp, Earl of, the Earl of Nottingham recovers the Lands of Gower against, 201; invited to a banquet by Richard II., 201, 202; the King condoles with him on the loss of the Lands of Gower, 202; has him arrested, 202; allusion to him in a prophecy, 206; his cognizance, 206; is accused in Parliament, 209; charter of pardon, granted to him by the King, is revoked by Parliament, 211; he is charged with treason, jointly with the Earl of Arundel and the Duke of Gloucester, 214; is accused in Parliament, and confesses his criminality, 219; is banished to the Isle of Man, for life, 220; the King bestows part of his lands, 223; King Richard promises him a sufficient maintenance, which promise is broken, 224; he returns from the Isle of Man, 252; is inhumanly treated there, 252; endeavours, in Parliament, to excuse himself, as to his former admission of treason, 307; is finally foiled in his attempt at excuse, 307, 308; challenges the Duke of Albemarle, in Parliament, 310; death of, 337.

Warwick, Piers de Gaveston seized at Dadinton, near, 76; Gaveston taken to the Castle of, 76; executed near, 77.

Waterford, Power, the Irish chieftain, submits to the English, near, 172.

Wax, cheapness of, through capture of foreign ships, 419.

Waterton, Robert, stops the Earl of Northumberland in his march to join his son, 371.

Werk Castle destroyed by the Scots, 321.

West March, the, invaded by the Scots, 341.

Westminster, the new buildings at, commenced by Henry III., 35; Henry III. buried in the Church of, 37; Edward I. crowned at, 37; Queen Alianor, wife of Edward I., buried at, 50; Edmund, Earl of Lancaster and Leicester, buried at, 59, 72; Edward II. and Queen Isabella are crowned at, 65; mandate tested at, by Edward II., 90; Edward II. convenes the nobles at, 139, 140; a Parliament at, 152; Richard II. keeps Christmas in the Great Palace at, 165; he detects a cut-purse there, 165; Queen Anne, wife of Richard II., buried at, 168, 424; the Church of, is polluted with the blood of the Earl of Arundel, 169, 424; "Con-" clusions" fixed by the Lollards upon the doors of the Abbey, 174; a building is erected in the Palace at, for the trial of the accused nobles, 209; the Abbot of, accompanies Richard II. from Ireland to England, 248; King Richard is brought to the Palace at, 251; the Abbot of, one of a deputation to call upon Richard to resign the crown, 252, 253; the renunciation of the crown by Richard is read in the Great Hall at, 257; the Coronation of Henry IV. at, is proclaimed, 283; Henry IV. proceeds in state to, for his Coronation, 291; the

Westminster—*cont.*
Abbot of, his duties at the Coronation, 292; the Abbot of, questioned on suspicion of conspiracy, is liberated, 330; the Duchess of Bretagne, on her marriage to Henry IV., is crowned at, 350; meeting of the nobles at, 398; the body of Queen Anne, wife of Richard II., is buried at, 424; the Church is polluted with the blood of the Earl of Arundel, shed by the King, 424. *See* White Hall.

Westminster Hall, the Barons ask pardon in, of Edward II., 81; a female enters, on horseback, and reminds Edward of his duty, 98; the edict against the Despensers published in, 110.

Westminster, the Statutes of, 38, 44–46.

Westmoreland, Ralph, Lord de Neville, created Earl of, 223; is made Marshal of England, 282; attends Convocation on the King's behalf, 289; appeals to the Earl of Warwick, as to advice given to him, 307; the Earldom of Richmond is given to him, 311; he stops the Earl of Northumberland, in his march to join his son, 371; the design of the Earl of Northumberland to seize him is frustrated, 400; he meets the Archbishop of York, 405, 406; he dissembles, 406; treacherously seizes the Archbishop, 407. *See* Deputation, *and* Neville.

Westmoreland, people of, plunder the followers of Richard II., 249.

Wheathamsted, the Barons stay at, to treat with Edward II., 78.

White Hall, Henry IV. holds a banquet in the, 283.

Widow, story of a, vexed by a spirit, 196, 197.

Wight, the Earl of Arundel is kept in confinement in the Isle of, 203; the French plunder the island, 378; the French demand tribute from it, 381; which is refused, 381, 382.

Wigmore, Sir Roger Mortimer, the Younger, lord of, 145.

Wilford, successes of William de, against the Bretons, with an English fleet, 375, 376; he challenges the Bretons to fight, 376.

William the Conqueror, Chronicles from the times of, to be examined, 252.

Willoughby, Lord de, attends Richard II. in the Tower, 254.

Wiltshire, William le Scrop, created Earl of, 223; is a principal adviser of Richard II., 223; is said to have farmed all the escheats throughout England, 240; at London, gives advice to the Duke of York, 243; his fear, 244; and other members of the Council, flee to Bristol, 245, 246; he is beheaded, at Bristol, 246; his servants maltreat the Earl of Warwick, in the Isle of Man, 252. *See* Scrop, Sir William le.

Winchelsea, Robert de, Archbishop of Canterbury. *See* Canterbury.

Winchester, death of John de Sandale, Bishop of, 105; Reginald de Asser, appointed by the Pope Bishop of Winchester, in opposition to the monks, 105; refuses to be consecrated by the Archbishop of Canterbury, 105; is consecrated at St. Alban's, 105; letter of the Bishop, providing that his consecration shall not act to the prejudice of the Abbey of St. Alban's, 106; death of Reginald de Asser, Bishop of, 147; John de Stratford, Dean of London, is made Bishop of, 147, 148; King Edward II. desires to confer the See upon Robert de Baldock, 148; Stratford is disgraced, 148; he is finally restored to the royal favour, 148, 149; appointed an envoy to France, 152; William de Wykeham Bishop of, Examiner of Bills in Parliament, 312; death of, 391; his munificence, 391; he is succeeded by Henry Beaufort, Bishop of Lincoln, 391. *See* Sandale.

Winchester, the Earl of, advances to the siege of Wallingford Castle, 139. *See* Despenser, Hugh, the Elder.

Winchester, Henry III. at, 9; a Parliament summoned at, 23; a Parliament held at, 155; Henry IV. marries the Duchess of Bretagne at, 350.

Windsor, Queen Isabella gives birth to Prince Edward (afterwards Edward III.) at, 79; Edward II. keeps Christmas at, 88; Henry IV. keeps Christmas at, 322; conspiracy to slay Henry IV. at, 323; the sons of the Earl of March are carried off from, but restored, 398.

Wine, great abundance of, 167; bought up by the great, 419.

Witsand, King Edward I. crosses from, to Dover 37.

"*Wo men*," play upon the words, 420.

Woodstock, mandate issued by Edward II. at, as to the sale of ale, 95-98; the Princess Alianor, daughter of Edward II., born at, 102.

Worcester, Walter Reynolds, Bishop of, is appointed by the Pope Archbishop of Canterbury, 82; death of Henry de Wakefield, Bishop of, 186; the election of John Green is quashed, and Tydyman, the King's physician, succeeds, 186.

Worcester, Thomas Percy, Earl of, sent as envoy to France by Henry IV., announcing his accession, 320; governor to Prince Henry, 361; joins his nephew, Henry Percy, in his insurrection against Henry IV., 361; draws resources from London, 361; a chief supporter of Henry Percy, 365; his previous high character, with the Kings of France and Spain, 365; has an interview with Henry IV., on behalf of Henry Percy, 366; his alleged treacherous conduct, on making report thereon, 366, 367; taken prisoner at the Battle of Shrewsbury, 368; his sorrow, on beholding the body of his nephew, Henry Percy, 370; he is beheaded, against the King's wishes, 370, 371. *See* Percy, Sir Thomas.

Worcester, the Archbishop of Canterbury meets Henry IV. at, 373; Henry IV. summons the Archbishop of Canterbury to, 414.

Wyclif, alluded to (as *Doctor Evangelicus*), 176.

Wymondham, fire at, 167.

Y.

York, (William de Grenfeld,) Archbishop of, at the King's request, comes to an understanding with the Archbishop of Canterbury, as to the primacy, 88; (William de Melton,) Archbishop of, takes the Bishop of Hereford under his protection, 141; persists in bearing his cross in the Province of Canterbury, 142, 143; Thomas Arundel, Archbishop of, is sent, as an envoy of the English clergy, to Richard II., in Ireland, 173, 182; he levies exactions from the clergy, granted by Papal Bull, 187; is made Archbishop of Canterbury, 194; Richard Scrope, Archbishop of, in Parliament, reads the renunciation of the crown by Richard II., 257; assists in placing Henry IV. upon the throne, 281; at Bridlington, at the Translation of John, Prior of that place, 388; aids the Archbishop of Canterbury in the cause of the Church, 392; with the Earl Marshal, draws up a list of grievances, 403–405; places himself at the head of a considerable force, 405; is deceived by the Earl of Westmoreland, and seized, 406, 407; Henry IV. refuses him an interview, 407; his cross is wrested from him, 408; the Archbishop of Canterbury intercedes for him, 408, 409; he is condemned to death, and executed, 409, 410; singular fact, connected with the locality where he was executed, 410; miracles at his tomb, 410; aspect of his features, after his execution, 410; grief of the Archbishop of Canterbury on hearing thereof, 411; his slayers are excommunicated, 417. *See* Deputation.

York, Edmund, Duke of, Guardian of England, 173 ; holds a Parliament at London, 173 ; takes counsel how to oppose the Duke of Lancaster, 243 ; by advice of the Council, retires to St. Alban's, 243; summons forces in the King's name, and on his behalf, 243, 244 ; expresses favourable opinions as to the Duke of Lancaster, 244 ; sends messengers to the Duke of Lancaster, who says that he will communicate personally, 245 ; accompanies the Duke of Lancaster to Bristol, 246 ; his death, 344 ; he is buried at Langley, near the body of his wife, 344.

York, Edward, Duke of, is accused by his sister, Lady Despenser, of high crimes, 398 ; of carrying off the sons of the Earl of March from Windsor, 398 ; he is arrested, 398 ; Richard, brother of, escorts Philippa to Denmark, 420.

York, death of the Duchess of, sister of the Duchess of Lancaster, 169.

York, William de Ayrmine, Canon of, 133.

York, Piers de Gaveston, on his return from banishment, presents himself to Edward II. at, 69 ; the Earl of Lancaster sends letters to Edward at, 74 ; Edward leaves, 75 ; he returns to, leaving Piers de Gaveston at Scarborough, 75 ;

York—*cont.*
Edward passes through, 83 ; he removes to, from Berwick, 88 ; he holds a private conference there, 88 ; the country from Carlisle to, ravaged by the Scots, 91 ; the Pope's envoys, after being plundered, proceed from Durham to, 99 ; they leave, for London, 100 ; the Scots ravage the North of England, as far as, 101 ; an army summoned to, against the Scots, 102 ; it is disbanded, without effecting its object, 102 ; the Scots nearly capture Queen Isabella near, 103 ; Edward II. flies to, from Byland, 126 ; Thorpe, near, 138 ; Edward II. makes inquisition as to offenders in, 139 ; the Courts of King's Bench and Chancery are removed to, from London, 156 ; and back again from, to London, 156 ; visited by the Duke of Lancaster, with a Commission, 160 ; outbreak at, through a dispute between Sir R. Rokele and one Bekwythe, 160 ; Rokele is slain, 160 ; Henry IV. proceeds to, 333 ; a duel fought there, 333 ; a prophesying hermit is executed at, 372 ; Henry IV. hastens from Wales to, 407 ; the citizens of, humiliate themselves to Henry, 408 ; the Archbishop of York and the Earl Marshal are brought to, 408 ; the Archbishop of York and the Earl Marshal are executed near, 409, 410.

INDEX TO THE NAMES OF BENEFACTORS
MENTIONED IN THE APPENDIX.

INDEX TO THE NAMES OF BENEFACTORS MENTIONED IN THE APPENDIX.

A.

Adeliza, wife of Theodoric de Forho, 446.
Adeliza, wife of William de Bosrohard, 446.
Adeliza, Pope, 440.
Adrian I., Pope, 437.
Adrian (IV.), Pope, 439.
Aelfstan, 445.
Agnes, wife of John Guimbard, 458.
Agnes, wife of Robert de la Chaumbre, 459.
Agnes, wife of Thomas Tannere, 464.
Ailward, and Leofwyn, 449.
Albini, Henry de, 447, 451.
Albini, Nigel de, 451.
Albini, Nigel de, and Amicia, his wife, 445.
Albini, Robert de, 443.
Albini, William de, 443, 448, 451.
Albini, William de, and Cecilia, his wife, 449.
Albreda, wife of Berenger de Totheni, 445.
Alexander, Popes (2), 440.
Alexander, Pope, 438, 440.
Alfred, King, 431.
Alianor, Queens (2), 435.
Alicia, wife of Adam Raulyn, 461.
Almodis, wife of Rodbert, Count of Mortain, 446.
Aluered, and his wife, 450.
Alured, Butler of Rodbert, Count of Mortain, 447.
Amicia, wife of Nigel de Albini, 445.
Anastasius, Pope, 440.
Appelby, Master John, 456.
Arsi, Manasses de, 447.
Arundel, Thomas de, Bishop of Ely, 443.
Athelred, King, 431.
Athelstan, King, 431.
Avelina, wife of Richard Odiham, 461.
Ayeliza, wife of Oswulf, and widow of Ulf, 443, 444.
Aynel, John, 453.

B.

Bailul, Wydo de, 447.
Banstede, Petronilla de, 452.
Barbere, John, 464.
Barnet, John, Bishop of Ely, 442.
Bayle, Edmund, 463.
Bedul, Thomas, 462.
Belvoir, Adam de, 452.
Benedict, Pope, 440.
Berfere, King, 431.
Bertone, Henry de, 461.
Bertulf, King, 431.
Berwill, Nigel le, 448.
Bibuswarthe, Hugh de, 446.
Blancfront, Walter, 448.
Bloys, Sir Charles de, 436.
Boniface, Pope, 440.
Bosrohard, William de, and Adeliza, his wife, 446.
Bradewey, Emma de, and Hugh, her son, 447.
Burcote, Master William, 456.
Burges, Sir William, 457.
Burtoun, Master William, 455.
Burtred, King, 431.

Burun, Roger de, 446.
Bury, Richard de, Bishop of Durham, 441.
Bury, William de, 461.

C.

Calixtus, Pope, 438.
Cambridge, Edward de, and his mother, 450.
Cana, wife of Bermund de St. Ouen, 449.
Cecilia, wife of William de Albini, 449.
Cecilia, wife of William Mescinus, 451.
Ceolwulf, King. 431.
Chaumbre, Robert de la, and Agnes, his wife, 459.
Chestone, John, 460.
Chewpayn, William, and Joanna, his wife, 459.
Childewick, Geoffrey de, 449.
Christina, wife of Had, 444.
Clemencia, wife of Richard Egleshale, 460.
Clement, Pope, 438.
Clerk, Laurence, 452.
Cliftone, John, and his wife, 463.
Clohale, Richard de, 448.
Cnut, King, 432.
Cnibwurthe, Humphrey de, 450.
Cœlestinus, Pope, 438.
Coke, Master Robert, and Helena, his wife, 464.
Colyn, Roger, 464.
Constance, wife of John, Duke of Lancaster, 435.
Cotecnapa, Aegelwyn, 449.
Cotel, Sir Richard, 457.
Cristiana, wife of John Redyngham, 463.
Crokesle, Richard de, 445.
Croysere, Sir William, 454.

D.

Damasus, Pope, 440.
De la Mare, Thomas, Abbot of St. Alban's, 428, 437, 461.
De la Souche, Lady Elizabeth, 437.
De la Vache, Sir Richard, 454.
De Lavale. *See* Lavale.
Desbaus, Robert, 450.
Dynesley, John, 464.

E.

Edgar, King, 431.
Edmund, King, 431, 432.
Edred, King, 431.
Edward (the elder), King, 431.
Edward (the Martyr), 431.
Edward I., King, 433.
Edward (II.) of Caernarvon, King, 433.
Edward (III.) of Windsor, King, 433.
Edward, Prince of Wales, (the Black Prince), 433.
Edwin, King, 431.
Edwin de Cadyngtone, 444.
Egelwin the Swarte, and Wynfleda, his wife, 444.
Egfrid, King, 431.
Egleshale, Richard, and Clemencia, his wife, 460.
Eleutherius, Pope, 440.
Elfhelm, servant of King Ethelred, 443.
Emma, Queen, 435.
Enderby, Master John, 457.
Estune, Matildis de, 445.
Ethelbert, the noble, 445.
Ethelgiva, 444.
Ethelred, King, 431, 443, 445.
Ethelred, Bishop of Dorchester, 441.
Euere, John, and Joanna, his wife, 462, 463.
Euere, Robert, and Helewysa, his wife, 462.
Eueresdone, Humphrey de, 447.
Eugenius III., Pope, 440.
Eydone, Thomas, Esquire of the Abbot of St. Alban's, 462.
Eywode, Roger de, 449.

F.

Fisher (*Piscarius*), Gerard, 448.
Fitz-Osbern, Hugh, 448.
Fitz-Pirot, Alan, 451.
Fitz-Simon, Gerard, 449.
Flecchere, John, 463.
Fuinnere, William, 461.
Furneux, John 461.
Fytlyng, Sir Thomas, 454.

G.

Gardinere, William, and Hauwisia, his wife, 463.
Gelus, John, 458.
Geoffrey, the Chamberlain, 443.
Giffard, Walter, 450.
Godoleva of London, 446.
Gregory, Pope, 438.
Gregory IX., Pope, 440.
Gumbard, John, and Agnes, his wife, 458.
Gunnilda, wife of Walter de Magnaville, 450.

H.

Had, and Christina, his wife, 444.
Halstede, John, 463.
Hamundesham, Walter de, 452.
Hardecnut, King, 432.
Harold (I.), King, 432.
Harold (II.), King, 432.
Hatfield, Adam Fitz-William de, 449.
Hatfield, Thomas de, Bishop of Durham, 442.
Hauwisia, wife of William Gardinere, 463.
Haveryng, Sir Richard, 454.
Hay, Sir John, 454.
Helena, wife of Robert Coke, 464.
Helewysa, wife of Robert Euere, 462.
Hengham, Ralph de, Clerk, 452.
Henry I., King, 432.
Henry II., King, 432.
Henry III., King. 433.
Henry IV., King, 434.
Henry, Bishop of Winchester, 442.
Herbenger, and Hugelina, his wife, 450.
Hertford, Robert de, Dean of Salisbury, 452.
Hertford, Roger de, 446.
Hesdin, Ernulph de, 447.
Hesdin, Matilda, daughter of Ernald de, 448.
Heynotaceoffotone, Reginald, 460.
Hicg, Alfric de, 446.
Honorius III., Pope, 440.
Hoppere, Roger, and Margery, his wife, 463.
Hosiere, William, and Joanna, his wife, 462.
Hotham, John, Bishop of Ely, 442.
Hugh, son of Emma de Bradewey, 447.
Hugelina, wife of Herbenger, 450.
Huntingdon, William de Clyntone, Earl of, 453.

I.

Innocent III., Pope, 440.
Innocent IV., Pope, 440.
Isabella, Queen, 435.

J.

Joanna, Princess, (wife of Edward, the Black Prince,) 435.
Joanna, wife of William Chewpayn, 459.
Joanna, wife of William Hosiere, 462.
Joanna, wife of John Euere, 462, 463.
John, King, 432.
John, Pope, 440.
John, Bishop of Ardfert, 442.
John, Rector of Hodicru', 448.
John, Abbot of St. Alban's, 455.
Juthota, wife of Earl Waltheof, 447.

K.

Keneswurth, Henry de, 449.
Kenewulf, King, 431.
Knollis, Robert, 453.
Kymebelle, Humphrey de, 448.
Kynsulle, William, 459.

L.

Lamare, Stephen de, 458.
Lancaster, John, Duke of, 434, 435.
Landesdale, John, 464.
Lanfranc, Archbishop of Canterbury, 441.
Langeforde, Agnes de, 460.

Langeleye, William de, 459.
Lavale, William de, 448.
Leo, Pope, 440.
Leofric, the Deacon, 447.
Leofwyn, Ailward and, 449.
London. *See* William.
Loryng, Sir Nigel, 453.
Lowkyn, Sir John, 457.
Lucius, Pope, 439.
Lucy, Sir Geoffrey, 454.
Ludokan, King, 431.
Luvet, William, 449.
Lymesy, Ralph de, Baron, 443.
Lynchelade, William, 463.
Lyndesey, Angodus de, 446.
Lyolf, and his wife, 451.

M.

Mabel, wife of Serlo le Mercer, 450.
Magnaville, Walter de, and Gunnilda, his wife, 450.
Mara, Thurstan, brother of William de, 450.
Margaret, Queens (2), 435.
Margery, wife of Roger Hoppere, 463.
Marisco, Richard de, Bishop of Durham, 441.
Martyn, William, 461.
Mason, Rodbert, 449.
Matildis, Queen, 435.
Matildis, wife of John Pikebon, 459.
Meduana, Robert Fitz-Turgis de, 451.
Meduana, William Fitz-Turgis de, 451.
Mercer, Serlo le, and Mabel, his wife, 450.
Merlowe, William de, and Rohays, his wife, 445.
Merstone, Nigel de, 445, 448.
Mescinus (? Meschines), William, and Cecilia, his wife, 451.
Miller, Nigel, 449.
Mordone, John, 463; his son, 464.
Mortain, William, Count of, 447.
Mortain, Rodbert, Count of, and Almodis, his wife, 446, 447.
Muntfaltrel, Norman de, 450.

N.

Nasche, Hugh atte, 463.
Nicholas, Pope, 440.
Noreys, William, 451, 452.
Norfolk, Margaret, Countess of, 436.
Northumberland, Henry Percy, Earl of, 436.
Northumberland, Robert de Munbray, Earl of, 443.

O.

Odiham, Richard, and Avelina, his wife, 461.
Odo, Bishop of Bayeux, 441.
Offa, King, 430, 431, 437.
Oili, Rodbert de, 451.
Onger, Alexander, 460.
Oswin, King and Martyr, 443.
Oswulf, and Ayeliza, his wife, 443.

P.

Paul, Abbot of St. Alban's, 441.
Pelagius, Pope, 440.
Pembroke, John de Hastings, Earl of, 436.
Pembroke, Mary de Saint Pol, Countess of, 436.
Percy, Sir Henry, 437.
Percy, Sir Thomas, 437.
Percy, Lady Mary, 437.
Philepot, John, citizen of London, 460.
Philippa, Queen, 435.
Pikebon, John, and Matildis, his wife, 459.
Pursere, William, 453.
Pyperel, William, 443.

Q.

Quyntine, John, 463.

R.

Raulyn, Adam, and Alicia, his wife, 461.
Redyngham, John, and Cristiana, his wife, 463.
Reynulph, King, 431.
Richard I., King, 432.
Richard II., King, 433.
Richard, Earl of Cornwall, 433.
Robert, Abbot of St. Alban's, 432.
Robert, Bishop of Lincoln, 441.
Roger, 446.
Roger, Chaplain of the Chapel of the Earl of Warwick, at Flamstede, 457.
Roger, the Refectorer, 462.
Rohays, wife of William de Merlowe, 445.
Rokamstede, Godfrey de, 445.
Rolland, son of Herbenger, 450.
Roulonde, Sir John, 455.
Rous, Master Adam, 458.
Rouse, Master William, 457.

S.

Sabrina, wife of Henry Yherdele, 460.
Saint Alban's, Master Reginald de, 453.
Saint Alban's, John de, 454.
Saint Ouen, Bermund de, and Cana, his wife, 449.
Scaliers, Hardewyn de, 446.
Sergius, Pope, 440.
Sexi, a Dane, 444.
Silvester, Pope, 440.
Sixtus, Pope, 440.
Stafford, Nigel de, 447.
Stephen, King, 432.
Stephen, Pope, 440.
Straylere, Alan, 464.
Stukeley, Geoffrey, 461.
Stynnaux, Theodoric, 462.

T.

Tankerville, Master William, 457.
Tannere, Thomas, and Agnes, his wife, 464.
Thekkere, John, 463.
Thomas of Woodstock. *See* Woodstock.
Thurefleda, 444.
Tigernulle, Ivo de, 451.
Tolf, a Dane, 444.
Totheni, Berenger de, and Albreda, his wife, 445.
Totheni, Robert de, 443.
Tretoun, Richard, Master of Corpus Christi College, Cambridge, 456.
Tyler, Nicholas, 463.

U.

Urban, Pope, 439.

V.

Valoines, Peter de, 443.
Valoines, Roger de, 445.
Valoines, Walter de, 445.

W.

Wake, Lady Blanche, 436.
Walsam, Sir Robert de, Præcentor of Salisbury, 454.
Walter, Bishop of Durham, 441.
Waltheof, Earl, 447.
Warbeltone, Robert, 461.
Ware, Joanna de, 460.
Warwick, Thomas Beauchamp, Earl of, 436.
Warwick, Margaret, Countess of, 436.
Wast, Nigel de, 447.
Wedone, William de, 448.
Wellovere, Sir David, 457.
Wendovere, Sir Bartholomew de, 454.
Whittewelle, John, Seneschal of the Liberty of St. Alban's, 458.
Whytewelle, John, 455.
William the Conqueror, 432.
William Rufus, King, 432.
William, Vicar of Redburn, 457.
William de London, 446.
William ———, 448.
Winchester, Alan de, 449.

Woodstock, Thomas of, 434.
Wulfgar, servant of King Ethelred, 445.
Wulfsin, 445.
Wulsin, 445.
Wyglaf, King, 431.
Wykynge, John, 464.
Wyliot, Master John, 457.
Wynfleda, wife of Egelwin the Swarte, 444.

Y.

Yherdele, Henry, and Sabrina, his wife, 460.
Yhonge, the Executors of Philip de, 463.
Ymayn, the Executors of Emma, 463.

LONDON:
Printed by George E. Eyre and William Spottiswoode,
Printers to the Queen's most Excellent Majesty.
For Her Majesty's Stationery Office.
[12,702.—1000.—2/66.]

LIST OF WORKS

PUBLISHED

By the late Record and State Paper Commissioners, or under the Direction of the Right Honourable the Master of the Rolls, which may be purchased of Messrs. Longman and Co., London; Messrs. Parker and Co., Oxford and London; Messrs. Macmillan and Co., Cambridge and London; Messrs. A. and C. Black, Edinburgh; and Mr. A. Thom, Dublin.

PUBLIC RECORDS AND STATE PAPERS.

ROTULORUM ORIGINALIUM IN CURIÂ SCACCARII ABBREVIATIO. Henry III.—Edward III. *Edited by* HENRY PLAYFORD, Esq. 2 vols. folio (1805—1810). *Price* 25*s.* boards, or 12*s.* 6*d.* each.

CALENDARIUM INQUISITIONUM POST MORTEM SIVE ESCAETARUM. Henry III.—Richard III. *Edited by* JOHN CALEY and JOHN BAYLEY, Esqrs. Vols. 2, 3, and 4, folio (1806—1808; 1821—1828), boards: vols. 2 and 3, *price* 21*s.* each; vol. 4, *price* 24*s.*

LIBRORUM MANUSCRIPTORUM BIBLIOTHECÆ HARLEIANÆ CATALOGUS. Vol. 4. *Edited by* the Rev. T. HARTWELL HORNE. Folio (1812), boards. *Price* 18*s.*

ABBREVIATIO PLACITORUM, Richard I.—Edward II. *Edited by* the Right Hon. GEORGE ROSE and W. ILLINGWORTH, Esq. 1 vol. folio (1811), boards. *Price* 18*s.*

LIBRI CENSUALIS vocati DOMESDAY-BOOK, INDICES. *Edited by* Sir HENRY ELLIS. Folio (1816), boards (Domesday-Book, vol. 3). *Price* 21*s.*

LIBRI CENSUALIS vocati DOMESDAY-BOOK, ADDITAMENTA EX CODIC. ANTIQUISS. *Edited by* Sir HENRY ELLIS. Folio (1816), boards (Domesday-Book, vol. 4). *Price* 21*s.*

STATUTES OF THE REALM. *Edited by* Sir T. E. TOMLINS, JOHN RAITHBY, JOHN CALEY, and WM. ELLIOTT, Esqrs. Vols. 4 (in 2 parts), 7, 8, 9, 10, and 11, including 2 vols. of Indices, large folio (1819—1828). *Price* 31*s*. 6*d*. each; except the Alphabetical and Chronological Indices, *price* 30*s*. each.

VALOR ECCLESIASTICUS, temp. Henry VIII., Auctoritate Regia institutus. *Edited by* JOHN CALEY, Esq., and the Rev. JOSEPH HUNTER. Vols. 3 to 6, folio (1810, &c.), boards. *Price* 25*s*. each.

*** The Introduction is also published in 8vo., cloth. *Price* 2*s*. 6*d*.

ROTULI SCOTIÆ IN TURRI LONDINENSI ET IN DOMO CAPITULARI WESTMONASTERIENSI ASSERVATI. 19 Edward I.—Henry VIII. *Edited by* DAVID MACPHERSON, JOHN CALEY, and W. ILLINGWORTH, Esqrs., and the Rev. T. HARTWELL HORNE. 2 vols. folio (1814—1819), boards. *Price* 42*s*.

"FŒDERA, CONVENTIONES, LITTERÆ," &c.; or, Rymer's Fœdera, New Edition, 1066—1377. Vol. 2, Part 2, and Vol. 3, Parts 1 and 2, folio (1821—1830). *Edited by* JOHN CALEY and FRED. HOLBROOKE, Esqrs. *Price* 21*s*. each Part.

DUCATUS LANCASTRIÆ CALENDARIUM INQUISITIONUM POST MORTEM, &c. Part 3, Calendar to the Pleadings, &c., Henry VII.—Ph. and Mary; and Calendar to the Pleadings, 1—13 Elizabeth. Part 4, Calendar to the Pleadings to end of Elizabeth. (1827—1834.) *Edited by* R. J. HARPER, JOHN CALEY, and WM. MINCHIN, Esqrs. Folio, boards, Part 3 (or Vol. 2), *price* 31*s*. 6*d*.; and Part 4 (or Vol. 3), *price* 21*s*.

CALENDARS OF THE PROCEEDINGS IN CHANCERY, IN THE REIGN OF QUEEN ELIZABETH; to which are prefixed, Examples of earlier Proceedings in that Court from Richard II. to Elizabeth, from the Originals in the Tower. *Edited by* JOHN BAYLEY, Esq. Vols. 2 and 3 (1830—1832), folio, boards, *price* 21*s*. each.

PARLIAMENTARY WRITS AND WRITS OF MILITARY SUMMONS, together with the Records and Muniments relating to the Suit and Service due and performed to the King's High Court of Parliament and the Councils of the Realm. Edward I., II. *Edited by* Sir FRANCIS PALGRAVE. (1830—1834.) Folio, boards, Vol. 2, Division 1, Edward II., *price* 21*s*.; Vol. 2, Division 2, *price* 21*s*.; Vol. 2, Division 3, *price* 42*s*.

ROTULI LITTERARUM CLAUSARUM IN TURRI LONDINENSI ASSERVATI. 2 vols. folio (1833—1844). The first volume, 1204—1224. The second volume, 1224—1227. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. *Price* 81*s*., cloth; or separately, Vol. 1, *price* 63*s*.; Vol. 2, *price* 18*s*.

PROCEEDINGS AND ORDINANCES OF THE PRIVY COUNCIL OF ENGLAND. 10 Richard II.—33 Henry VIII. *Edited by* Sir N. HARRIS NICOLAS. 7 vols. royal 8vo. (1834—1837), cloth. *Price* 98*s.*; or separately, 14*s.* each.

ROTULI LITTERARUM PATENTIUM IN TURRI LONDINENSI ASSERVATI. 1201—1216. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. folio (1835), cloth. *Price* 31*s.* 6*d.*

*** The Introduction is also published in 8vo., cloth. *Price* 9*s.*

ROTULI CURIÆ REGIS. Rolls and Records of the Court held before the King's Justiciars or Justices. 6 Richard I.—1 John. *Edited by* Sir FRANCIS PALGRAVE. 2 vols. royal 8vo. (1835), cloth. *Price* 28*s.*

ROTULI NORMANNIÆ IN TURRI LONDINENSI ASSERVATI. 1200—1205; also, 1417 to 1418. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. royal 8vo. (1835), cloth. *Price* 12*s.* 6*d.*

ROTULI DE OBLATIS ET FINIBUS IN TURRI LONDINENSI ASSERVATI, tempore Regis Johannis. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. royal 8vo. (1835), cloth. *Price* 18*s.*

EXCERPTA E ROTULIS FINIUM IN TURRI LONDINENSI ASSERVATIS. Henry III., 1216—1272. *Edited by* CHARLES ROBERTS, Esq. 2 vols. royal 8vo. (1835, 1836), cloth, *price* 32*s.*; or separately, Vol. 1, *price* 14*s.*; Vol. 2, *price* 18*s.*

FINES, SIVE PEDES FINIUM; SIVE FINALES CONCORDIÆ IN CURIÂ DOMINI REGIS. 7 Richard I.—16 John (1195—1214). *Edited by* the Rev. JOSEPH HUNTER. In Counties. 2 vols. royal 8vo. (1835—1844), cloth, *price* 11*s.*; or separately, Vol. 1, *price* 8*s.* 6*d.*; Vol. 2, *price* 2*s.* 6*d.*

ANCIENT KALENDARS AND INVENTORIES OF THE TREASURY OF HIS MAJESTY'S EXCHEQUER; together with Documents illustrating the History of that Repository. *Edited by* Sir FRANCIS PALGRAVE. 3 vols. royal 8vo. (1836), cloth. *Price* 42*s.*

DOCUMENTS AND RECORDS illustrating the History of Scotland, and the Transactions between the Crowns of Scotland and England; preserved in the Treasury of Her Majesty's Exchequer. *Edited by* Sir FRANCIS PALGRAVE. 1 vol. royal 8vo. (1837), cloth. *Price* 18*s.*

ROTULI CHARTARUM IN TURRI LONDINENSI ASSERVATI. 1199—1216. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. folio (1837), cloth. *Price* 30*s.*

REPORT OF THE PROCEEDINGS OF THE RECORD COMMISSIONERS, 1831 to 1837. 1 vol. folio, boards. *Price* 8*s.*

REGISTRUM vulgariter nuncupatum "The Record of Caernarvon," e codice MS. Harleiano, 696, descriptum. *Edited by* Sir HENRY ELLIS. 1 vol. folio (1838), cloth. *Price* 31*s*. 6*d*.

ANCIENT LAWS AND INSTITUTES OF ENGLAND; comprising Laws enacted under the Anglo-Saxon Kings, from Æthelbirht to Cnut, with an English Translation of the Saxon; the Laws called Edward the Confessor's; the Laws of William the Conqueror, and those ascribed to Henry the First; also, Monumenta Ecclesiastica Anglicana, from the 7th to the 10th century; and the Ancient Latin Version of the Anglo-Saxon Laws; with a compendious Glossary, &c. *Edited by* BENJAMIN THORPE, Esq. 1 vol. folio (1840), cloth. *Price* 40*s*. Or, 2 vols. royal 8vo. cloth. *Price* 30*s*.

ANCIENT LAWS AND INSTITUTES OF WALES; comprising Laws supposed to be enacted by Howel the Good; modified by subsequent Regulations under the Native Princes, prior to the Conquest by Edward the First; and anomalous Laws, consisting principally of Institutions which, by the Statute of Ruddlan, were admitted to continue in force. With an English Translation of the Welsh Text. To which are added, a few Latin Transcripts, containing Digests of the Welsh Laws, principally of the Dimetian Code. With Indices and Glossary. *Edited by* ANEURIN OWEN, Esq. 1 vol. folio (1841), cloth. *Price* 44*s*. Or, 2 vols. royal 8vo. cloth. *Price* 36*s*.

ROTULI DE LIBERATE AC DE MISIS ET PRÆSTITIS, Regnante Johanne. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. royal 8vo. (1844), cloth. *Price* 6*s*.

THE GREAT ROLLS OF THE PIPE FOR THE SECOND, THIRD, AND FOURTH YEARS OF THE REIGN OF KING HENRY THE SECOND, 1155—1158. *Edited by* the Rev. JOSEPH HUNTER. 1 vol. royal 8vo. (1844), cloth. *Price* 4*s*. 6*d*.

THE GREAT ROLL OF THE PIPE FOR THE FIRST YEAR OF THE REIGN OF KING RICHARD THE FIRST, 1189—1190. *Edited by* the Rev. JOSEPH HUNTER. 1 vol. royal 8vo. (1844), cloth. *Price* 6*s*.

DOCUMENTS ILLUSTRATIVE OF ENGLISH HISTORY in the 13th and 14th centuries, selected from the Records in the Exchequer. *Edited by* HENRY COLE, Esq. 1 vol. fcp. folio (1844), cloth. *Price* 45*s*. 6*d*.

MODUS TENENDI PARLIAMENTUM. An Ancient Treatise on the Mode of holding the Parliament in England. *Edited by* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq. 1 vol. 8vo. (1846), cloth. *Price* 2*s*. 6*d*.

Monumenta Historica Britannica, or, Materials for the History of Britain from the earliest period. Vol. 1, extending to the Norman Conquest. Prepared, and illustrated with Notes, by the late Henry Petrie, Esq., F.S.A., Keeper of the Records in the Tower of London, assisted by the Rev. John Sharpe, Rector of Castle Eaton, Wilts. Finally completed for publication, and with an Introduction, by Thomas Duffus Hardy, Esq., Assistant Keeper of Records. (Printed by command of Her Majesty.) Folio (1848). *Price* 42*s.*

Registrum Magni Sigilli Regum Scotorum in Archivis Publicis asservatum. 1306—1424. *Edited by* Thomas Thomson, Esq. Folio (1814). *Price* 15*s.*

The Acts of the Parliaments of Scotland. 11 vols. folio (1814—1844). Vol. I. *Edited by* Thomas Thomson and Cosmo Innes, Esqrs. *Price* 42*s.* Also, Vols. 4, 7, 8, 9, 10, 11 ; *price* 10*s.* 6*d.* each.

The Acts of the Lords Auditors of Causes and Complaints. 1466—1494. *Edited by* Thomas Thomson, Esq. Folio (1839). *Price* 10*s.* 6*d.*

The Acts of the Lords of Council in Civil Causes. 1478—1495. *Edited by* Thomas Thomson, Esq. Folio (1839). *Price* 10*s.* 6*d.*

Issue Roll of Thomas de Brantingham, Bishop of Exeter, Lord High Treasurer of England, containing Payments out of His Majesty's Revenue, 44 Edward III., 1370. *Edited by* Frederick Devon, Esq. 1 vol. 4to. (1835), cloth. *Price* 35*s.* Or, royal 8vo. cloth. *Price* 25*s.*

Issues of the Exchequer, containing similar matter to the above; James I.; extracted from the Pell Records. *Edited by* Frederick Devon, Esq. 1 vol. 4to. (1836), cloth. *Price* 30*s.* Or, royal 8vo. cloth. *Price* 21*s.*

Issues of the Exchequer, containing similar matter to the above ; Henry III.—Henry VI. ; extracted from the Pell Records. *Edited by* Frederick Devon, Esq. 1 vol. 4to. (1837), cloth. *Price* 40*s.* Or, royal 8vo. cloth. *Price* 30*s.*

Notes of Materials for the History of Public Departments *By* F. S. Thomas, Esq., Secretary of the Public Record Office. Demy folio (1846), cloth. *Price* 10*s.*

Handbook to the Public Records. *By* F. S. Thomas, Esq. Roya 8vo. (1853), cloth. *Price* 12*s.*

STATE PAPERS, DURING THE REIGN OF HENRY THE EIGHTH. 11 vols. 4to., cloth, (1830—1852), with Indices of Persons and Places. *Price* 5*l*. 15*s*. 6*d*. ; or separately, *price* 10*s*. 6*d*. each.

Vol. I.—Domestic Correspondence.
Vols. II. & III.—Correspondence relating to Ireland.
Vols. IV. & V.—Correspondence relating to Scotland.
Vols. VI. to XI.—Correspondence between England and Foreign Courts.

HISTORICAL NOTES RELATIVE TO THE HISTORY OF ENGLAND; from the Accession of Henry VIII. to the Death of Queen Anne (1509—1714). Designed as a Book of instant Reference for ascertaining the Dates of Events mentioned in History and Manuscripts. The Name of every Person and Event mentioned in History within the above period is placed in Alphabetical and Chronological Order, and the Authority whence taken is given in each case, whether from Printed History or from Manuscripts. *By* F. S. THOMAS, Esq. 3 vols. 8vo. (1856), cloth. *Price* 40*s*.

CALENDARIUM GENEALOGICUM; for the Reigns of Henry III. and Edward I. *Edited by* CHARLES ROBERTS, Esq., Secretary of the Public Record Office. 2 vols. imperial 8vo. (1865), cloth. *Price* 15*s*. each.

CALENDARS OF STATE PAPERS.

[IMPERIAL 8vo. *Price* 15s. each Volume or Part.]

CALENDAR OF STATE PAPERS, DOMESTIC SERIES, OF THE REIGNS OF EDWARD VI., MARY, and ELIZABETH, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* ROBERT LEMON, Esq., F.S.A. 1856–1865.
Vol. I.—1547–1580.
Vol. II.—1581–1590.

CALENDAR OF STATE PAPERS, DOMESTIC SERIES, OF THE REIGN OF JAMES I., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* MARY ANNE EVERETT GREEN. 1857–1859.
Vol. I.—1603–1610.
Vol. II.—1611–1618.
Vol. III.—1619–1623.
Vol. IV.—1623–1625, with Addenda.

CALENDAR OF STATE PAPERS, DOMESTIC SERIES, OF THE REIGN OF CHARLES I., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* JOHN BRUCE, Esq., F.S.A. 1858–1865.
Vol. I.—1625–1626.
Vol. II.—1627–1628.
Vol. III.—1628–1629.
Vol. IV.—1629–1631.
Vol. V.—1631–1633.
Vol. VI.—1633–1634.
Vol. VII.—1634–1635.
Vol. VIII.—1635.

CALENDAR OF STATE PAPERS, DOMESTIC SERIES, OF THE REIGN OF CHARLES II., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* MARY ANNE EVERETT GREEN. 1860–1866.
Vol. I.—1660–1661.
Vol. II.—1661–1662.
Vol. III.—1663–1664.
Vol. IV.—1664–1665.
Vol. V.—1665–1666.
Vol. VI.—1666–1667.
Vol. VII.—1667.

CALENDAR OF STATE PAPERS relating to SCOTLAND, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* MARKHAM JOHN THORPE, Esq., of St. Edmund Hall, Oxford. 1858.
Vol. I., the Scottish Series, of the Reigns of Henry VIII., Edward VI., Mary, and Elizabeth, 1509–1589.
Vol. II., the Scottish Series, of the Reign of Elizabeth, 1589–1603; an Appendix to the Scottish Series, 1543–1592; and the State Papers relating to Mary Queen of Scots during her Detention in England, 1568–1587.

CALENDAR OF STATE PAPERS relating to IRELAND, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* HANS CLAUDE HAMILTON, Esq., F.S.A. 1860.

Vol. I.—1509–1573.

CALENDAR OF STATE PAPERS, COLONIAL SERIES, preserved in Her Majesty's Public Record Office, and elsewhere. *Edited by* W. NOËL SAINSBURY, Esq. 1860-1862.

Vol. I.—America and West Indies, 1574–1660.
Vol. II.—East Indies, China, and Japan, 1513–1616.

CALENDAR OF LETTERS AND PAPERS, FOREIGN AND DOMESTIC, OF THE REIGN OF HENRY VIII., preserved in Her Majesty's Public Record Office, the British Museum, &c. *Edited by* J. S. BREWER, M.A., Professor of English Literature, King's College, London. 1862–1864.

Vol. I.—1509–1514.
Vol. II. (in Two Parts)—1515–1518.

CALENDAR OF STATE PAPERS, FOREIGN SERIES, OF THE REIGN OF EDWARD VI., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* W. B. TURNBULL, Esq., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law, and Correspondant du Comité Impérial des Travaux Historiques et des Sociétés Savantes de France. 1861.

CALENDAR OF STATE PAPERS, FOREIGN SERIES, OF THE REIGN OF MARY, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* W. B. TURNBULL, Esq., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law, and Correspondant du Comité Impérial des Travaux Historiques et des Sociétés Savantes de France. 1861.

CALENDAR OF STATE PAPERS, FOREIGN SERIES, OF THE REIGN OF ELIZABETH, preserved in Her Majesty's Public Record Office, &c. *Edited by* the Rev. JOSEPH STEVENSON, M.A., of University College, Durham. 1863–1865.

Vol. I.—1558–1559.
Vol. II.—1559–1560.
Vol. III.—1560–1561.

CALENDAR OF LETTERS, DESPATCHES, AND STATE PAPERS relating to the Negotiations between England and Spain, preserved in the Archives at Simancas, and elsewhere. *Edited by* G. A. BERGENROTH. 1862.

Vol. I.—Hen. VII.—1485–1509.

CALENDAR OF STATE PAPERS AND MANUSCRIPTS, relating to ENGLISH AFFAIRS, preserved in the Archives of Venice, &c. *Edited by* RAWDON BROWN, Esq. 1864.

Vol. I.—1202–1509.

In the Press.

CALENDAR OF STATE PAPERS relating to IRELAND, preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* HANS CLAUDE HAMILTON, Esq., F.S.A. Vol. II.—1574–1585.

CALENDAR OF LETTERS AND PAPERS, FOREIGN AND DOMESTIC, OF THE REIGN OF HENRY VIII., preserved in Her Majesty's Public Record Office, the British Museum, &c. *Edited by* J. S. BREWER, M.A., Professor of English Literature, King's College, London. Vol. III.—1519-1523.

CALENDAR OF STATE PAPERS AND MANUSCRIPTS, relating to ENGLISH AFFAIRS, preserved in the Archives of Venice, &c. *Edited by* RAWDON BROWN, Esq. Vol. II.—Henry VIII.

CALENDAR OF STATE PAPERS, DOMESTIC SERIES, OF THE REIGN OF CHARLES I., preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* JOHN BRUCE, Esq., F.S.A. Vol. IX.—1635–1636.

CALENDAR OF STATE PAPERS, FOREIGN SERIES, OF THE REIGN OF ELIZABETH. *Edited by* the Rev. JOSEPH STEVENSON, M.A., of University College, Durham. Vol. IV.—1561-1562.

CALENDAR OF LETTERS, DESPATCHES, AND STATE PAPERS relating to the Negotiations between England and Spain, preserved in the Archives at Simancas, and elsewhere. *Edited by* G. A. BERGENROTH. Vol. II.—Henry VIII.

In Progress.

CALENDAR OF STATE PAPERS, COLONIAL SERIES, preserved in Her Majesty's Public Record Office, and elsewhere. *Edited by* W. NOËL SAINSBURY, Esq. Vol. III.—East Indies, China, and Japan.

CALENDAR OF STATE PAPERS, DOMESTIC SERIES, OF THE REIGN OF ELIZABETH (continued), preserved in Her Majesty's Public Record Office. *Edited by* MARY ANNE EVERETT GREEN.

THE CHRONICLES AND MEMORIALS OF GREAT BRITAIN AND IRELAND DURING THE MIDDLE AGES.

[ROYAL 8vo. *Price* 10s. each Volume or Part.]

1. THE CHRONICLE OF ENGLAND, by JOHN CAPGRAVE. *Edited by* the Rev. F. C. HINGESTON, M.A., of Exeter College, Oxford. 1858.
2. CHRONICON MONASTERII DE ABINGDON. Vols. I. and II. *Edited by* the Rev. JOSEPH STEVENSON, M.A., of University College, Durham, and Vicar of Leighton Buzzard. 1858.
3. LIVES OF EDWARD THE CONFESSOR. I.—La Estoire de Seint Aedward le Rei. II.—Vita Beati Edvardi Regis et Confessoris. III.—Vita Æduuardi Regis qui apud Westmonasterium requiescit. *Edited by* HENRY RICHARDS LUARD, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, Cambridge. 1858.
4. MONUMENTA FRANCISCANA; scilicet, I.—Thomas de Eccleston de Adventu Fratrum Minorum in Angliam. II.—Adæ de Marisco Epistolæ. III.—Registrum Fratrum Minorum Londoniæ. *Edited by* J. S. BREWER, M.A., Professor of English Literature, King's College, London. 1858.
5. FASCICULI ZIZANIORUM MAGISTRI JOHANNIS WYCLIF CUM TRITICO. Ascribed to THOMAS NETTER, of WALDEN, Provincial of the Carmelite Order in England, and Confessor to King Henry the Fifth. *Edited by* the Rev. W. W. SHIRLEY, M.A., Tutor and late Fellow of Wadham College, Oxford. 1858.
6. THE BUIK OF THE CRONICLIS OF SCOTLAND; or, A Metrical Version of the History of Hector Boece; by WILLIAM STEWART. Vols. I., II., and III. *Edited by* W. B. TURNBULL, Esq., of Lincoln's Inn, Barrister-at-Law. 1858.
7. JOHANNIS CAPGRAVE LIBER DE ILLUSTRIBUS HENRICIS. *Edited by* the Rev. F. C. HINGESTON, M.A., of Exeter College, Oxford. 1858.
8. HISTORIA MONASTERII S. AUGUSTINI CANTUARIENSIS, by THOMAS OF ELMHAM, formerly Monk and Treasurer of that Foundation. *Edited by* CHARLES HARDWICK, M.A., Fellow of St. Catharine's Hall, and Christian Advocate in the University of Cambridge. 1858.

9. Eulogium (Historiarum sive Temporis): Chronicon ab Orbe condito usque ad Annum Domini 1366; a Monacho quodam Malmesbiriensi exaratum. Vols. I., II., and III. *Edited by* F. S. Haydon, Esq., B.A. 1858–1863.

10. Memorials of Henry the Seventh: Bernardi Andreæ Tholosatis Vita Regis Henrici Septimi; necnon alia quædam ad eundem Regem spectantia. *Edited by* James Gairdner, Esq. 1858.

11. Memorials of Henry the Fifth. I.—Vita Henrici Quinti, Roberto Redmanno auctore. II.—Versus Rhythmici in laudem Regis Henrici Quinti. III.—Elmhami Liber Metricus de Henrico V. *Edited by* C. A. Cole, Esq. 1858.

12. Munimenta Gildhallæ Londoniensis; Liber Albus, Liber Custumarum, et Liber Horn, in archivis Gildhallæ asservati. Vol. I., Liber Albus. Vol. II. (in Two Parts), Liber Custumarum. Vol. III., Translation of the Anglo-Norman Passages in Liber Albus, Glossaries, Appendices, and Index. *Edited by* Henry Thomas Riley, Esq., M.A., Barrister-at-Law. 1859–1860.

13. Chronica Johannis de Oxenedes. *Edited by* Sir Henry Ellis, K.H. 1859.

14. A Collection of Political Poems and Songs relating to English History, from the Accession of Edward III. to the Reign of Henry VIII. Vols. I. and II. *Edited by* Thomas Wright, Esq., M.A. 1859–1861.

15. The "Opus Tertium," "Opus Minus," &c., of Roger Bacon. *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London. 1859.

16. Bartholomæi de Cotton, Monachi Norwicensis, Historia Anglicana. 449–1298. *Edited by* Henry Richards Luard, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, Cambridge. 1859.

17. Brut y Tywysogion; or, The Chronicle of the Princes of Wales. *Edited by* the Rev. J. Williams ab Ithel. 1860.

18. A Collection of Royal and Historical Letters during the Reign of Henry IV. *Edited by* the Rev. F. C. Hingeston, M.A., of Exeter College, Oxford. 1860.

19. The Repressor of over much Blaming of the Clergy. By Reginald Pecock, sometime Bishop of Chichester. Vols. I. and II. *Edited by* Churchill Babington, B.D., Fellow of St. John's College, Cambridge. 1860.

20. Annales Cambriæ. *Edited by* the Rev. J. Williams ab Ithel. 1860.

21. THE WORKS OF GIRALDUS CAMBRENSIS. Vols. I., II., and III. *Edited by* J. S. BREWER, M.A., Professor of English Literature, King's College, London. 1861–1863.

22. LETTERS AND PAPERS ILLUSTRATIVE OF THE WARS OF THE ENGLISH IN FRANCE DURING THE REIGN OF HENRY THE SIXTH, KING OF ENGLAND. Vol. I., and Vol. II. (in Two Parts). *Edited by* the Rev. JOSEPH STEVENSON, M.A., of University College, Durham, and Vicar of Leighton Buzzard. 1861–1864.

23. THE ANGLO-SAXON CHRONICLE, ACCORDING TO THE SEVERAL ORIGINAL AUTHORITIES. Vol. I., Original Texts. Vol. II., Translation. *Edited and translated by* BENJAMIN THORPE, Esq., Member of the Royal Academy of Sciences at Munich, and of the Society of Netherlandish Literature at Leyden. 1861.

24. LETTERS AND PAPERS ILLUSTRATIVE OF THE REIGNS OF RICHARD III. AND HENRY VII. Vols. I. and II. *Edited by* JAMES GAIRDNER, Esq. 1861–1863.

25. LETTERS OF BISHOP GROSSETESTE, illustrative of the Social Condition of his Time. *Edited by* HENRY RICHARDS LUARD, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, Cambridge. 1861.

26. DESCRIPTIVE CATALOGUE OF MANUSCRIPTS RELATING TO THE HISTORY OF GREAT BRITAIN AND IRELAND. Vol. I. (in Two Parts); Anterior to the Norman Invasion. Vol. II.; 1066–1200. *By* THOMAS DUFFUS HARDY, Esq., Deputy Keeper of the Public Records. 1862–1865.

27. ROYAL AND OTHER HISTORICAL LETTERS ILLUSTRATIVE OF THE REIGN OF HENRY III. From the Originals in the Public Record Office. Vol. I., 1216–1235. Vol. II., 1236–1272. *Selected and edited by* the Rev. W. W. SHIRLEY, D.D., Regius Professor in Ecclesiastical History, and Canon of Christ Church, Oxford. 1862–1866.

28. CHRONICA MONASTERII S. ALBANI.—1. THOMÆ WALSINGHAM HISTORIA ANGLICANA; Vol. I., 1272–1381: Vol. II., 1381–1422. 2. WILLELMI RISHANGER CHRONICA ET ANNALES, 1259–1307. 3. JOHANNIS DE TROKELOWE ET HENRICI DE BLANEFORDE CHRONICA ET ANNALES, 1259–1296; 1307–1324; 1392–1406. *Edited by* HENRY THOMAS RILEY, Esq., M.A., of Corpus Christi College, Cambridge, and of the Inner Temple, Barrister-at-Law. 1863–1866.

29. CHRONICON ABBATIÆ EVESHAMENSIS, AUCTORIBUS DOMINICO PRIORE EVESHAMIÆ ET THOMA DE MARLEBERGE ABBATE, A FUNDATIONE AD ANNUM 1213, UNA CUM CONTINUATIONE AD ANNUM 1418. *Edited by* the Rev. W. D. MACRAY, M.A., Bodleian Library, Oxford. 1863.

30. Ricardi de Cirencestria Speculum Historiale de Gestis Regum Angliæ. Vol. I., 447–871. *Edited by* John E. B. Mayor, M.A., Fellow and Assistant Tutor of St. John's College, Cambridge. 1863.

31. Year Books of the Reign of Edward the First. Years 30–31, and 32–33. *Edited and translated by* Alfred John Horwood, Esq., of the Middle Temple, Barrister-at-Law. 1863–1864.

32. Narratives of the Expulsion of the English from Normandy, 1449-1450.—Robertus Blondelli de Reductione Normanniæ: Le Recouvrement de Normendie, par Berry, Herault du Roy: Conferences between the Ambassadors of France and England. *Edited, from MSS. in the Imperial Library at Paris, by* the Rev. Joseph Stevenson, M.A., of University College, Durham. 1863.

33. Historia et Cartularium Monasterii S. Petri Gloucestriæ. Vols. I. and II. *Edited by* W. H. Hart, Esq., F.S.A.; Membre correspondant de la Société des Antiquaires de Normandie. 1863–1865.

34. Alexandri Neckam de Naturis Rerum libri duo; with Neckam's Poem, De Laudibus Divinæ Sapientiæ. *Edited by* Thomas Wright, Esq., M.A. 1863.

35. Leechdoms, Wortcunning, and Starcraft of Early England; being a Collection of Documents illustrating the History of Science in this Country before the Norman Conquest. Vols. I. and II. *Collected and edited by* the Rev. T. Oswald Cockayne, M.A., of St. John's College, Cambridge. 1864–1865.

36. Annales Monastici. Vol. I.:—Annales de Margan, 1066–1232; Annales de Theokesberia, 1066–1263; Annales de Burton, 1004–1263. Vol. II.:—Annales Monasterii de Wintonia, 519–1277; Annales Monasterii de Waverleia, 1–1291. *Edited by* Henry Richards Luard, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, and Registrary of the University, Cambridge. 1864–1865.

37. Magna Vita S. Hugonis Episcopi Lincolniensis. From Manuscripts in the Bodleian Library, Oxford, and the Imperial Library, Paris. *Edited by* the Rev. James F. Dimock, M.A., Rector of Barnburgh, Yorkshire. 1864.

38. Chronicles and Memorials of the Reign of Richard the First. Vol. I.:—Itinerarium Peregrinorum et Gesta Regis Ricardi. Vol. II.:—Epistolæ Cantuarienses; the Letters of the Prior and Convent of Christ Church, Canterbury; 1187 to 1199. *Edited by* William Stubbs, M.A., Vicar of Navestock, Essex, and Lambeth Librarian. 1864–1865.

39. Recueil des Croniques et anchiennes Istories de la Grant Bretaigne a present nomme Engleterre, par Jehan de Waurin. From Albina to 688. *Edited by* William Hardy, Esq., F.S.A. 1864.

40. A Collection of the Chronicles and ancient Histories of Great Britain, now called England, by John de Wavrin. From Albina to 688. (Translation of the preceding.) *Edited and translated by* William Hardy, Esq., F.S.A. 1864.

41. Polychronicon Ranulphi Higden, with Trevisa's Translation. Vol. I. *Edited by* Churchill Babington, B.D., Senior Fellow of St. John's College, Cambridge. 1865.

42. Le Livere de Reis de Brittanie e Le Livere de Reis de Engletere. *Edited by* John Glover, M.A., Vicar of Brading, Isle of Wight, formerly Librarian of Trinity College, Cambridge. 1865.

In the Press.

The Wars of the Danes in Ireland: written in the Irish language. *Edited by* the Rev. J. H. Todd, D.D., Librarian of the University of Dublin.

A Collection of Sagas and other Historical Documents relating to the Settlements and Descents of the Northmen on the British Isles. *Edited by* George W. Dasent, Esq., D.C.L. Oxon.

Official Correspondence of Thomas Bekynton, Secretary to Henry VI., with other Letters and Documents. *Edited by* the Rev. George Williams, B.D., Senior Fellow of King's College, Cambridge.

Original Documents illustrative of Academical and Clerical Life and Studies at Oxford between the Reigns of Henry III. and Henry VII. *Edited by* the Rev. Henry Anstey, M.A.

Roll of the Privy Council of Ireland, 16 Richard II. *Edited by* the Rev. James Graves, A.B., Treasurer of St. Canice, Ireland.

Ricardi de Cirencestria Speculum Historiale de Gestis Regum Angliæ. Vol. II., 872–1066. *Edited by* John E. B. Mayor, M.A., Fellow and Assistant Tutor of St. John's College, and Librarian of the University, Cambridge.

The Works of Giraldus Cambrensis. Vol. IV. *Edited by* J. S. Brewer, M.A., Professor of English Literature, King's College, London.

MATTHÆI PARISIENSIS HISTORIA ANGLORUM, SIVE, UT VULGO DICITUR, HISTORIA MINOR. *Edited by* Sir FREDERICK MADDEN, K.H., Keeper of the Department of Manuscripts, British Museum.

CHRONICON RADULPHI ABBATIS COGGESHALENSIS MAJUS; and, CHRONICON TERRÆ SANCTÆ ET DE CAPTIS A SALADINO HIEROSOLYMIS. *Edited by* the Rev. JOSEPH STEVENSON, M.A., of University College, Durham.

YEAR BOOKS OF THE REIGN OF EDWARD THE FIRST. 20th, 21st, and 22nd Years. *Edited and translated by* ALFRED JOHN HORWOOD, Esq., of the Middle Temple, Barrister-at-Law.

RECUEIL DES CRONIQUES ET ANCHIENNES ISTORIES DE LA GRANT BRETAIGNE A PRESENT NOMME ENGLETERRE, par JEHAN DE WAURIN (continued). *Edited by* WILLIAM HARDY, Esq., F.S.A.

CHRONICA MONASTERII DE MELSA, AB ANNO 1150 USQUE AD ANNUM 1400. *Edited by* EDWARD AUGUSTUS BOND, Esq., Assistant Keeper of the Department of Manuscripts, and Egerton Librarian, British Museum.

POLYCHRONICON RANULPHI HIGDEN, with Trevisa's Translation. Vol. II. *Edited by* CHURCHILL BABINGTON, B.D., Senior Fellow of St. John's College, Cambridge.

ITER BRITANNIARUM: THE PORTION OF THE ANTONINE ITINERARY OF THE ROMAN EMPIRE RELATING TO GREAT BRITAIN. *Edited by* WILLIAM HENRY BLACK, Esq., F.S.A.

ANNALES MONASTICI. Vol. III. *Edited by* HENRY RICHARDS LUARD, M.A., Fellow and Assistant Tutor of Trinity College, and Registrary of the University, Cambridge.

HISTORIA ET CARTULARIUM MONASTERII S. PETRI GLOUCESTRIÆ. Vol. III. *Edited by* W. H. HART, Esq., F.S.A.; Membre correspondant de la Société des Antiquaires de Normandie.

LIBER DE HYDA: A CHRONICLE AND CHARTULARY OF HYDE ABBEY, WINCHESTER. *Edited, from a Manuscript in the Library of the Earl of Macclesfield, by* EDWARD EDWARDS, Esq.

CHRONICLE ATTRIBUTED TO BENEDICT, ABBOT OF PETERBOROUGH. *Edited by* WILLIAM STUBBS, M.A., Vicar of Navestock, Essex, and Lambeth Librarian.

LEECHDOMS, WORTCUNNING, AND STARCRAFT OF EARLY ENGLAND; being a Collection of Documents illustrating the History of Science in this Country before the Norman Conquest. Vol. III. *Collected and edited by* the Rev. T. OSWALD COCKAYNE, M.A., of St. John's College, Cambridge.

Chronicon Scotorum: a Chronicle of Irish Affairs, from the Earliest Times to 1135. *Edited and translated by* W. Maunsell Hennessy, Esq., M.R.I.A.

Chronique de Pierre de Langtoft. *Edited by* Thomas Wright, Esq., M.A.

In Progress.

Documents relating to England and Scotland, from the Northern Registers. *Edited by* the Rev. James Raine, M.A., of Durham University.

Willelmi Malmesbiriensis de Gestis Pontificum Anglorum, Libri V. *Edited, from William of Malmesbury's Autograph MS., by* N. E. S. A. Hamilton, Esq., of the Department of Manuscripts, British Museum.

Chronicle of Robert of Brunne. *Edited by* Frederick James Furnivall, Esq., M.A., of Trinity Hall, Cambridge, Barrister-at-Law.

Chronica Monasterii S. Albani.—4. Gesta Abbatum Monasterii S. Albani, a Matthæo Paris, Thoma Walsingham, et quodam Auctore Anonymo conscripta. *Edited by* Henry Thomas Riley, Esq., M.A., of Corpus Christi College, Cambridge, and of the Inner Temple, Barrister-at-Law.

Descriptive Catalogue of Manuscripts relating to the History of Great Britain and Ireland. Vol. III.; 1201, &c. *By* Thomas Duffus Hardy, Esq., Deputy Keeper of the Public Records.

February 1866.